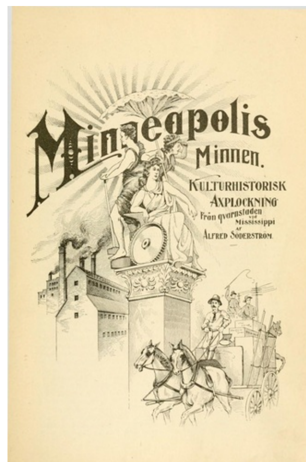


Minneapolis

Minnen.

KULTURHISTORISK AXPLOCKNING Från qvarnstaden vid Mississippi AF ALFRED SÖDERSTRÖM
[Minneapolis, Minn. 1899]

Förord till den elektroniska utgåvan

Boken, som tillhör New York Public Library, har scannats i mars 2008 av Internet-Arkivet. Den anpassades för Projekt Runeberg i augusti 2013 av Bert H.

FÖRORD.

Fyratioåtta år liafva förflutit sedan den första svensken nedsatte sina bopålar vid St. Anthony-fallen. Sedan denna tid bar Minneapolis växt upp från en liten ringa bondby till en verklig metropol, genom bvilken hundra tusentals skandinaver sedan dess passerat och der mer än ett halft hundra tusen af dem i dag räkna sina lyckliga och fridfulla hem. Skandinaverna, de allra fattigaste af nybyggarne, hafva med mod i barm och kraft i arm arbetat sig upp till en icke så obetydlig ställning inom samhället. På alla områden hafva de varit med i det stora täflingsfältet, der man i dag finner dem talrikt representerade inom alla handelsgrenar, inom fabriker, verkstäder, banker, kontor och läroverk. Ja, om det vore möjligt att fullständigt beskrifva den gradvisa förändring, som egt rum från äldre tider upp till närvarande stund, skulle det blifva en historia om flera digra volymer, innehållande månget intressant kapitel öfver de skiftesrika ödena i skandinavernas kulturlif. Många talangfulle män med literär förmåga hafva från tid till annan haft eller hafva fortfarande sin verksamhet inom Minneapolis' hank och stör. Men, ingen af dessa skriftställare har likväl slagit sig pä försöket att skrifva en historia öfver Nordvesterns sköna drottning eller öfver de driftiga nordbor, som här bygga och bo. Det bör medgifvas att många svårigheter ligga till hinder i ett sådant företag, då man icke varit med från första början och med dagboken i hand noterat de vigtigaste episoder, som inträffat hvarje dygn af året. Våra literära hjeltar med deras fint skurna pennor torde hafva funnit detta icke allenast ett hårdt och otacksamt arbetsfält, utan kanske äfven räknat det för ett alltför hvardagligt ämne att med fördel kunna behandlas.

Ett litet arbete, "Minneapolis Minnen." ligger emellertid nu helt oför-modadt framför den läslystna och vetgiriga

allmänheten. Det är visserligen sant att utgifvaren deraf är “gammal å gåle” samt att han i närmare trettio år delat ljuft och ledt med landsmännen i qvarnstaden, men tyvärr saknar jag den literära förmågan att kunna ställa mig på historieskrifvarens anspråksfulla gebit. Detta lilla arbete må derföre ej betraktas af den ärade läsaren såsom en historia öfver Minneapolis och dess skandinaver, utan endast som en liten samling af lösryckta fragmenter ur dess historia i förfluten och närvarande tid.

Beundran för Minneapolis och dess fenomenala utveckling samt intresset för den stora framgång mina landsmän rönt härstädes ha i väsentlig mån varit det motiv, som manat mig att i “Ord och bild” framställa detta lilla arbete mera i form af ett litet suvenir.

De poemer, som finnas strödda här och der i boken, ha till större delen direkt sitt ursprung i dagens händelser eller äro knutna till omgifningarnes skönhet. Flera af dem äro osignerade, och författaren skulle känna sig stolt öfver att kunna kalla sig deras pappa. De härröra emellertid frSn ett parpennor, dem våra läsare troligen lätt känna igen. Som fadder till dessa poem af vännerna Ninian och Guck må jag dock kunna räknas, ity jag med alla tjenliga medel eggat dem att stränga sina lyror för de oss kära ämnen, som de i dem besjungit.

De få ax, som jag plockat på det historiska fältet, torde kanske framdeles kunna få räknas med i en större skörd, då en efterträdare inom detta område försöker att åstadkomma något mera helt och fullständigt.

Mången, som mer eller mindre hemtat kännedom om vår goda stad genom de bilder, som tidtals varit synliga i vår skandinaviska press, torde vid genomögnandet af detta lilla suvenir-arbete vara frestad att säga: detta är mig redan bekant, det har jag läst någon gång förut i tidningen, o. s. v.; men, det är ju likväl icke rätt att endast bevara historiska fakta inom den sekulära pressen, för att sedan endast för en kort tid kunna bibehållas i den enskildte individens minne, ty

“Hvad i tidningen står, det genast glöms,

Hvad som står i en bok, det alltid göms.”

och är det i betraktande häraf som jag hoppas att detta arbete måtte emottagas med både öfverseende och välvilja.

Om öfver hufvud taget mitt lilla arbete eger någon förtjenst torde denna måhända ligga deri, att jag sparat hvarken tid eller möda att samla hvad jag kunnat komma öfver, och att jag lagt mig vinn om att korrigera en del hittills synliga uppgifter, särskildt i hvad som gäller diverse statistiska saker. Jag må blott beklaga att ej långt tidigare ideen att samla för detta ändamål fallit mig in, ty då hade säkert många fler ax, som nu söndermalts i utvecklingens jetteqvarn, kunnat uppbevarats.

ALFRED SÖDERSTRÖM.

Mlnneapolis i November, 1899.Minneapolis.

Der den fagra Mississippi Gjuter fram sin böljeprakt,

Der kring “ Vattnens stolte fader” Höga stränder hålla vakt;

Der “St. Anthony” med väldig Brusning djerft sitt hemvist röjer, Minnesotas glans och ära, Minneapolis sig höjer.

“ Verldens qvarnstad”—så den kallas Och det är med skäl och fog,

Ty så många jettelika Qvarnhjul än ej bölja drog.

Fallet brusar, hjulet bullrar,

Säden krossas, mjölet rinner;

I den hela vida verlden Bättre mjöl man icke fi?mer.

Kring Amerika det fraktas Utan rast och utan hejd,

Öfver vida Oceaner Skeppas det till fjerran nejd. Engelsman, så stinn i kräfvan Turk och ryss, tartar och neger,

Tysk, fransos, svensk,dans k och 7iorr-man,

Gläds, om Pillsburys mjöl han eger.

Mimieapolis, du växer,

Växer till en jettestad,

Der du framgångsrik dig speglar Uti flodens friska bad.

Mildt klimat med fagra blommor Eger du i sommardagar,

Och om vintern snö och rimfrost, Bjellerklang, som oss behagar.

Der för trifves nordbon bättre I våt stad än aiuiorstäds,Ingen farsot, ingen hetta I dess säkra hägn han räds.

Derför växa här fabriker Upp som svampar utnr jorden ; Industriens bjerta krona Är alltren vår stolthet vorden.

Arbetsmannen vinner välstånd, Bygger snart ett eget bo;

För de små fins ingen bättre Stad i ver Iden, må du tro.

Uti hvarje vrå och vinkel Skall du goda skolor finna Och ett universitet, der sedan Högsta bildning du kan vinna.

Och ttär någon gång du längtar Till naturens helgedom,

Gör en tripp till Minnetonka,

Se dig vid dess böljor om!

Fagrast ibland landets sjöar,

“Mälarns like” städs den kallas,

Der på blomster klädda stränder Skällan pinglar, hjorden vallas.

Må?igbesjunget Minnehaha,

Invid stadens gräns sig göt,

Kastar klara vattenperlor I den fagra parkem sköt.

Dit man färdas, der ma?i ?ijuter Sorgfritt uti lundat friska,

När de milda sommarvindar Ljuft om hopp och kärlek hviska.

. Nytt ett “Skandinavien” bygdes Invid Mississippis strand;

Norrmati, dansk och svensk ses vandra

Här så trofast hand i hand Utan split och utan afund,

Uta?i tvister, utan fejder -Derför kommen — för oss alla Fi?ines rum i dessa 7iejder!GRYNINGSTIDEN

OCH

TIDIGASTE SKEDEN.

INNEAPOLIS, du sköna, beundrade och förhoppningsfulla framtidsstad! Att be-skrifva din korta men händelserika tillvaro är minsann ingen lätt sak; men, hoppas vi likväl att kunna göra det så, att du å hvarje blad i denna bok något så när igenkänner de tilldragelser, som utgöra de förnämsta länkarne i den långa kedja, som utgör din skiftesrika och ärofulla historia.

Konsten är, att under försöket i rättan tid rädda ett och annat dyrbart minne från att spårlöst försvinna i glömskans ocean, få alla uppgifter grundade på sanning och verklighet, så att de framdeles kunna blifva källor för en fullständigare historia.

I beskrifningen af vår sköna stad blif-ver det äfvenledes en kär pligt att nämna ett och annat af intresse, som är

förknippadt med dem af våra landsmän, som lefvat och fortfarande utöfva sin verksamhet inom dess hank och stör; äfvenledes att i få ord vidröra det vig-tigaste af den svenska koloniens utveckling såväl i afseende på de kommerciela och industríela som och de sociala och intellektuela förhållandena. Dock kommer detta att betraktas från en mera skandinavisk synpunkt, synnerligast som Minneapolis kan göra anspråk på att vara hufvudorten för våra norska bröder i Minnesota, som den är det för oss svenskar.

Många svårigheter äro förknippade med försöket att skildra våra landsmäns

utkämpade strider och försakelser i en stad som denna, i en handels- och fabriks-stad, der allt är i ett oupphörligt och rastlöst framåtskridande; dit mången styr sin kosa för att söka lyckan. Antingen man under tidens lopp lyckats erhålla en flik af Fortunas mantel eller ej, begifver man sig kanhända snart derpå till en annan marknad för att antingen i ro få njuta af sina skördar eller — hvilket är mera vanligt — finna ett rikare fält för sin outsläckliga vinningslystnad. Med ett ord, den plats, som stått under inflytande af en lycksökande emigrationsströms oupphörliga ebb och flod, lemnar i sanning allt för utsinade hjelpkällor åt den efter fakta törstande historieskrifvaren. Der-med må nu vara huru som helst. På botten af hvarje stormigt och upp-rördt haf finnes troligen någon förborgad rikedom, hvilken, om den kunde uppdragas i ljuset, skulle utgöra en dyrbar skatt för mången. Lika troligt är det, att om man hos de gamle settlarne kunde ur minnet framkalla samt troget skildra en och annan tilldragelse rörande våra första landsmäns öden och besvärligheter här på platsen, det skulle bland mången af våra efterkommande betraktas som ett värdefullt kapitel i skandinavernas i Minneapolis historia.

Kastar man en blick tillbaka på hvad som tilldragit sig i Minneapolis under mer än ett fjerdedels århundrade, tycker man sig liksom uppvaknad ur en dröm. Platsens förändring låter sig knappast beskrifva. I stället för den forna öde-marken omkring de majestätiska St. Anthony-fallen, finner man nu en stor och ståtlig stad, prydd med massiva fabriks- och affärsbyggnader, ståtliga kyrkor och skolhus samt eleganta vil-

gai tagit sin början vid Fort Snelling, sju mil längre nedåt floden, samt under tidens lopp så småningom arbetat sig allt högre och högre upp, och att det kommer att fortsätta på så sätt, tills det

lor och palatser, hvilket. allt uppstått liksom genom ett trollslag.

Vi vilja först stanna vid St. Anthony-fallet för några ögonblick. Enligt professor Owens åsigt har det i tidiga da

slutligen uppnått en punkt sex mil längre upp än den plats hvarest det nu är beläget. Detta omdöme är grun-dadt på en geologisk undersökning, som professorn på egen bekostnad företagit,och genom hvilken han kom till den slutsats, att det öfversta klipplagret, som består af en tjugu fot tjock kalkstens-formation, hvilande på en basis af sandsten, så småningom underminerats och bortsköljts af den strida forsen. Utom de ofantliga penningesummor, som här blifvit nedlagda af de begge kompanierna The Minneapolis Mill Company samt St. Anthony Water Power Company, hvilka bildats för att hämma fallets fortskridning samt göra vattenkraften fullkomligt brukbar i industriens tjenst, har staden Minneapolis utbetalt

184.000 dollars. För samma ändamål har af kongressen beviljats och utbetalts

550.000 dollars, förutom 168,500 dollars, som blifvit skänkta af enskilda personer. Med undantag af de senare årtiondena har fallet, som i medeltal eger 52,000 hästkrafter (5,000 mer än de sammanlagda fallen vid Holyoke, Mass., Lawrence, Mass., och Manchester, N. H.), varit utan gagn för menskligheten. oak-tadt det varit kändt i närmare två hundra år. Det upptäcktes år 1680 af den katolske missionären Louis Hennepin, efter hvilken fransman detta county fått sitt namn. Hennepin var utsänd af Robert de La Salle den 28 Februari 1680 på en upptäcktsresa i nord-vestern, från mynningen af Ulinoisflo-den, till hvilken plats La Salles expedition då hade genomträngt. Hennepin var den första europe, som skådat de sköna fallen, hvilka han gaf namn e;'ter det katolska helgonet Sanct Anthonius af Padua. Då Hennepin uppnådde denna plats var han 40 år gammal. Han tillfångatogs då af Dakota-indianerna, bland hvilka han försökte att utveckla kristendomens baner. Efter att sedermera under två års tid hafva lidit och försakat bland dessa skogens barn, der-till manad af sitt brinnande religionsnit, afled han i stilla frid.

Fallen kallades förut af indianerna, som här hade en hel stad af wigwams, för “Irrara”, eller “the curling waters”,

och voro enligt fader Hennepins uppgift föremål för allmän dyrkan bland röd-

skinnen, hvilka betraktade fallen som den Store Andens boning, till hvilken, när helst de anlände, de bringade sina ofifer.

Jonathan Carver skrifver rörande sitt första besök vid fallen år 1766, då, åtföljd af en Winnebago höfding: "Knappt hade prinsen uppnått den plats, hvarifrån vi kunde öfverskåda de underbara fallen, förrän han började med hög röst tilltala den Store Anden, som han här trodde hade sitt hemvist. Han berättade honom, att han hade rest lång väg för att få betyga honom sin dyrkan och ville han nu erbjuda honom de bästa offer, som stodo i hans makt. Han böriade derföre med att först kasta sin pipa i den strida forsen, sedan läderpungen som innehöll hans tobak, armbanden som han burit rundt sina armar och handleder, och örringarne jemte sina halsprydnader. Med ett ord, han öfverlemnade till sin gud hvarje del af sin kostym, som var af något värde. Under tiden slog han sig häftigt för bröstet, slog ut med armarne och syntes vara mycket upprörd. Han slutade med att träget anhålla den Store Anden om att ständigt skydda oss på våra resor, att gifva oss en rent lysande sol, blå himmel och ett klart, stilla vatten. Ej heller ville han draga derifrån förrän vi rökt tillsammans ur min pipa till den Store Andens ära."

Hur olikt mot den hvite mannen, som dyrkar guldet mer än skapelsens Gud. Efter att hafva beundrat fallets skönhet går han till arbete med lod och lina för att mäta dess djup, beräkna dess drif-kraft, bestämma dess geografiska läge inom handels-sferen samt att med matematiska beräkningar spekulera på dess framtida värde. Det torde för närvarande vara svårt att öfvertyga en främling vid ett första besök härstädes, att St. Anthony-fallen en gång i tiden voro lika så majestätiska, så storartade och sköna som Niagara någonsin varit.

Fallen med sitt nuvarande plankverk (apron) ha icke den minsta tillstym-CARVERS TECKNING AF ST. ANTHONY-FALLEN, 1766.

III lin

OImelse till likhet med deras iorna storhet och prakt. Vid foten af de brusande fallen fans det fordom en stor urhålk-ning, och ofta, då en ända till 40 fot lång timmerstock kom seglande öfver fallen, hufvudstupa ned i denna kittel, kunde den blixtsnabbt skjuta upp igen och kastas en 10 fot upp i luften.

Fallen äro belägna omkring 2,500 engelska mil från Mississippis utlopp i Mexikanska viken samt 500 mil från dess källor vid Itascasjön.

Mississippifloden är här ungefär 1,200 fot bred samt delad i tvenne flodarmar, scm omsluta den vackra ön Nicollet Island, hvilken upptager en areal af omkring 50 acres. Här begynner den strida floden att tilltaga mer och mer 1 sin våldsamma fart. V?ttnet skummar och brusar hvarhelsL det möter någon klippa eller annat hinder, tills det slutligen störtar sig ned för det inom en mil 75 fot höga fallet, som upptager en vidd af 600 fot. Man kan ej gerna betrakta denna väldiga vattenmassa utan att betagas af en viss hänryckning. Intrycket ökas dessutom betydligt af den våldsamhet och förödelse, som sceneriet framvisar, i det stora klippmassor och ofantliga stenblock befinnas nedanför fallen, lösryckta samt af den mäktiga forsen strödda omkring i den vildaste oordning, hvilket ej kan annat än uppfylla åskådarens sinne med fruktan så väl som beundran för den oemotståndliga makt, som uppenbarar sig i natu-iens verkningar.

Något nedanför fallet ligger en liten klippig holme, som kallas Cataract Island, på hvilken förr växte några små enstaka träd, som knappast voro i stånd att uppbära sina späda grenar, hvilka vissa tider på året voro lastade med en otalig mängd af fogelbon. Det syntes som om foglarnes instinktmässiga vishet hade rådt dem att välja denna plats, hvilken, till följd af det ofvanför brusande fallet, var så väl skyddad från vandaler bland såväl djur som menni-skor. Denna lilla holme kallas äfven Spirit Island (Ande-ön) i anledning af

en tragisk händelse, som här inträffat, hvilken torde vara af för stort intresse att förbigås. Historien förmäler, att för många, många år tillbaka, då Sioux-indianerna voro lägrade kring fallet, satte en ung jägare af Sioux stammen upp sitt "wigwam" på stranden af Mis-sissippi-floden strax ofvanför St. An-thony-fallen. Han hade endast en hustru, hvilket är ett högst sällsynt förhållande bland dessa herrar, som merendels ega ända upp till tjugu hustrur. Hon kallades Ampato Sapa och var en qvinna af bländande skönhet, med, för sin stam, ovanliga egenskaper.

Historien, förmäler om de mödor och svårigheter, som hon för sin mans skull fick uthärda. Den visar äfven att hon var skicklig i att garfva hjorthudar samt bereda hudarne för det tält, hvilket var deras bostad; visar huru hon färgade buffelhudar, skaffade bränsle och slog eld med en stenyxa, flinta och stål och i en kittel af björkbark kokade fisk genom att lägga glödgade stenar i vattnet. Alla dessa göromål verkstälde hon utan ringaste klagan. De lefde lyckligt tillsammans i flera Herrans år samt hade tvenne barn, som lekte omkring deras eidstad och utgjorde deras enda glädje. Mannen var en utmärkt skicklig jägare och många familjer samlades så småningom omkring honom och uppsatte sina "wigwams" i närheten af hans. För att komma i en ännu förtroligare förbindelse med honom, före-slogo de, att han skulle taga sig flera hustrur, emedan han derigenom skulle vinna mera anseende samt kanhända inom kort blifva vald till höfding af stammen. Detta förslag behagade honom ganska väl och i hemlighet tog han sig en ny hustru; men för att komma i tillfälle att bringa henne in i sitt "wigwam" utan att uppväcka något missnöje hos sin första hustru, modern till hans barn, sade han till henne: "Du vet att jag aldrig kan älska någon annan qvinna så ömt och tillgifvet som jag älskar dig; men jag har märkt att de besvärligheter, som äro förenademed dina omsorger för mig och mina barn, äro för svåra för dig, och jag har derföre beslutat att taga en annan hustru, som skall hjelpa dig; men du skail bli den förnämsta i mitt hus." Hustrun blef mycket bedröfvad, då hon hörde dessa ord. Hon bad honom betänka deras förra tillgifvenhet, deras mångåriga sällhet, deras barns framtid. Ja, hon försökte helt vänligt öfvertala honom att icke införa denna andra hustru i deras boning, men förgäfves.

hon om sin hjertesorg, om sin mans trolöshet samt om sitt beslut att dö. Hennes vänner hörde sången och insågo hennes afsigt, men för sent att kunna rädda henne.

Hennes vemodsfullt gripande toner tystades snart af fallets dofva röst. Båten stannade för ett ögonblick på kanten af afgrunden, men i det nästa stjelpte den öfver och försvann i det skummande djupet. Ampato Sapa fans ej mer.

Nästa dag förde mannen sin nya hustru hem i sitt "wigwam." Ampato Sapa kände nu att hennes lycka på jorden var för evigt försvunnen. Derföre, tålig och undergifven sitt öde, längtade hon att dö, för att i ett annat land hos den Store Anden återknyta det band, som hennes otrogne make hade brutit.

En afton, sedan alla gått till hvila, hördes en dödssång på Mississippi-floden. En ung indianqvinna satt i en liten kanot. Hon rodde båten ut i floden i riktning åt fallet. Det var Ampato Sapa. I en vemodsfull ton sjöng

Indianerna tyckte sedermera att de hvarje afton efter solnedgången hörde den vemodsfulla sången, beklagande mannens trolöshet; och de inbillade sig, att Ampato Sapa visade sig i det genomskinliga töcknet, som uppstod från forsen omkring Spirit Island.

Vår svenske Stillwater-skald, A. T. Lindholm, har i ett längre poem velat bevara minnet af Ampato Sapas svanesång och finna vi det på sin plats, att här delgifva läsaren hennes vemodsfulla klagan:"Det var en afton. Anden bjöd Frid åt naturen, hvarje tippi*)

På stranden utaf Mississippi,

Stod strålande i solens glöd.

Allt stilla var, ej vinden störde Den ljufva sången som man hörde Betagen djupt af känslans magt,

Högt ljuda i den öde trakt,

Som turturdufvan mången gång Sitt qväde klagar uti natten:

Så ljöd utöfver flodens vatten Den sköna men dock vilda sång— Hvem var det? Säg! Hvem toner skapa Så rena? Ack, Ampato Sapa,

En qvinna utaf indiskt blod,

Som här uppå den stilla flod Uti kanoten står. Hon ber Med tätt tillhopaknäppta händer.

Sin blick hon än mot himlen sänder, Än till det mörka djupet ner.

O! Om den sköna bild I sågen—

Der på den silfverklara vågen,

Hon ensam och förtviflad står,

Med hennes vilda svarta hår,

Vildt fladdrande för qvällens vind; Och blickande upp mot det höga,

En tår från hennes mörka öga Sig smyger fram på bleknad kind—

I skullen tro att elfvens tärna, Vilsledd af dagens klara stjerna,

Står här och sörjer, när ej mer Sitt hem hon ner i djupet ser;

Ljuft som den underbara sång,

Hon sjunger till sin harpas toner,

Af längtan ner till djupets zoner;

Så klingar Sapas klagosång I harmoni med vågens gång:

“Flydd är den tid, då heligt bunden Jag var till honom denna stunden, Den skönaste af lifvets dar,

Hans kärlek ren som himlen var;

Min lika ren gaf jag tillbaka Åt honom, som hans trogna maka, Och ensam uppå jordens dal Jag var hans hjertas ideal; Fördenskull ömt jag honom gaf En trohet, som blott qvinnan gifvit,

Åt mannen genom detta lifvet,

*) Indiansk boning.

Blott—att honom offras skall till slaf! Och lika fullt hur annorlunda Är nu mot förr? Nej, ingalunda Jag anat att en annan fans Som tjust utaf hans ögons glans,

Har gjort att han mig arma glömmer; Den bittra kalken nu jag tömmer, Som bjudes mig; ty kärlekens Utsläckta låga mer ej tänds Uti hans bröst.—Han vet ej af Att ensam honom här på jorden Jag älskat har, och nu är vorden En blomma vissnad på sin graf!

Hvi klagar jag? O, arma hjerta,

Hvi slår du så? Dölj djupt den smärta, Som hvilar i din famn, dig gläd!

Hans kärlek får du taga med Dig till den verld der Anden reder Ett rum för dig bland englars leder— Der hviskas uti rena ord Om kärlek som ej fins på jord.”

“Du stilla flod, du lugna bölja Som mången gång jag glad fick följa När blott ett barn; ja mången gång Jag lyssnat på din ljufva sång—:

När stjernan uti moln försvinner,

En skönare ändå iag finner Ner i din trohetsfulla famn,

Ty räddadt blir ditt offers namn:”

Du sol med dina milda strålar,

Som ifrån tronen härligt målar Båd’ berg och sjöar, skog och dal, Med färger uti tusental:

När morgondagen skön du bådar För jordens barn, ack, då jag skådar Dig ej, ty när du sänkes ner,

Mitt väsen finnes här ej mer.

Dock grafven, som skall troget gömma Den armas stoft, du vill ej glömma Att visa honom hvar den är,

Han som mitt hjerta var så kär.”

Till er en helsning ock jag har,

I berg och dalar, som försvinnen Vid himlens bryn, o barndomsminnen,I stån uti mitt hjerta qvar!

När ofta jag i oskuld lekte I edert sköte, ack! då smekte Förtroligt på min späda kind Den svalkande, den friska vind— Din ömma hviskning än jag hör,

0 sälla flägt, som sakta susar

1 fjerran der det evigt brusar Från Minnehaha, nedanför

Vi mötas få—dess silfverbölja skall troget i sin graf mig dölja— Må öfver den du sucka matt Min grafsång till den stumma natt. Och när du se’n i tysthet gör Din färd upp till den kära stranden, Der blommor frodas uti sanden:

Min helsning då till honom för,

Och säg: fast vågen henne gömde, Hon likväl ej i döden glömde Den kärlek som hon till dig bar;

Ja, evigt hon dig trogen var.”

“O, älskade, fast du förskjutit Den arma, ja, fastän du brutit Den ed du heligt svor åt mig.

Då kärleken jag skänkte dig,

Jag gerna, gerna dig förlåter!

O! må vi se hvarandra åter Deruppe der blott kärlek bor!

Der närd af himmelsk sällhet gror Det gyllne frö’t i men’skans hjerta, Förädlad, luttrad från all smärta, Hon blir och hvilar kärleksvarm— Uppå en huldrik faders arm.—

Hvi klagar jag derför och gråter? Den tiden kan ej kallas åter,

När kärlek uppå jorden slöt Mig i sitt trohetsfulla sköt,

Ty lyckans stjerna för mig snart Försvann, dess dagar voro korta, Men mellan molnen nyss derborta Jag återsåg dess anlet klart.

Jag hörde nyss en sakta susning Från vestanvind; den klara ljusning Jag såg i vest, var solen blid Som nickade till jorden frid;

Och när hon afskedsblicken sände Till mig, jag såg i den, och kände Hvad deruti på djupet låg:

En skymt jag af dess himmel såg! Farväl, farväl, jag redo är Att skiljas hän, nu stiernan tänker På mig, ty hon i molnen sänker Sin gyllne glans. Vi träffas här Ej mer på jord, som smärta gifver Blott åt dess barn, hvad annat blifver I lifvet deras ödes lott,

Än lida och att offras blott?

Men borta på den fjerran stranden Uti de stjernbeprydda landen,

Den tiden kan ej kallas åter,

Med blommor i det gyllne hår:

Der mötas vi. — Ack, re’n jag ser Derborta uppå himlaranden En bild, det är den Store Anden,

Som vinkar mig och himmelskt ler;— Han mig omsväfvar re’n och bringar Min ande uppå lätta vingar Dit opp, der renad själ mot själ Får träffas än, farväl, farväl!”

♦ *

*

Nu, jagad utaf strömmens lopp,

På floden båten hastigt skrider Framåt med ökad fart, omsider Den har sig närmat fallets topp.

Nu står hon vinkande med handen, En blick hon kastar öfver stranden, Se’n störtar hon i djupet ner,

Ett ögonblick—hon fins ej mer.”

När man vid midten af 1870-talet gick öfver Tenth avenue-bron märkte man snart, att den lilla ödsliga men romantiska Spirit Island i den närmast förflutna tiden varit besökt af civiliserade menniskor, hvilka Icmnat efter sig ett osvikligt bevis på, att vi lefva i “puf-farnes land,” ty på de lodräta, kala klipporna sågos några inskriptioner, målade i stora bokstäfver. På klippväggen å den ena sidan af ön stod till allmänhetens upplysning att läsa: “Gents’ Furnishing Goods—Fuller & Simpson,” samt å andra sidan: “North Star Shirts—Fuller & Simpson.” Denna firma tillhörde utan tvifvel civilisationens förstlingar i fråga om modern annonsering.Andeväsendena kunde nu icke längre igenkänna denna ö, som blifvit förvandlad till ett slags skyltställ, som i

icke behöfdes i andeverlden, men dere-mot voro alldeles nödvändiga för att kunna erhålla ett något så när fashio-

jettebokstäfver upplyste menskligheten nabelt utseende här nere. Undras just om, hvarest den kunde erhålla stärk- om lille Charlie Johnson, som då hade skjortor och andra herrartiklar, som anställning hos ofvannämda firma, möj-ligen haft sitt finger med i detta vanda-listiska verk.

Ändringarne följa i tidens spår. När dessa rader nedskrefvos i Juni, 1899, kunde man ej längre skylta derstädes, och om indianmodern Ampato Sapas ande, hvilken ansågs hafva bebott Spirit Island för ett eller två århundraden, hade någon besittningsrätt till ön, måste hon då varit tvungen att göra sina anspråk gällande eller flytta till en annan vistelseort, innan de ödsliga klipporna blefvo helt och hållet bortsprängda. De då lefvande indianerna trodde att hon gömde sig i bergsklyftorna i vackert våder och endast visade sig, då elemen-terna voro i strid med hvarandra.

För en kort tid sedan nedbröts en del af fördämningarne vid St. Anthony fallen af den för tillfället ovanligt starka vattenforsen, hvadan en arbetsstyrka genast beordrades att borra och spränga bort Spirit Island för att med de sålunda erhållna stenblocken reparera och återställa dammen i sitt forna skick. Den skada som denna gång vederfors dammen blef sålcdeS den ursprungliga orsaken till Spirit Islands försvinnande, och efter det den kommit helt och hållet ur sigte, så fins intet mer qvar af fallets primitiva utseende. Någon vidare skada å vattenkraftsförbättringarne vid iallet har likväl icke egt rum, sedan den händelserika tid, för ungefär trettio år sedan, då tunneln mellan Nicollet-och Hennepin-öarne bröts lös och förde med sig ett sågverk och en mjölqvarn, som stodo vid kanten af den senare ön.

Den första hvita qvinna, som besökte St. Anthony-fallen, var Mrs. Goodwin, hustru till kapten Goodwin af Förenta Staternas femte infanteriregemente. Hon gaf 1829 en trogen beskrifning öfver fallets skönhet.

Fredrika Bremer, vår aktads och frejdade landsmaninna och novellförfatta-rinna, var troligen den första skandinav och utan allt tvifvel det första skandinaviska fruntimmer, som betraktade St. Anthony-fallen, detta naturens sublima skådespel. Det var år 1850 som

hön hedrade denna plats med ett besök. Hon anlände med ångbåt till St. Paul, som då knappast var aderton månader gammalt, men icke desto mindre hade en befolkning af 2,000 innevånare. Så fort som ångbåten hade lagt till, emot-togs hon af territoriet Minnesotas guvernör, Alexander Ramsey, och hans unga fru, hvilka vänligen inbjödo henne att gästa deras hem. Hon stannade hos dessa gästfria menniskor, och efter att hafva tillräckligt sett sig omkring på platsen företog hon i sällskap med Mr. Ramsey en resa till det tio mil aflägsna St. Anthony för att beskåda de storartade vattenfallen. Mr. North, jemte flera andra, som skulle visa henne alla de märkvärdigheter, hvarpå platsen har ett sådant öfverflöd, hade de största svårigheter, att på en flytande bro, som bildades af de i floden förbiseglande stockarne, hjelpa henne öfver till Nicol-let-ön. Detta var då det enda kommunikationsmedel, som stod till buds för att kunna komma öfver till ön. Färden var äfventyrlig, men

Fredrika, van att se faran stint i synen, lät icke förskräcka sig. Allting gick också lyckligt. Hemkommen om aftonen till Mr. North, hos hvilken Fredrika Bre-mer gästade, beslöt sällskapet efter dagens mödor och besvärligheter förströ tiden med musik och sång, och då Fredrika Bremer anmodades spela och sjunga, svarade hon, att hon sjöng "endast för Gud och små barn."

Fredrika Bremer besökte äfven Min-nehaha, fransmännen i Little Canada samt indianerna i deras wigwams. Vid ett af dessa besök i Black Dogs by aftecknade mamsell Bremer höfdingen Mazah-rota (Grå Jernet) och en ung qvinna, Moch-pe-da-ga-wen (Fjädermolnet), öfver hvars skönhet Fredrika entusiastiskt utbrister: "Hon är så strålande, så ovanligt skön att hon bok-slafiigen sagdt upplyste hela rummet när hon inträdde."

När Fredrika Bremer betraktade det vilda och obebygda landet, der den ves-tra delen af det kosmopolitiskt bullrandeMinneapolis nu är beläget, skulle hon då, liksom ingen annan dödlig, ej kunnat ana att tjugonio år fram i tiden en af hennes så allmänt omtyckta romaner, "Grannarne," skulle på samma vildmark i dramatiserad form framställas å en fashionabel teater, inför en njutnings-lysten och anspråksfull publik. Dramatiseringen af ofvannämda roman uppfördes under namnet "Mother and Son" å Academy of Music i Mars månad, 1879, då den utmärkta skådespelerskan Janauschek utförde grefvinnan Mans-felts rol.

Efter att som hastigast hafva sett sig omkring 1 den poetiska vildmarken, Mississippis barndomsregion, återvände Fredrika Bremer till St. Paul, der hon endast vistades ett par dagar. Om staden St. Paul säger hon sjelf bland annat:

"Den 25te Oktober, 1850, lade vi till vid den nedre delen af staden St. Paul. Derifrån till den öfre klifver man upp på trapprader, alldeles som vi göra det på de södra bergen vid Mosebacke i Stockholm. Längs strandgatan sutto eller spatserade indianer. De gingo insvepta i långa filtar och med stolta steg, några rätt ståtliga figurer. Midt framför båten sutto på trappsteg utanför husen några unga indianer, grannt utpyntade med fjädrar och band; och rökte ur en lång pipa, hvilken de läto gå från den ena till den andra, så att hvar och en blott rökte några få tag.

"Vi hade ej länge legat vid stranden, då guvernören af Minnesota, Mr. Alexander Ramsey, och hans vackra unga fru kommo ombord och inbjödo mig

till gäst i deras hus.---Staden är

en af den stora vesterns yngsta 'babies,' bara aderton månader gammal, men har på den tiden växt till en befolkning af två tusen personer, och kommer väl inom få år att räkna två och tjugu tusen, ty läget är ypperligt, så för skönhet och sundhet som för handel.---

Men ännu är staden i barndomsskick och man hjelper sig med nödtorftiga boningar. Förmaket i guvernör Ramseys hus är tillika hans 'office,' och

indianer, arbetsfolk, damer och herrar komma in om hvarandra."

Det berättas att en norsk emigrant för lång tid tillbaka hade tagit "claim" på den vackra Nicollet-ön, men att han var nog tanklös att sälja den för $500. Att finna namnet på denne man är nästan omöjligt, synnerligast som han sålde landet långt innan detsamma hade af regeringen blifvit upplåtet för allmän bebyggning.

En egendomlig händelse inträffade år 1853 i det att en man störtade hufvud-stupa utför St. Anthony-fallen utan att tillsätta lifvet. Så vidt man vet var han den ende som gått utför fallet och kommit helskinnad undan. Icke en gång ett hår på hans hufvud skadades. Äfven en flaska whisky, som han vid tillfället hade i sin ficka, hade icke ens gått sönder. Denne mans namn var Michael Hickey. Han arbetade för Anson Northrup å Boom Island. Hickey brukade hvarje morgon gå öfver floden på kapten Tappers färja och återvände hvarje afton till Mr. Northrups hem. Han var tidtals särdeles böjd för att kröka på armen och tog sig ibland ett glas whisky, dito två, dito tre — ja, till och med ett halft dussin, eller mer. En Lördags qväll, då han var på väg hem och passerade förbi en krog i St. Anthony, fick han hastigt den ideen att han borde skaffa sig en flaska whisky för att taga med sig hem till Minneapolis och förpläga sig med öfver Söndagen. Ju mera han tänkte på saken, ju mera beslutsam blef han att göra så, och besökte krogen för att sätta sin idee i verket. Whisky'n blef köpt, betald och stoppad i

fickan. Krögaren trakterade Mike för det han besökt honom. Sedan bjöd Mike krögaren och drack sjelf med. Andra kommo in vid detta tillfälle. Mike bjöd dem och de bjödo Mike. Vid midnatt, då Mike skulle begifva sig hem, var han temli-gen påstruken. Då han anlände till färjan, fann han att kapten Tapper var hemgången. Han visste derför intet annat råd än att taga en af kapten Tap-pers småbåtar och sjelf ro sig öfver floden. Han sköt ut båten, men i stället för att landa på den motsatta stranden gick han hufvudstupa öfver fallet. Nästa morgon upptäckte några Winne-bago-indianer en hvit man eller hans vålnad på Spirit Island. De underrättade genast Mr. Northrup och Col. Stevens om sin upptäckt. Kapten Tapper hade kort tid förut underrättat Stevens om, att någon under natten hade stulit en af hans båtar. Alla tre begåfvo sig

nu ned till fallet. Der stod Mike helt oskadd på stranden af Spirit Island. De skaffade sig ett långt tåg och kastade ena ändan deraf öfver till ön. Mike fastgjorde tågändan omkring sitt lif och halades han sedan lyckligt i land. Efter det han landat, tänkte han på sin whiskyflaska, som han hade i fickan. Han hade icke, under det han var fängslad på ön, tänkt på att han hade en sådan lyxartikel på sig. Under det han tog flaskan ur fickan och tog ur korken för första gången, sade han:

‘‘Wasn’t it lucky the cratur (menande whiskyflaskan) recaived no harm in making that bloody trip!” tydligt sättande sin egen räddning i andra rummet. Stackars Mike! Han är nu länge sedan död.

I sammanhang härmed vilja vi äfven berätta ett par andra pittoreska flod-äfventyr:

En dotter af Reuben Bean befann sig en dag ute på floden i en liten kanot, hvilken hon manövrerade med särdeles

stor färdighet. Helt oförmärkt blef hon ai forsen förd emot färjans kabellina med sådan fart att kanoten kantrade och hon blef hängande qvar på kabeln. Edgar Folsom, som då (1848) skötte färjan, skyndade till flickans undsättning, och efter att hafva befriat henne från den obehagliga situationen, begärde han den unga damens hand som ersättning för sin ridderliga handling; men flickan tyckte att anspråken voro för höga och utropade: “Put me back on the ferry rope.”

KAPTEN TAPPERS FÄRJAEn annan händelse, som inträffade under den tid, då kapten Tapper skötte färjan, var helt nära att kosta mer än ett menniskobarn lifvet. I detta fall var det Simon Stevens och kapten Tapper, hvilka räddade en liten sju års pojke, som var ensam i en båt, den der hastigt sköt ned mot fallet. Det syntes som så, att då en äldre pojke steg ut ur båten, förlorade han sitt håll på densamma, och försatte ovetande den lille pojken, som han hade i sin vård, i stor fara. Den äldre pojkens högljudda rop fäste räd-darnes uppmärksamhet på den lille, som, i allsköns oskuld, fann nöje i båtens rörelser. De räddade honom, ehuru sjelfva nödsakade att ro så nära kanten af fallet, att det för ett ögonblick var tvifvel om, hvilken som skulle segra, den strida strömmen eller deras starka armar. Deras bästa bemödanden tycktes i början vara fåfänga, men slutligen drogo de sig tum för tum ur sin farliga belägenhet.

Den lilla pojken i berättelsen blef sedermera en af denna stads affärsmän, nemligen vagnsfabrikören I. H. Pottle.

Efter det St. Anthony-fallen upptäcktes förflöto 158 år innan någon hvit man härstädes nedslog sina bopålar. Franklin Steele bygde år 1838 ett litet stockhus i närheten af det nuvarande Edwards Block på Main street, östra Minneapolis, och var detta vid den tiden det enda hus mellan St. Croix- och Missis-sippi-floderna. Samma år bygdes ytterligare tvenne andra stockhus.

Franklin Steele föddes i Chester county, Pennsylvania, 1813. Han kom till Fort Snelling 1838, samma dag traktaten med Chippewa-indianerna om landafträdelse blifvit afslutad, då han genast skyndade till St. Croix Falls, der han tog “claim,” förhyrde en större arbetsstyrka, lät bygga sågverk och vidtaga förbättringar. Sedan han blifvit proviantmästare vid Fort Snelling, sålde han sina egodelar vid St. Croix och flyttade till St. Anthony Falls, der han sedan oafbrutet hade sitt hemvist. Han dog den iode September, 1880. Mr.

Steele visade sig städse vara en god vän af nybyggarne i Hennepin county, och ehuru de flesta hitkommo fattiga, be-höfde de aldrig två gånger bedja honom om hjelp. Lyckan gynnade honom dock, så att fastän många familjer hafva orsak att vara tacksamma för hans god-

het och frikostighet, förtjenade han sjelf alltid pengar. Steele, som uppehöll sig vid St. Croix Falls för uppbyggandet af ett sågverk, beslöt att passa på i tid och taga “claim” vid St. Anthony, så snart traktaterna med indianerna blifvit godkända i Washington. Förhyrande en kanot med besättning färdades han utför St. Croix till Prescott, der han efterfrågade om posten från östern ännu anländt och erhöll till svar, att postförarens kanot just nyss passerat på väg till Fort Snelling. Steele sade intet, utan uppmanade sin besättning att skynda efter. Vid Pine Bend hoppade han i land, lemnade kanot och manskap samt skyndade till fots de femton milen fram till Fort Snelling, der han anlände femton minuter efter postföraren. Han erhöll det väntade brefvet från Washington med underrättelse om traktaternas antagande. Men som han fruktade att officerarne vid fästet äfven erhållit underrättelse härom, smög han sig obemärkt upp till byn, der halfindianerna bodde, och hyrde sig en annan kanot och besättning, med hvilka han skyndade uppför floden till St. Anthony-fallen, dit de ankommo klockan två på morgonen. Månen sken klart öfver detvackra landskapet, och Steele förde sitt folk till en plats midtför det lodräta fallet å östra sidan, der de genast började fälla timmer och uppresa en stockhydda. Medan hans folk var sysselsatt härmed, mätte Steele vid månskenet ut sin “claim,” hvars gränser utmärktes genom skåror i träden. Den landsträcka utmed floden, som utgjorde hans “claim,” kan bäst anges såsom begränsad af två sedermera uppförda broar, nemligen den vid Tenth avenue south och den å Great Northern-banan, som leder öfver Nicollet Island.

I daggryningen var arbetet fullbor-dadt och ett halfblod sysselsatt med att tillaga en magisk indiansk morgonmåltid. Vid soluppgången stod Steele i dörren till sin hydda och såg en liten trupp blårockar med en kanot på en oxkärra anlända till motsatta stranden. Det var kapten Martin Scott med ett dussin soldater från Fort Snelling, hvil-ka snart rodde öfver floden ofvanför fallet och närmade sig den nye settla-rens hydda.

“God morgon, kapten Scott!” helsade Steele.

“God morgon,” svarade kaptenen. “Ni kommer just lagom till frukost, kapten,” fortsatte värden, med gästfrihet pekande på den rykande steken.

“Nej tack, inte för mig,” svarade Scott, tilläggande: “Jag tycker ni är tidigt uppe.”

“Ja, jag steg upp litet tidigare än vanligt denna morgon och har märkt ut en farm åt mig och byggt ett hus,” förklarade Steele.

“Ni är på min ‘claim,’ herre!” försäkrade Scott; “jag tog den för några månader sedan och skall visa er hvar jag här satt potatis på backen derborta.” “Ah! När det var en indianreservation! Ni måste vara helt enkelt en inkräktare då!”

“Jag skall taga denna ‘claim’ i besittning,” röt den rasande Scott.

“Gör det,” svarade Steele, “ni kan drifva bort mig med våld, emedan ni har tolf beväpnade soldater och jag en-

dast tre halfblodsindianer, men frivilligt går jag ej.”

Härpå började en lång underhandling, hvarvid Scott måste erkänna rättvisan af Steeles “claim” och åtnöjde sig med att märka ut en ny “claim” åt major Plympton och en åt sig sjelf, den ena ofvanför och den andra nedanom Steeles.

År 1845 anlände Pierre Bottineau, som hade stort anseende scm tolk bland våra första settlare. Han uppköpte efter hand flera värderika “claims.”

Om vi undantaga Franklin Steele, hvilken uppträdde mest som en landspekulant, kunna vi bland de första settlarne i St. Anthony, år 1847, räkna: R. P. Russell, S. Findley, Pierre Bottineau, Wm. A. Cheever, Ard Godfrey, Caleb D. Dorr, John McDonald, Robert Wm. Cummings, Daniel Stanchfield, Capt. John Tapper, Calvin A. Tuttle, Judge Atwater, J. W. North, John Rollins, Luther Patch och hans son Edward, Sumner W. Farnham, Charles W. Stimpson, Samuel Ferrald, Joseph och Wm. R. Marshall, med flera. Luther Patch förde med sig sin hustru och tvenne döttrar, hvilka voro de första hvita fruntimmer, som bosatte sig i St. Anthony. Calvin Tuttle medförde äfven sin familj. Under dessa gynnsamma omständigheter är det icke besynnerligt att Amor genast sköt sina pilar och det blef “love at sight,” ty giftermålsanna-lerna förkunna att Mr. Russell och Miss Patch förenades

till ett den 3dje Oktober, 1848, hvilket var det första bröllopet i St. Anthony.

R. P. Russell hade äran af att vara St. Anthonys första köpman, i det han år 1847 etablerade en handelsbutik i ett tvåvånings stockhus, hvarest han i fem eller sex års tid dref goda affärer med såväl de hvita som indianerna.

Den 3ode Maj, 1849, föddes det första hvita barnet. Det var Harriet, dotter till Ard Godfrey.

År 1849 hade St. Anthony redan öfver 300 invånare. Dess första skola öppna-des i ett stockhus, och några butiker och ett postkontor etablerades.

Under de nästkommande två åren bygdes flera kyrkor och uppmätningen af staden fullbordades af William R. Marshall, sedermera guvernör af Minnesota. Mr. Marshall utstakade några år derefter äfven den första stadsdelen af Minneapolis.

Col. John H. Stevens begaf sig, efter att en kort tid ha uppehållit sig i St. Anthony, sedermera, år 1849, öfver till vestra sidan af fallet, och efter att hafva erhållit tillåtelse af krigsminister Marcy,

gifter som att bygga ett "frame”-hus, då stockhus kunde byggas så mycket billigare.

De första settlare, som slogo sig ner på vestsidan efter Col. Stevens, voro

C. A. Tuttle och J. P. Miller, år 1850, doktor A. E„ Ames i Oktober samt John Jockins och Warren Bristol i December, år 1851; doktor H. Fletcher, Col. E. Case, Edward Murphy, J. B. Bassett, J. H. Canney, år 1852. De efterföljdes sedermera af Charles Hoag,

D. M. Coolbaugh, R. P. Russell, Geo.

E. Huy, Anson Northrop, Calvin

DET FÖRSTA HUSET I MINNEAPOLIS - PÄ VESTRA FLODSTRANDEN - 1850

tog han “pre-empticn” ä 160 acres af reservationen. Han valde då den plats, inom hvars område vi nu finna City Hall, Center Block samt Nicollet House. År 1850 bygde han sig ett litet trähus på sin “claim,” som då allmänt kallades för Ferry Farm, tåligt afbi-dande den tid då regeringen skulle upplåta landet till spekulativa köpare. Då Col. Stevens hade byggt “det första huset,” hvilket nu förvaras som ett historiskt minne i Minnehaha-parken, ansågs han som litet högfärdstokig af några af sina grannar, hvilka icke kunde inse hvarföre man skulle gå till sådana ut-

Church, Edwin Hedderly, John L. Ten-ney, Alex. Moore med flera, hvilka alla kommit hit för att utstaka sig ett stycke af den sköna jorden. Strax derefter blefvo nybyggarne i tillfälle att köpa det land, hvarpå de hade slagit sig ned, och emigrationen begynte att strömma in allt mer och mer. Col. Stevens ingick, den 10 Maj 1850, äktenskap med Miss Frances Helen Miller från Oneida county, New York, och införde han sin unga fru den 6te Augusti samma år i sitt nybygda, men enkla, trähus, vid foten af en kulle, ungefär der Union Depot nu står.Pioneer-hushållningen var intet nytt för honom, men för hans unga fru, som alltid varit van vid österns beqvämlig-heter, var det helt annat. De sågo ibland inga hvita menniskor på flera veckor: deras enda besökare voro indianer. De som likväl mest höllo dem i vänlig hågkomst voro moskiterna. De svärmade omkring deras stuga i sådan mängd, att det var omöjligt att ens kunna röka ut dem. Dörr- och fönsteröppningar voro öfvertäckta med myggnät, äfvenså sängarne, men detta var icke tillfyllest. Trots allt skydd var kapten Tapper, som då bodde hos Stevens, så besvärad af myggorna, att han en gång, efter en hel natts ständiga plågor, just före daggryningen, samlade några filtar och tog sin tillflykt till öfre kanten af kullen, strax bakom huset, i hopp att kunna få åtnjuta litet sömn före frukosten. Han rullade in sig i filtarne och hade just inträdt i drömmarnes land, då han kände i ansigtet den heta andedrägten af ett vilddjur, hvilket gjorde fullkomligt slut på hans böjelse till sömn. En stor varg med åtskilliga kamrater i närheten sökte i arla morgonstunden efter en välsmakande frukostmåltid. Med ett skri, som till och med öfverröstade fallets dån, rusade kapten Tapper upp, skakade filtarne — hans enda vapen — mot vargarne, hvarpå han med några väldiga skutt rusade in genom dörren till huset, fullt öfvertygad om att vargarne voro hack i häl efter honom. Lyckligt och väl kommen ur faran förklarade kapten Tapper, att han hellre ville bli blodsugen

af moskiter än uppäten af vargar.

Den 3ode April 1851 inträffade å Ferry Farm en så att säga historisk tilldragelse i det att Stevens' familj välsignades med en första arfvinge, ett litet flickebarn; det första hvita barn, som sett dagens ljus i Minneapolis, det vill säga på vestra sidan fallet. Mary, som dottern kallades, upplefde endast en ålder af sexton år. Veckan derpå kom den första hvita pojken, en fidei-kommissarie till Stevens' dåvarande

enda granne, C. A. Tuttle. Äfven han for redan i unga år öfver den tysta floden, derifrån ingen återvänder.

Den 8 Oktober 1853 är den anmärkningsvärda dag, då vestsidans handels-verksamhet grundlädes. Det var nem-

ligen på den dagen, som Thomas Chambers öppnade den första handelsbutiken, "The Pioneer Store."

År 1854 bygdes mer än hundra hus; nio butiker öppnades och Col. Stevens utlade en del af sin farm i stadstomter, hvilka inbringade från $25 till $150 stycket, allt efter som de voro afsedda att bebyggas med affärshus eller privata bostäder.

"The Ferry Farm" upptog allt det land, som ligger mellan floden och nuvarande Tenth street samt Third avenue north och Fifth avenue south — den del som nu innesluter Minneapolis' förnämsta affärshus, med ett ord hjertat af staden. Gatorna blefvo numererade, som de äro i dag; men avenuerna kallades med namn. Hennepin och Nicollet avenues, uppkallade efter de franska resenärerna, äro de enda avenuer, som i närvarande stund bibehålla sina ursprungliga namn.

Under året 1855 stego stadstomterna i värde från 50 till 500 procent. Goda bostadstomter kunde då köpas för från $50 till $100 stycket under det att affärs-tomter såldes vid vissa tillfällen så högt som för $500. År 1856 deremot blef det en veritabel "boom." Bostadstomter stego då i somliga fall till det fabu-lösa priset af $500 per tomt (en qvarts acre), under det att affärstomterna verkligen såldes för $2,500 stycket (30x165 fot i storlek).

Tomten i nordöstra hörnet af Washington och Hennepin avenues, alltid ansedd som en af de bästa i staden, köptes 1858 af W. W. McNair för $1,500 — en liten del kontant och resten på lång tid.

Ofvannämda år, 1856, bygdes "Washington School," det första skolhus bygdt af tegel. Det var beläget på en hög kulle, å samma ställe der vårt nuvarande $3,000,000 till $4.000.000 rådhus nu tronar.

Med transportmedlen stod det likväl

qvarnen och det började att blifva allt mera lif och rörelse i Col. Stevens' nya stad.

Col. Stevens' vän general R. W. Johnson säger angående sitt första möte med Stevens, då han anlände till Fort Snelling: "Ett inventarium af hans bagage och jordiska egodelar, då han kom till Minnesota, torde vara af intresse att taga ad notam. Innan han lemnade Illinois försedde han sig med följande proviantering, hvilken han köpte af B. H. Campbell i Galena: En tunna fläsk, $9.50; 200 pund rökt skinka, $8; 10 pund kaffe, $1; 1 pund tee, $1; 14 pund socker, $1; en fjerdedels säck

MINNEAPOLIS AR 1S57.

(Vy af Second Avenue South och Washington mot norr)

illa till i dessa tider, ty då R. J. Mendenhall, vår allmänt bekante blomsterkung, anlände till Minneapolis år 1856 kunde han icke finna någon åkare att köra hans koffert, utan blef han nödsakad att gå och låna en skottkärra och sjelf köra upp sitt bagage.

Ar 1858 hade befolkningen stigit till ett antal af 2,000; fyratiotvå affärshus funnos på platsen; ett rådhus och en dyrbar skolbyggnad voro under uppförande; en handelskammare etablerades; två sågverk voro i full gång och fyra läkare och tio lagkarlar praktiserade sina respektiva professioner.

Året derpå bygdes den första mjöl-

salt, 50 cents; 1 pund peppar, 30 cents; 4y2 pund tobak, $1.67; 1 tunna whisky, $6.84." Just tänk derpå, 38 gallons whisky för 18 cents per gallon! Denna fraktsedel är intressant nog i flera afse-enden. Den visar huru de

första sett-larne hade att lita på sig sjelfva, de slags födoämnen vår “Caesar” frossade på samt skilnaden i priserna nu och då. Qvantiteten af whisky synes något stort tilltagen, men man måste komma ihåg, att det icke fans någon kommunikation med den yttre verlden under hela hösten och vintern, förrän navigationen öppnades på våren. För att göra historien sanningsenlig, bör det kanske tilläggasatt Stevens var en måttlighetsperson, som aldrig tog sig en “dram” en gång. Han förde whisky med sig för att hafva ett läkemedel till hands i händelse han skulle blifva ormbiten samt för att vara i stånd att visa den ovanliga gästfrihet, som i så hög grad betecknat vårt folk här i staden.

Huru många af våra nuvarande husmödrar, som ofta klaga öfver att icke allting finnes till hands, skulle vilja byta plats med våra första pioneer-qvinnor på 1850-talet?

Deras vinterförråd utgjordes merendels af en lår salt fläsk, torkad kabeljo, makrill, hvita bönor samt litet rökt oxkött, då man slog riktigt på stort. Mjöl, “cornmeal” samt kaffe och tee fullbordade listan på husförråden, undantagandes hos de få lyckliga familjer, hvilka anlände tidigt nog på våren för att kunna anordna sin egen lilla köksträdgård med diverse grönsaker. Pum-por växte i öfverflöd, men ack! det fans ju hvarken mjölk eller ägg för att kunna göra någon pie.

En värdinna, hvilkens gäst orimligt-vis yrkade på mjölk till kaffet, lyckades verkligen att försäkra sig om tre qvarts mjölk i veckan efter 50 cents per quart.

Innan floden frös till kunde man tillfälligtvis erhålla ett litet lager af färskt kött, och omtänksamma husmödrar togo då alltid tillfället i akt att tillreda ett förlag af “mince meat” för vintern, ty med en liten “mince pie” till hands kunde man ju räkna sig riktigt till societeten.

Någonting färskt i köttväg kunde sedan icke erhållas förrän i slutet af Februari, då någon vågsam och företagsam handlande körde upp från La Crosse med ett slädlass af färskt fläsk,

korf och hjortkött med mera---

men det var många och långa veckor innan dess, som man snart sagdt med leda betraktade det kokta, salta fläsket. Men oaktadt den tidens besvärligheter voro alla nöjda med sin lott och friska som nötkärnor. Ingen enda person var sjuk under hela vintern — den ende

MINNEAPOLIS 1898. (Sedt från samma punkt.)vacker. Snön smälte bort i Februari och några dagar efter mediet af Mars tillkännagaf ånghvisslan, att den första

en laddning af sättpotatis, som såldes för $1.50 till $2 per bushel. Följden blef att nästan allt land i och omkring

på platsen bosatte läkaren hade rest till ångbåten för säsongen hade anländt till östern för att bevista vissa föreläsningar. St. Paul. Denna båt förde med sig, Våren 1851 var ovanligt tidig och förutom andra lifsförnödenheter, äfven

OO

C*

°<

£

Ph

Ti

¡2

Ti

in

£

w

u

wSt. Anthony blef planteradt med potatis, hvilket moderjorden vedergälde med 300 bushels per acre af rotknölar af allra finaste qvalitet. Men alldenstund alla hade planterat potatis, så fans det nästan inga köpare, och \21/2 cents per bushel var det högsta pris, som betaltes för dem som blefvo sålda.

Lefnadsförhållandena förbättrades likväl år efter år allt eftersom ångbåts-kommunikationerna tilltogo. År 1857 blef det annat ljud i skällan. Ej mindre än 52 ångbåtar anlände med passagerare

lingar. — Vårvaror anlända och upp-packas öfverallt. — Alla damer ute för att göra det första urvalet. — Ständigt rassel och skrammel af maskiner. — Nya byggnader skjuta upp till höger och venster. — Hvar och en har brådt om. Sådant är lifvet just nu i St. Anthony och Minneapolis.”

Omstående vy af St. Anthony och Minneapolis framställer en ångbåt, som ligger vid Cheevers ångbåtsbrygga, och en annan som går ned för floden med full ånga, midtför universitetet.

ANKOMST AF ANGAREN MINNEAPOLIS.

och varor under ofvannämda års lopp, och lastades båtarne sedan med trävaror och spannmål att medföras på återresan.

Den anda, som ingöts i den unga, ärelystna staden af denna ovanliga aktivitet, reflekteras i en paragraf i tidningen “Republican” af den 7de Maj 1857: “Business. — Aldrig förut hafva gatorna i vår dualistiska stad företett en sådan verksamhet inom affärslifvet — ångbåtshvisslor ljuda vid båda ändar af staden — ett oändligt antal lastvagnar och ekipager. — Trängsel af främ-

Men ångarne fortsatte icke alltid att plöja Mississippis vågor lika flitigt som då. Alldenstund man icke uteslutande kunde bero af den handelstrafik, som under sommarsäsongen egde rum medelst flodångare, hade kommunikationerna till lands betydligt förbättrats. År 1862 fullbordades den första jernvä-gen till St. Anthony’ från St. Paul. Ångbåtstrafiken hade under tiden så af-stannat, att man till sist ansåg det som en riktig gala-dag, då man under sommaren 1870 fick höra ångaren Minne-apolis’ hvisselpipa å nedre Mississippi. Alldenstund det var den första signal, som man hört från det hållet på flera år, väckte det åter en stor entusiasm. Ångarens ankomst hade telegraferats från La Crosse samt öfriga stationer, och då gångplankan lades ut till bryggan, .nära Krauslein & Muellers bryggeri, helsades båten välkommen af ett stort antal stadsboar med en musikkår i teten. Stadens damer förärade ångbåtens befäl en utmärkt vacker flagga, hvarefter man egnade tiden åt musik, dans, tal och festande. De gamla settlarne påmintes nu om tiden 1857-8-9, då ångare kommo och gingo dagligen på nedre Mississippi med passagerare och fraktgods. Då Minneapolis sedan lemnade staden, medförde den ett stort antal lustresande på sin resa till St. Louis.

Vi vilja nu åter för några ögonblick egna vår uppmärksamhet åt östsidan och, innan vi gå vidare, företaga en liten promenad i St. Anthony på 1857-58-talet.

Efter att hafva sett oss omkring en stund fråga vi hvarandra med förvåning hvad det är för en galgapparat, som på afstånd reser sina tinnar högt upp mot skyn.

Allas ögon äro vända mot det utpekade föremålet — ett tornlikt sparrverk af 90 fots höjd, rakt framför oss. På framsidan af “galgen” synes i väldiga bokstäfver inskriptionen: “Pay your dime and climb.” År 1857 var Cheevers torn ett af St. Anthonys mera bekanta råmärken. Det bygdes af grofhuggna stockar år 1852 af fransk-kanadensaren

A. C. Cheever. Halsbrytande stegar ledde från platform till platform upp till toppen, som var omgifven af ett bräckligt staket. Från spetsen af detta säregna observatorium hade man en härlig utsigt ej allenast öfver fallet utan äfven öfver hela den kringliggande nejden.

På kort afstånd från tornet reste sig fyra tegelväggar kanske 20 fot högt,

på hvilka åtskilliga murare och arbetare ännu voro sysselsatta. Detta var stats-universitetet sådant det såg ut år 1857 eller rättarq en ofullbordad flygel af

detsamma. Af flera anledningar, af hvilken den vigtigaste var brist på penningar, framskred arbetet ej stort längre under detta år.

Sedan vi passerat denna vetenskapernas blifvande boning, anlända vi snart till "The Jarrett House," ett något så när skapligt hotell, beläget nära den plats, der Pillsbury A qvarnen nu står.

De äldsta hotellen i St. Anthony voro Tremont House, å en af de tomter som nu intagas af besagda jetteqvarn, och Union Hotel, ett stycke längre ned å Main street, å den tomt, hvarest Salisbury & Satterlees storartade sängklä-desetablissement nu är beläget.

Ett sågverk användande tretton klin-gor låg ett stycke ofvanför fallen nästan midt emot Jarrett House. Brädstaplar

upptogo största delen af gatan mot floden till. En anspråkslös byggnad nära sågverket begagnades till kontor, och ett kyffe tolf fot långt och nio fot bredt med väldiga brädstaplar på båda sidor begagnades af doktor J. S. Murphy såsom kontor.

Invånarantalet i St. Anthony vid denna tid har beräknats från 3,000 till

3,500 och i Minneapolis från 1,000 till1,500, men då ingen census någonsin blifvit tagen, var detta endast gissningar.

Äfvenså å Main Street, men ett qvar-ter söder om den nuvarande Pillsbury A qvarnen stod en träbyggnad halfan-

nan våning i höjd, i hvars nedre del guvernör John S. Pillsbury hade jern-kramhandel, under det den öfre halfvå-

ningen begagnades till kontor åt tidningen "St. Anthony Express," som då utgafs af skräddaren E. Tyler och redigerades af domaren Isaac Atwater. Den började utgifvas den 3iste Maj 1851 och var den första tidning som utgafs norr om St. Paul.

Staden var ännu allt för ung att kunna uppvisa några platser, vid hvilka historiska minnen voro fästade, så framt vi ej ingå på kapitlet vidskepelse, ty då fans här på den höga kullen vid floden en slottslik byggnad, hvilken gif-vit upphof till lika många mysterier, som något af de gamla Alhambra-slot-

ten. Denna byggnad var fem våningar hög, inneslöt 260 rum och var känd under namnet Winslow House. Den betäckte en yta af nära en half acre eller 16,250 qvadratfot och uppfördes år 1857. Den kostade öfver ett hundra tusen dollars, var från början afsedd till hotell och uppehölls under sydstaternas blom-stringsperiod väsentligast af söderns aristokrati, då hundratals skämtsamma och glädtiga gäster fylde dess lysande salar. Mr. McLane visste också, som det anstår en god värd, att ställa hvarje lyx och njutning till sina gästers förfogande. Hvad skulle icke detta slott

kunnat vara i dag om icke Abraham Lincolns proklamation hade slagit ned ibland gästerna, som en blixt från en klar himmel! Dess glans var snart förbi. Hvarje försök att återbringa detta hotell i sitt forna skick misslyckades. B. B. Trall, doktor Jewel, med flera, gjorde sitt bästa att begagna byggnaden för något välgörande ändamål, hospital och dylikt, men hvar och en fick af ogynnsamma förhållanden röna motgångar, som omöjliggjorde deras försök, åtminstone hvad företag inom denna byggnad beträffar.

Efter doktor Jewels död upptogs pu-

WINSLOW HOUSE.blikens uppmärksamhet af ett bedrägeri, liknande de tragedier, hvilka äro så ymnigt sammanknippade med sagorna om den gråa forntidens gamla slott. Några spekulanter uppförde för en tid spöksce-ner i afsigt att minska värdet af egendomen, men blefvo slutligen afslöjade för allmänheten samt utsatte för dess hat och afsky.

Doktorinnan Tralls plötsliga död, tilllika med hennes mans och familjens hastiga aflägsnande, allt inom loppet af trettiosex timmar, gaf sedermera anledning till nya mysterier, och det intygades ofta, att den döda Mrs. Tralls

oroliga gestalt visade sig i rummen, öfver hvilka dessa förskräckliga mysterier hänga.

Flera våningar uthyrdes till folk af olika yrkesgrenar och nationaliteter och många af de vackra och rymliga rummen och salarne råkade så småningom i förfall utan någon sympatiserande åskådare att betrakta verkan af tidens frätande tand. Lif och död, glädje och sorg, fattigdom och rikedom, lyx och nöd, hafva på en och samma gång gästat denna byggning. Professor Neil höll här under flera år en skola under namn af Jesu College. Byggnaden begagnades sedan till kallvattenshospital och ännu senare till medicinsk läroanstalt, men dessa liksom alla föregående företag inom dess murar strandade på det oblida ödets klippiga kust.

Flera svenska familjer bebodde en längre tid några af rummen på nedra botten och voro fördomsfria nog att icke oroas af de många hårresande spökhistorier, som blifvit berättade om denna deras bostad. De hemska och förskräckliga gastar, som fordom grasserade inom dessa murar, störde ej i minsta mån deras hvila.

Om Mr. Winslow, som bygde detta hus, har äfven en mängd fabelaktiga rykten varit i omlopp, en del påstående, att han medelst en pistolskula skulle hafva förpassat sig sjelf in i evigheten, andra återigen, att han flyktat till Spanien, der han skulle hafva fört en äfven-

tyrares lif. Dessa rykten voro likväl ogrundade, ty mannen var ännu vid lif år 1877 och vistades då i San Francisco, California. Hemlighetsfulla orsaker måste utan tvifvel legat till grund för dessa rykten, hvilka han kanhända sjelf gifvit anledning till genom att hafva haft någon att utbasuna hans död för alt derige-nom kunna slippa ur klorna på en mängd efterhängsna kreditorer. Hans ståtliga byggnad, som under långa tider var bekant under benämningen “Wins-lows dårskap,” nedrefs år 1887 för att lemna plats för vår praktfulla exposi-tionsbyggnad.

Den förnämsta affärsgatan i St. Anthony följde i gamla dagar flodens lopp och när floden gjorde en krökning följde gatan efter.

På hörnet af Main Street och Second avenue stod 1857 en vacker tvåvånings-byggnad af tegel, i hvilken Pomeroys jernhandel var belägen. I huset näst invid å Second avenue var Southworth & Hemiups apotek. Huset står ännu qvar, men med sin nuvarande omgifning tar det sig naturligtvis icke så ståtligt ut som i forna dagar. Strax nedanför låg ångbåtslandningen, och här var det som “Alex. Ramsey” och “H. M. Rice,” de två första ångbåtarne som bygdes of-vanför fallen, brukade intaga sina laddningar af timmer, spannmål och andra handelsvaror för de sparsamt befolkade settlementen uppåt floden. Ångaren “Alex. Ramsey” bygdes så tidigt som 1850 och gjorde sin första tur den 18 Juli samma år.

I Juni 1850 landade härstädes den första ångbåten, Anthony Wayne, förd af kapten Dan Abel. Den gick upp mot den strida strömmen så långt som tre mil nedanför St. Anthony-fallen.

Orths bryggeri var en af hufvudplat-serna i norra St. Anthony på denna tid. Det ligger fortfarande qvar på andra sidan gatan ungefär midt emot den plats, der det nuvarande bryggeriet är beläget. James Nudik egde samtidigt ett bryggeri en half mil längre uppåt floden. Några år efteråt blef han dö-dad af fiendtliga indianer under en resa till California.

Ed Patch, som då var postmästare i St. Anthony, bodde på sin “claim” nära Fridleys farm, som sedermera blifvit så mycket utbasunad såsom “Fridley’s addition.” En träbro var bygd öfver floden i närheten af den nuvarande Twentieth avenue-bron, men den blef några år senare bortförd af en öfversvämning.

Advokat Day var på denna tid en mycket bekant om just ej särdeles för-

delaktigt känd personlighet både i St. Anthony och Minnesota. Om honom berättas många tokroliga historier, af hvilka en torde få anföras såsom prof. Ett antal medborgare, uppgående till flera hundra, sände honom ett cirkulär öfver sina egna namnteckningar, i hvil-ket de uttryckte sitt oförbehållsamma ogillande af hans person och uppförande på ett språk, som öfverflödade af smädeord och kraftuttryck, och till slut

uppmanades han under grymma hotelser att oförtöfvadt försvinna från orten. Mr. Day lät sig emellertid icke förbluffa. Han skref en mycket vacker ansökning om att blifva utnämd till postmästare i St. Anthony, utmålade

vidt och bredt sina förträffliga meriter och klippte derefter ifrån de många namntecknin-garne på hotelsebrefvet, hvilka han så klistrade under ansökningen och afsän-de alltsammans till Washington. Affären blef snart bekant, och hans fiender blefvo föremål för ett åtlöje, som aldrig tycktes vilja taga slut.

Tidigt på sommaren 1858, endast några få veckor efter det Minnesota blifvit upptaget såsom stat i Unionen, egde en batalj rum mellan Sioux och Chippewas nästan inom Shak-opees bygräns. Hole-in-the-Day, den store Chippewa-höf-dingen, passerade genom St. Anthony under natten i spetsen för 160 krigare. Ett stort band Sioux låg söderut just utanför Shakopees bygräns. Chippewas gömde sig utmed stranden af Minnesota-floden före dagbräckningen, medan de intet ondt anande Sioux voro på andra stranden. En Sioux kom tidigt på morgonen ned till floden för att fiska, men en i försåt liggande Chip-pewa sände honom strax en pil, som blef hans bane. Den döende krigaren hade dock kraft att utstöta ett kraftigt varningsrop innan han drog sin sista suck, och med ens var bataljen i full gång “utefter linien.” Invånarne i Shakopee voro intresserade åskådare af striden, som nästan egde rum vid deras trösklar, men de blandade sig ej på något sätt deri utan läto vildarne afgöra sina tvister på sitt eget sätt. Bland dem som sålunda voro i tillfälle att åskåda det vilda och bizarra uppträdet befann sig en svensk, herr C. A. Blom-

HOLE-IN-THE-DAY.qvist, före detta Carver-bo, nu sedan flera år bosatt i Minneapolis.

Vi omnämna denna strid endast på det att läsarne skola kunna bilda sig en föreställning om den skilnad, som några decennier ha åstadkommit i vår stad. Chippewa-indianerna blefvo besegrade af Siouxs, och de drogo sig tillbaka under skydd af nattens mörker. Nästa morgon var St. Anthony fullt af indianer. De hade fört sina sårade med sig och buro dem till ångbåtsbryggan för att skeppa dem till Sauk Rapids. Hvar-je gata patrullerades med största noggrannhet af desperata vildar i full krigs-skrud, som ängsligt spejade efter de segrande Siouxs. I händelse Chippewas blifvit förföljda, var det deras mening att förskansa sig på Nicollet Island och der bjuda fienden spetsen. Men inga Siouxs syntes till, och de sårade blefvo inskeppade i lugn, hvarefter Hole-in-the-Day och hans trupper tågade uppåt östra sidan af floden.

År 1857 gestaltade sig import och export i St. Anthony och Minneapolis som följer:

IMPORTS. EXPORTS. Oats, bu ...... 300 Saw logs, ft...500,000 Wheat, bu ____ 700 Sawed timber, Corn, bu ......1,100 ft...........800,000 Green apples, Ginseng, lbs... 1,400 bbls .... 7 Rye, bu .... 408 Live Stock— Horses .... 280 Cows and ox- en .... 140 Mules .... 20 Fowls .... 240 Saw mills ma- chinery ...... 4 Flouring mills machinery ... 1

Detta inbegriper naturligtvis icke vanliga köpmannavaror, af hvilka stora qvantiteter kommo från Östern till navigationens slutpunkt, hvilken vid denna tid var St. Anthony Falls. Ej heller hade Minnesota blifvit ryktbart såsom en hveteproducerande stat, och hvar-ken “No. 1 hard” eller “No. 1 north-

ern” bestämde då skalan af verldens marknadspriser.

Minneapolis började likväl efterhand att taga lofven af sin förr så mäktige granne på östra sidan floden. Flere af affärsmännen på östsidan flyttade snart öfver sina affärer, och då mjölqvarnarne förstördes genom eldsvåda, upphörde för flera år intresset för miölfabrikatio-nen på östsidan, hvarest denna industri först blifvit etablerad. En annan orsak var också den omständigheten, att stora sträckor af det kringliggande landet var uppköpt af utom platsen boende spekulanter, hvadan folk, som strömmade in, fann det omöjligt att köpa tomter eller farmar till något så när re-sonligt pris. Dessa, så väl som många gamla settlare, tittade derföre med läng-tansfulla blickar öfver till den vackra, parklika prairien på andra sidan, hvarest det snart uppstod lif och rörelse.

De begge städerna St. Anthony och Minneapolis förenades den 9 April 1872 till en stad under den senares namn. Många af St. Anthonys medborgare stretade visserligen emot allt hvad de kunde, men förening blef det likväl.

Staden Minneapolis’ första namn (innan någon förening med St. Anthony ännu hade egt rum) var All Saints, der-efter erhöll den namnet Lowell, sedermera Albion och slutligen dess nuvarande namn, Minneapolis, hvilket är en sammansättning af det Sioux-indianska ordet Minne, som betyder vatten, samt det grekiska ordet Polis (stad), hvilket följaktligen skulle blifva detsamma som “vattenstaden.”

Charles Hoag är namnet på den gamle settlare, som fick hedern af att ha gifvit vår stad detta poetiskt klingande namn.

Det är ett mycket vackrare namn än om båda hade blifvit tagna från grekiskan, i hvilket fall namnet kanhända hade blifvit Hydropolis.

En liten jemförelse mellan befolkningen i St. Anthony och Minneapolis upp till 1871 torde nu icke vara utan sitt intresse:D. S. St. Minne-

census. Anthony. apolis.

1850 .... 530 0

1860 .... 3,285 2,536

1870 .... 5,013 13,074

Våra små härliga insjöar tycktes på 1850-60-talet ligga utom all heder och

Ingen resa till Minnesota ansågs fullständig, så framt ej fallet besöktes. Ett litet 'shanty" stod just ofvanför fallet, der såväl den trötte resanden som den rike turisten kunde erhålla förfriskning i fast eller flytande form. Intet annat

redlighet. Den enda plats som ofta besöktes var Minnehaha Falls, hvilken då liksom nu var en stor dragningskraft för turister.

hus fans i grannskapet, men det lilla vackra fallet var då ungefär i samma skick som nu, och folk brukade slå upp sina tält i nejden och stanna qvar i fleradagar insupande naturens skönhet och stridande med muskiter. År 1852 eller '53 var det som Alexander Hesler, en berömd Chicago-artist, besökte Minne-haha och med sin portativa camera tog många förtjusande vyer såväl af fallet som dess omgifningar. Då han återvände hem, sände han några af dessa till skalden Longfellow, som just då arbetade på sitt stora poetiska verk "Hiawatha." Longfellow föll i hänryckning öfver vyerna och sände Hesler ett egenhändigt bref, hvari han varmt tackade för dem, och hvad mera är, han gaf Minnehaha dess verldsvida rykte genom att besjunga det i sitt odödliga skaldeverk. Det är dock anmärknings-värdt, att en man kunnat så glödande och på samma gång så korrekt besjunga ett ställe, som han i verkligheten aldrig skådat. Alexander Hesler, som var Chicagos förste fotograf, afled vid hög ålder derstädes den 5te Juli 1895.

Lake Calhoun och Lake Harriet hafva tillerkänts historisk ryktbarhet, emedan de tidigaste missionsanstalterna i denna del af staten voro förlagda ibland Da-kotä-indianerna derstädes. Missionsan-stalten vid Calhoun etablerades år 1834 och den vid Lake Harriet året derpå; den förstnämda af Rev. Samuel W. och Gideon H. Pond och den andra af missionärer utsända af presbyterianska och kongregationalist samfunden, och år 1836 öppnades en skola för indianska barn vid Lake Harriet.

Trakten kring Lake Calhoun var då en fullständig vildmark och en perla af underskön natur. Den som då besökte sjön fick alltid tillfälle att bevittna en

indiansk krigs- eller andedans, eller hvad det nu var. Sedan föreställningen var slut, kom alltid "den ädle röde mannen" omkring och tiggde pengar och visade sig mycket tacksam då han erhöll en "dime." Ja, en och annan af samma band kom strax derpå och frågade om man hade whisky eller tobak på sig. De voro alltför mycket civiliserade.

Färdades man så vidare, kom efter några minuters förlopp Lake Harriet i sigte, och med undantag af en eller två dåvarande förstadshem, hvaraf vi här lemna en afbild, var allt såsom naturen

hade bildat det. Personer från St. Anthony och Minneapolis brukade då köra ut till Lakes Harriet och Calhoun för att fiska eller njuta af naturens skönhet, men ej den vildaste fantasi kunde då föreställa sig att dessa sjöar efter några tiotal af år skulle befinna sig inom Minneapolis' stadsgräns.

Stadens gator sträcka sig nu ut till Lake Calhoun, tätt bebygda med det ena fina boningshuset efter det andra, så

att man kan med skäl säga liksom Yankee Doodle, att man icke kan se sta'n för de många husens skull.

Stränderna kring Lake Minnetonka voro för 45 år sedan en fullständig ödemark. Några få djerfva settlare hade tagit "claims" vid Excelsior, men längre upp och på båda sidor om sjön var allt i sin fullständiga vildhet. Man kunde vara der en hel dag utmed stränderna utan att möta andra lefvande varelser än möjligen en hjort eller någon annan af skogens åbor.

Keegan's Lake var ett paradis för andjägare, och flera af vår stads nu lefvande invånare kunna omtala vidunderliga berättelser om alla de änder, de nedlagtvid den lilla sjöns sumpiga stränder. Ett par af den tidens jägare från tvillingstäderna voro 1856 sysselsatta med denna sport vid Keegan's Lake (sjön hade då icke ens ansetts värdig att hafva ett namn) när ett litet band Sioux-indianer under befäl af Little Six tog dem till fånga och bortförde dem till ett indianläger vid stranden af Minne-sota-floden. Indianerna voro något under inflytande af den hvite mannens eldvatten, och sedan de hållit sina fångar öfver natten, frigåfvo de dem under tillsägelse att gå hem, hvilket råd följdes med största skyndsamhet. De båda snopna andjägarne kunde sedermera aldrig omtala denna händelse utan att begagna profant språk, så mycket mera som indianerna behagade konfiskera alla änder, de skjutit.

Hvem har ej hört gamla settlare beklaga sin kortsynthet att ej hafva qvar-stannat i Minneapolis och förvärfvat fast egendom der? För en kort tid sedan beklagade sig en gammal settlare sålunda:

"Det var allt för stilla och dödt här för mig, och jag beslöt derför att sälja min 'claim' nära Lake Harriet, bestående af 160 acres. Jag fick $1,000 derför och ansåg mig hafva gjort en god affär. Icke så lång tid derefter föll det mig in att gå ut der och se hvad jag kunde köpa platsen tillbaka för. Hvad tror ni egaren begärde derför? Jo, ej mindre än $160,000 — ett tusen dollars per acre — och han påstod att det ändå var mycket billigt pris."

Vi kunna nu se tillbaka i tiden och undra hvarföre män, som egde lite penningar i dessa förflutna dagar, icke nedlade dem i hörntomter och behöllo dem tills de blefvo värda en stor förmögenhet.

Trettiofem år från nu skall folket, som då bor i Minneapolis, troligtvis se tillbaka till denna tid och undra hvarföre vi icke följde en liknande kurs.

Skomakaren Nils Nyberg var den förste svensk som bosatte sig härstädes. Han kom hit på våren 1851, då han slog

ned sina bopålar i St. Anthony. Han var den förste svenske fastighetsegare samt den förste af sin nation, som här på platsen öppnat egen verkstad.

Nils Nyberg dog den 23dje Februari 1890. Med undantag af några af de äldste settlarne, var det ganska få af dem, hvilka sågo hans dödsnotis i de dagliga tidningarne, som visste att han var den förste svensk, som gjorde Minneapolis till sitt hem. Nils Nyberg var född i Christianstad, Skåne, den 8de Januari 1827. Hans fader var skomakare och lärde han ut sitt yrke till sönerna Nils och Ole. Utsigterna för framtiden sågo ej ljusa ut för Nils, hvadan han, och brodern likaså, emigrerade till Amerika. Efter att hafva vistats en tid i Chicago och St. Paul, kom Nils år 1851 till Minneapolis, eller hvad som då kallades St. Anthony, och erhöll der anställning hos pioneer-skohandlaren Wensinger. Efter en kort tid flyttade han öfver till vest-sidan och öppnade skomakareverkstad för egen räkning å Hennepin avenue, mellan Washington avenue och Second Street. Han egde land i Pence Opera House qvarteret; sålde detsamma och köpte sig en egendom i hörnet af Washington och Fourth avenue north, der han i många år fortsatte med sin sko-makeriaffär. Han var fader till sju barn, af hvilka en son och två döttrar samt hans hustru ännu äro i lifvet. Döttrarne bo fortfarande i Minneapolis. Enkan och hans son, Henry, vistas för närvarande på hans förra farm vid Medicine Lake, sex mil från staden.

Ehuru Nyberg bodde här stadigt i närmare 40 års tid, var han mycket litet känd bland skandinaverna, med undantag af några få äldre settlare. Han var en utmärkt skicklig skomakare, skötte troget sina göromål och efterlemnade vid sin död en icke så obetydlig förmögenhet.

Efter Nils Nyberg kommo år 1854 filosofie kandidat C. A. Widstrand och smeden Andrew Matteson, hvilken

sist-nämde var den förste norrman som bosatte sig härstädes och lade sig tillmed fast egendom. Året derpå, 1855, anlände den danske urmakaren B Thompson.

Andrew Evenson med familj bosatte sig härstädes år 1864.

Dessa voro de första skandinaver, som bodde i Minneapolis före och under den tid, då det borgerliga kriget pågick. De förtjente med lätthet sitt dagliga bröd och i deras hem, om än enkla och torftiga, bodde frid och lycka.

En svensk eller en “skandinav” var, huru otroligt det än må låta för oss i närvarande tid, en riktig kuriositet, som fäste allmän uppmärksamhet under den förra hälften af sextiotalet. Före 1862 funnos här visserligen flera invånare, som härstammade från främmande nationer, men de voro få och spridda och kallades i klump för “foreigners.” Ingen nationalitet var representerad talrikt nog för att kunna vara känd vid namn. En vacker dag påträffades en uttröttad och trasig pilgrim, som hade satt sig att hvila nära intill den plats, hvarest Hennepin avenue nu korsar Washington. Ingen visste hvar han kom ifrån. Han hade blå ögon och ljusgult hår, och hans Saratoga-koffert bestod af en rödrutig bomullsnäsduk; med andra ord, han var en verklig Yon Yonson numro ett. John Wilson, en smed i närheten, tog den uttröttade vandraren in i sin smedja, men kunde ej göra sig förstådd af honom. Wilsons idee om utländingar var, att de voro fransmän, så han sände genast efter Mousseau på östsidan. Mousseau kom, men “Parlez-vous” var grekiska för främlingen. Sedan kom Farrant, en annan “utlänning,” som i villervallan lät uppdaga att han var tysk. Men han hade icke bättre tur än fransmannen, och en folkhop skockade sig med förvåning omkring denne oresonlige främling, som nekade att förstå någotdera af två respektabla och moderna språk. Ett tredje försök misslyckades också, då John Broderick från Irland närmade sig främlingen med en adress på gaeliskt tungomål. Slutligen kom någon att tänka på att en skoflic-

kare vid namn Nils Nyberg var någon slags utlänning, och han blef skyndsamt kallad till platsen. Denna sista ledtråd förde till ett lyckligt resultat. Nyberg talade till mannen på svenska, och främlingen gjorde genast ett hysteriskt hopp från stolen, då han hörde sitt eget modersmål. Från den tiden blef Nils Nyberg alltjemt kallad “a Swede.” Benämningen “Swedes” tilltog sedermera allt efter som befolkningen tillöktes,' och fick man framdeles, sorgligt nog, äfven tillfället höra mången okunnig “Yankee,” tillhörande “Knownothingis-men,” samtidigt begagna sig af ett tem-ligen starkt adjektiv.

Det var först efter krigets slut som skandinaverna började flytta in hit i större mängd.

Under året 1865 anlände J. B. Chil-ström med familj, Otto Johnson, Andrew Bergström, John West, Ole Hanson, Erick Peterson (vanligen kallad “Stor Erik”), bröderna Klingenberg, C. W. Vanstrum, August Johnson, Even Newman, L. Erickson samt George H. Johnson och hans broder.

På våren 1865 öppnade Chilström stadens första skandinaviska ‘boarding”-hus och följdes hans exempel af L. Erickson på hösten samma år.

Våren 1866 anlände A. E. Rice och på hösten E. M. Titterud med familj.

Vid slutet af detta år uppgick den norska befolkningen till ungefär 25. Den svenska var ej stort större. Någon norsk tjenstflicka fans ej på den tiden, deremot ett par svenska. Nu återigen uppgår bådas antal till legio.

På samma gång som våra landsmän i allmänhet igenkännas på sitt lugna och stilla väsen, utmärka de sig äfven för sin religiositet. En lång tid förflöt likväl innan de fingo någon prest eller kyrka. Oaktadt detta hinder försummade de icke att långt skilda från ljudet af någon kyrkklocka i all enkelhet helga den fridfulla sabbaten. De svenska familjerna plägade samlas stundom hos C. W. Vanstrum, stundom hos August Johnson med flera, för att i deras gäst-fria hem, medelst läsandet i någon välkänd Postilla, samt genom afsjungandet af några psalmer, egna sabbaten till Den Högstes pris.

År 1867 öppnade E. M. Titterud en skomakareverkstad, hvilken var det första “shop” af något slag, som härstädes öppnats af någon tillhörande den norska nationaliteten. Under detta år inströmmade så många skandinaver, att det var omöjligt att vidare kunna hålla någon ordning derpå. Ja, de kommo till slut så talrika, att amerikanarne betogos af allmän fruktan, att, om emigrationen sålunda fortsatte, skandinaverna helt och hållet

skulle få öfvermagten här i staden.

År 1870 utgjorde skandinavernas antal 2,193, och enligt folkräkningen 1875 finna vi:

Svenskar................ 2,676

Norrmän............. 2,263

Danskar................. 153

Summa skandinaver— 5,092

Ett stort antal svenskar strömmade sedan in för hvarje år.

Under tidens lopp egde betydliga förändringar rum inom det skandinaviska elementet i Minneapolis och var det framför allt glädjande att se, det så många af våra landsmän, hvilka kommo hit som fattiga emigranter, efter att först hafva genomgått motgångens och försakelsens bittra skola, slutligen lyckades förvärfva sig en trygg och oberoende ställning inom samhället.

De stora framsteg som skandinaverna uppnått redan under år 1877 tydliggöras bäst genom att framhålla skilnaden mellan åren 1870 och 1877, och vilja vi derför uppsätta en liten miniatyrkalender .innehållande namnen på de landsmän, som hade egna handelsbutiker; tillika med de handtverkare, som voro arbetsgifvare och hade egna verkstäder.

Vintern 1870-71 räknades bland våra landsmän härstädes ungefär sju handtverkare samt än färre affärmän, nemli-gen:

B. Thompson, urmakare och juvele-rare; Newman & Co., kryddkrämare; Bundy Bros., apotekare.

Under året 1877 deremot finna vi följande fördelning på affärer och professioner:

TYSK-SKANDINAVISK BANK: John F. N. DeFlon, kassör.

BOKHANDLARE:

P. Engberg & Co.

SKOHANDLARE:

P. J. E. Clementson, A. Johnson, Bröderna Johnson.

APOTEKARE:

Alfred Backdahl, L. Damm.

KLÄDESHANDLARE:

Bruce & Erickson, kapten J. A. Vanstrum.

MÖBELHANDLARE:

A. H. Edsten, K. Olson.

URMAKARE OCH JUVELERARE: M. Q. Lindqvist, P. Elmqvist, F. G. Sundberg.

FASTIGHETSMÄKLARE: Charles Honnette.

KRYDDKRÄMARE:

A. C. Haugan, John N. Berg, N. H. Giertsen, M. Mark, H. Hedlund, O. S. Parson, Bröderna Petterson, O. H. Peterson, A. Tharalson, Bröderna Thompson, E. A. Linscott & Co.

VINHANDLARE EN GROS:

P. Mark, J. P. Granstrand.

PORSLINSHANDLARE: Bröderna Johnson.

DIVERSEHANDLARE:

John Ofstie.

KALK-HANDLARE:

G. A. Carlson. (Hufvudkontoret i Red Wing.)

VEDHANDLARE:

Anderson & Co.

HÖKARE:

O. Byorum, C. Halstead.

FRUKTHANDLARE:

Frank Rosenberg, P. O. Ringström.RESTAURATÖRER: Bröderna Blixt.

HÅRFRISÖRSKA:

Miss Anna Mattson.

MODEHANDLERSKOR:

Mrs. J. Engelin, Mrs. S. Madson, Mrs.

C. Holm.

MJÖLKFÖRSÄLJARE:

Christ Jensen & Co., A. Johnson, P.

H. Frandsen, Nils Smith, Aug. Anderson, Charles Anderson, O. Olson, Martison, Peter Grim, Fred Peterson & Co., Carlson med flera.

ADVOKATER:

P. O. Chilstrom.

DOKTORER:

Karl Bendeke, L. Damm, P. Nelson,

E. N. Falk.

PROFESSOR VID MINNESOTA STATSUNIVERSITET:

J. H. Lundeen, professor i krigsvetenskap. (Vid ofvannämda universitet fun-nos då endast tvenne skandinaviska studenter, nemligen P. P. Bodeen och A. Holt.)

PROFESSORER VID NORSKA AUGSBURG SEMINARIET: George Sverdrup, Sven Oftedal, Swen Rud, L. Gunnersen, B. B. Gjeldaker.

YRKEN:

BYGGMÄSTARE:

John W. Anderson, Williams & Erickson.

SNICKERI-FABRIKÖRER: Hanson & Co., P. Simonson.

VAGNMAKARE:

Frisk, Howard Swanberg, Iverson & Erickson, Bröderna Lund.

SMEDER:

Lars Knudson, F. Peterson, A. F. Jackson.

PUMPMAKARE:

P. Osander & Co.

SLAGTARE:

Bröderna Aune, Simmons & Jacobson, Rydberg & Co., Brohaugh & Sather, Swan Nordström.

SKRÄDDARE:

O. Throbeck, J. O. Breading, E. J. Aase, A. M. Newman, Apelgren & Nordqvist, M. Mattison.

För att visa huru talrikt våra landsmän då representerades inom skräddareyrket här i staden, må nämnas, att bland de 56 medlemmar, som tillhörde "Tail-ors Union," voro alla skandinaver, så när som föreningens sekreterare, Mc-Gurk, hvilken var irländare. Det var ej stort mer än 15 yrkesbröder härstädes som då ej tillhörde ofvannämda förening.

SKOMAKARE:

N. Nyberg, E. M. Titterud, O. Chri-stopherson, R. P. Dahl, C. J. Hamnström, P. W. Rosenqvist, J. N. Rydberg, Christianson, N. J. Young, E. Thorson, Erickson & Petterson. MÅLARE:

P. Clausen, A. J. Beckman, Christian-sen & Co., C. P. Enstad, G. Gunneson, Hogan & Dahl, T. B. Johnson, N. P. Liljengren.

FÄRGARE:

M. Mikkelson.

FOTOGRAFER:

John H. Olson.

TEGELSLAGARE:

Peterson & Swenson.

MATTVÄFVARE:

Hans Anderson.

CIGARRMAKARE:

J. Jorgeson, Math. Kindley.

BARBERARE:

Peter Rönne.

Så såg den skandinaviska handels- och handtverkskalendern ut år 1877.

Skulle en liknande kalender nu sättas upp tillika med adresserna på alla de svenskar endast, som nu utöfva sin verksamhet i Minneapolis, så skulle vi tör-hända få trycka en lika stor stadskalen-der som den, som för närvarande utgif-ves för tredje staden i ordningen i Svea rike.

Våra skandinaviska pioneerer inom handelsverlden började sina affärer påWashington avenue, hvilken sedermera blef skandinavernas förnämsta handels-gata.

Närstående teckning visar huru det första skandinaviska handelsqvarteret, beläget mellan Third och Fourth ave-

Backdahl samt A. H. Edsten med flera voro att anträffa.

Om allting till det yttre var anspråkslöst, jemfördt med nutidens fordringar, så var det likväl här, som hvar och en af våra första köpmän lade grunden till

DET ÄLDSTA SKANDINAVISKA HANDELSQVARTERET.

nues south, å Washington avenue, midt emot nuvarande MiKvaukee depot, tog sig ut år 1872.

De på småstadsmaner utstående skyl-tarne visade våra landsmän den tiden hvarest P. J. E. Clementson, Alfred

sin efter hand förvärfvade förmögenhet. Detta qvarter har äfven fått vidkännas tidens vexlingar. Allt det gamla är för länge sedan försvunnet, så när som Alfred Backdahls apotek, hvilket ännu finnes qvar på sin gamla plats.Sant är att mången då knogade i sitt anletes svett hvarje dag och förtjenade sina modiga kontanter, men då det var fråga om själens njutningar, så stodo icke många tillfällen till buds på den tiden.

För att kasta ännu en blick på den gamla tidens skandinaviska handels-centrum, vilja vi förflytta våra läsare

rerna i teckningen äro allt för små att kunna igenkännas, men representera de ej mindre personligheter än A. H. Edsten (sittande i vagnen), hans trenne arbetare: Louis Peterson, Ole Hanson och Petter Gunerius; Arelius Olson, "Dry Goods-Olson," P. J. E. Cle-mentson och hans skopliggare, Larson, samt Alfred Backdahl i cylinderhatten.

"EDSTEN'S BACK YARD."

til! bakgrunden af qvarteret, så framt de vilja följa med till "Edsten's back yard," bakom hans butik, hvilken återfinnes å teckningen å andra sidan, äfvenledes kopierad efter fotografi, taget samma år, 1872. Här samlades, i brist på annan förströelse, qvarterets samtlige köpmän och handtverkare hvarje afton vid "klubbhuset" för att diskutera sina kom-merciela och politiska intressen. Figu-

Att det icke alltid var politik, som dryftades vid deras reguliära sammankomster, kan intygas ännu i dag af de personer som åhörde de många, lustiga landsmåls- och skepparehistorier, som berättades af de nu hädangångna vännerna Backdahl och Clementson.

Den största tioårs-förökningen i folkmängden egde rum åren 1880-1890, då invånareantalet tillökades med närmaren8,ooo själar, i hvilket antal skandinaverna figurera till en icke obetydlig del. Från och med 1880-talet började skandinaverna att lägga i dagen en särdeles lifaktig verksamhet och företag af alla slag började att tränga sig så hastigt på hvarandra, liksom förhållandet är i hvarje snabbt uppväxande stad, att man ej längre kunde följa med händelsernas gång. Vi hade önskat att kunna framställa skandinavernas verksamhet så fullständigt som möjligt, men fruktan

förflytta oss derföre omedelbart till Washington avenue under året 1869.

Närstående vy af Washington avenue är tagen från hörnet af First avenue south och visar den äldre hälften af Nic-ollet House tillika med de närliggande affärshusen. På "Dime Museum"-hör-net stod Sidles gamla residens och den dam, som synes å hörnet, lär vara Miss Sidle. De vagnar, som synas på gatan, äro några af de "prairie schooners," tillhörande den expedition som med

VY AF WASHINGTON AVENUE ÅR 1869. (Nicollet House i bakgrunden.)

att detta lilla suvenirarbete skulle komma att växa till allt för stort omfång, har nödgat oss att inskränka, ja, rent af utesluta många saker och ting. På det att det hela likväl ej måtte blifva allt för knapphändigt, vilja vi i efterföljande skildringar lernna några anspråkslösa revyer öfver hvad som varit mest anmärkningsvärdt i våra skandinaviska invånares lif.

Vi fortsätta nu emellertid med några fler ämnen af en mera allmän natur och

George A. Brackett i spetsen hösten 1869 återvändt hem. Mr. Brackett var en gammal pioneer, hvars anseende som gränsbo gjorde honom i högsta grad passande som ledare för den första expeditionen till den okända vestern. Förhållandet var, att William Windom, vår aflidne finansminister, år 1869 uppmanade George Brackett att föra ett sällskap af kapitalister omkring i vildmarkerna för att utforska huruvida det vore möjligt eller praktiskt att bygga en jern-väg genom den okända Nordvestern. Mr. Windom var vid denna tid direktör af en organisation, som sedermera förenade sig med Northern Pacific-bolaget.

taget. I Juli månad begaf sig derföre sällskapet likt en stor karavan vester ut under Bracketts ledning, väl försedt med proviant och ammunition. Tre

a

O

<D &

Bankirerna Jay Cooke & Co. erbjödo sig att utfärda obligationerna för företaget, om de kunde öfvertygas om att landet var af tillräckligt värde för att man skulle kunna gå i land med före-

representanter för Jay Cooke & Co. del-togo i expeditionen. Denna begaf sig så långt norr som till Georgetown, ett stycke ofvanför den plats, hvarest Fargo nu är beläget. Härifrån återvände deflesta af sällskapet, under det att några begåfvo sig än längre åt vester till Mis-souri-floden. Flera gånger råkade de illa ut för Sitting Bulls blodtörstiga an-hang. Lyckligtvis kommo de helskinnade undan i hvarje batalj med indian-flockarne. Endast en soldat blef sårad. Brackett hade i sitt sällskap 38 körsven-ner, alla väl beväpnade med winchester-gevär, en hel mängd spejare samt ett kompani infanterister.

Då de kommo hem, lemnade Jay Cookes representanter mycket gynnsamma rapporter angående den projekterade jernvägsanläggningen, hvadan Jay Cooke genast grep sig an företaget. Arbetet började redan nästa vinter (1869-1870) och banan fullbordades till Bismarck våren 1872. Arbetet utfördes af tvenne konstruktionskompanier, bland hvilkas medlemmar vi finna sådana välkända personligheter som Col. W. D. King, senator W. D. Washburn, Dori-lus Morrison, John L. Merriam (ex-guvernör Merriams fader), George A. Brackett, ex-mayor P. B. Winston och hans bröder, jemte andra personer, som sedermera blifvit framstående män i allmänna ärenden här i Nordvestern. Då Jay Cooke 1872 gjorde konkurs var han skyldig konstruktionskompaniet omkring $300,000 och tog detta i ersättning för sina anspråk skogland efter $7 och $8 per acre hellre än att taga Red River land efter 60 och 70 cents per acre. Detta visar huru litet förtroende äfven dessa män på den tiden hade för åkerbrukets utvecklingsmöjligheter här i Vestern.

Till George A. Brackett står Minne-apolis och hela Nordvestern genom detta företag i en stor tacksamhetsskuld, hvilken de aldrig kunna återgälda.

År 1819 beordrade regeringen öfverste Leavenworth att uppföra en skans vid Minnesota-flodens utlopp i Mississippi. En befästad träbyggnad reste sig snart på vestra stranden af Mississippi, söder om Minnesota-floden, hvilken befästning fick namn “Cantonment Leavenworth.” De ofta upprepade öfver-

svämningarne gjorde att man snart måste välja en annan plats, och fästet flyttades upp på höjden vid motsatta sidan om Minnesota-floden. År 1820 öfver-tog öfverste Snelling befälet, och under hans öfverinseende bygdes den nuvarande fästningen, hvilken fullbordades 1824 och af Snelling benämdes Fort St. Anthony. Under en inspektionsresa besökte general Scott den nya fästningen, hvars solida byggnad och ändamålsenliga konstruktion så behagade honom, att han, byggmästaren till ära, gaf fästet namnet Fort Snelling.

Öfverste Snelling afled i Washington år 1828.

Det var vid Fort Snelling som den första ångbåten på Minnesotas vatten visade sig. Ångbåten Virginias ankomst till Mendota den iode Maj 1823 var en anmärkningsvärd händelse i Dakota-indianernas historia. De säga, att deras heliga män natten förut drömt om ett förfärligt stort vattendjur, hvilket skrämt dem ganska mycket. Då ångbåten närmade sig stranden stodo män, qvinnor och barn stilla af bestörtning, troende den vara en ofantlig vattenande, som hostade och utblåste het andedrägt samt kastade vatten kring alla håll. När den vidrörde stranden tog deras rädsla öfverhand och de skyndade undan, men då ångan utsläpptes, blefvo de alldeles förfärade. Mödrar, förgätande sina barn, sprungo af alla krafter att söka gömställen i skogen, och gamla höfdin-gar, förglömmande sin lugna värdighet, rände i väg likt skrämda harar.

Bland passagerarne ombord å Virginia var en italienare, grefve Constan-tin Beltrami, som för någon politisk förbrytelse blifvit landsförvist från sitt hemland. Han medförde rekommendationer från öfverste Snellings vänner

i St. Louis och emottogs i dennes hus, der han qvarstannade i flera månader. Under sitt vistande vid fästet samlade han en del indianska kuriositeter, och om ett af hans försök i den vägen berättas följande anekdot: En dag införde han i Mrs. Snellings rum en Sioux-höfding,som kring sin hals bar ett halsband af fint polerade björnklor, sägande: “Jag kan ej förmå denne höfding att skiljas från sitt halsband. Var god försök hvad ni kan göra. Han nekar troligen ej er.” “Han bär det,” svarade damen, “såsom ett hederstecken och en seger-

ligt åt detta höfdingens påfund för att slippa från vidare envishet.

Under första vintern militären var förlagd vid Fort Snelling utbröt skörbjugg bland trupperna och rasade så svårt att under några dagar militärisk ordning måste uppgifvas. Det säges att sjukdo-

d

g

J

j

u

z

tn

oi

O

b

trofee, men jag skall försöka.” Efter att Mrs. Snelling en stund försökt sin öfvertalningsförmåga svarade Vanata: “På ett vilkor vill jag gifva med mig. Om ni vill klippa af ert hår, fläta det och låta det taga platsen af mitt, skall ni få halsbandet” Alla skrattade hjert-

men angrep så hastigt att soldater, som till utseendet friska gingo till hvila på aftonen, påföljande morgon funnos döda i sina sängar. En man, som aflösts från vaktgöring, lade sig på en bänk, och då han fyra timmar derefter åter skulle kallas till tjenst, befans han död.Regementsläkarne kunde icke göra någonting för botandet af sjukdomen, hvilken slutligen kurerades af spignet-rot*), som de erhöllo af indianerna, först efter det fyratio män hade blifvit dödens offer.

Sjukdomen förorsakades utan tvifvel af osund föda, isynnerhet fläsk, hvilket förstördes af skurkaktiga kontraktörer och deras agenter, hvilka tappade saltlaken ur tunnorna vid afsändningen från St. Louis för att göra dem lättare att frakta, och sedan åter påfylde dem med vsttcn före aflemnandet vid fästet. Soldaterna voro nödsakade att förtära denna skadliga föda under en längre tid, innan bedrägeriet upptäcktes.

Skilda hundratals mil från all civilisation och utestängda från alla kommunikationer hade soldaterna många svårigheter att uthärda.

Den gamla fästningen har aldrig varit scenen för någon drabbning mellan de hvita och indianerna, men deremot fingo soldaterna bevittna många blodiga strider bland de sins emellan fiendtliga Sioux- och Chippewa-indianer, som om nätterna ströfvade omkring och upp-fylde luften med sina förskräckliga krigstjut.

Följande är en intressant skildring från Fort Snellings första dagar, som lär vara skrifven af Wm. J. Snelling, en son till öfversten och dåvarande kommendanten, hvilkens namn fästningen ännu i dag bär. Berättelsen förekom första gången omkring 1830 i en af Österns förnämsta tidsskrifter under rubrik “Running the Gauntlet.”**) Mrs.

*) Aralia racemosa.

**) Gauntlet betyder egentligen stridshandske, men skall också eget nog, kunna öfversåttas med gatlopp. Med gatlopp menades ett straff som fordom var brukligt inom krigshärar och tillgick sålunda: Soldaterna uppstftlda på

två led med ansigtena vinda mot hvarandra, hvar och en beväpnad med ett spO. I den gata ePer gång. som bildades mellan leden, skulle brottslingen springa så fort att ej de uppstälda so'daterna hunno slå till den springande; och år det troligen med anledning deraf som författaren kallat det "springa gatlopp."

Van Cleve, sedermera bosatt i Minne-apolis, var äfven ett ögonvittne till händelserna och har derom likaledes skrif-vit en berättelse.

För att bättre kunna förstå dessa tilldragelser borde kanske upplysas om att så långt tillbaka man minnas kan, hade mellan Sioux- och Chippewa-indianerna rådt ett dödligt hat och en ständig fejd; att det land, å hvilket fästningen var anlagd, var köpt af Siouxs och att med-lemmarne af denna stam för det mesta uppehöllo sig vid och omkring fästet, hvadan de nästan ansågo ett besök af deras dödsfiender Chippewas till stället för en sorts intrång å deras land och rättigheter.

Sommaren 1826 kom ett litet sällskap Chippewas till Fort Snelling under förevändning att ha affärer med deras "fader," agenten, men egentligen för att tigga ammunition, kläder och framför allt brännvin. Beväpnade Siouxs samlades snart kring platsen och visade tydligen sitt missnöje med främlingarnes visit. Det oaktadt vågade sig två af Chippewamännen att göra ett besök å American Fur Companys handelsplats, som var belägen ett par mil från fästningen. Medan de voro der, erforo de att fara hotade dem från deras fiender, Siouxs, hvarföre de anmodade två hvita män att följa dem tillbaka. Under vägen, då de passerade en liten skogsdunge, framrusade tre Siouxs och aflos-sade sina gevär mot den först gående Chippewa, hvarefter de genast flydde. Gevären måste ha varit dubbelt laddade, ty mannens hufvud bokstafligen blåstes bort från hans skuldror, och de hvite följeslagarne öfverstänktes med blod och hjerna. De andra nådde fästet i säkerhet. Indianen begrafdes på platsen, och på hans graf upprestes en påle, hvilken allt sedan kallades "mördarepålen." Mördarne skröto sedan ej så litet öfver sin bragd, och deras stam tyckte att de tillfogat dödsfienden ett stort nederlag. Det sades att Toopunkah Zege och de två andra mördarne, hade hvar för sig förvärfvat rättighet att bäraskunkskinn vid hälarne och örnfjädrar i håret.

Vintern gick utan att den mördade Chippewan blef hämnad.

Tidigt på morgonen den 28de Maj 1827 visade sig Chippewa-höfdingen Kee-wee-zais-hish, af engelsmännen kallad Flat Mouth, åtföljd af sju krigare samt några qvinnor och barn, inalles 24 personer, utanför fästningen. Han förde sin lilla trupp direkt till porten, der han utvecklade den amerikanska flaggan och begärde ett samtal med kommendanten.

Så snart Siouxs fingo höra om besöket samlades de till ett stort antal kring sina fiender. Strax derpå visade sig kommendanten och tillsade Chippewas att komma in i fästningen.

'Blif ej vred, fader," sade E^Jat Mouth, "men jag vill säga någonting här innan jag går in i din wigwam eller äter ditt bröd. Jag önskar att dessa Siouxs skola höra det."

Öfverste Snelling skickade efter Chip-pewa-tolken och så snart denne kom, fortsatte chefen:

"Fader," sade han, "du vet att det är mera än ett år sedan vi gjorde fred med dessa Siouxs, emedan du önskade det. Vi hafva hållit denna fred och lyssnat till dina råd, såsom vi alltid göra, ty våra amerikanska fäder äro visa män, som alltid tillråda oss att göra det rätta. Dessa män veta om de hafva gjort detsamma eller ej. Jag talar med ett sjukt hjerta. Vi äro blott några få här och dessa män vilja ej hålla freden med oss. Vi begära ditt skydd, såsom vi vilja skydda dig, om du kommer till vårt land."

Öfversten svarade, att han ej ville ha något att göra med deras stridigheter. Om de slogos å andra platser kunde han ej hjelpa det, men så länge de förblefvo under hans flagga voro de skyddade, förutsatt att de ej ofredade andra. Han bjöd dem uppslå sina tält inom gevärs-skotthåll under vallarne, och der sade han att de skulle vara säkra. Han ville göra deras sak till sin egen, ifall någon

skada tillfogades dem der. Då detta tal uttyddes för Siouxs utropade de: "Hachee! Hachee! Hacheetoo!" — "Det är så! Det är så!"

På eftermiddagen kommo Toopunkah Zege och åtta andra Sioux krigare till Chippewa-lägret. De gingo direkt till

det största tältet, der nio personer för tillfället voro samlade. De emottogos der på ett vänligt sätt, och en fest af hjortkött, majs och lönnsocker tillreddes, i hvilken alla deltogo. Efter intagen måltid framtog Toopunkah Zege en fredspipa, grant utstyrd med piggsvins-taggar och rödfärgadt hår, hvarur alla rökte, hvarefter samtalet blef allmänt och förhållandet mellan gäster och värdfolk tycktes vara det allra bästa. Chip-pewaqvinnorna koketterade med Sioux-ynglingarne och tycktes på intet vis betrakta hvarandra såsom fiender. En Sioux krigare är tillåten att bära en örnfjäder i sitt hår då han har dödat en man. Toopunkah Zege bar en sådan för den Chippewa han så lömskt hade mördat året förut. En af Chippewa-flic-korna observerade detta och sade: “Du är ung att bära en sådan,” hvarpå han svarade: “Jag skall hafva en till innan jag blir mycket äldre.”

Efter så mycken visad vänskap och förtrolighet anade naturligtvis ingen att någon elak afsigt låg under detta besök.

Vid solnedgången togo gästerna af-sked och aflägsnade sig, men komna utom dörren, som med foten hölls öppen af den sistgående, vände de sig om och aflossade sina gevär på de i hyddan innevarande, hvarefter de uppgåfvo ett tjut och flydde likt hjortar. Två af de innevarande dödades och sex sårades. Skotten hördes af vakten på fästet, som gaf allarm och strax efter, kommo Chippewas med sina qvinnor till portarne, skrikande och gestikulerande. Flat Mouth påminte öfverste Snelling om hans löfte om skydd, och denne afsände genast kapten Clark med hundra soldater för att fånga fredstörarne. Strax utom fästet påstötte denna trupp ett större band Siouxs, beväpnade ochordnade till strid, hvilka dock ej upp-togo kampen utan vände ryggarne till, men förföljdes af soldaterna, som till-fångatogo och till fästet återförde 30 af dem, hvilka sattes i arrest.

Det var jemmer och gråt i Chippewa-lägret den natten. Qvinnornas högljudda klagan och tjut störde garnisonens hvila, men soldaterna respekterade deras sorg och ingen bad dem vara tysta. Männen svärtade sina ansigten, men mot vanan sargade de ej eller skuro sin kropp. Då en af de hvite frågade dem, hvarföre de denna gång afveko från denna eljest i deras nation brukliga sed, svarade en af Chippewa-krigarne, Little Soldier kallad: “Måhända vi behöfva använda våra gevär i morgon och der-för få vi ej förlora något blod, fastän våra hjertan blöda, ty vi måste kunna se rätt öfver bösspipan.”

Little Soldier hade rätt i sin förmodan. I dagningen följande morgon besökte kommendanten de sårade Chip-pewas och frågade dem om de kunde igenkänna sina angripare. Härtill svarade de genast jakande. Han frågade dem derefter hvarföre de ej varit mera på sin vakt utan låtit öfverrumpla sig, hvarpå en dödligt sårad krigare svarade: “Vi respekterade och förlitade oss på din flagga och trodde att våra fiender skulle göra detsamma.” Öfversten frågade dem vidare om de på något sätt förolämpat Siouxs, hvarpå krigaren svarade: “Vi gåfvo dem ingen förfördelning men ledo mycken.” Han visade fredspipan, som Siouxs hade medfört, och sade att det hår hvarmed den var prydd hade tillhört ett Chippewa hufvud. Det var vanligt hos en indian då han visades en skalp att med största säkerhet kunna säga, hvilken stam den tillhört.

Fångarne framfördes och visades för de sårade Chippewas, hvilka igenkände två af dem såsom delaktiga i föregående aftons våldshandling. “Jag öfverlem-nar dem i edra händer,” sade öfversten till Chippewa-krigarne. “De hafva för-tjent döden och ni må döda dem eller

ej, hvilket ni för godt finner. Om ni ej gör det, måste de förhöras och straffas efter amerikansk lag. Jag har ej rätt att straffa dem. Ni kan låta dem gå om ni vill. Jag tvår mina händer i detta fall.”

Dessa ord öfversattes noggrant för Chippewas, hvilka dock ej svarade ett ord härtill, men väl noga undersökte fängkrut och flinta på sina gevär. Little Soldier tog fram en några fot lång rem, skuren ur en elghud, hvarmed han sammanband de båda brottslingarne vid armbågarne. Offren utfördes derpå på slätten framför fästet och placerades 30 yards från de sex friska Chippewa-kri-garnes bössmynningar, samt tillsades att springa för lifvet. De voro ej sena att efterkomma denna order och rusade i väg likt nyljur, men Chippewas kulor flögo hastigare och innan många steg voro tagna lågo de liflösa på marken. Nu visade sig den vilda naturen i all sin gräslighet. Qvinnor och barn dansade af glädje, och stickande fingrarne i de bloddrypande hålen efter kulorna, slickade de dem med stor begärlighet. Männen afskuro skalperna och tycktes finna sin högsta njutning uti att sticka sina knifvar i de liflösa kropparne.

Bland de Siouxs, som fångats qvällen förut och qvarhöllos under bevakning å fästet, var en gammal man vid namn Khoyapa eller Eagle’s Head, en onkel till en af de två krigare, som sålunda blifvit afrättade af Chippewas. Under hela tiden för dessa uppträden visade han stor oro, och då knallen af den mördande gevärssalvan hördes, sände han bud efter den kommenderande officeren, till hvilken han sade:

“Fader! Batture aux Fievres*) är ett dåligt folk. De förorsaka alltid förargelse och andra få lida för dem. Det var orätt att skjuta Chippewan förlidet år, men de gjorde det och nu kanhända att ett af mina barnbarn blir skalperadt för det. Hvad de nu hafva gjort är en

Namnet ft det band, hvilket mrtrdarne tillhörde.stor dumhet. De öfvertalade min nevö att följa med, och nu är han död. Låt dem denna gång sjelfva lida följderna af sina handlingar. Jag vet hvar jag skall finna två andra af dem; om du släpper mig ut skall jag föra dem till dig och du må döda dem såsom de för-tjena, eller befria dem om du behagar. Om du dödar dem, blir jag glad, om du låter dem gå, blir jag ledsen. De borde ej tillåtas att bringa hela nationen i vanrykte och besvärlighet.”

Öfverste Snelling, som hade stor tillit till Sioux-karakteren, biföll förslaget och frågade:

“Hur snart kan du vara tillbaka med mördarne?”

“Vid solnedgången i morgon qväll,” svarade Örnhufvudet, “vill jag föra dem till din dörr, och om jag kommer ensam får du gifva min kropp till Chip-pewas.”

Solen stod högt på himlen då Örnhufvudet med bössan i hand, knif och tomahawk i bältet begaf sig i väg. Det var 60 mil mellan fästet och Batture aux Fievres, dit han ankom tidigt påföljande morgon, efter att hafva hvilat en eller ett par timmar i skogen. Han gick direkt till den hydda, i hvilken Sagando-shee eller The Englishman, som han äfven kallades, fader till Toopunkah Zege, bodde. Familjen var redan uppstigen och mördarne höllo just på att med glädje och stolthet omtala sina bragder, då Khoyapa inträdde.

“Du har handlat som en hund,” sade den gamle till Toopunkah Zege, “och så har du,” tilläde han, vänd till den andre mördaren, som äfven befann sig i hyddan. “Andra måste dö för hvad ni hafva gjort, och det är bättre att edra lif tagas än andra skola dö för edra dårskaper. Det finnes ej uslare män än ni i vår nation. Jag säger eder: Ni måste dö! Stigen upp och följen mig som män, eljest dödar jag eder som hundar der I sitten!”

Så sägande spände den gamle hanen på sin bössa och drog tomahawken ur bältet. Qvinnorna skreko och bannade
4—

och The Englishmans panna mulnade, men ingen vågade göra motstånd, ty Örnhufvudets anseende inom hans nation var stort. Toopunkah Zege sjelf visade ej ringaste tecken till olydnad. Han steg genast upp och gaf Örnhufvudet ett rep och framsträckte sina armar för att bindas. Sedan han bundits, tillsade han sin fader att sticka hvassa eksplintar genom den muskulösa delen af armarne på det att amerikanarne måtte se att han ej fruktade smärta. Fadren uppfylde hans begäran utan att säga ett ord.

Den andre brottslingen deremot var darrande och blek samt tycktes helt upp-gifven af förskräckelse och lät sig un-dergifvet bindas.

“Nu,” sade Örnhufvudet, “marsch! Gån före mig och det fort, ty ni måste dö vid det amerikanska fästet före solnedgången, och det är lång väg dit.”

På aftonen samma dag anlände Khoyapa enligt löfte till fästet med fån-garne.

“Fader, här äro de,” sade han till öfversten, “tag dem och döda dem, och om det ej är nog för mitt folks säkerhet, tag äfven mitt lif; jag är villig att gifva det.”

Den hvite höfdingen svarade Khoyapa, att från den stunden var han fri, och förärade honom en frikostig gåfva, hvarefter den gamle drog sig tillbaka.

Chippewas tillkallades genast och fån-garne öfverlemnades till dem, dervid höfdingen Flat Mouth uti ett tal till öfversten yttrade bland annat, att all-denstund endast två af hans folk blifvit dödade och två af mördarne redan

fått umgälla detta med lifvet, och deras sed ej fordrade mera än lif för lif,' och all-denstund Siouxs voro en stor och mäg-tig stam, af hvilken han fruktade hämd, ville han ej fordra mera blod.

Då reste sig Little Soldier med gnistrande ögon. Han var en liten man till växten, nästan dverg, men väl bygd, qvick, stark och storsinnad, samt ansågs för den tappraste och oförvägnaste krigare vid Sandy Lake. Hans brodervar det som dödades föregående år vid “mördarepålen.”

“Vår fader med den flata munnem säger att han är nöjd,” sade Little Soldier. “Det är ej jag. Vi hafva fått lif för lif, som han säger, men jag är ändock ej tillfredsstäld. Denne man (pekande på Toopunkah Zege) sköt min broder förlidet år och solen har ännu ej gått ned två gånger sedan ha/n äfven sköt min hustru. Den andre var honom behjelplig. De förtjena att dö, och dö skola de.” “Hoh!” tillropte han fångarne, menande att de måste dö.

Toopunkah Zege var genast färdig och började sjunga sin dödssång. Den andre fången, kallad Split Lip, emedan han var harmynt — en man med ett vederstyggligt, motbjudande utseende, känd af de hvite som en stor tjuf och skälm — var deremot en feg stackare, som började gråta och ömkligt bönfalla den kommenderande officeren att rädda hans lif, ty han hade ej dödat någon eller gjort något ondt, sade han.

Toopunkah Zege upphörde med sin sång och afbröt honom med harm:

“Du ljuger, hund! Fege stackare! gamla käring! du vet att du ljuger. Du vet att du är lika skyldig som jag. Var lugn och dö som en man. Dö som jag.”

Hvarefter han bortvände sitt ansigte med största uttryck af förakt samt återtog sin sång och gick stolt framåt, släpande ynkryggen, med hvilken han var sammanbunden, med sig. Toopunkah Zege var en ung man, ej mer än 20 år gammal, en hjelte på sitt vis, med ett ståtligt och fördelaktigt utseende, hvars öde väckte medömkan bland de hvite.

Ankomne till afrättsplatsen tillsades fångarne af Chippewas att springa för lifvet. Gevären aflossades och Split Lip föll död på stället. En kula afklippte repet med hvilket de voro sammanbundna och Toopunkah Zege, fastän genomborrad af en kula, sprang som om han varit oskadd. Ett glädjerop hördes från de i buskarne gömda Siouxs. Ett ögonblick till och deras hjelte var räddad. Little Soldier, hvars

bössa första gången klickat, spände åter hanen, sigtade, och en kula från hans välrigtade gevär sträckte Toopunkah Zege på 150 yards’ afstånd död till marken.

Den fege Split Lips döda kropp betraktades med förakt af såväl Siouxs som Chippewas, men den modige Toopunkah Zeges deremot bevisades aktning och vördnad och hans lik öfver-höljdes af hans fiender med en ny filt.

Öfverste Snelling sökte förhindra alla, öfver hvilka han egde någon myndighet, att deltaga i dessa vederstyggliga scener, men han lät indianerna hafva sin fria vilja och handla efter eget godt-finnande, såsom deras sed bjöd. Han tillsade Chippewas att de döda krop-parne måste bortskaffas, hvarpå de fattade liken i hälarne, släpade dem till branten och nedkastade dem i den närbelägna floden från en höjd af 125 fot.

För en längre tid efter dessa hämdelser visade sig inga Siouxs vid fästet. De voro högst förbittrade på agenten och kommendanten; det talades mycket dem emellan om att hämnas, och man fruktade en tid allmänt ett indiankrig. Men antingen de insågo det rättvisa i hvad som skett, eller visste att de hvites magt var allt för stor, nog af, indianerna för-höllo sig lugna.

Öfverste Snelling har äfven blifvit skarpt klandråd af åtskillige hvite för att han denna gång begick ett stort misstag i det han uppoffrade fyra Siouxs lif för två Chippewas, ett misstag som uppväckte ett dödligt hat hos Siouxs, såväl mot Chippewas som mot soldaterna vid fästet, och som sedermera kräfde blod. Det antages att för denna fästningskommendantens blunder mången Chippewa-skalp fick lemna sin af försynen bestämda plats, och att mången soldat, som troddes hafva rymt eller deserterat från fästet, i stället blifvit dödad af hämdfulla Siouxs och liket un-dangömdt.

En del af befästningarne äro för länge sedan nedrifna och de gamla baracker som ännu stå qvar äro tomma, förfallnaoch mossbelupna, men likväl är det många som fortfarande vallfärda till denna plats för att beskåda Minnesotas mest historiska relik.

Det nya, moderna Fort Snelling med sina många ståtliga kasernbyggnader ligger ungefär en mil ifrån det gamla fästet, och begifva sig många äfven dit för att vid vissa tider beskåda exercis-öfningarne af våra gossar blå.

Innan vi orda om Minneapolis’ nuvarande naturskönheter, vilja vi låta tanken flykta tillbaka till den tid, då staden ej ännu hade några offentliga parker, men i stället sitt lilla förtjusande Chalybeate Springs, hvarest både gamla och unga efter dagens eller veckans vedermödor sökte en behöflig vederqvic-kelse.

Denna på sin tid så populära vistelseort var belägen vid kanten af St. An-thony-fallen, å den östra flodstranden, midt för den plats, hvarest den stora Pillsbury “A” qvarnen nu fäster allmänhetens uppmärksamhet.

Nedför den träd- och buskbeväxta sluttningen begaf man sig å branta trätrappor. Vid första afsatsen fans en liten paviljong, i hvilken förfriskningar serverades och hvarest gubben Noawk, Minneapolis’ pioneer-fotograf, hade en liten atelier., der han roade sig med att “slå gubbar.” Vid denna paviljong voro utbygda platformar samt ytterligare trappor, som ledde till det skummande vattenbrynet. Här å den jemna marken slog man sig ner å beqväma träd-gårdsbänkar eller luftade sig i den höga sväng-gungan.

I den höga, branta klippan vid södra ändan af löfdungen var en större vattengrotta, dit man kunde ro in med båt. Man antog att denna grotta sträckte sig två eller tre hundra fot in i den hvita sandstensklippan.

Vidstående illustration visar endast långsidan af den platform som ledde till paviljongen.

Ville man lätta sinnet samt beundra en stolt natur, begaf man sig alltid till Chalybeate Springs, ty

Det var så ljufligt alltjemt att spatsera, Svalkas af Fallets gudomliga fläkt,

Och att i gungan sin kropp motionera,

Rulla i gräset bland blommor helt käckt. Titta på räfvar, som leka i sanden,

Dito på fogeln med ett ben på stat.

Dit gingo många ganska tidigt om morgnarne för att dricka merg i benen. Vattnet i de små porlande källorna var i hög grad jernhaltigt, och då man druckit en tid deraf kände man sin temligen stålsatt. Man kunde äfven bada i samma vatten i särskilda badrum, inredda i den lilla paviljongen.

Det bästa af allt var att brunnsdrick-ningen var ofantligt billig. Den rubbade ej en enda fyrk i ens fickor.

Det på platsen så mycket eftersökta vattnet var analyseradt af den framstående kemisten S. Dana Hayes från staten Massachusetts, hvilken förklarade detsamma vara ett verkligt helsogifvan-de mineralvatten. Pettengill Co., som hyrde denna plats för en längre tid, sålde detta vatten gallonvis för billigt pris till kunder i staden, men på platsen var vattnet fritt för alla.

Skulle floden stiga för högt, som den ofta gjorde, så hade det här ingen fara. En på platsen biträdande person sade en gång, att

Skulle floden af nyck öfversvftmma Vår syndiga stad efter hand,

Så vill jag i förtrolighet nämna,

En ark bygger “Noawk' vid strand.

Men, i afvaktan på vattnets stigning, kunde Noawk ej göra annat än filosofera, profetera och fotografera.

En tid gåfvos här konserter af östsidans “Cornet Band” hvarje lördags-qväll, fritt för alla som uppförde sig ordentligt. Under dessa aftnar var platsen oftast illuminerad med kulörta lyktor. Chalybeate Springs, detta Tivoli i miniatyr, var i sanning “ganz wunder-schön,” och om sinnet var aldrig så trögt eller upphetsadt blef man ändå af St. Anthony-fallcts brusande vaggsång ljufligt lullad i ro på naturens sköna armar.Här var tillhåll för ungdomen,

synnerligast om söndagarne. Augusti månsken attraherade mer än ett älskogspar, ty litet hvar var frestad att derstädes niuta af de månljusa och svala aftnarne. Nere vid stranden såg man alltid en mängd enstaka grupper som sökt friden.

och der drogs man till följd af de kyliga aftnarne närmare intill hvarann.

Huru många af dem torde icke hafva erinrats om sanningen i dessa ord: “Hvad det är ljuft när forsen larmar Att tryckas af små hvita armar.”

Denna härliga tillflyktsort har nu i snart tjugo års tid varit spårlöst försvunnen, och få torde de vara som nu med säkerhet kunna utpeka stället der

Chalybeate Springs fordom var beläget. Sådana äro tidens verkningar.

En annan liten naturskön plats, Bridal Veil Falls, som förr i tiden ofta besöktes och beundrades af främlingar såväl som Minneapolisboar, finnes nu endast till i rrinnet. Den var belägen längre nedåt

fioden, nära intill universitetet. Det lilla vattenfall, som här störtade sig öfver en 20 fots hög sandstensklippa, bildade ett litet förtjusande, glittrande fall, hvars tunna, genomskinliga vatten-väfnad gaf det namnet “Bridal Veil Falls” (Brudslöjan). En spekulativ stenhuggare, mera praktisk än poetisk, har huggit itu sandstensklippan och förstört fallet.Tvenne andra små förtjusande vattenfall, belägna ej långt från hvarandra, nemligen “Fawn’s Leap” och “Silver Cascade”, hvilka äfven störtade sig öf-ver lodräta klipphällar till stranden ne-

danför, ett afstånd af från 50 till 70 fot, halva af liknande orsak fått dela samma öde som “Bridal Veil Falls”. De tillhöra numera de försvunna råmärkena.KURIOSA.

Utmed södra stranden af Mississippi-floden, några hundra fot nedanför Washington avenue bron, nästan i hjer-tat af staden, finnes en ofantlig grotta. Få känna till densamma; men ännu färre hafva reda på, att i denna grotta, som sträcker sig 400 fot in under jorden, bodde för några år sedan en man med sin hustru, sina hästar och sin hund. Ingen tyckes rigtigt känna till historien om grottan.

Traditionen förmäler att för 150 år sedan, då indianer och vilda djur trifdes som bäst der Minneapolis nu står, ett sällskap af upptäcktsresande, som for utefter Mississippi, nyttjade denna grotta som sitt vinterqvarter — ett varmt och säkert skydd från Minnesotas dåvarande stränga vintrar.

Något yngre traditioner förtälja att tullsnokar, under “moonshiners” tide-livarf, nyttjade hålan som sitt gömställe. En båt kunde i dessa dagar ros rätt in i “förmaket” af hålan. Grottan är konstgjord. Menniskohänder ha gräft detta hål, 400 fot genom sandstensklippan; menniskohänder konstruerade ' dess hvalf, dess olika kamrar, långt borta i dess innersta gömställen, hvarest man måste krypa på händer och fötter genom trånga passager in till en kammare tolf fot hög — ett säkert och skyddande gömställe.

I flera år beboddes denna grotta af Yellowstone Bill, en äkta typ af den vilda- Vesterns gränsbor. Hans rätta namn var Martin Frank Walker. Mången torde hafva i friskt minne denna underlige man och hans lika intressanta hustru, der de bodde i grottan tillsammans med sin hund och sina favorithästar, alltid glada att emottaga besökare. Martin Walker hade alltid mycket att berätta om sina äfventyrliga resor i

Amerika, Europa och Asien, samt framför allt fann han ett stort nöje uti att visa sina i grottan förvarade, märkvärdiga samlingar af mineralier, Colorado-diamanter, agater och andra stenarter, dyrbara skinn, som man sällan får se maken till; förstenade djurarter samt bergskristaller och formationer af ovanlig skönhet.

En med dörr försedd skilj ovägg af bräder afsöndrade boningsrummet från den öfriga delen af grottan. Nästa rum nyttjades som magasin. Till venster passerade man genom ett hvalf till en ofantligt stor kammare. Här hade Yellowstone Bill sina favorithästar, en gång ej mindre än sex till antalet, hvilka måste passera in och ut genom det med bräder golfbelagda boningsrummet. Bill påstod att han fångade dessa hästar vilda i Arizona samt att han hade sjelf tämt dem.

På en stång, tvärs öfver ett af hvalf-ven, hängde Walkers bockskinnsko-stym, hans sadel och lasso samt hans

beryktade skjutväska, hvilken tillhört den gamle Wounded Knee, en af de indianhöfdingar, som figurerade i Black Hills-upproret. Der fans äfven den träsked, som den gamle höfdingen nyttjat, samt perlband och andra indiankrigets byten. Walker fann lika stort nöje uti att visa besökare sina hästar, sin hund och sin hustru som sina samlingar.

Martin Walker hade en broder vid namn Fred. I tjugotvå års tid voro dessa bröder förlorade för hvarandra, tills de af en händelse möttes på Minneapolis’ gator.

År 1893 reste Martin Walker vesterut, och beboddes grottan sedermera af hans broder, Fred Walker, hvilken väl torde ihågkommas af mången Minneapolisbo i förbindelse med det sorgliga faktum,n

Den första statsutställningen (State Fair) afhölls i Minneapolis den 5te Oktober 1859. Det var en kombination af state- och county-fair. Minneapolis, äfven på den tiden stolt i själen, betalte

Mable och tjenstflickan dogo i rysliga plågor. Efter flera veckors svår sjukdom tillfrisknade likväl Mrs. Walker, och hon och hennes man lemnade genast Minneapolis, modfälda och förtvif-lade. Året derpå kom Martin Walker

tillbaka till Minneapolis och sporde att hans broder afrest till okänd ort, och ingen vet om bröderna träffats eller hört af hvarandra sedan dess. I de små trähusen, som ligga ofvanpå “bluffen,” nära intill grottan, bo ännu i dag några norska familjer, hvilka voro väl bekanta med Martin Walker, och hafva de många underbara saker att berätta om dessa “Cliff Dwellers” och deras romantiska lefnadssätt.

alla 7 eliminära utgifter. Platsen för utstähningen var belägen å First avenue south, nära Hiddens hus.

Året derpå, den 26-29 September, afhölls nästa utställning vid Fort Snell-ing.

att hans lilla dotter, Mable, hans hustru samt deras tjenstflicka blefvo alla tre förfärligt brända af en gasolinexplosion år 1896 i deras dåvarande hem å Sev-enth avenue south, nära Fourth Street.

'YC.ll.O'cysTOf'-e. B*«.!. "De voro båda mycket anspråkslösa företag i jemförelse med nutidens utställningar; men för den tiden och den generationen ansågos de likväl som “grand and glorious successes.”

Hennepin County Fairs hafva länge sedan upphört, under det att State Fair nu afhålles årligen första veckan i September vid Hamline, midt emellan Minneapolis och St. Paul.

Minnesota Agricultural and Mechanical Association organiserades år 1877 med Wm. S. King som president och Charles H. Clarke som sekreterare. Denna organisation höll ‘Fair” hvarje år i Minneapolis ända till 1882. Den framgång denna organisation rönte kan med skäl tillskrifvas Col. King eller “Old Thaumaturgis” (den gamle undergöraren), som man på skämt vanligen titulerade honom. Han var också på sin tid en verklig Barnum. Aldrig i Minneapolis’ historia, vare sig förr eller senare, har det varit så många främlingar närvarande på en gång här i staden för att bevittna liknande tillställningar. Säsongen 1880 var glansperioden af dess tillvaro. Den tjugo mil långa kapplöp-ningstäflan till häst mellan Bell Cook från California och Emma Jewett (svenska) från Litchfield, Minrv., var en af attraktionskrafterna; äfvenså den journalistiska ballongfärden gaf anledning till allmänt samtal både när och fjerran i två månaders tid före utställningen.

Det var tillkännagifvet att ballongen, i händelse af god vind, skulle göra en tur till Boston eller New York. Representanter från åtskilliga af Österns och Vesterns tidningar voro passagerare, och på den bestämda dagen seglade ballongen bort. Men, ack! om några timmar nedsteg den sju mil från utställ-ningsplatsen i Knapheides kohage i Ramsey county, hvarest den qvarblef för fem dagar, då gasen försvann, och detsamma gjorde journalisterna.

* • *

Vi vilja här återgifva några få karak-

teristiska drag ur lifvet vid en af stadens jernvägsstationer.

Klimatförhållanden samt mångfalden af de alster, som Minnesotas rika jord frambringar, hafva lockat Nordens

söner och döttrar att framför någon annan stat välja Minnesota till sitt nya hem. Angående dessa pilgrimers landstigning i Amerika yttrar sig derföre Philip L. Baker på följande komiska sätt:

“When the sound of creaking cordage Ceases and the gangway’s down,

O’er it troop the folks from Sweden To a land to them unknown.

Ask what place they want to go to: ‘Vanta—gota—Minne—sota!’

“Smiling girls with yellow hair,

Dash of red In either cheek.

Blue-eyed, plump and very fair. Scarlet-lipped, expression meek—

Lord! Since Sweden’s sent her quota,

I ‘vanta—gota—Minne—sota!’ ”

Minneapolis är statens ingångsport. Alla skola in genom densamma, antingen de ämna att stanna i staden eller begifva sig vidare.

I Union Depot hade man förr i tiden bästa tillfället att kunna göra sig ett begrepp om emigrationsströmmens ebb och flod.

Hvad lif och rörelse rådde icke förr å denna plats. Midt i den alldagliga folkströmmen märktes emigrationens mäg-tiga pulsåder, den stora tillströmningen af Skandinaviens ädla söner och döttrar. Hvilken tafla af sorg och glädje kunde man icke här skåda i ett enda ögonblick, hvar gång man gjorde en “titt in” i det smutsiga och dystra rum, som i Union Depot var afsedt för emigranternas bruk. Nordvesterns skandinaviska befolkning ökades en tid betydligt hvarje dag efter morgontågens ankomst å Soo- och Burlington-jernvägarne.

De sågo i allmänhet ganska belåtna och frodiga ut, dessa emigranter, som anlände i sina varma, grofva kläder, tunga läderskor med tjocka sulor, hem-väfda sjalar och hattar i alla möjliga fasoner. Det var detta kärnfriska folk, som kom för att öka värdet af vår unga och blomstrande stat, eller någon af dess ännu yngre grannstater.Vi vilja låta några af dessa scener passera revy.

Se här sitter en ung qvinna på en mängd fraktgods i djupa funderingar. Hon hvilar hufvudet i sina händer och en och annan tår tycks ofrivilligt smyga sig utför hennes kinder. Hvad tänker hon på, som kan frambringa denna svår-modighet, om icke på sitt gamla hem i Dalarne, der hon hade hela sin vänskapskrets, der hon upplefvat sina år som barn, flicka och hustru, och dit hon nu så innerligt längtar åter, trots de lockande beskrifningarne i “Real Estate”-cirkulärer och trots försäkringarne af den nordiske yngling, som gått förut för att bereda henne ett hem i Vestern, att det skall blifva “bättre i Minnesota.”

Här synas emigranter af alla åldrar, gamla män några af dem, som tysta och stilla sitta och röka sin pipa, allt under djupa funderingar. De yngre männen sitta i gruppvis. De hafva en frisk hy och äro starkt bygda, vanda vid hårdt arbete hvarenda en af dem, samt färdiga att möta alla hinder, som ställa sig i deras väg. De unga flickorna deremot skratta och pladdra liksom den obestämda framtiden för dem hade mera behag än fasa, hvilket den troligtvis också har.

Barnen äro de mest intressanta i hela samlingen. Hvilket buller föra icke dessa små pojkar i sina långa byxor, korta jackor eller långa lifrockar samt ofantligt stora mössor! Det fans ljud i alla dessa strupar, ja, till och med musikaliska ljud. Hör bara på denna lilla gosse, som af sin fader, en gammal soldat i svenska armeen, fått lära sig att slå på trumma samt sjunga sitt lands nationalsånger.

Han sjöng också ett par verser af Runebergs “Vårt land,” så att det väckte allmän beundran, och entusiastiska åhörare placerade den lille parfveln på ett bord, från hvilken upphöjda ståndpunkt han uppmanades att sjunga hela sången, och sjöng gjorde han med sådan patriotisk känsla och dito gester att

ögonen fuktades på Sveas söner och Noras män och qvinnor lyssnade i stum förtjusning till

“Vårt land, vårt land, vårt fosterland,

Ljud högt, o dyra ord!

Ej lyfts en höjd mot himlens rand,

Ej sanks en dal, ej sköljs en strand.

Mer ålskad ån vår bygd i nord,

Än våra faders jord.”

“Utmärkt!” “Bra! bra! pojke!” “Väl sjunget!” ropades från alla håll och kan-

ter, under det den lille sångaren pause-rade ett ögonblick för att sedan fortsätta med de öfriga verserna, efter hvilkas slut han hoppade ner från bordet under stormande applåder.

En märkvärdig tilldragelse vid Union Depot, som icke allenast betecknar ett oförmodadt sammanträffande af broder och syster, utan på samma gång illustrerar det slarfviga sätt hvarpå biljetter till emigranter förr i tiden utfärdades å olika orter i det gamla landet gifves härmed.

John Iverson, bosatt i North Dakota och försäljare af åkerbruksredskaper för en Minneapolis-firma, anlände en morgon till Minneapolis från Casselton, North Dakota. Han kom hit till Amerika för många år sedan och hade gjort det ganska bra, hvadan han beslöt att sända efter sin syster, Christina Iverson.Han sände henne penningar jemte instruktion att köpa biljett från Stockholm direkt till Casselton, North Dakota. Först ett år derefter, sedan hennes föräldrar dött, blef Christina Iverson färdig att resa. Hon köpte biljett och anlände ordentligt till Minneapolis. Vid denna tid förstod hon ej ett ord engelska, hvadan den omständigheten, att på hennes biljett stod “Minneapolis till Fargo” i stället för till Casselton, icke det ringaste bekymrade henne.

Christina visade sin biljett för sta-tionsagenten vid Union Depot, hvilken, i öfverensstämmelse med biljettens föreskrift, förde henne ombord på Fargo-tåget, och hade han naturligtvis dermed gjort sin skyldighet.

Flickan lemnade tåget i Fargo, der hon upptäckte att hon hade förlorat ett paket med alla brefven ifrån sin broder, i hvilka funnos den enda utvägen att finna hans vistelseort. Hon märkte likväl icke på en lång tid, att hon var i en orätt stad. Hon frågade ständigt efter brodern, som hon hade kommit för att möta, men ingen syntes känna honom. Namnet på orten, hvarifrån han hade skrifvit, kunde hon icke komma ihåg, och resultatet blef, att hon efter en lång resa befann sig strandsatt på främmande ort, tusentals mil från hemmet, med endast några få dollars i sin ficka.

Den unga qvinnan var förståndig nog att under dessa omständigheter taga tjenst hos en svensk farmare vid namn Hanson, nära Fargo. Annonser insattes i de flesta tidningar i North Dakota i afsigt att finna den eftersökte brodern, men' de lyckades icke falla under hans ögon.

Mr. Iverson anlände till Minneapolis för att möta sin syster dagen efter hon hade afrest till Fargo. Några pålitliga underrättelser om henne kunde han icke erhålla, ty så många flickor, motsvarande beskrifningen på hans syster, hade passerat genom stationen samma vecka. Han väntade flera dagar, men slutligen antog han att systern måste ha anländt

före honom. Han återvände derföre till Casselton, men fann derst.ädes inga nyheter angående henne, hvadan han skref till slägtingar på andra sidan hafvet, underrättande dem om förhållandet. Miss Iverson skref också till sina vänner, hvilka följaktligen sände henne de åstundade underrättelserna angående broderns vistelseort, men orefven som hon skref till honom blefvo återsända, ty han hade redan lemnat platsen på grund af dåliga affärskonjunkturer.

En lång tid förflöt och efter att hafva uppgifvit allt hopp om att finna sin broder, John, lemnade hon Dakota och reste till Minneapolis, der hon tog tjenst ho? en svensk familj, A. J. Österholm.

En vacker morgon kom hon af en händelse att gå in i Union Depot. Hon såg då en skäggig, bredaxlad ung man,

som fäste hennes synnerliga uppmärksamhet. Efter att noga hafva tittat på honom, blef hon snart öfvertygad om att hon hade funnit sin broder, som hon förgäfves s< kt under det förflutna året. Hon tilltalade honom och ögonblickligen igenkände John sin systers röst. Det sista man såg af det lyckliga paret, var då de gingo upp Nicollet avenue, förklarande för hvaiandra huru allting hade inträffat.

På förfrågan om liknande händelser ofta inträffa vid Union Depot, svarade dervarande emigrationsagenten, John R. Groetbum, att många af emigranterna till Dakota hade felaktiga biljetter och skulle aldrig kunna uppnå sin bestämmelseort om det icke vore för stations-agenternas vaksamhet.

Bland unga resande, som på ensam hand företagit den långa resan från Europa till Minneapolis, må nämnas en liten fyraårig pys, Julius E. Olsen, som i Augusti 1895 ensam tillryggalagt den

4,500 mil långa vägen från Köpenhamn. Han kom som fraktgods och på adresslappen stod: "Frakt betald, befordras till doktor Carl Essen, 312 Eiglith Street south, Minneapolis, Minn., U. S. A.”

Den lille resenären var den yngste passagerare, som anländt ensam hit tillstaden. Han var vid godt mod och berättade att han erhållit god vård på resan och öfverallt träffat vänliga men-niskor, som hjelpt honom. Hans för-

äldrar hade dött och han skulle adopteras af sin moster, som var gift med doktor Carl Essen.

Ofvanstående teckning är en trogen bild af “den lille päne dreng.”

* • *

Vi hafva många vackra stadsdelar, men förvisso äfven några högst egendomliga, liksom till exempel “Bohemian Flats,” som den lilla strandstaden under Washington avenue-bron så oriktigt kallas.

När man reser å Interurban-spårvag-nen från Minneapolis till St. Paul öfver den höga Washington avenue-bron, varsnar man i afgrunden under sig en hel liten stad utefter den låga flodbrädden. Man kan icke undgå att tänka, det detta måste vara Lilliputernas stad, ty allt ser så ovanligt smått ut. Husen te sig som små hundkojor, och “midt i byn” ligger en liten kyrka.

I Bergshammars socken i Södermanland finnes en af de minsta kyrkor i Sverige. När en resande en qväll for

der förbi, sporde han körsvennen hvar kyrkan fans; han kunde icke se henne.

“Ja, si ho’ ä’ så lita, att di tar in’na om nättera,” svarade den finurlige körsvennen.

Detta infall skulle med än större skäl kunna tillämpas på kyrkan i den lilla stad vi här tala om, ty hon är betydligt mindre än Bergshammars kyrka, ja, så liten, att man kan stå vid kyrkväggen och räcka till taklisten med handen.

Emellertid ger det hela, med sina re-guliära gator, intrycket af en riktig liten stad.

Hvilka äro då de, som här slagit sig ned? De, som vilja bo sålunda, kunna ej ha stora anspråk på lifvet, och dessutom svämmar floden understundom öfver, så att gatorna fyllas med vatten, hvarvid man måste befara dem i båtar, liksom man i Venedig färdas i gondoler.

“Båtar” var väl dock för mycket sagdt.

En känd visa lyder sålunda:

‘Uti Helsingland ror di med trög,

För di kan inte vända med båtar.”

Och detta bör väl ock här tillämpas.

Bifogade träsnitt visar vyer af staden under öfversvämningsperioden våren 1894, den största öfversvämning, som inträffat derstädes på fjorton års tid.

Invånarne i denna högst kuriösa stad äro ursprungligen “squatters.” De fingo förr bygga sina hyddor nere vid flodbrädden utan att betala någonting för tomter. Och på detta sätt grundlädes staden. Nu äro emellertid dessa

gyllene tider förbi. De, som nu bo der, måste betala omkring $10 eller $15 per år för borätten, allt efter som tomten är stor till.

Till nationaliteten äro de flesta slavo-ner, och kyrkan, öfver hvars dörr följande ord läsas:

: SLOVANZKA EVANGE. LUTH. :

i IMMANUELS CIIiKEY. :

: 1889. :är också slavonisk. Omkring 400 sla-voniska familjer hafva sin varelse i denna stad på sandbankarne i Mississippi. Af de öfriga äro 40 af skandinaviskt, 15

af irländskt samt en del af böhmiskt ursprung. Den slavoniske presten, som grundläde församlingen, hette C. Hau-ser, men han har afdunstat till Pennsyl-vania och en annan har upptagit hans mantel.

De som bo dernere ha dock flera fördelar. Först och främst få de all sin ved fritt. De behöfva endast gå ut till Wood Street och hala in så många af de förbiflytande timmerstockarne de behöfva, så ha de "plenty" af bränsle. Ett storartadt vedförråd finnes ock i staden. Till och med utefter kyrkväggarne ligga kolossala vedfamnar uppstaplade, och gårdarne vid Cooper Street äro äfven-ledes fulla af ved.

Af fisk fins ock ett outtömligt förråd. Man fiskar dagligen vid flodbrädden, så att det räcker för hela "stadens" behof.

Vi begåfvo oss en vacker dag utför den väldiga backen ner i den lilla staden för att samtala med presten och af honom erhålla några upplysningar om platsen. Men detta hade vi ingalunda gjort, om vi vetat, huru mycken uppståndelse detta vårt besök skulle åstadkomma bland invånarne, som icke äro vana vid att se några främlingar dernere.

Ur alla de små husen, af hvilka några voro ganska snygga, kommo invånarne ut och begapade oss, som om vi varit de leda skogstrollen, eller Necken, som med följe uppstigit ur Mississippis djup. Man syntes rent af vilja äta upp oss med ögonen, och vi kände oss djupt generade.

Gummor och gubbar, pojkar och flickor (många af de sistnämda voro riktiga skönheter, snarlika zigenerskor) beskådade oss under fasansfull tystnad. Ja, till och med hundarne gjorde allt för att riktigt skälla ut oss, och vi hade all möda att befria oss från deras angrepp.

Till sist framsändes en deputation af unge män, som under mörka ögonkast sporde oss, om vi voro de ingeniörer, som skulle beordra husens borttagande och platsens omreglering till park.

Vi tröstade dem emellertid med att så ingalunda var förhållandet, och sedan slutade äfven hundarne upp med att skälla.

De flesta vi talade med begrepo hvar-

ken engelska eller tyska, utan tecknade endast. Till sist träffade vi dock en gammal norrman, som visade oss till en svensk vid namn Gustafson. I det lilla huset, som bestod af två rum och kök, allt ytterst litet, var det rent och snyggt. Gumman stod i köket och strök. Vid hennes sida på strykbrädet syntes en tallrik med afätna fiskben. Och der-inne i "parlorn" satt Gustafson sjelf vid sitt arbetsbord. Gustafson, som led af galopperande lungsot sedan elfva år tillbaka, var föga konversabel. Vid ena sidan hade han en fiol och vid den andra en guitarr. På väggen hängde ett porträtt af general Booth och på bordet låg en af frälsningsarmeens sångböcker. Gustafson var nemligen "kapten" i Booths brigad.

Menniskorna dernere sågo i allmänhet belåtna ut, och barnen svärmade omkring som bi i en kupa. Utan tvifvel är det väl dock med dessa stadsboar som med

"Komministern i Möja,

Som får med litet sig nöja."

Dock — "vara gudelig och låta sig nöja är vinning nog."

* * *

Några af våra gamla råmärken torde förtjena ett omnämnande. Vid sidan af de stora palatsen finna vi ännu gamla bebodda eller öfvergifna ruckel ifrån forna dagar, hvilka snart torde komma att “rulla på trissor,” ty

Evigt kan ej bli det gamla;

Hvad förmultnadt ftr skall ramla.

Och det nya vftxa upp----

Oaktadt Minneapolis framvisat ständiga scenförändringar och månget gammalt råmärke försvunnit, kunna likväl de indianer, som i gamla dagar gästade staden, ännu finna många välbekanta ställen, om de endast kunde återvända från de “sälla jagtmarkerna” och göra en tur omkring staden. De skulle naturligtvis blifva förvånade öfver de många stora förändringarne på alla håll och kanter, men de skulle också blifva gladaatt få se ett och annat välbekant “residens.”

Allt efter som åren rulla undan, försvinna nu dessa råmärken, och det kommer icke att dröja länge förrän “de första husen som bygdes i Minneapolis” komma att räknas till de ting, som varit.

Det första “frame”-hus som bygdes i St. Anthony finnes ännu qvar. Det upp-

sprungliga plats tills dess grundgräfnin-gen för byggandet af Union Depot påbörjades. Den gamla byggnaden flyttades då till Washington avenue north, nära Turner Hall, hvarest den ännu bibehåller sin gamla yttre form med undantag af “piazzan.” som numera saknas. Huset nyttjas för närvarande till slagtarbutik.

DET FÖRSTA

7^ *. apr ~

‘FKA ME”-HUSET I ST. ANTHONY, Uppbygdt iir 1848.

fördes år 1848 af R. P. Russell, hvilken följaktligen hade all rätt till att räknas for den äldste invånaren. Huset är af historiskt intresse i dubbel mening, då man betänker att det trävirke, som nyttjades för att uppföra detsamma, var det första som sågades i St. Anthony. Dess takspån importerades från Stillwater och fördes hit med båt, ty dylika tillverkades ej härstädes på den tiden. Detta gamla hus, som i många år trotsat tidens verkningar, står ännu qvar på sin ursprungliga plats vid öfre sidan af North Main Street, på tredje tomten norr om Great Northern-jernvägens spår.

Det första föremål, som helsade fotgängaren välkommen i tidigare dagar, då han passerade öfver hängbron från Nicollet Island till vestra sidan, var Snyder & McFarlanes “Real Estate”-kontor. Byggnaden uppfördes af P. S. Snyder år 1853 och förblef på sin ur-

Ett gammalt boningshus, som håller på att förblekna med åren, är det som står å University avenue nära Second avenue north. Det bygdes af John

Healy och eges nu af kapten O. C. Merriman. Byggnaden uppfördes på den tid då hela (hvad man nu kallar) östra Minneapolis var en vild prairie, som endast beboddes af jettestora klock-grodor. Det var ett riktigt palats på sin tid och var allmänt kändt under namnet “The Castle of Frogmore,” hvilken benämning det erhöll på den grund att huset stod vid kanten af ett stort träsk eller groddam.

På University avenue northeast, helt nära Central avenue ,står en liten envånings träkåk, som om sommaren är öfvertäckt med slingrande vinrankor och

ser ytterst hemtreflig och inbjudande ut. Detta hus är äfven ett af de äldsta i staden och får troligtvis stå der ännu i många år för att ge tak öfver hufvudet åt man och hustru, som nu bott der så länge, att de troligtvis ej skulle känna sig lyckliga på någon annan plats.

Hvarje främling här i staden betraktar med förvåning det lilla hvita hus, som ligger till hälften undangömdt af träden å hörnet af Hennepin avenue och Fourth Street, ty det är icke ofta man

får se ett gammalt “homestead” beva-radt i all sin enkelhet på en af de mest centrala hörntomterna i en stor affärs-stad. När Levi M. Stewart bygde detta hus samt förvandlade hörnet till en park, kunna icke “the oldest inhabitants” nu komma ihåg. Det var så länge sedan att 999 af hvarje tusen af våra gamle invånare här i staden skulle säga, att

det fans der, då de kommo till Minneapolis. “Mount Zion” — så kallar Mr. Stewart sitt hem — är en af sevärdheterna här i staden och kommer troligtvis att förblifva så i många år, ty “Elder” Stewart vill lika ogerna upplåta sitt hem för något affärsqvarter som han vill försumma att gifva Courthouse-flickorna sin vanliga ration af karameller hvarje lördag.

Bakom Bank of Commerce-bygg-r.aden qvarstår ännu Gales gamla “homestead” å hörnet af First avenue south och Fourth street. Detta gamla stenhus var troligen det mest pretentiösa och beqvämaste på sin tid och ännu har det icke öfverlefvat sin bruk-barhet. I forna tider var huset scenen för många briljanta sällskaper och soci-?la tillställningar; men allt har för länge

sedan förändrats och byggnadens värde förringats af dess senare innehafvare. Det måste likväl snart flytta på sig, ty tomten som det upptager är allt för värderik för att icke nyttjas för affärsända-mål. Redan denna sommar har det varit på tal att nedrifva huset och i dess ställe uppföra en större affärsbyggnad för att deri inrymma den svensk-ameri-kanska banken.

På hörnet af Eighth avenue south och Fourth street, midt emot det gamla rådhuset, är Ames’ forna “homestead,”hvilket var “långt, långt ut på landet,” då domare E. B. Ames bygde detsamma. Stället kallades förr i tiden “The Elms,” emedan det var beväxt med al-mar, hvilka fortfarande finnas qvar. Allt sedan domaren Ames flyttat in i en ny och mera elegant bostad har detta gamla “homestead” bebotts af enskilda

hyresgäster, tills det slutligen blef ett “boarding”-hus. För flera år sedan var platsen befästad af den hjortögde Evert Nymanöver, som var “boardinghusbas” derstädes; men tvingades han snart på grund af sig sammanhopande omständigheter att retirera. Platsen har för länge sedan erhållit det utnötta och förfallna utseende, som är så karakteristiskt för gamla byggnader, som i längre tid varit “vårdade” af andra personer än egaren sjelf.

I sammanhang härmed vilja vi omnämna ett annat råmärke, som för länge sedan försvunnit, men som på sin tid utgjorde stadens stolthet, nemligen den 275 fot höga elektriska masten å Bridge Square. Denna “lyktstolpe” var i sitt slag en af de första samt den allra högsta, som någonsin blifvit uppförd. Den tillverkades här i staden år 1883 af den politiske kopparslagaren och ång-pannefabrikören M. W. Glenn, som då var medlem af City Council. För åratal utgjorde den förnämsta föremålet för Minneapolisboarnes stolthet och var alltid beskrifven i all den literatur som utgafs för att annonsera staden. Hela sta’n var på fotterna första illumina-tionsqvällen och Col. W. S. King, Col. M. W. Glenn och Tom King — den senare var skaparen af denna idee — förklarades som offentliga välgörare. Den elektriska masten var likväl en dyrbar lyxartikel och efter att hafva trotsat

väder och vind i tio års tid, nedtogs den, den I9de Augusti 1893, rostig och väderbiten, innan dess egna fall fick tillfälle att göra någon skada.

* * *

Närstående träsnitt är en trogen af-bildning af en liten flat grafsten, omkring tolf tum hög och sex tum bred, som är inmurad i tegelväggen i Bank of Commerce-byggnaden, hörnet af Fourth street och First avenue south.

Många, många gånger har man sett personer stå på gatan långa stunder för att betrakta detta egendomliga monument och sedan gått sina färde, okunniga om de mysterier, som äro förknippade dermed. Historien härom är kort och lyder sålunda: Då Samuel C. Gale för långa tider tillbaka bodde å sitt gamla “homestead,” huset intill bankbyggnaden i hörnet af Fourth Street och First avenue south var detsamma om-gifvet af en vackert grönskande och blomsterrikt besådd plan, som i sakta sluttning sträckte sig ner till Fourth Street, hvarest den stora bankbygnaden nu är belägen.

På denna plan lekte fordomdags Samuel Gales fem barn och en favoritkatt, som kallades Thomas. Men Thomas dog en vacker dag och blef af de sörjande barnen under högtidliga ceremonier begrafven i ett skuggrikt hörn af gräsplanen och blef ofvannämde sten då placerad öfver grafven. Edward Gale, äldste sonen, som på den tiden var mycket fördjupad i Caesar och Cicero, läti stenen inrista följande inskription: "Requies-Cat," hvilket skulle vara en slags ordlek på det latinska ordet "Re-quiescat" (må han hvila i frid), som så ofta förekommer på grafstenar. Allt efter som tiden passerade förbi blef grat-ven försummad och grafstenen slutligen helt och hållet förlorad ur sigte, tills man år 1887 började gräfva grunden för den nuvarande Bank of Commerce-byggnaden, då Stephen Jones, förman för inureriarbetarne, händelsevis fann stenen i jorden och, utan att någon enda medlem af Galeska familjen visste någonting derom, lät han inmura densamma på denna i ögonfallande plats i nord-vestra hörnet af byggnaden.

Låtom oss hoppas att denna sten måtte länge "Requiescat" på denna plats icke allenast till minne öfver Thomas-cat, utan äfven öfver de glada stunder, som fordomdags egt rum å Gales gamla ‘‘homestead."

* * *

Många skyltar hafva blifvit uthängda och "dragna in" under tidernas lopp; men ingen har tilldragit sig allmänhetens uppmärksamhet så mycket, som den skylt, hvilken vi här nedan uppvisa. När man för många år sedan passerade Washington avenue north, blef man snart varse en kolossal, svartmålad trästöfvel, som gnisslade på sina rostiga hakar i stormen, sannskyldigtvis för att draga allmänhetens uppmärksamhet på följande egendomliga inskription, som i hvit färg afstack mot den svarta bottnen: "In God We Trust" samt "Shoemaker Joe. A. G. and ?" För att bättre tydliggöra skyltens utseende hafva vi låtit vår speciele artist troget af-teckna densamma. Att döma af den förstnämda inskriptionen, skulle man frestas tro, att vår hedervärde skomakare med den stora stöfveln vore af ett ytterst religiöst sinnelag. Huru dermed förhöll sig, har varit svårt att finna reda på, ty mannen i fråga, som bär namnet Joseph A. Gluba, sig till heder och ingen skam, har alltid varit ytterst sluten och lemnade ej, trots alla möjliga och 5—

omöjliga försök, några upplysningar, som vidrörde hans egen personlighet. Att några roliga sällar förr i tiden brukade drifva sitt ofog med gubben Gluba, kunde man lätt sluta deraf, att på förfrågan, om han hade någon kompanjon, eftersom det stod "Joe A. G. and ?" på skylten, han svarade: "Nej, det satte jag dit för att jag ej skulle bli oroad af banditer. Om de tro, att det fins två härinne, ha de litet mera respekt."

En vacker dag försvann likväl skylten, och man såg den ej på flera år. Troligtvis hade den ej den af Gluba åsyftade verkan. Nej, nej! den kanhända snarare hade samma verkan som en annan skomakareskylt, förr i tiden, hvilken lydde: "Gå inte till någon annan plats för att bli lurad. Gå då lika gerna in här med detsamma."

Den företagsamme affärsmannen lät likväl icke sin skylt stå länge och skräpa på bakgården. Den stora stöfveln dök åter upp i dagen, ommålad och med helt och hållet nya inskriptioner. Hvar och en, som gjorde sig besvär att vandra åt norr öfver Washington avenue-viadukten, kunde finna den strax intillett litet envånings träruckel (No. 414 Washington avenue north) på hvars tak-kant den stora stöfveln intill helt nyligen tronade och "stumt tilltalade" den förbivandrande på latin. Man skulle vara frestad tro, att den lämpligaste inskription å en skomakareskylt vore: "Ne sutor ultra crepidam" ("Skomakare, blif vid din läst!"). Men denna inskription finnes ej å den åsyftade stöfveln. Det står i stället: "Salus populi suprema lex esto" ("Folkets välfärd skall vara den högsta lagen"). Derun-der läses: "Shoe shop by Joe!" och å andra sidan: "The World has made Itself. Shoemaker Joe A. G—."

Låtom oss begifva oss in för att få återupplifva gamla minnen och samtala på de gamle romarnes språk med den store latinaren och skomakaren. Den yttre skrubben — det står också på markisen utanför: "Shoemaker, Barber & Co." — är en rakstuga; skrubben No.

2 är skomakareverkstaden och skrubben No. 3 är köket. Med spannremmen kring knäet och blötbaljan bredvid sig tronar der bland beck och lästar den märklige mannen, hvilken i likhet med den verldsberyktade filosofen Böhme, som också var skomakare, utan tvifvel är en ovanligt intelligent person.

Mycket artigt mottager han de besökande. Hans stora, klara ögon skåda undrande och spörjande hvad man möjligtvis kan hafva för ärende.

“Talar ni tyska?”

“Ja vvohl!” Den lille skomakaren talade nog tyska. Men den var betydligt bruten, så att man väl märkte hans polska härkomst.

“Talar ni latin också?”

“Nein, meine Herren! Största delen af det latin, jag kunnat, har nu fallit mig ur minnet.”

Joseph A. Gluba (det lär ha funnits ett “von” framför namnet fast adelsmärket bortkastats i detta jemlikhetens land) är född 1 Sarbinowa vid Znin nära Bromberg i Polen. Han har varit här i tjugo års tid, och hans lilla affär föder godt sin man.

“Vet ni om att Polen och Sverige en gång voro förenade?”

“Ja, under Sigismund, Johan 111 :s son, ja; det vet jag nog.’£

Ja, allting tyckes den lille skomakaren med det intelligenta ansigtet ha reda på.

• När vi aflägsna oss och trycka hans hand, tackande för godt sällskap, säger han alltid på god svenska:

“Adjö, adjö, mina herrar! Titta in när ni tittar ut!”

“Hvad för slag? Kan ni svenska också?”

“Ja, ser ni, jag har mycket umgåtts med svenskar, och polacker ha, såsom ni vet, mycket lätt för att lära sig språk.”

* • *

Det gamla ordspråket säger: “Sanning är underbarare än dikt,” hvilket tydligen bekräftades i November 1880, då en sensation af mindre vanlig natur inträffade. I sex månaders tid vistades här i staden en yngling, som uppgaf sitt namn vara Leon A. Belmont och som påstod sig vara en nära slägting till bankiren Aug. Belmont i New York. Han bodde hos en familj Watts, hvars dotter snart förälskade sig i den vackre ynglingen, som äfven besvarade hennes ömma låga och talte med längtan om den dag, då kyrkans heliga band skulle göra dem till ett. Vår yngling hade under samma tid vunnit bekantskap med en Miss Brackett, som äfven råkade att bli kär i honom. Att på samma gång ega, besitta och på ett tillfredsställande sätt sköta tvenne älskarinnor står ej i mensklig magt och detta fann vår hjelte snart till sin stora ledsnad vara rena sanningen. Svartsjukans mörka demon bemägtigade sig snart hans älskarinnors hjertan och de började att lägga planer för hans förderf. Hotande moln samlade sig öfver den stackars lättsinnige ynglingens hufvud. Dessa moln urladdade sig on vacker dag i form af en arresteringsorder, kallande ynglingen att stånda till svars för — löftesbrott eller försök till mångfifte? — Nej, menför att vara ett fruntimmer i “onämnbara,” eller med andra ord, för att uppträda på allmänna platser i en drägt ej passande för den anklagades kön. Vid den undersökning som egde rum befans den anklagade ej vara efter vårt lands lagar berättigad att rösta vid andra mö-

LEON A. BELMONT.

ten än skolmöten, ej kunna prestera några gällande anspråk på att tillhöra skapelsens herrar och följaktligen ej berättigad att bära de plagg, hvilka dessa i trots af Woodhull, Chafflin & Companys bemödanden äro uteslutande berättigade att uppträda uti.

Stadslagen säger, att “person som uppträder på publika platser i en drägt ej motsvarande dess kön, skall åläggas en plikt ej öfverstigande $100, eller 90 dagars fängelse.” Den godhjertade domaren, Mr. Cooley, som troligen såg saken från dess komiska sida, dömde Mary Belmont — icke Leon A. Bel-mont, den fryntlige älskaren — att böta $50 eller undergå 60 dagars fängelse..

Af orsaker, bäst kända af henne sjelf, nekade flickan att betala böterna och sändes derför till fängelset, der hon

vistades, alltjemt iklädd sin mansdrägt. Att denna sak skulle väcka ett ofantligt uppseende faller af sig sjelf och den diskuterades med ett spännande intresse vid alla kafferep i staden. Som ett resultat af dessa öfverläggningar fram-

gick, att alla mödrar med giftasvuxna döttrar ingått ett heligt förbund att ej i sina familjer intaga någon yngling, som ej kunde prestera läkareattest på, att han tillhörde slägtet “homo, genus masculinum.”

Den anklagades lefnadshistoria, sådan som den skildrades af henne sjelf, torde vara intressant nog att få följa efter be-skrifningen af denna episod: Hon sade sig vara född i Sydstaterna och att hennes fader bodde här i landet. I sina tidigare år fördes hon af sin moder, en färgad amma och en betjent öfver till det inre af England, der de under flera år vistades och förde ett afskildt och ensligt lif. År 1874 sjuknade hennes moder och för att återvinna helsan reste de öfver till södra Frankrike och senare till Florens i Italien, der hon dog. Hon hade före sin död strängt ålagt amman och betjenten att föra barnet öfver till New York och der uppsöka vissa personer, som skulle lemna det skydd och hjelp. Barnet skulle enligt moderns önskan alltid vara klädt i gosskläder. De anlände till New York på våren 1876, der flickan låg sjuk en längre tid i följd af sjösjuka. Efter många fruktlösa försök lyckades det slutligen amman att finna reda på de af modern anvista personerna,’dock utan att från dem erhålla något understöd. För att undgå att lida nöd, reste de till ammans son, som bodde i Kansas och der egde en stor landtegendom. Här tillbragte flickan, iklädd en nybyggares bockskinnsdrägt, de lyckligaste dagarne af sitt lif och hon sade sig bittert ångra den dag, då hon lemnade denna plats. Kringströf-vandet på den ändlösa prairien styrkte hennes helsa och hon blef snart fullkomligt återstäld från sin sjukdom.

En dag under ett af sina ströftåg kastades hon af hästen och skadade sig så illa att hon låg sanslös i tjugofyra timmar. Några herdar, som påträffade henne, förde henne till närmaste farmhus, der hon med mycken ömhet vårdades af en Mrs. Wolcott. Under sjukdomen upptäcktes hennes kön och Mrs.Wolcott tillrådde henne att anlägga fruntimmerskläder, hvilket hon också gjorde för första gången i sitt lif, men det lyckades ej bättre än att då hon en dag kom ridande som fruntimmer blef hon arresterad för förklädnad. Sheriffens hustru öfvertygade sig om hennes kön och hon blef frigifven. Hon skyndade då hem och anlade sina karlkläder, hvilka hon sedan ej lemnat. Hon tröttnade slutligen vid farmen och öfverta-lade amman att låta henne resa till Östern. Hon gjorde resan i sällskap med en man, hvars namn hon ej ville uppge, till Leavenworth. Komna till denna plats öfvertalade mannen henne att göra honom sällskap till Leadville, der han hade en broder, som han ville helsa på. Mannen erhöll af amman $1,500 af de penningar, som modern hade efterlemnat. Dessa penningar behöll mannen jemte $100, som han erhöll för en häst, som tillhörde flickan. Han misshandlade henne äfven och hon försökte att rymma, men ertappades och tvingades att göra honom sällskap. De anlände slutligen till Leadville. Här gjorde hon bekantskap med en familj vid namn Watts, hos hvilken hon umgicks mycket, och med hvilken hon flyttade till Minneapolis. Allting gick väl och hon gälde för en städad och exem-plarisk yngling. Grace M. Watts fattade tycke för den vackre ynglingen och detta tycke mognade snart till kärlek. Sådan var i korthet den lefnadsteckning, som hon sjelf lemnade.

Det synes otroligt att hon skulle kunnat vistats i Minneapolis i hela sex månader utan att blifva upptäckt. Att hon på samma gång hade tvenne älskarinnor, hvilka båda voro verkligt förälskade i henne, är fullkomligt sant, ehuru det låter sagolikt.

* * *

Morske män finnes det godt om i Minneapolis, men det finnes också en och annan qvinna, som vet att morska sig ibland. Bland dessa står en viss landsmaninna i främsta rummet. För

allmänheten är hon föga bekant, men så mycket mer för polisen, der hon är känd under namnet “Swede Pete.” Under de senare åren har hon oupphörligt anammats af konstapel Battong och fått plikta derför att hon gått klädd i karlkläder. Hennes hela lefnad om-gifves af en mystisk slöja, som få torde haft tillfälle att genomskåda. Förutom det att hon så ofta paraderat i karlkläder och derför blifvit sänd till arbetshuset, vet man ej att något brott eller vidare ondt varit förknippadt dermed. En gång arbetade hon som en hel karl i skogarne i Wisconsin och sof i baracken ibland de andra arbetarne, utan att hennes kön upptäcktes. Hon känner sig aldrig riktigt kurant, då hon

ej har byxor på sig, och i karldrägten liknar hon på ett hår en vanlig arbetskarl. För att kunna lemna en utförlig beskrifning öfver hennes äfventyrliga lif, försökte vi för några år sedan att få ett personligt sammanträffande med henne, men detta var ingen lätt sak; ty, hvar hade hon sitt hem? Adressen erhölls slutligen af polisen. Vi styrde kosan till den uppgifna platsen, men träffade ingen Mrs. - der. (Polisen underrättade oss om, att detta var hennes dåvarande namn, ty hon hade gift sig för en kort tid sedan.) En till utseendet mycket städad grannqvinna i samma hus underrättade oss om, att

Mrs. - bodde “up stairs,” men

var mycket sällan hemma. Då jag först frågade efter personen i fråga, visste hon ej hvem det var, men då jag nämde “Swede Pete,” så gick ett ljus upp för henne. Hon underrättade mig då, att jag troligtvis kunde träffa henne hos ett grannfolk några qvarter derifrån,

om jag frågade efter Mrs. L-, ty det

var det namn under hvilket grannqvin-nan egentligen kände henne. Aha! tänkte jag, här kommer att blifva ett tillfälle att få förena många mystiska länkar och vinna intressanta ämnen för en liten roman, och jag gnodde genast i väg, som en riktig detektiv. Men för-gäfves, hon fans ej der heller. Efternågra dagar försökte jag på nytt å den gamla platsen, och blef då af den hyggliga grannqvinnan underrättad om, att hon just var hemkommen. Jag gick genast en trappa upp. Dörren till ett stort, elegant rum stod öppen på vid gafvel. Jag steg in och frågade den unga damen som satt och sydde, om

det var Mrs. -, men hon kände

inga grannar med ett sådant namn. Jag nämnde då “Swede Pete” och den unga damen pekade genast på dörren å andra sidan farstun. Jag måste följaktligen göra en ny frontändring. Jag knackade på, steg in och fann att jag ej längre var på villospår. Derinne var “Swede Pete,” som vid detta tillfälle ovanligt nog ej bar några byxor. Jag uträttade mitt ärende, omtalade att iag var tidningsman och önskade att få “in-terviewa” henne. Ett dystert moln spred sig genast öfver hennes panna och jag märkte tydligt att sådana herrar hos henne ej rönte något särdeles godt mottagande. Bäst är nu att ta’ saken lugnt, tänkte jag, och på så sätt fick jag till att börja med reda på, att hon var född i Helsingland år 1862 (således 34 år gammal) samt att hon anlände till Amerika 1882. Då jag sedermera sporde henne, om de romantiska händelser, som hon genomgått i sitt lif, började hon brumma på ett högst karlavulet sätt samt gick in i nästa rum efter sin hatt och kappa. Under denna korta paus fick jag tillfälle att titta mig omkring i rummet. Der fans endast ett tomt bord, en stol på fyra ben utan ryggstöd samt en rostig och kall jernspis utan några kokkärl. Då hon åter inträdde, upptog jag ämnet på nytt, men hon svarade endast: “Det skall katten berätta sina lefnadsöden för att sedan blifva utskriken öfver hela Sverige, Norge, Danmark och Amerika. Jag har blifvit be-skrifven i tidningarne nog förut och dessutom är min lefnadshistoria så lång, att den räcker ända från Minneapolis till New York.” Det var således ingenting annat att göra än att ombyta samtalsämne och låta läsaren gå miste om

den intressanta roman, som kunnat fylla flera sidor af denna bok. På tal om de hårda tiderna var hon särdeles bitter i sitt omdöme. “Nu återstår snart intet annat än att svälta ihjel,” sade hon, “ty en ‘lassare’ i skogarne får nu arbeta för $10 mindre per månad, än de förut varit vana att erhålla.” På allt hennes reson-nemang märktes det tydligt, att hon var mera hemmastadd med de manliga gö-romålen än med de qvinliga. Hon är kort till växten, groft bygd, har kort, ljust, stripigt hår och med den “Chewing Gum” eller tobaksbuss, som vältrades i hennes venstra kind liknade hon fullkomligt en äkta Helsinglandspojke. Hon lär vara lika stark som två vanliga karlslokar och är väl bevandrad i pugi-lismens knep. Efter ett kort och otillfredsställande besök aflägsnade jag mig, medveten om, att jag träffat en qvinna, som ej var vid särdeles godt humör. Att jag ej tog fel häri, fick jag strax bekräftelse på från ett annat håll, då det berättades mig, att flickan nyligen gift

sig med en man vid namn John -.

En eftermiddag hade John stuckit näsan för djupt i glaset, och när han kom hem, började han träta på sin manhaftiga hustru, som dervid på det kraftigaste opponerade sig. Ett slagsmål följde och Petes ögon voro snart

lika blå som himmelens fäste; men då gjorde hon plötsligen en “schock” och lyckades kasta ut mannen på köksgolfvet. Så snart hon hunnit draga andan till sig efter kalabaliken, lyfte hon dock upp sin John, grep honom vid örat, ledde ut honom på gatan och förde honom fram till patrullskåpet, der poliskonstapeln John Olson stod.

“Polisman,” sade hon, “tag den här göken, kalla hit patrullvagnen och låt’en få en körtur i den vagn, som jag sjelf så ofta åkt i!”

Sedan polismannen fått sakens sammanhang klart för sig, tillkallades också patrullvagnen, hvari mannen fick åka.

Dagen efteråt uppenbarade hon sig i polisrätten, tog plats i vittnesstolen och lagade så, att hennes herre och manfick åka i “Black Maria” till arbetshuset, der han skulle vistas tio dagar, så att hon åtminstone så länge fick njuta sitt sorgfria väsen i hemmet. Detta är hela skildringen om besöket hos “Swede Pete,” hvilken under gynsammare förhållanden skulle varit lång och ytterst intressant.

* * *

Nason Carmen är namnet på den mest brokige eller mångfärgade tramp, som af poliskammaren i Minneapolis någonsin erhållit sin dom.

Polismannen Czaias skarpa blick observerade denna sällsamma varelse i Juni 1893 patrullera på gatorna här i staden och med beundransvärdt kurage

grep han detta under och förde det till finkan. Han trodde att han hade funnit “den felande länken.” Då denna uppenbarelse visade sig för fångvaktaren Bradley, blef hans högvördiga person

helt och hållet stum af förvåning, hvil-ket vill säga ganska mycket.

Carmen var klädd i en kostym liknande Rip Van Winkles ehuru att döma af utseende och lukt den måste varit mycket äldre. Hvad man för artighets skull skulle kunna kalla för hans rock, en kombination af alla möjliga fabrikater, hade alla tänkbara kulörer, och hans halsbeklädnad var en gammal vinterhalsduk, slagen i en stor knut. Det öfriga af hans beklädnad var artistiskt så till vida, att det passade tillsammans med rocken. Med ett ord sagdt, han såg ut som en personifiering af dåliga tider.

Inför rätten förklarade denne kung af lump och trasor, hvars ansigte öfver-träffade till utseende vida den kroppsliga hyddans lumpna beklädnad, att han var en farmare från Nebraska. Han hade populistiska åsigter angående pen-ningefrågan, men detta räddade honom icke från arbetshuset. Hans dom blef 60 dagar. Han var omkring 55 år gammal och syntes vara alldeles oskadlig. Polisen ansåg honom likväl säkrast i arbetshuset, ty i det fria kunde han lätt skrämma ihjäl både qvinnor och barn samt “turn milk sour,” som amerikanaren säger.

* * *

Ämnet för denna skizz och originalet till bifogade fotografiporträtt, har gjort sig bemärkt på ett särdeles karakteristiskt sätt. Endast under de sista tre eller fyra åren har han varit känd såsom “Senator Swanson,” och är det på dessa år som han vunnit den ryktbarhet, hvilken lofvar att vidhänga honom tills hans hår blifvit hvitt och ålderdomen tryckt sin pregel på hans anlete.

År 1894, under det striden om valet af Nelson eller Washburn till senator pågick i St. Paul, visade sig ständigt i hotel-korridorerna och i kapitolie-byggnaden en som man antog oförfalskad svensk. Han sade sig komma från landet och vara en passionerad beundrare af Knute Nelson. Han förlorade aldrig något tillfälle att möta enlegislaturmedlem för att underrätta honom om, att folket öfver hela staten önskade att se Nelson sänd till senaten. Ingen kunde ana att han var D. L. Smith, en inödd amerikanare och

“SENATOR SWANSON.”

Minneapolis-bo. Hans svenska brytning var fullkomlig och de som hade reda på rätta förhållandet hade, liksom Smith sjelf, rolighet i långa banor. Det var under denna senatorsstrid som Smith utförde sitt första och mest omfattande dialektarbete, hvilket gaf honom ofvannämda titel. Han har sedan dess nyttjat sin dialektoriska

qvaliflka-tion till sin egen fördel samt för att roa sig sjelf och många andra.

Han besökte St. Louis under republikanska konventionen i 1896 i sällskap med Minnesota-delegationen och blef der presenterad som senator Swanson till Mark Hanna, Platt, Depew och flera personer af nationel ryktbarhet. Presenteringen åtföljdes naturligtvis af åtskilliga kommentarier. Smith är fortfarande Minneapolis-bo. Han är till yrket byggmästare, har till specialitet att uppföra “elevators” och har kontor å Third Street south. Han var född i Rome, Wisconsin, 1861. År 1886 flyttade han till Redfield, South Dakota, och i Oktober 1893 till Minneapolis. Smith är af tysk härkomst, hans farfar, John Smith, och hans moders föräldrar kommo till Amerika från Tyskland.

* * *

Redan i äldre tider gjordes åtskilliga försök att förena de båda tvillingstäderna till en enda stor stad, under en gemensam stadsstyrelse, men alla försök att uppnå detta mål strandade på omöjlighetens blindskär, der Minneapo-lis-patrioters motvilja utgjort de farligaste bränningarne. Den i alla fall sublima tanken att förena Minneapolis och St. Paul till en stor stad under namnet “Paulipopolis” (?) eller “Minneapaulis” (?) framträdde likväl som starkast i början af år 1879, då tidningen “Pioneer Press” erhöll en massa “bref” och “uppsatser” rörande denna fråga. Bill King, som alltid förfäktade Minneapolis’ enskilda intressen, tyckte då att bästa sättet att lösa problemet vore att flytta kapitolium i St. Paul och universitetet i Minneapolis till en punkt midt emellan de båda städerna och sedan skulle resten nog gå af sig sjelft.

Senaste försöket att förena de tu till en stad under namnet “Minnepaul” (?) egde rum i Januari 1898, då handelskammaren i St. Paul författade resolutioner, som förklarade att tiden nu var inne för att åstadkomma en sammanslutning och komiteer tillsattes å hvar-dera platsen för att dryfta frågan i gemensam konferens. Resultatet blef likväl det gamla.

På samma gång som denna sak gif-vit anledning till mången allvarlig betraktelse, så har den äfvenledes varit upphofvet till skämtsamma reflexioner, synnerligast från våra mest egenkära Minneapolisbor. Till och med vår lille poetiska “Otto” (Otto Anderson) har ej kunnat låta bli att drifva lite smått, ty i sin visa om “Minnie och Paul” sjunger han till sist:"Ja, gamla gubbar kan mången gång kallas tokar för unga flickor de lägga ut sina krokar, och mr, Paul har också vågat mång’ brottning att fånga få Minnesotas skönaste drottning.

Ja, ån i dag lär den gamle på henne tänka; ty när som solen sig bort i vester ses sänka, på knä han faller och se’n han blottat sin hjessa för sköna Minnie han högt och tydligt hörs messa.

På telefon de med hvarandra nu språka, och uppå spårvagnar till hvarandra de åka.

Det synes tydligt, att båda två äro kära samt att de båda nu stå hvarandra helt nära.

Vid Mississippi, i skogens lummiga sköte,

St. Paul och Minnie nu många år ha stämt möte, och när från floden det blåser vindar så friska, om evig kärlek de båda två höras hviska.

Och månget ryckte det uti staten hörts drifta, att herr St. Paul skall med skön Minnie sig gifta. Ja, hvarför icke? han kan ej henne förderfva, snart gubben dör och då får ju flickungen ärfva!”

Att en förening med tiden kommer till stånd, trots allt slit och split, torde någon af oss törhända blifva gammal nog att få upplefva.

H= * *

Alla forna profetior om Minneapolis’ storartade framåtskridande hafva från tid till annan gått i fullbordan. Redan då systerstaden St. Paul var i sin spädaste ungdom, förutspådde den Minnies framtida storhet. På nyårsdagen 1850 profeterade “Pioneer” i St. Paul, då endast en ett års gammal tidning, redigerad af Mr. Goodhue, hvil-ken krystade ur sin hjerna en poetisk utgjutelse, beskrifvande de städer som voro och de städer som skulle komma att anläggas vid Mississippis stränder. I denna utgjutelse förekommer följande profetia angående Minneapolis, som

då icke fans till på kartan ens:

The third will be where rivers confluent flow,

From the wide-spreading North through plains of snow;

The mart of all that boundless forests give,

To make mankind more comfortably live. The land of manufacturing industry,

The workshop of the nation It shall be; Propelled by this wide stream you'll see A thousand factories In St. Anthony."

Det måste erkännas att de St. Paul-boar, som kunde se in i framtiden, re-

dan då i dessa tidiga år skådade med förståndets öga Nordvesterns framtida stora metropol. Det St. Anthony som förekom i Goodhues fantasi blef inför-lifvadt med vår tids Minneapolis, med dess bullrande maskinerier, dess nätverk af jernvägar och den dagliga handelsrörelsens id. De "thousand fac-tories at St. Anthony" var helt enkelt en profetia, och att våra hedersvärda St. Paul-boar lefde i en stark öfverty-gelse om den kommande stadens fördunklande storhet visar sig tydligt af en annan händelse.

En vacker morgon i April 1850 steg guvernör Ramsey, med en hel mängd St. Pauliter, åtföljd af officerarne vid Fort Snelling och Sjette regementets musikkår, ombord på den gamle ångaren "Anthony Wayne" i St. Paul och passerade under sång och jubelrop, trumpetstötar och trumhvirflar, uppför floden förbi Fort Snelling, till staden St. Anthony, landstigande strax nedanför fallen. Denna tilldragelse var helt inspirerande. St. Anthony-boarne hänförde denna tribut till storheten af deras stad, hvilken en vacker dag skulle utgöra endast några få "wards" af den stora staden Minneapolis, hufvudpunk-ten för Nordvesterns industri.

Hvad man antog i 1850 har nu sedan dess allt mer och mer förverkligats. De "thousand factories of St. Anthony" surra och larma. Staden är hufvud-punkten för navigationen å Mississippi och skall inom några få år, under det verksamma arbetet af Förenta Staternas ingeniörer, erhålla en djup och öppen farled till Mexikanska viken, öfver hvilken skall föras rikligt lastade ångare och flodbåtar, representerande en städse stigande affärsverksamhet. Redaktör Goodhues profetia har gått i fullbordan.

Vid firandet af den 4de Juli 1851 föreslogs åtskilliga skålar, och kom det på Rev. E. D. Neills lott att besvara skålen för St. Paul och St. Anthony. Rev. Neill, på den tiden en af våra mest lärde män inom staten, yttrade då helt sarkastiskt:"St. Paul and St. Anthony,—the first shall be the last, and the last first."

Denna profetia, som yttrades på skämt, har sedan blifvit ett historiskt faktum.

På tal om profetior, kunna vi icke neka oss nöjet att meddela följande högst kuriösa utdrag ur ett tal som vid något tillfälle hölls härstädes af socialisten Evert Nymanöver:

"Det fans på Kristi tid tre underbara städer, som i sjelfva verket regerade den då kända verlden. De voro: Rom, Athen och Jerusalem. Den nya verlden har samma trio af märkbara städer: New York, Chicago och Minneapolis. Det skulle icke förvåna mig om Minneapolis i en icke så aflägsen framtid skulle bli sätet för Nordamerikas regering och sjelfva centerpunkten för amerikansk magt, rikedom och odling. Hvad betyder detta förhållande för oss skandinaver? Jo, oändligt mycket! Vi äro ibland de fattigaste emigranter som ankommit till detta land. Vi få arbeta hårdt och ihärdigt och 'bära dagens tunga och hetta.' Vi äro ett ärligt folk och önska blott rum att vända oss på. Försynen, som styrer allting här i verlden, har ordnat det så att vi, skandinaverna, skulle komma att bebygga den fruktbaraste staten i den mest bördiga trakt af jorden. Vi, som protestanter, skulle få Minneapolis på vår del, medan New York föll irländarne och Chicago tyskarne till del. Jag talar här naturligtvis om hvad som utgör det öfvervägande folkelementet i dessa verldsbeherskande städer. Om, för att begagna ett bildrikt uttryck, New York är Rom, så är Minneapolis Jerusalem. Ty förunderligt nog ha skandinaverna en stor likhet med det judiska folket på Kristi tid. Det fans bland dem ett Judea, ett Samarien och ett Galileen. Skandinaverna äro indelade i svenskar, norskar och danskar. Kanske det är skandinavernas stora historiska öde att ingå i den nya

verlden såsom det judiska folket ingick i det romerska verlds-riket.”

Till de mest värdefulla profetiorna torde kunna räknas den, som stadens grundläggare, Col. Stevens, på begäran godhetsfullt lemnat som bidrag till våra “Minneapolis Minnen.” Hans gamla erkända tjenstaktighet förnekade sig icke, trots hans svaga och darrande hand (på grund af förlamning i ena sidan af kroppen), gjorde det svårt för honom att verkställa det kära uppdraget. Det troliga är, att denna hans egenhändiga skrifvelse torde komma att räknas till ett af hans allra sista penn-streck. Det återgifves här i facsimile, åtföljdt af en öfversättning deraf:

Minneapolis, Minn., April 29, 1899. Till Alfred Söderström, Esq.

Käre herre.

Förliden vecka var det femtio år sedan jag kom till livad som nu är Minneapolis, då en ouppodlad vildmark å den vestra stranden. Jag bodde ensam bland indianerna till en början. För att döma framtiden efter det förflutna, tror jag att staden är bestämd att blifva ett stort kommercielt centrum i en nära framtid, och att äfvenså allt, som gör lifvet njutbart, skall då finnas i vår krets, att konst och vetenskaper skola uppmuntras, skolor blomstra och kyrkor understödjas. Vi kunna vänta, att staden skall antaga jetteproportioner rätt snart. Det barn är, tror jag, redan födt, som vid mogen ålder skall se den bebodd af en million själar.

Eder vän,

JOHN H. STEVENS.

Gamlingen fylde 79 år den I3de sist-lidne Juni. Af de 160 acres, som utgjorde hans farm, hvilken nu utgör hjer-tat af staden, eger han för närvarande ej en tumsmån jord. Han bor i sitt eget lilla, snygga och anspråkslösa hus å 527 Tenth street south och är, enligt sitt eget påstående, glad öfver att det är fritt från inteckning. Han är hvarken fattig eller rik, ehuru han, om han haft anlag för att sko sig, skulle kunnat vara egare till millioner. Sin största förmö-A. W. LATHAM, Secretary,

“The Minnesota Horticulturist.“

2C7 ZA:0TA BLOCS. imnTEAFOLlS. Klirtt.

JOJHN Ji STEVENS, Vice Presided, r /" //

'7?^

^ Ji)—t__ ¿f'

fa*

$X J U *" y^l~ /f

*& %£^r? ^z7,, ^ Vii

<ru^- 7»v^ j/t” ¿** , d/L— ^iL»

£Sä3iri£-‘

^ ifefi

- ^V'*r"7X^ ^ JSrt~ //. Pé^Z- " ; *< '

genhet förlorade lian på misslyckade tidningsspekulationer.

Trots sin knappt öfverståndna förlamning är han kry och liflig samt lyssnar med intresse till allt som rör stadens angelägenheter. Hans förnämsta nöje är likväl att tala om sina gamla minnen.

Hell dig, du skftggige, gamle patriark,

Som kom hit mera ensam ftn Noak i sin arki Nu skftdar du omkring dig sftvftl palats som park. Ty grunden som du laae, var bottenlast och stark!

Vid den tid, då rivaliteten och afund-sjukan mellan St. Paul och Minneapolis

voro som mest utpreglade, gåfvo de båda städernas lokaltidningar hvarandra många dräpande pikar. En del voro affattade i en allvarsam anda, men de flesta i en skämtsam stil, hvilken likväl icke förfelade att ytterligare uppegga jalousien. Här ett exempel, en gammal fabel i ny form:

En St. Paulgroda och en Minneapolis-groda föllo i olika mjölkkärl. St. Paul-grodan jemrade sig, “Jag drunknar, jag drunknar.” Minneapolisgrodan ropade: “Knoga på, knoga på!” På morgonsi-dan började St. Paulgrodan återigen jemra sig, “Jag drunknar, jag drunknar,” men Minneapolisgrodan svarade fortfarande, “Knoga på, knoga på.” Vid daggryningen hördes St. Paulgrodan åter med ett svagt, suckande läte frampressa ett ytterligare, “jag drunknar,” men Minneapolisgrodan skrek fortfarande, “Knoga på, knoga på.” När mjölkflickan på morgonen tittade i mjölkkärlen, såg hon den stackars St. Paulgrodan ligga död, men Minneapolisgrodan satt helt lugn på en liten guldgul smörklimp.

Följande lilla anekdot, som var mycket i svang på den tid telefon-systemet först infördes i Minneapolis, lägger tydligt i dagen den höga tanke, som mån-

gen af våra äldre settlare hyste om Minneapolis, som för dem verkligen syntes vara jordens medelpunkt:

En gammal Minneapolisbo hade förlorat sin hustru. Så snart telefonkommunikation blifvit öppen mellan Minneapolis och paradiset, ringer han upp telefon och ropar:

“Hallå!”

“Hallå!”

“Är det du, Jenny?”

“Ja!”

“Hur mår du deruppe, min älskade

vän?”

“Åh, jo, ganska bra; men, kära du, man må nu säga, hvad man vill—inte är det Minneapolis i alla fall.”STADENS OMGIFNINGAR.

MINNETONKA.

Din vreda våg med skummig kam Bjärt skymtar mellan snår och stam;

Små hvita segel deruppå Som svanor gå.

Och lummig uddes arm så grön Ljuft famnar dyningen vid ön —

O, Minnetonka. huru skön Du är ändå!

I vassen leker fisken gladt,

Och flickor bada under skratt Vid holmen, der ej någon är Dem till besvär:

Snabbt snor en ångbåt med musik In i Rosanders täcka vik —

O, Minnetonk , huru rik Din fröjd du bär!

Du skänker oss en trogen bild Af Mälarn, långt ifrån oss skild,

Med dina friska vågors lek Och vindars smek;

Med dina fagra fjärdars längd,

Med trefna hus i grönklädd ängd,

Skön Minnetonka, doftbemängd Bland björk och ek.

Men skuggan breder sig så tyst

Kring strand, som solen nyss har kysst —

O, afton, efter dagens strid,

Hur ljuf och blid!

Se, månei s guldklot, stjernors här Strö strålig glans kring lund och skär —

Du fagrast, Minnetonka, är I qvällens frid!

Denna, den vackraste af Minnesotas tio tusen sjöar, är belägen io mil syd-vest från Minneapolis och 20 mil från St. Paul. Dess längd är omkring 11 mil och varierar den i bredd från en till sex mil. Dess areal är 25 qvadrat-mil och dess strandväg är beräknad till närmare 100 mil. En blick på kartan tyckes ange hvilken omvex-ling af scenerier den måste erbjuda på grund af dess oregelbundna form. Stränderna och öarne äro betäckta med skog, undantagandes å några få platser, der smärre städer blifvit bygda eller

der några farmare för många år tillbaka utstakat sina farmar. Det finnes tre smärre städer vid Minnetonka, nem-ligen Excelsior, Wayzata och Mound City.

Excelsior grundlädes år 1852 af en koloni från staten New York och erhöll sitt namn efter den titel, som organisationen antog, innan den lemnade hemmet. Byn, som inkorporerades omkring år 1879, är belägen på en rad af vackra kullar vid södra stranden af Minnetonka, hvarifrån man har en härlig utsigt. Excelsior är beläget 18 mil från Minneapolis och har en befolkning af omkring 750.

Ett annat gammalt settlement vid sjön är Wayzata, på norra stranden, 10 mil från Minneapolis. Namnet Wayzata är en förvrängning af indianska ordet Wy-ze-a-ta, betydande norra stranden, eller norra sidan. Byn har omkring 300 invånare och drifver god handel med landtboarne.

Det finnes åtskilliga storartade hoteller vid sjön, hvilka motsvara om icke öfverträffa de ryktbara hotellen vid de östra badorterna. De förnämsta äro Lake Park Hotel, Hotel St. Louis och Excelsior House.

Tjugo jernvägståg anlända dagligen till Minnetonka sommartiden och ångbå-tarne göra sina reguliära turistturer.

Det finnes öfver 500 privata villor vid sjön, och äro de bebodda af omkring

2,500 personer.

De 26 hotellen, klubbhusen och hyrda villorna rymma 2,400 personer, och uppgå i värde, inberäknadt tomterna, till öfver $1,000,000.

Det finnes 35 ångbåtar, som äro i stånd att föra 5,300 passagerare, 160 segelbåtar samt 730 roddbåtar, af hvilka 450 äro privata och 280 att hyra.ORONOVintertiden finnes det derute något öfver 20 isjakter.

Det tillhör det fashionabla lifvet att tillbringa sommaren vid Minnetonka

Stadens småfolk återigen, de som icke hafva annat än en mager plånbok samt ondt om tid, vidtaga helt andra åtgärder. En, två eller flera familjer slå sig

och många Minneapolisboar, som icke hafva sina egna villor, blanda sig här samman med österns nobless vid något af de många hotellen.

tillsammans, hyra några tält och slå läger någonstädes i en behaglig nejd, der “fiskvattnet icke är allt för grumligt.” När man sitter i sin lilla båt ute påsjön och låter blicken fara stränderna rundt, förvånas man öfver den mängd hvita tält, som belamra strandlinien. De likna jettesvanor, som försöka att klättra upp i trädtopparne.

I dessa tältläger föras vanligtvis ett lustigt lif bland de gladare kretsarne.

Man seglar, fiskar, simmar, äter, dric-

der sin vistelse vid Solberg’s Point, var vid särdeles godt humör och berättade en mängd “fiskhistorier,” yttrade han bland annat, att “man var nödsakad att behålla skjortan på kroppen tills den blef utnött, emedan det var omöjligt att taga den af på grund af alla de fiskben, som stucko ut genom ryggen.”

ker och sofver, och änskönt man ej lef-ver så kräsligt som Phil Scheig gjorde i sin “camp” i det soliga Mexico, så lefver man godt ändå.

Minnetonka är om sommaren ett paradis för fiskare, hvilka här alltid belönas med en riklig fångst. En gång då vår nuvarande Förenta Staternas senator, ex-guvernör Knute Nelson, un-

En välbekant “campare,” som legat och plaskat en vecka i det stora vattnet (Minnetonka betyder “Stort vatten”), skref en gång följande visa om sitt

SOMMARNÖJE.

Om jag blott Jyckas väcka löje Vill jag har teckna utan joint Små skizzer från vårt sommarnöje Vid Minnetonka, Solbergs Point.Det räckte blott en enda “vicka;”

Men kanske rum man än der hyrt,

Om vatten funnits till att dricka;

Ty — ölet det blef ganska dyrt.

Der redde hvar och en sitt läger Ifrån den runda, mjuka stack;

Men, när som fånget togs, jag säger,

Att mången byxetamp då sprack.

Se’n slumrade man in så sakta,

Precis som i en paulun,

Och englar små oss syntes vakta,

Och Bruce blåste dragbasun.

Der syntes fiskaren i stöket Hvar morgon, innan hanen gol,

Och der låg fisken uti köket,

Förrn frun fått på sin första kjol.

Men jag försäkrar, herren vete,

Hvad som den fisken nappa’ på;

Ty de, som funno drägligt bete,

Var endast — hästarne, you know.

Fast der ej hölls på etiketten,

Så möttes vi ibland med krus,

Och den, som plågades af svetten,

Sig störtade i sjön burdus;

Men en der fans, som gick och stånka’ Och aldrig badade en gång;

Ty han var rädd för Minnetonka,

Liksom Olander är för sång.

Der lekte våra små vid stranden Så lyckliga med glädtig håg.

De togo snäckor uti sanden,

Och när uti den stilla våg Den lilla såg sin spegelbild ren,

Så skrattade en röst så frisk;

Men Charlie ropte: “Keep still children, Ni annars skrämmer bort vår fisk!”

Der åt man, när man äta ville.

Och drack, när man för godt så fann, Der speltes priffe, knack och kille,

Och gumman Petterson, hon vann,

Men Martin N., den trogne maken,

Fick sällan sofva lugnt en blund;

Ty oftast fick han ligga vaken.

Då lian för “Rover” slet en hund.

Musik och sång var dagens lösen Samt äfven nattens mången gång.

Der dansade båd’ frun och tösen Och Mecken spelade så bon.

Dock sjöngo vi ej några psalmer,

Ej ens när söndagsqvällen kom;

Men soare chantant gaf Palmer,

Och litet hvar tog en svängom.

Men allting hafver ju en ände,

Så äfven sommarnöjet vårt.

Och hem till sta’n vi alla vände,

Fast vädret ruskigt var och svårt,

Och vi i gyttjan måste vada,

Och slut var vår lifselixir. ----

Nu återstår af allt det glada Blott minnet och — en kagge bier,

Ett stort antal skandinaver tillbringa sommarmånaderna reguliärt vid Minnetonka, der de vid olika delar af sjön byggt sig egna eleganta sommar-bo-städer. Vid norra sidan af “West Arm” finna vi dem likväl samlade i större kolonier, såsom vid “Saga Hill” och “Fair View Park.”

Norrmännen äro talrikast församlade vid “Saga Hill.” Denna koloni grundlädes år 1885.

Bland kolonisterna derstädes räknas förnämligast: Odin Moe, A. P. Anderson, professor Gustavus Johnson, John Blichfeldt, professor John Blegen, professor Buckman, P. M. Dahl med flera.

Den svenska kolonien vid “Fair View Park” bildades år 1892 och öfverstiger redan i nummerantal den norska kolonien vid “Saga Hill.” Bland de svenskar som här tillbringa sommaren i sina prydliga och förtjusande sommarvillor räknas synnerligast: Pastor E. A. Skogsbergh, Claus Lindell, Olof Lin-dell, Andrew Anderson, Sven Anderson, Mrs. Nils Bcrgquist, C. Wicklund, John Bergquist, Gabriel Peterson, Ellen Johnson, A. Nordin och Emil Larson.

Omkring aderton svenskar hafva detta år köpt land vid “Fair View Park,” der flertalet af dem nästa sommar ämna bygga och bo.

Vid “Solberg’s Point” vid “Lower Lake” finnes äfven ett gammalt norskt settlement, der några af våra äldsta norrmän i Minneapolis slå sig i ro om somrarne. Bland dessa nordens vikingar finna vi A. H. Edsten, Andrew Tharalson, J. Johnson, C. Frogner, med flera.

Har man varit vid Minnetonka en dag, så vet man också hvilka de två mest kända personerna derute äro. Det är två norrmän, Anders Pedersen och kapten Johnson. Den sistnämde är den duktige och omtyckte bestyraren förångbåtsbolaget ‘‘Lake Minnetonka Transportation Company.”

Säga hvad man vill, så lemnar man mycket skönt efter sig, då man lemnar Minnetonka för att åter inträda i det bullrande karusellika stadslifvet och med vemodsfulla känslor vinkar mången farväl med handen åt det storartade panorama, som här upprullas för ens ögon, vinkar farväl till alla de i zig-zag utskjutande, löfbeklädda uddarne, till alla fjärdarne med deras vackra grönskimrande vatten, till de segelbåtar och ån-

För många, många år sedan, innan detta sköna land hade blifvit beträdt af någon hvit.mans fot, bodde i norden en indianstam som kallades “Minneton-kans.”

Männen af denna nation voro kända vidt och bredt för sin tapperhet i krig och jagt, under det att qvinnorna voro lika så beryktade för sin skicklighet i huslig slöjd som för sin mörklagda skönhet.

De omkringliggande stammarne observerade, att, under det månarne till-

ANGAREN ST. LOUIS PÄ MINNETONKA.

gare, som korsa hvarandra i hundratal, till holmarne med deras indianska namn, hvarest Sioux indianerna hållit sina “medicindanser,” till “Spiritwood,” der en Sioux-flicka offrades af sin egen stam; ja, till hvarje vik, hvarje ö, hvarje klippa vid stranden, som har sin egen ¿aga att förtälja.

Bland de många legender, på hvilka Minneapolis och dess omgifningar äro så rika, vilja vi berätta om “Den magiska källan,” en legend om sjön Minnetonka:

—6

och aftogo, inga tecken af tidens flygt voro synliga ibland Minnetonkans; de stapplande stegen och ålderdomens hvithåriga hufvuden voro okända.

Det hviskades, att det fans en “ungdomlighetens källa,” som endast var känd af detta folk, och att den, som drack af dess vatten, skulle aldrig känna någon ålderdomssvaghet, utan, att då tiden var inne för honom att förena sig med sina fäder i de lyckliga jagtmar-kerna, skulle han lemna det jordiska lif-vet full af styrka och lifskraft.Åren försvunno. Upptäckten af den Nya \erlden åtföljdes af de hvites in-kräktningar å alla delar af kontinenten. Rykten om den magiska källen spridde sig äfven till Spanien och Don Marico, en kamrat till Ponce de Leon på hans resor till detta land, lemnade sina kamrater i Södern och styrde kosan ut allena för att uppsöka de helsobrin-gande vattnen.

Den tappre soldaten emottogs med mycken artighet af Minnetonkans, men då han frågade efter den fördolda källan, bemöttes han med tystnad. Hvarken guld eller mutor af något slag voro till någon nytta. Don Marico var en allt för slug smickrare för att visa någon harm. I synbar glömska af hvad han sökte, fördref han tiden med jagtnöjen eller lifligt samtal med den gladlynta Minnetonka, höfdingens dotter. Hon, ovan vid den civiliserade verldens sedvanor, lät snart bedåra sig af den ståtlige riddaren, hvilkens älskvärda smicker kunde ha vunnit ett kallare hjerta än hennes. Hon blef hans hustru och han emottogs med stora högtidligheter inom stammen samt visades den plats der “ungdomlighetens källa” var fördold.

Några månader gingo lyckligt förbi, hvarefter Don Marico lemnade den intet ondt anande Minnetonka, tillkännagif-vande för henne, att han nu måste fara till sitt eget land; men att han snart skulle återvända för att icke mera skiljas från henne, förrän kallad hädan till de lyckligas jagtmarker.

Med beklämdt hjerta såg hans mörklagda hustru honom afresa. Veckorna förlängdes till månader, månaderna till år, och ändå kom han icke tillbaka. Hvarje afton, efter att hafva lemnat den fridsamma dalen, i hvilken hennes folks “wigwams” lågo gömda, uppsökte Minnetonka den högsta toppen, att hon måtte kunna se långt öfver den vida slätten. Nära intill porlade vattnet i källan, den magiska fontän, ur hvilken hon och hennes frånvarande älskling i flydda dagar ofta hade druckit.

Slutligen belönades hennes mödosamma vaksamhet. Långt borta såg hon något som liknade en ensam resande. Vid närmare annalkande syntes Don Marico, men icke allena, ty vid hans sida red en dam, så vacker som vinterns snö och hvars gyllene hår täflade med morgonsolens strålar i klarhet.

Minnetonka gömde sig bland träden. Don Marico styrde kosan direkt till den magiska källan. Efter att helt varsamt hafva hjelpt sin vackra följeslagerska att stiga af, erbjöd han henne en dryck af det svalkande vattnet, sägande:

“Drick, min kära, att vi må tillbringa de lyckliga åren tillsammans oberörda af tidens grymma hand.”

Helt hastigt skötos grenarne åt sidan och framför dem stod källans väktare, Minnetonkas fader. Han hade också sett de resandes ankomst och hade skyndat till platsen.

“Förstörare af mitt hems och min nations frid,” utropade han, “den Store Anden skall hämnas och nu är vedergällningens stund inne. Alldenstund du och din följeslagerska hafva druckit af detta lefvande vatten, så kan icke ålderdomen vidröra eder; men, genom förvandling af eder kroppsliga gestalt skall ni försmäkta här till dess den Store Anden behagar att befria eder från eder fångenskap.”

Vändande sig till Minnetonka bad han henne att fly med honom, sägande:“Kom, mitt älskade barn, vårt folk har allaredan lemnat den lyckliga dalen, hvilken har varit ditt barndomshem. Vi vilja uppsöka ett nytt land och glömma våra sorger.”

Men alla hans böner voro förgäfves. Den djupt bedröfvade Minnetonka vägrade att följa honom.

“Du kan gå, fader,” ropade hon, “men för mig finnes intet nytt land, intet nytt hem. Jag stannar här, hvarest mitt hjerta är begrafvet.”

Man hörde ljudet af ett öfversväm-mande vatten. Höfdingen sökte sin räddning genom att taga till flykten. Källan blef en ström, strömmen en flod, och floden en stor sjö. Minnetonka, den falske Don Marico och hans vackra följeslagerska sköljdes bort och syntes icke mera.

Hvarje år, då vårsolen återvänder och' bringar med sig glädje och munterhet, synes i djupet af sjön en blomma växa upp med snöhvita kronblad och guldgula ståndare, hvilkens drottningslika skönhet kommer en att tänka på den vackra spanska damen; nära intill, men nästan gömd af bladen, som omgifva hennes rival, är en liten kopparfärgad planta, hvilken säges vara den olyckliga Minnetonka. Ständigt sväfvande deröf-ver är en vacker svärmare i grön drägt, trollsländan, fordomdags Don Marico, hvilken vid denna tid utan tvifvel på ett tillfredsställande sätt förklarat sitt uppförande till dem båda.

Och det försäkras i förtrolighet, att hon, som dricker af vattnet i sjön, hvil-ket leder sitt ursprung från den magiska källan, förlorar de lidanden, till hvil-ka köttet är arftagare, och återfår sin ungdom på nytt.

Så lyder legenden om Minnetonka,

om hvilken vackra sjö många sägner

och mysterier kunna förtäljas.

Der borta flyr en nymf, här spelar näcken Der simma svanor, fogeln sjunger här.

Det sorl, som tvckes komma ifrån häcken.

Är elfvans sång —; hon sjunger nu vid bäcken, Om tid som kommer, tid som gången är.

Kring ‘P.-P.-villan”*) smyger vestanvinden

*) “P.-P.-villan” vid Orono station, Minnetonka, eges af vår populäre landsman, kapten P. P. Swensen.

Och sprider sina ambradofter ut. —

Han leker barnets lek med stolta linden Och kysser skämtfullt hvarje ros på kinden.

Men slumrar in hos en ändå til. slut. Rosanderborgen sträcker lagrad panna Mot stjernarmeers manövreringsfält.

Men bjuder dock åt vandrare som stanna Fornnordiskt mjöd ur walmokransad kanna,

Om nota bene mjödet blef beståldt.

Då vi namngåfvo de större hotellen vid sjön, saknade mången troligtvis det historiska Lafayette. Detta, det största och kostbaraste hotellet, beläget vid Minnetonka Beach, der Österns aristokrati sammanträffades hvarje sommar, nedbrann till grunden de 4de Oktober 1897.

Lafayette uppbygdes för en enorm kostnad af jernvägsmagnaten J. J. Hill eller Great Northern-jernvägsbolaget åren 1880-82.

Hotellbyggnaden, som inrymde ej mindre än 300 sängkammare, var 745 fot lång, 95 fot bred samt 90 fot hög. Hotellet låg på en 34 fot hög platå å en halfö, upptagande 150 acres, så att detsamma var nästan helt och hållet omgifvet af vatten, erbjudande den mest imponerande utsigt åt alla sidor.

Här var det som den rina verlden från Östern tillsammans med Minneapolis' “creme de la creme” i närmare femton år förde ett lysande karneval-lif, så att allting var ej så Iandtligt vid Minnetonka, som naturen ville bjuda på.

En del menniskobarn från fåfängans marknad kunna icke njuta af lifvet med oblandad glädje; derför tillställa de större hotellen hvarje vecka soareer, konserter och lysande baler, der gästerna täfla om att öfvertäffa hvarandra med sina eleganta och dyrbara toaletter. Der återspeglas stadslifvets prakt i sin fulla glans. Har ni i dessa hotell någonsin åsett “stadslifvet på landet,” hvars minnen ännu ej förbleknat? Har ni någonsin bevistat

EN BALNATT VID LAFAYETTE.

För ungdom fins glädje af vexlande slag.

Som kan njutas hvar natt, som kan njutas hvar dag— _

Ack, vi taga ju lifvet så lätt!

Men det bästa, som fins och som aldrig blir glömdt.

Är att trycka den hulda så kärligt och ömt Under dansen vid Lafayette.Når den solvarma dagen har slutat sitt lopp, Når rodnande måne bak' vågen går opp,

Och man blifvit på mödorna mätt,

Hur njuter man ej, hvilken sållhet och fröjd, Når tonerna ljuda mot himmelens höjd Vid svalkande Lafayette!

Liten fot trippar sirligt i sidensko klädd.

Och tärnan hon blickar sä blyg och så rädd,

Så dårande ljuflig och nätt.

O, hvad löften som gffvits, hvad eder som togs När man smyger sig tyst efter valsen till skogs Vfd det skuggiga Lafayette!

Ack, hur ofta vi vandrat med älsklingen der, Som varit vårt allt och som hållit oss kår,

Och fördröjt oss helt rått och slätt!

Men mamma sin ängslan vid tårarne gaf: “Hvad har väl i qväll utaf son' blifvit af?” — Far mumlar till svar: “Lafayette!”

intill 1892 har han dag och natt burit ett hundhalsband kring sin hals.

När Brooks var 36 år gammal råkade han och hans tvillingbroder i en bitter strid om en ung qvinna, hvilken ingjutit kärlekens glöd i de båda brödernas hjer-tan. De bodde då i New Haven, Connecticut. Efter många heta strider tog broderskärleken likväl ut sin rätt, och man beslöt att skiljas utan hätskhet.

Innan dess fäste emellertid hvar och en af bröderna kring den andres hals ett

jgiagS2S

'Xj

» I»iv

Vm

- 1 «* ' “r‘1

IIOTEL LAFAYETTE.

När dansen är slutad, och ungdomen flytt,

Och hela vår fröjd sig i minnet förbytt,

Som glänser af tårarne vätt.

Då drömma vi stilla 0111 framfarna da’r.

När hela vår fröjd och vårt önskningsmål var , En balnatt vid Lafayette.

Originaler finnas såväl på landet som i de stora städerna och Minnetonka är alls intet undantag härifrån, ty nära invid Breezy Point finnes ett af de största original, som man någonsin kunnat leta efter, nemligen den fantastiske båtbyggaren, kapten John B. Brooks, det tjugonde århundradets “Harald Hårfager.”

För 31 år sedan aflade han en dyr ed på att aldrig klippa sitt hår och allt

hundhalsband af gediget silfver, hvars nyckel, sedan halsbandet väl var igenlåst, kastades i floden. Hundhalsbandet skulle bibehållas i ett visst antal år, och ingen af bröderna skulle klippa sitt hår förrän han eröfrat sin hjertans kär eller glömt sin kärlek till henne.

Kapten John Brooks begaf sig sedan till New York, der han af en fackman lät tatuera hela sin kropp från hjessan til! fotabjellet med en mängd målningar

i blått, rödt och gult, hvilka aldrig försvinna. Kaptenen är af medellängd och bär äfven långt ljust skägg. Ett par blå vänliga ögon lysa skälmaktigt framur det solbrända ansigtet. Näsan är majestätiskt böjd. Kring halsen synes en krans af löf tatuerad i blå färg. På ömse sidor synes en hund och ett lejon, äfven i blått. På bröstet synes en tistel, och öfverallt på armar och ben qvinno-hufvuden och djur etc.

Kapten Brooks kom till Minnetonka år 1884, hvarest han organiserade ett båtbyggeri. De bästa segeljakter, som freqventera sjön äro bygda af honom, och han lär ha samlat en icke obetydlig förmögenhet genom sitt arbete. Hans gamla kärlek har likväl icke rostat under de många åren, och man har aldrig sett exempel på att han närmat sig en qvinna.- Men han är till ytterlighet barnkär, och alla barn tycka om den gamle “Enslingen på Johannes-skäret.''

Håret binder han upp i en knut med en metref och sedan sticker han en lång spik genom knuten i stället för hårnål.

I November 1892 blef kapten Brooks förvissad om, att hans broder hade för flera år tilibaka utgått ur det jordiska lifvet, och alldenstund det var en af öfverenskommelserna, då bröderna skildes åt, att när endera af dem dog, skulle den efterlefvande blifva berättigad att taga halsbandet från sin hals, filade kapten Brooks af haspen på låset och förstörde sitt silfverband, som omslutit

hans hals i 25 års tid. Sitt långa hår ville han likväl icke förlora, utan begagnar det fortfarande upplagdt i samma coiffure som förut.

Denna berättelse låter besynnerlig, men är dagens sanning.

För främlingar undviker kapten Brooks att tala om detta ämne, men de som bebo Breezy Point, och personer som

känt kapten Brooks allt sedan han anlände till Minnetonka, och hvilkas trovärdighet är utom allt tvifvel, intyga med bestämdhet sanningen häraf.

Sent omsider gjorde kapten Brooks bekantskap med en af Maplewoods fagra döttrar med den påföljd att han dukade under för det oundvikliga ödet och påtog sig det äktenskapliga oket.

Den manhäftige och behjertade kaptenen ingick den 2ode Juni 1894 äktenskap med Miss Sarah Boyce, en likaledes välkänd personlighet, och upphörde kapten Brooks dermed att längre vara “Enslingen på Johannesskäret.”

WHITE BEAR LAKE.

Den vackra sjön White Bear, belägen 12 mil från St. Paul och 18 mil från Minneapolis, är en stor favoritplats bland besökare från Östern. Sjöns vattenyta upptager öfver 3,000 acres, och dess strandväg utgör 32 mil rundtorn. Tjugo “rods” från den vestra stranden sträcker sig en aflång ö ut i sjön, upptagande omkring 64 acres. Denna ö reser sig på de flesta platser 24 fot öfver vattenytan och är betäckt med kanske den mest omfattande skogen af sockerlönn i hela Nordvestern, med en liten uppblandning af ek, ask och alm. Om denna ö förkunnar sagan:

Under århundraden, eller så länge som det funnits en nation af rödskinn, besöktes denna ö hvarje vår af ett sällskap indianer, som gingo dit för att bereda lönnsocker. Traditionen förmäler äfven att för många vårar sedan, då de voro på denna ö, en ung krigare älskade och friade till en höfdings dotter, och det säges äfven, att den sköna jungfrun besvarade hans kärlek. Han hade fler-faldiga gånger af hennes föräldrar blif-vit vägrad hennes hand; den gamle höf-dingen påstod, att han var icke tapper nog, och hans gamla följeslagare kallade honom för en käring! Solen hade åter gått ned öfver “sockerskogen” och den klara månen vandrade högt på den blå himmelen, då den unge krigaren tog med sig sin flöjt och gick ut allena för att ännu en gång sjunga sitt kärleks-qväde. De vackra fjädrarne i hans huf-vudbonad svajade sakta för de milda brisarne, och då han steg upp på stammen af ett nedlutande träd föll den våta snön tungt från hans fötter. Då han höjde flöjten till sina läppar, gled den stora filten ned från hans välformade skuldror och låg nu delvis på snön nedanför. Han började nu sjunga sin romantiska och hemlighetsfulla kärlekssång, men kände sig snart frusen, och då han sträckte sig bakut för att nå filten, lade någon osynlig hand den sakta på hans axlar; det var hans älsklings hand — hans skyddande engel. Hon tog plats vid hans sida och för ögonblicket voro de lyckliga; ty indianen har ett hjerta fullt af kärlek, och i denna sin stolthet är han lika ädel som i sin egna frihet, hvilket gör honom till ett naturens barn. Legenden påstår vidare, att en stor, hvit björn, som be-stämdt trodde att nordpolens snö och dystra vintrar sträckte sig öfverallt, hade begifvit sig på en resa söderut. Han närmade sig slutligen norra delen af den sjö, som nu bär hans namn, love-rade i sakta mak ner för stranden, och smög sig ljudlöst genom den djupa och tunga snön fram till ön. Det var samma vår som de älskande möttes. De hade lemnat sin första tillflyktsort och hade nu slagit sig ned bland grenarne af en stor alm, hvilken sträckte sig långt ut öfver stranden (samma träd står ännu qvar och väcker allmänt intresse). Af fruktan för att blifva upptäckta hade de talat till hvarandra endast i en eakta

hviskning, och för att komma tillbaka till lägret i god tid och derigenom undgå misstankar, reste de sig upp för att begifva sig hem, då den unga qvinnan helt plötsligt upphäfde ett våldsamt skri, som hördes öfver till lägret. Hon tumlade af förskräckelse tillbaka till den unge riddaren, fattade tag i hans filt, men snafvade med foten och föll, dragande filten med sig, i den stora famnen på det okända vidundret. Ögonblickligen voro hvarje man, qvinna och barn af den strax intill lägrade indianstammen nere vid stranden, men alla obeväpnade. Skrik och ångestrop utgingo från hvarje mun. Hvad var att göra? Det hvita odjuret höll den af fasa half-döda qvinnan i sin jettestora famn och lekte med sitt sköna byte, precis som om han varit van vid liknande händelser. Ett döfvande skri från den äl-skogsfulle krigaren hördes öfver hundratals rop. Han rusade genast i väg till sin “wigwam,” grep sin stora vapen-knif och återvände med några få språng till den fasansfulla scenen, rusade fram genom nedböjda träd till den plats, der hans dyrbara skatt föll, och med en uppretad panters raseri slog han ner på fridstöraren. En stöt af hans hvassa knifblad öppnade dödens karmosinfär-gade slussar och tvingade den döende björnen att genast lossa på sitt djerfva famntag. Den natten blef det icke mycket sömn af inom lägret eller för de båda

älskande, och under det att både gamla och unga dansade omkring den döde bestens lik, dekorerades den unge krigaren med en ny fjäder, och innan en ny måne hade gått in hade han en lefvande skatt sluten till sitt hjerta. Deras barn lekte under många år på den hvita björnens beredda skinnpels, och den tappre krigaren och hans skyddande engel glömde aldrig den förfärliga tilldragelse och den underbara räddning, som gjorde dem till ett.STADENS STYRELSE, INSTITUTIONER OCH PARKER.

Stadsstyrelsen omhänderhafves för närvarande af borgmästaren och 26 “aldermen” (stadsfullmäktige), tvenne från hvart och ett af stadens tretton “wards.”

Följande äro namnen på dem, som innehaft borgmästarebefattningen i St. Anthony och Minneapolis:

MAYORS OF ST. ANTHONY:

1855.... Henry T. Welles..... 1856.... Alvaren Allen........ 1857.... William W. Wales... . .Rep. 1858—59 Orrin Curtis......... i860____ R. B. Graves........ I86I—62 O. C. Merriman..... .. .Dem. 1863— Edwin S. Brown..... ... Dem. 1864____ O. C. Merriman..... 1865.... William W. Wales... .. Rep. 1866—67 O. C. Merriman..... ... Dem. 1868.... Winthrop Young..... 1869—70!W. W. McNair...... ... Dem. 1871____ Edwin S. Brown..... Dem. MAYORS OF MINNEAPOLIS: 1867---- Dorilus Morrison.... 1868.... Hugh G. Harrison... ... Rep. 1869____ Dorilus Morrison.... 1870—71 Eli B. Ames......... Efter det de båda städerna förenats till en hafva följande medborgare tronat i mayorsstolen: 1872____ Eugene M. Wilson... 1873.... George A. Brackett.. 1874-..• Eugene M. Wilson... 1875-... O. C. Merriman..... 1876.... Albert A. Ames...... 1877.... John De Laittre..... ... Rep. 1878—82 Alonzo C. Rand...... .. .Rep. 1883—84 Albert A. Ames...... .. . Dem. 1885—86 Geo. A. Pillsbury. ... . . . Rep. 1887—88 Albert A. Ames...... 1889—90 E. C. Babb.......... .. iRep.

1891—92 1893—94 1895—98 1899—..

Philip B. Winston.......Dem.

William Henry Eustis... .Rep.

Robert Pratt............Rep.

James Gray.............Dem

Således inalles 17 demokratiska och 15 republikanska borgmästare.

Minneapolis är liksom staten republikanskt, men ofvanstående lista visar likväl att man i afseende på lokala val, synnerligast borgmästarebefattningen, icke så mycket tagit hänsyn till parti-principerna som till den bäst passande kandidaten.

Stadens borgmästare hafva alla varit amerikanare.

Skandinaverna i Minnesota hafva haft den stora tillfredsställelsen att bland de sina räkna en norrman—Knute Nelson —och en svensk—John Lind—på guver-nörsstolen; skulle det då vara något hinder i vägen att skandinaverna i Minneapolis, som utgöra en femtedel af stadens befolkning, framdeles kunde påräkna en af de sina på borgmästaresätet. De amerikanska demokrat-tidningarne hafva vid ett tillfälle omnämt norrmannen Lars M. Rand för platsen i fråga, men med hvad auktoritet vilja vi låta vara osagdt. Man kan naturligtvis icke så hastigt få allt hvad man vill, men vi komma väl dit “bye and bye.”

Minnesota har aldrig haft någon demokratisk guvernör, ty ingen kan med fog kalla vår nuvarande guvernör, John Lind, för demokrat, oaktadt han först blifvit uppsatt å deras valsedel och sedermera vald med tillhjelp af republi-kanarne.

Förr i tiden ansågs republikansk no-mination liktydig med val. Förhållandena äro nu mera tvifvelaktiga. Ändringen inom staten i sin helhet har till ochmed varit så betydlig, att de Östra staterna, under de två sista kampanjerna, före valet betraktat Minnesota som “a doubtful state.”

Hennepin county—Minneapolis—gaf förlidet år John Lind 19,633 röster.

Som ett bevis på Minnesotas republikanska öfverlägsenhet förr i tiden vilja vi citera en liten händelse, som tilldrog sig före valet 1879. Demokraterna försökte då göra djupa försänkningar i vår stat, och bland andra importerade “stump-speakers” befann sig äfven Mr. Locke, utgifvaren och redaktören af “Toledo Blade,” bättre känd under nam-

skar bara att jag vore härifrån så snart som möjligt. Jag kommer aldrig att tänka på denna stat utan att gråta.--

“Ert val har ännu icke försiggått, men snart kommer den dagen, och hvad kunna vi då vänta här? — ingenting — här har inte varit några gräshoppor i år. Man har fått 30 bushels hvete per acre, och farmarne få en dollar busheln. Här råder bara välstånd, och hvad ha då demokraterna för utsigter? Om farmarne fått gräshoppor och frostnätter; om de inte kunnat betala sina skulder och 0111 de inte hade penningar att köpa varor och tocke der, så skulle jag med nöje resa omkring och hålla tal—men nu tjenar det ingentig till. Demokraterna ha ingen chance, ty välståndet är för allmänt. Ingen tycks vilja ha någon förändring. Hvad kunna demokraterna göra? Hvad tjenar det till att kämpa mot elemen-terna? Jag reser tillbaka till Kentucky och afvaktar bättre tider. Möjligen kunna vi bli välsignade med rost i hvetet, potatis-skalbaggar och svinkolera,och då kommet nog men-niskorna att bli så förtviflade, att de rösta den demokratiska valsedeln; men nu går det inte —tjenar inte till att försöka. Jag reser som sagdt tillbaks. Skicka snart min andel i gulltunnan till Con-fedrit X Roads. Der är det ingen fara för demokratien, ty som vi förlorat allt negerarbete, så ha vi ingen skörd, och inte få vi någon heller.”

Att amerikanska republikaner ej alltid haft för vana att troget understödja sitt partis valsedel hafva vi här i staden haft varit fråga om skandinaviska kandidater till några af de mera betydande county-embetena, såsom till exempel hösten 1892, då Alfred Söderström, nominerad till kandidat för county-kassör, på valdagen blef “Left stuck in the mud!” trots den skandinaviska pressens och de

net Petroleum V. Nasby, en af Amerikas qvickaste humorister.

I mediet af Oktober 1879 var Nasby på besök i Minneapolis, och före sin afresa inlemnade han till “Pioneer Press’ ” kontor följande opus, som i öfversättning meddelas. Den sarkastiska uppsatsen var skrifven under form af ett bref till författarens synnerligen gode vän Sam Tilden. Något som vi icke kunna återgifva är det kostliga staf-ningssätt, som utgör icke det minst roliga i Nasbys litterära alster. Brefvet lydde sålunda:

“Jag tycker inte alls om Minnesota. Jag har varit i Minneapolis och jag ön-röstberättigade landsmännens ifriga och fulltaliga understöd. Resultatet uppväckte en storm af ovilja och de skandinaviska tidningarne i och utom staten voro fulla med kritiserande referater öf-

referat, som var synligt i en Chicago-tidning. Det lyder sålunda:

“Fy skam, Minneapolis! Du har sedan Söderströms fall betydligt sjunkit i vår aktning. Förr kallade vi dig qvarn-

ver valets sorgliga utgång. Många af tidningarnes kommentarier innehöllo allvarliga fingervisningar åt det republikanska partiet, hvilket utrymmet icke tillåter att här repetera, vi vilja derföre endast återgifva slutklämmen eller snarare sagdt det kortaste och mest pikanta

staden; nu får du heta mjölby så länge du lefver.”

Orsaken till Söderströms nederlag kom från andra, fjerde, femte och åttonde warden, inom hvilka det puritanska Yankee-elementet är förherskande. Söderström är likväl ej ensam omSECOND AVENUE VIO GUAKANTY LOAN BlilLDING.

Måtte dessa vara skandinavernas sista sorgliga erfarenhetsrön här i stadefl, ty skulle ett sådant politiskt drama åter-uppföras, blef det förvisso en spik i det republikanska partiets likkista i Hennepin county.

denna erfarenhet. Det var från ofvan-nämda wards som sedermera Sheriff John Holmberg och County Attorney James Peterson erhöllo ett dolkstygn i ryggen af sina amerikanska meningsfränder.STADENS BEFOLKNING.

Efter inbördeskrigets slut var det som skandinaverna först började att strömma in hit i större mängd och ha sedan oafbrutet tillväxt i antal. Att från den tiden specificera deras antal år från år, skulle som resultat endast lemna en

något så när proportionerlig tillökning af totalsumman. Vi vilja derföre endast stanna vid år 1880, då det rådde en särdeles stor lifaktighet inom den skandinaviska kolonien. Skandinaverna utgjorde då ej mindre än en sjettedel af stadens befolkning. De trenne nationerna voro sålunda representerade:

Personer födda i Sverige____ 3,048

Personer födda af svenska föräldrar.................. 1,042

- 4,090

Personer födda i Norge...... 2,567

Personer födda af norska föräldrar.................... 1,049

-- 3,616

Personer födda i Danmark... 234 Personer födda af danska föräldrar................... 116

- 350

Summa skandinaver................8,056

I förstäderna funnos dessutom 98 skandinaver, hvadan totalsumman uppgick till 8,154.

År 1895 räknade Minneapolis, enligt nämda års folkräkning, 192,833 invånare. Angående sammansättningen af denna befolkning hade statens sekreterare, Albert Berg, synnerligen vinnlagt sig om att klassificera antalet skandinaver inom de båda städerna Minneapolis och St. Paul.

Vid genomläsandet af nedanstående bulletin får man ej lemna ur sigte det faktum, att statssekreteraren i totalsumman endast har fäst afseende vid “födelseorten.” Om man ej så gör, blir rapporten lätt vilseledande.

Rapporten uppgifver till exempel att vi ha 21,170 svenskar i staden. Detta innefattar ej alla de tusentals svenskar, som åro födda här i landet af svenska föräldrar, och hvilka, enligt Bergs åsigt — och det är den rätta — äro amerikaner. Rapporten visar att 64,064 invå-

nare i Minneapolis, eller 33.22 procent, äro hit från främmande land inflyttade.

Nordens tre folk är det förherskande elementet. Endast i två wards, det första och trettonde, faller deras antal under 1,000-märket, under det att i de så kallade skandinaviska wards, det sjette och elfte, går antalet upp till 6,437 i det sjette och 5,558 i det elfte. Vi ha två svenskar på hvarje norsk, eller rent ut sagdt: vi ha 21,170 svenskar, 12,275 norskar och 1,515 danskar; således 34,960 skandinaver i Minneapolis. Närmast skandinaverna komma tyskarne med 8,933 och kanadiensarne med 7,748.

Det tredje wardet är det så kallade tyska wardet, med en tysk befolkning belöpande sig till 2,434. Första wardet har 1,572 tyskar. I intet annat ward nå tyskarne upp till 1,000-märket. Fjerde wardet har 807 och sjette 835. Dessa fyra ward ha 5,648 af hela stadens tyska befolkning — 8,933. Samma ward ha 9,219 skandinaver och i det tredje wardet finnes der tusen skandinaver fler än tyskar.

Endast 508 irländare finnes det i första wardet; det tredje wardet har 792 och det fjerde 613 invånare af irländsk börd. I dessa tre wards finnes det alltså 1,914, eller närmare tre fjerdedelar af stadens hela irländska befolkning — 3.876.

Af stadens i England födde invånare, till antalet 2,264, äro 1,312, eller mer än hälften, bosatta i tredje, fjerde, femte och åttonde warden.

De i Nordens tre land födde äro fördelade på olika wards på följande sätt:

Första, 898; andra, 1,548; tredje, 3,609; fjerde, 2,552; femte, 3.150; sjette, 6,437; sjunde, 2,188; åttonde, 1,538; nionde, 3,414; tionde, 2,146; elfte, 5,558; tolfte, 1,529: trettonde, 393.

I det sjeite wardet utgöra skandinaverna omkring en tredjedel af befolkningen; i det elfte, en tredjedel; i det sjunde, en femtedel; i det nionde, en femtedel; i det tionde, en fjerdedel. Procenten faller i åttonde ned till en

tiondedel och i andra till en sjundedel;i första utgöra skandinaverna omkring en sjundedel af hela befolkningen.

Följande tabell visar antalet invånare i de olika warden, samt huru många af dem äro födda här eller i främmande land:

Wards—

M

W

o <2, e p

(r?

c _ B “

. <8

Första ....| 13,915| 8,378| 5,537

Andra...............| 11,324| 8.472| 2,852

Tredje.............| 26,75S| 16,928| 9,830

Fjerde.............| 24,043| 17,993| 6,050

Femte ....| 23,256| 17,3881 5,863

Sjette ....| 15,519| 7,172| 8,347

Sjunde ....| 11,404| 8,072| 3,332

Åttonde............| 16,440| 13,3671 3,073

Nionde.............| 15,777| 10,018| 5,759

Tionde.............| 8,450| 4,990| 3,460

Elfte.............| 15,5971 8,710| 6,887

Tolfte ....| 6,976 4,641| 2,335

Trettonde..........| 3,374| 2,640| 734

I-1-1---

Summa ....1192,833| 128,769] 64,064

Om barn, födda af invandrande föräldrar, lades till föregående tabell, blefve resultatet ett helt annat och totalsiffran skulle utan tvifvel bli närmare 100,000 än 64,064, och procenten bli närmare 50 än 33.2-2.

Skandinaverna hvar för sig inom de olika warden äro fördelade på följande sätt:

Wards.

Sven-

skar.

Norr-

män.

Dan-

skar.

Första............| 5641 261|

Andra ....j 1,043| 466|

Tredje ....| 2,098| 1,439|

Fjerde ....| 1,623| 844|

Femte ....| 2,090| 929

Sjette............................4,056| 2,186

Sjunde ....| 1,3051 762

Ättonde............| 1,126| 361

Nionde ....j 2,120| 1,176

Tionde ....| 1,362| 758

Elfte ....| 2,747'| 2.484

Tolfte........it____| 7631 528

Trettonde..........j 273| 81

I-1-

Summa ....| 21,170| 12,275

73

39

72

85

131

195

121

51

118

26

327

238

39

1,515

Följande tabell visar födelseorten för Minneapolis’ invånare:

England 2,264

Irland 3,876

Skotland 930

Wales 215

Från de britiska öarne..........7,285

Tyskland 8,933

Frankrike 235

Sverige 21,170

Norge 12,275

Danmark 1,515

Från Skandinavien 34,960

Ryssland 2,626

Canada.......................................7,748

Andra land 2,277

I främmande land födde.... 64,064

Infödde 128,769

Finnarnes antal belöper sig till omkring 900, mest flickor. Af dessa äro på sin höjd 100 svensktalande.

Inom parentes vilja vi omnämna, att skandinavernas antal i tvillingstaden, St. Paul, vid samma tid visade sig vara 10,190 svenskar, 2,966 norrmän och 1,350 danskar, hvilket är betydligt mindre än det var år 1S90.

Huru stor tillökning, som kommit Minneapolis' befolkning samt skandinaverna till del under de sista fem åren, kan endast Förenta Staternas folkräkning nästa år gifva oss ett fullständigt begrepp om.

Efterföljande parallel visar befolkningens tillväxt i Minneapolis i jemförelse med folkmängden i St. Paul upp till 1895. (Se sidan 91.)

Tjenstflickornas antal här i staden är ganska stort och man kan icke låta bli att undra, om de verkligen äro inbegripna inom de vanliga menskliga la-garne eller ej, ty ingen vet med säkerhet huru många som finnas här i staden, ej heller hvarifrån de komma eller hvarthän de gå, mer än man kan hålla reda på sparfvarne som flyga omkring på gatorna. Eva McDonald Valesh, som egnat sin mesta tid åt arbetarrörelsen här i staden, beräknar att det är inemot 4,000 tjenstflickor i Minneapolis. Af dessa äro omkring 2,000 af svensk eller norsk härkomst. Ungefär 1,000 äro tyskar, ej fullt 500 Fransyskor och ett par hundra irländskor. Häraf kan man lätt sluta till, huru svårt det skulle bli för de amerikanska husmödrarne atti 865.

1870.

1S75.

1880.

1885.

MINNEAPOLIS.

5,821

8,106

18,087

32,721

46,887

129,200

164,738

192,833

ST. PAUL.

10,401

12,976

20,030

33,170

41,473

111,397

133,156

140,292

få tjenstflickor i händelse emigrationen från de skandinaviska länderna skulle upphöra.

Af ofvannämda antal arbeta omkring

1,500 i hotellen och resten i de privata husen. De skandinaviska tjenstflickor-na äro allmänt eftersökta här i staden. De arbeta också flitigt från morgon till qväll.

Ingen nation älskar sång mera innerligt än den svenska och till och med den svenska tjenstflickan, som gjort den Nya Verlden till sitt hem, har icke förlorat något af denna förkärlek på resan öfver hafvet, och då hon som vanligt slår till en liten drill, går allt arbete så lätt som en dans. Om man derföre liksom Sara står bakom köksdörren och lyss, så hör man henne ofta glädtigt sjunga:

\

“Jag är helt rätt och slätt en tjensteflicka, Som sträfvar ifrån morgon och till qväll; Dock kan jag, om det höfves, mig nog skicka

Så prydligt som den finaste mamsell,

Jag dagligen får koka, diska, damma Och laga månget slag af ‘paj’ (pastej); Men bråkar frun, så gör det just detsamma;

Ty det kan inga fruar stuka mej.”

Den första adresskalender öfver St. Anthony och Minneapolis utkom år 1859 och innehöll 1,265 namn för St. Anthony och 942 namn för Minneapolis; tillsammans 2,207 namn.

C. A. Widstrand och Geo. H. Johnson hafva hvardera ett exemplar af denna bok qvar i sin ego, och betrakta de den nu som en verklig klenod, ehuru densamma, liksom flera af dess efterföljare, ej innehåller någon Olson och Petterson eller andra “söner.”Af dessa finna vi i stället så många fler i innevarande års kalender, hvilken utkom i slutet af Juli månad.

Kalendern för 1899 innehåller 97,800 namn och genom att använda den låga multipeln 2.25, skulle Minneapolis’ folkmängd för närvarande uppgå till 220,000 själar.

Om man gnor igenom boken, så finner man ej mindre än 2,388 Johnsons. Genom att multiplicera detta nummer med 2.25, så skulle antalet Johnsons här i staden således vara 5,373.

STADENS GATOR, BELYSNING, KLOAKER OCH BROAR.

Den första uppmätning af gator i Town of St. Anthony och Town of Minneapolis verkstäldes af William R. Marshall, sedermera guvernör i Minnesota. Gatorna löpa från norr till söder och avenyerna från öster till vester. De förnämsta gatorna äro 80 fot breda, förutom Hennepin, Washington, Minnehaha och Park avenues, som hvardera ¿i ro 100 fot breda. De längsta gatorna

SYNDICATE ARCADE A NICOLLET AVENUE.

Det finnes 1,212 Olsons, 1,886 Andersons och 1,275 Pettersons.

Alla dessa “sons” hafva ökats i antal sedan förlidet år, med undantag af Pet-tersönerna, som äro ett halft hundra

mindre till antalet än i fjor.

Mr. Davison, utgifvaren af stadens adresskalender, presenterar allmänheten i år med sin tjugosjunde årsupplaga, och kan han med skäl betraktas som en “namnkunnig” man.

äro Lyndale avenue och Lake Street. Den förstnämda går från Camden Place (som förut kallades Shingle Creek) i norr till Minnesota River i söder, öfver sexton mil. Den senare går från Mis-sissippi-floden till norra ändan af Lake Calhoun, ett afstånd af fem mil. Washington avenue har ungefär samma längd från Cedar avenue till norra stadsgränsen.

På båda sidor om Mississippi äro degator, som löpa parallelt med floden, betecknade med nummer, räknadt från floden. Hennepin avenue på vestsidan samt Central avenue på östsidan äro gränslinien mellan norr och söder, hvar-ifrån avenyernas nummerordning tager sin början. Avenyerna genomskära gatorna i rät vinkel. I äldre tider hade avenyerna namn i stället för nummer, och om det skulle intressera någon Minneapolisbo att veta hvad hans “mammas gata” kallades förr i tiden, så uppgifves härmed den gamla benämningen å våra avenyer:

VESTRA SIDAN AF FLODEN. Minnetonka street—First avenue south. Helen street—Second avenue south. Oregon street—Third avenue south. California street—Fourth avenue south. Marshall street—Fifth avenue south. Cataract street—Sixth avenue south. Russell street—Seventh avenue south. Ames street—Eighth avenue south. Rice street—Ninth avenue south.

Smith street—Tenth avenue south. Pearl street—Eleventh avenue south. Huey street—Twelfth avenue south. Hanson street — Thirteenth avenue south.

Lake street—Fourteenth avenue south. Vine street—Fifteenth avenue south. Clay street—Sixteenth avenue south. Avon street—Seventeenth avenue south. Utah street—First avenue north. Kansas street—Second avenue north. Itasca street—Third avenue north. Dakota street—Fourth avenue north. Nebraska street—Fifth avenue north. Harrison street—Sixth avenue north. Lewis street—Seventh avenue north. Seward street—Eighth avenue north. Marcy street—Ninth avenue north. Benton street—Tenth avenue north. Fremont street—Thirteenth avenue north.

Clayton street—Fourteenth avenue north.

Bingham street — Fifteenth avenue north.

Breckenridge street—Sixteenth avenue north.

ÖSTRA SIDAN AF FLODEN.

Bay street—Central avenue.

Mill street—First avenue southeast. Pine street—Second avenue southeast. Cedar street—Third avenue southeast. Spruce street—Fourth avenue southeast.

Spring street—Fifth avenue southeast. Maple street—Sixth avenue southeast. Walnut street—Seventh avenue southeast.

Aspen street—Eighth avenue southeast. Birch street—Ninth avenue southeast. Willow street—Tenth avenue southeast. Elm street—Eleventh avenue southeast. Linden street—First avenue northeast. Oak street—Second avenue northeast. Dakota street—Third avenue northeast. Todd street—Fourth avenue northeast. Dana street—Fifth avenue northeast. Wood street—Sixth avenue northeast. St. Paul street—Seventh avenue northeast.

St. Anthony street—Eighth avenue northeast.

St. Peter street—Ninth avenue northeast.

St. Martin street—Tenth avenue northeast.

Genevieve street—Eleventh avenue northeast.

Förändringen å dessa namngifna gator till numrerade avenyer egde rum år

1873-

Numreringssystemet på våra gator och avenyer erbjuder en beqväm metod för husnumrering. Hörnnumret af hvarje qvarter begynner med ett nytt hundratal, hvilket korresponderar med gatunumret. Husnumret tillkännagifver således huru långt man har till målet. Här ett exempel: Numro 823 Seventh street south är beläget på Seventh street, söder om Nicollet avenue, mellan Eighth och Ninth avenues.

Den sammanlagda längden af alla gator inom den inkorporerade stadsgränsen är ungefär åtta hundra mil.

Den första affärsverksamheten i Minneapolis var koncentrerad omkring det nuvarande Bridge Square, hvarefterdenrriMFVi'1

baUilii........(“3

Ui

u

q

3

z o

H

w

O

«

X

O

o

tn

-

O

a*

<

w

z z

2

Cti

O

¡*J

z

OQ

Q

W

S

H

a

Di

H

t/)

a

p4

sedermera drog sig upp till Washington avenue, hvilken egentligen från första början och i långliga tider var pulsådern i stadens affärslif, tills att de större firmorna slutligen efter hand började dra sig uppåt Nicollet avenue, den nu för-

nämsta affärsgatan i staden. Här ligga nu de stora dambutikerna, och qvinno-verlden i Minneapolis tränges här dagligen på de gatubreda trottoarerna för att i tid komma i åtnjutande af de många olikartade “Bargain Sales,” som härdagligen äro på tapeten. När qvällen faller på har denna gata ett nästan sagolikt utseende. Då stråla butikerna i tusentals elektriska lågor och lysa upp gatan långa vägar. De kulörta ljusen brinna i alla möjliga former samt i långa ramper längs husfasaderna.

Allt eftersom affärerna dragit sig uppåt Nicollet avenue har Washington avenue, stadens äldsta affärsgata, fått en helt annan karakter. Den har nu, med några få qvarters undantag, blifvit en riktig judegata. Här ser man snart ej annat än “de gyllene kulorna,” pant-lånarnes skyltar, krogar, “Dime Museums,” auktions- och “Second Hand Stores,” klädesstånd samt en mängd “hotel,” hvilka bjuda på 15 och 25 cents logi.

Enligt hvad krönikan förmäler, måste det vara på någon af dessa platser som C. A. Tolleen, den putslustige Denver-korrespondenten, tog in, då han en gång under den kalla säsongen gästade vår stad. Han skildrar sin erfarenhet på följande roliga vis:

“Jag kunde ej sofva en blund I nattens ensliga, tysta stund:

Ty vinterns kyliga vind gjorde allt Så bistert, bitande kallt.

“Då hörde jag tätt vid min säng Ett gräsligt, gnisslande, gnidande fläng; Det lät som när John S. Johnson går På skridskor och verldsrekord slår.

“Och upp jag for och jag såg En syn, som aldrig går ur min håg.

Två ‘Bugs,’ som täflade om ett pris På skridskor å tvättfatets is.”

Om hyran är billig på sådana platser så är ohyran så mycket obilligare, och det rådligaste är för hvarje landsman, som besöker staden, att undvika dessa billiga, orenliga och på samma gång kanske farliga platser.

Den förnämsta af våra fashionabla gator är Park avenue. Här ser man dagligen den förnäma och rika verldens ekipager rulla fram med noblessens damer i eleganta toiletter, samt fotgängare och bicyklister i oändlighet.

Upplysningen i Minneapolis bestrides för närvarande af 810 elektriska lampor,

4,781 gaslampor och 1,941 gasoline-lampor, inalles 7,532 gatlampor. Innevarande års kostnad för hvarje gasoline-lampa per år är $7.50 och för hvarje elektrisk lampa $108.50 (beräknadt att brinna alla nätter, 3,500 timmår å 3.10 cents per timme) eller $90 per lampa, enligt månskens-schemat (2,250 timmar å 4 cents per timme). Kostnaden för hvarje gaslampa för hela året är $11.20; fyra dollars per år betalas då för underhåll och tändning af hvarje lampa samt $1 för hvarje 1,000 kubikfot gas; hvarje gaslampa skall bränna fyra fot gas i timmen samt brinn,a i,8co timmar. Enligt denna reglering har staden anslagit för innevarande år $161,000, på det att vi icke måtte vandra i mörkret. Be-lysningsomkostnaderna hafva blifvit så pass reducerade, att ofvannämda

anslag är $9,000 mindre än för år 1898.

En af guvernementets agenter uppgjorde förliden Juli månad en rapport öfver Minneapolis och St. Paul och enligt de paralleler, som han uppdragit, kan man se att “Minnie” i många afse-enden betydligt tagit lofven af “Paul.” De båda städernas skulder äro ungefär lika, enligt denna rapport. Minneapolis är skyldig $8,315,000, under det att St. Paul har att betala $8,211,000 innan staden blir “square” med denna verlden. De två städernas inkomster äro ungefär i samma proportion—Minneapolis tar in från alla källor $4,505,-481.60, St. Paul $4,430,072.42. Under det att Minneapolis har större inkomster, visar hon bättre affärstakt genom att icke slösa bort så mycket som sin granne. St. Pauls utgiftskonto för ett år stiger till $3,856,004.62, under det att Minneapolis’ utgifter för samma tid belöpa sig till $3,796,589-39-

När det kommer till frågan om uppfostran kommer St. Paul så långt bort, som om man såge på staden genom den orätta ändan af kikaren. Minneapolis’ allmänna biblioteker innehålla 106,020 volymer, under det att St. Paul endast har 47,151. Det finnes fyra högskolor i Minneapolis med 108 lärare. St. Paulhar samma antal skolor, med endast 53 lärare.

Enligt samma statistiker står Minneapolis långt framför i nummerantal och förluster vid eldsvådor. Minneapolis brände upp $521,268 värde af egendom mot St. Pauls $159,958 under förlidet år. Dödsfallen i Minneapolis öfverstiga dem i St. Paul. I Minneapolis dogo 2,052 personer och i St. Paul 1,985, hvilket gör dödsproportionen 9.09 för Minneapolis och 8.51 för St. Paul.

Fastigheterna i Minneapolis röna bättre efterfrågan än de i St. Paul. De relativa värdena äro $88,113,676 emot $78,-523,015, och skatterna här voro $23 per $1,000 och i St. Paul $21.

I fråga om gatuläggning är St. Paul mera inne för sandsten. Der har man närmare tre gånger så mycket sand-stens-sättning som i Minneapolis, under det att Minneapolis har omkring fem gånger så mycket granit-, fyra gånger så mycket tegel- och två gånger så mycket cedar block-sättning som St. Paul eger.

Statistikern jemför sedan gatorna. Minneapolis har 12,188,844 qvadrat yards mot St. Pauls 8,983,900. St. Paul rengör

3,385,000 yards gatyta hvarje vecka, under det att Minneapolis rengör 3,200,000.

Minneapolis tar in $307,000 från krogskatter under det St. Paul tar in $283,000 från samma inkomstkälla.

Denna statistik gäller till alla delar för förlidet år och kan gifva en hvar ett bättre begrepp om vår stads hurtiga framåtskridande i förhålllande till dess äldre broder, St. Paul.

Huru många af de tusentals personer, som dagligen promenera utmed “Newspaper Row,” på Fourth Street, kunna göra sig en föreställning om, att mer än ett hundra fot under gatan flyter cn ström, och kanske i detta ögonblick en båt med en liten arbetskår glider fram på densamma. Besynnerligt som det än må synas, finnes det en sådan flod och på dess vatten en sådan farkost, ehuru det varit förunnadt få, ja ganska få, att se denna underbara scen. Dröm nu icke

0111 några elfvagrottor eller inbilla eder, att någon har upptäckt en underjordisk flod och en okänd grotta att täfla med Kentuckys “hole in the ground.” Floden är helt enkelt en kloakström. Minneapolis har kloaker stora nog och med vatten nog för att göra dem trafikabla och vissa äfventyrslystna personer hafva åtskilliga gånger företagit en båtfärd eller vandring till fots i underjorden. Tag som exempel North Minneapolis-tunneln, som börjar på Fifth street north, nära Bassett’s Creek. Den går i diagonal riktning under staden och under alla andra kloaker, och uttömmer sitt innehåll vid foten af Eighth avenue south. Denna tunnel är åtta fot bred och åtta fot hög och utefter dess botten flyter beständigt tio till tolf tums djupt vatten, eller mer än nog att föra en ordinarie båt. Vissa tider håller tunneln tre eller fyra fot med vatten, men då är det bäst för båtpartier att stanna hemma, ty annars skulle de lätt gå förlorade i forsen. Detta är den största och djupaste kloaken i staden. Ungefär vid Hennepin eller Nicollet avenue ligger den 140 fot under jordytan. Det är också den vigtigaste, ty den dränerar icke allenast hela norra Minneapolis, utan äfvenledes distrikten omkring Lor-ing Park och Lowry Hill. Stadens alla kloaker skulle, om de

vore utsträckta i en enda linie, utgöra en väglängd af 152 mil, eller så långt som härifrån och till Duluth. För detta arbete hafva våra hederliga Minneapolisboar betalt den lilla nätta summan af $4,345,528.

En liten “sewer outing,” eller “inning,” hvilket det snarare borde kallas, i någon af dessa större kloaker, är särdeles intressant, vare sig resan företages i båt eller i ett par voluminösa gummi-stöflar. Den allmänna tanken är att en “sewer” är gömstället för all slags vedervärdig och motbjudande stank, farliga gaser och en oändlig mängd af deles intressant, vare sig resan företages lumpsamlare icke skulle kunna motstå. Detta är helt och hållet en missuppfattning. Det är sant, att en hel del oren-lighet passerar igenom dessa kloaker, men rännstenarne på Nicollet avenue under en regnstorm, och lukten från de halfruttnade cederträblocken i gatläggningen en varm dag äro lika vämjeliga; så grundlig är ventileringen i kloaksystemet. Tidningsrapportörer och åtskilliga smärre sällskaper, deribland en välkänd damfotograf, hafva flerfaldiga gånger på inbjudan af vår landsman, kloakingeniören, Carl Ilstrup, företagit ett par timmars underjordisk resa, och befunno de sig mesta tiden mer än 100 fot under jorden, oaktadt de skredo framåt beständigt. De funno naturligtvis alla en sådan färd nymodig och intressant. Men, någon torde ropa: “Rats!” Ja, råttor finnes det visserligen dernere, stora och grymma nog att utan tvekan våga sig på en stor vildkatt. De anfalla äfven menniskor, om de äro många nog samt tro sig vara i fara; men en man med ett par långa gummistöflar och en käpp i handen står utom all fara. Norra Minneauolis tunneln är icke den enda af ofvannämda storlek. Den nya tunneln på Twenty-sixth street, som dränerar åttonde war-det, är af samma storlek, och så är äfven den på östsidan, men den norra tunneln är den längsta, två mil. Förutom kloakledningarne, äro gatorna underlagda med ett inveckladt system af pipor för vatten, gas, elektriskt ljus, elektrisk spårväg, brandalarm-, telegraf-och telefontrådar.

I stadens tjenst äro flera skandinaver anstälda inom kloak-konstruktions-de-partementet, nemligen Carl Ilstrup (norrman), hufvudingeniör; N. J. Lund (norrman),“transit-man”; August Rydh (svensk), bokhållare; L. E. Ström (norrman) och S. Johnson (svensk), ingeniörer, samt A. Anderson, Wm. Anderson, C. Adamson och A. Dahlgren (alla svenskar), förmän för konstruktionsarbetet. Alla dessa, med ett par undantag, hafva tjenstgjort inom detta departement i elfva upp till aderton års tid.

Bland de arbetare, som voro med om

att bygga den första kloakledningen under året 1S71, finna vi irländaren Larry Broderick. Vi kunna icke gerna undvika att gifva honom ett särskildt omnämnande, alldenstund han är en af de få så kallade civiliserade menniskor, som icke har reda på sin egen ålder.

Han är ett af de original man läser om i böcker, men sällan träffar i verkligheten.

Då han kom till Förenta Staterna år 1844, for han direkt till Washington och stannade der tills efter kriget. Hur gammal han var, då han anlände hit till landet visste han icke och tycks ej fråga rnycket derefter.

Hans argument är rätt och slätt detta: “Hvad är det för nytta till att hålla reda på hur gammal man är? Om man är vid god helsa och kan utföra ett dags-arbete, det är allt hvad man behöfver. Jag bryr mig icke om antingen jag är 50 eller 100 år. Jag känner mig fortfarande ‘all right’.”

Broderick var i Washington vid den tid då president Lincoln blef mördad, och var en af de fyra män, som lyfte lönmördaren Wilkes Booths lik ner uti den grofva brädlår, i hvilken han'blef begrafven under fängelsegolfvet.

Broderick kom till Minneapolis år 1866. Han bor fortfarande med sin hustru och familj i ett litet trähus, No. 616 Eighth avenue south, hvilket låg i skogen i utkanten af staden, då han flyttade in deri för 33 år sedan. Han har bott i samma hus hela tiden och gif-vit akt på huru staden vuxit upp rundt omkring. Hans moder dog vid 99 års ålder. Han sjelf tror sig vara omkring 80 år. Broderick har endast varit en simpel arbetare allt sedan han kom till Minneapolis, och är för närvarande an-stäld i stadens tjenst, under Street Commissioner Cole i femte wardet.

De båda settlementen på ömse sidor om floden kände redan i tidigare dagar behofvet af beqvämare kommunikationsmedel, och St. Anthony förenade sig med Minneapolis endast på det vil-kor att (.venne tullfria bryggor skullebyggas öfver Mississippi-floden, den ena ofvanför och den andra nedanför hängbron.

Det första transportmedlet under ter-ritorie-tiden var den färja som Franklin Steele lät bygga och som sedan sköttes af kapten Tapper, hvilkens fria och skämtsamma konversation samt stora

ras damer att passera öfver bron. Ett tillfällighetsgolf af plankor lades öfver golfbjelkarne och det lilla sällskapet passerade öfver den stora floden på den första hängbro, som någonsin byggts öfver Mississippis vatten, under jublande hurrarop från den åskådande folkmassan.

DEN FÖKSTA HÄNGBRON (1857.)

kärlek för qvickheter roade alla, som hade anledning att fara öfver floden.

St. Anthony tillhör äran att hafva byggt den första hängbro, som någonsin blifvit spänd öfver den väldiga Mississippi-floden. Franklin Steele var den som först fick denna storartade idee, och bildade han tillsammans med H. T. Welles med flera Minneapolis Bridge Company år 1854. Naturen, allas vår moder, tycktes likväl icke vilja gynna de friheter man tog med hennes majestätiska flod, ty då bron just närmade sig sin fullbordan blåste hon ner hela företaget. Brobyggarne läto likväl icke afskräcka sig utan började arbetet på nytt. Då ingeniör Thomas M. Griffith kommit så långt att den sista golfbjel-ken blef nedlagd, inviterade han tidningspressens representanter jemte de-

Sedan bron blifvit öppnad för allmän trafik, firade de båda städernas medborgare denna vigtiga händelse med en större festmiddag på St. Charles Hotel i St. Anthony. En större procession, öfver en mil i längd, hade förut marscherat genom de båda städernas förnämsta gator och dundrande salut gif-vits från en kanon, som var stationerad å Nicollet Island för att utbasuna den glädje, som för tillfället var rådande.

Kapten John Tapper, som förut i många år fört färjan, steg nu i graderna och blef tulluppbördsman för att upptaga bropengarne, 25 cents för åkande och 5 cents för fotgängare. En skylt, som hängde vid hvardera ingången till bron, lydde som följer:Bron var bolagets egendom i omkring femton års tid, då Hennepin county inköpte densamma och afskaffa-de tullen.

I 1875 hade trafiken så tilltagit att en ny hängbro, för en kostnad af $223,000, måste byggas i den gamlas ställe med starkare material, bredare kör- och gångbanor, samt högre torn af sten.

Äfven denna bro blef snart otidsenlig och år 1886 bygdes den nuvarande dub-belhvälfda stålbron, hvilken torde stå i evärdeliga tider.

Fastighetsegare i norra och södra Minneapolis inságo tidigt nödvändigheten af att öppna flera brovägar öfver floden och ett bolag organiserades för

UEN ANDRA HÄNGBRON (1877).

CAUTION!

Ten dollars fine for driving any animal on this bridge at a faster gait than a walk.

RATES OF TOLL:

For each foot passenger.........05

Horse, mare or mule, with or

without driver 15

Two-horse, two-mule or two-ox team, loaded or unloaded,

with driver 25

And for each additional horse,

mule or ox...................10

Single horse carriage..........25

Cow or ox.....................10

Sheep or swine................02

Visitors are requested not to deface the woodwork or paint, with knives or pencils.

a one ,* i\VY AF GREAT NORTHERNS JERNVÄGSVIADUKT.

OOIatt bygga tvenne nya tullbroar år 1857. Den ena bron bygdes vid Christmas avenue i norra Minneapolis och den andra vid ändpunkten af universitetsområdet i södra Minneapolis. Efter att hafva varit i bruk i knappt två års tid hände det ej bättre än att det ovanligt höga vattenståndet och den strida forsen helt och hållet bortsopade de båda nya och vackra broarne den 3:dje Juni 1859, till stor förlust för bolaget och obeqvämlighet för allmänheten.

När sedermera St. Anthony och Minneapolis förenades till en stad 1872 bygdes de tvenne broar, som nu äro belägna, den ena vid Plymouth avenue i norr och den andra vid Tenth avenue south.

De nästa broar i ordningen voro Washington avenue bron, som bygdes år 1884, samt Twentieth avenue north, Franklin avenue- och Lake street-bro-arne år 1888-89.

Förutom dessa sju. trafikbroar finnes det sex stora jernvägsbroar, spända öf-ver floden inom stadsgränsen. Den dyrbaraste och mest substansiela af dessa är “Manitoba viadukten,” strax intill fallet. Det är en stenbro med 23 symmetriska stenhvalf, som springa upp från flodbädden. Det tog två år att bygga denna bro, och kostade densamma $650,000. Antagom, att Minneapolis skulle hemfalla åt förfall och glömska, komme dock detta solida jetteverk af murad sten att qvarstå i sekler efter det alla våra andra byggnadsverk försvunnit, som om de varit bygda på lösan sand.

SKOLVÄSENDET.

Sommaren 1849 började stadens första skola i ett litet stockhus och förestods då af Miss Electa Bachus. Det lilla skolhuset var försedt med barktak, mycket små fönster och en dörr så låg, att man måste ödmjukt böja på ryggen, om man ville komma dit in.

Hösten samma år bygdes ett särskildt skolhus, hvilket var den första skol-

byggnaden inom den nuvarande gränsen af Hennepin county.

Bland äldre skolbyggnader, som fäst någon väsendtlig uppmärksamhet, räkna vi Washington School. Efter det Union School-byggnaden nedbrann 1865 öfverflyttades barnen till Fletcher’s Hall, der de fortsatte med sina studier, tills den nya stenbyggnaden, hvaraf vi här se en afbildning, intog det nedbrunna skolhusets ursprungliga plats. Washington School-byggnaden hade ett

DEN FORNA WASHINGTON-SKOLAN.

högt och imponerande läge och utpekades såsom en af de vackraste ofientliga byggnaderna i staden. I tidernas lopp förändrades den till högskola. Många af våra läsare torde ännu komma ihåg, att vid sidan af denna ståtliga byggnad fans en hög klockstapel af trä, hvilken uppfördes för det volontära sprutman-skapets räkning. Det var då stadens enda brandsignals-station, och här ringde den stora klockan alarm i många års tid, tills slutligen en ångpipa på “The Island Paper Mill” fick göra tjenst med brandsignaler. Skolbyggnaden nedrefs år 1889 för att bereda rum för den jettestora Court House- och City Hall-byggnaden.

Folkskolan i Minneapolis har på senare tider tagit jettesteg framåt, och den behöfver sannerligen icke skämmas vid en jemförelse med folkskolan i öf-riga större städer. Att den icke vunnit behörig stadga, att åtskilligt återstår att komplettera och rätta, faller af sig sjelft. Men besinna vi, huru ung den är, huru den vuxit såväl utåt som inåt,hvilken liflighet och kraft den utvecklar etc., så stå vi der gripna af förvåning och beundran.

Undervisningen i dessa skolor är ordnad med klar blick samt på ett metodiskt, systematiskt och praktiskt sätt.

Skolorna äro inrymda uti 59 byggna-och lärosalar. Byggnaderna äro nästan allesammans af tegel eller sten. De fyra högskolebyggnaderna äro utomordentligt vackra och storartade och utgöra verkliga prydnader för staden.

Skolhusen äro försedda med ändamålsenliga ventilationssystem och uppvärmas med ånga. Flera skolhus behöfvas emellertid, och vi våga, med kännedom om Minneapolis' entusiasm för sitt skolväsen, påstå, att de icke skola låta vänta på sig länge.

"Monroe"-skolan är en af de största skolorna i Minneapolis; den har för närvarande icke mindre än 1,294 lärjungar.

Alla läroböcker och nästan all materiel, som barnen behöfva, tillhandahålles dem afgiftsfritt (förutom i högskolorna), en anordning, hvarpå fattiga föräldrar måste sätta stort värde, och som helt visst kraftigt och säkert befordrar en allmän och jemn skolgång.

Skolorna i Minneapolis äro talrikt och ordentligt besökta. Under sist förflutna läsåret voro 33,673 barn inskrifna (16,779 gossar och 16,894 flickor), deraf 2,480 tillhörande högskolan. Skolgången är ock särdeles jemn: 96 procent af barnaantalet besökte förra året dagligen skolorna.

Antalet barn inskrifna under innevarande läsår uppgår till 35,000, en tillökning öfver förlidet år af 1,327 skolbarn.

Undervisningen ombesörjes för närvarande af 782 lärare och lärarinnor.

Gift qvinna kan tolereras i vissa fall som lärarinna, men helst är man utan gifta qvinnor i våra skolor. Att en lärarinna gifter sig under pågående termin, kan utgöra tillräcklig anledning till hennes entledigande.

Omkring 96 procent af lärarepersonalen utgöres af qvinnor. Alla förestån-darne med undantag af fyra äro qvinnor.

De årliga lönerna gestalta sig sålunda:

För superintendenten $4,000

För supervisom för primärskolorna. 2,500

För supervisorn för sång och musik. 2,000

För supervisorn för slöjd...................1,500

För supervisorn för teckning.............1,500

För supervisorn för sömnad...............1,100

För föreståndarne i skolhus med—

Fyra rum, från ....$650 upp till $750

Sex rum, från.......... 675 upp till 800

Åtta rum, från......... 700 upp till 1,000

Tio rum, från.......... 800 upp till 1,200

Tolf rum, från.......... 900 upp till 1,300

Föreståndarne i skolhus med flera rum, lön efter särskildt beslut från skolrådets sida.

Löneförhöjning eger rum med $25 till $50 för hvarje år, tills maximum blifvit uppnådt.

De öfriga lärarne inom de olika graderna hafva första året $400, med tillökning af $50 för hvarje år, tills lönen gått upp till $700, dock hafva den åttonde gradens lärare det åttonde året $750 och från och med det nionde året $800. Högskolelärarnes löner utgöra i medeltal omkring $1,200 och fastställas genom särskildt beslut af skolrådet. Biträdande lärare inom primärafdelningen hafva $350 och inom de öfriga graderna $450. Lönerna utbetalas månadsvis af skolrådets kassör.

Utgifterna för skolväsendet under det senast förflutna läsåret stego till $911,-845.90. Deraf betalades

Till lärares aflöning............$463,608.37

Till bränsle och ljus............ 18,553.71

Till läroböcker 10,727.52

Af hvad här blifvit meddeladt framgår, att skolväsendet i Minneapolis företer en storartad anblick och är väl värdt allt det erkännande, som kommit det till del. Så många skolor, så många lärare och barn, så många skolpalats, så mycken egendom! Undervisningen är allsidig, praktisk och tidsenlig. Lärarne äro skickliga, materialen ypperliga och ledningen af det hela utmärkt.

Folket gör gerna uppoffringar för sina skolor, de äro dess rikedom, dess ögonsten. De äro dess gemensamma egendom, äro gemensamma för fattiga och rika. Embetsmannens och arbeta-rens barn sitta der sida vid sida, åtnjutande samma uppfostran, samma bildning. Vägen till vetande och lärdom är i lika hög grad tillgänglig för alla samhällslager. Dottern eller sonen till en kusk eller tvätterska kan bli student likaväl som guvernörens eller millionärens barn.

Det skandinaviska elementet i Minneapolis tillgodogör sig samvetsgrannt de stora förmåner, som skolorna erbjuda. Den skandinaviska-amerikanska ungdomen gör snabba framsteg och till-egnar sig med förvånande lätthet den amerikanska skolbildningen.

Den första skandinaviska lärarinna, som vunnit anställning vid de offentliga skolorna härstädes var ett ungt norskt fruntimmer, Miss Isabella Johnson, som i början af år 1879 blef antagen som lärarinna vid Monroe-skolan i södra delen af staden.

MARY ANDERSON.

I förbindelse med vårt skolväsen vilja vi omnämna en duktig liten svensk Min-neapolis-tös. Tidningen “Times” hade

den I5:de December 1892 föranstaltat en täflan bland stadens mindre skolbarn och utlofvade ett pris af $10 för den bäst skrifna krian. Icke mindre än 4,200 uppsatser inlemnades och bland det stora antalet täflande tillerkändes Maria Anderson priset för en kria om kaninen (The Rabbit). H varje skolbarn erhöll en timmes tid att skrifva en kria öfver något djur, som icke förut varit upptaget som studie inom skolan..

Maria är dotter till John Anderson, som då bodde i No. 35 East Side Flats. Hon var född den 2:dre Mars 1881 och anlände hit till landet från Sverige med sina föräldrar den i:ste November 1889, då hvarken hon eller föräldrarne för-stodo ett enda ord engelska. Hon började genast att gå i engelsk skola, men man får väl ändå anse det märkvärdigt, att ett barn, som tre år förut icke förstod ett engelskt ord, nu kunde vinna priset bland en så stor mängd täflande. Lilla Maria fick sig således en vacker julklapp för sina flitiga studier.

Bland dem, som utmärkt sig för slöjdens utbredande såsom skolämne, intager onekligen Lars Erikson ett bland de främsta rummen, icke allenast der-före att han i sitt fädernesland var bland de förste som satte skolslöjden i gång, utan fast mera derföre att han här i Amerika anordnade den första slöjdskola, och denna skola bildades här i Minneapolis.

Af sådan anledning, och då Erikson med få års undantag varit Minneapolis-bo, har nedanstående slöjdhistoria här fått intaga plats.

Lars Erikson är född i Nås’ församling, Vesterdalarne, af Stora Kopparbergs län, den 24:de Oktober 1847. Efter åtnjutande af en allmän folkskole-bildning, antog han, vid icke fullt fylda 14 år, småskollärarebefattning inom församlingen. Omvexlande med skolundervisning och studier dels vid Falu Högre Elementarläroverk och dels Upsala folkskollärareseminarium, utexaminerades han som folkskolelärare den I2:te Juni 1871.Redan som ung gosse låg hans håg ständigt åt slöjden.

Utexaminerad från Upsala seminarium med de nya undervisningsmetoderna “på hand,” dref han sin skolundervisning med den framgång, att han år 1876 af Stora Kopparbergs läns landsting anstäldes som

instruktör för länets lärareseminarium inom Vesterda-larne och Vesterbergslagens distrikt. Härvid blef Erikson i tillfälle att bringa slöjdsaken på tal och vid ett tillfälle skänkte en privat person 1,000 kronor för sakens utbredning och en slöjdskolas inrättning.

LARS ERIKSON.

Erikson hade emellertid sin första slöjdskola inrättad i Äppelby folkskola.

När han år 1878 antog en förmånligare lärarebefattning vid Långbanshyt-tan i Vermland, inrättade han äfven der slöjdskola, hvarvid han af brukspatron A. Ros erhöll till skänks en modellsamling, värd 200 kronor.

Vid skolläraremöten passade Erikson på tillfället att få slöjdfrågan diskute-

rad. Af hans embetsbröder upptogs saken helt olika. Under det en del lärare ansågo saken vara af stor betydelse för det uppväxande slägtet, ville en annan del gendrifva den, under förevändning, att skolans lärare alla redan voro betungade med allt för många undervisningsämnen. Erikson medgaf att så visserligen vore förhållandet, men att dylika "okristliga" ämnen som gevärsexercis och krigsöfningar gerna kunde bannlysas från skolan. — "Nej," sade Erikson, "med de fredliga vapnen (slöjdverktygen) skall samhället civiliseras, ej med gevär."

För slöjdens vidare utbredning började han att i December 1881 utgifva en tidning kallad "Slöjdaren," innehållande ritningar och anvisningar om handarbetet i olika branscher. Vid utställningen i Örebro år 1883 belönades tidningen med silfvermedalj.

Under tiden företog professor John M. Ordway från Boston, Massachusetts, en resa till Sverige för att taga kännedom om slöjdsaken, och blef då i tillfälle att prenumerera på tidningen "Slöjdaren." Derigenom uppstod en korrespondens mellan professor Ordway och Erikson, hvilken brefvexling gick ut på att få Erikson hit öfver till Amerika för att introducera slöjden.

Erikson gaf med sig och på våren 1884 uppsade han sin lärarebefattning vid Långbanshyttan och reste till Amerika.

Efter landstigningen i New York gjorde han en afstickare till professor Ordway i Boston, men fortsatte sedan resan till Minnesota, der han redan hade sin äldsta dotter och slägtingar.

Ankommen till Minneapolis började han känna sig före, hvilka utsigter det kunde vara att göra en början med slöjden. Ännu främmande för språket, måste han anlita sina egna landsmän och höll derföre sitt första slöjdföredrag i Augustana-kyrkan i November, hvil-ket föredrag hade till följd att församlingens dåvarande pastor, J. Ternstedt, och Street Commissioner A. P. An-derson med flera församlingsmedlemmar tecknade bidrag stora nog att anskaffa åtta hyfvelbänkar och några verktyg, och den 8:de December 1884 öppnades den första slöjdskolan i Förenta Staterna. De första slöjdlektionerna höllos i kyrkans undervåning; men som brandförsäkringsstadgarne ej till-läto snickeriarbeten på platsen, förhyrdes en tom butik vid 1218 Third Street south, der slöjdskolan bedrefs en längre tid.

Skolan existerade dock under svåra omständigheter, emedan det var ett försvinnande fåtal som förstod sakens egentliga syftemål. En stor del af folket hånlog åt sådana "småaktigheter" och Erikson blef kallad en stor tok, som trodde att förståndigt folk befattade sig med sådant skräp i ett land, der allting tillverkades med maskiner. — "Amerika är icke Sverige," sades det. Erikson försökte dock att genom fester etc. att få in så pass penningar att icke skolan skulle dö ut om ock han sjelf fick lefva på svältkur.

Af pligter mot sin familj måste dock Erikson gifva upp skolan af brist på understöd och antaga plats vid Century Music Company, hvarest han arbetade två och ett halft års tid.

Slöjdskolan låg dock honom alltid om hjertat, och då Plymouth-kyrkans "Unga mäns förening" satte upp en slöjdlokal vid Fourteenth avenue south gaf Erikson en och två timmars undervisning hvarje afton der.

Snart nog insjuknade han i en svår sjukdom, hvilken höll honom till sängs en längre tid och dessutom gjorde honom obrukbar en tid derefter.

Erikson trodde nu att hans framtidsplan, för hvilken han lemnat sitt fädernesland och en god lärareanställning, skulle vara grusad. Men annorlunda blef förhållandet år 1888, således fyra år efter den första slöjdskolan i Minneapolis blef anordnad, då saken på allvar börjat beaktas i Österns stater.

Mr. C. Falleen från Göteborg hade kommit öfver till Boston och der upp-

satt en slöjdskola efter det så kallade Nääs-systemet, men hade snart kommit under fund med att detta system till alla delar ej gaf den “training,” de amerikanska skolorna kräfde.

Mr. Falleen uppgaf då skolan och reste till Minneapolis och uppsökte Erikson och uppgjorde med honom att resa till Boston och taga den påbörjade slöjdskolan om händer.

Erikson, hvilken nästan uppgifvit hoppet om någon framgång, lät icke säga sig detta tvenne gånger, utan med snaraste, eller i början af Februari 1889, lemnade han Minneapolis, för att finna en fruktbarare jordmån för sin sådd. I två och ett halft års tid undervisade han derstädes natt och dag både vinter och sommar, ty der var ett intresse utan like, och alla syntes nästan vilja “rifva åt sig” metoderna. Att hvarje vecka undervisa 120 elever från stadens skolor samt öfver 50 lärare och lärarinnor, dels i “mechanical”- och konstruktionsrit-ning, dels i handarbeten, var mera än man kunde begära af en person. Till sist dukade dock Erikson under af öf-veransträngning och måste i slutet af Maj 1891 lemna Boston för att i Minnesotas lämpligare klimat blifva åter-ställd. Eriksons slöjdskola omhändertogs då af Mr. G. Larson. Emellertid hade han dock nu att fröjdas åt att hans lifsgerning blifvit förverkligad, då slöjden genom de många utskickade lärarekrafterna fick sin berättigade plats i de allmänna skolorna.

Efter återhemtandet af helsa och krafter, inrättade Erikson år 1894 en privat slöjdskola för den så kallade “St. Mark’s Boys’ Club” (bestående till stor del af tidningsgossar) vid St. Marks-kyrkan, belägen vid Sixth street, mellan Nicollet och Hennepin avenues. I tre års tid eller till hösten 1897, den tid då Erikson reste ut för organiserandet af sin koloni vid Mille Lacs-sjön i Mille Lacs county, Minnesota, handhade han denna slöjdskola med stor framgång, och då han reste, omhändertogs slöjdundervisnin-gen der af hans yngste son, Erik R. Erikson.

Visserligen har Lars Erikson under sitt sträfvande för slöjdens utbredning plöjt i en hårdbruten mark och till en början under stora försakelser, der andra nu måhända få skörda; men Erikson kan dock fröjda sig åt att hafva äran af att han är svensk-amerikanska slöjdens fader, och vi, Minneapolisbor, hafva äran att den första slöjdskolan anlades här.

ST ATS-UNIVERSITETET.

Icke allenast åt elementarundervisningen, som är anordnad på ett särdeles praktiskt och tillfredsställande sätt, utan äfven åt den högre har man skänkt betydlig uppmärksamhet.

Följande utdrag ur guvernör Horace Austins budskap till statens legislatur år 1871 visar bäst den praktiska grund, på hvilken undervisningen är fotad. Han sadé nemligen:

“Låt så vidt möjligt hvarje yngling, som leninar skolan vara kunnig i något praktiskt yrke, så att han städse må ha till hands ett medel att förtjena sitt ärliga uppehälle, och han är försedd med en sköld mot lättja, frestelser och brott, hvilken kommer att göra sig märkbar inom samhället såsom en minskning af brotten, en tomhet i fattighusen och fängelserna och en bannlysning af galgarne.”

Statens universitet inkorporerades den 25:te Februari 1851 och dess första “Board of Regents,” som då utnämdes af legislaturen, bestod af Henry H. Sibley, Franklin Steele, Alexander Ramsey, Isaac Atwater, B. B. Meeker, Socrates Nelson, C. K. Smith, Wm. R. Marshall, N. C. Taylor, Henry M. Rice, Abram Van Vorhes och J. Turber.

En del af den första läroverksbygg-naden, “Old Main Building,” påbörjades 1856, men blef i brist på penninge-anslag ej fullkomligt fullbordad förrän 1868, då det egentliga college-lifvet tog sin början.

Enlig “Board of Regents’ ” rapport

för läsåret 1868 hade universitetet fem lärare och 109 studenter.

Universitetsbyggnaderna ligga på en höjd prydd med vackra ekar, helt nära den mäktiga Mississippi-floden och inom ljudet af de brusande St. Anthony-fallen. Få ställen i verlden erbjuda en vackrare tafla än den man har framför sig från universitetsparken, som för närvarande upptager 50 acres land, värde-radt till $250,000.

Med undantag af fyra eller fem af de nuvarande läroverken ligga de öfriga byggnaderna i en halfcirkel, från den ena ändan af parken till den andra.

Då man inträder på platsen, kommer man först till Students’ Christian Association Building; näst i ordningen komma Law Building, Old Main Building, Library, Mechanic Arts Building, Chemical Laboratory, Pillsbury Hall och Armory. Bakom denna rad af byggnader finna vi Medical Hall, Laboratory of Medical Science, Laboratory of Medical Chemistry, Observatory och Mining and Ore Testing Building. Alla dessa tretton byggnader, undantagandes Old Main Building, hafva blifvit uppförda sedan år 1884.

Förutom dessa finnas tio byggnader tillhörande jordbruksskolan (Agricultural Department), hvars område består af 250 acres, värdt $125,000 och är beläget omkring tre mil från universitetet.

Det är nöjsamt att erfara att universitetet för närvarande besitter egendom till ett värde af $2,000,000 och*att mycket af denna egendom beständigt ökas i värde.

År 1883, då det blef bekant att Christina Nilsson skulle besöka Nordve-stern, fans det intet auditorium stort nog att kunna rymma en större publik. Ett förslag framlades då för “Board of Regents,” med det resultat att Coliseum, en ofantligt stor och ful träbyggnad, blef uppförd. Denna “musikaliska lada” begagnades sedermera för exercis och terminsafslutningar till år 1894, då den nedbrann till grunden. Året derpå, 1895, anslog legislaturen $75,000 förPATHOLOGISKA INSTITUTET. KEMISKA LABORATORIET.1

TEKNOLOGISKA INSTITUTET MEDICINSKA LABORATORIET.

';' V >3A!

ZoiUl

H

>

H

Ul

d 2

HH

<

a

53

CQ

H-»

H

H

H

• • > » s

o

50

juppförandet af den nuvarande, ståtliga sin fris af allegoriska bilder i basrelief, kastellika Armory-byggnaden. Biblioteket inrymmer för närvarande

Bland de nyare byggnaderna tilldra- 37,000 volymer.

STATSUNI VERS ITETET- PORTAL TILL MEDICINSKA INSTITUTET.

ger sig biblioteksbyggnaden (Library Building) den största uppmärksamheten på grund af sin imponerande arkitektur. Den är byggd af hvit sandsten i samma stil som det grekiska Parthenon med

Universitetet har haft många goda vänner och understödjare, men bland de män som mest ifrat för och vakat öfver detta läroverks intressen och välgång, allt sedan stadens grundläggning,v.-. /. * „

• an H* TnUftf

STATSUNIVKKS1TETKT: PILL SHI IK V II All..

S I A I SUN1VKRSITKTKT: LAGSKOLAN..stur John S. Pillsbury i främsta rummet.

Bland den vackra grupp af byggnader, som utgöra universitetets hem, kan man icke undvika att fästa ögonen på Pillsbury Ifall (Science Building).

Denna storslagna, bruna sandstens-

gent'' för lifstid, såsom ett erkännande af hans uppoffring af tid och penningar samt för det stora intresse i allmänhet, som han alltid visat för denna Nordve-sterns förnämsta institution.

Samma motiv har föranledt alumni-

byggnad uppfördes år 1884 för en kostnad af $150,000 och är en gåfva till universitetet af Mr. Pillsbury. Ilan har tjenstgjort som medlem af "Board of Kegents" i 35 års tid och blef för fyra år tillbaka vald af legislaturen till "re-
—8

föreningen alt vilja föreviga hans bild i brons och kommer univcrsitetsparken följaktligen inom kort tid att prydas med hans byst.

Fakulteten består för närvarande af 234 professorer, docenter och instruk-törer i alla dertill hörande ämnen, och ibland dessa räknas män af nationelt rykte inom vetenskapens område. Universitetet besöktes under senaste året af 2,925 studenter, af hvilka 826 voro unga damer. Antalet af de skandinaviska studenterna öfverstiger 200 och ökas årligen.

Studenternas antal för närvarande läsår uppgår till 3,150.

Utgifterna för underhållandet af denna vidlyftiga institution belöpte sig för-lidet år till $324,193.16.

Alla dessa utgifter bestridas af räntan på de penningar som erhållas genom försäljning af skolland, hvilket blifvit skänkt af regeringen, genom årliga statsanslag, som för närvarande belöpa sig till $125,000 per annum, genom speciella beviljningar af legislaturen samt genom direkta inkomster från universitetets lag- och medicinskola.

Universitetet har af regeringen i allt om allt erhållit 92,000 acres skolland som dotation och utgifterna för byggandet af alla läroverken, undantagandes Pillsbury Hall, äro bekostade genom speciela statsanslag som blifvit beviljade af legislaturen.

Minnesotas universitet här blifvit en mäktig faktor inom det vetenskapliga området, och säges redan intaga femte rummet bland liknande institutioner i Förenta Staterna.

Undervisningen är helt och hållet fri, undantagandes i lag- och medicinskolorna, der en extra afgift erfordras.

Hvarje ung man och qvinna erhåller fritt tillträde till läroverket efter att haf-va genomgått en viss examen.

Veta alla våra landsmän, att de i dessa palats ega en förmögenhet på närmare två millioner dollars, att de hafva

en stor kår utmärkta lärare, äro försedda med ett bibliotek, ett stort museum, med kemiskt, fysiskt och mineralogiskt laboratorium och de bästa apparater för illustrerandet af vetenskapens olika grenar?

Veta de månne, att allt detta är en fri gåfva till dem och till deras efterkom-

mande och att deras söner och döttrar der kunna erhålla den mest grundliga lärdom, fritt och utan betalning?

Professor O. J. Breda utnämdes år 1883 till den af legislaturen nyinstiftade professuren i nordiska språk och literatur, h vil ken han efter ett års förberedande tjenstledighet tillträdde och på ett i allo förtjenstfullt sätt fylde i femton års tid, elier till våren 1899, då han tog afsked för att bosätta sig i Norge. Den speciela naturen af denna professur, hvil-ken från början var och ännu är afsedd som ett politiskt lockbete eller kulturel nådegåfva till skandinaverna från de maskinpolitici, som makten hafva, gjorde professor Bredas ställning långt ifrån behaglig. Men han skötte den som en man, oafhängig af alla otillbörliga påtryckningar från politiska, religiösa och nationela klickar. Med professuren följer, löjligt nog, en förplig-telse att docera i latin, och professor Breda förvärfvade sig snart vitsordet att vara den bäste latinlärare, statsuni-versitetet någonsin haft. I alla de ämnen, som tillhörde hans professur, följde han med sin tids nyaste åsigter, och var en ovanligt tolerant och fördomsfri man. Som norrman afskydde han flaggfrågan som ett småsint tvisteämne, och ehuru varmhjertad norsk patriot, kunde han ej annat än beklaga, att den skandinaviska halfön utgöres af två söndrade och tvistande nationer, i stället för en stor, enig stat, lika godt under hvilken nordisk flagg. Efter professor Bredas afsked har till hans efterträdare utnämts professor John S. Carlson från St. Peter. Professor Carlson är visserligen icke hvarken språkman eller estetiker, utan historiker och filosof, men är ansedd som en god pedagog och en af vår stats ypperste politiske talare. Professor Carlson tillträdde sin befattning sistliden September månad.

Som studiet af Nordens literatur och språk ännu är blott ett valämne vid vårt statsuniversitet, har det ännu ej vunnit den anslutning som sig bör. Den förste och hittills ende som der, eller öfver-hufvud vid något amerikanskt universitet gjort detta studium till specialitet och hufvudämne är doktor Victor Nilsson, den ende som af professor Breda mottagit den akademiska lagern.

STADSBIBLIOTEKET.

“Minneapolis Public Library” är en af de institutioner, som vårt samhälle med rätta är stolt öfver. Dess centralbyggnad är en prydnad för staden. Hvad mer är, dessa rika bokskatter äro

dagar senare organiserades en biblio-teksförening. David Charlton blef ordförande, W. C. Reems och McNair sekreterare, samt Thomas Hale Williams föreningens bibliotekarie. Dess namn blef Minneapolis Atheneum.

Föreningens första lifsyttring var arrangerandet af en föreläsning, hvilken hölls af den frejdade patrioten Bayard Tayior i stadens på den tiden enda metodistkyrka, och som inbragte en summa af $74 netto som grundplåt för

ALLMÄNNA BIBLIOTEKET.

dess invånare till stor och väsentlig nytta, och det i en utsträckning som endast få liknande samlingar inom vårt, de folkliga bibliotekens förlofvade land. Tanken om upprättandet af ett stadsbibliotek uppstod redan på 1850-talets senare del, och det var den i6:de Maj 1859 som för första gången ett möte sammankallades för biblioteksfrågans afgörande. En komitee, bestående af C. E. Vanderburg, R. R. Nicholas och W. W. McNair, utnämdes att sammansätta korporationsartiklar, och vid möte två

inköp af böcker. Minneapolis Atheneum gjorde sitt första inköp i Augusti 1859, då mot en summa af $106.38 en samling af 68 volymer anskaffades. Dessa inhystes i bibliotekariens affärslokal, och biblioteket var förverkligadt.

Från denna anspråkslösa begynnelse genomgick Minneapolis Atheneum en gradvis gående, men i sin fortsättning storartad utveckling. År 1865 väcktes förslag om en biblioteksbyggnad och nästa år hade redan $5,000 subskriberats för detta ändamål. År 1868 var byggna-den färdig och kostade, med tomt,

$10,693.93.

Med Dr. Kirby Spencers död år 1870 inträdde Atheneums financiela ställning i ett nytt skede, i det denne

testamenterade större delen af sina fastigheter till föreningen för inköp af böcker. Dessa fastigheter betraktades vid testatorns död blott vara värda några få tusen dollars. Deras närvarande värde anslås till sammanlagdt $250.000, gifvande Athene-um en alltjemt stigande inkomst, för närvarande åtskilligt öfver $10,000 årligen.

Då Atheneum stiftades, betonades ändamålet vara att utveckla föreningens verksamhet till upprättandet af ett stadsbibliotek, men under årens lopp hade detta, trots åtskilliga förbättringar och utvidgningar, kommit ur sigte. När derför T. B. Walker vid årsmötet 1877 väckte agitation för upprättandet af ett stadsbibliotek, med hvilket Minneapolis Atheneum borde införlifvas, väckte detta på visst håll inom organisationen häftigt och hårdnackadt motstånd. Men T. B. Walker hade segern på sin sida.

Bibliotekarien Williams resignerade år 1880 från sin befattning efter 20 års intresseradt och energiskt arbete, för hvilket han under de första åtta åren ej uppbar någon ersättning.

Professor R. W. Laing vid statsuni-versitetet utnämdes efter Williams. År 1884 valdes Herbert Putnam till bibliotekarie och qvarstod i denna befattning till år 1892, då han resignerade. Her-tbert Putnam är en af vårt lands otvifvel-aktigt skickligaste bokmän. Under de starka utvecklingens år, som följde, med omflyttning och införlifvandet med en större organisation, var Putnam just rätte mannen.

År 1886 sålde Minneapolis Atheneum sin byggnad å Hennepin avenue, nära Washington avenue, för en summa af $21,500 och ingick kontrakt med den nyupprättade biblioteksnämden om inflyttning i det nya stadsbibliotekets byggnad. Redan år 1881 hade till staden Minneapolis’ kapitel ett tillägg

gjorts om upprättandet af en biblioteks-nämd, “The Library Board of the City of Minneapolis,” med auktorisation för denna nämd att upprätthålla offentliga bibliotek och läsrum, konstgallerier och museer för den stora allmänhetens bästa. En lag, som godkände denna auktorisation och närmare bestämde biblioteksnämdens verksamhet, sammansättning och skyldigheter, antogs af Minnesotas legislatur den 2:dre Mars 1885. Texten till densamma var författad af E. M. Johnson, Samuel Hill och J. B. Atwater, hvilka af legislaturen utnämdes till medlemmar af nämden, jemte Thomas Lowry, M. B. Koon, Sven Ottedal och T. B. Walker. Bibliotekslagen bestämde vidare att stadens borgmästare, ordföranden i dess under-visningsnämd samt statsuniversitetets kansler skola städse vara ex-officio medlemmar af biblioteksnämden. Nämden valde sedermera sina egna tjenstemän, T. B. Walker blifvande dess ordförande och E. M. Johnson dess förste sekreterare. Herbert Putnam, redan fäst vid Atheneum, utsågs till stadsbibliotekarie. Nämden besättes reguliärt genom folkomröstning vid allmänna val.

Den 1 :ste September 1885 ingick biblioteksnämden ett kontrakt med Atheneum om öfverflyttandet af alla den senare associationens böcker till stadens r.ya biblioteksbyggnad, då denna blefve färdig. Kontraktet bestämde att böckerna skulle fritt inhysas derstädes för en tid af 99 år, men under hela denna tid vara tillgängliga för stadens befolkning kostnadsfritt med skyldighet för nämden att ersätta uts/itna eller förkomna böcker och hålla god vård 0111 hela samlingen.

I Oktober 1885 gick biblioteksnämden i författning om inköp af tomt, med val af sydöstra hörnet af Hennepin ave-nue och Tenth Street. Priset var $63,867. På denna tomt uppfördes en byggnad, som i soliditet och ändamålsenlighet söker sin like. Kostnaden för hela biblioteket, tomt och alla inventarierna, böckerna oberäknadt, var $324,893. Härafbetäcktes $61,665 genom privata subskriptioner, $101,800 genom obligationslån och resten genom skattemedel. Bibli-oteksnämden är berättigad att af stadens skattemedel uppbära fem tiondedelar af

1 mill, hvilket utgör cirka $60,000 årligen. Denna bevillning Tiar efter krisen år 1893 minskats med 25 procent, och detta faktum inverkar menligt på institutionen. Dertill kommer specielt för bokinköp den Spencerska Atheneum-fonden, hvilken för närvarande afkastar cirka $11,000 årligen.

Minneapo’is Public Library är en imponerande byggnad, uppförd i romansk stil. Den skulle tagit sig än ståtligare ut, om tomten varit större. Fasaden prydes af en bronsstaty, en läsande qvinna, i mer än kroppsstorlek, utförd af den norske bildhuggaren Jakob Fjelde. Jordvåningen innehåller det stora läsrummet, ungdomsböckernas afdelning, medicinska och patentafdelnin-garne etc., första våningen den egentliga bokutvexlingslokalen, smärre

läsrum, bibliotekariens rum och katalog-afdelningen. Atheneum har en särskild afdelning för dess rika skatter af böcker berörande konst, arkitektur, bibliografi etc. Andra våningen inrymmer lokaler för komiteemöten och föreläsningar, naturhistoriska och andra samlingar. Tredje våningen är upplåten för konstsamlingar. Der har, eller hade åtminstone tills helt nyligen, stadens skola för sköna konster sin lokal, och staden sina samlingar af taflor och reproduktioner från forntidens klassiska skulpturverk, den förra blott i sin till-blifvelse ännu, den senare ganska omfattande.

Sjelfva bokrummet går ifrån bottenvåningen upp till den andra och är in-deladt i två våningar och ett galleri, det senare liksom sjelfva bokhyllorna af gjutet jern. Det står i direkt förbindelse både med bokutvexlingslokalen och afdelningen för upplagsverk. Hela byggnaden är så konstruerad, att en direkt tillbyggnad lätt kan göras, så snart stadens finanser det medgifva.

Utmärkande för vår stads bibliotekssystem är att allmänheten ej blott eger rätt att kostnadsfritt låna böcker, men den har ock full frihet att sjelf från hyllorna utvälja hvad den önskar. Ett annat utmärkande drag för vårt bibliotekssystem äro dess afdelningsbibliote-ker och utvexlingsstationer. De senare äro fyra till antalet och belägna, en i stadens centrum, de öfriga i dess utkanter.

Afdelningsbiblioteken äro tre. Dessa ega sina egna boksamlingar och sina egna bibliotekarier och biträden. Hvar-je afdelning har för närvarande mellan

3,000 och 3,500 volymer, jemte läsrum med tidskrifter och upplagsverk. Af-sigten är att så småningom öka afdel-ningarnes boksamlingar, så att de faktiskt blifva oafhängiga bibliotеker. Redan cirkulera afdelningar och stationer nära 50 procent af alla utlånade böcker, och denna procent kommer att ökas i proportion med att afdelningsbiblioteken förses med böcker. Ty afdelnin-garne äro stadda i starkare tillväxt än centralen.

Som den utländska befolkningen är större i förstäderna än i stadens centralare delar, har den utländska literaturen till en stor del förlagts till afdelningsbiblioteken. Sålunda har den stora och ganska omfattande dansk-norska boksamlingen förlagts till sydsidans afdelning, som också har en rätt omfångsrik svensk samling och en mindre dylik af v/älsk literatur. Nordsidans afdelning har en tysk samling, medan östsidans, hvars läsekretsar äro de mest kosmopo-liskt sammansatta, har fyra mindre, ungefär lika stora samlingar af svensk, dansk-norsk, tysk och fransk literatur.

Det har påpekats, att biblioteken här-städes som ett helt ega färre svenska böcker än dansk-norska. Bland andra försummelser, som vår stads svenskar kommit sig till last i vårt allmänna lif, är att ej se till att dess intressen å bibli-oteksnämden bevakats af en landsman som medlem.

Norrmännen ha varit mera påpassligai så fall. Professor Sven Oftedal var en af de ursprungliga konstituerade med-lemmarne, och hans landsmän sågo till att han qvarstannade i sin befattning ända intill 1894. En mera utmärkt representant, i alla afseenden lämplig att fylla sitt värf, skulle ej kunna uppletas. Som ordförande på nämdens bibliotekskomitee voro hans magt och duglighet ovanliga. Stiftandet af afdel-ningsbibliotek är hans verk likaväl som han bör ha äran för upprättandet af stadens högskolor.

Dr. J. K. Hosmer, en högt bildad man och särdeles human personlighet, blef öfverbibliotekarie år 1892.

Ett af professor Oftedals önsknings-mål var att se de tre afdelningsbibliote-ken i besittning af hvar sin byggnad. Detta mål såg han förverkligadt hvad nordsidans afdelning beträffar, som år 1893 fick en egen tidsenlig byggnad, uppförd å en tomt hvilken skänkts af Samuel C. Gale och domare Vander-burgh. Byggnaden är uppförd af pres-sadt tegel och kostade föga mer än $10,000. Om professor Oftedal, som sig bort, fortfarande qvarhållits å sin plats å nämden, skulle möjligen de öfriga afdelningsbiblioteken förr kunnat motse egna byggnader än nu är fallet. Troligen skulle ock en allt mera märkbar favorisering af centralbibliotekets personal kommit till en ända. Som det nu är, äro posterna vid centralbiblioteket bättre afiönade än de vid afdelningarne. Måhända skall en dugande svensk eller norsk man kunna afhjeipa denna brist, om vald till en plats å nämden. Så mycket mera, som tvä af afdelningsbiblioteken förestås af män af nordisk härkomst. Utom professor Oftedal har en annan norrman, ehuru blott för två år och i sin egenskap af undervisnings-nämdens ordförande, varit medlem af biblioteksnämden,

1895-97, och det är pastor Falk Giertsen. Under den korta tid pastor Giertsen var medlem fylde han sin plats på utmärkt sätt, helt och hållet i sin väns professor Oftedals anda.

T. B. Walker är allt sedan dess in-

stiftelse biblioteksr.ämdens ordförande.

För närvarande eger biblioteket en

75.000 band, hvilka äro så starkt anlitade, att totalcirkulationen öfverstiger

650.000 om året. I storlek är det det adertonde af landets offentliga biblioteker, men i cirkulation det tredje. I proportionen till stadens folkmängd är vårt biblioteks cirkulation än större, ity att den per capita öfvertäffas blott af det stora Boston-biblioteket och dess afdel-ningar.

Våra landsmän ega sin representation inom bibliotekssystemet, ehuru ej precis

i den omfattning, man kunde vänta. Afdelningsbiblioteket på söder förestås af norrmannen Halvor Askeland och det på östsidan af svensken doktor Victor Nilsson, medan det stora läsrummet för tidningar och tidsskrifter samt arkivet å centralen förestås af norrmannen Christen Heiberg. När dessa äro nämda, äro ock gifna namnen på tre af bibliotekets skickligaste och mest mångsidigt bildade bokkännare. De äro mycket populära i sina nuvarande befattningar, hvilka de innehaft sedan år

1889, 1892 och 1889 respektive, men med en mera demokratisk och mindre patri-arkisk anda än den som hittills herskat, torde de kunna förflyttas till mera ansvarsfulla och lönande poster inom biblioteket. Skandinaviska pager ha af och till användts, hvarförutom som amanuenser både vid centralen och afdelningsbiblioteken varit anstälda följande personer af nordisk härstamning: Miss Emma Nilsson (1893-95, 1897-99), Miss Marie Giertsen (1892 95), Miss Caspara Bredesen (1895-99); vid afdelningsbiblioteket på söder John Hansen (1889-97).

OFFENTLIGA BYGGNADER.

De första offentliga byggnader som uppfördes voro mycket enkla och anspråkslösa. I stadens tidigare dagar hade man icke penningar att slösa bort för ornamentala and?.mål.

Den första offentliga byggnaden (förutom kyrkor och skolhus) var ett fän-gelse, som uppfördes på östsidan. Det bygdes af plank och kostade icke fullt $200. Det fans ej många fångar på den tiden, och de som blefvo inlogerade der-städes kunde ganska lätt återvinna friheten. Sådant var förhållandet tills 1856-57, då ett courthus uppfördes å hör-

man på senare tider nöja sig med be-qvämligheterna bäst man kunde tills att vårt nuvarande courthus nådde sin fullbordan.

Det nya Court House och City Hall är nu en af de ståtligaste offentliga byggnader i landet. Som county-bygg-

net af Fourth Street och Eighth avenue south. Här förvarades fångarne i den fuktiga och dåligt ventilerade jordvåningen tills dess county-kommissionä-rerna blefvo nödsakade att strax invid uppföra en särskild fängelsebyggnad lill en kostnad af närmare $40,000. Här fick

nad har den ej sin like i Amerika, om man undantager City Hall i Philadelphia.

Lagen om byggnadens uppförande undertecknades af guvernör A. R. McGill den 2:dre Mars 1887; det första spadtaget togs den 3i:ste DecemberMINNEAPOLIS FRÅN DET NYA RÅDHUSETS TORN.iS88 och läggandet af hörnstenen skedde under storartade högtidligheter den i8:de Juli 1891.

Den 11:te November 1895 invigdes och öfverlemnades oficielt den fullbordade halfvan som Court House. Inredningen af den andra halfvan som City Hall påbörjades denna höst.

Byggnaden är belägen mellan Fourth och Fiftli streets samt Third och Fourth avenues south, samma qvarter på hvil-ket den gamla Washington-skolan stod, det första skolhus af sten som bygdes i Minneapolis.

Totalkostnaden för rådhuset är beräknad till $2,965,758, men det sannolika är, att vi må kalla det sina modiga $4.000,000 innan det blir fullbordadt.

Denna monumentala byggnad är ett talande bevis på stadens fenomenela utveckling under dess relativt korta tillvaro.

Det stora kontraktet för grundgräf-ningen samt för allt tegel- och stenarbetet öfverlemnades till vår landsman,

B. Aronson, en välkänd byggmästare här i staden sedan år 1874.

Byggnaden är 300 fot i fyrkant, ett hundra fot hög på alla sidor upp till taklisten, samt försedd med tvenne torn. Tornet vid hufvudingången är 354 fot högt samt försedt med ett storartadt klockspel, hvilket kan höras på två mils afstånd.

Man kan bilda sig ett svagt begrepp om byggnadens storlek genom följande sifferuppgifter öfver användt material: Af huggen granit har åtgått 350,000 fot; af olika slags kalk- och sandsten, 580,000 kubikfot, och 13,850,000 mursten; af jern och stål har brukats 5,060,000 pund; af gjutgods, 3,260,000 pund; af tegelsten till golfbetäckning, 360,000 qvadratfot; af terracotta taksten, 130,000 qvadratfot; af Portlands-cement, 225,000 kubikfot; italiensk marmor, 60,000 qvadratfot etc. Dessa tal se stora ut, och likväl förmå de att endast helt svagt framhäfva byggnadens storlek.

Man får kanske ett bättre begrepp härom, om man gör några sammanställ-

ningar. Om till exempel alla tegelste-narne, som äro använda i byggnaden, lades efter hvarandra i en rät linie, så skulle denna linie icke allenast räcka till staden Portland i Maine, utan 50^ mil förbi staden ut i Atlantiska hafvet, och om all graniten var huggen till stenar på en fot i fyrkant och dessa placerades efter hvarandra, skulle de utgöra en solid körväg 66 mil lång. Gjordes detsamma med den öfriga sten, som an-vändts, skulle vägen förlängas till 110 mil.

Det största stenblock, som någonsin i Minneapolis handterats af mennisko-händer har fått sin plats i den sidan af byggnaden som vetter åt Fourth Street, Blocket vägde nemligen icke mindre än 59.900 pund eller i ruridt tal 30 tons och äro dimensionerna 63x68x114 tum, det vill säga dess kubikinnehåll är 280 fot. Det tog tio hästar att transportera stenen från Milwaukee jernvägsstation upp till Fourth street. Det nästa största biocket i ordningen vägde omkring

10,000 pund mindre.

Uppförandet af dylika gigantiska byggnader plägar i regeln kosta flera eller färre menniskolif. Olycksfallen vid uppförandet af detta hus voro jem-förelsevis få, och det enda af allvarligare natur inträffade den 8:de Oktober 1892,. då John Larson blef så illa skadad, att han tre månader senare aHed.

Klockspelet högt uppe i tornet består at tio klockor. Fyra af dem äro skänk-ta af privata personer; sekreterare Charles Preston och arkitekten Fred Kees skänkte hvars en till minnet af en afliden dotter; Wm. Baxter skänkte en tredje till minnet af sin fader, och kon-traktörerna skänkte den fjerde. Den största af klockorna väger 7,362 pund och mäter sex fot tvärs öfver mynnin-

gen. En temligen stor pojke kan stå rak inom mynningen, hvilket synes från närstående illustration, hvil-ken är en reproduktion från ett fotografi, taget vid gju-teriet i Troy, New York, der klockorna götos. Alla klockornas sammanlagda vigt utgör 28,140 pund.

Det stora tornuret, 250 fot från marken, är det största i verlden. Det största i Europa — Westminster-uret i London—är två eller tre tum mindre. Visartaflan på Minneapolis-uret är ej mindre än tjugotvå fot och fyra tum i diameter.

County-fängelset är förlagdt rätt under taket å sjelfva rådhusafdelningen. Då det höga tornet var under byggnad, glunkades det, att det skulle blifva platsen för alla galgfoglar, och en spetsfundig person undrade hvilket som skulle vara bäst för dem, att “dö ihjäl eller lefva i jail.”

POSTKONTORET.

Vårt nuvarande postkontor inrymmes i den finaste guvernementsbyggnad vester om Chicago, om man undantager den nya guvernementsbyggnaden i St. Paul, som ännu ej är alldeles fullbordad. Den är bygd af sandsten i romansk stil med stora polerade granitpelare och kostar, tomten inberäknad, $641,614.56.

Som fallet vanligtvis är med guverne-mentsarbeten, tog det en ofantligt lång tid att fullborda byggnaden, och då den blef färdig år 1891, kunde man tydligt inse att den snart skulle blifva alldeles för liten för att kunna fylla sitt ändamål i den närmaste framtiden. Utrymmet har en längre tid varit alldeles otillräckligt och håller man nu på med att bygga till ett annex för en kostnad af $55,000.

Som folkmängden i Vesterns städer betydligt ökas hvarje år, tarfvar det ej lång tid, innan vi åter börja ropa på Uncle Sam efter mera plats.

Vid sidan af sin jettelika granne,

Guaranty Loan Building, tager likväl den ståtliga byggnaden sig ut som en liten pygmee.

År 1864 kunde man hafva köpt hela qvarteret, på hvilket postkontoret och Guaranty Loan-byggnaden står, för $1,800; nu är det värdt i det närmaste $1,000,000.

Det första postkontoret, inom nuvarande stadsgränsen, etablerades år 1848

DET FÖRST v POSTKONTORET, ST. ANTHONY, 1848.aned Ard Godfrey som postmästare. Postkontoret hölls i en liten träkåk (10x12 fot), hvilken samtidigt nyttjades som “mill office,” och var belägen på flodstranden å Main Street på östsidan.

Från år 1848 till år 1851 var postförbindelsen mycket irreguliär och till och med på vintern år 1850-51 hände det ofta, att det tog från tio dagar till två veckor innan man kunde erhålla någon post.

Det första postkontoret på vestsidan etablerades år 1854. Det var beläget å Second avenue south, nära High street.

Dr. H e z e k i a Fletcher var dess förste postmästare och måste hans första qvartalsrap-port, utfärdad den 30:de Juni 1854, ha varit ett särdeles intressant dokument. De tre första månadernas inkomst belöpte sig till den oerhörda summan af $7.79. och lernna-de Uncle Sam i balans på 10 cents. Men tiderna ha förändrats sedan

dess. Inkomsterna för de tre månader, som slutade den 30:de Juni 1899, var litet mera än för de ofvatinämda tre första månaderna—precis $142,242.85 mera —det är allt.

Uncle Sam förlorade 10 cents de första tre månaderna, men för qvartalet, som slutade den 3o:de förliden Juni, erhöll han som “knappnålspengar” den lilla nätta summan af $80,312.22 efter det postverkets stora utgiftsstat—$61,938.44 —blifvit betald.

Uncle Sams börs visar, liksom allting annat, Minneapolis’ hastiga tillväxt. Följande tabell uppgifver postverkets årliga totalinkomst för hvart femte år sedan det etablerades på vestsidan år 1854:

Första året ....1S54...... $138.71

Femte året ....1,859...... 2,234.05

Tionde året ....1864...... 4,467.33

Femtonde året ....1869...... 18,882.64

Tjugonde året........1874...... 40,670.90

Tjugofemte året .....1879...... 63,886.45

Trettionde året ......1884...... 178,218.97

Trettiofemte året ....1889...... 309,400.42

Fyrationde året ......1894...... 457,832.83

Fyratiofemte året ....1899...... 607,342.75

Ifrån den tid det första postkontoret öppnades har postverket varit förlagdt i tio olika förhyrda lokaler.

År 1888 auktoriserades postoffice-de-partementet att etablera fyra bransch-

DET FÖRSTA POSTKONTORET, MINNEAPOLIS, 1854.afdelningar. Dessuton? finnas äfven nitton så kallade "Postal Stations," der allmänheten har tillfälle att köpa frimärken och "Money Orders" samt registrera bref.

Den nuvarande postkontorspersonalen består af postmästaren, 117 kontorsbi-träden, 143 brefbärare, 25 extra brefbä-rare och 12 "Special Delivery Messengers."

neapolis' postmästare "in facto." Efter att hafva tjenstgjort i postverket i Owa-tonna, Minnesota, i åtta år, först som biträde och sedan som postmästare, kom han hit år 1870 och har allt sedan dess, i hela 29 år, varit anstäld vid härvarande postverk.

En annan gammal trotjenare inom postverket är brefbäraren Albert Ashen-den. Han är den ende som är qvar af de

NUVARANDE

Bland kontorsbiträdena finnas nio svenskar och fyra norrmän samt bland brefbärarne sex svenskar och tio norrmän—således 29 skandinaver inom postverket.

Vår nuvarande postmästare, S. B. Lovejoy, är stadens femtonde postmästare i ordningen.

Biträdande postmästaren, T. E. Hughes, kan med skäl kallas för Min-

P O S T K O N T O R E T.

första sju brefbärare, som tillsattes den 1 :ste Augusti 1873, då brefbäraresyste-met tog sin början härstädes.

Det är ett besynnerligt faktum, att den yngste brefbäraren vid kåren, som tillsattes 1893, är Frank Ashcnden, en son till den gamle brefbärare-veteranen, så att två af samma familj blefvo representerade inom brefbärarekåren inom loppet af tvenne tiotal af år.HOTELL OCH KONTORSBYGGNADER.

Af stadens 107 hotell äro "West" och "Nicollet" kända när och fjerran.

Nicollet House.—År 1836 besöktes Minnesota at" Jean N. Nicollet, en välkänd fransk astronom och literatör. Med ett teleskop i hand och en sextant slängd öfver axeln begaf han sig uppför Mississippi och gjorde den första uppmätningen af Lake Itasca samt flodens egentliga källor. Då han gjorde sina observationer vid St. Anthony-fallen

hörnet af Washington och Hennepin avenues för $4,000 eller $40 per front fot. Hotellet bygdes af gult tegel, som tillverkades på den plats der Central Market nu är beläget, och öppnades hotellet för allmänheten med en stor bankett den 2o:de Maj 1858.

År 1867 såldes egendomen till F. S. och F. L. Gibson, hvilka köpte den närliggande tomten och tillbygde hela qvar-teret mellan Hennepin och Nicollet avenues, som inneslöt inalles 160 eller 170 gästrum. Hotellet är ett gammalt råmärke och den origínela tomten en

\SHfc* WASHINGTON AVENUE, MED NICOLLET HOUSE OCH TEMPLE COURT.

blef han frånröfvad sina instrument af Sioux-indianerna. Ehuru han upptäckt en komet, försummade lian att skrifva sitt namn bland stjernorna; men Minneapolis har hedrat hans minne genom att gifva hans namn åt dess ståtligaste ö i floden, åt dess finaste affärsgata samt åt dess pioneer hotel.

Nicollet House bygdes år 1857 af tvenne Boston-boar, James M. Eustis och W. H. Nudd, efter att först hafva erhållit en "bonus" af $10,000 af stadens medborgare. De köpte tomten å

utmärkt gradvisare på fastighetsvärden. År 1855 köpte Colonel Stevens landet af regeringen för $1.25 per acre.

Två år senare köptes tomten för $4,000 och i dag skulle den kanske icke kunna erhållas för mindre än $200,000.

West Hotel, en tid det mest palatslika och bäst inredda hotel i Förenta Staterna bygdes i början af 1880-talet af millionären Charles W. West från Cin-cinnati, Ohio, hvilken skänkte det till sin brorson, Colonel John T. West. Mr. C. W. West hade blifvit så förtjust iMinneapolis att han genast beslöt sig för att göra en ädel handling mot brorsonen och på samma gång bygga ett honom sjelf värdigt monument. Under den tid den ståtliga byggnaden uppfördes dog Charles W. West.

Hotellet invigdes den ip:de November 1884 med en elegant bankett, som räknade 500 gäster, hufvudsakligast från St. Paul och Minneapolis, men äfven många aktade medborgare från Chicago, Cincinnati och andra städer voro närvarande. Byggnaden är åtta våningar hög och kostar $1,500,000. Den är bygd af Joliet marmor och rödt pressadt tegel med terra cotta ornamentering.

Rotundan, som är i stånd att rymma

1,000 personer, utgör med den stora antika trappuppgången, gallerierna och sin rikedom af ornamenter i marmor, mahogny, brons, messing och måladt glas, ett praktfullt centrum i det hela. Det finnes 415 kammare eller sofrum med beqvämlig anordning för 1,200 gäster. I den stora, prydliga matsalen kunna 750 gäster samtidigt blifva upppassade och hälften så många dertill i närgränsande salar. En artesisk brunn, 622 fot djup, är i stånd att dagligen förse hotellet med 177,000 gallons vatten. Hotellets egare, Colonel John T. West,

hvilken i många år varit en af stadens mest framstående medborgare, afled plötsligt måndagsqvällen den I3:de sist-lidne Mars. Han hade tillbragt aftonen i Metropolitan teatern tillsammans med en vän, men då andra akten var slut sade han god natt och gick hem. Inkommen i hotellets kontor, tog han af sig hatten och rocken samt sade ett par ord till en “Times” rapportör, då han plötsligt föll till golfvet, död af hjertslag.

Några af stadens äldre pioneerer, som för flera år sedan inqvarterade sig å West Hotel för att tillbringa sina återstående dagar i lyx, beqvämlighet och välmåga, kunna med intresse blicka tillbaka till den tid, då de med sina vänner år 1853 togo in på “Minneapolis House” (vestsidans första hotell, beläget nära fallen), der de voro tacksamma att kunna komma i åtnjutande af den torftiga kost och de knapphändiga beqvämlighe-ter som den tiden stodo stadens affärsmän och resande till buds.

Så kallade skyskrapare hafva vi visserligen några få, men de torna ej så högt som de stora affärsbyggnaderna i New York och Chicago, hvilka räkna ända till 31 våningars höjd. De äro också de högsta byggnaderna i verlden med möjligtvis ett undantag af Babels torn, men äfven det, påstå några bibliska forskare, steg aldrig högre än 200 fot.

Om vår stads skyskrapare ej äro så höga, så kunna de likväl täfla—ja, öfver-träffa—i arkitektonisk beräkning och hafva de derför ett mera behagligt och imponerande yttre. Våra största kontorsbyggnader räkna merendels åtta, nio, tio och tolf våningar.

År 1888 hade arkitekt Bufhngton uppgjort en plan att bygga en kontorsbyggnad på 28 våningar, men den kom icke till utförande. Orsaken var den, att vi

WEST IIOTEL.ej voro så trångbygda. Liksom Chicago och New York hafva vi samma tillfälle att “gå till väders”; men hvad bättre är, vi hafva också större jordyta att svänga oss på. Närstående teckning gifver en fullständig idee om denna på sin tid storslagna plan.

Guaranty Loan Building, hörnet af Third street och Second avenue south, är den största och dyrbaraste af vår stads skyskra-pare. Vi äro ej i stånd att uppgifva den bestämda kostnaden af denna byggnad, men den torde belöpa sig till mer än $1,000,000.

Byggnaden fullbordades år

1890, är tolf våningar hög och har ett 48 fots högt torn, utgörande hela höjden från marken 220 fot. Dc första tre våningarne äro ai grön granit samt de öfre nio af röd sandsten. I denna ståtliga kontorsbyggnad finnes det ej

mindre än 400 kontor med en sammanlagd personal af 1,400 personer, nästan lika många som in-vånarne i South Stillwater.

På grund af sitt utmärkta läge, näst intill postkontoret, äro denna byggnads affärslokaler i ständig efterfrågan.

Förr i tiden var det vanligt att man gick ut på bron för att taga motion, men nu går man upp på taket af Quaranty Loan Building för att sluka lite frisk luft.

Hur härligt är det icke att der uppe, högt skild från stadens buller och dam, taga sig en liten promenad i de naturliga sandgångarne, omgifna å ömse sidor af en rabatt (hvilken bankir har hört talas om så hög rabatt?), full med alla de skönaste blomster, som kunna trifvas i ett Minnesota klimat. Om sommaraftnarne satt man fordomdags deruppe och njöt af de på platsen

serverade förfriskningarne, under det att man förtjust lyssnade till orkesterns om-vexlande konsertprogram. Och från det höga tornet har man ännu den mest sublima utsigt.

New York Life Building, hörnet af Fifth street och Second avenue south, eges af lifassuransbolaget “New York.” Byggnaden fullbordades år 1890 och är

10 våningar hög, förutom jordvåningen. De tre första våningarne äro uppförda af St. Cloud granit och de öfriga af mörkrödt tegel. Om byggnaden till det yttre utmärker sig för enkelhet, så ådrager sig förstugan och korridorerna så mycken mer uppmärksamhet genom sin magnifika stil. De bländande marmor-väggarne, som skifta i mångfaldiga fär-

28-VANINGS HUSET. L. S. Buffington, Arkitekt.GUARANTY LOAN BYGGNADEN.

ger, samt de förgylda dekorationerna gifva det hela en orientalisk pregel. I förstugan finner man den bekanta elektriska klockan, som går medelst elektricitet ledd från apparaterna i jordvåningen. De öirc våningarne inrymma 240 eleganta kontor. Hela kostnaden för byggnad och tomt är omkring en million dollars.

Lumber Exchange, hörnet af Fifth Street och Hennepin, är till utseendet den solidaste af alla byggnader i staden. Den är konstruerad af brun Lake Su-perior-sten med granitfot, är tolf våningar hög samt inrymmer omkring 500 kontorsrum. Kostnaden för byggnad och tomt är mellan elfva och tolf hundra tusen dollars. De flesta af stadens tim-merhandlare hafva sina kontor i denna byggnad.

Syndicate Arcade, å Nicollet avenue, mellan Fifth och Sixth streets, uppfördes år 1884 och upptager en större jordyta än någon annan kontorsbyggnad i staden. Den är uppförd af Ohio sand-

sten och är fem våningar hög, förutom midtpartiet som räknar sex våningar. Byggnaden eges af ett syndikat af femton medlemmar. Då byggnaden var fullbordad var den här i landet den största affärsbyggnad under ett tak, och anses den ännu som en bland de vackraste byggnader i Nordvestern. Den kostade omkring $640.000, och med tomten $900,000.

Masonic Temple (Frimurare-templet), hörnet af Hennepin avenue och Sixth Street, fullbordades våren 1890. Byggnaden är åtta våningar hög samt bygd af ljus Ohio sandsten, vackert skulpterad med en mängd frimurare-emblemer samt andra ornamenter. Nedre våningen upptages af butiker och de öfriga inrymma bland annat 125 eleganta affärslokalér. Det finnes fem loge-rum med sina 50 komitee- och emottagnings-rum. Elfva loger begagna sig af dessa lokaler, hviUca äro ytterst kostbart och elegant inredda. Bal- och bankett-salarne äro belägna å den åttonde vå-

LUMBER EXCHANGE.ningen. Danssalen (eller exercis-salen) är 80x114 fot och upplyses* af 450 elektriska glödlampor. Denna byggnad, som är en verklig prydnad för staden, har kostat tillsammans med tomten $361,000. Det är den finaste byggnaden i sitt slag i Vestern och ötverträffas af endast få i hela landet.

Chamber of Commerce (spannmåls-börsen) organiserades år 1881 och intager för närvarande det ledande rummet bland kommerciella organisationer i sitt slag i hela verlden. Byggnaden å hörnet af Third Street och Fourth avenue south fullbordades år 1884 för en kostnad af $180,000 och representerar tillsammansTAK

I'KOMENADEN Å GUARANTY LOAN BYGGNADEN.

med tomten ett kapital af $240,000, nu troligtvis värdt en hel del mer.

Enorma affärer förrättas årligen inom denna byggnad. Den som infinner sig å "Exchange Room" mellan klockan 11 och 1, kan bäst få ett begrepp om den lifiighet som här är rådande. Man tror sig vara i en riktig bikupa, då man kommer in bland de hundratals kommis-sionshandlare, mäklare och mjölfabrikanter, som under ett outhärdligt sorl här vimla omkring hvarandra. Bland de framstående personer, som man här i mårrga åratal varit van att se, räknas Minneapolis' "Flour King," C. A. Pills-bury (afliden den 24 September 1899), hvars namn blifvit fört öfver hela den civiliserade verlden. C. A. Pillsbury var ganska berest och besökte Sverige

vid ett eller ett par tillfällen. För vårt land och dess folk egde han också långt större sympatier än flertalet amerikaner. Han talade ofta med förtjusning om Upsala-sången.

Den ståtliga byggnaden har för länge sedan varit alldeles för liten för ändamålet, och pågå för närvarande förberedelser att uppföra en mycket ståtligare och beqvämare spannmålsbörs.

Temple Court, hörnet af Washington och Hennepin avenues, åtta våningar hög;

Boston Block, hörnet af Third Street och Hennepin avenue, sju våningar hög, samt

Phoenix Building, hörnet af Fourth Street och First avenue south, nio våningar hög, jcmte ett halft dussin andraCHAMBER OF COMMERCE.

liknande byggnader närma sig de först-nämda i afseende på centralt läge och moderna affärslokaler. Flera af våra landsmän inom olika professioner hafva kontor i dessa eleganta affärspalats.

Å Nicollet avenue torde vi i den närmaste framtiden få se de elegantaste affärshusen. En storartad kontorsbyggnad, som nu i det närmaste nå't sin fullbordan, är "Arlington Block," hörnet af Fifth Street och Nicollet avenue. Byggnaden är nio våningar hög och beräkn?s att kosta $225,000.

EXPOSITIONS-PALATSET,

Expositions-byggnaden företer en ståtlig anblick vid den östra flodstranden, der det gamla Winslow House fordom fäste allas uppmärksamhet.

Den på sin tid så bittra rivaliseringen mellan St. Paul och Minneapolis var egentliga orsaken till uppkomsten ai denna imponerande byggnad samt de årliga expositioner, som der sedermera i åtta års tid reguliärt afhöllos.

Efter flera års rivalisering vid val af plats, hvarest statens årliga utställning borde afhållas, hade St. Paul och Minneapolis-komiteerna under legislaturens session vintern 1885 förenats om en ''Union Fair Grounds" mellan de båda städerna. Andra St. Pauliter hade under tiden i hemlighet arbetat på en annan plan, direkt i staden St. Pauls enskilda intresse, och en vacker morgon, just som Minneapolis-komiteens med-,lemmar förmodade att deras bemödanden hade krönts med framgång, fingo de läsa i St. Paul-tidningarne att Ram-sey county auktoriteter hade erbiudit att för ofvannämda ändamål till staten donera "Ramsey county poor farm," belägen i en annan del af staden. Detta St. Pauls till vägagående väckte allmän förtrytelse i Minneapolis.

"Minneapolis Tribune," som då egdes af Alden J. Blethen, fördömde i skarpa ordalag det ogrannlaga beteendet; men, Mr. Blethen gick längre än så, han kallade personligen ett allmänt massmöte, der livar och en kunde gifva luft åt sina känslor, och förklarade att det enda, som återstod för Minneapolis' förorät-

grundstenen till det ypperliga $325,000 industripalatset.

Byggnaden omfattar ej mindre än 367,500 qvadratfots yta för utställnings-artiklar samt kan med beqvämlighet inrymma 45,000 besökande.

Den första exposi ionen öppnades den 23:dje Augusti 1886—iust 124 arbetsdagar från den tid då byggnadskontraktet blef antaget.

E11 liten dotter till en af expositions-direktörerna frågade då sin fader om den nya, magnifika byggnaden måste

byggas om hvarje år, och då hon under-

EXPOSITIONS-BYGGN ADEN.

tade medborgare var att genast organisera en stor “Industrial Exposition” på egen hand för aihållandet ai årliga utställningar. De största och förnämsta samlingsplatser voro sedermera för hvarje qväll till trängsel öfverfylda med för saken intresserade personer. Redan vid de två första mötena blefvo $185,300 subskriberade. Intresset var allmänt inom alla folkklasser och en association vardt genast organiserad. Tomten hvarpå det gamla spökslottet, Winslow House, var beläget, skänktes för ändamålet af östsidans förmögne medborgare och den 2Q:de Maj 1886 lades

rattades 0111 att industripalatset var en permanent byggnad, utropade hon triumferande: “Jaså, då stå vi framom St. Paul. Der måste de bygga sitt ispalats nytt för hvarje år.”

På den första expositionsdagen sattes alla maskinerna i gång af president Clevelands fru, som då vistades i Adirondack, New York. Denna plats hade för tillfället blifvit satt i direkt förbindelse med Expositions-byggnaden medelst en elektrisk tråd.

I byggnadens midt finnes ett utmärkt auditorium med sittplatser för 7,300 personer. Om det icke varit för dennabyggnads skull hade Minneapolis aldrig kunnat försäkra sig om den republikanska nationalkonventionen, som egde rum härstädes år 1892.

Efter det årliga expositioner i åtta års tid hitlockat folk från alla delar af Nord-vestern, tog intresset plötsligen slut. Framgången af denna storslagna plan kräfde nemligen mer tid, omsorg och penningeuppoffring än flertalet af stadens affärsmän kunde längre vidkännas.

Den ståtliga Expositions-byggnaden kommer nu kanske sjelf en vacker dag att blifva “ställd på exposition.” En oviss dom hvilar fortfarande öfver densamma. Skall den förvandlas till magasin, maskinverkstäder och dylikt, eller torde vi kunna hoppas att äfven framdeles få se tusentals jublande menniskor församiade derstädes i industriens och konstens tjenst eller för andra upplyftande och ädla syftemål?

Konstutställningarne vid våra expositioner voro ofta ganska beaktansvärda och ha också för spridandet af kännedomen om nordisk konst varit af stor betydelse. Vid andra utställningsåret exponerades en samling af skandinaviske målares och bildhuggares verk, som väckte betydligt uppseende och erkännande, ej utan sin tillsats af förvåning. Samlingen hade åvägabragts genom Mr. Olaf Ellison, som personligen besökte de tre nordiska landen för exposi-tionsstyrelsens räkning. Flere af konstnärerna, särskildt bland de svenska, hade sändt sina senaste <jch bästa arbeten direkt från årets salong eller ateli-ererna i Paris. Svenskarne Josephson, Liljefors. Hasselberg, Ccd.rström, Wal-lander och Österlind väckte i all synnerhet berättigadt uppseende med sin djerfva och säkra konst. Dess värre funnos ej köpare för dessa präktiga dukar och statyer. En större tafla af Wal-lander inköptes emellertid af exposi-tionsstyrelsen och finnes ännu i tafvel-samlingen å stadens centralbibliotek.

Norrmännen härstädes eldades till kulturel patriotism af den stora framgång, som den skandinaviska konstut-

ställningen rönt, och bildade en konstförening. Denna, “Norwegian Art Association,” utstälde år 1888 vid expositionen en samling af norske konstnärers arbeten och tillsågo att flera af dessa blefvo afyttrade. År 1889 höll samma organisation en skandinavisk konstutställning på egen hand under expositionsmånaden å Central avenue på Nicollet Island. Det var meningen, att Sverige då skulle representeras, men på grund af uppkommet förhinder vardt detta dock ej af. Danmark och Norge företräddes deremot ganska bra af dess mera framstående konstnärer. Svenskarne hade, som vanligt, visat brist på initiativ, och någon konstförening bland dem, kom ej till stånd. Som motvigt må nämnas, att det var en svensk man, Dr. Victor Nilsson, som skref mera och mera uttömmande än någon annan härstädes gjort, ej blott om de skandinaviska, utan samtliga konstutställningarne både i skandinaviska och amerikanska tidningar. Bland andra vackra ansatser, som ej blefvo till mera än sådane, var också den norska konstföreningen, som nu länge sofvit overksamhetens sömn. Bland dess mest intresserade medlemmar och stiftare voro A. C. Haugan, domare Ueland, Luth. Jaeger, Kristofer Janson med flera. Några i egentlig mening konstförståndige funnos väl knappast i dess krets utom konstnärerna.

POLISKÅREN.

Detta departement räknar egentligen sitt ursprung från den tid, då stadssty-relsen organiserades år 1872. Före den tiden lågo polismyndigheterna hos St. Anthonys och Minneapolis' City Mar-shal och deras assisterande konstaplar. Åldermännen hade då äfvenledes rättighet att arrestera personer, ehuru de sällan eller aldrig begagnade sig af denna myndighet.

Ett vakthus bygdes år 1855, der fångar instängdes för tillfället. Efter de blifvit dömda sändes de antingen till Ramsey county ''jail" eller till fängelseti Stiilwater, tills Hennepin county Court House och "jail" blef fullbordadt år 1857.

År 1859, då staden hade 12,000 invånare (6,700 i St. Anthony och 5,300 i Minneapolis), säger en tidning:

"Vi hafva en liten poliskår, på det att vi måtte vara fullkomligt utrustade— men det fins icke mycket för den att göra."

Blott man kunde säga detsamma nu också!

Med stadens tillväxt ökades polisstyrkan år från år.

Under Mayor Rands regim började man sysselsätta stadens fångar med arbete på gården utanför county-häktet. Detta medförde ett lyckadt resultat och gaf anledning till uppbyggandet af ett arbetshus (City Work House) i Shingle Creek, numera Camden Place. Arbetshuset blef till alla delar fullbordadt år 1886, från hvilken tid sheriffens inkomster från "boarding-huset" blefvo betydligt reducerade.

Den I4:de Mars 1887 utnämdes af City Council, enligt ett förslag antaget af legislaturen, en polis-kommission (Board of Police Commissioners) med fullmakt att bestämma öfver alla utnämningar samt styra och ställa inom poliskåren efter eget godtfinnande.

Då Mayor Ames höll sitt inträdestal,

April 1887, hvari han på det högsta berömde poliskåren, alluderade han på den of-vannämda förändringen sålunda:

"Vid legislaturens senaste sammanträde lyckades det några få näsvisa fanatiker, understödda af en puritansk majoritet, att sätta sig emot folkviljan, beröfva mayorn hans kontroll öfver poliskåren samt anförtro denna makt åt en poliskommission."

Denna poliskommission afskaffades år 1890 och makten och äran ti 11 föllo åter borgmästaren.

Bland skandinaverna, och svenskarne i synnerhet, har det alltid varit ett förfärligt väsen vid hvarje administrations-ombyte i fråga om representation inom poliskåren, emedan irländare och andra nationer merendels fått företrädet. Orsaken till det ogynnsamma resultatet i denna "brännande fråga" torde kanhända för svenskarnes räkning finna sitt förnämligaste ursprung i deras benägenhet att, såsom hittills, allt för mycket egna sig åt den maskinmessigt drifna partipolitiken, samt oförmågan att "köpslå" eller pocka sig till sin rätt. För att tydligt framställa de makthaf-vandes bruk och missbruk i afseende på utnämningar inom poliskåren, hafva vi med stor omsorg och tidsspillan utarbetat en liten statistik, som icke torde vara utan ?itt intresse. Nedanstående tabell upptager namnen, nationaliteten, tjenstetiden samt rangordningen på alla de skandinaver, som fungerat på poliskåren ifrån dess upprättande till närvarande tid:

1870.... |Geo. H. Johnson................N

1871... .¡Swnn Wolten....................S

1872—81 jLouis Solberg ....N

1874—78|Louis Oleson....................S

1876—77|Wm. Christianson.............D

1877____|C. E. Blomgren..................S1878—99| Swan Wolten....................S

|Utniimd till sergeant år 1885. |Utnämd till löjtnant år 1886. |Utniimd till kapten år 1899.

1878—791 Andrew Slotten.................N

1879—851 P. P. West....................N

¡Utnämd till sergeant år 1882. jutniimd till löjtnant år 1883. |Utnämd itll kapten år 1884.

1879—99|John Norman....................S

|Utniimd till sergeant år 1886.

1880—92|John Gardner ....S

1880... ,|Peter Engberg...................S

1881—991 Tom. Nelson....................N

¡Utnämd till sergeant år 1883. |Utnämd till löjtnant år 1S86.

1882—93|01e Anderson....................N

1882—831John C. Olson...................N

1882—99|01e M. Shelly...................N

1883.... |John Eggan ....N

1883—99| C. V. Gustafson.................S

|Utnämd till sergeant år 1889.

1883—99[Louis Ness......................N

|Utnämd till kapten år 1886.

1884—971 John L. Eklund.................S

1884—99| John E. Wold...................N

1884—97| Peter Martinson.................S

¡Utniimd till sergeant år 1893.

1884—891 Holger Faurschou...............D

1884—98| N. P. Swenson..................S

1885____|Sam Simonson ....N

1885—99|.Tohn E. Kvittum................N

1886—87|.Tohn Landberg...................S

|öfverstlöjtnant.

1886—94 P. T. Megaarden................N

|“Court officer.”

1886-92| M. Smeby.......................N

1886—991Odin Wold.......................N

1886—99;George Johnson..................N

1886—93| Louis Knudson..................N

1886—88[Steve Anderson ....N

1886—99j John Stavlo.....................N

|Utnämd till detektiv år 1895.

1886—88i John Newman..................S

1886—87|P. A. Lindström.................S

1886—99| John Stewart..................D

1887—99|A. P. Johnson....................S

1888....|John C. Olson..................N

1889-991 Hans Burly.....................N

1889—99| August Wold....................N

¡Utniimd till sergeant år 1S99. 1889—99 K. O. Aasgaard.................N

1889.... T. C. Thorbergsen ....N

1889—99 A. G. Erickson..................S

1889—99 J'ohn H. Thompson..............S

1889____Wm. Nisted.....................D

1889—99 Ivar Tollefson...................N

1889____| Peter Anderson ....N

1889—921 August Noren....................S

1889—991 Lars Hansen.....................D

1889—99| O. Hovelsrud....................N

1889—91|Robt. Langdon...................S

1890—94|D. Colstrom ....S

1891—99|Paul Nass.......................N

1891—98j A, T. Hallen....................N

1891—99iB. Hovelsrud....................N

1891—92 Hans J. Johnson................S

1891—99|Nels Nelson.....................I>

1891—93|Peter Qulst.......................S

1891—92|A'oxander Uggla.................S

1892—99|Andrew Nelson...................S

1892—93|Peter Olson......................S

1893—99|John Larson.....................S

1893—99|V. E. Olson.....................S

1893.... |Nels Svenson.....................S

1893—99|Frank A. Clawson..............S

1893—94|Chas. Wallin....................S

1894—99 |F. Ferm..........................S

1894—99|George Dahl.....................N

1894—99|S. Peterson......................D

1894—9910. Lindquist....................S

1895—991 C. C. Norbeck...................N

1895—98|August Weinell..................S

1898—99|John Ferm.......................S

1898—99| Peter Qulst......................S

1898—99jEd. Nerhaugen..................N

1899.... | Gust. Forseman ....S

1899.... |Chas. Wallin.....................S

1899____| Sampson Eide ....N

1899____|James M. Ringberg.............S

Af de ofvannämde patrullmännen haf-va två (Peter Quist och Chas. Wallin) tjenstgjort vid tvenne olika tidsperioder.

Initialerna "S," "N," "D," som följa efter namnen, beteckna svensk, norsk och dansk, och finna vi således att 36 svenskar, 35 norrmän och sju danskar tjenstgjort som ordningens upprätthål-lare.

Den skandinaviska polisstyrkan under innevarande år består af 40 medlemmar, nemligen 17 svenskar, 19 norrmän och fyra danskar.

Löjtnant Nelson och kapten Ness to-go afsked för kort tid sedan, men torde några andra skandinaver nu få lyckan att träda i deras spår.

Enligt polisrapporten för 1898 räknades 213 personer till polisaldelningen under nämda år. Af detta antal voro 129 patrullerande och 16 beridna poliser.

Kostnaden för poliskårens underhåll år 1898 uppgick till $214,028.21 och inkomsterna för böter till $52,449.88.

Totalvärdet af kårens egendom var $97,000.

Af $16,392.50 värde i lösöre, som rapporterades att ha blifvit stulet, återskaffades genom polisens försorg $13,410.50. Värdet af hästar och vagnar, som blifvit stulna, eller på annat sätt förlorade och återlemnade till sina egare af polisen, uppgick till $112,964.

Under årets lopp, 1898, blefvo ej mindre än 4,785 personer arresterade. Bland dessa befunno sig 765 skandinaver (448 svenskar, 292 norrmän och 25 danskar).Bland de skandinaver, som under de sista sex åren råkat i lagens klor, har proportionen årligen visat sig vara: danskar, 25 till 50; norrmän, 300 till 400: svenskar, 400 till 450.

Man måste här med skäl fråga: Är icke procenten för hög i förhållande till den skandinaviska befolkningens storlek samt dess i allmänhet stilla och lugna väsen?

Det troliga är att icke alla dessa varit Minneapolisbor, utan att en stor del tillhört den folkström, som ständigt genomflyter Minneapolis.

Huru många saloon licenses, som komma att utfärdas detta år, är svårt att korrekt bestämma; men det antages att det torde blifva cirka 25 mer än förlidet år, då saloonernas antal uppgick till 307.

Fans det några skandinaviska representanter bland detta antal? Ja, hvad tror ni väl? Jo, det fans icke mindre än 106 skandinaviska "saloonkeepers," mer än en tredjedel af stadens krögare! — "Det är hemskt, sa' Rydingen!"

Man kan ej annat än känna sig litet svårmodigt stämd, då man betraktar nämda siffror samt tänker på huru förhållandena ändrat sig sedan den gamla, goda tiden. I November 1879 var en polisrapport synlig i en amerikansk aftontidning härstädes, hvilken bland annat innehöll ett för skandinaverna synnerligen hedrande omdöme, hvilket vi ej kunna förneka oss nöjet att här återgifva:

"Det är ett betecknande faktum, som högeligen hedrar de arbetsamme och laglydiga skandinaviska nationerna, att ehuru dessa medborgare utan tvifvel äro till antalet talrikare än någon annan utländsk nation såväl i denna stad som i hela staten, de likväl icke i jemförelse-vis stort antal skylta i po'israpporterna."

Så skall det låta! Måtte kommande rapporter gifva anledning till många liknande offentliga erkännanden.

"Patrol Limits" är cn reglering, som särskildt tillhör Minneapolis. Ingen annan kommun har någonting liknande. Nykterhetsideen tillämpas här

praktiskt öfver sju åttondedelar af stadens areal, det vill säga S5XA qvadratmil. Innan denna plan antogs år 1884, fans det 555 salooner spridda öfver hela staden, betalande hvardera en "license" af $500. Nu der-emot fins det endast omkring 325 salooner inom ett jemförelsevis litet område, hvilka betala en "license" af $1,000 hvardera. Denna plan förordades först af George A. Pillsbury i hans inträdestal som borgmästare i April 1884, och är hans son, Charles A. Pillsbury, den som fått äran af att vara pappa till denna origínela idee. Det var ett republikanskt projekt, som mötte allmänt motstånd bland demokraterna, men, sedan det visat sig att ideen var god, tages den nu i försvar af alla goda medborgare, oafsedt politiska partier. De 22 dåliga krogar, som förut funnos i det distrikt, som allmänt varit bekant under namnet "Hub of Hell" i syd-Minneapolis, hafva blifvit reducerade till tre eller fyra. Det niondet vvardet har endast 1, det andra endast några få och det tolfte endast tre eller fyra. De nyare stadsdelarne och hela vvards, såsom det tionde, trettonde, åttonde och sjunde, äro totalt fria från krogar. Dessa wards njuta stora fördelar af sagda reglering. Inte sant? Fråga apotekirne på platsen!

Som gränslinien är utstakad äro sa-lconerna förlagda rätt och slätt inom sjelfva affärsstaden och residjensdelarne befriade från desamma. En liten del af staden beviljar följaktligen utskänk-ningsrättighet, under det att den större, återstående delen strängt regleras af prohihitionslagen.

Libertiner och krogpartiets anhängare i allmänhet hafva alltid hängt upp sig på denna "patrull lina," hvilken de anse som ett groft angrepp på medborgarnes "personliga rättigheter."

Oaktadt "Patrol Limits" är en fråga, som lätt "stöter på patrull," måste man likväl erkänna, att den utfört ett helso-samt inflytande på vårt samhälle. Man får lof att blunda för oegentligheter ibland, om man skall kunna betraktasaker och ting från den rätta sidan och liksom Alex. Johnson (vid "Svenska Kuriren") måste man säga: "Det är svårt att se en sak rätt, om man jemt blinkar, när man tittar på den."

Ja, att åsigterna i detta ämne varit

delade, kan ingen hjelpa, ty

"Den ena hyllar, hvad som starkt plär kallas.

Men denna smak kan inte vara allas."

En kusin till någon Bacchi broder— en så'n der herre, som, då han gifver sin hustru 25 cents till inköp af två pund kött, troligtvis finner denna summa minst tre gånger så stor som den, hvil-ken han kastar på krogdisken för att förvandlas till "two whiskies,"—kände sig en gång förnärmad på våra "palrol limits" och skref derföre följande apropos för dagen:

Det hiinde i Abdera I långt förfluten tid,

Att några söpo mera Än hvad de tålde vid.

De nyktre ahderiter,

Så store uti dåd Och dråpliga meriter,

Då funno uppå råd.

De gingo, hela raden,

Att draga upp en ring Kring centern utaf staden Och trakten näst omkring.

Det inom denna ringen Blef krogar mer än nog;

Men utanför fick ingen Vid lifsstraff öppna krog.

Men då så galet gick det,

Att litet hvar till slut Gick just till fvll-distriktet Och söp mer än förut.

Nu sände magistraten,

Så rådlös, ut ett båd Kring hela vida staten Att spörja efter råd.

En thracier blef funnen,

En gubbe, klok och vis.

Han kom och öppna munnen Samt sa' så här precis:

"Befolkningen jag känner,

Och hvarför den blir full.

Tag gränsen bort, go' vänner,

Den stöter på patrull."

Lite hvar af oss kommer troligen ihåg den tid, då Minneapolis ej hade annat än veritabla "syltor"; men den tiden har flytt och allt efter som staden tillväxte

i ålder och visdom, förändrades äfven detta liksom allting annat.

Flertalet "syltor" har förvandlats till "förgylda krogar."

Urinvånarne här i staden erinra sig säkert en skylt, som ständigt vinkade åt vandrare på Washington avenue south, allt under den gamla goda tiden. På denna skylt prunkade de gamla välbekanta namnen Anderson & Petterson— Lundström, som fattades, satt kanske inne på någon annan krog, i något hörn, mer eller mindre beskänkt.

Trots mångfaldiga försök har söndagslagen merendels varit särdeles slappt tillämpad. Allt har berott på borgmästarnes uppfattning af saken, eller snarare sagdt på hans beräkning att kunna tillfredsställa den stora mängden af folket för vinnandet af popularitet och röster för nästkommande val. En del hafva hyllat en "Wide Open Policy," då flertalet deremot försökt att gå "den gyllene medelvägen." Ingen har, med ett undantag, vågat taga steget fullt ut. Den vanligaste regeln har varit, att huf-vudingången måste vara stängd på söndagen. Derföre har det varit alldeles omöjligt att kunna finna en krog, som icke varit försedd med sidodörr, ty det enda som tycks uppehålla en del stadsboars anseende, hvardagar såväl som söndagar, är att "ej gå den rätta vägen." Äfven då man försökt tillämpa lagen som bäst, och krogarne måst vara hermetiskt tillslutna, har man likväl funnit förhållandena just precis som det står i visan:

"FINS DER ÄNDÅ "

På sönda'n hvar krog uti staden stängs till, "Det heliga rådet" så fordrar och vill —

<)m krögarn ej stängt får i finkan han gå; Då syns han ej mer — men han fins der ändå.

Flns der ändå,

Flns der ändå;

Då syns han ej mer — men han flns der ändå.

Den snaps, som den törstige fått vid hans disk

Med tilltugg af plckles och chow-chow och fisk.

Har osynlig varit — men lita du på:

Fast icke han synes, han fins der ändå. Fins der ändå,

Flns der iindå;

Men fast han ej synes — han fins der ändå.BRANDKAREN.

Det utmärkta brandväsen, öfver hvil-ket Minneapolis med rätta är så stolt, har genomgått många evolutioner sedan den frivilliga brandkårens fcrsta dagar. En primitiv brandkår existerade i St. Anthony redan år 1851. Hvarje medlem deraf var ålagd att vara försedd med tvenne ämbar samt en ofantlig säck af segelduk. I dc förra skulle han bära vatten till eldsvådan, under det att den senare tjenade som en •'behållare” för sådana husgerådssaker eller varor, som kunde räddas och stufvas in i dess rymliga djup. Först i December 1854 blef en mera praktisk brandkår organiserad och kallades ‘'Cataract Engine Company No. 1.” Dess utrustning bestod af ett antal läderämbar, några tåg, kedjor samt en eller två stegar. Det hände sällan, att brandsoldaterna blefvo utkallade och deras organisation blef mer en sällskaplig förening än någonting annat. Deras uniform bestod i cn röd skjorta med blå krage och uppslag, hvita byxor med svarta galoner, blank kask och ett svart läderbälte. År 1858 organiserades ytterligare tre brandkårer och bättre attiraljer anskaffades. Flera frivilliga kårer organiserades och man hade rikligare tillfällen att kunna få gå till “The Firemen’s Ball.”

Den första brandkårsorganisationen på vcstsidan var “The Millers’ Fire Association” år 1865, hvilken var en privat

affär för att skydda qvarndistriktet, och dess upphofsman var W. M. Brackett, som då var bokhållare hos Eastman, Gibson & Co.

Brandkårsdepartementen på öst- och vestsidan konsoliderades år 1878 med W. M. Brackett som brandchcf.

Stadens hastiga tillväxt samt det samtidigt ökade anlitandet af brandkåren blef snart för stort för en voluntär-organisation, hvadan stadsstyrelsen år 1879 åtog sig brandkårens underhåll. Volontärkompanierna upplöstes den i:ste Juli 1879 med stora högtidligheter, tal och parader.

Vestsidan erhöll sin första ångspruta, “City of Minneapolis,” år 1875. Ett par år förut, i Juli 1873, hade St. Anthony fått sin första ångspruta, “Cataract,” hvilken följaktligen är den äldsta i staden. Den var i praktisk användning ända till år 1895, då den gick ut ur tjenstgöring; men man kan ännu få se den gamla “Cataract” vara till nytta, då man har att pumpa vatten ur öfver-svämmade källare eiler vakanta tomter.

Brandkåren blef utkallad 907 gånger förlidet år och tillryggalade dervid 5,633 mil, hvilket gjorde ett totalafstånd af

11,266 mil fram och åter.

Förlusten vid samtliga eldsvådorna år 1898 uppgick till $521,268.98. Endast åtta af dessa förorsakade en förlust af $10,000 hvardera.Branddepartementet eger för närvarande 23 ångsprutor, 195 hästar samt 47,632 fot af sprutslangar.

Utgifterna för brandkårens underhåll förlidet år belöpte sig till $327,769.22.

Brandkåren består för närvarande af 300 medlemmar. Bland dessa räknas 30 skandinaver (14 svenskar, 13 norrmän och 3 'danskar.)

Bland de officierande medlemmarne finna vi Joseph C. Hernlund, (svensk) andre biträdande chef, Frank A. Peterson, (svensk) kapten; N. J. A. Anderson, (norrman) kapten; Swan F. Lindstam, (svensk) löjtnant; John Lindström, (svensk) löjtnant.

Tjugutre brandstationer äro förlagda i olika delar af staden. Då alarmklockan ljuder, skådar man en liflig scen,

såväl i som utom vakthuset. Menniskor, både gamla och unga, strömma till från alla kanter för att bevittna det vilda kaos, som nu på ett ögonblick uppstår. Man bekikar de frustande, stampande hästarne hvilka störta förbi med högt lyftade hufvuden, glänsande ögon och spända muskler, och som te sig som om vore de redan omgifna af eld och lågor eller eldade af stridslust, hvilket de äfven äro. Ty vid brandklockans ljud veta de hvad det gäller, och i vild yra äro de måna om att intaga sina platser i ledet framför den blänkande ång-sprutan för att ögonblicket derpå i fyrsprång “gå i elden” för den uppgift de fått sig förelagd.

Många stora eldsvådor, storartade att beskåda, men sorgliga att tänka på, haf-va egt rum, der både stort egendomsvärde och många menniskolif gått förlorade.

Den första stora eldsvådan i Minnea-polis inträffade den i8:de Juni 1860, då hela norra sidan af Bridge Square, från floden till Second Street, gick upp i rök. En lång rad af träbyggnader hade blif-vit bygda från flodstranden längs utmed norra sidan af Hennepin avenue, der stadens alla butiker voro belägna, tillsammans med en liknande rad å andra sidan å Nicollet avenue. Elden utbröt

på natten och hade redan fått en sådan framfart, innan den upptäcktes, att det var alldeles omöjligt att släcka ut densamma. En lång sträcka af män voro placerade från floden upp till de brinnande byggnaderna och langade fram och tillbaka ämbar fulla med vatten, hvilka tjenstgjorde i stället för vår tids slangar och ångsprutor. Männen arbetade på pytsbrigaden hela natten, men endast en lång sträcka af brända tomter lönade deras möda. Resultatet af denna eldsvåda blef att man för första gången började tänka på att organisera en brandkår med lämpliga apparater att bekämpa det förhärjande elementet. Anthony Kelly bygde året derpå den första stenbyggnaden å Bridge Square, hvilken ännu står qvar, nästan midt emot City Hall. Äret derpå blef den andra sidan äfven utsatt för en likaså förödande brand, och resultatet vardt, att man nu började att bygga upp stenbyggnader på den sidan vid Nicollet avenue. Den första stenbyggnad, som uppfördes der, står nu vid sidan af W. K. Morisons jernhandel. Enligt den tidens förhållanden voro dessa två eldsvådor de mest olycksbringande, som någonsin inträffat, om man undantager qvarnexplosionen år 1878.

Juldagen år 1884, då de flesta menni-skor hade blifvit körda inomhus af en förskräcklig kyla, upptäcktes eld i Aca-demy of Music, då den finaste teater i Nordvestern, hvilken stod på den tomt som nu upptages af Temple Court. Lågorna hade gripit omkring sig så hastigt att brandsoldaterna ej kunde göra något annat än att försöka rädda när-gränsande byggnader. Teatern blef förstörd, ingenting mer än de isklädda murarne stodo qvar för att bära vittne om den stora förödelsen.

Den I2:te April 1886 såg man en förskräcklig syn å hörnet af Third Street och Hennepin avenue. Boston Block var omgifvet af ett svart rökmoln, som trängde ut från de öfre fönstren, och väldiga eldtungor svepte omkring takkanten. Många af dem. som befunnosig i byggnaden, tittade ut genom fönstren med förskräckelse målad i sina anletsdrag och ropande på hjelp. Snart kommo brandsoldaterna. Det såg nästan omöjligt ut att kunna rädJa någon, men genom att klättra upp på taken å närliggande byggnader sträcktes stegar tvärs öfver till fönstren på Boston Block. Få dessa bräckl ga bryggor fördes qvinnorna tvärs öfvcr gatan undan all fara.

En annan minnesvärd eldsvåda var den af St. Anthony elevatorn, den I9:de Juli 1887. Elevatorn utgjorde egarnes stolthet och ett gammalt kändt råmärke i närheten af St. Anthony Park.

Elevatorn innehöll öfver en million bushels hvete, så att förlusten blef särdeles kännbar. Eldsvådan var en af de mest pittoreska man någonsin kunde beskåda.

Då elden var lös i Warner Block, hörnet af Nicollet avenue och Fourth street den 2Ö:te Juli 1887, ryckte det instörtade taket nio brandsoldater med sig, hvilka alla blefvo svårt skadade. Denna olyckshändelse inträffade i åsyn af tusentals personer, och då de tappra brandsoldaterna foro ned i den brinnande byggnaden, trodde alla att de hade gått en säker död till mötes.

Nästa qväll var det oblida ödet åter framme, då brandsoldaterna voro tvungna att strida mot en ödesdiger eldsvåda i Morrison Block, hörnet af Washington och Second avenue south. Denna byggnad var då upptagen af Big Boston Clothing Company. Lågorna förde en förfärlig strid för att blifva mästare och gåfvo icke vika förrän

hela byggnaden var en hög af ruiner. Två brandsoldater blefvo betydligt skadade vid denna eldsvåda.

Den 15 :de Januari 1888, en af de kallaste dagar, som man upplefvat på ett tiotal år, gafs alarm klockan åtta på morgonen, att elden var lös i Church of the Redeetuer, hörnet af Eiphth Street och Second avenue south. Hela dagen och natten hade brandsoldaterna att slita ondt i den outhärdliga kölden utan att

kunna få något kontroll öfver det rasande elementet, ty de vattenstrålar, som rigtades mot lågorna, hvilka slogo ut genom fönstren, förvandlades amin-gen til] ånga eller kommo tillbaka som ett isregn, förorsakadt af den förskräckliga kölden.

Den mest beklagansvärda af eldsvådor inträffade den 3o:de November 1889, då den åtta våningar höga Tribune-bygg-naden förstördes. Det var en eldsvåda, som alla ännu hafva i lifligt minne. Tusentals menniskor, fylda af förtviflan, stodo på gatorna, oförmögna att lyfta ett finger för att rädda lifvet på dem, som hängde i fönsterkarmarne och sedan släppte sig ned till säker död. Sju män förlorade lifvet denna natt. Der funnos hjeltar denna natt ibland de döda såväl som de lefvande. Det var icke en bland de sju döda, som icke hade förlorat dyrbara ögonblick i försöket att rädda sin granne. De döda voro: Milton S. Picket, James F. Igoe, Walter F. Miles, W. H. Millman, Jerry Jen-kinson, Robert McCutcheon och professor Edward Olson, broder till S. E. Olson, egaren af "The Big Store.”

Omkring 27 personers lif blefvo räddade denna förfärliga stund genom de oförskräckta brandsoldaternas djerfva åtgärder.

Vid elevatorbranden vid Nin:h avenue south och Milwaukee-banan, den 24:de September 1891, skadades allvarsamt mer än ett dussin bland sprutkarlarne, hvilka hade klättrat upp på taket på en 40 fot hög närliggande byggnad. Under det de rigtade vattenstrålar mot den brinnande elevatorn, exploderade mjöldammet i byggnaden och taket rasade in. Majoriteten af sprutmanskapet sprang till takkanten ocn hoppade ner till marken under det andra gledo ner på stegar och sprutslangar. C. W. Mitchell afled af de skador, han erhöll, då han hoppade ner från taket.

Den fasaväckande branden inom såg-verksdistriktet i norra Minneapolis, söndagen den I3:de Augusti 1893, var utan tvifvel den mest olycksbringande elds-vådan i financielt afseende, och sent om någonsin skall den olycksdigra trettonde Augusti förgätas.

Tjugu “blocks” (qvarter) lades vid detta tillfälle i ruiner och närmare två hundra familjer blefvo husvilla. Omkring klockan 11:30 f. m. bröt elden först ut i ett stall bakom Cedar Lake Ice House på Nicollet Island. Den förorsakades af några pojkar, som brukade samlas i stallet om söndagarne för att dricka beer och röka cigaretter. Om gnistorna härifrån antände bräd^årdarne på Boom Island, eller om mordbrännare der utfört sin hemska bedrift kunde aldrig utrönas, men ett faktum är att samtliga bräd- och vedgårdarne ders ä-des snart voro förvandlade till ett enda väldigt eldhaf. Allmänt brandalarm insändes, man telegraferade till St. Paul efter hjelp och det såg ut som om hela nordöstra delen af staden stode i fara.

Brandmanskapet kämpade tappert, un-derstödt af tvenne kompanier från St. Paul, men dessa ansträngningar voro som en droppe i hafvet, elden spridde sig hastigare än man kunde springa, den gick från brädgård till brädgård, från hus till hus. Det första hinder den mötte i sin väg var Minneapolis Brewing Company’s massiva sten- och jern-byggnader; dessa kunde icke brinna, men hettan från de omgifvande brinnande brädgårdarne var så intensiv att byggnaderna möjligen kunde halva remnat, om ej vinden just i detsamma vändt sig.

Vid Fifteenth avenue N. E., lades de sista husen i aska: eldens demon hade nu uttömt sitt rasen.

Hemska scener utspelades, mennisko-lif voro ofta i fara. Thomas Faloon, 70 år gammal, kämpade hårdt för att rädda sitt brinnande hus, men då allt var förgäfves och han nästan med våld måste slitas derifrån, föll han ned död på gatan. Många blefvo på tre sidor instängda i lågorna och kunde rädda sina lif endast genom att kasta sig i floden. Förlusterna vid denna eldsvåda uppskattades till $1,150,000.

Året derpå, 1894, inträffade den stora sågverksfirman Shevlin-Carpenter-elds-vådan utmed vestra flodstranden,

medförande en förlust på flera hundra tusen dollars, samt Central Market-branden, hvilken på mindre än en timme lade den präktiga byggnaden och egendom till ett värde af öfver en half million dollars i aska. Den stora gasklockan som låg i grannskapet, och som innehöll 100 000 kubikfot gas, blef räddad. Om den exploderat, hade resultatet blifvit förskräckligt.

Vid dessa eldsvådor uppoffrades inga menniskolif, men vid McDonald-bran-den å First avenue soutli, den 27:de Juni 1895, blefvo flera brandsoldater begraf-na under en nedfallande tegelmur. Fem uttogos ur den glödheta tegelmassan som lik och fem betydligt skadade.

Staden är försedd med trenne vattenverk eller pumpstationer med en sammanlagd kapacitet af 67,000,000 gallons per dag. Den första pumpsta icnen inrättades nere i qvarndistriktet år 1867, och den andra något senare å Hennepin Island å östsidan. Allt eftersom stadens kloaksystem utgrenades, måste likväl en radikal ändring vidtagas och en tredje pumpstation bygdes år 1889 vid Camden Place, längre uppåt floden. Denna station, belägen i en vacker park, är försedd med tvenne utmärkta Wortli-ington maskiner med en sammanlagd kapacitet af 30,000,000 gallons dagligen. De pumpar, som förut nyttjats vid öst-och vestsidan, hållas nu endast som reservstationer.

Som hufvudingeniör (chief engineer of pumps) vid vattenverKsdepartemen-tet finna vi den i stadens tjenst grånade svensken Andrew Bergström, hvilken på grund af sin stora sakkännedom och sällsporda duglighet alltjemt innihaft sin befattning som ingeniör eller förste man vid vattenverket sedan början af 1870-talet. Vid pumpstation No. 1 finnes tvenne svenskar, Chas. Bolin (second engineer) och E. Linden (third engineer).

Vattenverks-departemcnrets egendomuppgår till ett värde af $4,288,764.

För att leda vattnet til! de förnämsta delarne af staden äro vattenledningsrör till en längd af 257^ mil redan nedlagda samt försedda med 3,122 hydranter. På det departementets arbetare måtte hafva full kontroll öfver det vatten, som flyter genom dessa rör, har det varit nödvändigt att placera närmare 2,564 vattentäta skott, så att de hvarsamhelst kunna afstänga vattnet, om så påfordras.

Att vi tillhöra ett renligt slägte samt

gallon fullbordade för en kostnad af $820,132.80; men oklanderligt dricksvatten kan ännu ej erhållas förrän staden ytterligare uppoffrat en cirka $400,000 för upprättandet af ett filtreringsverk.

Inom vattenverksdepartementet finnes en person, som framför alla andra gjort sig oumbärlig i stadens tjenst, nemligen Wm. Wintheiser, som i 28 års tid varit förman för “the Street service.” Wintheiser är bördig från “das grosse Vaterland,” men gift med en tös

mm

PUMPSTATION VID CAMDEN PLACE.

dricka och förbruka en hel del vatten, bevisas bäst deraf att vattenkonsumenterna förlidet år betalade $202,080.40 i vattenskatt till staden.

På grund af sundhetskommissarie Kelleys förklaring att flodvattnet fortfarande var odrickbart beslöt statsrådet 1 Maj 1894 att bygga en vattenre-servoir å Columbia Heights å östsidan, för hvilket ändamål Thomas Lowry skänkte 45 acres. Efter närmare tre års arbete blefvo de två reservoir-dam-marne, med en kapacitet af 93,000,000

från Vestergyllen talar han svenska samt har på sin talrika arbetskår under hela sin tjenstetid favoriserat den svenske arbetaren.

NYKTERHETSRÖRELSEN.

Nykterhetsrörelsen spelade en tidig rol i Minneapolis. Under stadens gry-ningsperiod tycks nykterhetselementet ha stått vid styret, om man får döma af cn notis, som var synlig i tidningen "St. Anthony Express” för den 7:deFebruari 1852. Notisen löd sålunda:

“Det fins icke ett enda spelhus eller saloon, ej heller ett ‘whisky grocery store’ eller ‘grogshop’ i staden. Vi hafva icke rum för dem som besöka sådana platser.”

St. Anthonys första council organiserades den I3:de April 1855 och den första petition, som bringades in till denna legislativa församling, kom från G. E.

H. Day, med flera, för att förhindra försäljningen af rusgifvande drycker på söndagen, och blef denna petition hänvisad till åldermännen Stanchfield och Cummings, license-komiteen. På deras rekommendation sammankallades stadens borgare till ett allmänt möte i skolhuset i tredje wardet, den I9:de April, för att gifva nykterhetsvännerna ett tillfälle att dryfta petitionens innehåll. Vid samma möte inlemnades en petition af Mrs. King, undertecknad af ett stort antal af stadens damer, hvilka anhöllo council om att förbjuda försäljningen af rusgifvande drycker inom stadens gränser.

Resultatet af dessa diskussioner blef att en förordning antogs, som bestämde license till $50 per år samt en moderat plikt på att hålla saloonerna öppna på söndagen eller senare än klockan 10 på hvardagsqvällarne.

Enligt en statistisk beräkning, som uppgjordes för några år tillbaka, kostar det invånarne i Förenta Staterna jemt $25,000,000 att födas, $300,000,000 att gifta sig, $75,000,000 att begrafvas och $990,000,000 att släcka törsten. Huru mycket det för närvarande kostar invånarne i Minneapolic att släcka sin törst är ett problem, som torde blifva svårt att lösa.

Ja, dyrt det är att lefva Och dvrt det är att dö;

Och dyrt det är att gifta sek Allt med sin fästermö;

Men dyrare ändock det är att slacka törsten sin ..

I dessa sabla krogar med öl och brandevín.

Det finnes många föreningar härstä-des, som med ifver verka för nykterhets-ideen. Bland dem räknas synnerligast de svenska loger, tillhörande “Indepen-

dent Order of Good Templars,” med egen skandinavisk storloge för Minnesota, hvilken organiserades den 28:de Augusti 1891. Den äldste bland de

svenska logerna är

“Lincoln Lodge No. 121,” som organiserades den 2o:de Juni 1886 med 14 "charter”-medlemmar. Dess första tjenstemän voro:

C. Svensson, L .T.; F. Hagsten, W. L. T.; C. E. Carlson, F. L. T.; L. E. Olson, L. S.; Edna Isaacs, B. S.; K. J. Johnson, F. S.; Hulda Isaacs, S. K.; Erik Ledin, L. K.; L. Lund, L. M.; C. P. Anderson, B. M.; Rudolf Rasmussen,

I. W.; —. Rasmussen, Y. W.

För närvarande har logen 60 medlemmar och en kassabehållning af $200.

Föreningen eger derjemte ett bibliotek, räknande 150 volymer, samt annan egendom till ett värde af omkring $200.

Dess nuvarande tjenstemän äro:

E. Floborg, L. T.

Mrs. Jennie Peterson, W. L. T.

C. Peterson, T. L.

Miss Malinda.Söderlind, I. M. T.

T. Nilsson, L. S.

Miss Gussi Rundqvist, B. S.

S. O. Bergqvist, F. S.

John J. Darin, S. K.

Miss Alma Johnson, L. K.

Miss Selma Gustafson, L. M.

Miss Hilda Sanström, B. M.

Miss Hilda Sanström, B. M.

C. O. Cederstrand, Y. W.

F. Scherin, L. D.

Från logen Lincoln har utgått sju till åtta olika loger inom staden, af hvilka följande för närvarande äro i godt arbetsskick: “Freja,” “Bernadotte,” “Aftonstjernan," “Scandia” och “Enigheden.” Den sistnämda består uteslutande af norrmän och tillhör den amerikanska storlogen.

“Freja Lodge No. 16” organiserades, eller rättare sagdt omorganiserades, den i8:de Juli 1890. Den är dock mycket äldre, ty den var först Goodtemplar loge och sedermera literär nykterhets-och sjukhjelpsförening. Logen räknar en kärntrupp af 75 medlemmar och ärLG RI NO PARK.för närvarande den största i staden.

Dess nuvarande tjenstemän äro:

Olof Westling, L. T.

Mauritz Wold, L. S.

A. P. Peterson, L. D.

George D. Frisendahl, L. U.

Andrew Swedberg, F. L. T.

Charles J. Swanberg, V. L. T.

Miss Emma Carlson, I. U. T.

Em. Hagman, L. S.

Per Ekvall, L. K.

Tina Finstedt, L. M.

Otto Stadig, B. L. M.

Gottfrid Nord, B. L. S.

Emma Herberg, S. V.

Ernst Carlson, Y. V.

‘‘Bernadotte Loge No. 20" organiserades den 27:de September 1890. Af föreningens första medlemmar är C. A. Brinkman den ende som fortfarande qvarstår. I Februari 1891 grundläde logen ett bibliotek med omkring 300 band och har den nyligen åter inköpt ett stort urval af goda och nyttiga böcker, deribland en hel del nykterhetsskrifter, som fritt utlånas till medlemmar. Föreningen räknar 40 medlemmar och dess tjenstemän äro:

Franz Parson, L. T.

Emma Peterson, V. L. T.

Elizabeth Shield, F. L. T.

J. A. Johnson, L. S.

Elsa Fränke, L. U.

Hilma Nelson, L. S.

Selma Peterson, K.

Oscar Sandin, L. M.

Charley Larson, I. L. V.

Chas. E. Johnson, U. L. V.

Hulda Svenson, B.' L. M.

Ada Hultgren, B. L. S.

Victor Nordlöf, L. D.

Logen är väl betryggad i financielt hänseende. Dess lösöre-egendom uppgår till $200 och har den dessutom en god kassa på hand.

“Aftonstjernan Loge No. 29” organiserades den 29:de September 1891 med

14 medlemmar, hvilket antal efter två års förlopp hade stigit till något öfver femtio.

“Aftonstjernan” har en tid varit dold

i moln, men nu åter börjat skina med tolf godkända medlemmar. Logen möter nu hvarje lördags qväll å G. A. R. hall, No. 2330 Central avenue.

Bland föreningens medlemmar räknas en sextett af messings-instrumenter, hvilken stadigt arbetar på att uppöfva sina musikaliska talanger.

Logens nuvarande tjenstemän äro följande:

G. W. Blomqvist, L. T.

Hedvig Åström, V. L. T.

Jennie Bergsten, I. U. T.

Frank Bergsten, L. S.

H. Södergren, F. S.

—. Palmgren, L. S.

Simon Nilson, L. M.

J. Johnson, K.

Louis Myller, L. D.

“Scandia Loge No. 22” organiserades den 3o:de Januari 1894. Logen har af-hållit flera offentliga tillställningar. Förlidet år anordnade den en bazar till förmån för en byggnadsfond, och är en komitee nu tillsatt för att anskaffa en passande tomt. Logen räknar 66 medlemmar och består dess nuvarande styrelse af:

Axel Blomdahl, L. T.

Carie Erickson, V. L. T.

August Oberg, S.

Emil Johnson, F. S.

Hanna Nyman, T.

J. K. Nyman, M.

Alfred Sandström, K.

“Enigheden Loge No. m” organiserades den i8:de Februari 1889 med 10 så kallade “charter”-medlemmar. Föreningen tillhör den amerikanska storlogen och är uteslutande norsk. Den af-håller sina möten hvarje onsdags qväll

i I. O. G. T. hall vid Seven Corners. “Enigheden,” som en tid betraktades som “the banner lodge of the State,” har under sin tioåriga tillvaro genomgått många väsentliga skiften, och oak-tadt den för närvarande endast räknar 27 medlemmar fortfar den att utöfva en ganska lifaktig verksamhet. Här gäller ej så mycket ordstäfvet “Det är mäng-den som gör'et" utan fast mer satsen: “Enighet ger styrka.”

Föreningens nuvarande Lodge Deputy, Chr. Kalland, var en verksam arbetare inom Goodtemplar Orden i Norge, innan han kom hit, och har logen hans trägna och kraftiga verksamhet till en stor del att tacka för att föreningen nu åter synes gå en mera lysande framtid till mötes.

Dess nuvarande styrelse utgöres af:

J. B. Naustdal, L. T.

Miss Olga 'Bruland, V. L. T.

Charlotte Landsworth, F. B. T.

Miss Hanna Salhus, L. S.

Miss Eli Eide, F. S.

T. B. Sather, S.

Mrs. Judette Kalland. K.

J. B. Robertson, M.

Petter Tangen, I. V.

Sivert Lee, U. V.

.Miss Anna Kalland, V. S.

Chr. Kalland, L. D.

“Syd-Minneapolis’ Totalafholdsfore-ning.”—Denna organisation, som genomgått flera omgestaltningar, stiftades den 8:de Februari 1884 i undre våningen af Svenska Augustana-kyrkan och tog namn af “Den Skandinaviska Lutherska Afhållsföreningen i Minneapolis.” De ledande männen i den ursprungliga rörelsen voro professor S. Oftedal, pastor J. Ternstedt (föreningens förste ordförande), J. J. Skördalsvofd (dess förste vice-ordförande) samt pastor M. Falk Gjertsen. Först ströks ordet “luthersk” ur namnet och mötena flyttades från Augustana-kyrkan till Petersons hall å Washington avenue. Så småningom drogo sig svenskarne tillbaka, och liknande föreningar stiftades i norra och östra Minneapolis. Sålunda blef organisationen “Syd-Minneapolis Afholds-forening.” Mötena höllos en tid å Dania hall, sedan i norska ynglingaföre-ningens byggnad i åtskilliga år, och nu sedan ett års tid i den norska Trefaldig-hetskyrkan. Den räknar 225 medlemmar mot 500 före delningstiden. Ingen annan nykterhetsförening bland nordborna i Amerika har utöfvat en så om-

fattande och betydelsefull verksamhet som denna. Detta beror till stor del derpå, att den särskildt lagt sig vinn om att intressera de många skandinaviska ynglingar som för sina studier vistats härstädes längre eller kortare tid. De ha spridt intresse och agitation för nykterhetssaken vida omkring, en stor del af dem med den myndighet, som prestembetet medför. Föreningens verksamhet föres i öppen dag. Dess möten hållas hvarje söndagseftermiddag utom under sommarmånaderna, och har den aldrig haft brist på goda talare. En lördags afton i hvarje månad hålles en fest med förfriskningar och låg in-trädesafgift. Programmet är vid möten och fester mestadels af

verldsligt innehåll, men inledes vanligen med bön. Medlemmarne betalade till en början en kontingent, men denna är afskaffad, och omkostnaderna, som uppgå till något mer än $100 årligen, betäckas genom frivilliga bidrag. Föreningen bidrager med omkring $25 årligen till "Minnesota Total Abstinence Society." Intet spioneri utöfvas på medlemmarne, men den som beträdes med att ha brutit sitt nykterhetslöfte, uteslutes ur föreningen.

Östsidans "Skandinaviska Totalaf-holdsforening" stiftades den 6:te November 1887 med 39 medlemmar. Föreningens första tjenstemän voro:

J. W. Oyen, president.

O. S. Hill, vice-president.

N. J. Barlinghaug, sekreterare.

Erik Hanssen, korresponderande sekreterare.

Peter Olson, kassör.

Med undantag af korta sommarferier höll föreningen väl besökta möten regelmässigt hvarje vecka tills början af år 1896 och utöfvade under sin väl-maktsdagar ett icke så obetydligt inflytande på östsidans skandinaviska befolkning. Men vid ofvannämda tid började det så småningom att gå utför; en stor del af medlemmarne flyttade från staden, de qvinliga gifte sig och stannade hemma, och inga nya medlemmar kommo in. Intresset hade slocknat ochVID DAMMARNE I LORING PAR

«

Sïiman var nödsakad att upphöra med de reguliära mötena. Sedan början af år 1896 har föreningen endast haft möten tillfälligtvis, då det varit som bäst passande derför. I financielt afseende reder sig föreningen fortfarande ganska bra och eger förutom medel i den allmänna kassan, en fond på $300—samt fem aktier i tidningen "Reform." Of-vannämda fond var ursprungligen afsedd för biblioteksfond, men sedan stadens allmänna bibliotek upprättat filialer i olika delar af staden ansågs den öfver-flödig för sagda ändamål och man har sedan dess snarare betraktat den som en grundplåt för byggandet af egen lokal i händelse föreningen skulle vakna till nytt lif igen. En komitee af tre, Erik Hanssen, Andrew Eide och Annie Johnson, förvalta medlen tills vidare. Föreningens sistvalda styrelse består af:

H. Casperson, president.

Studeranden Haaheim, vice-president.

N. J. Barlinghaug, kassör.

Erik Hanssen, sekreterare.

Bland enskildta personer, som stadigt arbetat för nykterhetssakens befrämjande, framstår synnerligast den svenske fastighetsmäklaren A. P. Peterson, som i aderton år, deraf de sista femton åren i Minneapolis, med aldrig svikande ifver nitiskt egnat sig åt detta kall.

Hvar och en af ofvannämda föreningar försöker att verka för samma goda ändamål efter bästa förmåga, ehuru entusiasmen icke ligger så tydligt i dagen nu som förr i tiden, då, till exempel, Första Svenska Prohibitionsklubben hvarje söndag höll sina öppna möten för öfver 500 personer i Harrison hall. Orsaken till aftagandet af denna arbetsmetod har sin grund i svårigheterna nu för tiden att kunna hyra lämpliga lokaler till moderat pris, samt den stora mängd af föreningar, klubbar, loger, teatrar, jemte en mängd förlustelseställen, som ständigt inkräktat på våra yngre landsmäns korta fritid.

Det goda som dessa och liknande föreningar uträttat har icke alltid märkts, eller ens kunnat uppskattas af deras egna medlemmar; ty dem omedvetet har mången blifvit iståndsatt att kunna emotstå den största af alla frestelser, och många torde det vara som hafva dessa föreningars verksamhet att tacka för sitt anseende och nuvarande goda ställning inom samhället. Det skadar aldrig någon att blifva en medlem af dessa föreningar eller besöka deras

föreläsningar. Inga talare kunna bättre än deras beskrifva mensklighetens skuggsidor. De kunna upprulla ett panorama, som i starka färger visar huru månget hem blifvit ruineradt, huru mången maka gjorts olycklig, huru mången moder tillintetgjorts af sorg, huru mången syster förkrossats och huru många föräldrar bringats i förtviflan. Den, som slukar en “Golden Fizz,” läppjar på en “Flash of Lightning” eller “Bosom Caresser” eller den mest förhärdade whisky-drinkare måste i dessa genremålningar kunna se orsak och verkningar.

En ifrare för “borgeliga rättigheter” försökte för en tid sedan att öfvertyga en nykterhetsvän om, att våra “saloon-keepare” voro de enda patriotiska men-niskor i sta’n. “Se,” sade han, “de äro de enda som den fjerde Juli hafva sina lokaler utvändigt dekorerade med löf-ruskor.” Den tilltalade fann sig genast och svarade: “Ja, det ser ruskigt ut.”

Vi veta att whisky merendels tillverkas af råg och majs; men en nykterhetsvän har gjort den upptäckten att whisky kan tillverkas af gamla trasor. Se här hans oegentliga, men likväl anslående definition :

“Som whisky åstadkommer trashankar, borde det hädanefter icke blifva brist på någondera. Flera trasor, mera whisky och mera whisky, flera trashankar.”

Siffror tala och vilja vi derföre här bringa in en liten statistik, som få torde hafva tagit med i beräkningen:

“Af en bushel majs kan man distillera fyra gallons whisky, hvilket säljes i mi-nut för $16. Guvernementet erhållerhäraf $3.60, farmaren som odlade majsen får 40 cents, jernvägsbolaget får $1, fabrikanten eller distillatören får $4, minuthandlaren får $7, och kunden får— ‘en kapital fylla.’ ”

Mycket kunde sägas i detta ämne, men vi vilja nöja oss med att återge den önskan, som våra nykterhetsföreningar vid hvarje möte ställa till sina medbröder och systrar:

Säg, vill du ej fatta ett stort beslut,

Du yngling med känsla varm,

Att mer ej smaka en droppe af Den dryck, som med skonlös arm Skall mörda din sinnesro,

Skall sköfla din barndomstro,

Skall ofrid oeh nöd blott så i ditt tjäll? Skrif under vårt löfte i qväll!

Din moder dig bad ju, då ut du drog Bland faror i syndfull verld:

“Mig lofva, att ej en droppe sprit,

Min son, af dig blir förtärd!”

Säg, vill du väl svika den,

Som aldrig svikit dig än.

Som sitter der ensam vid spiselns häll? Skrif under vårt löfte i qväll!

Den mö. som du lofvat ditt hjertas tro,

Som älskar dig varmt och ömt.

Skall hon väl finna en gång, att du Ej skänkt den sällhet hon drömt?

Ack, sorg öfver supig man,

Hur ofta den sköfla kan De skäraste rosor på kind så mjäll.

Skrif under vårt löfte i qväll!

Din framtid du drömmer s§. ljus och glad, Och hoppets löfte du tror:

Dig akta dock för den giftets orm,

Som falsk ibland rosor bor!

Blif aldrig en glasets vän!

Var stark inför frestelsen!

Blott det kan göra din framtid säll.

Skrif under vårt löfte i qväll!

PARKER OCH BOULEVARDER.

Van att ständigt traska omkring i de bullrande affärsqvarteren samt bland qvarnar och fabriker, icke tänkande på någonting annat än mjöl, timmer och dylikt, är det vederqvickande för själen att få styra kosan till någon af våra härliga, lifgifvande parker, der man efter dagens vedermödor kan söka hvila på de yppigt grönskande gräsmattorna, bland lummiga träd- och buskgrupper samt doftande och färgskimrande blomrabatter. I några af våra parker kan man finna en och annan af den "fina verlden," men de flesta besökare och lustvandrare utgöras af den arbetande klassen, som aldrig kunna komma län-

gre ut i naturen. Det är de som draga största nyttan af våra parker, hvilka med skäl kunna kallas "de fattiges trädgårdar."

För sexton år tillbaka hade Minnea-politerna inga fridfulla blomstergårdar att lustvandra i. I dag hafva de ej mindre än 48 parker, upptagande en areal af ij553 acres och ett Doulevardsystem af 23 mils utsträckning.

Allt detta verk är utfördt af parkdirektionen, hvilken räknar sin tillvaro sedan år 1883, enligt en författning, som antogs af dåvarande legislatur.

Till medlemmar af parkdirektionen har alltid utsetts de förnämsta af stadens medborgare, mest affärsmän, hvilka, då de sett staden börja växa till en metropol, sträfvat utan ersättning lika sorgfälligt för att få parker som om det hade gällt att få personliga fördelar.

Naturen har försett staden med allt livad som behöfdes för att bilda ett magnifikt parksystem. Inom stadens gränser ligger en kedja af nio täcka insjöar, omgifna af naturliga skogsdungar. Det behöfdes blott en person med skönhetssinne och en ordnande hand för att tillegna sig dessa fördelar.

En sådan fann man i C. M. Loring, hvilken med skäl kan kallas för fadern till Minneapolis parker, af hvilka en bär hans namn.

C. M. Loring har varit en företagsam och entusiastisk hufvudman af parkdirektionen allt ifrån dess första instiftelse ända tills år 1891.

Parksystemet omfattar en mängd små parker, förlagda här och der i staden, samt parkvägar och boulevarder, som omslingra flera små täcka insjöar och tjena som föreningslänkar mellan några större parker i de fjerran liggande distrikten.

Från Loring Park, en förtjusande tillflyktsort, kommer man till Kenwood Boulevard, hvilken lik alla andra är förskönad med ornaméntala busk- och blomstergrupper. Denna väg leder fram till Lake of the Isles Boulevard, som omslingrar den lilla pittoreska sjönmed samma namn, och banar sig sedan väg till Lake Calhoun och Lake Harriet, som också omcirklas af boulevarden.

nehaha Falls är det parkdirektionens mening att efterhand anlägga en storartad parkväg upp till staden på hvardera sidan af floden, så nära intill flodstran-

Från denna plats sträcker sig parkvä- den, att man från vägen kan skåda ner i gen längs utmed Minnehaha Creek till djupet.

det "skrattandet vattenfallet." Från Min- Hvarje fotsbredd land mellan dennaavenue och stranden torde komma att oafbruten parkanläggning längs utmed

upplåtas som rekreationsplats åt allmän- flodens båda stränder.

heten. Park-ideen uppstod redan i Minnea-

MINNEHAHA I VINTERSKRUD.

Resultatet af denna anläggning blir att den andra sidan af avenuen kommer att garneras med ståtliga villor, alla med facaden åt floden, öfverskådande en

polis' tidigaste dagar och är det nästan omöjligt att kunna säga när den första propositionen formulerades.

Mr. C. M. Loring, som alltid tagitMINNEHAHA POLKA.

MRS. S. L. LARA.

Allegretto. ¿ — 104.

,W4 <13 3 3 *n*-?-?-» i pá 2 I 2 3 2 J^2 , 2 . , 3__J ¿ ^ -*- -i- 2 13 2 » -- ~F~ !—^- --V -1 *V-^———— -#-- .uni i i¡ in i n lililí =--=5ÍS5s' ~~M~V 1 « ü

^ Jrt-S vgsrt. 3

Repeat from the beginning to then go to FINALE.

FINALE.

Mr* m +

1 '¿fi#- 1 2 F- +-

. *+=. * -t=5

cres

- - cen

- do.

dim.

;

crea•

3 I I i 3 I •* il T 1 T »

* L 1 3 2 3

> > > ^ 6 &

, -EUNK£L'S KOVAL EDITION.-*

151stort intresse i stadens parkutveckling, påstår att det första offentliga möte, som han kommer ihåg, hölls i ändamål att försäkra staden om tjugo acres land för parkändamål, strax söder om den nuvarande Central-Högskolan. Priset som begärdes för detta land var omkring $300 pr acre. Detta projekt blef likväl aldrig realiseradt.

Ar 1866 gjordes ett försök genom allmän votering att få rättighet att köpa Nicollet Island för att förvandla densamma till en stor park samt derjemte upplåta tillräcklig plats för uppförandet af stadens rådhus. Egendomen tillhörde W. W. Eastman, som erbjöd sig att öfverlemna hela ön till staden för $28,000.

På valdagen kom förslaget likväl till korta på sextiosex röster när.

Att detta projekt, som i så hög grad skulle ha gifvit anledning till att försköna staden, ej gick i fullbordan, har sedan dess mångfaldiga gånger grämt våra mest lojala medborgare.

Redan innan parkdirektionen blef organiserad, erhöll staden som gåfva åtskilligt land. afsedt för parkanläggningar.

Ett qvarter i sjette vvardet å Eighth Street, mellan Twenty-second och Twen-ty-third avenues, skänktes af Edward Murphy, och kallas nämda park till minne af gifvaren — Murphy Square. Staden erhöll äfven som donation ett qvarter i femte wardet, mellan Portland och Fiftli avenues south och Sixteenth och Seventeenth avenues south, af Mary

C. Morris, Catherine B. Steele och Ca-roline H. Addison, döttrar till den af-lidne Franklin Steele. Till minne af honom, stadens äldste och mest högaktade medborgare, har parken sedermera blifvit kallad Franklin Steele Square.

Efter det parkdirektionen stiftades, donerade Dr .Jacob S. Elliot ett värderikt stycke land, begränsadt af Ninth och Tenth streets samt Ninth och Tenth avenues south, och benämnes denna Elliot Park till minne af den liberale do-natören. Genom uppköpande af när-

gränsande land för $20,000, har parkens areal sedermera blifvit betydligt tillökt. Ninth avenue south har helt nyligen omdöpts till Elliot avenue.

De förnämsta och mest besökta af stadens parker för närvarande äro Lor-ing Park, Riverside Park, Farview Park, Lyndale Park, Powderhorn Park och Minnehaha Park.

Genom uppköp af land i rättan tid har parkdirektionen planlagt ett system, som lofvar godt för framtiden, allt eftersom tid och resurser hinna att förverkliga landskapsarkitektens ideer om förskönandet af våra “beauty spots.”

Hvad Minneapolis dess värre saknar är ett par säkerhetsventiler eller lungor,, eller hvad man må kalla de små gröna parkdungar i sjelfva hjertat af affärscentrum, hvarpå flera af Österns städer äro så rika. Nuvarande Bridge Square eller gubben Stewarts “Mount Zion” borde i tid approprieras för sådant ändamål. Den vackraste delen af Nicollet Island är ännu glest eller alldeles icke bebygd.

LAKE HARRIET

är den plats, som torde vara mest fre-qventerad af våra stadsboar.

Till Lake Harriet vill man fara,

Der är lustigt lif minsann;

Man för ilsken liigger snara,

När i vester solen brann.

Danz’ orkester härligt ljuder,

Karusell’n snor gladt omkring;

Nämn hvad mer till glädje bjuder? —

Ingen — ingen — ingen ting!

Lake Harriet är för Minneapolis hvad Djurgården är för Stockholm, hvad Fisher's Garden är för Chicago. Tusentals menniskor strömma under vackra sommardagar med de elektriska spår-vagnarne ut till denna härliga sjö, der en storartad orkester spelar både eftermiddagar och qvällar. En präktig restaurant finnes i paviljongen, och gudomligt är att få njuta sitt sorgfria väsen i dessa fridens nejder, lyssnande till artisternas musikaliska prestationer.MINNEHAHA FALLS.

är ett af Amerikas vackraste vattenfall, beryktadt i sång och historia. Det är ett rätt stort fall, som blifvit ännu större derigenom att Longfellow odödlig-gjort detsamma i sin förtjusande vild-marksdikt, “The Song of Hiawatha.” Om Hiawatha säger den store skalden, att han under sin färd rastade blott en gång, och det var:

In the land of the Dacotahs,

Where the Falls of Minnehaha Flash and gleam among the oak-trees, Laugh and leap into the valley.

* * *

With him dwelt his dark-eyed daughter Wayward as the Minnehaha;

And he named her from the river From the waterfall he named her “Minnehaha” — Laughing Water.

Som ett exempel att värderika reliker ännu finnas qvar, hvilka tillhört Hiawatha, den beryktade indianhöfding, som representerade civilisationens framsteg bland norra Amerikas indianer, vilja vi här återgifva en liten notis, som stod att läsa i tidningarna i mediet af Juli månad år 1898, angående Hiawathas gördel.

“I Syracuse, New York, kom nyligen till förhandling inför domare McLennan en egendomlig klagan, som väckts af statsuniversitetets styrelse mot före detta borgmästare John Boyd Thacher i Albany. Universitetet söker nemligen komma i besittning af fyra så kallade wampungördlar hvilka Thacher för längre tid tillbaka förklarade som sin egendom. Gördlarne äro af stort historiskt värde, emedan en af dem lär ha tillhört Irokesernas mystiske heros, Hiawatha, som Longfellow besjungit. Universitetet förvärfvade för några veckor sedan från Onondagas formella eganderätten till denna gördel; men Mr. Thacher har det oaktadt vägrat utlemna den.”

Har ni en gång sjelf ströfvat omkring i denna nejd, der Hiawatlia bar sin brud öfver forsen, så skall ni aldrig förgäta dess skönhet.

Endast en halftimmes färd å elektrisk

spårvagn från centrum af Minneapolis och ni når Minnehaha vattenfall. Ni lemnar spårvägen och går in i parken några steg och ni hör ett underligt sorlande, hoppande, plaskande ljud. Det är ett klingande eko af “det skrattande vattnet.”

Ni tränger ett stycke in i skogen, ljudet af fallet kommer eder närmare. Plötsligt öppnar sig skogen, ni ser framför eder tjusta blick en grönskande dalgång, djupt under edra fötter. I dalens botten slingrar sig en liten flod ut på sin väg till “Vattnens Fader” och floden kommer från det imponerande fallet, forsen som stupar från höjden der-borta mellan leende björkar, allvarlig mörkgrön gran och ekar — det besjungna Minnehaha. Det är en tafla af tjusande idyllisk skönhet, ett stycke natur som söker sin like. Rundt dalgångens branta stränder löpa små stigar, som göra det möjligt att tränga ned ända till fallets fot; här och der äro spångar och broar utlagda och uppe på platån är skogen förvandlad till en vacker statspark, der lustvandrande skaror njuta sommardagens frid.

Vid ett besök till Minnehaha en 4:de Juli-dag strängade Ninian Werner sin lyra och qvad följande dikt:

“Det skrattande vattnet” vältrar sig ned Från härdabred klippas kant,

Och qvällsol länkar on gyldene ked Der ofvan vid fallets brant.

Men i djupet gnistrar kring böljande svall Ett regn af silfver, ett skir af kristall.

Och det klingar i grönskande nejd ett skratt

Så stormande friskt och gladt.

Hvar droppe gömmer on tjusande fe Med sprittande lust i sin håg;

Hon ständigt hörs sjunga, skalkas och le Vid sitt glänsande segertåg.

I bladens svalka hon bidar ibland Och kysser livar ros på den yppiga strand. Men kastar sig se’n med ett skratt galant Utför fallets svindlande brant.

Du Jublande fe, hvad skrattar du åt,

Der du trädar din lätta dans;

Är lifvet ej mera egnadt för gråt Oeh att ses genom tårars glans?

Ack nej, hörs hon svara: ett paradis är Den nejd, genom livilken min irrfärd bär; Min vän är hvar blomma, mitt skygd är hvart blad,

Och derför är jag så glad!Och derför kan jag blott dansa och le På min brusande, rusande färd,

Och derför är jag en glädjens fe I en spörjande, sörjande verld.

Nu sjunga små fåglar på berg och 1 dal, Och vinden leker så frisk och sval Och hvart jag mig vänder står skogen på vakt

Och ängen i blomsterprakt.

I sommar, i vinter, i vår, i höst Jag qväder min visa käckt,

Och samma glädje jag bär i mitt bröst, Fast tufvan byter om drägt.

När hvart träd kläds i rimfrost, hur skönt det är!

När en glänsande flinga i famnen mig bär! Gladt klingar mitt skratt — men jag längtar ändock Efter doftande blommors flock.

Och här har jag jollrat i tusende år,

I vårljumt, i vinterkallt;

Och allting är likt sig i dag som i går,

Blott meuskorna bytt gestalt.

Förr svärmade “rödskinnen” djerft kring min våg,

'•Hiawathas”unga kärlek jag såg.

Jag lyddes till svärmerskans klagan och gråt

Och log mitt nöje deråt.

Se’n prydligt pudrade “yankees” en dag Jag fann, der mitt svall sig göt;

Mång tjusande ungmös anletsdrag Sig speglade ljuft i mitt sköt.

Hon vätte i daggen sin sidensko Och sjöng sin visa om kärlek och tro — Men jag log; ty jag visste att lifvet är kort. Och att tro, likt vinden, flyr bort.

Ett annat slägte i qväll jag ser,

Och poesin har förgått;

Den gliids ej, den trifs ej, den finnes ej mer Se’n “Kung Dollar” blef landets drott, Ifrån skilda stränder man ilar hit,

Att bygga sitt bo under sträfvan och flit; Men jag ler — fast man yfs öfver guldets behag

Ej man “dansar på rosor” som jag.

Nyss solen sjönk ned bakom skogens bryn; Små stjernor mig prydt med sin skrud;

De bäfva i svallet, de längtat från skyn Att famna sitt hjertas brud.

De kommit att stilla sin kärleks glöd,

Sin trängtande håg i mitt svalkande flöd. De blekna så matt. deras strålglans flyr — Och jag skrattar, när morgonen gryr.

Men se, nu tändas båd’ bloss och ljus, Der redes till högtid i qväll.

Raketer rusa med smattrande brus Mot himlens stråliga päll.

Man firar den frihet försynen gaf,

Fast hvar och en är likväl en slaf — Men jag sjunger min jublande melodi, Ty ingen som jag är fri!

De komma, de jubla, de gråta, de gå Och synas ej mer igen.

Men hur verldenes gång sig gestalta må, Jag dansar och skrattar än.

Månn jorden skall bära, hur tiden går, Ett sällare slägte om tusen år?

Jag kan dig ej svara ,blott dansa och le: Den, som lefver, han får väl se!

Af alla parker är Minnehaha den mest besökta, ty utom fallets lockelser och den omkringliggande oförfalskade naturen, gifver parken i och för sig sjelf en frestande invitation. Platsen har på senare tider genom “park gartners” försorg undergått en lika storartad som vacker anordning, i det den hvarje sommar står iklädd en utsökt blomsterskrud, som skiftar i många praktfulla nyanser, hvilka redan på långt håll fästa ens uppmärksamhet. De byta ock under sommarens lopp ofta drägt, dessa blomstergrupper, allt efter de olika, ögonfägnande växternas tid för framträdandet i prunkande skrud.

I en särskild del af parken, enkom afsedd för större och mindre “pic-nic”-sällskaper, finner man dagligen en mängd familjegrupper lägrade omkring dukade bord.

Inom detta område ligger äfven den zoologiska trädgården, dit mammorna föra sina småttingar för att visa dem djuren. Här finnes en ganska respektabel samling af Nordvesterns djurarter, bland hvilka de tama kronhjortarne tyckas utgöra barnens favorit-sällskap.

Efter att hafva egnat dagen åt aptitens tillfredsställande samt åt diverse lekar i det fria, begifva sig de små i mammornas sällskap åter hem med kor-garne fulla med “uppäten mat.”

Hvad mången under de senare åren, med otålighet väntat på att få se inom denna park är Fjeldes staty af Hiawatha och Minnehaha, ett af den norske skulptörens större arbeten. Jacob Fjelde emottog beställningen på denna staty af “The Womens Auxiliary'7 för Minnesotas utställning vid verldsexpositionen i Chicago, år 1893. Omkostnaderna för densamma, modellerad i gips, bestredos genom en allmän “penny”-subskription, som upptogs bland skolbarnen inom statens skolor. Statyn blef placerad i Minnesoia-byggnadens vestibul å Expo-sitionsplatsen, der den väckte allmän uppmärksamhet och prisades af artister från alla verldens kanter.

De rader i Longfellows poem, som in-spirerade Fjelde i utförandet af detta verk, voro:

,-0ver wild and rushing rivers In his arms he bore the maiden.”

Detta arbete var utan tvifvel ett af Fjeldes svåraste uppgifter, alldenstund han aldrig hade sett någon indian. Han studerade allting han kunde få tag uti i detta ämne och reste en gång till Mankato för att få se några indianer, som han hade hört voro der på besök.

Gipsstatyn förvaras för närvarande i

allmänna biblioteksbyggnaden, och vore det önskligt att vår "Park Board” någon gång kunde finna utväg att anskaffa medel nog för att gjuta modellen i brons, ty någonting mera passande kan man näppeligen finna som prydnad för den så allmänt besökta Minnehaha-parken.

Liksom Fairmount Park i Philadelphia bevarar minnet af sitt första hus, bygdt af Wm. Penn, år 1682, så inrymmer Minnehaha Park äfven vår stads första hus, bygdt af Colonel Stevens, år 1850.

Den 28:de Maj 1896, var den största festdag, som Minneapolis’ skolbarn upp-lefvat och som länge kommer att qvar-stå i deras minne. Det var nemligen å denna dag som 8,000 af de större eleverna från de offentliga skolorna och

2,000 högskole-elever iorenades om att biträdda af 12 hästar diaga det gamla historiska huset till dess utsedda plats i Minnehaha Park, hvarest det nu bevaras som ett minne från vår stads barndomsdagar.

Det var då 46 år sedan det första hvita barn i Minneapolis föddes inom dess väggar, och var det derför en vacker idee att låta stadens skolbarn få anledning att bringa ut detta minnesmärke till stadens vackraste park.

De tiotusen barnen voro fördelade på sju afdelningar, som frammötte vid de olika platser, der aflösning skulle

ske.

Klockan nio på morgonen samlades första afdelningen på Sixteenth avenue, mellan Third och Fourth streets, der huset stod färdigt att köras den närmare fem mil långa vägen.

Alla väntade med nyfikenhet på Colonel Stevens, som hade lofvat att vara närvarande för att se sitt gamla hus, som han hade varit med 0111 att bygga, draga åstad på sin sista färd. Snart kom likaväl det nedslående budskapet att Colonel Stevens icke kunde komma. Han hade träffats af ett hastigt slaganfall, antagligen en följd af de upprörda känslor, hvari dagens betydelse hade försatt honom.

HIAWATIIA OCH MINNEHAHA. (Staty af Jacob Kjelde.)Barnen fingo ej reda på denna sorgliga tilldragelse, och de voro' ifriga att komma och taga fatt på flyttningen, och då kommandot ‘‘framåt marsch!” ljöd, upphäfde de ett glädjeskri och barnen grepo med ifriga händer fatt i tågen

slutades med husets öfverlemnande till parkkommissionen.

Oerhörda skaror af barn och vuxne voro samlade omkring det gamla minnesmärket, då ålderman Frank B. Sny-cler, som var född i huset, öfverlemnade

och det gamla huset var snart i full fart.

Huset anlände till parken strax efter klockan 2 och kort efter klockan 3 blef det ändtligen anbragt på sin framtida plats, hvarest dagens högtidligheter af-

det till staden i några få passande ordalag. Mavor Pratt emottog huset på stadens vägnar, och i det han också höll ett kort tal, öfverlemnade han huset i parkkommissionens \ård för all framtid.

Park-kommissionens president, W. W.STEVENS HUS I MINNEHAHA PARK.

Folwell, emottog huset och uttalade kommissionens tacksamhet, hvarpå han föreslog att hela församlingen skulle stämma in i ett ljudligt hurra för det gamla huset, ett förslag som vann stormande bifall och fick hurraropen att klinga lusteliga från de tusen sinom tusen personer, som voro församlade i parken.

Klockan 8 på aftonen lät spårvagns-bolaget afbränna ett vackert fyrverkeri och det blef sent innan de sista folkskarorna förnöjda uppnådde sina hem.

Innan denna långa vandring egde rum hade Stevens’ hus flerfaldiga gånger blifvit flyttadt till ölika delar af staden. Efter att hafva lemnat sin första plats stod det en längre tid på södra sidan af Second avenue south, mellan First och Second streets, och efter att hafva blifvit flyttadt derifrån, hade man för en tid helt och hållet förlorat spåret af detsamma. Till och med Colonel Stevens sjelf hade ej reda på hvar det fans. Slutligen upptäckte man det å Sixteenth avenue south, hvarifrån det

sedan af folkvandringen fördes till Minnehaha.

Intill Minnehaha Park gränsar soldathemmet (Minnesota Soldiers’ Homi), som består af en synnerligen pittoresk grupp af byggnader, belägna inom stadsgränsen å en 51 acres stor park, som naturen sjelf danat. Detta land skänkte staden Minneapolis till staten för att få soldathemmet törlagdt å denna härliga och för ändamålet särdeles passande plats, och utpekas nu soldathemmet med stolthet för alla turister, som besöka Minneapolis.

Byggnadsplanerna äro utförda i villastil; omkring hufvudbyggr.aden och Central Hospitalet äro ett antal villor grupperade, hvilka utgöra pensionärernas hem. Hvar och en af dessa “hyddor” herb’rgerar omkring sjuttio män, och finnes det för närvarande omkring 373 veteraner inqvarterade å soldathemmet.

På de höga bankarne vid utkanten af parken finnas befästningar försedda med fyra 32-punds kanoner, uppsatta på sinao n

o o

H H

H H

> >

O O

w w

O c

CH

z

w

>

K

>

»fl

>

r

r

C/>

2

w

c/>

o

c/>

O

r

w

pe

c/>

X

O

g

w

6?i

Wrï;lavetter. Dessa kanoner, som väga 4öoj pund hvardera, äro kasserade vapen, som af guvernementet blifvit skänkta till hemmet. En af dessa skansar är belägen på “bluffen” vid Minnehaha Creek, vid ändan af gångbron som förbinder hemmet med den elektriska spårbanan till Minneapolis. Dessa skansar äro om somrarne prydda med utsökta blomster och förtjusande slingerväxter.

Af de 300 nio-tums kulor, som tillhöra kanonerna, hafva fem välproportioner-liga pyamider blifvit uppförda, hvilka i hög grad bidraga att gifva en karakteri-

stisk prägel åt anläggningarne.

Det är en idealiskt vacker plats för en gammal krigsbuss att tillbringa sina sista dagar i ro, omgifven af en ståtlig, svalkande löfskog, inom hörhåll af sorlet från det brusande fallet, som "för alltid sjunger en kärlekssång till vattnens mäktige fader." Medan vi uppehålla oss vid soldathemmet, kunna vi icke undvika att från vår upphöjda ställning å "Battery Gilman" kasta en blick ner i det blånande djupet, der våra ögon tjusas vid anblicken af en härlig ö, hvars stränder ständigt smekas af jette-

flodens vattrade böljor. (A nedanstående plansch ser man udden af ön sticka fram i det spegelklara vattnet.) Denna förtjusande ö har gjort en af vår stads äldre svenskar ö-känd, ty den eges af den gamle ungkarlen William Ryd-marck. William, som är bördig från det bördiga Skåne, föddes å Sonestorp den 26 Februari 1846. Han anlände till Amerika år 1880, och två år derefter styrde han kosan till Minneapolis för att härstädes grundlägga sitt framtida hem. Under det han som bäst fiskade efter lyckan, fick han ögonen på den

"vackra ön", som upptager ett omfång af 30 acres, och tänkte han genast som så, "här är mig godt att vara".

År 1887 tog han pre-emption på ö-lan-det, efter det han likt en Robinson Crusoe i flera år förut vistats på den obebodda ön. År 1892 erhöll Rydmarck af guvernementet sitt fastighetsbref på egendomen. Icke mindre än fyra jern-vägsbolag försökte emellertid i åratal medelst processer att bestrida honom eganderätten; men skåningen gick segrande ur striden.

Rydmarck har efter hand gjort åtskil-liga förbättringar samt på senare tider uppfört åt sig en liten tvåvånings-villa på sin lilla ö.

Denna härliga perla på Mississippis botten har i långliga tider beundrats för sin skönhet, men likväl aldrig varit känd till namnet, ty den hade då troligtvis blifvit beskärd någon annan benämning än den "vackra ön." Men en härlig Juli-dag år 1892 erhöll ett stort antal skandinaver af "Minneapolis' four hundred upper" följande invitation:

The presence of yourself, with ladies and children, is cordially requested at an excursion on the Mississippi to my island, on Thursday, the 7th inst., at half past one o'clock, to start from the Minneapolis steamboat landing, foot Washington Avenue bridge. Interurban cars take you there.

W. Rydmarck.

Lite hvar förstod att det var fråga om ett dopkalas, och alla skyndade gladt att hörsamma kallelsen. På den bestämda tiden ångade "Atlanta", en tvåvånings flodångare, med sin dyrbara last förbi de bedårande scenerierna, som upprullades för ens blickar, då "Atlanta" ilade framåt i alla möjliga krokar och krumbugter, förbi täcka öar och under väldiga hängbroar, utefter Mississippis lummiga stränder.

Efter omkring en timmes färd varskodde man Rydmarcks ö.

Större glädje kunde ej gerna varit bådande på Columbi skepp, då dess utkik den 12 Oktober 1492 varskodde San Salvadors strand.

Alla gäster blefvo med ens landsatta, och allt hvad man kunde önska sig var snart uppbulladt i gräset och på borden mellan de små hyddorna, kring hvilka sällskapet spred sig i flockar för att njuta sitt sorgfria väsen. Ön erhöll nu för första gången namn. Den döptes till "Rydmarcks ö", hvilket namn säkerligen kommer att bevaras i flera sekler och på så sätt göra dess egare odödlig. Det var en fest och en döpel-seakt, som länge komma att lefva i del-tagarnes minne.

Tal höllos hela dagen, och mellan talen utfördes sång af en utsökt svensk dubbelqvartett. Innan festen var afslu-

tad, framsteg skalden A. T. Lindholm och med sällspord pathos deklamerade han några af Ninian Werner författade och med blyertspenna nedskrifna tillfällighetsverser, hvilkas burleska profetia vi ej kunna uraktlåta att citera:

TILL

WILLIAM RYDMARCK vid invigningen af

hans ö i Mississippi den 7 Juli 1892.

Nu stå vi här på Rydmarcks vackra ö — Hur denna täcka nejd vårt öga tjusar! Kring lummig lund ses sol’n sitt skimmer strö,

Och Mississippis våg omkring oss brusar;

I lugnet invid stranden fisken slår,

Och fogeln qvittrar gladt ifrån sitt snår.

Och lilja hvit och ros så röd om kind, Förgätmigej allt med de ögon ljufva,

Och blåa klockor vaggande för vind Och blyg Parnassia på fuktig tufva — Allt har i dag sig klädt i högtidsdriigt Och sprider härlig doft med vindens fläkt.

Ty ön sin nye herskare har fått,

Kung “Wilhelm Eröfrarn” han månde kallas;

Hvad väldig seger och hvad lycklig lott — Ej fröjden blott är din, nej, den är allas,

Ty du är svensk, ditt segertåg mot ön Var ock för svenskheten en seger skön.

Hell dig, “Kung William”, hell ditt bjerta hof,

Som här dig helsar uti paradiset;

Vi tömma bägarn glädtigt till ditt lof Uppå det gamla fosterländska viset Och önska att du finner snart en mö,

En drottning på “Lycksalighetens ö”!

Se’n skall du se hur trefna’n växer opp I denna vrå långt skild från verldens fara; Här skall du fröjdas bland din lefnads hopp,

Små prinsars och prinsessors glada skara.

Vi önska att försynen dig beskär Minst lika många som du skådar här!

Och när du blifver gammal se’n och grå Du kan dig lugn i ensligheten moja,

Ett vackert slott skall då i grönskan stå I stället för i dag en liten koja.

Och väldig bro af stål och af granit Skall öfver “Vattnens Fader” leda hit.

När många hundra år sin kos ha flytt Och vi, som dväljas här i afton, alla.

Vårt hem på jorden längese’n förbytt Emot en skrubb hos “David i Valhalla” — Då, fastän allting sig förändrat har,

Man “fader William” mins se’n flydda da’r.

En fager yngling slottets herre är;

Uti hans anletsdrag man klart kan läsa,

Att han en Rydmarck är, ty se, han bär, Liksom sin stamfar, kungligt krokig näsa; Der hänger i hans högtidskabinett I gyllne ram ett gammaldags porträtt.Och för livar gäst, som går i slottet in,

Han visar gladt hvad han från fäder ärfde; Vid bilden säger han med an-stor min:

“Det William Rydmarck är, som ön för-värfde!

Han var min farfars farfars far.

Min lif och själ — en sabla karlakarl!”

Detsamma tycka vi. som här i dag Uti din ångslup nalkats dina stränder,

Att fira den triumf med friskt behag Bland goda vänner och bland goda fränder. Hell Rydmarck, hell hans ö, det paradis, Som blef till slut hans trägna mödors pris!

Först sedan solen dalat bakom vestra Mississippi-stranden b'åste "Atlanta" till uppbrott och styrde hän mot Minneapolis. Dagen var slut. Den hade varit ovanligt angenäm och härlig, och hvar och en kände sig glad, ty en ny, hittills namnlös nejd på jorden hade fått sitt namn:

"RYDMARCKS Ö".

r * *

DE DÖDAS BONINGAR,

I detta brådskans och sträfvandets tidehvarf torde få ha egnat tillräcklig uppmärksamhet åt de många kyrkogårdar, som hafva.varit och äro förlagda inom vår stads gränser.

Mången har fullgjort sin sista pligt till en älskad anförvandt eller god vän genom att följa den till det sista hvilorummet å Layman's eller Lakewood Cemetery eller också lustvandrat till dessa fagra kyrkogårdar för att i all sköns ro betrakta de storartade monumenten samt den sköna, konstnärliga sammansättningen af parkanläggning, blomstergård och kyrkogård, under def att de öfriga "hviloplatserna" för fler talet af dem äro ett "terra incognita." Vi hafva derföre uppsatt en liten statistisk tabell öfver stadens olika kyrkogårdar, hvilken torde vara den första, som någonsin utgått från boktryckarens kalla typer:

MAPLE IIILL—Vid Broadway, mellan Polk och Fillmore streets N. E.; öppnades den 20:de Februari 1857; stängdes år 1890. Antalet döda, som här blifvit begrafna beräknas till 5,000.

MINNEAPOLIS (LAYMAN'S) CEMETERY—Cedar avenue, hörnet af Lake street; öppnades år i860; 27% acres. Antal begrafna till den i:ste Juli 1899, 19,000.

LAKEWOOD—Vid Lake Calhoun; öppnades år 1871; 200 acres. Antal begrafna till den i:ste Juni 1899, 10,512.

HILLSIDE—Mellan Sixteenth och Twenty-second avenues N. E.; öppnades år 1890; 80 acres. Antal begrafna till den'i:ste Juni 1899, 2,853.

CRYSTAL LAKE—Humboldt och Thirty-eighth avenues north; öppnades år 1882; 40 acres. Antalet begrafna till den i:ste Juni 1899, 2,200.

ST. ANTHONY—Central och Twenty-eighth avenues N. E.; öppnades år 1857; stängdes år 1895. Antal begrafna, 5,300.

ST. MARY'S—Chicago avenue och Forty-sixth street; öppnades år 1871; 27J--2 acres. Antal begrafna till den i:ste Juli 1899, 4,221.

De två sistnämda äro katolska kyrkogårdar, och de tre efterföljande äro judiska begrafningsplatser.

MONTEFIORE—Third avenue south och Forty-second street; öppnades i Februari 1875. Antal begrafna till den i:ste Juli 1899, 136. Tillhör den reformerta hebreiska kyrkan.

ADATH JESHURUM CEMETERY —Vid France avenue, en half mil ve-ster om Lake Harriet; öppnades i September 1888. Antal begrafna till den i:ste Juli 1899, 125. Tillhör den ortodoxa hebreiska kyrkan.

O. B. A. CEMETERY (Order, of Be-rith Abraham)—I Richfield township; öppnades den 7 Maj 1891. Antal begrafna till den i :ste Juli 1899, 209. Tillhör den ortodoxa hebreiska kyr-j- ;'v V

A

* yj

VY AF MISSISSIPPI FRÅN LAKE STREET BRYGGAN.kan. (Dess medlemmar representera

en hemlig förening snarare än en

kyrka.)

CITY CEMETERY—Belägen utanför

Stadsgränsen. Antal begrafna, 1,450.

Denna plats är de fattiges kyrkogård, hvarest obemedlade personer, hvilka icke hafva några anhöriga, som kunna taga vård om deras stoft, begrafvas på stadens bekostnad.

Enligt ofvanstående tabell uppgår de dödes antal till 51,006, hvilket är öfver

4,000 fler än det fans lefvande i Minne-apolis år 1880.

Något öfver 2,000 personer dö årligen härstädes. Detta gör tillökningen i "The Dead City" mindre än förhållandet är i andra städer, räknadt i proportion till invånareantalet.

Det finnes likväl många blomstrande småstäder i Minnesota, som icke räkna så många lefvande invånare som de döde, hvilka Minneapolis sänder till kyrkogårdar ne hvarje år.

Att det icke finnes någon helsosam-mare ort för skandinaverna i Amerika än Minnesota kan en hvar lätt öfvertyga sig om. Här om någonstädes åtnjuta de frisk luft och ett långt lif. Trots det stora antalet skandinaver i Minneapolis räkna vi bland förlidet års hädangångne endast 146 svenskar, 108 norrmän och

15 danskar.

Den nuvarande dödsproportionen i Minneapolis är endast 9.3 på hvarje tusen personer, emot 17. 2 i Berlin, 17.7 i London, 20.2 i Paris, 20.9 i Baltimore samt 21.4 i New York.

Dödsrapporten för förlidet år (1898) uppgifver 2,052 dödsfall.

Under samma tid föddes 4,064 barn eller cheruber, som mammorna kalla sina småttingar. Af dessa räknas som vanligt största antalet (650) till tredje wardet.

Till en början voro inga arragenment vidtagna af St. Anthonys äldre settlare, hvilka kunde häntyda på att platsen skulle med hast växa upp till någon

större stad. När någon af de första settlarne blef hädankallad, begrofs han på sin egen tomt, och om han ej var i besittning af någon egen jordtorfva, så jordades hans qvarlefvor i någon isolerad plats utanför sjelfva byområdet. Detta förhållande egde rum på begge sidor om floden.

Den första begrafningsplatsen var i gamla St. Anthony, å en liten kulle, mellan Eighth street och Fifth avenue S. E., hvilken på senare åren nyttjats till brädgård. Platsen hade intet namn och ingen förteckning öfver dem som der begrofvos. Gamla settlare beräkna deras antal till omkring 50, af hvilka de fiesta sedan flyttades till Maple Hill Cemetery, som öppnades den 2o:de Februari 1857.

Den första kyrkogården på vestsidan, Layman's Cemetery, öppnades år i860. Innan detta ursprungliga Minneapolis hade erhållit någon kyrkogård, hade man till begrafningsplats utvalt en hög, skogbeväxt sandkulle å nuvarande Sixth avenue north, vester om Fifth street. Här egde den första frimurarebegraf-ningen rum ,då Brother Albert N. Hoyt under högtidliga ceremonier begrofs, som det sades, å "Brother Bassett's Hill," den 25:te Mars 1855.

Den som nedskrifver dessa rader har i snart tjugo år haft sitt hem å ofvan-nämda sandkulle, och det är ej särdeles lång tid sedan man fortfarande kunde märka tydliga spår af de forne grafkul-larne.

Martin Layman, som anlade den första kyrkogården på vestsidan, kom till Minneapolis år 1851 och tog "pre-emption" å en sektion land, gränsande intill nuvarande; Lake street och Cedar avenue, och bygde han der det sjette huset i ordningen på vestra sidan om floden.

År 1855 eller 1856 inträffade ett dödsfall nära intill Laymans hem, och all-denstund folket var fattigt och icke

hade något land, gaf han dem tillåtelse att begrafva den aflidne på hans egendom. På detta sätt var det som “Uncle” PeterWardell blef den första person som be-grofs på den plats, som sedermera blef känd under namnet Minneapolis Cemetery. Då Layman tog detta land i besittning, anade han föga, att han skulle komma att förvandla en del deraf till ett dödsrike.

Ar 1859 utstakade han en half acre åt sig sjelf samt för att dessutom stå sina grannar till tjenst och år i860 inhägnade han tio acres under hamn af Minneapolis Cemetery. Arealen ökades vidare, så att det före hans död, år 1886, upptog inalles 27^ acres. De första tomterna voro 8x24 fot och såldes så billigt som för en dollar; några tomter voro till och med sålda för så lågt pris som 50 cents, och sällan var det att någon såldes för mer än fem dollars. Här, liksom i de öfriga kyrkogårdarne, fördes det i äldre tider icke något ordentligt “record” öfver de döda; men sedermera blefvo de alla nödsakade att föra en fullständig och systematisk förteckning.

Colonel John H. Stevens’ dotter, det första barn som föddes i Minneapolis, begrofs å Minneapolis Cemetery år 1862, men flyttades sedermera till Lakewood.

Familjen Nichols ligger äfven här— fem begrafna på en dag. De hade alla drunknat i Lake Calhoun. Ett af barnen var i badet och blef uppfångadt af en vattenhvirfvel. En liten broder skyndade till hjelp, men också han blef neddragen af den förrädiska vågen. Sedan sprang modern i, blott för att möta samma öde. En fjerde medlem af familjen rusade i efter modern—fadren följde, och alla sjönko i djupet tillsammans.

John T. Hoblitt, den första soldat från Minnesota, som dog under inbördeskriget, blef begrafven här, och hans sista ord: “Do not bury me on slave soil,” äro inhuggna på hans grafsten.

Ej mindre än 164 soldater från inbördeskriget hvila härstädes.

På en hög, enstaka oc.h utsökt plats å Lakewood Cemetery, vid stranden af Lake Calhoun, finner man det sista

hvilorummet af "Lady of the Lake,” hvilkens patetiska historia uppväcker alia besökandes medkänsla. Hon tillhörde en ansedd familj i Östern, men var invalid och kom till Minnesota för att söka den skatt, förutan hvilken lif-vet saknar värde. Under sina dagliga utfärder till Lake Calhoun blef hon så förtjust i dess skönhet, att hon utvalde åt sig en passande grafplats och försäkrade sig om sina anhörigas och vänners samtycke att här erhålla sitt sista hvilorum, inom hörhåll af vågornas plaskande, några få fot från den fridfulla stranden.

Många besökande uppsöka denna plats, der man å en grafsten läser namnet “Helen Francis, hustru till Sir Joseph Francis, död den 27:de Mars 1873. Långt innan denna plats var af-sedd för de “dödas boningar,” stod Mrs. Francis på denna höga kulle, och då hon blickade ut öfver sjön, sade hon att hon aldrig sett en så härlig och passande plats för de dödas gårdar. Så snart denna plats sedermera blef afsedd för grafgård, försäkrade sig hennes make, Sir Joseph Francis, om en hvilostad för hustruns stoft på den ofvannämda höga kullen, hvilken också blef beskrifven som “Lot

1, Section 1.” Helen Francis’ make slumrar nu också den sista sömnen vid hennes sida och på hans grafsten läser man följande intressanta inskription:

“Joseph Francis, Fatlier and Found-er of the United States Life Service, 1842. Founder of American Ship-wreck Society, 1842. Inventor of Cor-rugated Metallic Life Car, Life Boat, etc. Received the thanks of the Forty-ninth Congress, honored by the Fiftieth Congress for his service to hiunanity. Honored, decorated, rewarded and knighted by the Crowned Heads of Europe. Born March i2th, 1801.”

Joseph Francis dog den io:de Maj 1893 i en ålder af 92 år.

Samtidigt härmed må omnämnas att den pil, som växer invid denna graf, planterades för 22 år sedan, och är upp-växt från en telning, som Sir Francis tagit från det pilträd, som står invid den plats, hvarest Napoleon var be-grafven på ön St. Helena.

som förlorade lifvet i den stora qvarn-explosionen år 1878. Öiver denna graf reste Head Millers’ Association år 1885 ett storartadt monument — bestående

£

P

o

w

<

u

K

<

o

•<

£

ö

W

ce

ii

Alldeles intill Helen Francis' graf be- ac en väldig fyrkantig obelisk för en finnes det sista hvilorum, hvilket om-kostnad af $3,500.

sluter stoftet af de aderton olycklige, Här hvilar äfven sida vid sida åttainedlemmar af Rand-Coykendall familjen, hvilka alla drunknade, då deras båt kantrade i den svåra stormen på Lake Minnetonka år 1885.

Bland de mest storartade och dyrbara monumenten finner man McNairs monument, närmare 50 fot högt, samt Pillsbury-, Wolford- och Pence-monumenten.

Det finnes mycket af intresse i Lake-wood, men en sak till kan vara nog. I Södern torde nedan berörda faktum icke vara af något intresse, ty det är mindre sällsynt der; men här hafva vi så liten förbindelse med den afrikanska rasen. Den plats, hvarest qvarlefvorna af "Aunt Millie Bronson" hvila, ligger å George A. Bracketts grafområde, Lot No. 3, Section 2. "Aunt Millie" var omkring ett hundra år gammal, kanske mer, då hon dog i Mars 1885. Hon var en tjenarinna hos general Beauregard under kriget och blef tillfångatagen i striden vid Tishomingo af major Brackett från St. Paul, och efter att ha blifvit bringad till Norden och till George A. Brackett i Minneapolis, betraktade hon alltid "Massa George" som sin beskyddare. Hon fäste sig mycket vid familjen och i synnerhet vid lilla Annie Brackett, och då den lilla sjuknade och dog i Juni 1864, var "Aunt Millies" sorg lika stor som hos någon af familjens medlemmar. Mr. Brackett lät taga god vård om henne på hennes ålderdomsdagar, och då hennes slut nalkades frågade han henne, om hon skulle tycka om att blifva lagd vid sidan af lilla Annie, och den blick som åtföljde hennes svaga svar, "Oh, yes, Massa George," visade huru tacksam hon var för detta be-hjertade anbud.

Bland de grafstenar, som flyttats från Maple Hill till City Cemetery, finna vi en med följande egendomliga och hjert-nypande inskription:

"Behold, dear friends, as you pass by. As you are now, so once was I:

And as I am now, so you must be; Prepare for death and follow me."

(Om inte minnet sviker, torde samma grafskrift [på svenska] en gång i tiden varit synlig på någon kyrkogård i gamla Sverige.)

Bland grafmonumenten å Hillside Cemetery fästes ens uppmärksamhet ögonblickligen vid en ofantligt stor

kanon. Den är en skänk af krigsdeparte-xnentet i Washington till Wm. Downs Post No. 68, G. A. R., och är det första soldatmonument som blifvit uppsatt i Hennepin county. Monumentet invigdes med högtidliga ceremonier den 29:de Maj 1897. Denna gamla beryktade kanon är en slätborrad 32-pundare, hvilken under inbördeskriget gjorde stor tjenst på örlogsskeppet "Caronde-let," tillhörande amiral Porters flottilj, och hade del i äran i alla de bataljer, som egde rum mellan Memphis och New Orleans.

Stadens kyrkogårdar inrymma tillsammans 869 soldatgrafvar, hvarest de Unionens tappre försvarare, hvilka stupade under inbördeskriget, blifvit j ordade. På "Memorial Day," den 30:de Maj, dekoreras alla dessa grafvar hvarje år med blomsterbuketter och kransar, hvilka dagen förut hopbindas af stadens patriotiska damer. Denna dag finner alltid mången villig och hjelpsam hand, som hela dagen lång frivilligt utöfvar denna kärlekens mission.PRESS, HANDEL OCH INDUSTRI.

TIDNINGAR.

Ibland den själaspis, som fins på jorden,

Nog äro tidningarne numro ett;

Och pressen är en väldig stormakt vorden, Hvars verkningar man skönjer vidt och bredt.

Till arma hyddor, prydliga salonger

Sig tidningarne bana väg i dag

Med nyheter, med skämt och följetonger,

Poem och ledare af skilda slag.

I fråga om tidningar i äldre och nyare tid hafva vi ett allt för stort fält att röra oss på. Tidningar hafva här uppstått lika talrikt som svampar ur jorden, och kunna vi ej egna rum och tanke åt dem alla. Vi vilja endast nämna namnet och tiden för de första tidningarne.

Den första veckotidningen i St. Anthony, "St. Anthony Express," begynte utgifvas af skräddaren Tyler den 3i:ste Maj 1851, och den första i Minneapolis, "The Northwestern Democrat," utkom första gången den 2:dre September 1854, redigerad af W. A. Hotchkiss. Den första dagliga tidningen härstädes var "Falls Evening News," som startades af Croffut & Clark den 28 September 1856. De voro de förste som hade mod nog att med sin farkost för full vind begifva sig ut på den dagliga journalismens stormiga haf; men en vacker dag i April 1861 träffades deras bräckliga farkost af en stormby och led den liksom förut mången ståtligare skuta skeppsbrott på de klippiga skären och försvann för alltid ur sigte. Vecko-upplagan, känd under namn af "State News," fortsatte likväl två år längre. De hundratals tidningar, som sedan dess existerat,

(168)

och af hvilka ett flertal endast fört ert dagsländas tillvaro, är det allt för lönlöst att söka referera.

Af de cirka 125 tidningar och tidskrifter af allehanda slag, som för närvarande utgifvas härstädes framträda endast tre jemnstarka jettar, nemligen de båda morgontidningarne "Minneapolis Tribune" och "Times" samt aftontidningen "Minneapolis Journal," hvilka i alla afseenden kunna ställas i bredd med Österns förnämsta nyhetstidningar. Om skräddaren Tyler, den gamle riddaren af sax och trycksvärta, nu kunde stiga upp ur sin graf, skulle han allt blifva storligen förvånad att se huru tidningar klippas till nu för tiden samt huru våra nutida snabbpressar trycka och vika 24,000 tolfsidiga tidningar i timman, från stora pappersrullar, som upptaga fyra till sex mil i längd.

Vid ofvannämda tidningar finna vi några af våra landsmän för närvarande innehafvare af åtskilliga ansvarsfulla befattningar. Vid "Minneapolis Journal" fungerar svensken Fred H. Sanders som superintendent för annonsafdelningen, och norrmannen Adolph Edsten å re-daktions-staben. Norrmännen P. O. Stromme och Paul Gylstrom äro an-ställda som redaktionssekreterare; den förstnämde vid "Minneapolis Times" och den senare vid "Minneapolis Tribune."

Den skandinaviska pressens historia i Minneapolis har varit särdeles skiftesrik. Ja, många äro de tidningar och tidskrifter, som uppstått å den journali-stiska horisonten och snart försvunnit derifrån, oaktadt de hvar för sig kommit till för att fylla ett enkelt tomrum.

Så snart en tidning man börjat på Att gifva ut, nog förnam man då I dess anmälan en gammal fras Med hvilken publikum lätt skall tas,

Men frasen var blott en krok så grof:

“Nu fylles ett länge kändt behof”.

Journalistens stig är törnbeströdd. Bäst han trälar som en slaf går företaget i qvaf och tidningen måste ge upp andan för att “‘fylla ett länge kändt behof.”

En skämtare gaf en gång följande råd till en vän, hvilken kände sig manad att beträda den publicistiska arenan: “Broder, blif aldrig publicist, med mindre du, likt en rhinoceros har horn på näsan, och en hud, som skyddar mot knappnålsstyng.” Om man på ytan här-af ser ett leende skämt, så hvilar likväl på botten en djupare sanning än mången anar. En och annan som umgåtts med begäret att utgifva en tidning samt fått sin vilja förverkligad, har också snart fått skåda sakens allvarliga och mörka sida och inom kort fått erfara, att publicistens kall ej bör räknas till de afunds-värda.

“Nordvestern” var namnet på den första svenska tidningen i Minneapolis. Den utgafs år 1872, med W. Gumaelius som redaktör. Efter sju, säger sju, hela veckor uppgaf den andan. Hösten samma år flyttade kapten J. A. Vanstrum sin tidning, “Svenska Monitören,” från St. Paul till Minneapolis. Försatt i pen-ningeknipa och urståndsatt att erhålla det lofvade understödet, blef äfven han inom kort tid nödsakad att nedlägga sitt tidningsföretag.

Dessa första meteorer på tidningslite-raturens himmel kommo, lyste och för-svunno således på en ovanligt kort tidrymd. Deras korta tillvaro får ej uteslutande tillskrifvas de män, som stodo i spetsen för dem, utan fastmer den publik som felat att understödja ett sådant allmännyttigt företag genom att under tidningens tidigare tillvaro undvika att subskribera på sin egen stats

tidning för att derigenom enligt eget förmenande blifva förvissad om, att tidningen kommer att “lefva”; så att de ej behöfva förlora sin dollar eller par. Eller med andra ord: förvissa sig om att det icke är någon enskild persons afsigt att rikta sig på allmänhetens bekostnad för att sedermera draga den vid näsan genom att upphöra med företaget. Om detta är mångens åsigt, så måste en och annan rättänkande person likväl hysa sundare åsigter och erkänna, att de som hafva förmåga och energi att sätta sig i spetsen för ett dylikt företag merendels riskera lika många tusen som prenumeranten enstaka dollars, förutom den förlorade ersättningen för åt företagets framgång uppoffrad tid och arbete.

Hösten år 1875 stod en het kampanj för dörren. Ingen svensk republikansk tidning fans till hands, men deremot en svensk demokratisk tidning, “Svenska Nybyggaren” i St. Paul. Den politiska striden blef lifligare och tiden kortare, hvadan följden blef att en svensk-republikansk kampanjtidning dök upp “för första gången,” nemligen “Mullvaden,'' som utgafs af “Kurre Brothers” (Alfred Söderström och Alex. Mobeck). Som dess utgifvare ville förena nytta med nöje, utgafs “Mullvaden,” tillfäl-lighetsblad för skämt och allvar, i stort format, med två sidor politik och två sidor glad och skämtsam läsning. Att tidningen ej tillhörde det surmulna slaget, kan dess här nedan införda anmälan bäst intyga:

MULLVADEN.

Mullvaden är ju ett komiskt djur,

Det kan väl ingen förtänka,

Han är så pigger ocli så tojour,

Och vill i sorg sig ej dränka;

Ty fast jordbrukare af naturen Är han till driftkuku klippt och skuren Och ständigt glad.

Uti hans vägar det ofta bor Rätt mången kinkiger gåta.

Gör han en “bock” om ej alltför stor,

Han ödmjukt ber er förlåta.

Det ganska svårt är att snörrätt vandra— En kan väl vara så god som andra,

Blott man är glad.Hans pretentioner ä’ ganska små,

Han önskar hjelpa de svaga.

De sorgsna han önskar hjelpa få Att uppå smilbandet draga.

Gå ej och bläng som en ilsken katta Rätt ofta ändras det helt besatta.

Blott man är glad.

För likars bästa och bröders väl Hans svärd dras ständigt ur skida;

Dock, rätt och sanning är enda skäl, Hvarför han önskar att strida.

Han kan ej se huru orätt öfvas:

Hans bättre känslor kan icke döfvas Ty han är glad.

I politiken hans lära är Att motpartiet bör tuktas;

Och är det derför som han nu svär Att med dem grufligt krumbugtas.

Ty han vill lefva “und leben lassen”,

Och skulle äfven han få på tassen Är han dock glad.

Ett särdeles eget förhållande som stod i förbindelse med utgifvandet af ‘"Mullvaden,” bör ej förbigås. Trots “Mullvaden” ganska skarpt sablade på sin politiske motståndare, “Nybyggaren,” samt på alla rättänkliga vis försökte att leda allmänheten ifrån dess politiska irrgångar, uppsattes och trycktes “Mullvaden” å “Nybyggarens” eget kontor i St. Paul för en ganska moderat arbets-omkostnad, då man tar i betraktande att intet annat svenskt tryckeri fans att tillgå. Hela transaktionen visade tydligen att det fans trohet i Noraen bland svenska tidningsmän den tiden, trots politiska skiljomeningar.

Om “Mullvaden” hade ej blifvit så mycket sagdt, om det icke varit för den orsak, att den gaf upphofvet till att strax derefter utgifva en svensk republikansk veckotidning. Alfred Söderström blef den som utsågs att, så snart som dyningarne efter den politiska stormen lagt sig, påbörja det nya företaget. Öf-verste Hans Mattson, som då vistades i • Litchfield, hade under tiden fått nys om hvad som var i görningen, och allden-stund han var en gammal erfaren tidningsman och mera känd bland såväl amerikanare som svenskar, valdes han sedermera som den nya tidningens ban-brytare. På så sätt såg inom kort “Minnesota Stats Tidning” dagens ljus.

Under tiden hade “Svenska Nybygga-

ren" i St. Paul flyttat upp till Minne-apolis för att söka ett större verknings-fält, men den blef snart trött af lifvet och lade sig ner att hvila för alltid.

“Minnesota Stats Tidnings” första nummer utkom första veckan i Januari 1S77. Den stod allljemt under ledning af öfverste Mattson, Alfred Söderström och Axel Dahlstrand. samt efter den senares död af Magnus Lunnow. “Statstidningen” var republikansk till sin politiska trosbekännelse, men likväl ingen partislaf; och i afseende på de värderika råd, som den ständigt meddelade till den svenske farmaren i Nordvestern har den ännu ej funnit sin like. Den valde staten som sin verkningskrets och lem-nade det kyrkliga åt den religiösa tidningspressen. Den ansåg att en politisk tidning borde vara en tidsspegel, i hvilken de vigtigaste händelserna borde synas, och alldenstund olika händelser intressera olika personer, trodde den sig bäst uppfylla sin pligt genom att vara

opartisk mot alla, så långt som det kunde ske utan att bryta mot god ton eller den allmänna moralen. Kyrkotidningen “Skaffaren” i St. Paul kunde icke tolerera “Statstidningens” sjelfstän-diga hållning, synncrligast hvad dess re-ferater öfver svenska sällskaps-tillställ-ningar beträffade, utan fortsatte den gång på gång med de mest hänsynslösa anfall mot “Statstidningen” och dess personal. Ja, den gick så långt att den i ett enda nummer publicerade en mellan åtta och nio spalter lång artikel, hvan “Minnesota Stats Tidnings” program och tendens på det skarpaste klandrades. ‘Statstidningens” popularitet och spridning ökades desto mer, trots den ruttna polemiken. “Statstidningen” existerade 1 fyra och ett halft år. Under senare tiden af dess tillvaro hägrade Orientens glimmer för öfverste Mattsons syn och någonting måste göras.—Ingen svensk i Minnesota, och synnerligast ej af “Statstidningens” läsare, har glömt den ruskiga I [ill-Montccn-kombinationen, den sorgligaste i svenska tidningshistoriens annaler. “Statstidningen” blef såld.VÅRBILD FRÄN RIVERSIDE PARK.

iZiDen hade fallit i sin bittraste oväns våld.

“Statstidningens” program hade alltid klandrats af “Skaffaren,” men efter köpet tillkännagafs det att “Statstidningen” fortfarande skulle redigeras i enlighet med sitt redan utstakade program och att dess tendens framdeles skulle blifva så nära lika hvad den varit, att ingen af dess läsare skulle få anledning att klaga öfver den skedda handlingen. Det kan man ju kalla en falsk “unionism.”

“Att tjena två herrar tillika,

Så skilda som Mammon och Gud,

Det kan ingen utan att svika Och vanvårda enderas bud.”

Missnöjet öfver “Statstidningens” försäljning var allmänt och prenumeranter i mängd började stiga ut ur ledet, ty ingen ville svära den nya fanan.

Det blef nödvändigt att draga in på staten. “Statstidningen” fick slutligen nöja sig med de artiklar, som förut varit uppsatta för “Skaffarens” räkning; den blef till en del ett eko af den senare, tills den slutligen måste dragas in, eller, som det kallades, konsolideras med “Skaffaren.”

Den allmänna missbelåtenheten visade sig på mångahanda sätt. En “lebsen" vän till “Statstidningen” insände nedanstående Sorgevisa till en annan svensk tidning. Han tillkännagaf samtidigt att visan bör sjungas långsamt samt efter den glada melodien ur “Or-pheus i underjorden.”

Sorgevisan återgifves i sin helhet med utelemnandet af några då bifogade noter (icke musiknoter).

Till staten född för fem år sedan,

En pilt jag var, helt liberal;

Dock att min sol är starkt i nedan,

Det märks nog här och i St. Paul.

Aj! aj! aj! aj! aj! aj!

Minnesota tidning, du är illa kiind

båd’ här och der.

Aj! aj! aj! aj! aj! aj!

Minnesota tidning, du är illa 'känder här.

Jag hade vänner ganska fina,

I politik, som hvar man vet.

Nu håna de mig jemt och flina;

Men inte rår väl jag för det!

T.v knipen vardt Jag af prelaten,

Får ej mer vara liberal.

Jag får ej ens en tår till maten,

Och derför känner jag mig skral.

Mig egna kläder fordom prydde;

En sprätt jag kände mig i sta'n;

Men sedan Sk—n åt mig sydde,

Så ser jag ut som jag ej var van.

Vårt innanmäte har nu blifvit Detsamma för oss båda två;

Förty hvad Sk—n re'n har skrifvit,

Står för "Statstidningen" också.

Jag afsked ta'r nu af publiken,

Jag vill ej klaga mer min nöd,

Af liberala vänner sviken,

Det sannerligen blir min död.

(Publiken applåderar).

Hvad tycks väl: en applåd vid grafven!

Jag fick dock den för egen del.

I band och bojor smidd som slafven Jag är, men det är prestens fel.

Aj! aj! aj! aj! aj! aj!

Minnesota tidning dock är lycklig,

har en salig själ.

Aj! aj! aj! aj! aj! aj!

Minnesota tidning säger nu farväl! farväl!

"Svenska Folkets Allehanda" utkom endast en kort tid här i staden. Tidningen utgafs först i Litchfield hösten år 1883 af Lambert Gisslovv, som året derpå flyttade tidningen till Minneapolis för att, som det sades, vinna ett större fält för dess verksamhet. Hitkommen lät Gisslow fyra andra personer ingå som delegare i tidningen och förstorade den till samma format som de största svensk-amerikanska tidningarnes. Gisslovv redigerade tidningen från dess början till i Juli 1884, biträdd af N. P. Lind en kort tid på försommaren. I slutet af September fann bolaget sig nödsakadt att nedlägga tidningen af brist på erforderligt kapital att möta de ökade utgifter, som tidningens flyttning och förstoring förorsakat. Prenumerantlistan köptes af "Svenska Amerikanaren" i Chicago.

"Nya Verlden."—I Augusti 1889 började en svensk veckotidning med namnet "Nya Verlden" utgifvas i Minneapolis. Den helsades entusiastiskt välkommen af ett stort antal landsmän, som länge önskat se tillvaron af en verkligt frisinnad och i politiskt hänseende fullt sjelfständig tidning. Utgifvarnevoro fem till antalet: Jphn J-Erickson, Oliver Skone, Robert H. Bergman Otto Oberg, alla skickliga typografer samt literatör Gudmund Åkermark, tidningens redaktör. Företagets affärsfö-reståndare var Mr. A. E. Sandberg.

"Nya Verlden" tycktes allt ifrån början gå en vacker framtid till mötes, men ödet ville, såsom i det följande skall ses, någonting helt annat. "De gode dö unga!" Redan efter ett halft års existens hade "Nya Verlden" en lokal spridning, ditintills ej uppnådd af någon annan svensk Minneapolis-tid-ning, och prenumeranter från alla svenska

.settlement i det öfriga Minnesota och Nordvestern inströmmade dagligen. Allt gick väl och skulle sannolikt så fortgått, om icke de fyra förstnämda delegarne i tidningen, lockade af ett förmånligt anbud, påyrkade att sälja affären till en tryckerifirma från Iowa, som etablerat sig i Minneapolis. Tidningen såldes och fortsatte sin verksamhet med Gudmund Åkermark och Otto Eländer som dess redaktörer. Den sistnämde lemnade dock efter några månader sin befattning och flyttade till Ironwood, hvarest han tog anställning å apotek. Tidningens nye egare, Mr. Louis Tjer-nagel, kom tyvärr på den barocka tanken att ändra bladets utgifningsort till den lilla obskura staden Story City i Iowa. Inga föreställningar häremot hjelpte, och vid jultiden år 1890 förverkligades den för tidningen så olycksdigra flyttningen till Iowa. Åkermark medföljde och qvarstod som redaktör till i Juli 1891, då han lemnade sin befattning,

i hvilken han efterträddes af literatör O. A. Linder, numera redaktionsmedlem vid “Svenska Amerikanaren” i Chicago. Mr. Linder fick samma svårigheter som sin företrädare att kämpa emot. Tidningen betraktades till följd af flyttningen som ett slags affälling, och prenumeranterna från Minnesota och öfriga stater uppsade prenumerationen, hvaraf följden blef att företaget måste nedläggas.

“Gnistan” utkom på våren 1891 och

redigerades af den begåfvade unitarie-presten Axel Lundeberg. Till en början utkom ett nummer i månaden, sedermera två. Inalles utkommo 23 nummer. Orsaken till dess upphörande var brist på kapital och uthållighet hos utgifva-ren. “Gnistan” var en frisinnad tidning, som skarpt kritiserade det religiösa skrymteriet och den politiska humbugen. Dess motto var: “Frihet, jemn-likhet och broderskap.” Den hade socialistisk tendens och försvarade med kraft och talang arbetarens intressen.

“Friskytten,” en liten frisk jägare på literaturens fält, som utgafs af “Svenska Folkets Tidnings” bolag, presenterade sitt första nummer för allmänheten den 25:te November 1891, och den svensk-amerikanska pressen böjde sig till jorden för der samma. En sak är saker, att när Sveriges skämttidningar, “Söndags-Nisse” och “Kasper,” först lades fram för publiken, fingo de ej så mycket blommor. “Friskytten” rönte ett varmt emottagande af sina kollegor såväl som af allmänheten. Den redigerades af de rutinerade tidningsmännen Ninian Werner och Gustaf Wicklund. hvilka voro allmänt kända för sina framstående förmågor inom det humoristiska området. I denna lilla pigga skämttidning fann man ofta allvarets lugn blandadt med skämtets yra på ett behagligt sätt—ty blandningen verkstäl-des af vana händer. Wicklund-Werner var en stark kombination inom denna bransch af tidningsliteraturen.

Genom många af de från Werners penna flutna alstren gick en allvarets och den djupa känslans tråd, hvilken kommo oss att känna, att vi lefva äfven för något annat, högre och ädlare, än den blotta kampen för tillvaron: under det att Gustaf Wicklund, den glade wit-zaren på vers, genom sina lekande, af ögonblicket alstrade paradoxer, alltid tvingade våra smilband att utvidgas och våra hjerterötter att dallra.

Ninian skref en gång i “Friskytten”:Vår Friskytt eger re’n en vidsträckt spridning,

Och väldig framgång man krabaten spår; Den är också en sabla treflig tidning,

Som städs med lust och sång kring jorden går. —

Hur glade månde då dess pappor vara,

De underbara!

Om Ninian med “pappor” mente Lunnow, Söderström och Höglund (ty humoristerna sjelfve se ju aldrig glada ut), så voro de minsann ej så glada i själen, ty strax efter det nya tidningsföretaget gått af stapeln kom den allt förhärjande krisen och flera af de jern, som “Svenska Folkets Tidnings” bolag hade i elden, blefvo brända. Utgifvan-det af “Friskytten” var förenadt med betydligt stora utgifter, och alldenstund egarne af “Svenska Folkets Tidning” hade att egna sin mesta tid och sina bästa krafter åt “Svenska Folkets Tidning” blef bördan för tung. Efter det “Friskytten” utgifvits i något öfver två års tid, såldes dess prenumerationslista och “Friskytten” sammansmälte med “Humoristen” i Chicago, hvilken i flera år bar dess namn i sin vignett. “Friskytten” saknades

af mången, ty den var den bästa skämttidning, som hittills utkommit på svenskt tungomål i Amerika.

“Vägbrytaren,” som uteslutande redigerades i nykterhetssakens intresse, började utgifvas omkring år 1893 af ett bolag, bestående af medlemmar från olika delar af staten. Ole Kron i Evans-ville var dess redaktör samt den ledande själen i företaget. I redaktionen befann sig äfven en tid den ifrige nykterhets-kämpen Oscar Wolf. Denna tidning, liksom många andra, hade svårt att bryta sig väg och efter det densamma under många svårigheter utgifvits i Minneapolis i cirka tre års tid, flyttades tidningen till Stillvvater, der den förlidet år under hamn “Vesterlandet” stilla afsomnade.

En annan liten tidning, “Populisten,” utgafs år 1894 af C. A. Lundberg; men då han knappt ett år derefter afgick med döden, släcktes äfven lifsgnistan hos “Populisten.”

"The Northland Magazine” var den första och sista uppenbarelsen på det uteslutande literära området. Denna månadsjournal utgafs år 1898 på engelska språket och egrades synnerligast åt skandinavernas intressen. Olaf H. Rask, en af dess grundläggare, inträdde vid krigets utbrott mot Spanien i mili-tärtjenst, som löjtnant i kompani M af Femtonde Minnesota-regementet, och alldenstund Mr. Marion S. Norelius, hans kompanjon i företaget, ansåg det opraktiskt att vidare fortsätta företaget, kom det i händer på nya egare och upphörde den för öfrigt väl redigerade månadsskriften under loppet af sin andra årgång.

De norske tidningsmännen, som voro de första som beträdde den journalistiska arenan, hafva också haft sina “hundår,” och vilja vi äfvenledes i korthet omnämna deras förnämsta organ, som kommit och gått för att "lylla ett länge kändt behof.”

“Nordisk Folkeblad” var den första norska tidning i Minnesota. Den utgafs om våren 1868 i Rochester af Leonard & Booth, utgifvare af “Rochester Post,” hvilka engagerade danske vice-konsuln för Minnesota, F. S. Christen-sen som redaktör och föreståndare för tidningen. Hösten samma år köpte Christensen tidningen och flyttade den till Minneapolis, hvarest “Nordvestens” nuvarande egare, S. Listoe, trädde i förbindelse med densamma. År 1870 blefvo W. T. Rambusch och Hjalmar Eger egare af tidningen, hvilka emellertid efter ett par års förlopp på grund af financiella svårigheter måste uppgifva hela företaget. Det kom nu i händerna på dåvarande sheriffen i Hennepin county, George IL Johnson, med Edward Larsen som redaktör och fortsattes under deras ledning tills 1875, då tidningens subskriptionslista inköptes af “Skandinaven” i Chicago. Dess saga blef dermed afslutad.

En annan norsk tidning som en tid förde en omvexlande tillvaro var “Minnesota.” Den utgafs först som republi-kanskt organ af C. F. Solberg och Hjalmar Eger. Efter en tids förlopp råkade tidningen i händerna på M. Wesenberg och blef genast ett demokratiskt språkrör. Wesenberg tröttnade snart på affären och sålde tidningen år 1873 till Johnson & Gjedde. De ändrade med ens tidningens tendens och kallade densamma för “Budstikken.''

“Budstikken” utgafs år 1873 af F. A. Husher, Gudmund F. Johnson och John E. Gjedde med den förstnämde som redaktör. Sedermera sålde Husher sin andel i tidningen till sina båda kompanjoner. Efter Husher blef Paul Hjelm Hansen, Jon Bjarnason och Luth. Jaeger “Budstikkens” redaktörer. Mr. Jaeger efterföljdes år 1884 af Jörgen Jensen och denne åter år 1886 af Tom Överland. År 1888 såldes tidningen till T. Guldbrandsen Co., och sam-manslogs den år 1894 med “Minneapolis Tidende.”

“Verldens Gang” utgafs år 1878 af den på sin tid så sorgligt beryktade så kallade tidningsmannen A. M. Schack, som utan medel eller anseende gång på gång försökte att medelst sina lösa projekt upprätta nya tidningsföretag. Hans djerfvaste försök var bland annat att starta en norsk daglig tidning. Det blef följaktligen qväfdt i sin linda. “Verldens Gang” gick utan saknad snart till all verldens väg.

“Faedrelandet og Emigranten” flyttades år 1886 från La Crosse, Wisconsin, till Minneapolis med A. F. Husher som redaktör och utgifvare. Efter några års förlopp sålde Husher tidningen till T. Guldbrandsen, som förenade densamma med “Minneapolis Tidende.”

“Saamanden,” en religios-estetisk och politisk tidskrift, påbörjades af Kristofer Janson år 1887, men både tidningen och Mr. Jansen ha nu flyttat öfver till Norge.

Några medlemmar af den norska arbetareföreningen härstädes utgåfvo hösten år 1887 ett arbetareblad, “Arbeidets Ridder,” hvilken efter en hård kamp för tillvaron lugnt och stilla af-somnade redan nästa vår.

—12

“The North” var en skandinavisk tidning, redigerad på engelska språket. Den började utgifvas af ett aktiebolag år 1889 med Luth. Jaeger som redaktör. Det var för öfrigt öfverste Hans Mattson, som var den ledande själen i företaget. Tidningen drogs in år 1893.

“Den Danske Amerikaner” utgafs år

1893 af A. Colberg, men flyttades en kort tid derefter till Tyler, Minnesota.

“Normanna,” som i sex års tid utgafs af Gudmund F. Johnson, upphörde att utkomma år 1894. Dess unge rätt begåfvade redaktör, Kroger Johansen, hade dessförinnan flyttat till Norge.

“Sport og Friluftsliv,” en norsk illustrerad månadsjournal för sport och rekreation, började utkomma i Januari 1897. Den utgafs af B. Hage, Carl Hansen och H. E. Gudbrandsen, men efter ett par månaders förlopp tog Mr. Gudbrandsen hand om det hela. Tidningen redigerades af Mr. Gudbrandsen, som äfven sjelf utförde illustrationerna i densamma. Den dog efter två års tid och var den femte norska sporttidning, som utgifvits här i landet. “Sport og Friluftsliv” lefde likväl längst af dem alla. Tidningens spalter stodo endast öppna för verklig idrott—sport för helsan och förnöjelsen—och var den en verklig fiende till knytnäfskämpar och all annan amerikansk “barroom sport.” Tidningen rönte ett vänligt emottagande å många platser i Förenta Staterna, men det var likväl icke tillräckligt lif bland de norska sportsmännen här i landet för att kunna betrygga företagets framtid.

Efter att i korthet hafva omnämt de döda, vilja vi nu äfvenledes egna några ord åt de lefvande. Omkring 35 skandinaviska tidningar och tidsskrifter utgifvas för närvarande i Minneapolis och egna en stor del af dem sin verksamhet uteslutande åt det religiösa området. Bland stort och smått, som här finnes, vilja vi endast hålla oss till de förnämsta bland den sekulära pressen, hvilka alla så att säga hafva gått igenom ekluten och datera en del sin tillvaro sålångt tillbaka som på 1880-talet. Vi vilja börja med den äldsta, nemligen “Svenska Folkets Tidning.”

Efter det “Minnesota Stats Tidning” blifvit uppslukad af “Skaffaren” stod fältet åter öppet för en tidning, som oförskräckt vågade förfäkta “rätt och sanning.”

Direkt frammanad af omständigheternas tvång och icke en produkt af enskild aflfärsspekulation sprang “Svenska Folkets Tidning” så att säga fram ur

skötet af den svenska befolkningen i Nordvestem, den 5:te Oktober 1881.

Alfred Söderström, tidningens grund-läggare, hade intresserat något öfver hundra fördomsfria och inflytelserika svenskar inom staten att taga aktier 1 det nya bolaget, The Swedish Publishing Company, och presenterade sig tidningen följaktligen redan från första början i ett stort och imponerande format. Den rådande oviljan mot “Statstidningen” samt den nya tidningenssjelfständiga tendens skaffade “Folkets Tidning” redan de två första månaderna öfver två tusen prenumeranter. På grund af sin sjelfständiga hållning vann den allmänt gehör bland olika politiskt tänkande. Den var republikansk till sin bekännelse, det vill säga den förfäktade de stora principer, som lågo till grund för vårt lands konstitution — men den visade sig icke vara någon partislaf — ntan klandrade med ens det orätta och erkände det rätta utan afseende på personer eller parti, och hvad våra landsmäns politiska intressen beträffar gjorde den sig med ens förtient af namnet “Svenska Folkets Tidning,” ty

Att följa med uti kommun och stat.

Med alltid öppet, ärligt, vaksamt öga;

Att fråga litet efter storfolks hat;

Att låta sig af smicker röras föga;

Att der hou en gång ställt sig lugn står qvai Och aldrig låta derifrån sig rubba,

Hur man försöker locka eller tubba —

Se der en tidnings ära och försvar!

De första tjenstemännen i The Swed-ish Publishing Company voro;

Victor Berggren, president;

P. J. E. Clementson, kassör;

Alfred Söderström, sekreterare.

Efter två års förlopp hade tidningens prenumerantantal öfverstigit 10,000 och beslutade bolaget att på grund af tidningens framgång, som hittills står exempellös inom den svensk-amerikanska tidningspressens historia, afhålla ett storartadt jubileum. Den för festens anordnande tillsatta komiteen hade sedermera beslutat, att festen (den 5:te Oktober 1883) skulle i främsta rummet blifva till minne af “Svenska Folkets Tidnings” andra födelsedag, vidare en slags föreningsfest mellan Nordvesterns i offentligt afseende mest framstående skandinaver, och sist, men icke minst, en förbrödringsfest mellan representanterna för den skandinaviska tidningspressen i Amerika, hvadan en inbjudning sändes till hvarje skandinavisk tidnings redaktion i Amerika att med sin närvaro hedra festen.

Den 5 :te Oktober, klockan 5 e. m.,

samlades följaktligen ett hundrade af tidningens vänner och gynnare samt representanter för den skandinaviskamerikanska pressen vid motorlinien, med hvilken de afreste till Lyndale Hotel vid det natursköna Lake Calhoun, der en ypperlig bankett var anordnad.

Gästerna helsades välkomna af Mr. A. F. Nordin.

Sedan de läckra anrättningarne efter ett par timmar blifvit lfrigt diskuterade, adjournerade sällskapet till en i öfre våningen belägen sal för att der ytterligare fortsätta det angenäma samspråket. En behaglig öfverraskning väntade här; från den å en platfcrm placerade musikkåren ljödo plötsligt de hänryckande tonerna af Björneborgsmarschen, Nordens marseillaise. Ett ögonblick stodo gästerna såsom öfverväldigade af gamla minnen, men snart sattes liksom af gammal vana fotterna i rörelse och i svinfylkaled och med martialisk hållning marscherade de rundt omkring den rymliga salen.

Efter det tidningens president, Charles Blomquist, öppnat festprogrammets andra afdelning med några enkla, hjertliga ord, besvarade redaktör George K. Shaw af “Evening Journal” skålen för en fri och obunden press med vältalighet och entusiasm. För våra hustrur, fästmör och småttingar i hemmet talade redaktör Dubois af “The Spectafor” på ett sätt som ådrog sig allmänt bifall och höll de församlades skrattmuskler i ständig verksamhet. Bland de öfrige talarne märktes herrar A. F. Nordin, Magnus Lun-now, Alfred Söderström, S. Sörensen,

A. E. Rice, Luth Jaeger med flera.

Klockan 12:30 bröto de deltagande upp, alla högeligen belåtna med sin afton och önskande att “Svenska Folkets Tidning” måtte få upplefva många angenäma födelsedagar.

Några födelsedagsfester lia sedan dess icke egt rum, utan har “Svenska Folkets Tidning” i dess ställe reguliärt firat årsdagen med utgifvandet af pryd-FOURTH STREET FRAN WYMAN, PARTRIDGE & COS NY A BYGGNAD.

8-'Iliga och innehållsrika årsnummer af tidningen, hvilka i likhet med dess julnummer alltid stått öfver sina kollegors.

På den grund att tidningen alltid erkänts som ett folkets organ hafva våra poeter städse strängat sina lyror på dess födelsedag, och vilja vi af dessa qväden citera ett par af de förnämsta. Det ena är af Ninian Werner vid tidningens tio-års-jubileum den 7:de Oktober 1891 och lydde sålunda:

Re'n tio höstar andats svala vindar Oeh krusat Mississippis dunkla våg,

Re’n tio gånger gulnat björk oeh lindar, Se’n du första gången dagen såg.

Af tio höstars frost har tufvan fiirgats,

Se’n hoppfullt du drog ut kring sjö och land, Oeh tio senhöstskördar hafva bergats Se’n dess kring bördig Minnetonkastrand.

Stark var du —trygg du gaf dig ut på färden Med segerteeknet kring din panna fäst;

Der svenska hjertan klappade vid härden, Du blef en älskad, efterlängtad gäst.

I dag ditt jubileum kan du fira,

Der ibland oss i främsta led du står;

Med friska lagerkransar vi dig vira,

Du som en jette blef — på tio år!

Hvar ärlig sträfvan skall med framgång krönas,

Och trogen vingårdsman skall gäldad bli; Den tunga mödan aktas och belönas,

När ifrån svek och ränker den är fri —

Ditt ädla syfte hvarje dag sig röjer;

För Rätt och Sanning var du städs en tolk, Och derför kring standaret, som du höjer, Det mangrant samlar sig, ditt svenska folk!

Ditt kall är skönt — från fadershem i norden Du bringar helsningar till hvarje tjäll,

Du hviskar om den dyra fosterjorden,

Se’n lampan tändts uti den tysta qväll.

Det är så lugnt i prydlig farmarhydda,

Se’n välförrättadt värf man slutat af,

Och du för tanken hän till dagar flydda,

Då allt var ljust och gladt, som lifvet gaf.

Du helsar oss från Smålands ljungbehöljda Och sträfva teg, från Sörmlands sjöar blå, Från Uplands täcka bygder, mälarsköljda. Från Vermlands jernmalmsfylda fjellar grå, Från Norrlands elfvar, Skånes fält, de rika, Från Östergötlands slätter, Nerikes hed — Från hvarje trakt, som minnet ej kan svika, Du varma budskap bland oss alla spred.

Från dag till dag uti det nya landet Du helsar hyddorna kring berg och dal,

Du knyter starkt och trofast brödrabandet Och täljer landsmans glädje, landsmans qval.

Du är, livad jemt du var, vår vän den bästa, Som känner hvad ditt folk har ljuft och ledt,

Och derför, när du kommit att oss gästa,

Du ständigt fröjd och lärdom oss beredt.

Kring dig vid Mississippis sköna stränder Ett annat Sverige går i blomstring snart; Der bygges tjäll vid tjäll af trägna händer, Och ymnigt välstånd råder uppenbart.

Det vackra svenska språket härligt klingar, Der plogen styres fram af kraftig arm,

Och enkla visan ljuft mot skyn sig svingar, När kärlek väcks till lif i tärnans barm.

Höj lystringsropet öfver land och riken Och vandra fram som förr med hopp och tro,

Du svenska folkets tolk i republiken,

Du varma känslors tolk i svenskmans bo! Lef länge, samla kring din stolta fana De svenska skaror, hvar du framåt går,

Och till en blomsterstig den blir, din bana, När du har verkat än i tio år!

På fjortonde årsdagen tillegnades “Svenska Folkets Tidning” af skalden Oscar Fliesburg ett längre poem, ‘‘Det tryckta ordets och pressens makt,” hvil-ket afslutades sålunda:

I “tusen sjöars land” en tidning svensk vl ega,

Som väl är värd sitt pris och namnet som den bär,

Den talar djerft sitt språk och kan ej orden väga,

Ty svensk den tidning nämns och “Svenska Folkets” är.

Den re’n i många år fört svenska folkets talan,

Har stått som trogen vakt och vakat för dess väl,

Har kraftigt höjt en röst, som väckt det upp ur dvalan,

Och aldrig sjelf sig sålt till “Konung dollars” träl.

Gå stolt din ban’ framåt, och vinn dig nya

segrar,

Och blif, hvad nu du är, det "svenska folkets” tolk,

Se, skön en framtids syn i morgonrodnan hägrar,

“Du ljusets flamma bär till detta ädla folk.”

Och sök i hvarje spalt åt kunskap gifva spridning,

Ty vet, du står för oss en stridsmans ädla vakt!

Och att du bär ett namn, som pligter ger din tidning;

“En bärare du är af tryckta ordets makt.”

Några år efter det “Svenska Folkets Tidning” först började gästa de svenska hemmen i Amerika, sålde bolagsmännen sina aktier till de tre personer, som arbetade i bolagets tjenst, nemligen Alfred Söderström, Magnns Lunnow och Olof Höglund, och voro de tre ensamma egare af tidningen ända tills sistlidne vår.Förutom Magnus Lunnow som huf-vudredaktör har tidningens redigering tidtals ombesörjts af följande redaktionssekreterare, bland hvilka vi finna namnen på flera, som vunnit stort anseende inom den svensk-amerikanska tidningspressen samt varit allmänt kända bland den tidningsläsande publiken. De välkända namnen äro: Ernst Lindblom, Tobias Sandegren, Lambert Gisslow, Victor Nilsson, Gust Wicklund, Ninian Werner, Otto Eländer, Gudmund Åkermark och Anders Tofft.

Att tidningens framgång icke för alltid skulle blifva odelad, kunde man ju lätt inse. Ifrån att först vara ‘‘ensam herre på täppan” tillkom under årens lopp en mängd tidningar, såväl här i staden som å flera andra platser inom staten. “Svenska Folkets Tidning” har dessutom haft sina svåra pröfningar. Ej mindre än fyra gånger har den genomgått elddopet och hvarje gång visat sig vara oförbrännelig. Phoenix-likt har den rest sig ur askan för att ånyo fortsätta sin mission. Det hårdaste slaget inträffade vid “Tribune”-branden, den 30:de November 1889, då tidningen förlorade rubb och stubb. “Svenska Folkets Tidning” gjorde då en förlust af $8.000 och ingen brandförsäkring att lindra svedan; men,

“En stund höjs vågen uti våldsamt knot,

En annan stuud hon ler mot klippans fot.”

ty ett, tu, tre var tidningen på fötter igen med mera lif än förut, och det påminner oss om hvad Ninian en gång sade i “Friskytten”:

En Plioenlx är ju “Svenska Folkets Tidning”,

Som rest sig utur askan til t och tätt:

Kring hela landet räknar il<-n sin spridning Och är Nordvesterns jette på sitt sätt.

Den skutan går framåt för fulla segel Och styrs af Lunnow, Höglund, Söderström; O, bölja, fräs uti dess akterspegel,

O, vind, din kraft uti dess klutar töm.

I den politiska vågskålen har “Svenska Folkets Tidning” tyngt mer än någon annan nkandinavhk tidning i Nord-vestern, och mången politiker har före

kampanjen med spär,dt intresse afvaktat den ställning, som tidningen möjligen torde komma att intaga. Dess inflytande har gjort sig allmänt kändt och under lokala partistrider har tidningen, på grund af sin sjelfständiga hållning, vid ett och annat tillfälle, gjort furore i lägret och kommit de amerikanska partiorganen att öfverflöda med kom-mentarier “pro” och “con.”

I närmare femton års tid utgafs “Svenska Folkets Tidning” under kontroll af trenne egare, Söderström-Lun-now-Höglund — ett för en svensk tidning särdeles beaktningsvärdt fall—men förliden vår egde en väsentlig ändring rum. Tidens kraf på nutida tidningsföretag fordrar större resurser i finan-cielt hänseende än hvad som för tillfället stod tidningens forne egare till buds, hvadan ett nytt bolag bildades under namn af “The Swedish Printing C0111-pany of Minnesota” för att släppa in friska briser i seglen på den gamla skutan.

Inkorporatörerna i det nya bolaget voro: N. O. Werner, Charles A. Smith. J. P. Hedberg, P. H. Stolberg, Car! Ekman, John Peterson. N. E. Nelson. Magnus Lunnow, C. J. Larson och Olof Höglund.

Inom redaktionen räknas för närvarande: Magnus Lunnow, Gudmund Åkermark och Anders Tofft, och som general manager fungerar Carl Ekman.

Alfred Söderström, en af de gamle egarne, lemnade “Svenska Folkets Tidning” förliden vår efter tjugofyra års slafarbete i den svensk-amerikanska pressens tjenst.

I början af denna månad (November 1899) flyttades tidningens kontor från “Nevvspaper Row” till andra våningen i Windom Block, hörnet af Washington och Second avenues south, just samma plats som utgjorde tidningsqvarteret för Minneapolis i äldre tider och der "Minnesota Democrat” år 1857 hade sitt sanc-tum (se sidan 23). Byggnaden såväl som omgifningen ter sig helt annor-lunda nu för den som besöker “Svenska Folkets Tidning” i “The Old Newspaper Corner.”

“Svenska Amerikanska Posten.” — “The Swedish American Publishing Company of Minneapolis, Minnesota,” bildades redan år 1883 i ändamål att utgifva en svensk politisk sjelfständig veckotidning, men först två år senare inkorporerades detta bolag enligt statens lagar och påbörjade sin verksamhet.

Första numret af “Svenska Amerikanska Posten” utkom följaktligen icke förrän den 9:de Mars 1885. Bolagets grundkapital var $10,000. fördeladt i

1,000 aktier å $10 hvardera. Tidningen stälde sig på helnykterhetens och reformvännernas sida i alla dagens frågor. Detta var någonting så nytt och oer-hördt på den tiden, att förtroendet för det nya företaget i allmänhet saknades. Aktierna voro såsom en följd deraf svår-sålda. Det var också nästan omöjligt att anskaffa förskottsbetalande prenu-meranterr ty landsmännen hade dessutom rätt ofta blifvit lurade af nya tidningsföretag, hvilka endast lefde en kort tid, och man drog sig för att riskera en så stor summa som en hel dollar för en årgång af den nya tidningen. Grundläg-garne och inkorporatörerna voro vidare oerfarna i tidningsyrket och okända bland

vårt folk samt saknade medel till att upparbeta affären. Bland dessa ansågs N. P. Lind såsom den mest erfarne, ty han hade dels i Sverige lemnat bidrag till "Fäderneslandet," dels sedan han ankom hit till landet rest vida omkring såsom tidningsagent och dels varit redaktör for "Svenska Folkets Allehanda," som utkom en tid i Litchfield, Minnesota, men som i brist på uppmuntran och kapital snart nedlades. Emellertid var Lind en lika opraktisk affärsman som han var driftig prenumerantsamlare och ofördragsam skriftställare. En hvar, som icke hyllade samma åsig-ter som Lind, ansågs af denne såsom en dödlig fiende. Detta ledde snart till obehagligheter för tidningsbolaget, mot hvilket rättegångar inleddes af perso-

ner, som i tidningens spalter blifvit hud-ilängda. Tidningens finanser voro ingalunda på den tiden i skick att betala för dylik lyx. De förut betydligt stora skulderna ökades genc-m dessa rättegångar, så att bolagets hela egendom måste sättas i pant. En mindre erfaren affärsman vid namn H. Lindblom tjenstgjor-de under denna tid som tidningens affärsföreståndare eller manager. Lind var redaktör. Lindblom efterträddes af handlanden A. P. Peterson från Carver, Minnesota, men fordringsegarne blefvo allt otåligare och bolaget stod just i begrepp att upphöra med tidningens utgif-vande, då Swan J. Turnblad, dess nuvarande egare, på våren år 1887 uppträdde och räddade företaget från undergång. Med sin erfarenhet som praktisk tidningsman och med sitt lilla kapital lyckades han tillfredsställa de mest påträngande fordringsegarne. Agenter utsändes åt alla håll, annonsfältet upparbetades och tidningen utkom på be-stämdt klockslag hvarje vecka. Utsig-terna voro dock icke vidare ljusa för framtiden. Lind tröttnade och sålde sina aktier samt reste till vestkusten på våren år 1888. Han efterträddes som redaktör af G. Åkermark, som i sin ordning fick till efterträdare F. Lindblom, som efterträddes af C. Lidberg. Magnus Turnblad öfvertog redaktionen år 1890 och skötte ensam denna befattning tills på våren år 1894, då tidningen började uppsättas med maskin och förstorades till närmare dubbelt af dess förra format. Ninian Werner blef då med-redaktör. Vid hans afresa till Sverige på hösten år 1895 ingick Herman Stockenström vid redaktionen och tidningen har allt sedan dess redigerats af Magnus Turnblad och Herman Stockenström.

En händelse inträffade vid julen år

1890, som kanske mera än någonting annat satte fart i tidningsföretaget. Det var då, som tidningen började låta stereotypera sidorna och tryckas på nya moderna snällpressar. "Svenska Amerikanska Posten" var den första svenskaSVENSKA | AMERIKANSKA POSTEN \

1

•

endast $1.

Som annonitmediuin kan SVENSKA AMERIKANSKA KOSTEN icke öfvertrafTas. Upplagans storlek garanteras af Advertisers* (biarantee Co. I t liicago, och resultaten aro tilllredsstullande. Aiinonsafdeluingen brukas flitigt af alla vakna och pålitliga annonsörer, som önska landsmännens handel. Detta Svenskar-nen Eifleltoru i Amerika ar uppfördt på säker och tast grund. Det är en

tidning uf orli för folket. Sjclfvn del ringa prenumerations-

Vi dela fort jensten med v&ra priset bevisar att det är en

prenumeranter. Stort format, goilt papper, vackert tryck och ferm expedition. Liberala premier, tillmötesgående mot prenumeranter, punktllghetoch upp-rigtlghet. rrofnummcr fritt 1

1883

tidning för menige man, ocli en hel sida upplules iivarje vecka åt brelskrlf-vare, som ega fri vttrande-riitl I alla iimnen. VI lofva aldrig mera än vi kunna hålla.

Prenumerationspritt endast $1.

»iMf fkj'f» i» iwmu

.....atraoag—-r, #

[le bf sfjwfi ish AdvrdisiöQ Mt toa.yt*

1900tidning i Amerika att tillgodogöra sig detta så ändamålsenliga system, hvilket nu användes af samtliga större tidningar i landet. Förut åtgick det närmare tre dygn för tryckningen af tidningens upplaga; på det nya viset endast ett par timmar. Man behöfver icke vara tidningsman för att inse fördelarne af en dylik förändring.

Prenumeranterna ökades nästan för fort och inkomsterna blefvo allt mera tillfredsställande. Formatet hade ökats från fyrasidigt till åttasidigt samt från åttasidigt till tolf- och sextonsidigt.

Ett ännu större steg framåt togs då tidningens kontor och tryckeri år 1891 flyttades från Washington avenue till den moderna, nya tidningsbyggnaden. ''Tribüne Building." Ar 1894 inköptes ett par Mergenthaler sättmaskiner och "Svenska Amerikanska Posten" var äf-ven härvidlag den första svenska tidning att tillgodogöra sig denna moderna uppfinning.

"Svenska Amerikanska Posten" är nu den mest spridda svenska tidning i Amerika. Orsaken dertill är icke svår att . fatta, ty den är i ordets bredaste betydelse en svensk-amerikansk tidning, som vid alla tillfällen hållit sig framme och som adopterat amerikanska affärsmetoder helt och hållet.

Den x :ste Maj 1897 flyttades kontor och tryckeri till den nuvarande präktiga lokalen, 54 Fourth street south. En fullständig bokhandel upprättades, som redan upparbetat en storartad affär.

Under sin vistelse i Sverige sommaren år 1897 inköpte tidningens egare, Svvan J. Turnblad, J. & B. Gans' stora lånbibliotek i Göteborg och Marstrand, samt öfverflyttade det helt och hållet hit till landet. Det omfattar 20,000 böcker, som utlånas fritt till "Svenska Amerikanska Postens" prenumeranter, en förmån, som väl icke bjudes åt någon annan tidnings prenumeranter i verlden.

Ett filialkontor anlades i Duluth, Minnesota, för ett par år sedan och detta skötes af den begåfvade tidnings-

mannen F. W. Lönegren, som redigerar Duluth-afdelningen i tidningen.

Prenumerationspriset är fortfarande det ursprungliga, nemligen $1 om året, men häri inberäknas då ett vackert gra-tispremium, som årligen bortskänkes till prenumeranterna.

"Minneapolis Veckoblad."— En liten svensk tidning med namnet "Kristna Härolden" började utgifvas år 1884, och var den hvad namnet gifver vid handen: ett litet kristligt sändebud i bullersam och orolig tid. Denna härold blef i likhet med många sina bröder icke lång-lifvad, ty redan den i:ste Februari 1890 bildades ett aktiebolag med

$15,000 kapital, hvilket öfvertog utgifvandet af “Minneapolis Veckoblad,” som “Härolden” redan då kallades. Tidningen är kristlig och politisk. Den utgår i stort format me'! åtta sidor och kostar endast $1.50 per år. Trots den starka konkurrensen och andra omständigheter tyckes den docTv nu ha en ljusare framtid än någonsin förr. Bolagets direktion består af följande personer:

F. O. Streed, president.

Aug. Miller, vice president.

K. Wallin, sekreterare och manager.

C. M. E. Carlson, kassör.

Adolf Petterson. N. A. Öster.

E. Aug. Skogsbergh.

Skogsbergh har äfven i flera år varit redaktör, men nu dragit sig tillbaka fran redaktionen . Redaktörer äro numera Andrew Johnson och K. Newquist.

Bolaget utgifver äfven en södagsskoF tidning med namnet “SöndagsskolA/ än-nen,” som äfven är åttasidig, men i litet format. Den utgår för närvarande i

13,000 exemplar två gånger i månaden.

Dessutom bedrifver tidningsbolaget en icke så obetydlig förlags-och bok-handelsaffär. Bolagets kontor är beläget i No. 215 Sixth Street south.

“Roman-Bladet.” — Denna populära romantidning har rönt en så fenomenel framgång, att dess namn allaredan är välbekant i nästan alla delar af Förenta Staterna. Tidningen publicerades för-sta gången i April 1889, af Leachman & Son, hvilka efter två års förlopp sålde den till dess nuvarande egare, C. E. Peterson. Alldenstund det är den enda svenska romantidning i Amerika, vann den från första början en hastig sprid-

publiken märkes tydligt hos de respektive nvhetstidningarne, hvilka alla sträf-va efter att, vid sidan, af en hel del öfriga ämnen, bjuda sina läsare på goda följetonger. “Roman-Bladet” står dervidlag oöfverträffadt, ty det egnar icke allenast

ning, hvilken ytterligare förökades i Januari 1893, då den började utgifvas en gång i veckan, i stället för som förut två gånger i månaden. Att romanlitcra-turen på senare tider fått ett allt större och större insteg hos den svenski läse-

hela sitt fält deråt, utan äfven hela sin uppmärksamhet. Följetongen är här den tång, med hvilken Peterson uteslutande kniper sina många tusentals prenumeranter. Tidningen erbjuder dessutom i alla tider liberala premie-anbudtill såväl sina prenumeranter som till sina många agenter, och bringas deri-genotn ständigt nya rekryter in i de täta lederna. Liksom en mängd andra tidningar blifver "Roman-Bladet” icke “lagd på hyllan.” Tidningens egenskap är af sådan natur att den läses, läses om igen och bevaras, hvadan den på grund deraf utgör ett första klassens annonsmedium. Enligt dess korta historik har “Roman-Bladet” icke haft några romantiska skiften att genomgå, utan gått en lugn, stilla och framgångsfull utveckling till mötes.

“Svensk Familj-Journal” utkommer två gånger i månaden. Den startades år

1889 af det danska tidningsbolaget C. Rasmussen Publishing Company.

“Skördemannen,” den enda svenska landtbrukstidning i Amerika, startades i Winthrop, Minnesota, Mars 1888, af N. P. Pearson, som tidtals egnade sig åt arbetet på sin farm samt tidtals åt redigerandet af den nya tidningen. Hösten samma år sålde Pearson tidningen till ett för ändamålet bildadt bolag, “Swed-ish Agricultural Publishing Company,” med Lars Anderson som president och John Webster som sekreterare. Pearson fungerade fortfarande som redaktör och manager till den i5:de Februari 1889.

I Januari 1890 sålde bolaget tidningen till utgifvaren af “St. Peter Tribune,” Mr. P. V. Collins, hvilken i April

månad samma år flyttade tidningen till Minneapolis. Fastän oförmögen att sjelf kunna läsa tidningen, hyrde Collins svenska redaktörer och publicerade tidningen i fyra års tid, hvarefter han bildade och inkorporerade “Skördemannen Publishing Company” samt sålde en del af bolagets aktier till vår landsman A. L. King, som sedermera, den sistlidne Februari, köpte återstoden af aktierna och nu är ensam egare af “Skördemannen.”

Tidningen, som utmärker sig för en snygg typografisk utstyrsel samt väl redigerade uppsatser, såväl i afseende på jordbruksafdelningen som de artiklar, hvilka äro afsedda för allmän upplys-

ning, har på den senare tiden tillvunnit sig en ofantligt stor och omfattande läsekrets.

“Forskaren” utgafs först i Rockford, Illinois, af Edward Fjellander och Frithiof Malmquist. Det första numret utkom den 4:de September 1893 i åtta-sidigt format (storlek: 10x7^2), och tidningens första anmälan lydde:

“ ‘Forskaren’ gör härmed sitt inträde i verlden. Dess uppgift blir att i ljuset framdraga det som i mörkret är för-doldt, låta allt få ha sitt ratta namn och anvisa det sin rätta plats. Ingen fråga som rör menniskans bästa skall förbises. ‘Forskaren’ utkommer—äfven om Mam-mon ej vill—hvarje måndag.”

Att “Forskaren” redan från början blef “lifdömd” af sina samtida och äfven af icke så få af de samhällsmedlemmar, som vilja gälla för de respektable i samhället, var ju icke så underligt, då "tid-ningslappens” utgifvare irån början beslutade sig för att föra krig mot Mam-mon, skrymteriet inom kyrkan och missförhållandena på det sociala området. Den lille syntes likväl trifvas väl och den n:te December samma år blef det behöfligt att utvidga formatet.

Den 7:de Juni 1894 flyttades “Forskaren” till Minneapolis och blef äfven då förstorad till formatet i det att den då iklädde sig “standard size,” 16x11.

Edward Grunlund blef nu affärsföre-ståndare och de två förutnämda fortforo att redigera tidningen. Tidningens format har flera gånger ytterligare ökats och utkommer den nu i sextonsidigt och fyraspaltigt format. På våren år 1896 frånträdde Frithiof Malmquist sin befattning vid “Forskaren” och afreste til! Chicago, men fortsatte dock att lemna bidrag till tidningen. Fjellander redigerade henne då ensam tills han i Juli

1897, till följd af sjuklighet, måste från-träda sin redaktörsbefattning och antaga sådant arbete, att han kunde få vistas ute i fria luften. Från denna tid tills den 20:de Oktober 1898 sköttes både redaktörs- och manager-sysslan af Ed ward Grunlund, men vid sagda tid öiver-tog den nuvarande redaktören, Charles Borglund, redigeringen.

På det religiösa området har “Forskaren” sedan dess första nummer kämpat för fri tanke—icke ateism. Det valspråk den följt är: “Sanningen som auktoritet, icke auktoritet som sanning.” På det politiska området var tidningen först populist, tills splittringen inom partiet egde rum, då den stälde sig bland “the middle-of-the-roaders.” På hösten 1896 öfvergick hon till socialismen— “pure and simple.”

“Forskaren” har utkämpat många heta duster med både prester, lekmän och politikussar, och har den varit och är hatad af dessa och flera för sin frispråkighet och fria tanke. Men med en smålänning och vestmanlänning (Grunlund och Borglund) vid styret vill det mycket till att kunna drifva den ur sitt spår. Dess utgifvare sjelfva säga: “Financielt sedt har utgifvandet af ‘Forskaren’ varit och troligen blir en ‘failure,’ men intellektuelt sedt har det varit cn ‘success,’ ty bland dess läsare äro icke få, som voro slafvar under auktoritetstron både å det religiösa och politiska området, men som n u äro frigjorda och ha omfattat de sanningar, de fått syn på, och stå sökande efter flera; det sistnämda räkna vi, som ut-gifvit och utgifva ‘Forskaren,’ såsom vår lön, ty någon annan ha vi ej väntat och ej fått. Det är ju dock sjelfklart, att vi haft vårt torftiga uppehälle under tiden.”

Bland skandinaviska tidningar är “Folkebladet” den äldsta avis i byn, den är nu redan 22 år gammal. “Folkebla-det” utgifves af ett bolag, men kan likväl betraktas som ett personligt organ för de tvenne välkända professorerna, Oftedal och Sverdrup, vid Augsburg Seminarium.

“Folkebladet” startades år 1877 af professor Sven Oftedal, som då var ordförande för den komitee, som tillsattes för insamling af $16,000 till betäckandet af seminariets skuld. “Folkebladet,” då afsedd som “skaffare,” utkom först som

månadsskrift i tio tusen exemplar, och då skulden efter en kort tids förlopp blef betald, upphörde tidningen med sitt sjette nummer att utkomma. Den fortsattes sedermera år 1879 och har allt sedan dess utkommit som veckoblad. Professor Oftedal var dess förste redaktör; senare blef också professor Sver-drup medlem af redaktionen. Mr. J. J. Skördalsvold redigerade den också en tid, och senare har teologie kandidaten Heiberg, pastor Arntzen och pastor Bir-keland aflöst hvarandra. Tidningens affärer skötas för närvarande af O. A. Hain och dess redaktion af dennes broder, I. A. Hain. Inom det politiska området har tidningen alltid intagit en sjelf-ständig hållning.

Tidningsbolaget består af cirka fyratio aktieegare och dess nuvarande styrelse utgöres af: Professor Sven Oftedal, president; professor Georg Sverdrup, vice president; J. H. Egeland, sekreterare och kassör; Olaf Hoff och professor Theo. S. Reimestad.

"Tidende."—"Grand Forks Tidende" stiftades hösten 1881 af T. Guldbrand-sen, som en tid utgaf tidningen tillsammans med Tellef Grundyson.

År 1887 flyttades "Tidende" till Min-neapolis och började Guldbrandsen strax derpå utgifva den nuvarande "Minneapolis Daglig Tidende," hvilken är den enda skandinaviska dagliga tidning vester om Chicago. Den utkommer sex gånger i veckan, söndags morgnar och hvarje eftermiddag utom lördagen.

"Inga nyheter äro goda nyheter," heter det; men det skulle ej gå att ge ut "Daglig Tidende" i enlighet med denna sats, och är det derför som Mr. Guldbrandsen drar försorg om att tidningen i nyhetsväg ej står tillbaks för någon af de dagliga amerikanska lokaltidningar-ne. Tidningen redigerades en tid af advokaten Hans Spilde och sedermera af Cand. Jur. R. S. N. Sartz.

"Tidende" räknade äfven en tid bland sina medarbetare den olycklige, ung-domlige norske dekadansdiktaren Arne Dybfest.

Den stora veckoupplagan utkommer under namn af "Minneapolis Tidende."

Som förut omnämts uppköpte Mr. Guldbrandsen de gamla pioneer-tidnin-

garne "Faedrelandet og Emigranten" samt "Budstikken." "Minneapolis Tidende" är en fortsättning af den förstnämda, och härstammar "Tidende" följaktligen i rät linie från Amerikas första norska tidning, "Nordlyset," som utgafs år 1847 i Norway, Wisconsin.

Genom sin ovanliga tidningsmanna-duglighet och outtröttliga energi har Guldbrandsens tidningsföretag krönts med den mest önskvärda framgång. År

1890 förklarade Mr. Guldbrandsen sig för "expansion." Större och beqvämli-gare tidningslokal blef nödvändig, och han flyttade upp till "Newspaper Row," midt emot "Svenska Folkets Tidnings" kontor å tredje våningen i "Journal Building." Det var i Mars månad 1890 och ännu hägrar i vårt minne deras lilla "house-warming," till hvilken en hel mängd af stadens och ortens honoratio-res voro inbjudna. Herrar Guldbrandsen, Sartz och Zimmerman voro utmärkta värdar, som förstodo att vidmakthålla en sådan "begeistring" att till och med Guck svängde sig kapprak i sadeln på sin pegas och qvad:

Det sports, att här är flyttningsfest,

Och jag har bjudits såsom gäst,

Och såsom jag på "nytt" var lidende,

Så kom jag genast in till Tidende.

Må tidningen gå raskt framåt Uppå sin sköna ljusa stråt,

Mot mörkret städse stridende,

Så skall den segra — Tidende.

Må spridningen bli ganska stor Samt Budstikken, dess äldre bror,

Och Guldbrandsen bli pengar vridende Utur den stora, spridda Tidende.

Må vännen Sartz och Zimmerman —

Det bästa “team” man ännu fann —

Få slippa trappan, men gå ridende På elevator upp till Tidende.

Och må till sist dess redaktion Beständigt träffa rätta ton,

Så blifva nog allvidende

Först Budstikken och sedan Tidende.

“Budstikken” konsoliderades med “Minneapolis Tidende” år 1894. Å “Ti-dendes” vignett läses derför: (“Emigrantens” 48:de årgång. — “Budstik-kens” 27:de årgång.)

Dag- och vecko-“Tidende” redigeras af Mr. och Mrs. S. Sörensen, John Heitman och Carl G. O. Hansen.

“Minneapolis Tidende” är sjuspaltig och tolfsidig samt utkommer hvarje fredag.

Det är den mest spridda bland alla norska tidningar i Nordvestern och torde den troligen komma att alltid bibehålla fältet på grund af dess utmärkta redigering, dess låga prenumerationspris, 50 cents per år, samt derför att den ej bryr sig om partipolitiken.

Ett annat väsentligt skäl för de nämda tidningarnes sällsporda framgång torde bäst kunna sökas i det sakförhållandet att tidningarnes egare, Mr. T. Guldbrandsen, alltid skött sin tidningsaffär med mer än vanlig drift och kraft.

“Ugebladet” blef stiftadt i Chicago år 1881 under namn “Illustreret Ugeblad.” Det flyttades till Minneapolis år 1887. Två år derefter delades det upp i två olika tidningar, “Ugebladet,” en nyhetstidning, och “Illustreret Familie Journal,” en literär tidskrift, som utgafs två gånger i månaden tills år 1896, då den ändrades till veckotidning. De utgifvas af C. Rasmussen Publishing Company. Denna firma är den enda i Amerika, som publicerar skandinaviska tidningar i parti.

“Skandinavisk Farmer Journal” ut-gifves äfvenledes af C. Rasmussen Publishing Company. Den startades i Chicago för nitton år sedan och flyttades år 1887 till Minneapolis. Den utkommer i stort sextonsidigt format två gånger i månaden och redigeras af A. Sörensen.

“Lutheraneren.”—I Juni 1890 förenades de tre norska kyrkorganisationcrna Konferensen, Anti-Missouriska Brödraskapet och Augustana-synoden under namn af “Den förenade norska kyrkan r Amerika.”Hvar och en af dessa organisationer publicerade en tidning före unionen. Konferensen utgaf “Lutheraneren," Anti-Missouri Brödraskapet “Luthersk Vidnesbyrd” och Augustana-synoden '“Luthersk Kirketidende.” Hösten 1890 konsoliderades dessa tre till en enda tidning under namn af “Luthersk Kir-keblad.”

År 1893 var den “Förenade Kyrkan" betydligt i skuld och det blef beslutadt

ningens nuvarande tjenstepersonal ut-göres af Halle Steensland, president; pastor Halvard Roalkvam, sekreterare; Lars Swenson, kassör, och pastor C. O. Aubol, redaktör. Tidningen är sexton-sidig och utkommer en gång i veckan.

Det utgifver äfven en illustrerad sön-dagsskoltidning, “Luthersk Börneblad.” Denna tidning har nu utkommit i 25 års tid. Det är en fyrasidig veckotidning, som för närvarande redigeras af

HENNEPIN AVENUE, MED WEST HOTEL.

att insamla $40,000 för löpande utgifter samt för att betala af den gamla skulden, och alldenstund Augsburg Publishing House den tiden låg i rättegång med Augsburg Seminary, blef det nödvändigt att starta en tidning i ändamål att insamla medel för afbördandet af kyrk-skulden. Denna tidning påbörjades och sköttes af privata personer inom den “Förenade Kyrkan,” hvilken år 1895 köpte “Samfundet,” konsoliderade den med “Luthersk

Kirkeblad” och förändrade namnet till “Lutheraneren.” Tid-

pastor O. Nelson, Scandinavia, Wisconsin.

“Spögefuglen” är namnet på en liten dansk skämttidning, som började utgif-vas år 1893. Den utgifves och redigeras af “humoristen”—nej, af den tokrolige AxelKringelbach, hvilken har följande att säga om sitt eget organ:

“ Spögefuglen’ flyger icke. Den går! Ja, visst går den; framtiden, den snara framtiden skall bekräfta att den går som ‘hot cakes’ ur bagarbo’n, går regelbundet till hvarje går’.e’er den en gång släppts in, och att den går långt utan att någonsin g å för långt eller förgå sig.

"Nu vet hvar och en hvad slags gå-påare ‘Spögefuglen’ är, när den riktigt slår sig på ‘snick-snack.’ ”

“Spög og Alvor” är namnet på en norsk skämttidning, som såg dagens ljus sistlidne Oktober. Tidningen är sex-tonsidig, utkommer en gång i månaden samt utgifves och redigeras af H. Hovel srud.

“Nye Normanden” etablerades i Moorhead Minnesota, i Januari 1894 af Foss & Lund Publishing Company, en korporation inom hvilken H. A. Foss är ordförande och Edward Lund sekreterare. Tidningen flyttades till Minne-

TRÄVARU-INDUSTRIEN.

Mjöl- och timmerproduktionen spelar fortfarande den förnämsta rolen och har burit Minneapolis’ namn snart sagdt öf-ver hela verlden och gjort det till Nord-vesterns största fabrikstad. Innan mjölproduktionen fick. sin egentliga, fullständiga utveckling var sågverksindustrien den förnämsta och Minneapolis kallades då allmänt för “The Sawdust City,” då den nu deremot öfverallt är känd under namnet “The Flour City.” Härmed får likväl icke förstås att trä-varuhandteringen på platsen på något sätt varit i aftagande; den har tvärtom ökats i nästan samma jettelika proportioner som mjölindustrien och kan i

DET FÖRSTA SÅGVERKET VID ST. ANTHONV-FALEET BYGDT ÅR 1822.

apolis år 1895 för att vinna ett större fält och har lyckats deri i trots af stark opposition från det konservativa elementet, så att den nu betraktas som den enda radikala norska tidningen i Nord-vestern af någon betydenhet. “Nye Normanden” tror på en “socialism i sinom tid” och söker att uppfostra sina läsare derefter. Mellertidigt är den i intressen befryndad med populisterna. H.

A. Foss är lnifvudredaktör och med de många bidrag, han erhåller från Förenta Staterna, Alaska, Filippinerna, Norge och andra delar af verlden, erkännes det till och med af hans motståndare, att han ger ut en intressant tidning, full af tankeväckande läsning.

och för sig sjelf vara en afundsvärd affärsverksamhet för hvilken som helst större stad inom Unionen. Om man inom Minneapolis’ hank och stör gör en liten rekognoseringstur utmed Missis-sippi-floden, finner man densamma helt och hållet garnerad med storartade mjölqvarnar och sågverk, hvadan staden rättare gjorde sig förtjent af namnet “The Mill City.”

Det första sågverket vid St. Anthony-fallet bygdes af guvernementet under Colonel Snellings ledning år 1822. Det var beläget på vestra sidan af Missis-sippi-floden, nära mynningen af den nuvarande Seventh avenue south. Just nedanför sågverket stod en liten mjöl-qvarn, som malde mjöl åt soldaterna. Sågverket drefs af ett gammalt vattenhjul och den lilla sågen sågade bräder, som nyttjades vid militär-qvarteret vid Fort Snelling, hvilken befästning upp-bygdes år 1819, då militärstation etablerades der för att skydda handeln med pelsvaror samt äfvenså hålla de upproriska Sioux-indianerna i tukt. Sågverket sköttes af soldater. De smorde axel-ledningarne, släppte vattnet på hjulet, förde en stock till sågbladet på morgonen och gingo sedan ut för att skjuta ekorrar, så framt det icke fans några Siouxs eller andra vilddjur i närheten. Dermed /ortsatte de tills solnedgången, då de återvände för att erhålla några få bräder, hvilka möjligtvis kunde vara färdiga vid den tiden. Vi Iemna här en trogen afteckning af det gamla guverne-mentsågverket tillika med Minneapolis’ första mjölqvarn.

Sågverket drefs endast några få år af soldaterna från fästningen, fem mil neråt floden, hvarefter det sedan låg i

lägervall för många år och råkade i förfall. Det var icke förrän omkring år 1849, som sågverket och mjölqvarnen uthyrdes af guvernementet för fem års tid till Hon. Robert Smith från Alton, Illinois. Han skötte mjölqvarnen i flera års tid, men fäste ingen vidare uppmärksamhet vid det gamla sågverket.

År 1847 började Franklin Steele tillsammans med Ard Godfrey bygga det första privata sågverket vid St. Anthony. Det uppfördes å östra flodstranden, ungefär hvarest First avenue

S. E. nu är utlagd. Det förtäljes att "Banjo Bill," nattsågaren, blef så förtjust när maskinerna började arbeta den första natten han skulle såga, att han kände sig frestad att festa på ett sätt, som icke mycket bidrog till nykterheten, hvadan resultatet blef en "regular smash-up" af maskineriet, hvilket förorsakade en ansenlig tidsförlust samt betydliga reparationsomkostnader. Under den första säsongen sågades mellan

500,000 och 700,000 fot timmer, hvilket icke synes vara mycket för Minneapolis' sågverk, som under förlidet år sågade

471,150,011 fot timmer, förutom "shingles" och '‘lath."

Om alla de stockar, som sågades år

1898, voro i floden på en gång, skulle de fylla upp hela floden ifrån vårt qvarn-distrikt ända upp till Dayton, Minnesota. Detta illustrerar på ett förträffligt sätt Minneapolis' sågverksindustri i dag, jemfördt med år 1848, då den låg i sin vagga.

År 1854 byggde D. W. Marr ett ång-sågverk mellan Orths bryggeri och flodstranden i nordöstra St. Anthony. Han dref detta sågverk tills år 1857, då den financiela krisen tvingade honom att sälj a den till John Orth, som i sin ordning skötte det tills år 1859, då det blef lågornas rof.

Året derpå, 1855, bygde Lovejoy Bros. en "Shingle Mill" på den så kallade Cataract Island. Den enda förbindelse mellan Cataract och Hennepin Islands var en smal körväg gjord af "slabs" och annat affall från sågverket; så att tidtals, då det var lågt vatten, kunde man komma öfver till Cataract Island, men då floden steg blef den improviserade körvägen bortspolad och all förbindelse mellan de tvenne öarne afbruten. Lovejoy Bros. drefvo sin "shingle mill" tills år i860, då klippan på hvilken derj stod blef underminerad af forsen och sågverket tumlade ner i floden samt kilade i väg till New Orleans.

Samma öde delade Bassetts fabrik på vestsidan våren 1869.

Det första sågverket på vestsidan, undantagandes det gamla guvernements-sågverket, bygdes af Pomeroy, Bates & Co. år 1856 på det ställe der Bassett's Creek löper ut i Mississippi-floden. Denna anläggning förstördes år 1859 af eldsvåda.

Flera nya sågverk uppstodo nu inom en synnerligen kort tid.

De flesta af dem uppfördes då invid dammen, der mjölqvarnarne nu äro belägna.

Efter inbördeskrigets slut började "lumber"-industriens andra tidräkning och det ena stora sågverksbolaget organiserades efter det andra.Förändringarne inom sågverksbola-gen hafva varit allt för många och vidlyftiga att här i korthet kunna relateras.

Inom qvarndistriktet finnas numera inga sågverk, de hafva alla flyttats längre uppåt floden, på det att mjölqvar-narne icke skulle blifva utsatta för någon eldfara. Sågverken drifvas nu alla med ånga, och alldenstund ångkraften är billigare än vattenkraften, synnerligast som sågverken äro försedda med eget bränsle, såsom sågspån och annat affall, torde detta vara egentliga motivet för sågverkens flyttning längre uppåt floden.

Minneapolis har för närvarande tio stora sågverk, hvilka förlidet år sågade

471,150,011 fot timmer (förutom "lath" och "shingles"); deraf utskeppades 344,-000,000 fot.

Efter ett långvarigt stillastånd inom byggnadsverksamheten har Minneapolis nu, liksom alla andra städer, fått erfara en större aktivitet i fråga om uppförandet af nya byggnader och beräknar man följaktligen att innevarande

år kommer att vida öfvertäffa år 1894 i afseende på trävaruförbrukningen.

Nedanstående tabell visar tillverkningen af timmer för de sista 29 åren:

1870 118,233,113

1871 117,557,028

1872 167,918,814

1873 189,909,782

1874 191,305,679

1875 ....150.665,000

1876 200,371,377

1877 129,076,000

1878 130,274,076

1879 149,745,547

1880 195,452,182

1881 234,254,071

1882 314,363,168

1883 272,793,222

1884 300,724,373

1885 313,998,166

1886 262,636,019

1887 220,822,974

1888 337,663,301

1889 275,855,648

1890 343,573,762

1891 447,713,252

1892 488,724,624

1893 409,000,000

1894 491,256,000

1895 479,102,000

1896 307,179,000

1897 460,348,272

1898 471,150,011

Hela tillverkningen för de sista 29 åren belöper sig således till 8,171,666,461 fot och beräknas att man dermed skulle

kunna lägga en fjorton fot bred trottoar omkring hela jorden vid eqvatorn.

Det största sågverket eges af en svensk under firmanamnet C. A. Sm'\fi Lumber Company.

Den oförgätlige skalden Elias Sehl-stedt skref en gång om Ångerman-elfven: “Hvarhelst jag såg, blott såg vid

såg jag såg,” och torde detta hans genialiska yttrande till punkt och pricka kunna öfverensstämma med förhållandena härstädes, då man låter blicken ila längs Mississippis stränder, der det ena stora sågverket följer efter det andra, och upprullar ett panorama, som visar den största och mest storslagna industri, till hvilken icke finnes maken inom hela landet. Ofvannämda sågverk eges af en af Sveas söner och är ett kraftigt bevis på hvilken stor insats våra landsmän göra i denna Minneapolis’ jetteindustri. Det är derföre alltid med en viss stolthet som vi tala och höra talas om C. A. Smith Lumber Company.

För att få en liten svag idee om den nyare tidens sågverksmetoder, bör man bese deras nya modell-sågverk å Forty-fourth avenue north, hvarest inköpts 71 acres land. Sågverket bygdes på våren 1893 och 800 män äro i närvarande stund sysselsatta der, natt och dag. Icke mindre än en tre qvarts million fot timmer kunna här sågas på dygnet. Att be-skrifva allting i detalj är omöjligt. Vi vilja endast nämna den stora ångmaskinen å 1,000 hästkrafter, som drifver det hela, de stora ugnarne, som på automatiskt sätt matas med sågspån samt de stora torkugnarne (dry kilns). Stor uppmärksamhet ådrager sig den stora sågverksbyggnaden (864x196 fot), der sågbladen surra värre än bromsar, som blifvit instängda i en tombutelj. Fyra stora bandsågar och en “gang”-såg med sina 49 vertikala sågblad hundfila här de största jettestockar, hvilka på några få ögonblick förvandlas till plankor, bräder, lath, shingle, spån och kaffeved. I medeltal uppsågas fem stockar i minuten. Med beundran åser man äfven den mekanism, som vänder dessa kolossalastockar, då de skola tvärsågas, hvilket sker med större lätthet och säkerhet än vi kunna handtera en tändsticka. Vid sidan af sågverket finnes en större hyf-velfabrik (planing mill) (100x130 fot) samt en läkt- och takspånfabrik (lath and shingle mill) (32x64 fot).

Hyfvelfabriken såväl som den stora sågverksbyggnaden äro inredda med vattenledningsrör, som äro försedda med ej mindre än 2,900 automatiska vattenstänkare (sprinklers), hvilka för att försäkra byggnaderna från eldfara sjelf-rnant uppfylla sin bestämmelse, då temperaturen stigit till närmare 135 grader. Dessa vattenstänkare äro endast åtta till tio fot från hvarandra och kunna ögonblickligen genomdränka hela byggnaden.

Alla inventiösa åtgärder äro här vidtagna för skyddandet mot eldfara.

I förbindelse med sågverket står sor-teringsskjulet, hvilket är 350 fot långt. Här sorteras alla plankor och bräder, som staplas upp på låga spårhjulsvagnar (trucks) och transporteras på räls.

Inom området finnes äfven en större fabrik för tillverkning af en ny patente-rad artikel, som kallas för “Compo-Board,” hvilket hädanefter torde komma att nyttjas vid alla husbyggnadsföretag i stället för läkter och rappning. Detta “Compo-Board” består af maskinmes-sigt kantvis sammanpressade trälister, •som på båda sidor äro betäckta med ;tjockt förhydningspapper, sammanhållande det hela medelst ett mellanlager af tjock, lufttät cement. “Compo-Board” kommer i stora ark, fyra fot breda och ända upp till aderton fot långa. Denna inre husbeklädnad gör husen varmare om vintern och svalare om sommaren samt byggnadsarbetet mycket beqväma-re, hvadan detta nya patent torde blifva en fasa och vederstyggelse för herrar “läktorer” och “plastrare.” Fabriken bygdes i April 1894, men nedbrann till grunden i December samma år. Den återuppfördes i större skala än förut och sysselsätter för närvarande cirka 25 man.

I Northwestern Compo-Board Com-

pany äro följande personer intresserade: C. A. Smith, A. R. Rogers och W. H. Springer; men patenträtten eges uteslutande af C. A. Smith.

MJÖLINDUSTRIEN.

I stället för den forna vilda, men likväl sköna ödemarken omkring det majestätiska St. Anthony-fallet finner man nu en mängd väldiga qvarnar, hvilka så att säga bilda en stad för sig. De hafva uppstått liksom genom ett trollslag. Det som har framhviskat denna mägtiga trollformel, som åstadkommit denna magiska verkan, är just detta förtrollande St. Anthony.

Väldigt, väldigt brusar fallet Vid de blåa böljors dans;

Solen gjuter öfver svallet Sina bjerta strålars glans.

Der det förr var tomt och öde Vid den röde mannens välde,

Snabbt kring flodens breda flöde Sig kulturens spiror stälde;

Fallets dån kan vidsträckt höras,

Der de tunga hjulen röras.

Fagrast är du dock i qvällen När all dagens id är slut,

När små stjernor ifrån pällen Sända sina strålar ut —

Hur uti din famn de bäfva,

Der din våg i djupet flyter,

Hur de tuseu sagor väfva Om hur allt sig raskt förbyter —

Saligt dock af glädje flamma Att du städse är densamma!

Den besynnerliga blandningen af indianspråk och grekiska som förekommer i namnet Minneapolis, föranledde Anthony Trollope — ické den Anthony, efter hvilken fallen blifvit uppkallade — att en gång säga, att han icke kunde tro, förrän han verkligen såg det, att det fans ett ställe, bebodt af förnuftiga men-niskor, som kall-ades Minneapolis. Men det gör intet till saken. Filologen må blifva förskräckt, men icke desto mindre måste en stor del af verlden hemta sitt bröd från just detta Minneapolis. Innan vi fästa våra tankar vid stadens nuvarande jettestora mjölindustri, vilja vi först blicka tillbaka till densammas tidigare dagar.

Strax intill det förut omtalade guver-nementssågverket låg Minneapolis' första mjölqvarn.Eli gammal välkänd Minneapolisbo, Thomas Chambers, har många gånger med stolthet omtalat, att han på 1850-talet var Minneapolis' "First Head Miller." På den tiden maldes proviant för garnisonen vid Fort Snelling, huf-vudsakligen hafre och majs, som skeppades hit från Iowa, ty Minnesota producerade då ingenting annat än humle och indianer. Man malde eller försökte att mala lite hvit majs, "Squaw corn," men det var så mjukt att det klibbade tillsammans. Stundom maldes äfven litet korn åt John Orth för öltillverkning. Äfven det inskeppades. Qvarnapparaten var icke större än en familjeqvarn, och var placerad på golf-vet å andra våningen i den lilla tvåvå-ningshöga stenbyggnaden. E11 ränna ledde härifrån ner till nedre våningen. Säckarne skuros upp, säden häldes in i qvarnverket och upphängdes säckarne sedan på rännorna nedanför för att uppfånga den malda säden. Då det icke fans några säckar, fick miölet rinna nei på golfvet och soldaterna från Fort Snelling måste hemta upp det i säckar och bära dem uppför den branta backen. De kommo för detta ändamål 30 eller 40 man stark och bringade med sig sex Lill åtta mulåsnor och fordon, lastade med majs och hafrc, samt två extra män för att fara öfver floden efter whisky. Innan de foro bort voro de nästan alla beskänkta och spilde ut en stor del af mjölet öfverallt på vägen mellan qvarnen och krönet af kullen. De försökte att förmå Chambers att för deras räkning lägga in ett lager af whisky vid qvarnen för att bespara dem besväret att fara öfver floden efter det, emedan de voro rädda att blifva arresterade. Chambers kunde ha förtjent stora penningar på denna affär, ty en tunna whisky kunde då erhållas för 12^ cents per gallon och två gallons flodvatten till en gallon whisky hade blifvit lika så bra vara, som den de erhöllo på andra sidan floden för $1 per gallon. Det såldes i fulla tennkoppar för 10 cents koppen och då alla soldaterna voro "på kulan" och öfverlemnade fem-,

tio- eller tjugo-dollars-guldstycken i betalning, försummade de merendels att få sin vexel tillbaka. Man kan häraf lätt inse att Chambers skulle kunnat förtjena stora penningar, och hade han under alla omständigheter lika så mycket besvär af dem, antingen han sålde dem den "ädla" varan eller ej. Han var ung och i stort bchof af penningar, men hans goda samvete förbjöd honom att begagna sig af detta medel, och han kände sig glad öfver att han ej ingick på denna affär.

Jim Sarralls, en af körsvennerna, som var en stor stark karl, kunde stå så mycket "eldvatten" som helst, men det tog till slut öfverhand med honom. En vacker dag fann man honom död vid qvarnen med $800 guldmynt i sin ficka.

Den första mjölqvarn, som verkligen förtjente namnet qvarn, bygdes af Richard Rogers i Maj 1851 och var försedd med ett par stenar. Den var belägen på St. Anthony-sidan, mellan First och Second avenues S. E., och var i full verksamhet tills 1857, då den förstördes genom eldsvåda.

Några år efter det denna qvarn blef byggd började firman Rollins, Eastman

& Upton att uppföra ett större qvarn-verk, “The Minnesota,” å nedre delen af Hennepin Island. Föga hvete odlades på den tiden i Minnesota, så att egarne till qvarnen måste förskaffa sig det väsentliga förrådet från Iowa och Wisconsin. Det mesta deraf forslades öfver hundra mil i farmarevagnar.

Qvarnen sattes i gång i Oktober 1854 och var en lönande affär från första början. Den kostade $16,000 och afka-stade redan första året $24,000 i ren vinst.

Det första mjöl i Minnesota som någonsin levererades till östern, skeppades från denna qvarn år 1858. Frakten derå belöpte sig till $2.25 per tunna, en stor skilnad mot nuvarande frakttaxa.

Byggandet af denna qvarn gjorde epok i vår stads mjölindustri. Rollins, Eastman & Upton, dessa pioneer-injöl-nare, hade den tiden ingen aning om att de voro grundläggare till en industri,som sedermera skulle göra Minneapolis south, var två våningar hög och hade kändt öiver hela verlden. iyra par stenar.

Den första qvarnen på vestsidan, Från och med denna tid började qvar-

NTHONV FALLET OCH QVARNDJSTRJKTET I ÄLDKE OCH NUVARANDE TID,

act Mill, bygdes af Eastman & narne å vestsidan snart att mångdubb-r 1859. Den var belägen i las i antal och storlek, och i närvarande hörnet af First street och Sixth avenue stund ser “Cataract Mill” helt liten utdera sidan af First Street, som här är belagd med bräder, hvilka öfvertäcka den kanal, som förser de olika qvar-narne med vattenkraft. De upphöjda jernvägarne bringa hvetet ända till dör-rarne, och i den stora Washburn “A”-qvarnen gå jernvägsvagnarne rakt in i

löpte sig till 109,183 tunnor, eller ungefär en niondedel af totaltillverkningen.

Alla mjölqvarnarne äro förlagda i en klunga vid vestra sidan af fallet, undantagandes Pillsbuty “A”-qvarnen — den största i verlden — som ligger ensam för sig sjelf å den östra stranden. Nästan alla qvarnarne äro nu försedda med ångkraft

vid sidan af de stora jetteqvarnarne, som omgifva densamma. Att gifva en detaljerad beskrifning öfver alla de qvarnar, som uppstått sedan den tiden, tillåter ej utrymmet.

Ar 1878 började Minneapolis’ mjöl-nare att exportera mjöl till Europa. Exporten för detta år be-

WASHBURX “A” MILL.

TVÅ GRÅSTENSJETTAR: PILLSBURY ‘A” MILL

för att nyttjas i händelse af lågt vattenstånd eller då reparation af kanalerna eller slussarne gör det nödvändigt att afstänga vattenförrådet. Vestsidans qvarndistrikt företer en storartad anblick och är värdt att besökas af hvarje främling som bevistar Minneapolis. Qvarnarne äro förlagda på hvar-

qvarnen, der de af- och pålastas med samma lätthet.

Pillsbury “A”-qvarnen på östsidan är den som mest besökes af främlingar, som bevista staden. På några få minuter ser man hvetekornen förvandlade till det finaste mjöl, efter att ha genomgått den så kallade “nya processen.” Enligt detta system användas inga qvarnstenar, utan i deras ställe ett stort antal små horisontala stål va Isar, hvilkas yta är betäckt med små, skarpa kanter, som på somliga gå i spiraler, på andra parallelt med axeln. Dessa valsar äro ordnade i räckor, den ena ofvanför den andra med ett visst mellanrum. Säden går först genom den öfversta raden och sönderkrossas. Den faller derpå ned till den andra raden, går derigenom och sönder-males finare. Af den tredje räckan, till hvilken den derefter kommer, sönder-males den ännu finare. Under sitt fall från valsrad till valsrad afkyles mjölet, som vid sin gång genom valsarne blif-vit genom friktionen upphettadt. Den

finaste sortens mjöl passerar sålunda genom aderton eller tjugo räckor af valsar. Detta är den så kallade "nya processen," hvilken nu användes i de stora qvarnarne i Minneapolis. Det är intet buller, intet skrammel. Tusentals cylindrar hvirfla rundt med blott ett lågt, ihållande surr. Intet dam, som sprider död och förderf, sväfvar numera i luften. En gång voro qvarnarne upp-fylda af ett fint, omärkligt stoft. Detta exploderade en dag med krutets våldsamhet och förstörde, som bekant, en af de största qvarnarne och många men-niskolif. Sedan den dagen har man uppfunnit ett inveckladt system af luftströmmar, som ständigt hålla atmosfe-ren i qvarnarne kylig och fri från dam.

Från hvar och en af dessa väldiga qvarnar .utsändas dagligen tusentals tunnor mjöl, och för förvaring af den snöhvita produkten mottagas dagligen tornhöga lass med tomtunnor. Under så storartade förhållanden blifver naturligtvis den gammalmodiga tunnbindareverkstaden till liten nytta. Dess plats har intagits af väldiga fabriker, i hvilka sågar och knifvar, drifna af ånga, förvandla hela skogar till mjöltunnor.

Minneapolis har i närvarande stund ej mindre än tjuguen mjölqvarnar.

På senare tiden ha de större qvarn-egarne börjat att konsolidera sina intressen. Det första steget i denna riktning var bildandet af Pillsbury-Wash-burn Flour Mills Company för kontrollerandet af de stora qvarnverken tillhörande Charles A. Pillsbury & Co. och Washburn Mill Company. Engelska kapitalister blefvo intresserade i det stora företaget, som grundades på ett aktiekapital af en million pund sterling.

År 1891 förenades ytterligare fem andra qvarninlressen under namnet North-

western Consolidated Milling Company med ett kapital af $2,250,000.

Den sistnämda. firmans qvarnar hafva en kapacitet af 11,000 tunnor mjöl under det att Pillsbury-bolaget kan tillverka 17,000 tunnor mjöl per dag, tarf-vande 350 fraktvagnar dagligen för att hemta säd till qvarnarne och föra deri-från den färdiga varan jemte affallet.

Tvenne andra liknande konsolideringar hafva också egt rum under namn af Washburn, Crosby & Co. och Minneapolis Flour Manufacturing Company, hvardera firma kontrollerande tre qvarnar.

Följande tabell visar huru mjöltillverkningen stigit under de sista 21 åren samt huru många tunnor mjöl, som årligen blifvit exporterade till främmande länder:

Tillverkning och export för 21 år.

Ar.	Tillverkning.	Export.
189S	14,232,595	3,994,395
1897	13,625,205	3,942,630
1890	12,874,890	3,717,265
1895	10,581,635	3,080,935
1894	9,400,535	2,370,75«
3893	9,377,635	2,877,277
1892	9,750,470	3,337,205
1«»1	7,877,947	3,038,065
1890	6,988,830	2,107,125
18S9	6.088.865	1.953,815
1888	7,056,680	2,197,640
1887	6,574,900	2,650,000
1886	6.188,000	2,288,500

1885	5,221,243	1,834,544
1884	5,317.672	1,805,870
1883	4.146,220	1,343,105
1882	3.175.910	1.201,631
1881	3,142,972	1,181,322
1880	2,051,840	799,442
1879	1,551,789	442,59S
1878	940,786	109,183

Dessa siffror visa tydligt det alltjemt ökade värdet af Minneapolis' industriels verksamhet inom detta område.

Tillverkningen af 14,232,595 tunnor mjöl (förlidet års tillverkning) innebär följaktligen en förbrukning af 64.046,677 bushels hvete.

Förutom all den spannmål, som fraktas direkt till qvarnarne och deras magasiner, förvaras en stor del i de stora magasiner (elevators), som äro förlagda vid alla jernbanor inom olika delar af staden. Det finnes ej mindre än trettiosju sådana spannmålsmagasin inom stadsgränsen, hvilka tillsammans kunnainrymma ej mindre än 28,285,000 bushels. Det största af dessa magasin är Union Elevator, hvilken ensamt inrymmer 2,300,000 bushels.

En sorglig händelse, som rigtade hela den civiliserade verldens uppmärksamhet på vår stads qvarndistrikt, inträffade den 2:dre Maj 1878, då en explosion, liknande i majestätisk storhet sjelfva himmelens ljungeldar, inträffade vid 7-tiden på qvällen. I ett ögonblick utslungades eld såsom ur tusende masugnar och insvepte en stor areal innehållande jettelika byggnader och många menniskor i dödande lågor med en

Q VARN EXPLOSIONEN 1878

knall, som hade det varit en jordbäfning, skakande hela rymden på en omkrets af flera mil, begrafvande egendom, byggnader och menniskor i sina glödande ruiner. Det var i den stora mjölqvar-nen "Washburn 'A' Mill," som explosionen egde rum, 20 minuter efter klockan

7 på torsdagsqvällen, med en sådan kraft att den gigantiska stenbyggnaden föll i ett enda kras, så att icke en sten lem-nades på en annan. Med detsamma utbröt ett haf af eld som nästan ögonblickligen förstörde trenne andra stora qvarnar på andra sidan kanalen, och som om några minuter spred sig till

ytterligare trenne jemte flera andra byggnader, lokomotiv-stallar och ett jettestort hvetemagasin. Värst och förskräckligast af allt var att aderton män, som voro sysselsatta med nattarbete i qvarnarne ,funno en ögonblicklig död bland ruinerna. Några minuter senare hade de förfärliga lågorna spridt sig till två snickerifabriker, två mekaniska verkstäder, en stor brädgård, flera tunn-binderiverkstäder och andra byggnader, jemte en mängd jernvägsvagnar, som stodo färdiga vid qvarnar och magasiner för att lossa eller intaga frakt. Vinden blåste starkt, men lyckligtvis mot flodsidan, i annat fall hade hela affärsdelen af staden blifvit lågornas rof. Fönsterglasen i de flesta hus på fem till sex "blocks' " afstånd lågo krossade på gångbanorna och det hela företedde en anblick som aldrig glömmes. Som ett bevis på hvilken oerhörd kraft, som utvecklades vid olyckstillfället, kan nämnas, att en sex tum bred och sju fot lång bräda slugades från den exploderande qvarnen ända till St. Paul.

Förlusten af egendom uppgick till öf-ver en million dollars.

Dåvarande "coroner," Dr. Petrus Nelson (svensk), inkallade inför likbesigt-ningsnämden vetenskapsmän och fackmän för att dryfta frågan om orsaken till explosionens uppkomst, för att i framtiden förekomma dylika olyckor. Några ansågo att det var elektricitet, frambringad af de olika rörelsekrafterna i byggnaden och af mjöldammet, hvil-ket intränger i alla springor och öppningar, som åstadkommit denna verkan. Äfven andra

teorier framhöllos.

De aderton personer, som förlorade lifvet vid denna olyckshändelse, tillhörde nattvakten vid qvarnarne. Hade explosionen inträffat vid någon tid på dagen, före klockan 6 e. m., hade hundratals menniskolif gått förlorade.

Bland de dödade voro tre skandinaver, nemligen P. Hagberg i Humboldt Mill, 26 år gammal; han var född i Skaraborgs län och hade ankommit till Amerika åtta år förut. Han efterlem-RUINERNA EFTER Q VARN EXPLOSIONEN 1878.nade hustru och ett några månader gammalt barn.

Olof Schei, född i Trondhjems stift i Norge, 25 år gammal, efterlemnade hustru och ett årsgammalt barn; han hade arbetat fyra år i den stora qvarnen, hvarest han fann sin död.

John P. Rosenius, född i Örebro län, nära Hallsberg, var 26 år gammal. Han efterlemnade hustru (född i Norge) och ett halft års gammalt barn. Han hade anländt till Amerika nio år förut och hade arbetat fyra år i Zenith Mill, i hvil-ken han omkom. En tröst i olyckan var, att Rosenius tillhörde den skandinaviska logen af “United Workmen,” hos hvilken enkan fick lyfta $2,000, så att hon kunde försörja sig och sitt lilla barn.

Amerikansk företagsamhet visade sig här såväl som öfverallt i detta märkvärdiga land. Innan elden var fullkomligt släckt hade arbetet med återuppbyggandet af de förstörda fabrikerna redan tagit sin början.

Dagen efter explosionen sågos stora skaror arbetare sysselsatta med rödjandet och ordnandet af tomterna för de nya byggnaderna, och åtgärder voro redan vidtagna för att uppföra ännu mera kollosala och fullständiga byggnader och verk än de förstörda, och innan den växande grödan blef färdig till målning voro de storartade qvarnarne åter upp-bygda.

Några veckor efter explosionen svajade den amerikanska flaggan öfver Washburn “B”-qvarnen, såsom ett tecken att arbetet derstädes åter tagit sin början. Men denna flagga hade också en egen historia. Hon hade varit med i den stora explosionen i “A”-qvarnen och var det enda föremål som i temligen oskadt skick undgick den allmänna förödelsen. Hon framdrogs nemligen ur ruinerna, visserligen något dammig och trasig, men likväl i tjenstbart skick.

MINNESVÄRD.

Dåvarande egaren, ex-guvernör C. C. Washburn i Wisconsin, lät i östra gaf-

veln af den nya Washburn “A”-qvarnen insätta en vacker minnestafla af marmor, hvarå äro inristade namnen å de män, som arbetade i qvarnen och blefvo dödade vid den stora explosionen. Taflan är fem fot lång och tre fot bred samt fösedd med följande inskription, hvilken i öfversättning lyder sålunda:

“Denna qvarn uppfördes år 1879 på samma plats hvarest Washburn ‘A’-qvar-nen vardt helt och hållet förstörd den 2:dre Maj 1878 genom eld och förfärlig explosion, förorsakad genom hastig förbränning af mjöldam. Af byggnaden qvarlåg icke sten på sten. Namnen på de trogna och pålitliga arbetare, som föllo offer för denna förfärliga olyckshändelse, äro följande:

“E. W. Burbank,

“Cyrus W. Ewing,

“E. H. Grundman,

“Henry Hicks,

“Charles Henning,

“Patrick Judd,

“Charles Kimball,

“William Leslie,

“Fred. A. Merrill,

“Edward C. Merrill,

“Walter E. Savage,

“Olaf Schei,

“August Smith,

“Clark Wilbur.

“ ‘Labor, wide as the Earth,

Has its Summit in Heaven.’ ”

FABRIKER OCH HANDELSRÖRELSE.

Minneapolis har ständigt varit så ut-basunadt för sin storslagna timmer- och mjölindustri, att dess öfriga fabriks- och handelsintressen litet eller intet tagits i betraktande af vare sig inom eller utom staten bosatta personer, och likväl hafva dessa senare intressen gått framåt med stormsteg, hand i hand med stadens timmer- och mjöltillverkning.

Bakom Minneapolis ligger ju hela Nordvestern och såsom centrum för dess vidsträckta jernvägsnät har det alla geografiska betingelser för att vara medelpunkten för affärsverksamheten i Nordvestern. Att försöka ingå i några vidlyftiga detaljer är här platt omöjligt. Vi kunna med ett ord säga, att snart allting, som en menniska behöfver, fa-I ENGROSSDISTRIKTET: THIRD AVENUE NORTH.

briceras nu liar på platsen. Att Minneapolis arbetat sig upp till en fabriksstad af ej så ringa ordning, visar tydligt Förenta Staternas senaste census. Fa-briksstatistiken i 165 af Förenta Staternas städer, med en befolkning af 20,000 och derutöfver, sätter Minneapolis i tolfte rummet i ordningen, med 2,723 établissement och $42,643,764 samman-lagdt kapital. (St. Paul hade samtidigt 1,443 établissement och $22,501,211 sam-manlagdt kapital.)

Ofvannämda antal fabriker och verkstäder sysselsätta omkring 25,000 män, hvilka i det närmaste försörja ett hun-

dra tusen personer, och är det detta förhållande som tydliggör orsaken hvarför Minneapolis under tryckande tider bättre kunnat försörja sitt folk än många andra städer med mindre manufaktur-intressen.

Som ett exempel på den stora import och export af handelsvaror, som eger rum härstädes kan nämnas, att vi förlidet år, i rundt tal, emottogo 224,000' samt utskeppade 236,000 jernvägsvagns-laster.

Minneapolis är hjulkubben, den stora Nordvestern är hjulet och jernvägarne rpela hjulekrarnas roll.För trettioåtta år sedan hade vi icke en fot jernväg i Minnesota och i dag, enligt hvad det uppgifves, finnes det öfver 6,000 mil af jernväg. Vi hafva fjorton stora stambanor och 250 tåg anlända och afgå från Minneapolis’ fyra jernvägsstationer hvarje dygn.

Inom de olika handels- och handt-verksgrenarne hafva skandinaverna gjort en betydande insats, och inom en del områden ega de till och med ett öfver-

hvilka med en ringa början kunnat visa prof på en lysande framgång, nemligen de båda grannarne å First avenue north, North Star Shoe Company och “dry goods”-firinan Wyman, Partridge & Co.

Mr. Wyman, af firman Wyman, Partridge & Co., kom till Minneapolis år 1875 och började partihandel med “dry goods” i mindre skala å Hennepin avenue mellan Second street och Washing^

WYMAN, PARTRIDGE & CO.’S MAGASINS- OCH KONTORSBYGGNAD.

vägande intresse. Ja, de hafva del i allt förutom i stadens mjölqvarnar. Utrymmet tillåter endast att omnämna och i bild framställa ett par af våra äldsta och förnämsta fabriks- och handelsfirmor,

ton avenue. Sedan den tiden har firman växt ur sina nya lokaler åtskilliga gånger, tills den i Maj 1897 flyttade in i sin egna, eleganta byggnad, hörnet af Fourth Street och First avenue north.Ett tydligt begrepp om firmans enorma

affärer erhåller man bäst, då man upplyses om att den sysselsätter ej mindre än 300 personer i de tio hufvuddeparte-menten, 500 personer 1 faktoriafdelnin-gen samt 50 reseagenter.

Näst intill denna firmas grosshandels-palats finna vi det välkända North Star Shoe Companys fabriksbyggnad å hörnet af Fifth Street och First avenue north.

NORTH STAR SHOE COMPANY'S FABRIK.

Denna firma, som organiserades af C.

B. Ileffelfinger, etablerades år 1873 i liten skala å 228 Washington avenue north.

Dess affärer utvidgades så småningom o^h hade firman tvenne gånger flyttat till större affärslägenheter, innan den flyttade in i sin nya, eleganta fabriksbyggnad den 2Ö:te December 1896.

Denna Minneapolis-fabrik afyttrar 1111 sina produkter i icke mindre än sexton stater och två territorier och för att kunna intaga detta stora fält erfordras 34 reseagenter. Fabriken sysselsätter för närvarande, förutom 30 kontorsbiträ-den, 525 arbetare och förfärdigas dagligen i medeltal 2,500 par skor. Denna

firma har äfven anlagt en fabrik i Ano-ka, strax ofvanför Minneapolis, för tillverkning af gröfre arbeten. Denna branschfabrik sysselsätter 100 arbetare och förfärdigas der dagligen omkring

1,000 par skodon.

Allt skoarbetet verkställes med maskiner, och äro en del af dem högst sinnrikt konstruerade och verkställa sina funktioner på ett sätt som uppväcker förvåning. Att tillverka skodon medelst maskiner är en icke så särdeles ny metod, ty den första skofabriken i Förenta Staterna etablerades i Danvers, Massachusetts, omkring år 1786 af Zerubba-bel Porter. Men tänk likväl om Zerub-babel nu skulle få syn på major Heffel-fingers "Goodyear Welt"- eller "Mack-ey"-maskiner, då skulle han allt få stora ögon.

Denna firma beräknar årets omsättning till $1,750,000.

Men alldenstund vi bland skandinaverna äfven räkna fabrikanter, som ej ta sig så illa ut, vilja vi som ett exempel illustrera Northwestern Mantle Companys nya fabriksbyggnad å 419 Sixth Street south.

Denna firma är svensk, och anse vi oss böra göra dess historia känd, emedan den vittnar om hvad svensk redbarhet, duglighet och idoghet kunna uträtta. Detta bolag organiserades den 23 :e Mars

1891 af J. P. Rheberg, F. O. Streed, C. M. E. Carlson, A. Peterson, J. B. Lil-jengren och Nils Anderson. De upprättade sin verkstad i hörnet af Franklin och Tenth avenues south. De voro alla obemedlade och begynte med ett ringa kapital. Men saknade de penni ngekapital, så voro de så mycket rikare på kapital af duglighet, arbetsstyrka och ambition. I Juli 1892 blef J. A. Nordeen delegare i firman, men redan nästföljande höst sålde han sin andel till bolaget. Sammaledes gjorde J. P. Rhe-berg, och A. F. Strecr) ingick i stället i firman. Allt sedan dess har bolagets delegare varit: F. O. Streed, president och kassör; C. M. E. Carlson, sekreterare; A. Peterson, vice president; J.B. Liljengren, Nils Anderson och A. F. Streed. År 1893 flyttade firman till 309 Sixth Street south, der den tillverkar skulpterade kaminkransar samt bank-och kontorsinventarier.

I början af år 1897 gjorde bolaget ett tillägg till sin redan ansenliga affär, derigenom att det uppköpte den största grafmonuments- och eldstads-

fabricerande firman i Nordvestern, Farnham & Co., och införlifvade med sin ursprungliga affär tillverkningen af granit- och marmor-monumenter. Hösten år 1898 lade det grunden till cn egen fabriksbyggnad, 46x150 fot, å 419 Sixth Street south, dit firman inflyttade sistlidne Juni månad. Byggnaden ar

fyra våningar hög och kostar omkring $35,ooo.

Denna firma är nu den största i sitt slag vester om Chicago.

Midt för C. A. Smiths sågverk å andra sidan floden finna vi C. J. Swansons i sitt slag lika storartade tegelsla-geri och fabrik för tillverkning af ihåligt tegel och "tiles." Fabriken består af

tvenne trevåningshöga byggnader (50.K 175 samt 50x100 fot i storlek) samt ett maskinhus (50x50) belägna på ett landområde af 45 acres. Fabriken, som är den enda i sitt slag i Minnesota, uppfördes år 1894 och sysselsätter tidtals 80 arbetare. Egendomens värde uppskattas till cirka $100,000. Fabriken ligger

NORTHWESTERN MANTLE COMPANY'S FABRIK.vid en lindrig krökning af floden ocli beherskar en härlig ntsigt. Vi lemna härmed en teckning af platsen. Ehuru den ej framvisar mer än en del af fabriksbyggnaderna, bidrager den likväl att visa till hvilket lysande resultat en fattig smålänning i Amerika kan uppnå.

Inom handelsverlden finnas här många storartade manufaktur-etablissement. Bland dessa intager S. E. Olsons enorma och praktfulla handelspalats det allra främsta rummet. Det bygdes år 1893 för en kostnad af $200,000 och upptager

neapolis och ansatsen dertill har man att tacka norrmannen S. E. Olson för. Det är hans financiela förmåga, hans stora intelligens och hans förutseende som åstadkommit ett nytt handelscentrum i Minneapolis. Innan Mr. Olson bygde detta palats var det få af vår stads borgare och affärsmän, som ens hade drömt om de präktiga établissement, som en gång skulle inrättas här. "The Big Store" är för närvarande det största "department store" vester om Chicago och beräknas detta års omsättning upp-

C. J. SWANSONS TEGELBRUK.

ett fjerdedels qvarter. Air. Olson hade en längre tid förut haft sin affär å Nicollet avenue, mellan Washington avenue och Second street, men slutligen beslöt han att taga ett djerft steg och flytta den längre vesterut. Ilan skulle tvinga hela trafiken att följa med. lians vänner förklarade att det var ett oklokt steg. De bådo honom afstå derifrån, men han stod på sig och bygde den "Stora Butiken." Huru klokt han då handlade, och huru väl han då bygde, det känner nu lite hvar till. First avenue är den blifvande affärsgatan i Min-

gå till $2,000,000. Mr. Olson började sin bana som en fattig yngling och vid nedersta trappsteget, men har sakta och säkert klättrat uppåt till dess högsta tinnar. Det eleganta och präktiga af-färspalatset står nu som ett monument åt hans ihärdighet. Butiken räknar för närvarande 70 olika departement . och har dess stora arbetspersonal vid olika tider varierat från 580 till 720 personer.

Bland de största affärsmännen mom stadens lifliga handelscentrum kunna vi äfven räkna de båda unga bröderna Arthur J. och Frank O. Vanstrum, sönerS. E. OLSONS HANDELSPALATS.

till C. G. Vanstrum, Minneapolis' svenske pioneer-klädeshandlare, hvilken år 1S76 öppnade "IXL Clothing Store" å Bridge Square.

Som helt unga deltogo bröderna i iadrens affär, i hvilken de sedermera äf-ven voro delegare. De blefvo med ens klippte och skurne för affärsiifvct, och alldenslund de äro födda här i landet, föivärfvade de sig snart amerikansk affärsföretagsamhet med det gyhsamma. resultat, att de nu, under firma-namnet Vanstrum Shoe and Clothing Company, ega en af de största klädeshandelseta-blissement i staden. I Augusti månad förlidet år började de egen affär, hvilken inrymmes i det gamla välkända Se-gelbaums-qvarteret å hörnet af Nicollet avenue och Third street. Deras väldiga, eleganta lager af färdigsydda kläder, skodon och alla slags herreartiklar uppfylla alla fyra våningarne tillika mecl

jordvåningen i den stora affärsbyggnaden. Förutom minuthandel drifva de äfven affärer i parti. Värdet af deras lager vid de olika årsskiftena varierar från $100,000 till $150,000, och äro deras cirka femtio biträden ständigt sysselsatta

VANSTRUM SHOE & CLOTHING CO:s AFFÄRSLOKAL.med att expediera firmans ständigt tillväxande antal kunder. Kända snart sagdt öfver hela Nordvestern för sitt tillmötesgående sätt samt för sina humana priser, torde den företagsamma firman, trots den starka konkurrensen, gå en ännu mer lysande framtid till mötes.

BANKER.

Redan år 1856 egde Minneapolis flera banker såväl på vest- som östsidan. De voro alla till en början privatbanker med obestämdt kapital och utan någon laglig reglering. De emottogo depositioner, sålde vexlar och diskonterade notor. Kommer-ciel redbarhet var då den enda upprätthållande förordningen. Det vanliga intresset på den tiden var “tre procent per månad och fem procent efter för-fallotiden.” Att orda 0111 alla våra financíela institutioner för närvarande torde föga intressera våra läsare, och hade vi tänkt att icke ingå på detta område om icke för den orsak, att det icke torde vara allom bekant att äfven skandinaverna på sin tid inom detta område spelat en ofantligt stor roll, ehuru den afslutades på ett allt för drastiskt sätt.

Redan år 1869 öppnade W. T. Ram-busch “Scandinavian Bank,” hvilken egentligen ej var något annat än ett vanligt vexelkontor.

“Norges Bank” öppnade sina dörrar för allmänheten under sommaren år 1874. Den var belägen å Washington avenue south, strax nedanför nuvarande ”National Hotel,” och utanför dess lokal prunkade en skylt med Norges vapen Banken förestods af firman Chri-stensen & Lund. Strax efter det kontrakt var uppgjordt dem emellan, nekade Lund. som då bodde i Rushford, Minnesota, på grund af misstroende att vara medlem af firman, hvilket slutade med att banken efter sju veckors tillvaro stängdes och att Norges vapen blef indraget. I sanning en kort bank-historia.

“German-Scandinavian Bank” organiserades år 1877 af Louis C. Mueller

(tysk) och John F. N. De Flore (svensk). Den dref vanliga bankaffärer och existerade i omkring två års tid.

På 1880-talet, då företagsamheten bland skandinaverna var som allra störst inom alla affärsgrenar, uppstodo de förnämsta skandinaviska bankerna.

“Scandia Bank”- organiserades år 1883 med följande tjenstemän: R. Sunde, president; Anthony Kelly, vice president; A. C. Haugan, kassör.

“State Bank” organiserades år 1886 med J. H. Paulson som president; Loren Fletcher, vice president, och K. Kortgaard, kassör.

“Swedish-American Bank” organiserades år 1888 med O. N. Ostrom som president; Hans Mattson, vice president, och N. O. Werner, kassör.

“American Exchange Bank” organiserades år 1891 med följande tjenstemän: John F. Peterson, president, och John S. Nelson, vice president och kassör.

“Columbia Bank” organiserades år 1891. Chas. Kittelson, president; Harold Thorson, vice president, och H. M. Knap, kassör.

“Washington Bank” organiserades år

1896. Dess tjenstemän voro: A. C. Haugan, president; A. E. Johnson, vice president, och J. H. Field, kassör.

Dessa banker organiserades med ett kapital af från $60,000 till $200,000. Alla förutom “Swedish - American Bank” voro norska, det vill säga de egdes och leddes hufvudsakligen af norrmän.

Att döma af det stora antalet skandinaviska banker, skulle man lätt kunna tro att skandinaverna häruppe voro ena rigtiga guldgubbar. Men af alla dessa financiela institutioner återstår nu, förutom vår “svenska bank,” endast sorgliga minnen. De öfriga skandinaviska bankerna ströko med under krisen och de starka dyningar, som följde strax efter densamma.

Ett lika stort antal amerikanska banker delade samma öde.

“State Bank” och “American Exchange Bank” satte “lapp på luckan” iJuni-Juli 1893 och "Scandia,” “Washington” och ‘Columbia” bankerna ‘‘sköto spjellet” samtidigt och instälde sina betalningar den 28-29 December 1896. Orsaken till att de måste stänga sina dörrar var helt enkelt den, att depositö-rerna massvis uttogo sina penningar, och sådana anfall kan ingen bank i verl-den emotstå, såvida den ej får hjelp af andra. Till en

början troddes det, att de stängda bankerna voro i stånd att betala dollar för dollar, så snart de fått tid att realisera sina tillgångar, men man fann slutligen, att icke allting var så ställdt som det borde vara, och att i ett par fali synnerligast politik och privata spekulationer af banktjenste-männen hade i ännu högre grad försvårat verkningarne af paniken. Många af Minneapolis' skandinaviska affärsmän fingo följaktligen sina tillgångar betydligt hopkrympta, och många idoge och sparsamme arbetare, som i dessa banker insatt allt hvad de egde, sågo nu med ens sin framtida lycka och sina förhoppningar för alltid grusade.

"Svenska banken" erhöll äfven under paniken en påhelsning i form af en "nätt rusning," men den stod orubblig som klippan. Den hade vid tillfället en ovanligt stor kontant reservfond på hand och bestod följaktligen profvet med heder.

Det kanske alltför stora antalet banker reducerades under paniken till femton, det nuvarande antalet.

Skandinaverna i Minneapolis hafva nu endast en bank, "Swedish-American National Bank." Den organiserades som statsbank år 1888 med ett kapital af $100,000, hvilket år 1890 ökades till $250,000, och år 1894 omorganiserades den till nationalbank. Dess nuvarande tjenstemän utgöras af: N. O. Werner, president; C. S. Hulbert, vice president;

F. A. Smith, kassör, och E. L. Mattson, biträdande kassör.

SPÅRVÄGSBOLAGET.

Efter att hafva nämt ett och annat, som haft en hastig framgång här i staden, böra vi väl också orda något om

Tom Lowrys "snurrebussar" eller "The Twin City Rapid Transit Company."

Det första försöket att anlägga spårvägar i Minneapolis egde rum år 1873, då Dorilus Morrison, W. D. Washburn, W. S. King, J. C. Oswald, R. B. Lang-don, W. W. McNair, W. W. Eastman med flera organiserade "The Minneapolis Street Railway Company." Spårväg anlades då på Second Street från Hennepin avenue, ända ner till Cedar avenue. Men det blef sparsamt med åkningen; planen gick öfverända och spåren blefvo upptagna utan att hafva fullgjort sitt ändamål. Alla inkorpora-törerna hade nu uppgifvit ideen utom Colonel W. S. King, hvilken år 1875 fick åtskilliga kapitalister i Ilion, New York, att medverka. Thomas Lowry, en ung advokat från Illinois, hade några år förut kommit till Minneapolis, och egnade han sig till en stor del åt fastig-hetstransaktioner. Han hade i sinnet att oaktadt en spårvägsanläggning icke för tillfället var absolut nödvändig, en sådan institution likväl skulle bidraga till att öka värdet på fastigheter å utkanterna af staden samt göra det möjligt för arbetare, oförmögna att köpa egendom inom stadens affärsgränser, att lägga sig till med tomter å utkanterna och således oändligt bidraga till stadens möjliga tillväxt.

Tillsammans med W. S. King och kapitalister från Ilion, New York, omorganiserade Thomas Lowry bolaget i Juni 1875 med ett kapital af $250,000.

Den första spårvägen lades å Washington avenue från Fourth avenue north till Hennepin och derifrån öfver gamla hängbron ner till universitetet. Det var den 2:dre September 1875, som den första "street-carsen" sattes i gång. Det var en liten och anspråkslös spårvagn, dragen af en häst. Nya spårvägar utsträcktes efter hand. Colonel King höll det kontrollerande intresset de första två åren tills år 1877, då Mr. Lowry, alltmer öfvertygad om planens storartade framtid, tillegnade sig det kontrollerande intresset.Svårigheterna kommo nu förstan. De flesta af stadens förmögne invånare kunde ej förmås att tro det företaget skulle blifva vinstgifvande, hvadan de höllo sig tillbaka, tvingande Mr. Lowry att söka upp de erforderliga kapitalen å Österns penningemarknader.

Spårvägarne förlängdes år efter år, nya banor anlades och var det Mr. Lowrys ständiga sträfvan att försäkra sig om de nödvändiga kapital, som gjorde honom så införlifvad med Europas och de östra städernas financíela magnater; en familiaritet som han sedan ofta begagnade sig af för att bringa milliontals dollars till Minneapolis, att användas i olika företag.

Detta bolag har gjort det möjligt för arbetaren att köpa sig ett hem i utkanten af staden, eller i dess oingifningar, och likaväl punktligt kunna vara vid sitt arbete i staden.

Colonel William McCrory bygde år

1879 en spårvagnslinie á First avenue south ända ut till Lake Calhoun, men alldenstund vagnarne dretvos med ångkraft (steam motor), var företaget allt ifrån dess början en nagel i ögat på alla, som bodde utmed “motor”-linien, hvil-ka icke kunde fördraga skramlet, röken och det ständiga puffandet. Spårvagns-bolaget inköpte linien år 1888 och förändrade den sedermera till elektrisk spårväg.

År 1889 försvunno alla spårvagnshästar och mulåsnor, ty nämda år införde Mr. Lowry elektriciteten som drifkraft. Det nya elektriska “power”-huset, nedanför St. Anthony-fallen, som fullbordades i Januari förlidet år, förser 1111 spårvagnsbolaget med all den elektriska kraft, som erfordras för att samtidigt drifva alla de spårvagnar, hvilka nu löpa inom och emellan de båda städerna. Bolaget kontrollerar för närvarande spårvägssystemen i båda syskonstäderna, som nu äro förenade med två elektriska spårvägar, der vagnarne följa hvarandra med fem minuters mellanrum och föra passagerarne från hjertat af

den ena staden till den andra på 45 minuter.

Långt tillbaka i tiden, före inbördeskriget, erhöll domaren Meeker, en af vår stads pioneerer, privilegiet att anlägga en jernväg, som skulle å kortaste distansen sammanbinda Minneapolis och St. Paul, och gaf han denna sin framtidsdröm det välljudande namnet: ‘'The Air Line and Hour Line Railway.” Detta var naturligtvis all för chi-märiskt. De iildste settlarne trodde visserligen att Minneapolis och St. Paul någon gång i framtiden skulle blifva förenade med en jernväg, men ideen att bantågen skulle gå reguliärt hvarje timme tycktes vara alltför onaturligt för att då kunna antagas af någon praktisk affärsman. Denna Meekers tanke var det första uttrycket för en idee, som sedan dess blifvit så gradvis utförd, att syskonstädernas invånare känna sig otåliga, om de förlora fem minuter med att vänta på spårvagnen, som för dem till den ena eller andra staden.

Bolaget tillverkar nu sjelf alla sina spårvagnar i Minneapolis.

Med alla de förbättringar, som blifvit gjorda under tidernas lopp är det nu allmänt erkändt öfver hela landet, att Minneapolis’ elektriska spårvagnssystem är det bästa och i alla afseenden mest tillfredsställande, som finnes i hela Amerika.

Bolaget eger omkring 1,000 vagnar och begagnar sig af ungefär 248 mil af spårväg, hvaraf 136 inom Minneapolis. Bolaget utsträcker nu äfvenledes sina banor till närliggande småstäder. I Augusti månad detta år fullbordades en fortsättning af spårvägen till Stillwater, 20 mil från St. Paul, och en annan linie torde inom kort utsträckas till Anoka, 17 mil från Minneapolis. Den totaldistans, som bolagets vagnar tillrygga-lägga under årets lopp, utgör 10,336,178 mil, ett tillräckligt antal mil att omcirkla jorden vid dess eqvator 415 gånger eller att göra en resa från jorden till månen fyratioen gånger.

Att bolaget intager fem-centare i lån-ga banor visar årsrapporten för 1898, hvilken uppgifver passagerarnes antal till 42,901.859 samt intägterna till $2,145,-092.95.

lionärer. Han kom från Logan county, Illinois, som ung advokat. Han önskade att komma till en plats, “der han kunde blifva känd såsom någonting mer

£

K

£

O

H

O

£
K
O
fa
"A
K
Q
a
o
o
g
H
En
<
w
Q
2
z
p
o
W
►J
-fl
u
H
M
iJ

Spårvagnskungen, Thomas Lowrv, än just ‘Father Lowry’s son’.” Han var den fattige farmarepojken från Illinois, fattig, då han kom till Minneapolis, och räknas nu som en af stadens mångmil- hade mycket svårt i början att kunnabetala sin “board bill” af $4 i veckan. Han erhöll likväl snart en stor praktik och började efter hand att spekulera i land och stadstomter. Långt tillbaka på sjuttiotalet, då Minneapolis’ spårvagns-bolag var i en dålig financiel ställning, lånade Mr. Lowry $75,000 af Security Bank och uppköpte bolagets aktier. Hvad han sedermera uträttat har ofvan-stående uppsats tydliggjort. Han förbättrade och utsträckte banorna och skötte det hela sa att han snart blef i stånd att äfvenledes slå under sig St. Pauls spårvägslinier.

Thomas Lowry, eller Tom, som han vanligtvis kallas, eger ett gladt och vänskapligt sätt och är synnerligt intresserad i att omtala roliga historier. År 1870 gifte han sig med en ung Minne-apolis-dam, Miss Beatrice Goodrich, och har hans äktenskap välsignats med tvenne döttrar och en son. Det säges att Tom som pojke hade eldrödt hår, ehuru det sedermera blef brunt och hans skägg nästan svart. Hans båda flickor hafva rödt hår. Den

yngsta af dem var endast fem år gammal då hennes bror föddes. Hon betraktade den lille barskallige “babyn” och samma qväll säges det att hon afslutade sin qvällsbön på följande vis:

“Käre Gud, välsigna lille “baby”-bror, men låt honom icke få rödt hår. Vi ha 110g af rödt hår i denna familj allaredan.”

Mången, som i äldre tider besökte Lake Calhoun och å ångaren “Hattie” företog små lustturer på sjön, torde ännu ha i lifligt minne dess dramatiska slut. Då Colonel McCrory hade fullbordat byggandet af sin motorlinie, ansåg han det som en god idce att förse den lilla sjön med en stor ångare för att medelst denna attraktion lättare kunna förmå folk att bosätta sig omkring Lake Calhoun eller å “The West End,” som åttonde wardet då kallades.

Ångaren “Hattie” bygdes och våren 1881 började den göra sina reguliära turer hvarje timme omkring sjön. Den blef väl trafikerad den första sommaren

så väl som flera efterföljande och visade sig vara en god inkomstkälla. Men den tid kom då "Hattie” hade förlorat sin tjusningskraft. Detta inträffade någon tid efter det Colonel McCrory hade sålt sin motorlinie till spårvägsbolaget. Det nya bolaget fortsatte visserligen att manövrera båten — men med betydlig förlust, hvadan bolaget 'en vacker dag beslöt att göra slut på härligheten på ett inbringande sätt. Det blef annonse-radt vidt och bredt, att allmänheten skulle få tillfälle att bevittna en realistisk representation af ett brinnande skepp till sjös, innefattande explosioner samt fasaväckande räddningsscener. Händelsen skulle förläggas vid Lake Calhoun och det brinnande fartyget skulle framställas af den en gång så populära ångaren "Hattie.” Detta var för elfva år sedan, i Oktober 1888.

Tiden för skådespelet var inne och närmare 50,000 personer voro församlade omkring sjön för att bevittna denna storartade pyrotekniska föreställning.

Ångaren hade blifvit bogserad ut -på midten af sjön, efter det ångpannan, maskinerier samt alla flyttbara saker först hade blifvit tagna i land och magasinerade. Båten blef grundligt ge-nomdränkt af fotogen och här och der på däcket voro krutkaggar placerade för att åstadkomma de beräknade knalleffekterna. Ombord å ångaren befun-nos vid detta tillfälle ynglingarne Mc-Crum, Jack Blondo och åtskilliga andra pojkar från åttonde wardet.

Det hade redan blifvit betydligt mörkt, då fasansfulla skrik tillkännagåfvo att tragedien hade börjat. Samtidigt syntes lågor i fören af båten, hvilka spridde sig hastigt för vinden och illuminerade hela sjön. Skeppets besättning sågs under vilda gester springa omkring på däcket för att släcka ut lågorna; men, till ingen nytta. Det syntes redan att båten var dömd åt undergång; ja, det var ju så bestämdt från början. Lågorna spridde sig omkring allt mera hastigt och den enda resurs, som återstodför de olyckliga ombord var att hoppa i sjön, hvilket de också gjorde. Genom någon försummelse, hvilken fororsakade allt för mycken tidsförlust, lade räddningsbåtarne, som skulle hållit sig i

grannskapet, icke ut från land förrån besättningen började känna det temli-gen hett om öronen. Det blef följaktligen ingen annan utväg för dem än att kasta sig i sjön och hade de att simma ett betydligt afstånd innan de blefvo

upptagna på räddningsbåtarne. Som det var, höll en man på att drunkna innan hjelp anlände.

Vid denna tid begynte krutkaggarne att explodera och räddningsbåtarne hade

just kommit på behörigt afstånd från faran, då folket på stranden gjorde den fasaväckande upptäckten att det ännu fans en man af besättningen qvar ombord på det brinnande skeppet. Det var styrmannen. Hvarför han fortsatte

“HATTIES” BRAND.att stå qvar på sin farliga post, kunde ingen förstå, men han stod der manligt vid styret, liksom om hundra mennisko-lif voro i hans vård. Några förmodade att han blifvit öfverväldigad af hettan, andra att han var hjelplöst berusad. Slutligen omcirklades han af lågorna, och den ena explosionen följde på den andra och sände spillror af fartyget högt upp i luften.

Sjön vimlade af småoätar, som voro öfverfylda med åskådare, under det branden pågick. Skådespelet varade

något öfver en timme och efter den tiden hade “Hattie” nedbrunnit ända ner till

vattenytan. Sedan begaf sig folket hem med det intrycket att de icke allenast hade sett ett brinnande fartyg, utan äfven att ett menniskolit' gått förloradt. Icke förrän dagen derpå, då dc läste morgontidningarne, fingo de reda på rätta sammanhanget häraf. Styrmannen, som förlorat lifvet, var helt enkelt en uppstoppad figur.

Detta effektfulla skådespel var en storartad affär för spårvägsbolaget. Totalinkomsten å spårvagnarne för qvällen representerade värdet af gamla “Hattie-’ minst tre gånger om.SKANDINAVERNAS INSATS I POLITIKEN.

\

Hvad förhållandena på det politiska området beträffar, så hafva våra bröder norrmännen, synnerligast i äldre tider, varit bättre representerade än svenskar-nc i hvarje afseende. Nationalkänslan har hos norrmännen spelat den största rollen och bidragit till deras politiska framgång, ty oafsedt hvilket parti de än tillhört, hafva de alltid som en man understödt sina egna landsmäns kandidaturer. Till undantagen härutinnan räknas likväl de skandinaver som tillhört det ena eller andra politiska maskineriet eller de som haft egna politiska intressen att bevaka och som följaktligen "på grund af sjelfviskhet alltid varit färdiga att nedgöra en landsman, sak samma livad goda egenskaper han varit i besittning af.

Hvad svenskarne beträffar, hafva de så godt som nyligen vaknat ur en lång dvala, men ännu ej hunnit gnugga den politiska sömnen ur ögonen. Derför kunna de ännu icke se, att vi genom vår oförlåtliga försummelse af att egna oss åt allmänna förhållanden och att inhem-ta en bättre kännedom om landets politik, ej hafva tillförsäkrat oss de fördelar, hvartill vi såsom en intelligent nation äro berättigade. En större förändring till svenskarnes fördel har likväl egt rum: derom vittna de entusiastiska och talrikt besökta massmöten, som på senare tider egt rum under hvarje pågående kampanj, vid hvilka svenskarne visat sig intaga en mera sjelfständig ställning. Detta har mycket bidragit till att bortslipa det skamlösa epitetet “voting cattle,” som amerikanarne vid flera tillfällen mera elakt än välförtjent

gifvit oss som vedergällning. Skandinaverna komma och gå ej längre likt en boskapshjord vid den minsta vink från någon af våra politiska ledare. Om detta förut varit fallet, så är nu denna tid förbi och kommer aldrig mera åter.

Härmed vilja vi uppgifva namnen på de Minneapolis-skandinaver, som innehaft embeten i Minneapolis och Hennepin county, samt på dem, som utöfvat någon befattning i statens eller landets tjenst:

SECRETARY OF STATE. 1887—1891. Hans Mattson ....S. Rep.

(Var statssekreterare också

1870—1872, men var då icke Minneapolisbo.)

SHERIFF.

1871—1877. Geo. H. Johnson......N. Rep.

1887—1889. P. P. Swensen.........S. Dem.

1891—1893. P. P. Swensen.........S. Dem.

1895—1897. John E. Holmberg.....S. Rep.

1899—1901. Phil. Megaarden ......N. Rep.

REGISTER OF DEEDS.

18S7—1891. John F. Peterson.......S. Rep.

COUNTi TREASURER. 1891—1893. H. O. Peterson........N. Dem.

COUNTY ATTORNEY.

1897—1899. James Peterson.......N. Rep.

JUDGE OF PROBATE. 1883—1887. Andrew Ueland.......N. Rep.

CORONER.

1896. Ed. N. Johnson........S. Dem.

1875—1876. P. O. Chilstrom*.......S. Dem.

1877—1880. Petrus Nelson ....S. Rep.

1899—1901. Henry S. Nelson.......S. Rep.

* Han innehade embetet till November 1876, då han inlemnade sin afskedsansökan, och doktor Ludvig Damm, svensk, flck fylla vakansen till årets slut.COUNTY SURVEYOR.

1887—1891. Peter M. Dahl.........N. Rep.

1895—1897. Peter M. Dahl.........N. Rep.

COURT COMMISSIONER.

1881—18S3. Andrew Ueland.......N. Rep.

COUNTY COMMISSIONER.

1885—1887. John F. Peterson......S. Rep.

1887—1891. Oliver T» Erickson**... S. Dem. 1895.—John B. Ryberg........S. Rep.

BOARD OF POLICE COMMISSIONER.

1889—1891. N. H. Gjertsen.........N. Rep.

(Vice president.)

CITY TREASURER.

1891—1893. Kristian Kortgaard____N. Dem.

1893—1897. A. C. Haugan.........N. Rep.

CITY ENGINEER.

1893—1899. F. W. Cappelen........N. Dem.

MUNICIPAL JUDGE.

1895—1901. Andrew Holt...........S. Rep.

PARK BOARD.

1888—1890. P. J. E. Clementson... S. Dem.

1888—1894. A. C. Haugan.........N. Rep.

(Var vice president åren

1890—91 och president år 1892.)

1885—1889. Charles Johnson ......S. Rep.

1897. N. P. Peterson.........S. Rep.

(Afled den 28 Mars 1897.)

BOARD OF EDUCATION.

1876—1886. Prof. Sven Oftedal.....N. Rep.

(Först som sekreterare och de sista fyra åren som president.)

1889—1901. Rev. M. Falk Gjertsen.N. Rep. (Tjenstgjorde 6 år som sekreterare och 2 år som president.)

1890—1894. Luth Jaeger ....N. Dem.

COUNTY SUPERINTENDENT OF SCHOOLS.

1880-1888. Prof. W. W. Wraaman.N. Dem.

BOARD OF PUBLIC LIBRARY. 1885—1895. Prof. Sven Oftedal... .N. Rep.

(Tjenstgjorde hela tio åren som president för biblio-tekskomiteen.)

1895—1897. Rev. M. Falk Gjertsen.N. Rep.

ASSISTANT LIBRARIANS; PUBLIC LIBRARY.

1889.—Halvor Askoland......N. Rep.

1891.—Dr. Victor Nilsson.....S. Rop.

1889.—Christen Helberg......N. Rep.

COURT HOUSE COMMISSIONERS. 1887.—Oliver T. Erickson.....Ö. Dem.

** Erhöll nomination som demokratisk kandidat för kongressen år 1894, men dukade under i kampen mot republikanske kandidaten Loren Fletcher.

1887.— Lars Svenson.........N. Rep.

(Har varit kassör under hela tjenstetiden.)

MINNESOTA STATE REFORMATORY BOARD.

1899—1905. Swan J. Turnblad.......S. Ind.

POSTMASTER—CAMDEN PLACE.

Frank Olson ....S. Dem.

Första termin från 13 April 188S till 18 November 1892.

Andra termin från 30 November 1S95 till 15 Augusti 1897.

STATE WEIGH MASTER. 1889—1899. Chas. M. Reese........N. Rep.

SUPERINTENDENT OF THE WORKHOUSE.

1899. John A. Ilagman.......S. Deni.

CHIEF ENGINEER OF PUMPING STATIONS, CITY WATER WORKS.

1873—Andrew Bergström...........S. Rep.

ASSISTANT SUPERINTENDENT OF THK POORIIOUSE.

1899. Lars Owrie ....N. Dem.

PENSION ATTORNEY.

1831.—Alex Mobeck..........S. Dem.

INSPECTOR OF STREET LIGHTS. 18S9. A. P. Anderson........S. Rep.

STATE INSPECTOR OF STEAM BOILERS AND STEAM VESSELS. 1899—1901. O. Gyllstrom..........S. Dem.

ASSISTANT CUSTODIAN OF FEDERAL BUILDING.

1893.—N. P. Nelson...........S. Dem.

U. S. CONSUL GENERAL TO INDIA.

1881—1883. Hans Mattson ....S. Rep.

U. S. CONSUL AT PORT STANLEY AND ST. THOMAS, CANADA.

1890—1894. F. A. Husher..........N. Rep.

CITY COUNCIL.

Ward.

1874- 1876. A. H. Edsten...... N. Rep. 10 1878- 1879. Dr. Karl Bendeke.. .N. Dem. 6 1878—1882. John W. Anderson. .S. Rep. 3 1878—1888. Rep. 6 1885- 1886. Lars Swenson..... Rep. 8 1887- 1889. Clarence Johnson .. .S. Dem. 6 1889- 1891. C. P. Enstad....... N. Rep. 3 1889- -1891. Chris Ellingsen ... N. Rep. « 1889- -1893. John A. Blichfeldt. . N. Rop. 11 1889- -1891. Rop. •; 1889- -1891. Rep. 9 1889- 1891. O. P. Flaten....... .N. Rep. 7 1891- 1903. Lars M. Rand...... N. Dem. 6 1891- -1895. George Peterson .. .D. Dem. 12 1891- 1899. Fred A. Schwartz.. ,.N. Dem. 10 18! 13— 1807. John A. Nordeen... . .S. Kop. 7 1893- -1901. Andrew Anderson . .S. Dem. 6 1893- -1897. A. L. Skoog....... . .s. Hep. 111897—1901. Peter Nelson.......S. Dem. 11

1899—1903. Claus O. Peterson.. .S. Rep. 11

GOVERNOR’S STAFF.

1887—1S91. Charles E. Lindberg.. ..S. Rep.

1889—1899. S. E. Olson.............N. Rep.

1893—1897. C. A. Smith............S. Rep.

1899—1901. Henry J. Gjertsen.....N. Rep.

LEGISLATURE.

Senate:

1887—1889. Lars Swenson.........N. Rep.

1895—1897. Gustav Theden ....S. Rep.

House of Representatives:

1870. A. E. Rice............N. Pop.

1877. Geo. H. Johnson......N. Rep.

1879—1881. Andrew Tharalson ____N. Rep.

18S3. J. A. Peterson.........S. Rep.

1885. Ole Byorum ....N. Rep.

1887—1889. Severt Ellingson ......N. Rep.

1887. J. A. Arneson..........N. Rep.

1889. F. A. Husher..........N. Rep.

1891. N. P. Nelson...........S. Dem.

1891. A. B. Darelius.........S. Dem.

1893. John E. Holmberg......S. Rep.

1893. C. A. Carlson...........S. Rep.

1895—1899. L. J. Ahlstrom.........S. Rep.

1895- 1897. Chris. Ellingson ... 215 1895-1897. J. F. Dahl......... ____N. Rep. 1S97—1899. Hans Simonson ... ____N. Rep. 1899—1901. J. A. Hagström.... 1899—1901. C. O. A. Olson..... .... S. Rep.

CHIEF CLERK HOUSEOF REPRESENTATIVES.

1899—1901. Israel Bergström......S. Rep.

Ofvanstående tabell torde i det närmaste uppgifva alla de förnämsta embe-ten, som skandinaverna innehaft samt för närvarande bekläda. Dessutom finna vi i närvarande stund Nordens söner ganska talrikt representerade af "deputies" och biträden inom alla stadens och statens embeten.

Embetsterminen är gifven både då den redan tilländalupit så väl som i sådana fall, då den ännu pågår, men är af i lag stadgad längd.SAMFUNDSLIF: KYRKOR, FÖRENINGAR OCH FESTER.

SVENSKA FÖRSAMLINGAR:

Minneapolis med sina snart sagdt hundratals tornspiror gör sig mer för-tjent af namnet "Kyrkornas stad-' än Brooklyn, som i många år bibehållit denna ärofulla titel.

Stadens kyrkor uppgå lör närvarande till ett antal af 185 och bland dessa räkna vi 47 skandinaviska kyrkor, förutom hyrda salar, som äfven användas for religiöst bruk.

Kyrkornas egendomsvärde uppskattas till omkring $4,250,000.

Många af kyrkorna äro verkligt storslagna till sin arkitektur och deras rymlighet så stor, att man har beräknat att stadens hela fullvuxna befolkning skulle kunna bevista gudstjensten hvarje söndag, om hälften ginge till kyrkan på förmiddagen och den andra hälften på qvällen.

Våra landsmän och landsmaninnor, hvilka hungra och törsta efter andlig spis, hafva här rikliga tillfällen att bland våra många religiösa samfund välja det som bäst passar för deras själsriktning.

Bland de svenska församlingarne är A.ugustana synoden bäst representerad, oaktadt både metodismen och baptismen äro äldre än Augustana kyrkan i Amerika. Lars Paul Esbjörn ankom till Chicago år 1849, och är han, som bekant, den egentlige grundläggaren af den svensk-lutherska kyrkan i vårt nya hemland. Missionsvännerna äro yngre än Augustana-bekännarne och yngst torde väl öfriga frireligiösa få räknas.

Den första svenska predikan i Minneapolis säges hafva hållits af pastor P. Carlson, bäst känd under namnet

"Carver-Carlson." I sin intressanta sjelfbiografi säger han derom:

"En vecka före julen år 1857 färdades-jag på hästryggen till Minneapolis, hvil-ken då var en liten stad med endast en svensk familj, och den var fritänkare! Ännu så sent som på vintern år 1862 efter indiankrigets ' utbrott hade jag mycken möda att leta reda på en annan svensk familj, som bodde der. Jag körde af och an på gatorna och frågade i ungefär två eller tre timmar. Omsider träffade jag dem på en farm, en mil utom staden, der norra Minneapolis nu är. Strax skickades bud till staden och tre ungkarlar och tvä pigor (det var alla svenskar, förutom ofvannämda familj, som funnos i Minneapolis) kom-mo ut och bevistade den första svenska predikan, som blifvit hållen der." Pastor Carlson omnämner en anekdot, som ganska förträffligt illustrerar den tidens missionsverksamhet och åhörareskara. Han påstår att han emellanåt höll predikan för — busar. En gång var det fåfängt för honom att få dem att lyssna. "Då lemnade jag min text," säger han, "och började ropa med alla krafter om synd, död, dom och helvete." Men då fick han "busarne" att höra på hvad han sade! En annan gång skulle Carlson hålla gudstjenst å en krog, men det gick 0111 intet. Missionsverksamheten före inbördeskriget låter sig bäst karakteriseras i Carver-Carlsons egen personlighet. "Erfarenhet af synd och elände," säger han i den omnämda sjelf-biografin, "förekommer bedröfligt 110g, och ond och verldslig omgifning begagnade sig djefvulen af för att qvarhålla 111ig. Mången dag tog jag mitt testa-mente och gick ut om morgonen och uppehöll mig vid Mississippi-flodens stränder, kröp under de öfverhängande bergsklipporna, satt der eller låg dag efter dag, läste, grät och bad samt betänkte min olydnad. När jag såg molnen drifva öfver himmelen, tyckte jag, att det var bergen, som föllo öfver mig. Understundom genomilades jag af den saligaste frid. Men sedan kom jag i

öknen igen, och det blef värre och icke bättre. Genom att akta på sådana små obetydligheter fick jag ofta lära Herrans besynnerliga vägar med mig. Dock huru svårt hade jag det ej att fatta hans egentliga mening!"

LUTHERSKA AUGUSTANA FÖRSAMLINGEN.

Trettiotre år hafva förflutit sedan vårt svenska folk i denna stad började med allvar bedrifva kyrklig verksamhet. Innan denna tid hade Sveas söner och döttrar börjat tänka på att bosätta sig i närheten af de beryktade St. Anthony-fallen. I mediet af '6o-talet kommo flera svenskar och några af dessa voro sådana, som nödgats fly från sina hem undan indianer. Det ansågs i den tiden icke rådligt att bosätta sig härstädes. En af konferensens pastorer skref till en af de första nybyggarne och bad honom allvarligt besinna huruvida det vore i enlighet med Guds vilja för en kristen att skilja sig från kristna menniskors umgänge och bosätta sig på en så vild och hednisk plats.

I Augusti 1865 furnos här i staden några få svenskar. Tillfälliga besök aflades af pastorerna P. Carlson, E. Norelius och A. Jackson. I Oktober månad 1865 samlades några svenskar i Chutes skolhus på Central avenue, och predikan hölls af pastor E. Norelius, som då vistades i St. Paul. Från den tiden fortsattes med hållande af andaktsstunder i husen. De flesta af dessa möten hollos i C. G. Vanstrums bostad. Ändtligen samlades några få och beslutade att bilda en församling. Beslut

härom fattades i en amerikansk kyrka, som de för tillfället flngo låna, nemligen Knickerbackers kyrka, som då stod i hörnet ai Hennepin ocn Fourth Street. Församlingen stiftades den i6:de April 1866, och ur protokollet, som fördes, anföra vi följande: "Da svenskar och norskar ha i senare tider betydligt förökat sig på denna plats, och då åtminstone en del hafva känt behofvet af ett ordnadt kyrkoskick ibland sig, samt hjertligt åstunda att få det så ordnadt, så uppstod frågan om bildandet af en evangelisk luthersk församling härstä-des, derföre beslutadt att vi härmed bilda oss uti en luthersk församling under namn af den Evangeliskt Lutherska Augustana-församlingen i Minneapolis, Minnesota." De, som underskrefvo detta beslut, voro fyra familjer och fyra drängar, således åtta röstberättigade personer, eller tolf kommunikanter. Beslut fattades äfven om att insamla medel för inköp af en tomt. På Augustana synodens sjunde årsmöte i Decorah, Iowa, den i8:de Juni 1867, upptogs församlingen i synodens gemenskap. Församlingen räknade då 29 kommunikanter. Den 17:e Augusti 1867 beslutades-att köpa tomten på hörnet af Washington och Thirteenth avenues south (lot

6, block 110) för en summa af $400. Under denna lid hullos församlingens gudstjenster i ett lånadt skolhus, "Knickerbacker Schoolhouse," som då var beläget på Seventh avenue och Sev-entli Street south. J. G. Sjöquist var den lilla hjordens fcirste lärare. Församlingen var vid sin stiftelse skandinavisk, så att den hade som medlemmar både norskar och svenskar. Till en början voro de broderligt förenade, men så infann sig en norsk pastor, Olson, som förstod sig på att spela på nationalkänslans ömma sträng och förmådde de norska medlemmarne att möta och uppsätta en petition, i hvilken de begärde utträde för bildandet af en norsk kyrkoförening. Den i.3:de April 1868 beslutades att å den köpta tomten bygga en kyrka. 6cr fot lång, 38 fot bred och 20 fot hög..jncd götiska fönster. Efter att tomten var betald hade församlingen vid denna tid endast $12 i kassan, så utsigterna tedde sig allt annat än lofvande. Medelst mycket hårdt arbete hade man redan i Juni månad samma år lyckats hopsamla en grundfond på $500. Detta var ingen lätt sak, ty förutom det att alla medlemmarne voro ytterst fattiga, möttes man ofta af det påståendet: "Hvad behöfva vi en kyrka och särskildt en svensk kyrka här i Amerika." I Oktober månad 1868 var kyrkan så pass färdig, att man kunde börja hålla guds-tjenst i den för första gången. Denna stund var församlingens högtidsstund, och höll pastor P. Carlson invigningspredikan. Pastor J. Auslund, i St. Paul, tjenade församlingen under några månader till den 6:te Augusti 1872, då studeranden C. A. Evald kallades till församlingens lärare. Församlingen hade då 158 kommunikanter och verksamheten bedrefs nu med ännu större kraft än förut, dock var arbetet förenadt med icke så få svårigheter. De svåra tider--na bidrogo till att göra det svårt för församlingen, som hade tillbygt sin kyrka och beslutat den 6:te April 1873 att bygga presthus; och äfven att upprätta en församlingsskola. Under sommaren 1873 blefvo omständigheterna så betänkliga att församlingen var mycket .missmodig. En extra stämma sammankallades den i8:de September 1873 -och i protokollet från det mötet läses: "Då detta möte var sammankalladt för att rådgöra och besluta hufvudsakligast hvilka åtgärder borde vidtagas för att afhjelpa den svåra ekonomiska ställning, hvari

församlingen sig befinner, i anseende till den stora skuld hvari församlingens kyrka häftar, äfvensom att ordentligt kunna aflöna dess lärare; och enär denna olägenhet förorsakas af den stora liknöjdhet, som råder inom församlingen, nödgas stämman fatta det sorgliga beslutet att försälja såväl kyrkan som tomten hvarpå den är uppbygd, -men församlingen skall dessförinnan -från predikstolen uppmanas till fullgö-

rande af sina skyldigheter, hvilket borde ske före instundande Oktober månads utgång, för att 0111 möjligt hindra beslutets verkställande."

Kyrkans skuld uppgick då till $2,514. Lyckligtvis nödgades icke församlingen verkställa detta sorgliga beslut. Kraftiga ansträngningar gjordes, så att skulden betydligt förminskades och medlemsantalet erhöll en kraftig förstärkning. Församlingen räknade nu' 286 kommunikanter och började att bedrifva stadsmission. Gudstjenster höllos i norra Minneapolis och St. Anthony (östra Minneapolis). Den 23:dje Oktober 1872 stiftades Bethlehemsförsam-lingen i norra Minneapolis. Ett nytt bekymmer kom nu i det pastor Evald inlemnade sin resignation för att antaga kallelse till Chicago. Detta var desto mer bekymmersamt som den svenska befolkningen i staden dagligen tillväxte och kyrkan, som ansågs vara allt för stort tilltagen numera visade sig vara allt för liten för att kunna rymma de många, som kommo för att bevista gudstjensterna. På stämma den 2o:de April 1875 fattades derföre detta beslut: "Till följe af den stora trängsel som alltmera synes tilltaga vid gudstjensterna uppkom frågan huru man på bästa sätt skulle kunna afhjelpa dessa svårigheter, så att de, som komma för att höra Guds ord, kunna få plats att sitta och slippa att vända om, fattades beslut att på billigaste och bästa sätt uppföra läktare på båda sidor i kyrkan."

Det dröjde 1111 en tid innan församlingen lyckades erhålla egen lärare. Flera stämmor höllos, men församlingen kunde icke enas 0111 mannen. Flera kandidater uppstäldes, men ingen erhöll det erforderliga röstantalet. Den I7:de Ja-nuari 1877 kallades likväl pastor J. Auslund. Denna tid var en af församlingens mest betydelsefulla skeden. Mångas sinnen oroades af de nya lärdoms-väder, som börjat blåsa, och det såg mycket mörkt och bekymmersamt ut mången gång, men församlingen för-kofrade sig så småningom i både inreoch yttre kraft. Församlingen började nu se sig om efter en större och lämpligare lokal och redan så tidigt som den 7:de Mars 1877 beslutades att flytta kyrkan, och "trustees" fingo i uppdrag att utbjuda till salu den gamla egendomen för ett pris icke understigande $6,500. Den 28:de Februari beviljades pastor

sande läge emellan Tenth och Fourteenth avenues south och mellan Sixth och Ninth streets. Några tomter köptes i hörnet af Seventh street och Eleventh avenue south. Den gamla kyrkan såldes för $1,000 till Dr. W. A. Passavant för en påtänkt engelsk luthersk mission i staden. Arbetet på den nya kyrkan

AUGUST A NA-KYRK AN. (Svensk Evangelisk-Luthersk.)

Auslund ett års tjenstledighet för sjukdoms skull, och den 2Ö:te Maj 1878 afled han och begrofs i St. Paul. Den I5:de Augusti samma år kallades pastor J. Ternstedt till lärare. Han antog kallelsen och tillträdde genast. Församlingen räknade då 306 kommunikanter. På årsmötet den i:ste Januari 1881 beslutades att skrida till verket och bygga en ny kyrka och fingo "trustees" i uppdrag att utse och utröna priset på något pas-

bedrefs nu med kraft och framgång trots många och svåra binder. Ar 1883 stod den nya kyrkan färdig och invigdes med högtidliga ceremunier. Förutom mycket arbete och besvär hade kyrkobyggnaden kostat församlingen $23,-219.74 i kontanta penningar. Sedan församlingen fått denna nya kyrka, kunde den mera än förut egna sig åt arbetet bland landsmännen i staden. Den 2:dre Augusti .1884 inkom från östsidan en'petition om organiserandet af en församling i östra Minne<*polis. Begäran beviljades och Emanuel-församlingen å östsidan organiserades Samma år påbörjades en missionsverksamhet på "The River Flats." Genom frivilliga bidrag samlades medel för byggandet af ett kapell, 20 fot bredt, 30 fot långt och 16 fot högt. Der upprättades en söndagsskola och gudstjejist hölls regelbundet hvarje tisdags afton. Detta kapell såldes sedermera, år 1889, för $150 till de slavoniska lutheranerna, som ännu i dag använda detsamma. I början af år 1892 organiserade svenskarne i södra Minneapolis Ebenezer-försam-lingen. St. Pauli-, Zions- och Salem-församlingarne äro äfven trenne smärre syskongrenar af Augustana-församlingen, hvilken i dag räknar 1,100 kom-munikanter, samt hela folkmängden till 1,650.

Den i6:de April 1896 firade Augu-stana-församlingen sitt trettioårsjubile-um. Festen var besökt af öfver 2,000 personer och fungerade stadens alla svensk-lutherska pastorer vid detta högtidliga tillfälle.

Plan är nu uppgjord för tillbyggnad af kyrkan samt att förse densamma med ett väldigt torn.

Församlingens nuvarande styrelse består af följande personer: Diakoner: A. Eastman, John Sjöstrand, J. C. Young-dahl, Henry Johnson, Charles Lyon, Erick Lind, John Ström, Andrew Bar-quist, P. Norbom. M. Thouren och Frank G. Hanson. Trustees: Elias Anderson, J. A. Nordeen, S. A. Peterson, Peter Johnson, Charles Peterson, C. V. Bratt, J. V. Lundberg, John Lewis och

H. L. Stenvig.

Församlingens nuvarande lärare, pastor C. J. Petri, höll sin inträdespredi-kan pingstdagen år 1888, och har han under hela sin tjenstetid med nit och energi verkat för församlingens framgång.

Pastor Petri föddes i Rockford, Illinois, den i6:de Juni 1856 af svenska föräldrar, som invandrat från Småland.

Gossen fick sin första uppfostran vid församlings- och stadsskolorna i Rockford och inträdde år 1871 vid Augustana College i Paxton, Illinois, från hvilken institution han utgick med höga betyg år 1877. Han har sedermera erhållu filosofie magistersgraden från denna hans Alma Mater. Petri hade särskildt utmärkt sig i studiet af språk och historia och studerade det engelska språket och dess historiska grammatik i syfte att informera i detta ämne. Han stu-

I

PASTOR CARL J. PETRI.

derade från år 1878 vid Augustana College, University of Minnesota och University of Pennsylvania, ett års tid vid hvardera, under det sista af de tre samtidigt förestående en svensk-luthersk församling i Philadelphia. Pastor Petri prestvigdes år 1880 och qvarstannade i Philadelphia till år 1884, då lian kallades till professor i historia vid Gustavus Adolphus College i St. Peter. År 1888 antog han kallelsen som pastor för Augustana-församlingen härstädes, hvil-ket pastorat han alltjemt innehar. Församlingen har under de år pastor Petri vårdat henne fördubblats i storlek och ür nu en af de största svensk-lutherska kjrrkor i Amerika. Pastor Petri tog initiativet och ledningen till firandet af 250-årsfesten af svenskarnes landstigning i Amerika, hvilken stora högtidlighet firades härstädes år 1888. Likaså gaf han uppslaget till firandet af 300-års-dagen af Upsala-mö-tes beslut, hvilken högtidlighölls som •en reformations "est år 1893. Pastor Petri har i flera år varit vice president i Au-gustana synodens Minnesota - konferens -och medlem af direktionen för Gustavus Adolphus College.

Jemte andra började han år 1881 utgifvan-det af “Augustana Observer,” den första engelska kyrkotidningen bland Amerikas svenskar. Han har äfven redigerat en engelsk söndagsskoltid-ning, tillhörande församlingen. Pastor Petri var medlem af rådsförsamlingen vid religionskongressen i Chicago under

verldsuts t äll ningen år 1893 och är medlem af “Institute of Civics.” Pastor Petri iir en dugande talare på både svenska och engelska och en utmärkt organisatör af kyrkliga och sällskapliga förhållanden inom församlingen. Han är sedan år 1880 gift med Christine Anderson från Dalarne. Deras äktenskap, som beseglades i den historiskt minnesrika “Old Swedes’ Church” i Philadelphia, har välsignats med fern barn.

Svenska Evangeliska Lutherska Beth-lehems-församlingen i North Minneap-olis stiftades af pastor C. A. Evald år 1872 med 20 medlemmar. En kyrka be-gynte byggas år 1874 å Tenth Street north, senare flyttad till hörnet af Sixth Street och Twelfth avenue north. Men motgångar kommo. Alla medlemmar utom tre afgingo och pastorsembetet var

BETH LE HEMS-KYRKAN.

(Svensk Evangelisk-Luthersk.)

vakant ända till år 1884, då studeranden

A. J. Enstam väl prestvigd blef dess pastor intill år 1892, då lian efterträddes af pastor J. G. Hultkrans. Trots mot-gångarne hade gudstjensterna uppehållits af teologie studerande och af de he-dersmän, som alltjemt efter tjugo års tjenstgöring qvarstå såsom församlingens diakoner, S. P. Sabom, John P.Ellstrom och Aug. Jackson, och hvilka ej endast förestått söndagsskolan utan och jemte sina öfriga pligter omvexlat i predikstolen. År 1888 beslöts att bygga en ny och större kyrka och på bygg-nadskomiteen utsågs pastor A. J. Enstam till ordförande och S. P. Sabom till sekreterare och kassör. Det kostade stora uppoffringar af församlingens medlemmar, då ungefär 100 till antalet, men tack vare dessa och utomståendes frikostighet stod kyrkan färdig till invig-

P A STOR J. G. HULTKRANS.

ning den i4:dc Juni 1891. Byggnaden, vackert belägen å hörnet af Fourteenth och Lyndale avenues north, har kostat $23,000, inrymmer sittplatser för 1,200 personer och är en af Minnesota-kon-ferensens ståtligaste tempel. Församlingen, som räknar 400 kommunikanter, består inalles af omkring 675 personer. Söndagsskolan har P. M. Schelin till föreståndare och eger två afdelningar, en i kyrkan och en • andra å Thirty-second avenue north och Fourth street, begge med småbarnsskola under som-

marmånaderna och verksam mission. Utom de reguliära gudstjensterna i kyrkan söndagar och torsdagar, hållas så-dane också onsdags qvällarne i sist-nämda söndagsskolelokal. Ungdoms-, sång- och sjukhjelpsföreningar äro med kyrkan samverkande och möta i dess-undre våning.

Pastor Hultkrans skådade första gången dagens ljus i Visnum i Vermland, det sköna, det härliga land. Han är född den 2i:ste Januari 1857 och hade nått den respektabla åldern af tretton år, då föräldrarne beslöto utvandra till det fjerran landet i vester. De reste tidigt på året och slogo sig ned vid Lake City, Minnesota, samma vår. Sonen sändes till Gustavus Adolphus College i St. Peter. Efter slutade studier der, inskrefs den unge Hultkrans vid Augustana College i Rock Island, hvarest han utdanades till prestmannens ansvarsfulla kall. Han har förestått församlingar i Pennsylvania och Minnesota, i sistnämda stat Brain-erd och St. Paul, och är för närvarande pastor vid den svensk-lutherska Bethlehemsförsamlingen på norr. Pastor Hultkrans är mörk och tystlåten som skogs-männen äro det, men vinner genom vederhäftigheten i tal och väsende. Han är sedan år 1886 gift med Hannah Nelson.

* *



Emanuels-församlingen organiserades den 2i:ste Augusti 1884 i Broadway M.

E. Chapel. Pastor J. Ternstedt hade någon tid förut verkat som missionär på östsidan och valdes han till ordförande och Nils Lind till sekreterare. Trettioen personer sammanslöto sig i början till församlingen. Af dessa äro tretton ännu aktiva medlemmar.

Den första fastighet församlingen egde var en gammal baptistkyrka, belägen å hörnet af Fourth avenue och Fifth Street S. E., men församlingen synes ejha haft någon ro i den kyrkan. Orsakerna voro väl mångahanda.

Pastor A. Melin, hvilken efter erhållen ordination år 1884 stationerades på fältet, blef församlingens förste pastor. Han arbetade troget och flitigt i fyra års tid, hvarefter han resignerade. Efter omkring ett års vakans erhöll församlingen en trogen lärare i pastor A. Carlson. Denne verkade derstädes i omkring fem års tid. Vid ombyte år 1894 tillträdde församlingens nuvarande lärare, pastor O. A. Nelson, hvilken gjort sig mycket omtyckt och värderad bland församlingsmed-lemmarne.

Medlemsantalet har aldrig tillväxt hastigt.

Den första kyrkorapport som är förvarad (för år 1887) uppgifver kommu-nikanternas antal till 192 och hela folkmängden till 304. År 1893 var det 255 kommunikanter och i närvarande stund är kommunikantantalet 350 samt hela folkmängden 500.

I financielt afseende har församlingen haft många svårigheter att bekämpa. Dess medlemmar äro nästan

uteslutande dagsarbetare, hvilka af en ibland ganska knapp dagspenning åsidolagt litet för församlingens räkning. Efter en femtonårig tillvaro har församlingen likväl lyckats få en kyrkoegendom, som kan värderas till $25,000. På densamma hvilar omkring $7,000 skuld.

Församlingens söndagsskola räknar omkring 200 barn, fördelade i 27 klasser. Inom församlingen verka trenne föreningar, Den äldre qvinnoföreningen, Unga qvinnoföreningen och Ungdomsföreningen.

Församlingens mål är att i allt stå sina landsmän till tjenst.

Kyrkan är 60 fot bred och 109 fot

lång, bygd af rödt, veneradt tegel samt dekorerad med ljusröd Kasota-sten. Gudstjenstrummet lemnar sittplatser åt

1,000 personer, 700 nere och 300 på läk-tarne. Dessutom finnes tvenne vackra expeditionsrum och vestibul i samma våning. I nedre våningen är boningsrum för kyrkoväktaren, söndagsskol-rum samt rum för ungdomsmöten och ett litet kök. I arkitektoniskt hänseende är kyrkan mycket imponerande och intager ett framstående rum bland stadens kyrkobyggnader. Den har dessutom ett utmärkt läge midt emot den förtjusande Washburn parken.

Söndagen den 23:dje Augusti 1896

EMANUELS-KYRKAN. (Svensk Evangelisk Luthersk)firade församlingen sin trettonde årsdag med en storartad skördefest i exposi-tionsbyggnaden, hvilken var särdeles talrikt besökt.

En ännu högtidligare och för hvarje medlem glädjande högtidsdag egde rum den 21 :ste Maj innevarande år, då församlingen hade sin “uppflyttningsfest.” Under den långa tid som åtgick för fullbordandet af kyrkans inredning, hade man varit nödsakad att afhålla gudstjen-sterna i jordvåningen, och var det nu för hvarje medlem särdeles upplyftande att under festliga ceremonier iör första gången få höra Guds ord i den nya, l,usa och smakfullt inredda kyrkolokalen. Tillströmningen af menniskor, som ville närvara vid festen, var så stor, att det var platt omöjligt för många att kunna vinna inträde.

* *

*

Svenska Evangeliska Lutherska St. Pauli-fiirsamlingen stiftades af pastor J. Ternstedt den 3i:ste Oktober 1887 med cirka 20 medlemmar. Bland dem J. A. Cederberg, N. P. Swanberg, N. P. Petterson, J. Ring och C. A. Allen. Kyrkan, belägen å hörnet af Bloomington avenue och Twenty-fifth street south, värderas tillsammans med tomten till $4,500. Församlingen räknar 175 kom-munikanter och 200 söndagsskolbarn.

Pastor J. Ternstedt var församlingens förste lärare och efterföljdes han af pastor Swan Johnson. Dess nuvarande själasörjare är Emanuel O. Stone, som alltsedan Maj 1895 tjenstgjort inom församlingen, hvars arbete betydligt underlättas af fyra föreningar: en ungdomsförening, en äldre och en yngre qvinno-förening samt en “Instalment”-före-ning.

Kyrkorådets medlemmar äro: N. P. Swanberg, J. Ring, Gustaf Carlbom, G. W. Olson, Edward Larson och Gust Swanson.

afe *

W

Svenska Evangeliska Lutherska Ebenezer-församlingens kyrka är belä-

gen i hörnet af Twenty-seventh Street och Twenty-eighth avenue south. Församlingen stiftades den 22:dre Januari

1892 med endast några få medlemmar. Bland dess första stödjepelare räknas

B. Börjeson, J. A. Larson och A. Eklund. Antalet, kommunikanter uppgår för närvarande till 135 och söndagsskol-barnen till 200. Egendomens värde uppskattas till $4,000. Församlingen har betjenats af följande pastorer: J. A. Ivrantz, A. Sundberg och Emanuel O. Stone. Dess nuvarande pastor är P. A. Mattson, som började sin tjenstgöring första veckan i November 1899.

Kyrkorådet består af Bengt. Börjeson, A. W. Anderson, Carl Strömberg, J. Ekelund och August Gustafson.

Likt St. Pauli-församlingen har äfven denna fyra föreningar.

* *

*

Svenska Evangeliska Lutherska Zion-församlingen, hvars kyrka är belägen i hörnet af Pillsbury avenue och Thirty-first Street south, organiserades år 1893 med cirka 20 medlemmar. Bland organisatörerna i denna församling finna vi de i kyrkliga kretsar välkända familjerna: A. Westerberg, John Fagerström, Carl och John Engquist samt Salomon Ekström, Aug. Olson och Anarew Noo-leen. Församlingens vård har sedan år

1895 omhänderhafts af den gamle be-pröfvade prestmannen J. O. Cavallin (nuvarande pastorn i Salem-församlin-gen), hvilken helt nyligen efterträdts af pastor C. O. Olander. Nuvarande medlemsantalet belöper sig till 101 samt hela folkmängden till 166. Församlingen har haft ett kraftigt stöd samt rönt mycken uppmuntran i sitt arbete genom de föreningar, som från början varit stiftade inom henne, nemligen Ungdomsföreningen och qvinnornas syförening. Församlingens egendom uppskattas till $5,200, på hvilken hvilar en skuld af $2,000, hvilken nu håller på att utplånas af en tillfällighetsorganisation bland männen, kallad “hundramannahären.”Svenska Evangeliska Lutherska Sa-lem-församlingen organiserades år 1896 med cirka elfva medlemmar, bland hvilka organisatörer vi finna familjerna Peter Knox, Frank Ferm och Oscar Svenson samt C. A. Blomquist och A.

F. Dahlstedt. Församlingens nuvarande lärare är pastor J. O. Cavallin, hvilken alltsedan församlingens stiftelse tagit- en trogen vård om densamma. En verksam syförening med 20 till 30 medlemmar har ock varit församlingen till mycken hjelp och glädje. Dess lilla kyrka är belägen i hörnet af Forty-second och Dupont ave-nues north. Värdet af kyrkoegen-domen är $950. Endast $150 skuld återstår.

FÖRSTA SVENSKA BAPTIST-

FÖRSAMLINGEN.

Närstående teckning visar det yttre af Första Svenska Baptistkyrkan, belägen vid Thirteenth avenue south och Eighth street Kyrkan har ett ståtligt yttre och ett tilltalande inre. Kyrkan har sittplatser för omkring 800 personer. I tornet hänger en väldig ringklocka, hvilken var den första kyrkklocka som infördes till Minneapolis, och är den följaktligen en intressant relik från stadens tidigare dagar. Långt tillbaka på sextio-talet erbjöd tidningen “Advance,” som på den tiden publicerades i Chicago, en kyrkklocka för vinnandet af prenumeranter. Minneapolis var naturligtvis “in it” äfven på den tiden, och den gamla Plymouth-kyrkan i hörnet af Nicollet avenue och Fourth street vann klockan, hvilken, enligt D. C. Bells utsago, var gjuten af Blymyer & Co. i Cincinnati, Ohio. När den nuvarande Plymouth-kyrkan bygdes för 25 år sedan skänktes klockan till South Town Congregational Church, hvilken kyrka för elfva år sedan såldes till Svenska Baptist-församlingen.

Svenska Baptist-församlingen bildades

FÖRSTA SVENSKA BAPTISTKYRKAN.

den 30:de Juli 1871 med 24 medlemmar. Den förste svenske baptist, som, så vida det är kändt, bosatte sig i Minneapolis, var en Miss Carin Mårtenson. Hon var döpt i Scandia, en gammal svensk baptistförsamling, omkring 30 mil utom staden. Hon flyttade in till Minneapolis år 1864 och förenade sig med första amerikanska baptistförsamlingen. Kort tid derefter kom W. Malmsten från Motala, J. L. Johnson och A. Bergqvist med familj från Scandia, hvilka alla slöto sig till samma amerikanska baptistförsamling.

Den förste svenske baptist-predikant, som predikat i Minneapolis var troligen O. Åkerson. Hans besök hade den verkan, att de få af våra baptister, som då funnos här, begynte att tänka på möjligheten af egen församling, som den svenska befolkningen här redan då var ganska stark.

Vid början af år 1871 hade baptisternas antal ökats till öfver 20 stycken, och de började nu med mera ifver tänkapå bildandet af egen församling. Den amerikanska baptist-kyrkan, som de tillhörde, stod då der det nu tolf våningars höga Lumber Exchange reser sina tinnar mot skyn, och der sammanslöt sig denna iilla hop till en kristen församling.

Mötena flyttades nu till en sal, belägen i hörnet af Nicollet avenue och Second Street, i ett hus med det storslagna namnet "National Exchange."

Att bygga ett hus för församlingen var då ingen lätt sak att företaga. Knappast en enda medlem egde tak öfver huf-vudet och utsigterna voro icke liusa. Men en Rev. Amory Gale, alltid välvillig mot svenskarne, köpte en tomt på hörnet af Sixth Street och Twelfth avenue south för $1,000, hvilken summa sedan till det mesta bestreds af föreningen "The Baptist Union." Derpå skreds till verket att bygga ett hus på platsen, 36 fot bredt och 60 fot långt. I Juni månad var huset så färdigt, att Minnesota svenska baptistkonferens kunde hålla sitt årsmöte der, och under följande vinter fullbordades det till stor del genom medlemmars frivilliga arbete. Kyrkan invigdes först i Mars 1874. År 1882 började huset blifva för litet och man måste tänka på dess utvidgning. Kyrkan bygdes till på bakre delen af tomten, så att den hade formen af ett stort T, hvarigenom den blef mer än dubbelt så stor.

Rev. John Ring var församlingens förste predikant och tjenstgjorde till år 1873. Efter den tiden tjenstgjorde flera predikanter under kortare tider till dess Rev. Frank Peterson i Juni 1881 emot-tog befattningen och tjenstgjorde till den 15 :de Oktober 1890, eller i nio år och sex månader. Under denne pastors utmärkta ledning ökades medlemsantalet till 550 och församlingen liknade en bikupa af aktiv verksamhet. Under Rev. Frank Petersons ledning gick verksamheten framåt med stora steg och dess olika verksamhetsgrenar stodo under dessa år i sin högsta blom och allt såg lofvande ut. när plötsligen en mån-dagsmiddag brandsignalen ljöd, ty kyr-

kan stod i ljusan låga. Det var en ovanligt kall dag, den i6:de Mars 1885. Kyrkan brann nästan ned till grunden. Den var brandförsäkrad blott till sitt halfva värde, hvadan förlusten var ytterst kännbar. Församlingen måste nu hafva en ny kyrka, och som Andra kongregatio-nalistkyrkan, tre qvarter derifrån, var till salu, så köpte församlingen henne. Köpet var mycket förmånligt, men ådrog sig församlingen likväl en dryg skuld. Icke dess mindre begvntes verksamheten i den nya kyrkan med stor entusiasm.

Församlingen har ännu den glädjen att bland sina äldsta medlemmar, som stå först på namnlistan, fortfarande räkna Mrs. A. Bergqvist. Det är rörande att se den åldriga gumman, nu bräcklig till helsan, och äfven boende långt ifrån kyrkan, ändå rätt ofta besöka densamma. Att den förutnämda Miss Carin Mårtenson, nu Mrs. J. L. Johnson, en af de 24 förste, ännu är medlem af församlingen, torde och böra nämnas.

Församlingen räknar för närvarande 452 medlemmar, och uppskattas kyrko-egendomens värde till $15,000.

År 1896 firade Första Svenska Baptistförsamlingen med högtidliga ceremonier sitt tjugofemte årsjubileum.

Församlingens nuvarande lärare är pastor Olof Bodien.

Från Första Svenska Baptist-församlingen har utgått i första rummet den norska baptistförsamlingen. Antalet af de norska och danska syskonen i församlingen hade småningom så ökat sig. att de ansågo sig tillräckligt starka för att tänka på en egen organisation. Följaktligen bildade de egen församling den 28:de Maj 1897 med 29 medlemmar. De hafva nu en egen, vacker och skuldfri kyrka, ett "block" från moderkyrkan.

+ *

•

Den svenska Elim-församlingen på östsidan bildades den 29:de Februari 1888 af 55 medlemmar, utgångna från Första församlingen. Det långa afstån-det gjorele en särskijd församling påE LIM-KYRKAN.

(Svensk Baptist.)

östsidan af behofvet påkallad. Medlemsantalet inom denna församling är nu 208.

Elim-församlingens kyrka är belägen å hörnet af Madison street och Thirteenth avenue N. E. Kyrkan har sittplatser för 350 personer. Kyrkoegen-domen uppskattas till $8,000, hvarpå häftar en skuld af $1,500.

Församlingens förste pastor var Petrus öström, som tillträdde sin befattning i Juni 1888 och tjenade församlingen till den 1 :ste Januari 1890. Efter honom tjenstgjorde följande lärare: Pastor C. A. Sandvall till den 1 :ste Oktober 1891; pastor L. J. Ahlström tjenstgjorde i ett år och tre månader vid sidan af sin befattning som redaktör för “Missions-Bladet”; pastor J. P. Rosquist tjenstgjorde från den i:ste Januari 1893 till den i:ste Oktober 1894, och professor Eric Sandell från den l.sie Juli 1895 till den i:ste Augusti 1899. Den i:ste sist-lidne Oktober tillträdde församlingens nuvarande lärare, pastor V. E. Hedberg.

Församlingens diakoner äro: O. E. Larson, P. A. Nelson, P. Monson,

Frank Norin, P. Ceder-strom, J. P. Anderson och J. P. Holmberg. Församlingens trustees: P. Monson, P. A. Nelson, John Cullen, John Englund, John Halvar-son, Daniel Nelson och A. W. Nelson.

Bethel-missionen å söder har nu egen församling. Den räknar 85 medlemmar och har en liten, vacker kyrka.

Bethelförsamlingen å söder organiserades den n:te November 1896. Den eger den lilla nätta kyrkan å Twenty-ninth avenue south, nära Twenty-fifth street, hvil-ken bygdes år 1884 såsom mission, tillhörande Första Svenska Baptistförsamlingen. Kyr-koegendomen kostar $2,500 och hvilar för närvarande endast $400 skuld på densamma. Ett säreget förhållande är det, att denna verksamhet, hvilken som mission bedrifvits på engelska språket i nära tio år,

BETHEL-K A PELLET.

(Svensk Baptist.)

utan synbart resultat blef organiserad till svensk baptistförsamling af 19 medlemmar och har på tre år ökats till 85,inköpt egendomen samt utdelat, förutom en mängd matvaror, omkring 2,000 klädesplagg, nya eller reparerade, till de fattige i staden. Söndagsskolan räknar öfver 200 barn. Församlingens lärare, pastor Carl E. Oberg, har allt sedan år

1896 med kraft och nit verkat för församlingens välfärd.

FASTOR FRANK PETERSON.

Pastor Frank Peterson föddes den I9:de November 1847 i Stockseryd i Östergötland. Han var blott fyra år gammal, då han med föräldrarne kom hit till landet. Hans första hem var Rock Island, Illinois, men år 1855 flyttade föräldrarne till Lansing, Iowa, i hvars offentliga skolor den unge Frank fick en omsorgsfullt vårdad uppfostran. I inbördeskriget tog han aktiv del som sexton-årig soldat i Iowas Nionde kavalleriregemente, hvilket var i nästan oupphörlig batalj med guerillakrigarne i Södern såsom till exempel “Texas Rangers” och det så kallade “QuantrelTs Band” i Missouri, Texas och Arkansas. Manspillan var så stor, att vid krigets slut blott ett fåtal af regementets styrka var vid lif. Efter kriget studerade Frank Peterson ett års tid vid universitetet i Chicago, hvarpå han företog en resa till Sverige för sin helsas skull, tillbringande ett halft år i fäderneslandet.

Återkommen undervisade han i flera år vid de offentliga skolorna i Iowa och Minnesota. En tid tvekade han mellan juristens kall och prestmannens, men valde slutligen det senare, antagande en kallelse från svenska baptistkyrkan i Worthington, Minnesota, år 1875. Något senare tog han vård om en församling i Chicago. Han bosatte sig i Minneapolis år 1881 och var i elfva år den svenska baptistkyrkans pastor, på ett utmärkt sätt vårdande sig om denna församling. År 1891 mottog han utnämningen till distriktsekreterare för American Baptist Missionary Union, i hvil-ken hedrande och ansvarsfulla befattning pastor Peterson alltjemt qvarstår. Detta missionsförbund är en af de starkaste och mest vidtutgrenade protestantiska organisationer, som öfver hufvud finnes. Dess 2,500 medarbetare äro sysselsatta inom ett verksamhetsfält, som omfattar tjugutvå nationer i

Amerika, Europa, Asien och Afrika, och som kräfver en årlig utgift af öfver en million dollars. Pastor Peterson är ej en i egentlig mening lärd man, men har visat sig vara en framgångsrik lärare och är en på svenska språket god och på det engelska öfverlägsen talare. Han är en ifrig prohibitionist och har samlat åtskilligt material för svenska baptistkyrkans historia. Han är sedan år 1878 förenad i ett barnlöst, men särdeles lyckligt äktenskap med Emma C. Johnson från Chicago. Pastor Peterson är med sin erfarenhet, begåfning, humanitet och karaktersfasthet en af vår stads mest ansedde och i vidaste kretsar kände prestmän och utgör en heder för nationen. Fullblodssvensk är han ock en öfvertygad amerikansk patriot.

Pastor Olof Bodien är född den 2o:de April 1857 i Elfdalen, Falu län, Sverige. Barndomstiden tillbragtes i skötet af ett kristligt föräldrahem. I skolan gick han tills han blifvit konfirmerad. Han fortsatte sina studier, och vid 19 års ålder tog han skollärareexamen. Fick derpå anställning vid statens skola och tjenst-gjorde der i tre år som lärare.Vid 13 års ålder blef Bodien omvänd, men var sedan affälling tills mellan 19 och 20 år, då han blef upprättad.

År 1880 lemnade han fosterjorden och reste då öfver till Amerika. På våren år

PASTOR OLOF BODIEN.

1883 blef han ordinerad till predikant: han var då pastor i Stanchfield, Minnesota. Fick derpå kallelse att blifva sön-dagsskolmissionär för staten Minnesota. Genom sitt lifliga och rättframma sätt att uppträda hade han ej svårt att vinna barnens uppmärksamhet. Han innehade denna befattning i närmare fem år, och han skötte den på ett framgångsrikt sätt.

År 1888 på hösten reste pastor Bodien tillbaka till Sverige. Han kallades till pastor för baptistförsamlingen i Linköping, hvilken han förestod från hösten år 1889 tills på vintern år 1890, då han flyttade till Sundsvall för att förestå der-varande församling och upptaga verksamheten efter C. G. Lagergren, som hade afflyttat till Amerika på hösten år 1889.

Pastor Bodiens verksamhet i Sundsvall kröntes med stor rramgång. Han fick äfven här glädjen se församlingen få stor tillökning såsom en frukt af sitt arbete.

På våren år 1893 återvände Bodien till Amerika och anlände den 7:de April

till Minneapolis, dit han blifvit kallad till pastor vid Första Svenska Baptistförsamlingen. Sedan dess har han tje-nat denna församling, och äfven här har hans verksamhet krönts med framgång.

Pastor Bodien är såsom talare rikt begåfvad, och han har äfven gjort sig bemärkt såsom föreläsare. Hans egentliga verksamhet här i landet har utförts i Minnesota, ty inom denna stat har han offrat sin mesta tid och nedlagt sitt mesta arbete.

På hösten år 1878 förenades pastor Bodien i äktenskap med Miss Margreta Olson, som i barnaåren var hans lekkamrat och som nu i mer än tjugu år troget stått vid hans sida såsom maka och förträfflig husmoder.

Makarna Bodien hafva trenne barn: två söner och en dotter.

FÖRSTA SVENSKA M. E. KYRKAN.

Medan C. G. Forsberg var vårdhaf-vande predikant i St. Paul, talade han Guds ord nu och då för svenskarne i grannstaden Minneapolis, under sommaren år 1872. Hösten samma år blef det predikantombyte i St. Paul; pastor

C. G. Nelson blef sänd att taga vård om församlingen derstädes. Pastor Forsberg talade om för pastor Nelson att det fans ett antal metodister i Minneapolis. Denne reser dit en dag för att taga reda på dem. Han gick hela dagen utan att finna någon; går så till pastorn för amerikanska församlingen på Sev-enth Street. Der får han kännedom om en svensk familj, Kristoffer Andersons. Han går dit trött *och uthungrad, säger hvem han är, får sig lite till lifs och frågar om han ej kan få hålla ett religiöst möte i deras hem. Anderson gick genast ut för att samla folk och så hölls det första mötet samma qväll under pastor Nelsons ledning. En lokal hyrdes sedan på Third Street och pastor Nelson kom så ofta han kunde att predika. Den 23:dje Februari 1873 organiserades den Första

Svenska M. E.-församlingen i Minneapolis af pastor C. G. Nelson.Det kan ej med visshet sägas huru många som då lemnade sina namn, men från kyrkboken kunna vi dock gifva namnen på följande personer: John Anderson, Kristoffer Anderson, Do-rothea Anderson, Jenny Anderson, S. Sigfridson, Anna Sigfridson, O.

Gunderson, William H. Gaslin och John Carlson. Det beslutades att församlingens namn skulle blifva "Skandinaviska M. E. Församlingen," emedan både norskar och svenskar tillhörde densamma. Pastor Nelson skulle hafva vård om den nybildade församlingen. Snart ville församlingen hafva en egen lokal. En tomt erbjöds gratis i norra Minneapolis, men ansåg man det likväl bäst att bygga i södra delen af staden. I September 1873 insamlades $1,500 och en tomt köptes på Cedar avenue, midt-för Washington avenue, för $1,000. I Oktober samma år begyntes byggandet och invigdes kyrkan i December 1873. Färdig kostade kyrkan med tomt näia $4,000. Kollekten på invigningsdagen uppgick till $80. Hösten år 1874 be-gynte norskarne att utträda och bilda egen församling, hvadan det beslutades att ändra namnet "Skandinavisk" till Svenska M. E. Församlingen. I Maj

1880 bygdes ett pastorsboställe för $800. Kyrkan började slutligen blifva för trång, så att egendomen såldes i Augu-

sti 1882 och församlingen inköpte den amerikanska metodistkyrkan på Sev-enth Street, hvilken året derpå undergick åtskilliga omändringar och förbättringar. Denna egendom innehafves ai församlingen för närvarande. Kyrkan har sittplatser för 350 personer och värderas egendomen till $7,000, tomten inberäknad.

Den i8:de December 1892 inlemnades en ansökan af 23 medlemmar att få bilda egen församling i nordöstra delen af staden. De öfriga predikanter, som betjenat församlingen, äro: J. A. Johnson, B. Borgeson, A. G. Johnson, J. O. Nelson, N. G. Nelson, J. A. Gabrielson, K. H. Ehnström, N. M. Liljegren och

C. J. Andreen.

E11 söndagsskola organiserades år 1874 med E. Olson som föreståndare. Nuvarande föreståndaren är Carl J. Stone. Förutom denna har församlingen äfven en söndagsskola i dess gamla kyrka, som för närvarande är belägen i hörnet af Twenty-fourth Street och Twenty-third avenue south. Båda skolorna räkna tillsammans 365 söndags-skolbarn.

En Epworth-förening med C. A. Al-brecktson som ordförande bildades i Februari 1891. Denna förening räknar 100 medlemmar med Fred Graaf som nuvarande ordförande. För närvarande är det redan på tal om att församlingen skall bygga en större och mera tidsenlig kyrka.

Församlingen räknar för närvarande 225 kommunikanter och ledes dess religiösa intressen af dess omtänksamme och nitiske lärare, pastor Carl Berggren.

* *

*

Andra Svenska M. E. Kyrkan. — På östsidan höllos möten regelbundet under A. G. Johnsons verksamhetstid. Församlingen omorganiserades den 2o:de December 1892, då N. M. Liljegren och A. F. Peterson voro predikanter i Minneapolis. A. F. Peterson var församlingens predikant tills hösten år

1894, då Wm. Lundin blef hans efter-/

trädare. I Juli månad 1895 inköpte församlingen tvenne tomter för $1,400 och i Maj månad 1896 voro de tillfullo betalda. Nyårsdagen 1897 lades hörnstenen till den nya kyrkan och den 3o:de Maj samma år invigdes det lilla vackra templet.

Egendomen är värd minst $5,000 och inom en snar framtid hoppas församlingen blifva skuldfri.

SVENSKA MISSIONS TABERNAKELFÖRSAMLINGEN.

Denna församling bildades i Oktober 1874 under namnet "Svenska Kristna Missionsföreningen i Minneapolis"

med endast etf fåtal medlemmar. Dess första kyrka bygdes ungefär samtidigt på hörnet af Sixth street och Seventeenth avenue south. Den rymde endast omkring 150 personer, men den var den tiden tillräckligt stor. Mellan åren 1874 och 1878 egde församlingen ingen fast predikant utan var beroende af resepredikanter, som en och annan gång helsade på.

År 1877 anlände pastor E. Aug. Skogsbergh från Chicago på besök för att hvila sig en tid. Hvilan blef dock

måttlig, ty han måste genast begynna att predika. Församlingens lokal befans vara alldeles otillräcklig för de skaror som ville höra honom, hvarför olika lokaler i hjertat af staden, såsom Harri-son och Market Halls, Pence Opera House och Academy of Music, då den största lokal i staden, anskaffades. I dessa lokaler predikade han dagligen under flera veckors tid och en märklig andlig rörelse uppstod, som gjorde att församlingen betydligt förökades.

På pastor Skogsberghs inrådan kallades pastor A. Lidman från Sverige till församlingens lärare. Han anlände året derpå. Mötena fortsattes på Harrison Hall, emedan kyrkan var otillräcklig.

Ar 1878 gjorde Skogsbergh ett andra besök, och då beslöts att bygga en ny kyrka. Tomt köptes på hörnet af Fourth Street och Eighth avenue south för $2,800, och inom kort stod der en tegelkyrka, innehållande omkring 1,000 sittplatser. Den kostade omkring $10,000. Men äfven den befans snart vara för liten. Lidman kom och betje-nade församlingen omkring två år. Efter honom kallades pastor Gustaf Törn-quist ifrån San Francisco. Han förestod med stor skicklighet församlingen till år 1883, då han afled. Under hans tid gjorde församlingen stora framsteg.

Pastor Skogsbergh kallades nu till lärare. Han antog kallelsen och flyttade till staden i Januari 1884. Emedan kyrkan blef mer och mer otillräcklig att rymma folkskarorna, uppköptes redan samma år tvenne tomter på hörnet af Eighth avenue south och Seventh Street för $16,000 för en ny byggnad. År 1887 var den nya kyrkan färdig under namnet Svenska Missionstabernaklet. Den är bygd af mörkrödt tegel, 107x107, med väldiga läktare rundt omkring och rymmer omkring 3,000 sittplatser. Den kostar omkring $40,000. Men äfven denna byggnad har visat sig vara icke alls för stor utan är på söndagsqvällarne i synnerhet ofta till trängsel fyld af lyssnande åhörare.

Församlingen, som stadigt gått fram-SVENSKA MISSIONS-TABERNAKLET.åt, räknar trots den ofta förekommande utflyttningen af medlemmar omkring 700 formliga medlemmar utom många andra, hvilka taga aktiv del i arbetet. Församlingen eger dessutom en annexkyrka på hörnet af Twenty-fifth avenue south och Twenty-second street, jemte tvenne andra missionsstationer. Dess söndagsskola räknar omkring 1,200 medlemmar. Den eger dessutom en ungdomsförening på omkring 250 medlemmar och en förening vid namn Tha-bita bland gifta qvinnor på mellan 100 och 200 medlemmar. Den sistnämda föreningens mål är att verka bland fattiga och den utför ett nobelt arbete. Ungdomsföreningen, som verkar bland de unga, bedrifver derjemte söndagligen vacker verksamhet på stadens alla hospital. Församlingen är fortfarande uti ett blomstrande tillstånd.

En blandad kör af 60 medlemmar har stått under Andrew L. Skoogs ledning de sista 14 åren.

Tabernakelförsamlingen firade den 29:de Oktober 1899 sitt tjugufemårs-jubileum, hvilket fortsatte för en hel vecka med ett nytt och omvexlande program för hvarje qväll. Detta väldiga möte var det största och vigtigaste, som någonsin hållits inom missionen här 1 Minneapolis.

Pastor Erik August Skogsbergh föddes den 30:de Juni 1850 i Elgå socken, Vermland, Sverige. Hans fader var en spikverkmästare och upprättade slutligen ett eget spikbruk ofvanför Elgå bruk.

Till sitt tolfte år genomgick unge Skogsbergh folkskolan och vid sitt trettonde år inträdde han i Arvikas tre-klassiga elementarläroverk, hvilket han genomgick på två och ett halft år. Han måste derefter taga om hand sin faders affär, som nu betydligt utvidgats. Denna skötte han till år 1869, då han i Januari vardt omvänd. Hans sinne och intresse vändes nu till andliga ting. Han inträdde år 1870 i Kristinehamns missionsskola, der han skulle utbildas för missionärskallet i Afrika. Omstän-

PASTOR ERIK A. SKOGSBERGH.

digheterna gjorde dock, att han året derpå inträdde i missionsskolan på Ahls-berg i Småland. Der studerade han i ett och ett halft år och flyttade sedan till Jönköping för att fortsätta studierna i dervarande läroverk.

Emedan han allaredan i flere år hade bedrifvit en betydande predikoverksamhet hindrades han att inträda i läroverket utan studerade i stället privat för dervarande lärare. Han hade aldrig haft i tankarne att blifva statskyrkoprest. Hans åsigter voro allt för fria för att taga detta steg. Hans mening var först att taga studentexamen och sedan theo-logikofilen samt derefter verka, hvarest Gud ville använda honom. På grund af ideliga kallelser från alla håll att predika hindrades han mycket i sina studier. Han hade dock år 1876 hunnit så långt, att han året derpå ämnade taga studentexamen.

Gång efter annan hade han erhållit kallelser från Amerika, men alltid af-slagit dem, tills han på våren år 1876 erhöll förnyad kallelse jemte respennin-gar från missionsförsamlingen på norr i Chicago. Han hade alltid haft af-sky för Amerika och kände sig mera hågad att resa till Afrika. Kallelsen satte dock myror i hufvudet på honom, och trots sin motvilja för Amerika slängde han böckerna i väggen och beslöt att resa dit, om det vore Guds vilje.

Under hela våren och sommaren reste han ständigt omkring i Småland, Vestergötland och Vermland och höll väckelsemöten för stora skaror, för det mesta ute på fälten. Han verkade mycket på de adliga godsen i Vestergötland, och betydande andliga rörelser förmärktes allestädes. I den välkände baron Hans von Essen hade han en intim vän. Denne gjorde ock allt för att hindra honom att resa till Amerika.

Då han i Augusti anlände till Göteborg för att företaga resan öfver Atlanten, gjorde baron von Essen jemte andra kristna i Sverige det sista försöket att hindra honom. De telegraferade till Chicago och hörde sig för om icke församlingen ville befria honom från löftet att komma. Efter två veckors förlopp kom ett svar med ett blankt nej. Han reste nu och anlände till Chicago den io:de Oktober, då han samtidigt med Moody och Sankey begynte sin verksamhet. Han bildade år 1877 Tabernakel-församlingen på söder och år 1878 bygdes det stora missionstabernaklet, der han verkade tills år 1884, då han, enligt kallelse, flyttade till Minneapolis, der han redan år 1877 gjorde sitt första besök och sedan årligen helsade på och predikade.

På grund af verksamhetens framgång måste nu ett nytt församlingshus byggas. Här har han verkat och verkar fortfarande bland stora skaror af landsmän. Jemte sin predikoverksamhet har han, stvlan han kom till Minneapolis, ut-gifvit en tidning, "Minneapolis Veckoblad," och en .söndagsskoltidning. Han har derjemte utgifvit en stor sångbok, “Evangelii Basun,” samt andra böcker.

År 1879 ingick han äktenskap med Mathilda Gabrielson och kan glädjas åt

tio barn. Fastän 49 år gammal är han ännu besjälad af en ovanlig arbetslust.

DEN SKANDINAVISKA KRISTUS-FÖRSAMLINGEN.

Den Skandinaviska Kristus-kyrkan, belägen å hörnet af Seventh Street och Twelfth avenue south, är en fristående församling, utan förbindelse med något kyrkligt samfund.

Församlingen organiserades den 3i:ste Mars 1884, då ett antal af 88 personer deltogo i mötet, men blott en tredjedel af dem blefvo formliga medlemmar.

En verkställande komitee valdes af mötet, bestående af P. J. Löfgren (ordförande), And. B. Johnson (sekrete-lare), Chas. Erickson (kassör), C. H. Lundin (vice ordförande) och G. O. Edberg (vice sekreteiare).

Den 23:dje Juni 1884 blef församlingen, som då bestod af 30 medlemmar, ordnad och inkorporerad. Följande personer valdes såsom “trustees,” nemli-gen P. M. Ekström, F. A. Löfgren,

F.dv. Dahlström, J. Klarquist och Chas. Peterson.

Pastor August Davis tjenstgjorde såsom församlingens predikant från dess början till i Juni 1896. Under tiden förökades församlingen, så att vid nyår

1894 dess medlemsantal var 258. Ett ej ringa antal unga män och qvinnor ut-gingo under tiden såsom missionärer och predikanter, hvilka ännu verka med välsignelse, dels i Amerika, dels i Sverige, Kina, Indien etc.

På våren år 1894 uppstod söndring inom församlingen under ledning af församlingens ordförande, Erick Lund, då omkring ett sextiotal medlemmar ut-gingo och bildade den så kallade Tempel-församlingen.

Efter söndringen repade sig församlingen åter igen. Nya medlemmar till-kommo och vid nyår 1896 var medlemsantalet 220 och dessutom ett ej ringa antal troende, som deltogo i verksamheten, fastän de ej voro ordinarie medlemmar.SVENSKA KONGREGATION A LIST-TEMPLET.

År 1896 uppsade August Davis sin plats såsom församlingens predikant. Rev. C. O. Sahlström, från Phelps, Nebraska, kallades till försam-lingslärare. Han ankom i Juni 1896 och har betjenat församlingen sedan den tiden. Nuvarande medlemsantalet är omkring 100, och dessutom nästan lika många troende som deltaga i verksamheten utan att vara medlemmar.

Församlingens missionshus rymmer cirka 800 sittplatser.

Hela församlingens egendom är värd $10,000 till $12,000.

Styrelseledamöter äro följande: P. Benson, ordförande och kassör; S. J. Swanson, sekreterare; C. Hendrickson. vice ordförande; E. Emanuel, vice sekreterare.

“Board of Trustees”: P. Benson, R. Wahlström, J. E. Emanuel, S. J. Swanson, Victor Carlson, C. Lindquist och L. Nordquist.

SVENSKA KONGREGATIONALIST TEMPEL-FÖRSAMLINGEN.

Denna församling har en egendomlig historia och det är nästan omöjligt att i korthet göra en beskrifning, som skulle kunna rätteligen bedömas.

År 1894 utgingo en hel del medlemmar ifrån den så kallade Kristus-försam-lingen i följd af stridigheter, som en längre tid pågått inom sistnämda församling. De, som sålunda utgått, bildade en församling och kallade professor J. G. Princell till sin lärare. Församlingen hyrde en kyrka för en tid, der den höll sina möten. Sedermera beslöts att bygga egen kyrka, hvilken i kostnad icke skulle få öfverstiga $8,000. Under den tid den nya kyrkan bygdes höllos gudstjensterna i ett tält, på samma tomt der kyrkan uppfördes. En stor enthu-siasm om framgång besjälade både församlingen och dess lärare och man ville

helst se allt i ljusa färger. Tiderna voro då i ett visst hänseende temligen goda i Minneapolis, och stora löften gåfvos att bidraga till kyrkobygget såväl som till den religiösa verksamheten; och ati alla löften voro “goda som guld,” deroni var ju intet tvifvel, och på sådana löften bygdes kyrkan till en stor del. I November 1895 var kyrkan i det närmaste färdig; stor, vacker och i allo ändamålsenlig. Kyrkan har sittplatser för 1,000 personer. Vid sidan af kyrkskeppet är ett kapell eller söndagsskolrum, som rymmer 40c personer. Väggen mellan dessa lokaler kan öppr.as, så att man af de båda rummen har en enda stor hörsal. Vid ändan af detta kapell finnas sex mindre rum. I jordvåningen, hvilken upptager samma längd och bredd som kyrkan, finnes en större sal samt fem rum för kyrkoväktaren. Allting är i sanning väl ordnadt, men så blef kyrkan också närmare tre gånger dyrare än församlingen hade tänkt att den skulle kosta. Den värderas till $25,000. När inbetalningarne skulle ske, började det att kännas efter, och det visade sig, att många så lätt kunde bryta sina löften.liksom det icke vore något orätt deri. Följderna häraf fingo likväl de medlemmar känna och bära, hvilka ärligt stodo fast vid sitt påbörjade verk.

Det lån, som församlingen fått löfte om, kunde icke erhållas, emedan Österns kapitalister hade redan fått känna den hårda penningekris, som tryckte Vestern och särskildt Minneapolis. De liberala subskriptionerna, som tecknats till församlingen, blefvo af många obetalta, intresset aftog, verksamheten förlamades och bidragen förminskades.

Pastor Princell resignerade och lem-nade församlingen i Oktober 1896.

Nuvarande pastorn, J. M. Ahnström, emottog församlingens kallelse och flyttade hit i November 1896 för att göra ett försök att få verksamheten att gå framåt. Inteckningen på tomterna hade redan blifvit uppsagd; medvetandet om skuld och tviflet om huru allting skulle gestalta sig alstrade modlöshet, vidt omkring utsatt för

misstydningar och antipati; sådant var tillståndet. Tiden gick, lån kunde icke fås, fastän många halfva löften gifvits; allt kändes förfärligt nedslående.

Församlingen stod fristående, fastän den en tid erhållit financiel hjelp af kon-gregationalist-missionen.

Nu stod församlingen i den mest kritiska ställning, den kunde komma uti. Uppsägningstiden var öfverskriden och kyrkan var icke längre deras. Det enda församlingen hade var ett löfte, att om den kunde återköpa den, skulle församlingen få företrädet framför andra. Församlingen blef nu nödsakad att upplösas, dock hade gemenskapen dermed ej afbrutits, utan den fortsatte att verka och samlas i Templet liksom förut.

Sedan församlingen blifvit upplöst (det vill säga till det yttre i formelt afseende) gjorde pastor Ahnström en offentlig inbjudning till alla församlingens medlemmar att möta i kyrkan, och vid det mötet, efter det ställningen blifvit lagd klart i dagen, organiserades en svensk kongregationalist-församling

(den 2i:ste Juli 1897) med 40 medlemmar.

Efter detta steg var taget, framlades församlingens ställning inför de amerikanska kongregationalisterna, och efter många undersökningar och mycket arbete blef det lofvadt församlingen, att om den kunde anskaffa $i,ooo, så skulle den amerikanska kongregationalist-byggnadsföreningen skänka församlingen $3,500 samt låna densamma $5,000, räntefritt. Den Svenska Kongregatio-nalist-Tempel-församlingen köpte nu kyrkan tillbaka, och då alla handlingar voro klara, kände sig församlingen tacksam både till Gud och dem som hulpit, ty nog hade det bästa skett under omständigheterna.

Genom pastor Ahnströms nit och omsorg för församlingen har densamma nu börjat att se en skymt af bättre dagar.

Hvad ofvan blifvit sagdt om denna församling, torde vara till en god varning för andra att icke i förhastande ikläda sig en stor skuld, som förlamar verksamheten, ja, rent af krossar densamma.

Pastor Ahnström har visligen anmärkt, “att det är bättre att samlas i ett torftigt trähus med känslan att ‘det är vårt hus’ än att samlas i en fin stenkyrka med den ständiga fruktan, hur man skall komma ur sina skulder.”

Omkring 60 barn besöka församlingens söndagsskola och Ungdomsföreningen räknar mellan 30 och 40 medlemmar.

Församlingens medlemsantal uppgår för närvarande till 86 medlemmar.

DEN FÖRSTA SVENSKA UNIVERSALIST-KYRKAN.

Denna församling organiserades af femton medlemmar den i6:dc December

1886. Pastor August Dellgren, som gra-duerat från den teologiska afdelningen af Lombard Universily, i Galesburg, Illinois, blef dess förste pastor samma dag, och har han fortsatt i dess tjenstintill närvarande tid, med undantag af tre år, från Oktober 1894 till Oktober 1897, då pastor Lars Erikson var församlingens lärare. Församlingen räknar för närvarande 60 aktiva medlemmar och ungefär hälften så många med-intresserade. Oliver T. Erickson är för närvarande ordförande i kyrkorådet. Församlingen har hittills icke haft någon egen kyrka, utan samlats i hyrda kyrkor och salar, för det mesta i Labor Temple.

Den Första Svenska Universalistkyrkan i Minneapolis är den enda eckle-siastiska organisation af skandinaviska män och qvinnor af universalistisk bekännelse i detta land och troligtvis i hela verlden.

* *

*

En tid existerade äfvenledes ett svenskt unitariskt samfund här i staden. Det organiserades i Mars 1890 af Axel Lundeberg och John Mattson.

Axel Lundeberg var församlingens föreläsare tills hösten år 1894, då han resignerade, hvarefter samfundet tidtals möttes för diskussioner och föreläsningar tills den I2:te Januari 1896, då församlingen upplöstes. Svårigheten att

finna en lämplig föreläsare var orsaken till samfundets upplösning.

ST. ANSGARÏÏ SVENSKA PROTE STANTISKA EPISKOPAL FÖRSAMLING.

Arbetet för bildandet af en svensk episkopalförsamling började den 23:d'e Oktober 1892 och den 1 :ste Maj 1893 organiserades den under namnet St. Ansgarii-församling. Dess nuvarande pastor, kyrkoherden Olof A. Toffteen. påbörjade arbetet och organiserade församlingen. I Juni 1894 intogs församlingen såsom fullt organiserad socken i gemenskap med Minnesota stift vid dess stiftsmöte i St. Pauls kyrka, St. Paul. Dess biskop är Dr. H. B. Whipple,

hvilken visat sig särdeles gynsam och frikostig mot församlingen. Hans med-hjelpare, biskopen och doktorn M. N. Gilbert, har likaledes tagit verksam del i detta arbete och kraftigt understödt församlingens pastor.

St. Ansgarii-kyrkan, som är belägen å hörnet af Fifth Street och Nineteenth avenue south, öppnades för första gången med en högtidlig gudstjenst den I3:de September 1893. Kyrkan är uppförd i äkta svenskt mönster och är hvit målad såväl ut- som invändigt. Den är så nära lik en svenska statskyrka, som det är möjligt att få den, samt har sittplatser för 1,200 personer. Kyrkoegen-domen har kostat $25,000. Kyrkan är 50x125 fot med ett 100 fot högt torn, hvilket på toppen prydes af ett bronskors. Altaret är 23 fot högt och predikstolen i svenskt mönster. En ringklocka vägande 1,000 pund har skänkts till kyrkan af skolbarnen.

Församlingen räknar redan 452 kom-munikanter och inalles 700 medlemmar. Kyrkoherde Toffteen är en driftig och nitisk man, hvilket bäst bevisas af den framgång i arbetet, som han under sin korta vistelse fått röna. Han har nem-ligen redan tre församlingar härstädes och tre nya kyrkor. Hans verksamhet konkurrerar på intet vis med öfriga svenska församlingar, utan söker hellre samla utomstående incm sitt hägn.

Inom församlingen har bildats en förening, kallad "De 5,000," hvilken har till uppgift att samla de $5,000 som utgöra församlingens skuld mot inteckning i egendomen.

Söndagsskolan räknar öfver 200 medlemmar, delade i åtta grader. Tven-ne större körer, en manskör och en blandad kör med öfver 40 ypperliga förmågor, hjelpa till att höja församlingens gudstjenster.

Jemte detta hafva männen sammanslu-tit sig till en mansklubb. De äldre damerna hafva en damförening, de yngre damerna ett "Ankare-gille" och sön-dagsskolflickorna ett "St. Hildas gille" och konfirmationsungdomen en konfir-ST. ANSGARII-KYRKAN. (Svensk Episkopal.)

mandförening, hvilka föreningars uppgift är att hålla medlemmarne tillsammans och åstadkomma närmare bekantskap emellan dem. Alla föreningarnes inkomster gå till afbetalandet af kyrko-skulden.

PASTOR O. A. TOFFTEEN.

Pastor Olof A. Toffteen, kyrkoherde i St. Ansgarius-kyrkan, föddes den 2Ö:te Juni 1863 i Hexarfve af Sprogs socken på ön Gotland. Efter att ha genomgått sockenskolan och Gotlands folkhögskola, inträdde han vid statens läroverk i Visby i Januari 1881 och hade redan den I2:te Juni 1885 genomgått detsamma, i det han afslutat den nioåriga kursen på fyra och ett hal ft år. Sommaren år 1885 var han informator i godsegaren S. Myhrmans familj i Roma på Gotland. Den 6:te Oktober samma år inträdde han vid Upsala universitet med högsta examensbetyg. I December samma år skref han sin latinska stil för filosofiska graden och allade påföljande år förberedande examen för theologisk-

filosofiska graden i semitiska och klassiska språk, filosofi och historia. Sitt första tjensteår som lekman fulländade han under prosten Broander 1 Hafdem på Gotland år 1886-87. Han kom till Amerika år 1888 och ingick äktenskap med Miss Maria Nitilia Russell den 25:te Augusti 1891. I episkopalkyrkan inträdde han den 24:de Juni 1892, vardt ordinerad som diakon den i:ste Januari 1893 och prestvigd den 2i:ste Juni sist-nämda år af Right Rev. Alex. Burgess, biskop af Quincy. Kyrkoherde Toffteen har nedlagt enormt och intensivt arbete på att bland landsmännen uppbygga ett episkopalt samfund, i intim anslutning till den svenska statskyrkan, eller än nogare uttryckt, till denna sist-nämdas strängt högkyrkliga principer och traditioner. Häruti har han städse lagt sig vinn om att omfatta alla svenska kulturströmmar och leda dem in till förädling och förkofring af landsmännens

bildningsståndpunkt. Pastor Toffteen är intresserad och kunnig forskare i orientaliska språk. Förut skickligPASTOR O. A. TOFFTEEN.

hebreisk språkman, har han vid Minnesotas statsuniversitet fulländat sin kännedom om Österlandets språk, historia och arkeologi. Han har utarbetat en lärd och öfverraskande teori om samstämmighet i namn, myter och historia mellan Nordens folk och fornakadierna, stödd på kilskrifter och bibelns utsagor, den han i den närmaste tiden kommer att offentligt framställa dels i ett arbete med titel “Myths and Bible,” dels i en serie populära föredrag. I kyrkliga ämnen har kyrkoherde Toffteen utgifvit flera broschyrer och ett större arbete, “Våra Fäders Kyrka,” tryckt på eget förlag år 1897. Hela hans verksamhet har krönts af —16

ovanlig framgång, hvilken skulle varit än större, om han ej af sjuklighet för långa perioder åt gången hindrats i att fullfölja sina många arbeten och pligter.

Den episkopaliska St. Johannes-för-samlingen på nordsidan stiftades af pastor O. A. Toffteen vid hans ankomst till Minneapolis hösten år 1892. Verksamheten omfattades till en början med välvilja, och inköp gjordes af några tomter för en blifvande kyrkobyggnad. Af någon anledning afsvalnade dock nitet, så att det gjorda köpet måste återgå, ehuru grunden för kyrkan allaredan var lagd. Pastor Toffteen lemnade snart ar-bctct för att upptaga ett betydelsefullare sådant i södra delen af staden och församlingsarbetet uppehölls af en studerande J. E. Boodin, som kommit till Minnesota från Colorado. Denne blef

jan upptog arbetet med ifver och inom kort medelst subskription bland ameri-kanarne anskaffade tillräckliga medel att uppbygga en kyrka. Om för att tillförsäkra sig en billigare byggnadstomt

MESSIAS- ST. JOHANNIS- OCH ST. ANSGARIl-KYRKAN.

1)E TRE SVENSKA EPISKOP AL-KYRKORNA.

emellertid kallad till Providence. Rhode Island, såsom biträde åt dervarande pastorn Erik Forsberg, och i hans ställe kom pastor J. Johnson, som till en bör-

eller af någon annan anledning utvalde dock pastor Johnson ett sådant läge för den nya kyrkan, nemligen en utkant af staden, att det torde blifva svårt att fåsvenskarne att gå dit för bevistande af gudstjenster.

Kyrkan är emellertid skuldfri, Och detta är en sak, som man här må taga i beräkning, när man vill bedöma möjligheten af ett kyrkligt arbete.

Johnsons affall från episkopalkyrkan och frändskap med missionsvännerna, till hvilka han slutligen rådde sitt folk att gå, gaf nära nog dråpslaget åt det episkopala arbetet.

Den nye pastorn, Erik Forsberg, har derför allt hvad han kan göra för att uppehålla den svaga församlingen. Det finnes dock några arbetsamma och trogna familjer, som utgöra hans stöd, och om man kan fästa sig vid de yttre tecknen, synes isen äfven här vara snart bruten och en ljusare tid för församlingen vara i annalkande. Antalet kom-munikanter är nu 36. Söndagsskolan räknar 60 barn och sex lärare.

Den svensk-episkopala mission, som är känd under namnet Messias-försam-lingen, stiftades den n:te April 1893 af pastor O. A. Toffteen. Gudstjenster hade en tid förut hållits i den engelska Kristus-kyrkan vid Pleasant avenue och Thirty-second street. Församlingen hyrde sedan en större butik vid Nicollet avenue och Twenty-ninth street och inredde den till gudstjenstlokal.

Den 27:de December 1893 utsåg församlingen till sin själasörjare teologie studeranden C. A. Nybladh. På af honom framställdt förslag inköptes på våren 1894 en kyrka belägen vid Stevens avenue, och flyttades denna till en tomt i hörnet af Twenty-ninth street och Blaisdell avenue. Arbetet gick raskt undan, så att den nya kyrkan redan efter två månader kunde öppnas för guds-tjensters hållande.

De inträdande dåliga tiderna synas hafva vållat afbräck i det kyrkliga arbetet, hvilket aftog allt mer och mer och ingalunda upphjelptes dermed, att Nybladh, som var en duglig predikant och treflig sällskapsmenniska, lemnade för-

samlingen och efterträddes af pastor J. Johnson, hvilken visserligen var en from och välmenande Guds tjenare men totalt saknade den karaktersfasthet och kyrkliga stadga, som erfordras af en pastor i de svenska episkopalernas led. Snart nog började pastor Johnson luta åt de frikyrklige, så att han införde bönemöten i husen och hade visserligen vid dessa omkring sig några lättledda fruntimmer, af honom kallade “Guds barn"—men kyrkan blef allt mer och mer åsidosatt. Så stodo sakerna på hösten år 1898, då pastor Johnson måste uppgifva arbetet.

På hösten samma år tillträdde pastor Erik Forsberg, hvilken hitkallades af stiftets biskop från en god anställning och stor församling i Providence, Rhode Island. Arbetet tog dermed ny fart. De gamla medlemmarne återkom-mo med undantag af några få, som varit med pastor Johnson på hans bönemöten. Gudstjensterna äro numera väl besökta, och ansträngning göres att befria församlingen från den återstående skulden på kyrkan. Utsigterna för denna församling äro nu mycket goda. Det närvarande antalet kommunikanter är 70, och söndagsskolan räknar mellan 30 och 40 barn, undervisade af fem lärare.

SPIRITUALIST SAMFUND.

Bland spiritualisterna räknas härstä-des tvenne skandinaviska samfund. Sällskapet “Fridsbandet” stiftades med 16 medlemmar. Efter att hafva existerat omkring ett år höll det på att dö ut på grund af bristande intresse, men blef då omorganiseradt den 24:de Februari 1897, med följande nya tjenstemän:

A. Göthson, ordfcirande; Axel Swan-son, vice ordförande; L. P. Benson, sekreterare; Gust Johnson, kassör; Sam-frid Fritzen, Mrs. Kjersta Almos och Miss Amanda Petterson, trustees.

Medlemsantalet vid denna tid var 23.

De afhålla sina möten i A. O. U. W. hall vid Central avenue på östsidan. De hafva ännu ingen reguliär lärare utanutvälja talare och “trance mediums” för tillfället.

Sällskapet räknar en söndagsskola med 43 skolbarn samt en fruntimmers-förening, “Swedenborg Union,” hvars uppgift är att insamla medel för uppförandet af egen kyrkobyggnad. Sällskapet utgöres för närvarande af 42 medlemmar. Två tredjedelar deraf äro svenskar och resten norrmän med undantag af två danska. De slöto sig den 4:de September 1898 till The State Spir-itualist Association of Minnesota. Dess nuvarande tjenstemän aru:

A. Göthson, ordförande; Mrs. Emma Skuth, vice ordförande; Samfrid Fritzen, sekreterare; C. Spong, kassör; J. Holm, Andrew Åkerlund. Nils Petterson, Mrs. A. Crosby, Mrs. Bina Strand, trustees.

* *

*

Den Första Skandinaviska Spiritua-list-församlingen organiserades den 8:de Oktober 1898 med 22 medlemmar. De afhålla sina möten å Dania hall. Detta, liksom det föregående samfundet, har ännu ingen reguliär pastor. Dess medlemsantal är för närvarande 25, alla norrmän, så när som fyra svenskar. Styrelsen består af:

Dr. E. A. Westrom, ordförande; L. O. Skuttle, vice ordförande; T. E. Ryan, kassör; S. N. Waller, E. Swenson och A. E. Ryan, trustees.

FRÄLSNINGSARMEEN.

Stadens frälsningsarmee, som organiserades för omkring tolf år sedan, räknar fem kårer, två amerikanska, två svenska och en norsk, med tillsammans

261 soldater. De skandinaviska kårerna äro:

Kilr. Rekryter.

No. 1 (svensk).......................... 20

No. 4 (svensk;.......................... 87

No. 7 (nor^k)........................... 24

Summn............................131

Den svenska kårens (No. 4) verksamhet grundlädes den 8:de April 1888 af kapten Olson å Washington och Fif-

teenth avenues south. Den utöfvade efter hand så stort inflytande, att den tvenne gånger måste se sig om efter större och beqvämligare lokal. Den flyttade först till Cedar avenue och Fifth Street samt sedan till No. 623 Cedar avenue. Kåren har varit ytterst handlingskraftig och ihärdig ej blott för själars frälsning utan äfven för insamlandet af medel för att få en egen samlingslokal. För omkring åtta år sedan inköpte kåren en tomt för $2,000 och i våras bygdes en ny kyfka för en kostnad af $2,650. Den invigdes den ij:de Juni i närvaro af 800 personer under ledning af öfverste Chas. Sowton från New York, ledare af den skandinaviska armeen i Amerika. Byggnaden, som är belägen å No. 1707 Sixth Street south, inrymmer en stor hörsal med sittplatser för 400 personer, en söndagsskolsal för 150 barn samt fyra rum för officerarnes bostad. Denna uppgifves vara den första lokal, som eges af någon af frälsningsarmeens kårer i Nordvestern. En-sign A. V. Hermanson och fru öfver-togo befälet öfver kåren No. 4 den n:te December 1898, men blefvo förliden Augusti månad beordrade att taga hand om frälsningsarmeen i Duluth.

NORSKA OCH DANSKA KYRKOR.

Norsk-Lutherska Trefaldighetskyrkan organiserade år 1867, och var Rev. A. Paulson dess förste pastor, som tjenstgjorde till år 1874. då professor Sven Oftedal kallades att efterträda honom. Den sistnämde mottog ej kallelsen, hvarför pastor Gustav Oftedal i Norge kallades. Denne förestod församlingen intill år 1881, då Rev. M. Falk Giertsen i Stoughton, Wisconsin, kallades. Denne har allt sedan varit församlingens pastor. Den första kyrkan, uppförd år 1868, var en liten träbyggnad 18 fot bred och 34 fot lång, å Twelth avenue south, mellan Washington avenue och Third Street. Den är nu ombygd och användes som boningshus. Då den snart nog blef för liten, bygdes en ny kyrka, år 1870, å hörnet af FourthTREFALDIGHETS-KYRKAN. (Norsk Luthersk.)

Street och Tenth avenue south. Denna byggnad har sedermera två gånger utvidgats att möta de kraf, som den allt-jemt växande församlingen gjort på ökadt utrymme. Icke desto mindre blef den otillfredsställande, och en ny kyrka af tegel uppfördes år 1896 på hörnet af Twentieth avenue south och Ninth Street. Den sistnämda är ännu ej fullt färdigbygd, i hvilket skick den kommer att kosta $30,000.

Trefaldighetskyrkan utgör moderkyrkan för flera norsk-lutherska församlingar härstädes. År 1885 bildades St. Olafs församling på norr, två år senare St. Peters i nordöstra Minneapolis och år 1891 St. Lukas’ på söder. Dessa kyrkor växte upp ur söndagsskolornas missionsarbete och äro stiftade af Tre-faldighetskyrkans pastor och medlemmar. Alla dessa församlingar ega rymliga gudstjensthus och äro i ett blomstrande skick, alla med egen pastor.

Trefaldighelskyrkans medlemsantal omfattar mer än 1,100 namn.

Två söndagsskolor stå i förbindelse med kyrkan, en hållen på engelska och den andra på norska språket, med tillsammans 600 lärjungar. Välgörenhetsarbetet ledes af tolf damer, af församlingen utsedda, hvilka årligen samla och utdela omkring $600 bland de fattige. Denna verksamhet är ej begränsad till församlingen, så att af 72 familjer, som år 1898 erhöllo hjelp, blott fem hörde dit. En förening af unga qvinr.or, flertalet arbeterskor, tager vara på med-lemmarne och vårda dem vid sjukdomsfall, betala deras hospitalsomkostnader etc. Denna förening gör sitt arbete sjelfständigt, men bär kyrkans namn och tillhör denna. En annan qvinno-förening underhåller församlingsskolan, hvilken pågår under sommarmånaderna. Två missionsföreningar finnas, en af ogifta, den andra af gifta qvinnor.

Pastor Melchior Falk Gjertsen, af Norska Trefaldighetskyrkan, föddes den I9:de Februari 1847 i Amle i Norge. Efter att hafva tagit en kurs vid latinskolan i Bergen, utbytte han de norska fjellarne för den fjerran Vesterns slätter vid sjutton års ålder. Vid det teologiska läroverket i Paxton, Illinois, fulländade han sin teologiska bildning och vardt prestvigd redan vid 21 års ålder. Återstoden af hans lif har tills dato delats mellan Leland, Illinois, Stoughton, Wisconsin, och Minneapolis. Pastor Gjertsens styrka ligger i hans aldrig svigtande vältalighet och i

det manliga mod. med hvilket han möter hvarje motstånd mot den sak, han för ögonblicket förfäktar. Men många gånger har han visat, att han ock med tålamodets och fördragsamhetens konst förstår att vinna tid och dermed målet. Han är förkrossande i sina förkastelsedomar, och hans antagonister äro benägna att kalla honom hjertlös; men faktum är att mannen är varmhjertad och generös nästan till ytterlighet. Under de aderton år han vistats ibland oss har pastor Gjertsen utöfvat en omfattande och betydel-1’ASTOIt M. FALK GJERTSEN.

sefull verksamhet för det allmänna. Den som läser denna bok. skall nogsamt finna hur mycket godt för vårt samfund han lyckats åstadkomma. I början af år 1884 öppnade han krig mot rusdryckerna och deras missbruk inom alla samhällsklasser, och allt sedan har man funnit honom som en af nykterhetshä-rens standarförare. Honom ha vi att tacka för den snillrika indelningen i stadsdelar med och utan utskänknings-rättig^eter, som visat sig så kraftigt skydda hemmen mot krogväldets förtryck. I politiskt afseende är han republikan, och har han sökt inblåsa sann allmänanda i de lokala republikanska kretsarne. Han predikar söndagligen för en församling af 800 till 1,200 personer. Pastor Gjertsen tjenstgör sedan år 1888 å skolnämden, som medlem af hvilken Hans nuvarande tjenstetermin utlöper först den 1 :ste Januari 1901. Som medlem, sex år i egenskap af sekre-

terare och två år af president, i hvilken sistnämda ställning han ock var ex officio-medlem af biblioteksnämden, har pastor Gjertsen utvecklat stor och prisvärd ifver för fullkomnandet af de ideer och reformer, lör hvilka hans intime vän och föregångare, professor Oftedal, gjort sig till målsman. Bland lofvärda reformer, för hvilka pastor Gjertsen ihärdigt kämpat, är införandet af kostnads-lri läsmateriel. Denna har gjort mer än något annat för åstadkommandet af en regelbunden skolgång. Dess värre hotas den nu med tillintetgö-relse. Pastor Gjertsen har utgifvit “Kom Hjem,” ett band af predikningar, likaså "Hjemlandssange,” en sångbok. och tillsammans med professor Theo. Reimestad “Sangbogen," en samling af sånger med musik. Han ingick äktenskap med Miss Sarah Mo-sey år 1869 och har flera barn.

* *

*

Den Norska Evangeliska Lutherska St. ( )lafs-församlingen organiserades år 1885 af pastor M. Falk Giertsen med 11 röstberättigade medlemmar. Församlingen betjenades först af pastor C. O. Rosing till år 1889, och af pastor N. fversen till år 1894. från hvilken tid dess nuvarande pastor, Andreas Helland, halt vård om församlingen, som för närvarande räknar 300 medlemmar. Den lilla träkyrkan är belägen å hörnet af Dupont och Sixteenth avenues north. Dess egendomsvärde uppskattas till $r,200.

En qvinnoförening arbetar för församlingen, en missionsförening för missionen och en hjelpförening för fattiga och nödlidande. En “Unga damers förening” uppehåller dessutom en lärare på Madagascar och en “Ungdomsförening” ombesörjer uppfostran för tvenne barn på samma plats.Söndagsskolan räknar •;= barn med 24 lärare.

* *

*

Den Norska Evangelisk-Lutherska St. Petri-församlingen organiserades af pastor M. Falk Gjertsen den 28:de Juni

1887. Församlingen bildades af sex familjer och en ungkarl, så att den i början endast hade sju röstberättigade medlemmar. Sommaren år 1888 bygde församlingen sin kyrka, å hörnet af Madi-son Street och Fifteenth avenue N. E. Dess värde uppskattas till $2.500. Kandidaten E. Gynild från Augsburgs-semi-nariet blef vald till församlingens förste pastor, och tjenstgjorde han från år 1888 till år 1891, då han efterträddes af kandidaten O. Ellingson, som tjenstgjorde till sommaren år 1895.

Från år 1895 till år 1807 hade församlingen ingen fast anstäld pastor, utan betjenades af åtskilliga lärare, deribland pastor P. Nilsen. Ar 1897 kallades kandidaten J. M. Jacobson från Augs-burgs-seminariet, som för närvarande är församlingens pastor. Församlingen räknar nu 60 medlemmar.

“Qvinno”- och “Ungdoms-förenin-gen” hafva varit till stort gagn och understöd för församlingen allt sedan dess

stiftelse. En hjelpförening för att hjelpa sjuka och fattiga har länge existerat inom församlingen, och har densamma under sin tillvaro utöfvat ett väl-signelserikt arbete. Söndagsskolan räknar 175 barn med 25 lärare.

* *

*

Den Norska Evangelisk-Lutherska St. Lukas-församlingen stiftades den 28:de December 1891 med 15 röstberättigade medlemmar. Grundstenen till församlingens kyrkobyggnad, å Seven teenth avenue south, mellan Lake och Thirty-first streets, lades den 2Ö:te Juni

1892. Egendomen värderas till $3,600. Pastor P. Nilsen var församlingens förste lärare och begynte sitt arbete i December 1892. Från Januari 1895 till Mars 1896 var församlingen utan fast

anstäld prest, men betjenades tidtals af pastor K. B. Birkeland och s.nderanden M. A. Pedersen samt sedermera af studenten M. Silseth, som i Maj 1897 ordinerades till församlingens pastor. Han slutade sin verksamhet den 1 :ste Juni 1899. Pastor S. R. Tollefson, prest för den norsk-lutherska diakoniss-inrättnin-gen. betjenar för närvarande församlingen, som räknar 29 rös berättigade medlemmar.

VOR FRELSERS KIRKE.

Vor Frelsers-församlingen stiftades den 6:te December 1869 af pastor N. Ylvisaker, tillhörande norska synoden. De stiftande medlemmarne voro tretton: N. C. Aamodt. Olof Throbeck, A. O. Sand, Laurits Solberg. Andrew Johnson, B. Olsen, Johannes Larsen. Martin Aamodt. Even Newman, Even M. Holmlund, P. C. Hansen, O. Han-sen, Kristian Johnsen. Till trustees valdes N. C. Aamodt, Olof Throbeck och Andrew Johnsen. Pastor Ylvisaker skötte i två år församlingen på ett framgångsrikt sätt. En tysk-luthersk kyrka uppläts gratis för gudstjenster, men församlingen köpte snart en tomt å hörnet ai Washington och Tenth avenues south för $1.100, och redan år 1871 var på denna en kyrka någorlunda iärdig-bygd. Den kostade utan inredning un -getär $3,000. Pastor Ylvisaker predikade der för första gången den i8:de Juni 1871. Pastor Ylvisaker, som hade många kyrkor att vårda, efterträddes samma år af teologie kandidaten H. G. Stub. Kyrkan inträdde i en stark upp-blomstringstid, och det blef snart nödigt att bilda dotterkyrkor. En gammal kongregationalistkyrka vid Fourth ave nue N. E. i St. Anthony inköptes för $2.100 och luthersk gudstjenst hölls der för första gången den 2i:ste September 1873. Den 22:dre Mars 1874 blef den formelt invigd med namn af Immanuels Kirke, sedan den bli'v t vackert inredd. På norr uppförde der boende medlemmar en liten träbyggnad för gudstjenstYOR FRELSERS-KIRKE. (Norsk Luthersk.)

och församlingsskola. Det vackert smyckade kapellet, som kostat ungefär $300, invigdes den I4:de Februari 1875 med namn af Zions Kirke.

Då det blifvit bestämdt, att den norska synoden skulle möta i Minneapolis påföljande sommar, vardt det nödvändigt att afsluta byggandet och inredningen af moderkyrkan, hvilket arbete blifvit uppskjutet. Med ett nytt kor och inre och yttre smyckning kostade detta omkring $3,400, men gjorde också Vor Frelsers Kirke på sin tid till en af de vackraste templen inom synoden, hvars president, H. A. Preuss, högtidligen invigde henne den I3:de Juni 1875. På s.ex år hade den lilla församlingen sålunda växt upp till en tredubbel, lifs-kraftig menighet.

Då pastor H. G. Stub år 1878 blef professor vid det teologiska seminariet i Madison, Wisconsin, efterträddes han af teologie kandidaten O. P. Vangsnes, som vid tillträdandet prestvigdes i kyrkan. Under den mera än tjugo år

långa period, som pastor Vangsnes vårdade församlingen, växte den upp till den största i synoden med en folkmängd af 1,200. År 1882 flyttades kyrkan till en tomt å hörnet af Seventh Street och Fourteenth avenue south, hvilken inköpts för något mer än $4,000, hvarest ett torn tillbygdes och inre restaurering skedde för en kostnad af ungefär $1,300. År 1883 uppförde församlingen ett skolhus för $1,800, hvars lokaler användas af den dagliga skolan och för möten af kyrkans olika föreningar. År 1886 uppfördes ett vackert och rymligt pastors-boställe vid sidan af kyrkan för vidpass $2,200. Förutom församlingsskola, som pågår dagligen under sommaren, har kyrkan sin söndagsskola, hvars lärjungar stundom uppgå till ett antal af 500. En missionsafdelning längre ned

på söder har en söndagsskola med 125 barn, hvilken ledes af en missionsförening bestående af qvinliga församlingsmedlemmar bosatta i denna stadsdel. Denna förening har ungefär 60 medlemmar,och kallas missionen Syd-Minneapolis Evangelisk-Lutherska Mission.

Ungefär samtidigt med församlingens stiftande bildades också qvinnoförenin-gen, hvilken under denna långa tidsrymd troget stått vid dess sida och genom sitt nit samlat betydande summor för kyrkan och underhållandet af dess verksamhet. I många år ha äfven “Ungdomsföreningen” och “De Unge Damers Förening” troget och med framgång samarbetat till kyrkans förkofran. Ungdomsföreningen räknar ungefär 80 medlemmar.

Hösten år 1898 antog pastor Vangs-nes, som i så många år tjenat församlingen, kallelse till Story City, Iowa, och höll sin afskedspredikan i Vor Frel-sers Kirke juldagen samma år. Han efterträddes i embetet af pastor J. W. Preuss, som började sin verksamhet 1 Februari 1899. Kyrkan eger nu egen dom till ett värde af $25,000 och räknai närmare 1.200 medlemmar.

N02SKA EV. LUra. IMMANUELS-FÖRSAftiLINGEN.

Denna första dotterförsamling till Vor Frelsers Kirke betjenades från början af pastor H. G. Stub tills år 1878 samt från år 1878 till år 1884 af pastor O. P. Vangsnes. År 1884 fick församlingen sin egen faststälde lärare, O. C. Ottesen, som tjenade församlingen tills år 1889, då dess nuvarande pastor, L. J. Jerdee, tog vård om församlingen, som nu räknar 550 själar.

En qvinnoförening, en unga damers-förening och en ungdomsförening verka i dess krets.

Församlingens kyrka, som är belägen å hörnet af Monroe Street och Fifteenth avenue N. E., värderas tillsammans med prestgården till cirka $5,000.

NORSKA EVANGELISK-LUTHERSKA

ZIONS FÖRSAMLINGEN.

Den Norska Evangelisk-Lutherska Zions-församlingen på norr organiserade sig till eget samfund den I5:de Februari 1884 under ledning af pastor

O. P. Vangsnes, som tjenade församlingen tills år 1887. Han efterträddes af pastor H. Rosenqvist, som var fast an-städ predikant tills sommaren år 1890, då församlingens nuvarande pastor, John Halvorson, antog kallelsen. År

1887 bygde församlingen egen kyrka å hörnet af Twenty-fourth avenue north och Sixth Street. År 1894 bygdes på samma tomt en ny, större och beqvä-mare kyrka, hvilken tillsammans med tomten kostar cirka $5,000. Det närbelägna pastorsbostället kostar dessutom $1,240.

Församlingen räknar 60 röstberättigade medlemmar, 190 kommunikanter samt inalles 350 själar.

Fyra olika föreningar med tillsammans 102 medlemmar verka i samfundets intresse.

Zions söndagsskola räknar 160 barn med 20 lärare.

* *

*

År 1893 stiftade några medlemmar af Zions-församlingen jemte några utomstående personer en liten församling vid Camden Place, der de genast började bygga sig en kyrka å hörnet af Forty-seventh och Colfax avenues. Kyrkan och två tomter värderas till $2,500. Församlingen, som allt ifrån dess bör jan har betjenats af pastor John Halvorson, räknar 25 röstberättigade medlemmar och 75 kommunikanter. Hela befolkningen uppgår till 150 medlemmar. Inom söndagsskolan finnas 40 barn och sex lärare. Tre föreningar med 50 medlemmar gifva sitt stöd åt församlingen.

NORSK DARSKA M. E. KYRKAN.

Den norsk-danska methodistkyrkan är belägen å hörnet af Thirteenth avenue south och Ninth Street. Dess församling organiserades den n:te Augusti

1873 med nio medlemmar, af hvilka tre valdes till trustees, nemligen Abel och Iver Thompson samt John H. Johnson. Pastor J. H. Johnsen var “Presiding Elder,” och N. Christophersen vardt samma års höst anstäld som församlin-NORSK-I) A NSKA I'» A PTI>TK V K K A N.

gens pastor. En liten byggnad uppfördes på norr och tjenstgjorde som kyrka. Hösten år 1883 blef pastor F. W. Erik-sen anstäld som församlingens föreståndare, och våren år 1KX4 lades grunden

till den nuvarande kyrkan å Thirteenth avenue south. Året dcrpå invigdes kyrkan af pastor A. Knudsen, som då var “Presiding Elder.99 S. E. Simonsen blef församlingens pastor med 100 kommuni-kanter. Sedan dess har församlingen betjenats af flere predikanter, nemligen J. C. Tollefsen, O. P. Petersen, O. H. Hanson, O. Jacobsen, och nu tjenstgör pastor A. Knudsen. Församlingen räknar omkring 200, söndagsskolan omkring 200 och Epworth-ligan omkring 50 medlemmar. Kyrkan inrymmer sittplatser för 800 personer. Dess nuvarande skuld uppgår till $1.000, som man anser sig kunna i en snar framtid betala. Församlingen befinner sig i godt skick, och enighet och harmoni råda i allt. Kyrkobyggnaden har kostat inalles $18,000.

NORSK-DANSKA BAPTIST FÖRSAMLINGEN.

Den Första Norsk-Danska Baptistförsamlingen organiserades den 28:de Maj 1879 med 29 medlemmar, af hvilka tolf förut tillhört den Första Svenska Baptist-församlingen, och femton som blefvo omvända af den unge, trägne missionären J. A. H. Johnson. Kyrkan, som är belägen å hörnet af Seventh Street och Thirteenth avenue south, bygdes år 1890. Den har sittplatser för 500 personer och värderas för närvarande till $8,000.

Församlingens nuvarande pastor är K. J. Wick, som begynte sitt predikokall derstädes den 22:dre Maj 1897, då han som student kom från teologiska seminariet i Morgan Park, Illinois. Han blef prestvigd nästföljande Januari månad. De pastorer, som från början tjenstgjort inom församlingen äro: J. A. H. Johnson, Ivar Larsen, E. S. Sundt, M. A. Oliver, O. L. Hoyen och C. W. Finwall. Pastor Ivar Larsen tjenstgjorde tvenne gånger, i tillsammans nio år och fyra månader, med en mellantid af tre år.

Församlingen har hela tiden hållit sina gudstjenster i det lilla kapell, hvil-ket stod på den tomt å hvilken den nuvarande kyrkan är uppförd, men hvil-ket sedan år 1870 är en del af det nya templet.

Till kyrkostyrelsen räknas såsom diakoner: L. Ohman, ordförande; K. C.

King, sekreterare och kassör; Thos. Nickelsen, J. L. Brandsmark. Diako-nisser: Mrs. Thos. Larsen, Miss Ella Eriksen. Såsom kyrkovärdar: Ottin Olsen, president; M. O. Cleve, sekreterare; P. E. Satrum, kassör; Fred Peterson, Claus Sundby, Louis Reitan och J. L. Brandsmark.

Mr. C. M. Larsen är söndagsskol-superintendent samt äfvenledes församlingens orgelnist.

Församlingen firade sitt 20-årsjubile-um den 28:de sistlidne Maj och uppgick medlemsantalet då till 118.

Föreningen “Ruth,” “Den hjelpsam-me handen,” “De glade Negsamlere” och “Dorkas Systrarne” utgöra några af de föreningar som äro stiftade för befrämjandet af församlingens välfärd. Den sistnämda föreningen, “Dorkas systrarne,” mottager och omarbetar kläder för de fattige.

NORSKA UNITARISKA NAZARETH-FORS AM LINGEN.

Den Norska Unitariska Nazareth-församlingen organiserades den 2:re Januari 1882 med 22 medlemmar, alla norrmän, så när som några få svenskar och danskar. År 1886 uppförde församlingen en präktig tegelkyrka å hörnet af Ninth Street och Twelfth avenue south, men på efterhösten samma år blåste murarne ned, under det att en stark tornado svepte öfver Syd-Minneapolis. Kyrkan återuppbygdes år 1888 och invigdes den 8:de September 1889. De förnämste ta-larne på invigningsprogrammet voro Kristofer Janson, pastor H. M. Sim-mons af Första Unitarie-församlingen och pastor August Dellgren af Svenska Universalist-församlingen. Den allmänt kände norske författaren och folkskalden Kristofer Janson var församlingens pastor ifrån dess början tills år 1893, då

han lemnade Amerika. Janson var en af dessa som egnat hela sitt lif åt frihetens heliga sak. Allt tvång, alla bojor, vare sig de påläggas af den andliga eller verldsliga makten voro honom förhatliga och hans uppgift var derföre att påöfvertygelsens väg söka bryta dessa hinder för folkets intellektuela utveckling. Janson var en ordets man och var det hans flytande vältalighet som så mycket bidrog till att i hast öka församlingens medlemsantal, hvilket sedan hans afsked betydligt reducerats. Janson efterträddes af Amandus Norman, som var församlingens pastor i två år, efter hvilken tid pastor Herman Haugerud betjenade församlingen i tre års tid. På senaste tiden har församlingen icke haft någon fast anstäld lärare. Nuvarande medlemsantalet belöper sig till 60. Kyrkan uppfördes för en kostnad af $12,000 och belöper sig hela egendomsvärdet till $15,000, hvarpå hvilar en skuld af $3,400.

DANSKA-LUTHERSKA ST. PETERS FÖRSAMLINGEN.

St. Peters Dansk Lutherska församling organiserades den I3:de Mars 1884. Det första kyrkorådet var sålunda sammansatt: Paulsen, ordförande; Knud Nielsen, vice ordförande; H. P. Sars,

ST. PETERS-KYKKAN.

(Dansk Evangelisk-Luthersk. 1

protokollsekreterare; F. Brown, korresponderande sekreterare; Therkelsen, kassör; J. Jacobsen, Herman Jensen och Laurits Petersen, trustees; H. P. Peter

sen, Schneider och H. Peterser., diakoner. Följande pastorer hafva tjenst-gjort inom församlingen: A. Dan från Oktober 1884 till Juli 1891, M. C. Jensen från Augusti 1891 till Maj 1894, P. Jensen från Juni 1894 till Juni-1896, J. C. Pedersen, den nuvarande innehafvaren af embetet, sedan Oktober 1896. Församlingen har 147 kommunikanter och eger fastighet till ett värde af vid pass $4,000. Kyrkan är en liten täck träbyggnad och rymmer en 300 personer. Flera organisationer äro med kyrkan förenade. Söndagsskolan hålles dels på danska dels på engelska. Den har 64 lärjungar fördelade på åtta klasser med åtta lärare och en superintendent. “Young People’s Luther League,” organiserad år 1898, håller gudstjenst på engelska hvarje söndags afton. Församlingen har också en “Ladies’ Aid Society” och tillhör den dansk evangelisk-lutherska kyrkans i Amerika synod.

DANSKA LUTHERSKA IMMANUELS-FÖRS AMLINGEN.

Denna församling stiftades å Libby’s Hall, hörnet af Minnehaha avenue och Lake street, den första tisdagen i Juli månad år 1888. Pastor A. S. Nielsen var församlingens förste pastor, och tjenstgjorde han i tvenne terminer från år 1888 till år 1891 samt från år 1895 till år 1898. År 1891, då Nielsen blef utvald till professor i Blair, Nebraska, kallades pastor J. J. Kildsig, hvilken tjenade församlingen under mellantiden. Församlingens gudstjenster afhöllos till en början i en butik å hörnet af Franklin och Twenty-fourth avenues, samt nå-got senare å Franklin och Twenty-sixth avenues. Trots de stora olägenheter, som de båda lokalerna medförde, tillväxte församlingen alltjemt i storlek, och då pastor Kildsig anlände, beslöts det att församlingen skulle ega sitt eget tempel. År 1892 bygdes derföre den nuvarande vackra tegelkyrkan å hörnet af Twenty-eighth avenue och Twenty-second Street south. Egendomens värdeuppskattas till $6,000 och församlingens nuvarande skuld derpå är $2,500.

Våren år 1898 anlände pastor A. M. Nielsen, hvilken för närvarande har själavården om församlingens 125 medlemmar.

Söndagsskolans 80 barn undervisas af nio lärare.

En missionsförening af danska damer möter en gång 1 månaden tillsammans med församlingens medlemmar. Denna missionsförening organiserades redan år 1877, således elfva år innan församlingen stiftades. Dess ändamål är nu, liksom förr, att understödja missionen hemma och utomlands, på samma gång som den nu äfven arbetar på att aflyfta Immanuels - kyrkans skuld.

Här existerar äfven en förening af tolf damer, utvalda af församlingen, för att uppsamla och utdela medel åt de fattige.

Förlidet års arbete inbringade $200 af hopsamlade tio-centare, som dessa damer erhållit af sina vänner.

Dessutom finnes en ungdomsförening, hvilken i början af detta år begynte att upparbeta ett litet bibliotek, hvilket redan räknar öfver ett hundra volymer.

NORSKA LUTHERSKA BETHLEHEMS-FÖRSAMLINGEN.

Denna församling tillhör den “Förenade Norsk-Lutherska kyrkan” och är en af de mest blomstrande församlingar i staden. Den är helt ung till åren, ty den organiserades ej förrän den 1 :ste Januari 1894 och räknade vid den tiden endast 285 själar. Den har allt ifrån dess början tills innevarande år afhållit sina gudstjenster å en "hall” å tredje våningen vid Franklin och Fifteenth avenues south, en särdeles olämplig lokal, men likväl har församlingens medlemsantal stigit till omkring 600.

IMMANUELS-KYRKAN.

(Dansk Evangelisk-Luthersk.)

Församlingen betjenades under de första månaderna af sin tillvaro af professorer och studenter från den Förenade kyrkans teologiska seminarium här i staden samt af pastor T. Tjornhom från St. Paul. Dess nuvarande pastor, G. Rasmussen kallades från Madison, Wisconsin, och inträdde i sin nya befattning härstädes i December 1894. Han är den enda reguliära pastor, som församlingen har haft och har man hans utmärkta tjenstenit och förmåga som tempeltalare att tacka för församlingens stora framgång under de sista åren. Församlingen invigde med storartade ceremonier sitt nya, storartade tempel å hörnet af Eighteenth Street och Fourteenth ave-nue south den 5 :te sistlidne Februari. Kyrkan är ytterst smakfull och gör heder åt församlingen. I förhållande till dess storlek kan man ej finna någon mera tilldragande kyrkobyggnad inom hela Nordvestern. Tomten, på hvilkenBET H LE HEM S-K V RK A N.

(Norsk Evangelisk-Luthersk.)

kyrkan är bygd, köptes år 1895 och hörnstenen lades den 4:de September år 1898. Kyrkan är uppförd af rödbrun sten, tagen från den gamla Westminster-kyrkan, hvilken för några år sedan biel förstörd af eldsvåda. I sin nuvarande infattning är stenen liksom ny. Kyrkan, som har sittplatser för 1,000 personer, är försedd med eleganta bänkar, frescomålningar samt vackra katedralfönster. Kyrkan jemte tomten värderas till $25,000.

* *

*

ST. JOHN S ENGLISH LUTHERAN CHURCH.

Jemte de skandinavisk - lutherska

kyrkorna i Minneapolis finnes del en-gelsk-lutherska församlingar, hvilkas medlemmar hufvudsakligast utgöras af skandinaver. Rev. G. H. Trabert kom hit till staden år 1883 från Lebanon, Pennsylvania, för att begynna engelsk-lutherskt missionsarbete i Nordvestern. Han var utsänd från direktionen för inre missionen af den evangelisk-lutherska kyrkans i Nordamerika generalförsamling, till hvilken Augustana-synoden börer, och han samarbetade med den sistnämda. I Juni samma år organiserades St. Johns engelsk-lutherska församling i dåvarande Augustanakyrkan, som från Fourteenth och Washington avcnues south flyttats till Eighth avenu-south och Fifth street, midt emot det gamla rådhuset. Församlingen stiftades af sju medlemmar, en af hvilken var nuvarande polisdomare Andrew Holt, som ännu är en af kyrkans mest framstående kommunikanter. En annan var professor W. Wraaman vid Augsburg Seminary. Majoriteten af kyrkans medlemmar har alltid bestått af skandinaver eller personer af skandinavisk härstamning År 1897 bygdes en ny vacker kyrka å hörnet af Seventeenth street och Chicago avenue. Församlingen räknar nu mellan 300 och 400 medlemmar.

SALEM ENGLISH LUTHERAN CHURCH

Denna kyrka är belägen å West Twenty-eighth street och Garfield avenue och organiserades af doktor Tra-bert. Han bygde år 1889 en kyrka i denna del af staden, ity att han fann .många skandinaviska lutheraner der, som ej

hade fördelen af en närbelägen skandinavisk kyrka, och som önskade att deras barn skulle undervisas i en engelsk-luthersk söndagsskola. I April 1890 organiserades församlingen, hvar-enda medlem varande af skandinavisk börd eller härstamning. Hösten år 1897 kallades Rev. Dr. Trabert, som år 1892 återvändt till Pennsylvania, till församlingens pastor, hvilken kallelse vardt antagen. Församlingen räknar 110 kommunikanter, af hvilka två tredjedelar äro af skandinaviskt ursprung. Mr. C. A. Smith, af C. A. Smith Lumber Company, är en af kyrkans ledande män.

Rev. G. H. Trabert, D. D., är född i Lancaster county, Pennsylvania, af tyska föräldrar. Han studerade vid Pennsylvania College i Gettysburg och sedermera vid den evangelisk-lutherska kyrkans teologiska seminarium i Philadelphia, der han tog graden i Juni 1870. Han blef prestvigd af lutherska ministeriet i Pennsylvania och tjenstgjorde i församlingarne i Ephrata och Elizabethtown. År 1876 kallades han till staden Lebanon, hvarest han i sex års tid var pastor i en af de största och äldsta tyskengelska församlingarne i Amerika.

REV. G. H. TRABERT.

Han tlyttade till Minneapolis år 1883 på kallelse från direktionen för inre missionen af den lutherska generalförsamlingen att organisera den engelsk-lutherska kyrkan i Nordvestern. Han stiftade församlingar i St. Paul, Minneapolis, Red Wing och Duluth. År 1895 hedrades han med teologie doktorsgraden af Bethany College i Kansas. Han är författare af flera arbeten, såsom “Outlines of Church History,” “Mission Among the Telugus,” “A Church History for the People,” etc.. samt förklaringar till Luthers lillkatekes.

* *

*

Om man företager en liten rekognise-ringstur, märker man genast att äfven några af stadens kyrkor genomgått en i ögonfallande och högst besynnerlig transformation. Så finna vi till exempel den gamla Plymouth kongregationa-list-kyrkan, som nu står å hörnet af Third street och Seventh avenue north, förvandlad till en hyreskasern, bebodd af en hel judekoloni. Den prydliga “First Methodist Church” i St. Anthony är, under namn af “Windom Hotel,” ändrad till ett första klassens familje-hotell, som eges af landsmannen BengtAnderson. Den gamla Centenary-kyr-kan å hörnet af Seventh Street och First avenue south, nyttjas för närvarande af “grocery”-firman, Yerxa Bros. som magasin, stall och levereringsrum. Första våningen begagnas som utskeppnings-rum; andra våningen som stall samt tredje och fjerde våningen som maga-sinsrum. Episcopal-kyrkan å hörnet af Fourth avenue south och Nineteenth Street, är förvandlad till en snickerifabrik. Norska lutherska kyrkan å hörnet af Fourth Street och Tenth avenue south inrymmer en kaminfabrik, och Svenska Missionshuset å Fourth Street och Eighth avenue south har helt sonika blifvit omstöpt till en förlustelselokal, hvarest verldsliga sällskaper hafva sina tillställningar och baler, och der i “våningen derunder” tillhandahålles allehanda slags våtvaror. Vid tanken på alla dessa radikala öfvergångar kan man ej annat än utbrista: “Sic transit gloria mundi!”

LÄROVERK OCH SJUKHUS.

En plats mellan kyrkor och föreningar torde det passa att bereda en liten historik öfver våra skandinaviska läroverk och sjukhus, hvilka ju ha dels kyrklig verksamhet, dels patriotisk sammanhållning eller begge att tacka för sin tillkomst och nuvarande blomstring.

AUGSBURGS SEMINARY.

Augsburg Seminary stiftades för 30 år sedan i Marshall, Wisconsin. Professor

A. Weenaas, prest i norska statskyrkan och kallad att undervisa i teologi vid skandinaviska Augustana-synodens läroverk i Paxton, Illinois, blef den lilla skolans föreståndare. Redan år 1872 flyttades denna till Minneapolis och har allt sedan upptagit i det närmaste hela det qvarter, som omslutes af Seventh och Eighth streets och Twenty-first och Twenty-second avenues south.

Augsburg Seminarys historia är så nära förbunden med den norsk-luther-ska kyrkans här i landet, att den i sin

helhet berättad skulle synas töra ut ur detta arbetes ram. Men frånsedt dess kamp för tillvaron, de stormar som upprepade gånger gått fram öfver det och det nästan herkuliska arbete, som erfordrats för att upprätthålla detsamma, må det med skäl sägas, att intet läroverk af detta slag i hela landet har haft att motstå så hårda angrepp eller haft så bittra och hänsynslösa fiender som Augsburg Seminary. Dock står det qvar den dag 1 dag är efter ett trettioårigt krig, och ej som en ruin, utan som ett organiskt lefvande och besjäladt vittnesbörd om lifskraften af de principer, på hvilka menskligheten gjort insatsen af sin tro och sin sträfvan.

Såsom varande den äldsta af norska teologiska skolor i Förenta Staterna, har Augsburg Seminary städse sträfvat att tillgodose de fordringar, som ett ny-byggarfolk 1 en ny verld ställa på utbildandet af ärlige, vigde ordets förkun-nare. Dess grundvalar äro en sann och lefvande kristendom, luthersk bekännelse och en nära anslutning till församlingar och folk, verkande för ett fritt evangelium, fria menigheter och en fri kyrka i ett fritt land. Hvarje verkligen folkligt intresse har städse i Augsburg Seminary haft en oförfärad förkämpe. Från denna demokratiska institution har för lång tid sedan utgått de yppersta argumenter för upprätthållandet af fria folkskolor, och den har ställt upprepade och fasta protester emot svek, bestick-lighet och öfvergrepp af en hvar form.

Sedan aderton år tillbaka är läroverket indeladt i följande afdelningar och kurser: 1) En förberedande afdelning för vanliga praktiska studier och omfattande två år. Denna tvåårs kurs berättigar till lärarecertifikat af andra graden. 2) En fyraårig klassisk kurs med särskildt afseende fästadt på blifvande prestmäns behof. Grekiska och historia äro huf-vudämnena; dernäst latin, franska och tyska. Stor vigt lägges på lärjungarnes språkliga utbildning i norska och engelska, på Nya Testamentets studium i originalspråket och på kyrkohistoria.Denna kurs berättigar till graden Bachelor of Arts. 3) En grundlig och vetenskaplig treårs kurs i teologi, som afslutar det hela och berättigar till graden Bachelor of Divinity, det vill säga teologie kandidaten. Det mål, som ej släppes ur sigte under denna trefaldiga serie af kurser, är att utveckla den andliga halten hos studenten för att göra honom allvarligt hängifven sitt kall såväl som till en bildad och intelligent arbetare inom kyrkan.

Lärarekåren är för närvarande sålunda sammansatt: Georg Sverdrup, teologie kandidat från Kristiania universitet, president och professor i gammal testamentlig teologi, dogmatik och hebreiska; Sven Oftedal, teologie kandidat från Kristiania universitet, president å "Board of Trustees” och professor i ny-testamentlig exegetik och kyrkohistoria; J. H. Blegen, B. A. och teologie kandidat från Augsburg Seminary, professor i grekiska; A. M. Hove, B. A. från Luther College, Decorah, Iowa. kassör och professor i engelska språket och literaturen; J. L. Nydahl, B. A. och teologie kandidat från Augsburg Seminary, professor i grekiska och naturvetenskap; Wilhelm Pettersen, B. A. från Augsburg Seminary, professor i historia och matematik; Theo. S. Reimestad, B. A. och teologie kandidat från Augsburg Seminary, professor i latin och norsk literatur; H. A. Urseth,

B. A. och teologie kandidat från Augsburg Seminary, engelsk professor i teologi. Af desse lärare äro Blegen, Ofte-

dal, Reimestad och Urseth också prest-vigde inom den norsk-lutherska kyrkan. En ny byggnad med klassrum har beslutats uppföras att stå färdig för läsåret 1900.

Läroverket begynte med en teologie professor år 1869, men har senare aldrig haft mindre än tre, åren 1890 till 1893 till och med fyra teologie professorer. De två högre afdelningarne ha vuxit om kapp med hvarann, ehuru tillväxten varit mera stadig än snabb. Institutionen har till och med förlorat en vigtig förutsättning för dess uppblomstring, en donationsfond, hvilken förlust nu måste ersättas med fördubblade ansträngningar att göra den sjelfuppehållande. Antalet utexaminerade från den grekiska afdelningen har under loppet af tjugo år utgjort m, under det antalet af teologie kandidater, som promoverats under åren 1870 till 1898, är 245. Antalet studerande var förra året 180. Med de förbättringar, som man har i sinne, fullt genomförda, kommer läroverket att kunna tillgodose ett antal af 300 studerande.

Så länge den gamla läroverksbyggna-den kommer att qvarstå, skall den räknas till ett af vår stads mest betydande minnesmärken. Liksom den ursprungliga hufvudbyggnaden vid statsuniversi-tetet betecknar den den utveckling, vår vackra stad genomgått som centrum för Minnesotas och hela Nordvesterns kultur, och i hvilken vår ras tagit en hedrande andel.H

W

H

'X

fe

cr.i

iX

oi

g

w

c«

O

oä

P

09

c/j

O

D

UNITED CHURCH SEMINARY.

United Church Seminary är den For-enede Norsk-Lutherske Kirkes i Amerika teologiska läroverk. Skolan uppstod, då Augsburg Seminary efter åtskilligt processande gick ur den förenta kyrkans händer. Från år 1890 till år 1893 ledde den sin verksamhet i Augsburg Seminarys byggnad, hvarefter den flyttades till sitt nuvarande temporära läge å hörnet af Franklin och Twenty-sixth avenues south, då namnet ändra-

des till United Church Seminary. Läroverket, som har en förberedande, en akademisk och en teologisk afdelning, lär snart komma att helt och hållet förflyttas från Minneapolis. Med detsamma är förbunden en pensionsklubb för studenterna. Direktionen utgöres af pastorerna G. Hoyme, Johan Olsen, Th. Eggen och H. O. 1'jeldstad samt Mr. Carl Raugland. Den förstnämde är ordförande och tillika president af den förenta kyrkan. Pastorerna M. O.Böckman, A. M.; E. G. Lund, A. M., och F. A. Schmidt, D. D., äro ordförande, vice ordförande och sekreterare respektive å den akademiska såväl som den teologiska fakulteten, utgörande den senares lärarekår. Professor E. Kr. Johnson, förut vid seminariet i Red Wing, numera pastor i Martell, Wisconsin, har nyligen kallats till teologie professor. I akademiska afdelningen äro följande lärare anstälda: P. J. Eike-land, A. B.; M. M. Steensland, A. M.; Nils Flaten, A. M.; John P. Tandberg, A. B.; I. F. Grose och pastor Oluf Glasöe, A. B.

DET [NORSKA. TEOLOGISKA LUTHER-SEMINARIET.

Det Norska Teologiska Luther-semi-nariet, tillhörande den norska synoden i Amerika, flyttades år 1887 från Madison, Wisconsin, till Minneapolis. Det anla-des i Robbinsdale, norra Minneapolis, hvarest tio acres af land tillika med $1,000 i kontanter donerats till läroanstalten. Bvggnadsförberedelserna vid-togos samma år. Den I5:de Juli 1888 lades hörnstenen och den 8:de September 1889 invigdes den vackra seminarie-byggnaden med högtidliga ceremonier. Byggnaden (64x132 fot i storlek) var uppförd i modern götisk stil. Denna lärdomsanstalt rönte synnerlig uppmuntran år från år, och då den slutligen nått sin blomstringsperiod, hemsöktes den, den n:te Januari 1895, af en förhärjande eldsvåda, som lade hela den ståtliga byggnaden i ruiner, åsamkande en förlust af $40,000. Från den tiden och intill detta skolårs början har undervisningen vid seminariet försiggått i hyrda

lokaler. Icke vana vid att låta sig stukas af ett oblidt öde, skredo vederbörande genast till verket med förberedelserna för uppförandet af en ny byggnad. Att detta deras arbete krönts med en beundransvärd framgång, visade sig bäst Lördagen den I4:de Oktober 1899. då deras nya seminarie-byggnad.

nu förflyttad till Hamline, några mil utanför Minneapolis, invigdes i närvaro af omkring 4,000 personer.

Denna ytterst imponerande skolbyggnad, som kostar mellan $60,000 och $70,000, är belägen på en vacker, upphöjd plats, nära Hamline University, med en härlig utsigt öfver staden St. Paul. Studentantalet för innevarande läsår utgör femtio. Fakulteten består af: J. B. Frich, president; John Ylvisa-ker, vice president; H. G. Stub och

O. E. Brandt, bibliotekarie.

Ehuru denna förträffliga läroanstalt nu kommit utom vår stads gränser, kunna vi likväl räkna den för att ligga mom Minneapolis' intellektuela sfer.

SVENSKA HOSPITALET.

Bland Minneapolis' ett dussin hospitaler för sjuka räkna vi äfven ett svenskt och ett norskt.*)

Behofvet af ett svenskt hospital hade länge varit kändt, och många voro de lörsök som gjorts att verkliggöra detta trängande behof. Under årens lopp hafva olika rörelser i denna riktning vaknat till lif, endast för att lika hastigt dö. För ungefär sexton år sedan be-gynte denna fråga för första gången taga form, då det första försöket att få i gång ett svenskt hospital gjordes, men detta och flera efterföljande försök dogo snart, ja, innan de knappt hunnit födas till verlden. Den första verkligt lifs-kraftiga rörelse som gjordes, var den, som för sex år sedan igångsattes på initiativ af den då i Minneapolis bosatte läkaren Dr. Hugo Toll. Med honom medverkade Dr. C. J. Ringnell och pastor C. J. Petri. Ett upprop stäldes till svenska folket och ett stort massmöte hölls i Century Hall, vid hvilket det beslöts att bilda en hospitals-association. Anteckningslistor utfärdades, komiteer tillsattes, en del penningar inflöto, och

*) Ordet hospital motsvarar i svensk-amerikanskt språkbruk det svenska sjukhus eller lasarett.i'î1-'

Wïf.

för en tid syntes det som skulle företaget lyckas att förverkligas utan vidare svårigheter.

Men vid detta eljes så gynnsamma tillfälle inträffade den svåra penningekri-sen, som gjorde att rörelsen afstannade, och då strax derefter doktor Toll reste tillbaka till Sverige, aftynade rörelsen ytterligare.

För ungefär tre år sedan började s en ny rörelse för ett svenskt hospital att vakna till lif.

På uppmaning af doktor O. A. Flies-burg inbjöd föreningen “Svenska Brö-

derna” i samverkan med Svenska Centralförbundet genom dess ordförande, filosofie doktor Victor Nilsson, den svenska allmänheten till ett massmöte i “Svenska Brödernas” hall. Ganska lifligt intresse visades för företaget, och det beslöts att bilda en förening med det vackra och fosterländska namnet “The John Ericsson Memorial Hospital Association.” Ett ytterligare massmöte afhölls i Tabernakelförsamlingens stora hörsal. Intresset var lifligt och rörelsen växte i styrka, men de olika elementen voro ännu ej tillfyllest representerade.Först på hösten år 1897, då doktor Fliesburg en qväll sammanträffade med doktor Alfred Lind, som nyligen återkommit från en studieresa till Sverige, bragtes hospitalfrågan ånyo på tapeten, och det talades om att de här bosatte läkarne skulle gemensamt hyra en lägenhet, förskaffa passande sköterskor och öppna ett privat hospital. Doktor Lind gillade delvis förslaget. Aftonen samma dag uppsöktes doktor C. J. Ringnell och nämde han då, att de härvarande vid Augustana-församlingen fästade diako-nissorna voro villiga att åtaga sig sjukvården, om man ville garantera dem, att företaget blef tillbörligt understödt. Vid denna tidpunkt yppade sig ett gynsamt tillfälle att förhyra en passande lägenhet för ett jemförelsevis mycket lågt hyresbelopp. Följden af alla dessa gynnande konjunkturer var, att ett möte sammankallades i Missionshyddan, en af diakonissorna bebodd och med Augustana-församlingen förenad inrättning. På detta möte, vid hvilket när-voro pastor C. J. Petri, doktorerna Alfred Lind, C.

J. Ringnell, A. E. Anderson och O. A. Fliesburg, beslöts att förhyra den erbjudna lägenheten (1419 Ninth street south) och försöka intressera alla de svenska elementen; likaså beslöts, att hospitalet skulle blifva osek-teriskt, men dock byggas på kyrklig grundval.

De olika pastorerna i de svenska kyrkosamfunden besöktes, intresserade personer subskriberade en summa af $550, och slutligen, efter flera förberedande möten, kommo alla de intresserade tillsammans i Januari uti advokat

G. A. Petris kontor, då stadgar delvis antogos och inkorporationsartiklarne godkändes. Den io:de Januari 1898 inkorporerades hospitalsassociationen, hvilkens namn är den ursprungliga Svenska Hospitals-Associationen. På ett möte, hållet nästföljande vecka, valdes hospitalets första styrelse: Andrew Holt, president; Olof Bodien, vice president; Magnus Lunnow, sekreterare; A. P. Anderson, kassör. Öfriga med-

lemmar af styrelsen voro pastor E. A. Skogsbergh, pastor C. J. Petri, pastor E. O. Stone, Andrew Dahlgren, C. J. Johnson, A. B. Darelius, Aaron Carlson och Frank O. Streed. Till hospitalets affärsföreståndare utsågs A. P. Anderson. Som matrona utvaldes syster Hanna Swenson, examinerad diakonissa från Philadelphia och Omaha. På Washingtons födelsedag, den 22:dre Februari 1898, öppnades hospitalet för allmänheten. Uti hospitalet finnes rum för trettio patienter, och operationsrummet är förträffligt inredt. En allmän belåtenhet har varit rådande bland folket öfver det uppnådda resultatet, och flera af våra svenska föreningar såväl som enskilda personer hafva lemnat rikliga bidrag samt visat stort intresse för det välgörande företaget.

De till hospitalet influtna medel, från dess början upp till den i:ste Oktober 1899, belöpa sig till $9,396.14, samt utgifterna för samma period till $9,348.51.

Patienternas antal från hospitalets öppnande den 22:dre Februari 1898 tills den I9:de Oktober 1899 uppgick till 426. Enligt nationaliteten voro af dessa 319 svenskar, 74 norrmän, 9 danskar, 9 finnar, 9 tyskar, 4 amerikaner, 1 bömare och 1 irländare. Af dessa voro 194 kyrkomedlemmar; de öfriga 232 voro icke kyrkomedlemmar, ehuru de flesta voro fostrade inom den lutherska kyrkan i fäderneslandet. Bland dem som voro kyrkomedlemmar funnos 140 lutheraner, 27 missionsvänner, nio baptister, tre metodister, sju katoliker, tre episkopa-ler, två kongregationalister, en presby-terian, en Christian och en jude.

Hospitalet är redan för litet, och umgås man med tanken att snart kunna iå en egen hospitalsbyggnad. En byggnadsfond finnes redan med en grundplåt å $400.

NORSKA DIAKONISSHEMMET.

Liksom äran af att ha varit själen och en af stiftarne i vår stads Board of Corrections and Charities tillkommeryl T"'

0r v

pastor M. Falk Gjertsen, likaså bör han tandet af ett norskt sjukhus med cn

ha hedern af att nämnas såsom den der syskonring af sjuksköterskor bragtes å

tagit initiativet till inrättandet af det bane af pastor Gjertsen och på möten i

Norska Diakonisshemmet i Minneapo- hans hem förverkligades. En verkstäl-

lis. Det var hösten år 1888 som stif- lande komitee tillsattes, bankiren Sundeupplät fritt en byggnad vid Hennepin avenue och diakonissan Elisabeth Fedde från New York flyttade den i:ste November 1888 in i densamma, med ens begynnande arbetet. Nämda diakonissa nödgades snart återvända till New York, och svårigheter följde med slapphet och manspillan å medlemslistan. Men man tog fatt med nya tag, gif-vande hospitalsföreningen en fast och inkorporerad organisation den I7:de Augusti 1889. Den första Board of Trustees bestod af pastorerna M. Falk Gjertsen, G. Hoyme och M. Hegge samt professor S. Oftedal, professor G. Sver-drup, Lars Swenson, John J. Hove, Elisabeth Fedde och Olaf Hoff. Professor Sverdrup valdes till ordförande, hvilken ställning han alltsedan och fortfarande bekläder med osviklig trohet och takt. Diakonisshemmet gick med kraft, entusiasm och öfvertygelse en lugn, men storartad utveckling till mötes under en ypperlig direktions ledning. Åren 1890 och

1891 genomgick sjukhuset en svår kris, ur hvilken den utgick segrande. Den i5:de September 1891 flyttade den in å egna tomter, på hvilka efter behof nya byggnader uppförts eller genom inköp af närliggande fastigheter förstorats. Samtidigt invigdes diakonissan Ingeborg Sponland från Kristiania till hemmets föreståndarska, hvilken ansvarsfulla plats hon framgent fyller. Tomterna, två till antalet, å hörnet af Twenty-third Street och Fifteenth avenue south, kostade $5,500 med derå stående hus, hvilket med en kostnad af $3,500 utvidgades och iståndsattes. Medlemmar af hospitalsföreningen betala $1 om året, lifstidsmedlemmar $10 en gång för alla. Antalet diakonissor har från en enda vuxit till elfva, och pröfvesy-strarne äro tjugufyra, jemfördt med två vid verksamhetens början, om hvars utveckling dessa tal ge en tydlig nog föreställning. Utgifterna belöpa sig för närvarande till öfver $12,600, betäckta huf-vudsakligast genom medlemsafgifter och sjukvårdsinkomster. Diakoniss-hemmets embetsmän äro för närvaran-

de: Professor Georg Sverdrup, ordförande; professor Sven Oftedal, vice ordförande; Olaf Hoff, sekreterare; pro-lessor I. H. Blegen, kassör; pastor S. R. Tollefson, föreståndare; diakonissa Ingeborg Sponland, föreståndarska, och Dr. Fr. Laws, läkare. Diakonisshemmet åtnjuter stort anseende såväl hos allmänheten som i medicinska kretsar. Antalet patienter från den i:ste September 1898 till den i:ste Oktober 1899 uppgick till 174. Vid sistnämda tid var dåvarande antalet ovanligt lågt, endast elfva; nemligen en amerikanare, sex norrmän och fyra svenskar.

HEMMEN.

Den stad som gör sig förtjent af att kallas “kyrkornas stad” kan icke förfela att äfven vara en “hemmens stad.” Minneapolis känner sig stolt öfver sina palatslika boningshus, hvilka icke äro så hopgyttrade som fallet är med lik-? nande byggnader i de flesta städer. Ingenstädes kan man finna en sådan variation af arkitektur på medium kostbara byggnader. Gå till nästan hvilken del som helst af staden, och ni finner små vackra villor samt mera pretentiösa hus, omgifna af friskt grönskande gräsmattor samt skuggrika löfträd. Stig upp i tornet på det nya rådhuset, och ni ser bortom affärscentrum af staden elt småleende perspektiv; tusentals vackra byggnader, innästlade i ett rikt löfverk. Man skådar här en verklig “trädgårdsstad.” Och kan man knappt undvika att tänka på hvad en betjent en gång yttrade till sin matmor, då de från Stockholm utflyttat till hennes landt-egendom: “Om jag finge råda, skulle alla städer byggas på landet för den friska luftens skull,” Om vi från vår upphöjda plats i rådhustornet rikta blicken norr eller än bättre söder ut. så märka vi hustaken på de skandinaviska hemmen, den stora koloni, der man kan gå från hus till hus utan att mötas af några andra invånare än sina egna landsmän.

\Bland de ståtliga hemmen i Minneapolis intager ex-senator W. D. Washburns palats, “Fair Oaks,” det allra främsta rummet. Byggnaden, som uppfördes år 1883, har en parklik omgif-ning på ett helt qvarters utsträckning. Egendomen värderas till omkring en half million dollars.

Bland de skandinaviska affärsmännen finnas flera, som ej kunna räknas bland “fattiglapparne.”

Den elegantaste och dyrbaraste bostadsbyggnaden eges af svensken Frederick T. Vanstrum. Hans ytterst eleganta och kostbart inredda bostad (8ox 206 fot) är belägen å hörnet af Park avenue och Eighteenth street. Byggnaden kallas för “Waldorf Flats” och kostar $150,000.

Man skulle med lätthet kunna fylla en hel bok med illustrationer öfver de verkligt vackra svenska hemmen och egen-domarne i Minneapolis, men vi få för utrymmets skull nöja oss med att endast återgifva några få, som skola blifva synliga längre fram i den biografiska afdelningen. Minneapolis har troligtvis en större proportion af familjeförsörjare bosatte i eget hus än någon annan amerikansk stad. med undantag möjligtvis af Philadelphia.

Om det är uppmuntrande att se det flera af våra skandinaviska affärsmän äro i besittning af eleganta hem och kostbara stadsegendomar, så gör det så mycket mera godt i själen att erfara, att den arbetande klassen i allmänhet härstädes är försedd med eget tak öfver hufvudet, och att svensken liksom yan-keen icke känner sig nöjd med att bo i ett “hyrdt hus,” ty här om någonstädes ha våra landsmän i rättan tid lärt sig inse att “egen härd är guld värd.”

FÖRENINGAR.

De tvenne första föreningar, som bildades här i staden i början af 1850-talet voro frimurare-föreningarne

“Cataract Lodge No. 2” i St. Anthony och “Hennepin Lodge No. 4” i Minneapolis.

Men vi vilja icke stanna vid det amerikanska samfundslifvet, utan i stället med ens öfvergå till det skandinaviska.

Föreningslifvet bland landsmännen härstädes har varit ovanligt högt upp-drifvet, synnerligast i fråga om de mera socialt anlagda sällskaperna. Allt sedan skandinaverna bosatte sig i Minneapolis har sången varit dyrkad mer eller mindre, men det var alltid svårt i äldre tider att bilda någon större, permanent sångförening. En norsk mansqvartett existerade redan år 1869, bestående af herrar Andrew Slotten, Bernt Sanne-rud, John E. Gjedde och Louis Solberg.

Många qvartetter och sångföreningar hafva sedan dess sett dagens ljus; en del af dem, såsom “Scandia,” “Skandinaviska Sångföreningen,” “Normanna,” “Norönna” med flera, blefvo knappast ett par år gamla.

Den nuvarande föreningen “Norden” är den äldsta af alla sociala föreningar i staden. Den organiserades år 1870, och hafva många föreningar med olika program sedan den tiden dukit upp, utöfvat spasmodiska lifsyttringar och sedan försvunnit i glömskans djupa svalg. Det skulle ej vara mödan lönt att gå omkring på de sällskapliga föreningarnes grafgård för att å deras förmultnade minnesvårdar försöka dechiffrera de länge sedan halft utplånade namnen. Vi vilja derföre endast i korthet nämna några af de äldsta föreningarne, hvilka ännu svagt hägra på minnets horisont:

Den “Skandinaviska Föreningen,” hvilken organiserades på våren år 1869 samt existerade omkring fyra års tid, egnade hufvudsakligen sin verksamhet åt den dramatiska konsten. Den gaf många teaterrepresentationer, hvarvid pjeser uppfördes på det norska språket, ett bevis på att norrmännen inom denna förening utgjorde det rådande elementet.

Den “Svenska Arbetareföreningen” stiftades i Mars 1871 samt dog efter ett kort års tillvaro. Förlusten af John Ekströmer, föreningens president och stödjepelare, kan utan tvekan tillskrif-vas såsom varande föreningens dödsstöt. Föreningen höll under sin korta tillvaro en arbetsbyrå vid “Bridge Square,” hvilken sköttes af kapten John Ohlson samt C. A. Wahlström. Genom dess verksamhet erhöllo öfver 200 skandinaviska tjensteflickor plats.

“Skarpsky tte-kompaniet” (Companv C, Second Regiment M. N. G.) organiserades den I3:de April 1871 samt upplöstes den I3:de Augusti 1874. Det var då omkring 75 man starkt. Bland de många olika föreningar och organisationer som bildats af våra landsmän här-städes, torde ingen ’haft så god “show” som denna. Kompaniet ryckte under sommartiden ut på en och annan liten manöver samt deltog allt som oftast i parader vid ofientliga tillfällen, då det väckte mången åskådares synnerliga beundran. Uniformerna voro långt ifrån pråliga: men under den enkla vapenrocken klappade likväl hjertat i förökad takt på en och annan, som fortfarande egde en gnista qvar af den i gamla verlden medfödda svagheten att få leka soldat. Vid den tid kompaniet upplöstes, bestod dess befäl af: P. P. Swen-sen, kapten; Geo. H. Johnson, förste löjtnant, samt H. Mortrud, andre löjtnant. En hvar måste rättvisligen erkänna, att under den tid Swensen tjenstgjorde som kapten vid detta kompani, han gjorde sig förtjent af det allmänna erkännandet, att han icke allenast på ett uppoffrande sätt verkade för sitt kompanis framgång, utan äfven visste att inskärpa en god disciplin hos de unga Martissönerna.

“Skandinaviska Musik-Corpsen” organiserades våren år 1872 samt upplöstes år 1875. Den bestod af tio eller tolf man och hade just uppnått en tillfredsställande färdighet, då någon tillhörande corpsen lemnade staden för annan ort. och som vakansen ej genast kunde fyllas, föll intresset och corpsen upplöstes. Andrew Slotten var dess ledare. Flera, som tillhörde denna corps, slöto sig sedan till andra amerikanska musikföreningar härstädes.

Sångföreningen “Skandia” organiserades den i:ste April 1874. Den hade 27 medlemmar, af hvilka 17 voro aktiva. Den 1 :ste April 1875 slöt den sig till föreningen “Norden,” der den sedermera saligen afsomnade. Under sin tillvaro gaf den åtskilliga offentliga konserter, der våra musikaliska landsmän i så hög grad tjusades af våra gamla, kärnfriska, nordiska melodier, att de sedermera kände en djup saknad öfver föreningens bortgång.

Den “Skandinaviska Unionen, Min-neapolis-afdelning No. 1,” hvilken skulle vara en nationel, politisk och social föreningslänk mellan skandinaverna i Förenta Staterna, organiserades den i6:de April 1875. Aldrig tillförne torde

någon skandinavisk förening i Amerika hafva uppsatt ett mera storartadt och vidtomfattande program än denna. Men, liksom mången, som gläder sig vid betraktandet af ett minderårigt barn. utrustadt med för sin ålder ovanliga r.aturgåfvor, genast hyser den tanken, att det ej kan uppnå någon mognare ålder, så uppstod hos mången vis a vis denna förening samma fruktan. Man förespådde allmänt, att den ej skulle blifva gammal. Profetian gick äfven i fullbordan, ty föreningen dog redan i sin linda, eller, såsom man då sade: den gick upp som en sol och föll ned som — någonting annat. Norrmannen Edvard Larssen var fader till det beundransvärda barnet. På det att läsaren måtte få en svag idee om denna storartade och på sin tid i de flesta skan-dinavisk-amerikanska tidningar om-nämda förening, hvilken hade sitt huf-vudsäte i Minneapolis, citeras härmed ordagrant från konstitutionen dess af-sigter och ändamål, hvilka voro:

1.—Att bilda en nyttig och angenäm social förbindelse mellan den million skandinaver, som nu äro spridda öfver Förenta Staternas område;

2.—Att befordra större politisk enighet och samverkan emellan dem, väcka dem till ett mera aktivt och intelligent deltagande i landets styrelse, lagstift-ning och politiska utveckling, göra dem dugliga att på ett mera värdigt och fruktbringande sätt kunna uppfylla sina pligter och utöfva sina rättigheter som medborgare i Förenta Staterna samt sätta dem i stånd att med den styrka som enighet gifver, kunna försvara sina konstitutionela rättigheter och borgerliga intressen; samt

3-—'Att beskydda skandinavernas modersmål, seder och traditioner emot missaktning och glömska här i landet, knyta en ömsesidigt verkande förbindelse mellan den skandinaviska rasens kulturutveckling i de båda verldsdelarne och befordra rasens här varande mission att inplanta och odödliggöra sin särskilda kultur i den amerikanska na-tionalkultur, som nu är under bildning och utveckling.

Denna sublima idee, hvilken mycket förordades i flertaliga bref från olika föreningar i de östra staterna, skulle säkerligen bättre realiserats, om den kommit från våra mera försigkomna landsmän i Chicago eller Brooklyn i stället för, att den nu kom från några få broderligt sinnade landsmän i en aflägsen vrå af den, såsom det då sades, vilda Nordvestern.

“Föreningen Danmark” stiftades den 2i:ste Oktober 1875. Dess ändamål var att verka för nyttiga och behagliga nöjen, åstadkommandet af föreläsningar, debatter, sång och musik samt dramatiska föreställningar. Föreningen åstadkom under sin tillvaro mycken trefnad och konstnjutning, icke allenast bland danskarne utan äfven bland svenskar och norrmän härstädes, hvilka alla på der. tiden betraktades som medlemmar af samma familj. Professor Peter Clau-sen, för en tid föreningens president, var den som då satte “!if i spelet” medelst sitt eldiga, lifliga och sällskapliga väsen, af hvilket han ännu i dag, trots sina sjuttio år, besitter en betydlig portion.

Det “Norske Literaere Selskab” organiserades den 23:dje Maj 1877. Dess ändamål var att befrämja medlemmar-nes intelligens medelst diskussioner, föredrag och musikaliska underhållningar. Hvad som alltid kommer en att ha denna förening i vänlig hågkomst, var dess ofta anordnade offentliga föreläsningar, der man så ofta fick tillfället att lyssna till pastor Erick L. Peterson, som då var en af de mest framstående skandinaviska föreläsare vi hade i Amerika. Genom sitt briljanta framställningssätt samt sin ovanliga förmåga att på ett lika grundligt som populärt sätt behandla sitt ämne, kunde han alltid både väcka och underhålla intresset. Hans föredrag voro en och annan gång af en humoristisk natur, men äfven då låg ett djupt allvar under skämtet, och de vackra lärdomar och de skarpa sanningar, som pastor Peterson uttalade, förfelade aldrig att utöfva en helsosam verkan.

Den “Norska Dramatiska Föreningen.” år 1878, kan liknas vid en fräsande raket, som faller ner och dödar sina egne målsmän. Med braskande annonser och peripatetiska musikkårer hade sällskapet utbasunat, att det den 8:de Mars skulle å Pence Opera House uppföra Oehlenschlaegers gripande sorgespel “Axel och Valborg.” “Konsten"' är svår,” heter det, och den icke minst svåra är skådespelarekonsten. Grundliga studier och en oöfvervinnerlig kärlek till konsten tillsammans med naturliga anlag för scenen bilda den store skådespelaren. Hvad var derföre mera naturligt än att dessa amatörer — hvilka redan vid första entreen tappade koncepterna — “togo sig vatten öfver huf-vudet.” “Axel och Valborg” i Minne-apolis blef derföre ett “sorgespel,” som gaf konsten ett blått öga

och gjorde ett hastigt slut på den Dramatiska höreningen.

Den “Skandinaviska Sångkören startades i April 1878. Den var under ledning af den skicklige sang- och musikläraren Oliver Larson, som äfven hade ledningen af “Scandia ’ år 1874. Den existerade endast ett par ar, under hvilken tid den flera gånger höll på att upplösas af brist på tenorer. En qvar-tett, bestående at" herrar. Oliver Larson, August Öhman, Charles Strandberg och Bernt Sannerud, fortsatte likväl att gifva “god ton” åt den tidens tillställningar. År 1882-83 existerade åter en andra skandinavisk sångförening med namnet “Scandia,” under ledning af vår allmänt kände musiklärare professor Gustavus Johnson; men äfven denna, liksom dess föregångare, hade sina skiftande öden att genomgå.

“Skandinaviska Dramatiska Sällskapet” organiserades år 1882. Bland dess medlemmar räkna vi: H. T. Hasberg, Carl Ustrup, Chr. Ilstrup, A. C. Nelson,

H. Hoiback, Gustava Pederson och Mathilda Ilstrup, hvilken sistnämda genom sitt talangfulla och konstnärliga uppträdande ständigt var en publikens gunstling. Denna förening, olikt sina föregångare, arbetade flitigt för den dramatiska konsten i tre års tid, och räknade på sin repertoar cirka 50 olika pjeser.

“The Norwegian Young Men’s Christian Association” organiserades härstä-des den i8:de December 1882, men har efter femton års verksamhet nedlagts. Den amerikanska föreningen i samma fält började sin tillvaro ungefär samtidigt och kunde derför ej gifva något bistånd åt den norska systerorganisationen, hvars resurser gifvetvis voro inskränkta. Efter en mycket svag början med möten i en kyrka sköt den norska föreningen dock fart. Den underhöll söndagsskolor i Northeast och South Minneapolis, utur hvilka senare tre kyrkosamfund framväxte; hade en sekreterare och en stadsmissionär, öppnade läsrum och bildade ett bibliotek för sina medlemmar. Man flyttade centralverksamheten till förhyrd lokal vid Cedar avenue och vid tioårsmötet af föreningens tillvaro till egen byggnad. Men så kommo de hårda tiderna. Intresset slocknade och inkomsterna sinade, hvarför byggnaden å Riverside avenue måste säljas för skuld. De närmast följande åren efter denna katastrof gjordes upprepade, men fåfänga försök att återupplifva föreningens prisvärda

verksamhet. Ledande i densamma hat-va varit Rev. M. F. Gjertsen, professor Wilhelm Pettersen, John H. Field, professor Theo. S. Reimestad, Martin Ul-vestad, Chr. Foss, H. Botteisen, A. Netland med flera.

“The Scandinavian Press Association of the Northwest” organiserades af härvarande skandinaviska tidningar den I3:de December 1883. Följande tidningar representerades: “Gamla och Nya Hemlandet,” “Skaffaren och Minnesota Stats-Tidning,” “Svenska Folkets Tidning,” “Budstikken,” “Skandinaven,” “Nordvesten,” “Faedrelandet og Emigranten” samt “Folkebladet.” Föreningens tjenstemän voro: Luth Jaeger, president; Magnus Lunnow, vice president; Christopher Brandt, sekreterare; Alfred Söderström, korresponderande sekreterare och Hjalmar Eger, kassör.

Dess ändamål var att åstadkomma en närmare sammanslutning, på gemensamma möten afhandla hvad som kunde anses vara af vigt för deras profession samt att på ett lämpligt sätt emottaga de allmänt kända skandinaver, som möjligen kommo att besöka våra landsändar. Någonting vidare riksvigtigt uträttade föreningen ej under sin korta tillvaro, ty i detta liksom i många föregående fall var det omöjligt att af de respektive tidningarnes olika intressen kunna åstadkomma något resultat i mera helgjuten form.

“Det enda minne,” som den Skandinaviska Pressföreningen lemnade efter sig innan den dog, var tvifvelsutan dess storslagna, literära årsfest, som afhölls i Market hall, den I4:de Mars 1884.

“Normanna,” den en gång öfver 300 man starka föreningen, utgjorde från år 1885 och en tid framåt den starkaste attraktionen inom det norska samfunds-lifvet; ja, kanske snarare sagdt det skandinaviska. Den i:ste Februari 1886 inkorporerades sällskapet såsom bygg-nadsförening med ett kapital af $50,000, hvilket om så påfordrades kunde ökas till $100.000. Dess första tjenstemän voro: A. H. Edsten, president; N.Grevstad, vice president; Kristian Kort-gaard, protokollsekreterare; M. Aune, korresponderande sekreterare; Andrew Tharalson, kassör; Knut L. Opheim, Ole J. Johnson, O. Bjerknes och Hans Nilson. Elter att hafva försäkrat sig om byggnadstomt å hörnet af Third street och Twelfth avenue south uppfördes dera år 1888 den största och ståtligaste societetsbyggnaden i

staden, ett af den norske arkitekten C. F. Strucks förnämsta mästerverk. Utgifterna för det hela uppgingo till omkring $75,000. Efter det allting i början visat sig så gladt, ljust och förhoppningsfullt, kom-mo finansbekymmer, hårda tider och ännu mera bekymmer, tills slutligen föreningen år 1893 fann sig nödsakad att göra konkurs och den ståtliga byggnaden hamnade i klorna på Northwestern Mutual Life Insurance Company i Milwaukee, Wisconsin.

Detta var en kort men ruinerande period för mången af föreningens medlemmar, och hafva projektorerna flerfaldiga gånger skarpt kritiserats för sin kortsynthet i fråga om det dåliga valet af läge för uppförandet af en så kostbar byggnad.

“Old Settlers’ Association” (de gamle banbrytarnes förening). Den n:te Januari 1887 mötte några skandinaver i A. H. Edstens hem för att bilda en förening bland dem, som bodde härstädes år 1867 eller före den tiden. Vid ett andra möte den 8:de Februari åstadkoms en permanent organisation med George H. Johnson som president och Adolph Edsten som sekreterare. Trettio af stadens äldsta settlare registrerades som medlemmar af densamma, nemligen: A. C. Haugan, A. H. Edsten, O. Throbeck, Samuel Throbeck. John W. Anderson, Peter Johnson, J. O. Skore, Ole M. Shelley, Charles Hol-gren, John A. Widström, Ernest Dean, Even Newman, Amund Olson, Swan Walton, J. Aug. Johnson, John L. Johnson, J. Otto Johnson, Geo. H. Johnson, N. II. Gjertsen, C. A. Blomquist, P. J. E. Clenientson, Andrew Bergström, Pe-

ter Clausen, C. A. Smith, John M. Gardner, Andrew Loberg, J. W. Hernlund, Halvor Hoel, Adolph Edsten och C. J. Johnson.

Trots det intressanta ändamål, som alltid ligger till grund för bildandet af en förening lik denna, nemligen att föreviga minnet af äldre tilldragelser, befordra vänskapen samt bistå med att bevara Minneapolis’ tidigare historia, lefdc föreningen ej stort längre än något öf-ver ett år. Allt hvad man vet om densammas tillvaro var att den höll en sällskaplig tillställning på Dania Hall samt deltog i den svenska militärparaden den I4:de Oktober samma år, hvarefter den helt sonika marscherade in i förgängelsen.

“Norska Konst-föreningen,” den enda i sitt slag, organiserades i Mars 1887. Dess direktörer voro: A. C. Haugan, Kristofer Janson, Nils Michelet, Sven Oftedal, John E. Ofstie, A. Ueland och Dr. T. T hams. Den existerade tills år

1893. Hösten år 1889 och 1890 exponerade föreningen en större samling af oljemålningar och skulpturarbeten, huf-vudsakligast af norska artister. En stor del af hvardera samlingen uppköptes härstädes och resten återsändes till artisterna.

Många nya föreningar växte upp på 80-talet, men för att icke längre behöfva upprepa ett och samma thema, vilja vi endast vidröra ett par till, nemligen “Jenny Lind Society” och sångföreningen “Orpheus,” hvilken sistnämda lem-nade ett så djupt intryck efter sig bland sångens vänner, att mången, efter det den var upplöst, på en lång tid icke eller ens ännu kunnat förmås att tro, att den är död.

“Jenny Lind Society.” — Upprinnelsen till denna förening var helt tillfällig. En eftermiddag vintern år 1882 kom det på tal bland en del skandinaviska damer som voro samlade i ett sällskapligt sam-qväm i Mrs. J. F. Petersons hem, hvad som uträttades eller rättare icke uträttades i välgörande syfte. En af dem hade råkat höra om en skandinavisk fa-milj som befann sig i en ytterst nödstäld belägenhet; den tillhörde ej något kyrkosamfund och hade ej vändt sig till fattigvården med bön om hjelp. Damerna åstadkommo på stället en slags organisation för att bispringa ifrågavarande familj. Ett möte sammankallades veckan derpå till Mrs. Hans Mattsons hus, då tjenstemän valdes och omkring ett tjugotal damer ingingo som medlemmar i “Ladies’ Aid Society.” Föreningens syfte blef att bispringa en hvar skandinav som befans vara i behof af ofördröjlig hjelp i ekonomiskt afseende. Genom en låg medlemsafgift, diverse tillställningar till kassans förmån och frivilliga bidrag blef föreningen iståndsatt att göra ej så litet godt. Mrs. Hans Mattson var dess första ordförande och innehade denna syssla i flera år. Bland dess öfriga tidigare medlemmar märktes Mrs. A. Bergström, Mrs. P. P. Swensen, Mrs. N. P. Peterson, Mrs. K. Bendeke, Mrs. J. F. Peterson, Mrs. Luth. Jaeger, Mrs. P. Clausen, Dr. Svanoe och Miss Sahlgaard.

Föreningen fullföljde sin verksamhet i flera år, men så inträffade en period af slappt intresse och stillestånd. Efter ett par år återupplifvades intresset på nytt vid ett möte, som år 1890 hölls hos Mrs. P. P. Swensen och en ny period af liflig verksamhet begynte. För att gifva föreningen en mera bestämd plats bland samhällets välgörande organisationer beslöts vid möte i Mrs. Bertha Nilssons hem, på förslag af Mrs. Luth. Jaeger, att antaga ett annat namn för densamma. Valet föll på "Jenny Lind Society," såsom omfattande begrepp på all svensk qvinlighet och välgörenhet. Jenny Lind Society gjorde sitt nya namn särdeles fördelaktigt kändt härstädes och samverkade för en tid med Associated Charities, en gång bidragande med en summa på flera hundra dollars för lindring af nöden bland stadens fattige. Föreningens årsfest, som firades med bal eller stort samqväm, tillhörde de största och mest fashionabla af skandinavernas sällskapliga attraktioner. Medlemsskapet ökades betydligt och föreningen blomstrade för en ny period af flera år intill år 1897, då flera af dess mest aktiva medlemmar drogo sig tillbaka. Efter några månader af overksamhet kallades ett möte till Mrs. Jacob Swansons hem, vid hvilket beslut om föreningens upplösning fattades.

"Orpheus." — Bland alla föreningar som "sjungit ut" har ingen under sin mödosamma tillvaro egt ett så lysande och omfångsrikt program som Orpheus. Hvad densamma presterat lefver ännu i friskt minne bland svenskarne. Ingen förening har vid dess bortgång saknats mer än Orpheus, och mången lefver ännu i det ljufva hoppet att föreningen ej är död, att den endast slumrar och snart måtte vakna upp igen. I den tron, att så möjligen kunde vara förhållandet, lemnas en kort redogörelse öfver den så allmänt saknade folkgunstlingens lif och verksamhet.

Sångföreningen Orpheus stiftades i November 1889 på initiativ af Gustaf Wicklund, som blef dess förste ordförande. Ändamålet var närmast att få till stånd en svensk sångförening, som kunde samverka med de respektive norska och danska sångföreningarne på platsen för att värdigt förbereda och fira den skandinaviska sångarfesten, som beslutats hållas i Minneapolis i Juli 1891. I de förberedande arbetena för festen gjorde Orphei medlemmar, åtminstone de flesta, mer än sin andel och ha för det lyckade och storartade resultatet af festen all heder. N. P. Nelson var kassör och Victor Nilsson sekreterare å sångarfestens exekutiva komitee. Föreningen, som till en början bestod af ett trettiotal medlemmar, valde till sin direktör professor Gustavus Johnson, som efterträddes af direktör C. H. E. Öberg, hvilken var anförare vid sångarfesten härstädes. Dess värre voro röstresurserna ojemna och det nummer, Josephssons "Islossningen," som valts för sångartäflingen, allt för fordrande, hvarför Orpheus vid festen ej gjorde det intryck som man haft anledning vänta.Flera musikaliskt bildade personer, som hörde Orphei täflingssång strax före festen, förvånades öfver den precision hvarmed den utfördes, hvarför det mindre lyckade resultatet vid täflingen var dess mera oväntadt. Då den stora festen var förbi, syntes intresset för sången ha dött ut. Flera af föreningens mest framstående medlemmar förklarade alt "Orpheus måste dö" och bildade en rivaliserande förening, hvilken dock snart upplöstes. Några af Orphei medlemmar samlade emellertid de spridda krafterna, lyckades med heroiska ansträngningar bringa reda i de försummade finanserna och ansågo att föreningen kunde hvila sig på sina lagrar först sedan den gjort hvar man rätt. Orpheus hade städse varit en lojal medlen: af det skandinaviska sångarförbun-det (United Scandinavian Singers of America) och dess medlemmar hade förbrödrat sig och knutit vänskapsband för lifvet med många norska och danska sångare. Men då det blåstes till storms i Chicago rörande flaggfrågan, ej den norska, utan den Lindblomska — det af börsmäklaren Robert Lindblom skänkta vandringsbaneret — var Orpheus en af de första föreningarne att begära sitt utträde ur ett förbund, som tillåtit för sången främmande element att inverka störande på sämjan. Då det Svenska Sångarförbundet (American Union of Swedish Singers) stiftades, tacksägelsedagen år 1892, var Orpheus med. Intresset vaknade på nytt, och man begynte öfva för ett deltagande i den Svenska Sångarfesten vid verldsut-ställningen i Chicago år 1893. Orpheus uppträdde med värdighet vid den oförgätliga festen, der emellertid ingen täflan egde rum. Våren år 1894 omorganiserades föreningen. Passiva medlemmar till ett hundratal intogos, klubblokaler förhyrdes och en damförening af sån-garnes qvinliga anförvandter och gynnare bildades. Victor Nilsson var föreningens ordförande åren 1891-97 med undantag af ett par korta afbrott. Bröderna August och Knut Ekman omvex-

lade sedan år 1891 som föreningens kassör, intill år 1896, då den senare efterträdde John Wicklund, som under dessa fem år varit dess sekreterare. Oscar Mattson blef den omorganiserade föreningens klubbmästare och år

1896 också dess kassör.

Med. omgestaltningen till klubb inträdde Orpheus i sin glansperiod. Föreningen hade redan förut gjort kulturela insatser af värde, då den åtagit sig an-s"\aret för och derför ock bör ha hedern af att två svenska konstnärer af rang bereddes tillfälle att uppträda i Minne-apolis och Nordvestern, fru Caroline Östberg å Lyceum Theater våren år

1893 och herr Carl Fredrik Lundqvist sensommaren samma år. Som direktörer åren efter sångarfesten hade professorerna Johnson, Scheibe och Öhman omvexlande fungerat. Med 1895 års ingång förvärfvade Orpheus i Hugo Hullman en sånganförare, som saknade flere ar sina företrädares teoretiska bildning, men som stod i intim förståelse af svenska qvartettsångens traditioner, och som sjelf var en skicklig tenorsångare. Under hans ledning fick sången en schwung, en klang och en färg, som den förut aldrig egt. Sångarnes antal hade ock reducerats till sexton för att uppnå jemnhet och balansering. Orpheus stiftade äfvenledes en dramatisk klubb och uppförde med framgång sångpjeserna “En Söndag på Amager’’ och “En Midsommarnatt i Dalarne,” lustspelen “Den politiske kocken” och “Sparlakans-lexor.” De verkligt fordrande hel-aftcnsstyckena “Svärfar” af Gustaf af Geijerstam och “Hin och Smålänningen” af Frans Hedberg spelades med god besättning, särskildt af de olika hufvudrolerna. Orpheus Dramatiska Klubb har hedern af att ha varit den första organisation i Minneapolis, som uppfört en operett på nordiskt språk. Denna, “Drilleens Operett,” gafs upprepade gånger och med stegrad framgång. Som instruktörer vid inöfvandet fungerade vid olika tillfällen literatören Edwin Biörkman, skådespelaren J.Liander och sångerskan Miss Emma Nilsson. Den sistnämda och hennes yngre syster, Bertha, numera Mrs. Nilsson-Best, gåfvo med sina vackra och väl skolade röster och sin scenvana en hållning och styrka åt damsidan, som vanligen saknas vid amatörföreställningar. En annan organisation, som bidrog att sprida kännedom om svensk kultur, utgick från Orphei krets, nem-ligen Amphion Quartet Club, bestående af systrarne Emma och Bertha Nilsson, Hugo Hullman och Nils Lö-wenmark, den hvad röster och sångför-måga beträffar troligen rikast utrustade blandade qvartett, som någonsin existerat bland svenskarne i Amerika. Amphion företog vintern år 1896 en kon-scrttur genom sydliga och vestliga de-Icirne af staten.

Då Orpheus stod i sin glans, kom bakslaget. Ole Bull monument-förbundet hade utlyst en internationel sångtäf-lan att hållas å Minneapolis Exposition den I7:de Maj 1896. Dagen kom, och täflingen vardt en glänsande triumf för Orpheus, som den gången förde den svenska sångens runor med den äran. Men med aftonen kom underrättelsen, att den komitee, som tillsatts att utdela priserna, skänkt det första priset ej åt Orpheus, utan åt Nordmaendenes Sångförening. Indignationen var allmän. Hela pressen uttalade mer eller mindre förbehållsamt sin mening, att Orpheus vore förtjent af första priset. Redan inom en vecka fingo de två täflande förer.ingarne tillfälle att pröfva sina krafter emot hvarann i samma uppgifter som förra gången. Det var a Lyceum Theater å en konsert till förmån för skulptören Fjeldes efterlemnade familj. Äfven denna gång distanserade Orpheus sin medtäflare ej obetydligt. Till följd häraf qvarstod Orpheus vid sitt från begynnelsen fattade beslut att undanbedja sig det andra priset, hvilket do-inarne funnit för godt att tillerkänna

föreningen.

Orpheus höll samman ännu bort emot ett år, men den stora missräkningen att

ha förlorat, då de gjorde sin allra bästa insats, hade beröfvat sångarne tillför-sigten och intresset. Det faktum, att tre af de sexton sångarne voro bosatta i St. Paul och att en fjerde reste till K!on-dyke och en femte till San Francisco, var ock afgörande.

“De flyktade sedan åt skilda håll, men sjöngo väl ännu ibland,” men Hugo Hullman har sedermera afgått med döden och en kompetent och entusiasmerad sångledare saknas för samlandet af spridda eller nya krafter. Orphei festliga och sällskapliga samqväm voro vida kända såsom de mest angenäma och spi-rituela bland skandinaverna i Nordve-stern, och Orphei sång hann, innan den förstummades, att väcka beundran bland alla nationaliteter.

Hvad landsmännen egde af kulturelt intresserade fann man nästan allt i Orphei krets, och dit inbjödos notabla gäster och sångarbröder från när och fjer-ran. Klubbens lokaler voro i Svensk-Amerikanska bankbyggnaden, der

möten och samqväm höllos, under det tea-terföreställningarne höllos omvexlande på Metropolitan Opera House, Lyceum Theater och Harmonia Hall.

I sångarfärden till Sverigöe år 1897 kommo blott tre af Orphei medlemmar att deltaga och deribland blott en, Dr. Victor Nilsson, som sångare i Svenska Sångarförbundets Elitkör, såsom den i Sverige benämdes. Orpheus är nu en Morpheus. Men huru länge?

Strax efter det föreningen lagt sig i dvala, försökte en beundrande själ, Otto Anderson, att väcka den slumrande Orpheus till lif genom följande lilla upprop:

Statt upp, min vän,

Låt dina toner ljuda Med dubbel känsla ur ditt starka bröst!

Visst kan väl än,

Som fordom du oss bjuda,

På idel njutning med din sångarröst? Hvarföre slumrar du, när som du skulle, Som förr du gjorde mången, mången gång Med Necken i din lilla vigda julle, Uppstämma jublandle din segersång?

Statt upp, min vän!

Sjung och låt verlden höra,Att det flns klang i svenskens poesi!

Och sången, den,

Skall dig till seger föra,

När som den sjunges uti harmoni.

Gå ut i striden enligt gammal vana,

Vinn pris och iira, såsom förr, med glans; Se sångmön redan på din vackra fana, Broderat har "Orphei" segerkrans.

Nuvarande Föreningar.

NORDEN.

År 1870 samlades den 22:dre Augusti iyra norrmän och en dansk någonstädes i staden och bildade en förening, som i dopet erhöll namnet "Minneapolis' Skandinavisk - Dramatiska Förening.'' Till embetsmän för denna nya förening utnämde dessa fem skandinaver sig sjelfve. Föreningens ändamål var: "Att främja upplysning, sällskapligt umgänge och förnöjelse, icke allenast inom föreningens eget verksamhetsfält, utan bland stadens skandinaver i allmänhet." Såsom medlemmar upptogos såväl damer som herrar. Nya medlemmar hade ingen rösträtt, innan de hade debuterat och visat sin förmåga på scenen såsom aktörer eller aktriser. Medlen, som insamlades vid dessa teaterföreställningar, skulle, efter det att alla löpande utgifter och damernas garderobspenningar blif-vit liqviderade, insättas i en bank och användas som grundfond för inköpandet af en publik hall eller samlingsplats för skandinaverna i Minneapolis. Denna senare vackra idee blef dock tyvärr aldrig realiserad. Den skandinaviskdramatiska föreningen tycktes omfattas med det största intresse och hade inom

kort nöjet att räkna ett jemförelsevis ganska betydligt antal medlemmar, hvaribland många qvinliga. Så till exempel, då föreningen ännu icke var fyra månader gammal, eller vid slutet af år 1870, hade den redan 43 manliga och 12 qvinliga medlemmar, och hade uppfört tvenne berömda norska teaterpjeser, en i St. Paul och en i Minneapolis, hvilka helsades med stort bifall och bevistades af en talrik och tacksam publik. Denna skandinavisk-dramatiska förening var just början till den förening, som i dag existerar under det betydelsefulla och fosterländska namnet "Norden."

I Minneapolis existerade vid den tid, då den "Skandinaviska Dramatiska Föreningen" bildades, en annan förening, hvars medlemmar på alla möjliga sätt, både hemligen och uppenbarligen motarbetade den nya och

framåtskridande föreningen. Fiendskapen mellan de båda föreningarne gick slutligen så långt, att den Dramatiska föreningen såg sig nödsakad till att förneka upptaga i sin förening medlemmar, som förut tillhört den andra och förändra namnet på sin förening till “Norden.” För detta ändamål sammankallades en generalförsamling till söndagen den 27:de November 1870. Vid detta möte stiftades en ny grundlag för föreningen. I denna heter det bland annat: “Föreningens namn skall vara ‘Norden,’ för att beteckna, att den skall vara ett föreningsband mellan Nordens söner och döttrar.” Denna grundlag är undertecknad af bland andra P. J. E. Cle-mentson, E. Clementson, Wm. Christensen, P. O. Chilström, Peter Hanson, Albert Larson, L. N. Larson, A. P. Anderson, N. Dahl, John Frisk, J. O. Dahlgren, N. N. Ringdahl med flera — af inalles 37 personer. Påföljande nyårsafton afhöll den nybildade föreningen sin första fest med uppförandet af teater-pjescn “En söndag på Amager.” Efter det att flera lyckade publika fester blif-vit afhållna, dels med teater, dels med konserter och baler, började skandinaverna i Minneapolis höja sina blickar upp mot den nya och framåtskri-dande föreningen och dess nitiska medlemmar såsom ett sällskap, det der hade de mest lofvärda utsigter för att en gång få betraktas som ett mäktigt och starkt brödraband mellan Minneapolis’ skandinaver. Följden blef, att nya medlemmar läto anmäla sig oupphörligt och att stödjepelarne för den redan omnämda “skandinaviska föreningen” så småningom gingo ur densamma och slöto sig till “Det lustiga sällskapet ‘Norden’,” som föreningen af många vid den tiden benämdes. Detta senare hade slutligen den följden med sig, att den “Skandinaviska föreningen,” efter att en tid hafva fört en tynande tillvaro, gick till sina fäder. Fiendskapen mellan dessa båda föreningar var en tid så stor, att då den “Skandinaviska Föreningen” en gång i medio af år 1871 genom en skrif-velse till “Norden” bad den sistnämda föreningen om ett penningebidrag till en del i staden boende, nödlidande franska familjer, funno sig “Nordens” medlemmar föranlåtna att lemna uppmaningen utan afseende, emedan den kom från sådänt håll. I Maj 1871 insågo en del af de musikälskande medlem-marne af “Norden” nödvändigheten af att allt emellanåt roa sig sjelfva och de öfrige med sång och musik, och en sångförening af manliga medlemmar bildades, hvilken höll reguliära öfnings-möten å föreningens hall, tills det att den efter någon tids förlopp genom medlemmars afflyttning från orten upplöstes. Under åren 1871-72 afhöllos många aftonunderhållningar, stundom flera gånger i månaden. Då föreningen slutligen fick en så öfvervägande stor majoritet manliga medlemmar, funno de vid slutet af år 1872 ännu qvar-stående qvinliga medlemmarne sig föranlåtna att ur föreningen utgå, efter hvilken tid “Norden” bestått af uteslutande manliga medlemmar. Efter år 1872 började majoriteten af föreningens medlemmar utgöras af svenskar, så att “Norden” omsider i Mars 1877 förklarade sig såsom en uteslutande svensk förening och stiftade på samma gång —18

nya stadgar och grundlagar. Medan föreningens medlemmar utgjordes af en blandning af söner från de skandinaviska landen, fördes protokollema den ena gången af en norrman, den andra af en svensk och åter den tredje af en dansk, hvaraf följden blef, att då den svenske tillfällige sekreteraren skulle uppläsa sin norske broders förda protokoll, det kom att ta’ sig ut ungefär, som då ett barn håller på att lära sig de första raderna i sin a-b-c-bok. Detta var naturligtvis obehagligt, och för att kunna afhjelpa detta missförhållande, blef det sedermera, såsom redan blifvit nämdt, en följd, att “Norden” slutligen kom att bestå endast af svenska medlemmar. Såsom en kuriositet anföres följande ur protokollerna af den I7:de April 1872 och den 22:dre Oktober 1879: I slutet af det förstnämda heter det: “Då mötets förhandlingar ändtligen voro slut, föreslogs att aftonens möte upplöstes. Stor ‘running’ till dörren och det till och med så hastigt, att presidenten knappast fick tid till att slå klubban i bordet. Derefter inträdde en dödstystnad bland den stillsammare delen, som qvarstannat, och sedan lamporna blifvit släckta och de menskliga varelserna aflägsnat sig, tillätos råttorna att i frid och ro taga sig en liten lustig sväng-om på golfvet, hvilket kommo fanorna att darra alltigenom af förskräckelse öfver att bli uppätna och besvikna i hoppet på bättre tid och beskydd. Deras fruktan synes dock vara öfverflödig, ty ännu ha ej råttorna gjort dem något synbarligt ondt.” I det andra heter det: “Innan presidenten och ötriga närvarande medlemmar hade hunnit intaga sina platser och öppna aftonens möte, öfverraskades sällskapet af ett antal damer, som med välfylda korgar under armen intågade i ‘hallen’ och uppdukade sina medhafda läckerheter såväl i torr som flytande form, hvarefter de sålunda surprinerade medlemmarne ansågo det vara bäst att slå allt ‘business’ för aftonen ur hågen och började hjelpa våra glada värdinnor med att lätta deras bördoi på bästa sättsamt för öfrigt göra lifvet för dem sä gladt som möjligt. Man festade samt åt och drack af hjertans lust, och efter en liflig ‘svängom’ åtskildes

sällskapet omkring klockan 2 på natten, då hvar och en tågade hem till sitt, nöjd och belåten som en nygift prins.” Sådana tillfällen voro legio inom “Norden.” Under år 1873 roade man sig oupphörligt. Trefliga aftonunderhållningar, baler och fester afhöllos, af hvilka somliga inbringade en nettovinst af öfver $150, tack vare föreståndarnes outtröttliga energi och förmåga att arrangera dem. År

1874 bildades inom föreningen en debattklubb, hvilken man egnade ett särdeles stort intresse. Diskussionerna och meningsutbytena voro ofta ganska allvarsamma och buro goda frukter. Denna debattklubb afhöll reguliära möten hvarje vecka öfver allmännyttiga ämnen och öfver de på dagordningen stående "brännande frågorna.” I Februari 1873 stiftades inom “Norden” en sjukfond. Medlemmarne betalte 25 cents i månaden och erhöllo i händelse af sjukdom $3 i veckan. Vid svårare sjukdomar voro “Nordens” medlemmar förpligtade till att vårda och se till den sjuke. År

1875 i Mars ingick sångföreningen “Scandia” i “Norden.” Mycket godt väntades af denna sammanslutning, men som flera af “Scandias” aktiva medlemmar lemnade staden, blef resultatet en upplösning. I September och Oktober 1875 tycktes intresset för föreningen på ett betänkligt sätt hafva afsvalnat, emedan vid flera möten ej så många medlemmar voro tillstädes, att ordföranden enligt föreningens konstitution kunde öppna något möte. Hvem felet härför borde tillskrifvas, vet man icke, men måhända de dåvarande tjenstemännen hade sin beskärda del deraf. Föreningen har i äldre tider med varmt intresse omfattat dramatiken och uppfört flera större och mindre teaterpjeser. Lustspelet “Anderson, Petterson och Lundström” uppfördes fem gånger. “Löjen och Tårar,” “Söndagslejonen,” “Hemkomsten” med flera andra stycken upp-

fördes också med mer eller mindre framgång.

Bland “Nordens” aktörer vilja vi i synnerhet nämna Mr. Leonard Landquist, som i pjesen “Anderson, Petterson och Lundström” skapat den mest fulländade typen af en äkta Lundström, i flera afseenden vida öfvertäffande Frans Hodell i samma roll. På samma gång kunna vi ej heller undvika att visa

LEONAKl) LANDQUIST.

läsaren huru en teater-recension tog sig ut i början på 1870-talet. Det var ett referat öfver “Anderson, Petterson och Lundström,” då pjesen gafs första gången å Pence Opera House, fredagen den 24:de Oktober 1873.

“Konsten iir Icke någon Inhemsk planta,” så har en af vårt tidehvarfs största tänkare sagt, oeh detta hans påstående har äfven af alla erkänts för en god sanning, ty konsten, denna den odlade intelligensens och smakens framträdande, ilr ieke begränsad vare sig af tid eller rum, utan uppträder fritt och sjelfständlgt öfvernllt hvarest de nödvändiga individuela egenskaperna äro till finnandes oeh der samliällslifvet erhållit den civilisationens förfining, utan hvilken konsten ieke kan trifvas. Man skulle alltså ieke utan ett visst berättigande kunna säga, att det påstående vi ofvan citerat visserligen Ur en sanning, men att det är, hvad vi kalla, en “sanning med modifikation," det vill säga, att den fordrar vissa förutsätt-nigar för att blifva en full verklighet. Sålunda skall för en konstens utöfvare 1 en eller annan riktning, Indianbyn, lika litetsom de samhällen, hvilka utgöras af tran-ätande grönländare, vara tacksamma fält, ty till musik, som är en af de sköna konsterna, får man icke räkna de primitiva naturläten, som förhöja glädjen vid deras fester, och till skön konst icke heller tatu-eringen, den må 1111 vittna om huru stor färdighet och uppfinningsrikhet som helst, ty ett våldförande på det naturliga är alltid ett brott mot de lagar, från hvilka de sköna konsterna icke få afvika, och gutturalljud skapa icke ett helt, som kan hedras med benämningen musik, ty musikens yttersta lag är harmoni, en förutsättning så nödvändig, att den kallat till lif en hel vetenskap, och i tatueringen ligger en vidrig protest mot den upphöjda och försonande harmoni, som reglerar det hela, och utgör ett af grunddragen inom det skönas verld.

Lemnar man så dessa samhällen, der ingen skön konst finnes, och stiger steg för steg uppför civilisationens breda trappa, skall man finna huru konsten och civilisationen vid livarje steg gå hand i hand med hvarandra, att den ena icke trifves der den andra icke finnes och att konsten å sin sida, såsom mera specielt förnimbar, sålunda alltid i sitt framträdande lemnar en temli-gen tydlig fingervisning med afseende å den kulturståndpunkt som ett samhälle intager.

Men man planterar icke civilisation på ett ställe, liksom man planterar en park, och åren låta icke der bestämma sig som vid skogsplanteringen. Visserligen fordrar det unga trädskottet ans, vård och stöd. liksom civilisationen, men denna omsorg är af helt annat slag. Det är det enskilda intresset som framkallar skogsplanterarens omsorger, under det att civilisationen, som är de sköna konsternas moder, hemtar sitt stöd och sin uppdragelse i hjertats ädelhet, hvaraf återigen födes begäret efter det sköna och sanna, som är konstens evigt bestående mål. Att påstå att dessa hjertats och sinnets egenskaper finnas nedlagda hos alla, torde väl vara djerft, och erfarenheten har äfven stundom på det mest otvetydiga sätt jäfvat ett sådant påstående: men deremot är det ganska visst, att i livarje menniskohjerta finnes något godt och ädelt, som kan lemna goda resultater, om vilja att tillvaratag det finnes för handen, men som äfven kan förqväfvas, till skada både för individen sjelf och det samhälle han tillhör. Der icke sådan vilja finnes, skall konsten alltid tyna bort och försvinna.

Det var sålunda, med hänsyn till hvad vi ofvan yttrat, helt naturligt, att man med spänd uppmärksamhet skulle motse uppförandet af folk-komedien “Anderson, Per-terson och Lundström,” en pjes som i Stockholm rönt en den ovanligaste framgång, hvilken der var att tillskrifva icke allenast de naturtrogna karakterer som ior-fattaren vetat att framkalla på scenen, men väl äfven det i allmänhet förtjensr-fulla, men specielt hvad hufvudrollerna be träffar utmärkta sätt, hvarpå stycket utfördes, och hvilken pjes var annonserad att, i förening med en bal, gifvas af det i Mfn-neapolis existerande skandinaviska sällska-

pet “Norden” i l*nce Opera House. öfver dess framträdande på tiljan skola vi här nedan tillåta oss lemna en kort recension.

“Anderson, Petterson och Lundström” är visserligen hvad den benämnes af författaren eller rättare bearbeta ren —ty herr Ho-dell har endast bearbetat den från en tysk pjes af Nestroy—en folk-komedi, men en sådan som hemtar sina bilder äfven från andra klasser än den, till hvilken hemma I Sverige stundom med så stor orätt knytes beteckningen “folket,” liksom äfven det lättsinne, som utgör det varnande draget genom hela pjesen, är en gäst som söker sina offer inom alla stånd. Att detta lättsinne stundom framträder på ett så komiskt sätt, att det oemotståndligt framtvingar den ena skrattsalfvan efter den andra,

“Anderson, Petterson och Lundström” 1873.

minskar icke det moraliska allvaret af det hela, och för den som tror, att endast moral finnes i situationer på tiljan, som framkalla tårar, lemnar äfven pjesen tillfälle härtill, till exempel i den varmt tilltalande scenen, då Anderson mottager sina tvenne gånger genom eget lättsinne ruinerade kamrater, Petterson och Lundström, och med samma varma och broderliga hjerta, som rikedomen icke förmått hårdna, trycker de i trasor klädda till sitt hjerta, uppmuntrar dem och hjelper dem till en ny ställning i lifvet.

Styckets innehåll är i korthet följande: Anderson, Petterson och Lundström äro trenne vandrande gesäller, den ene snickare, den andre skräddare och den tredje, eller Lundström, skomakare. Under sin vandring lade de sig en gång att sofva i en skogslund och drömde dervid alla tre om ett och samma nummer. Händelsevis erbjöds dem strax derefter tillfälle att köpa just detta nummer af en kringresande lot-terisedelsförsäljare, och, hvilket var att vänta, det utkom äfven med enormt stor vinst, hvilken de tre stallbröderna förde lade sins emellan i trenne lika stora delar. Huru Petterson sedermera visste att genom fåfänga, spel och lättsinne göra slut på sitt, ett resultat som Lundström äfven lyckades vinna, enär han icke ansåg det vara värdt att hålla på styfvern, då i alla fallInom kort deu "stora kometen skulle komma” och bortsopa allt, samt Anderson, som ensam af de tre vetat att taga vara på sitt goda, slutligen uppträdde såsom deras räddare och återförde dem till ett arbetsamt och förnöjsamt lif, är för långt att här i detalj omtala, och vore äfven öfverflödigt, då man kan antaga, att sällskapet “Norden” icke ännu på någon tid nedlägger stycket; deremot skola vi tillåta oss att med några få ord beröra det utförande, som kom pjesen till del, dervid dock förutskickande den anmärkningen, att vi dervidlag icke afse att utöfva någon kritisk myndighet, för hvilken ett enskadt sällskap alltid bör vara fritaget, utan endast att uttala vår egen uppfattnig deraf.

Som man af pjesens titel kan finna, utgöra de trenne gesällerna hufvudrollerna och bland dem intager onekligen Lundström den främsta platsen. Det är på denna karakter som författaren nedlagt den största omsorgen och

följaktligen är det äfven kring honom som åskådarnes intresse hufvudsak-ligen koncentreras; en dåligt framstäld Lundström skulle med all säkerhet, äfven om alla de andra medspelande på det utrnärk-taste sätt fylde sina roller, framkalla ett icke tillfredsställande helt. Det var också, vi medgifva det öppet, med ganska små förhoppningar om att få se en någotsånär skapligt utförd Lundström som vi gingo till teatern 1 Minneapolis, men lika villigt måste vi äfven medgifva, att vi gingo derifrån med en helt annan uppfattning. Den store skådespelaren Garrick yttrade en gäng om en aktör, som uppträdde i en “full roll,” att “han var för litet full i högra foten”; i Stockholm var man temligen ense om att herr Hodell i Lundströms roll “var för mycket full i båda fotterna,” hvaremot man om herr Landquist-Lundström rättvisligen torde kunna säga, “att han var lagom full i hela kroppen.” Lägger man så härtill, att maskeringen var utmärkt, spelet ledigt samt fritt från de öfverdrifter som denna roll så lätt gifver anledning till, är det Icke mer iin en rättvis gärd åt sanningen ntt säga, det herr Landquist visste att skapa er. Lundström, fullt jemförlig med herr Ilo-dells, samt, efter vår förmening, i vissa pointer öfverträlTade dennes. Han understöddes förtjenstfullt af den öfriga delen af klöfverbladet, och skulle vi här våga att göra någon anmärkning, så vore det deu, att Anderson inlade väl mycket svårmodlgt svärmeri 1 sitt spel, och svärmiska snickare äro, hvad bättre, sällsynta företeelser 1 verkligheten.

Hvad de medspelande 1 öfrlgt vidkommer, så iakttog man hos alla ett aktnlngsvilrdt sträfvande att på bästa sätt lösa deras uppgifter, och att händerna stundom hos en del af de spelande tycktes vara något främmande för den öfriga kroppens rörelser, får man väl tlllskrlfva rädsla och ovana vid scenen. Speclelt torde denna anmärkning kunna tillämpas på grosshandlare Balance, som icke rörde sig med fullt den ledighet, som man har skäl att vänta af en blaserad bon vivant. Camelladamens ttlskv.'lrda representant borde äfven möjligen hafva

egnat en något mindre “hårdhänd” uppmärksamhet åt sin parasoll.

Samspelet var godt, kupletterna väl utförda och rolerna väl inlärda; och det hela länder sällskapet “Norden” till all Deder och bör, så hoppas vi, vara en maning för andra annorstädes existerande skandin ¡.viska föreningar att följa exemplet.

Vi hafva ordagrant återgifvit den långa recensionen, synnerligast som den var skrifven af en stor teaterkritiker, nemligen den välkände publicisten Hugo Nisbeth, som då vistades i Minneapolis som korrespondent till de större dagtidningarne i Stockholm, sedermera utgifvare af Stockholmstidningen “Figaro” samt för närvarande ‘sporting editor” någonstädes inom de “sälla jagtmarkerna.”

Högst animerade voro framför allt föreningens små privata tillställningar och i synnerhet de, som tillstäldes då några ömmare band inom brödraringen hade att slitas; då någon aktiv och talangfull broder hade att lemna staden för att bryta sin bana på nya fält eller reste hem för att alltid stanna i hemlandets skogar och dalar. Hos mången lefver kanske ännu i friskt minne “Nordens” afskedsfest för de talangfulla amatörerna Leonard och Knut Landquist. Sällan torde man hafva sett någon större vänskap och hjertlighet rådande bland föreningens medlemmar, hvilka allmänt täflade om att tolka saknaden och väl-önskningarne för tvenne af sina mest värderade medlemmar. Festligheterna afslutadcs med Alfred Söderströms

AFSKEDSHELSNING

till vännerna KNUT OCH LEONARD LANDQUIST.

Då här, mina damer och herrar, en sång Jag egnar de vänner, vi här denna gång Kanske se för den sista. Välan, om så är, Låt stunden bli rolig och nöjsam och kär.

Det faller sig svårt, jag det neka ej kan, Men skllsmessan biira jag vill som en man. Hvad hjelper att klaga? Hvad hjelper väl knot?

Ty ödet kan ingen dock spjerna emot.

Ilvem här Jag åsyftar, att tolka ej höfs. t kilnnen dem alla. Och vänskapen knöts Med dem af oss liingese’n. — Lyckliga dag, Då lijertligt jag svor dem svenskt fost-brödralag.På iidelhet hjertlig, de lida ej brist,

Jag mins väl den stund, då vi träffades sist! Ej trodde jag då, att så snart skulle vi Upplösa vårt samband och

åtskilda bli.

Bror Knut och bror Leonard Landquist, åt er

Jag egnar min hyllning, min aktning, och ber,

Att helsning I bringen till hembygden kär Från oss, barn af Svea, som samlats nu här.

Jag anar de känslor, som lifva er håg,

Då snart I nu gån öfver gungande våg Att fadershem gästa. Hell, vänner, åt er! Mor Svea er väntar med glädje och ler.

Och ljuft må det bli att inträda på nytt Uti barndomens kretsar. År hafva flytt Se'n sist ni der dvaldes. Jag vet hvad det är,

Att lemna i fjerran dem man håller kär.

Er himlen bevare och skydde er så,

Att friska och glade ert mål I mån nå— Det härliga Sverige—och njut med behag Dess gästfrihet, vänskap, i rätt mången dag.

Er lycka vi önska. Men glömmen oss ej! Vänd åter tillbaka till oss och förtälj,

Det sköna I sett och det ädla I sport.

Och helen det sår, som oss saknaden gjort.

Farväl, käre bröder! Ej skilsmessan må Förkallna vår vänskap. Vi vårde den så, Att ren som hos brudgum och brud Den är, då vi råkas—här eller hos Gud.

På hösten år 1875 emottog föreningen genom C. C. Andrews, Förenta Staternas dåvarande minister i Stockholm, en gåiva från ecclesiastikdepartementet af

75 volymer till biblioteket, hufvudsakli-gen historiska arbeten. De personer, som mest arbetade för bibliotekets föi -ökande voro Alfred Söderström, Olof Höglund och Charles Honnett.

Den I5:de September 1879 gaf föreningen sin första "Fair" i sin nya lokal i "Centennial Block" å Washington avenue south. Den lilla expositionen, som varade en hel vecka, förenade i sig smak, elegans och ett rikt urval af ganska värderika artiklar af alla möjliga slag. Alfred Söderström, föreningens dåvarande president, uppgjorde planen för "Fairen" samt ledde det hela ända in i dess minsta detaljer. Föredrag höllos af öfverste Hans Mattson, general W. D. Washburn och general C. C. Andrews. "Fairen" var under veckans lopp besökt af 1.082 personer och inkomsten uppgick till närmare $900.

Under den tid "Norden" hade sin lokal vid Bridge Square (år 1870-79) samt i "Centennial Block" (år 1879-85) utöfvade föreningen i sin helhet den största lifaktigheten. Dess dramatiska glansperiod varade egentligen från år 1872 tills år 1880, då flera af de äldre och outtröttliga aktörerna tyckte det kunde vara tid att få hvila på sina lagrar, och hafva Thalias portar allt sedan dess icke mer varit upplåtna af "Norden."

De personer, som i äldre tider visat det lifligaste intresset för "Norden" och som gjort de största uppoffringarne för densamma äro: Charles Honnett, C. M. Reese, Alfred Söderström, C. C. Bennet, John Peterson, Charles Johnson, Alex Mobeck, John F. Peterson, Axel Dahlstrand, Olof Höglund, N. P. Nelson, Robert Engdahl, Martin Linder och Jonas Engberg. Robert Ene-gren var föreningens bard, som stämde sin lyra vid alla julfester samt till damernas ära.

Sedan föreningen lemnade sin lokal i "Centennial Block" har den varit mera på resande fot. Derifrån flyttade den sin lokal i Januari 1885 till 100 Washington avenue south; sedermera till Fourth Street, nära First avenue south, i Juni 1888, samt derifrån till No. 250 Second avenue south, i Juni 1889, der föreningen stannade tills i Juli

1895 då den flyttade till sin nuvarande lokal. No. 108 Central avenue å östsidan. Alldenstund de flesta

medlemmarne på senare tiden voro bosatta på östsidan och de länge sträfvat att få föreningens lokal flyttad dit, blef det efter denna ändring en ny blom-stringsperiod för föreningen. På senare tider har “Nordens” sociela verksamhet icke utsträckts till den stora allmänhetens förmån, utan har dess program snarare begränsat sig till ett sällskapligt klubblif.

I Juli 1883 diskuterades frågan om en sammanslutning med föreningen “Svenska Bröderna” samt i December 1886 och i Januari 1891 med föreningen “Gustaf II Adolf,” hvilket dock i hvarderafallet icke ledde till något gynnsamt resultat. I November 1885 afhöll föreningen sin andra lyckade “Fair” till förmån för en byggnadsfond. Föreningens bibliotek innehåller för närvarande öf-ver 2,000 volymer af nutidens bästa lite-ratur, i hvilken den efter kunskap törstande kan finna en behöflig vederqvic-kelse. Biblioteket hålles öppet för allmänheten hvarje onsdags qväll samt söndags eftermiddagar.

De som under senare åren tagit en särdeles aktiv del i föreningens verksamhet äro: Otto A. Nelson, Anton Holm, Frank Johnson, Louis Halvor-son och Fred Bolmgren, hvilka alla haf-va varit ordförande i föreningen.

Föreningens inventarier, bibliotek samt landtegendom i Todd county, Minnesota, äro värderade till cirka $3,000.

För bestridandet af löpande och oförutsedda utgifter, såsom till exempel vid dödsfall, har föreningen deponerade i en bank öfver $1,000 i kontanter.

Sedan några år tillbaka utbetalas vid medlems frånfälle $100 i begrafningsom-kostnader samt för sjukhielp $4 i veckan.

Det nuvarande medlemsantalet uppgår till närmare ett hundra aktiva medlemmar.

Föreningen afhåller sina ordinarie möten hvarje onsdags afton. Sällskapliga sammankomster, dit äfven utom föreningen stående personer hafva inträde, afhållas under vintertiden regelbundet hvarje torsdags afton.

“Nordens” nuvarande skyddsvakt ut-göres af: Gust Greenwall, president; Carl Benson, vice president; C. J. Hall, kassör; Teodor Norbeck, protokollsekreterare; P. Bonander, finanssekreterare; John G. Anderson, bibliotekarie; Nels Svvanberg, biträdande bibliotekarie; Frank Fritz, ceremonimästare; Fr. Ahlberg, yttre vakt; Louis Halvorson, Otto A. J^elson, revisorer.

Stå stark, du stolta skara,

I kampen för det mfil,

Dit hvarje svensk förening synes draga! För dig flns ingen fara,

Med vilja utaf stfil,

Gif hjelp och bistå dem som iiro svag;>.

För landsmännens intresse,

I smått, så väl som stort,

Fortfar att tappert strida Såsom du städse gjort.

I bredd med stjernströdd fana Res högt den gula, blå—

Och slut en brödraring omkring dem båda. De skola städs dig mana Till nya strider gå,

Då dubbelt ädla segrar vi få skfida.

Må lyckan städs dig följa Allt ifrån denna dag!

Och framgång skall du röna I alla företag.

—Otto.

SVENSKA BRÖDERNA.

“Svenska Bröderna” är i afseende på medlemsantal och ekonomiskt bestånd den starkaste af alla svenska

föreningar i staden.

Tanken på att få till stånd en sammanslutning och ett föreningsband bland svenskarne i Minneapolis uppstod för tjugotre år sedan hos följande personer: P. Osander, John Frisk, A. I. Beckman, G. Lundell, N. P. Liljengren,

E. W. Erlandson, Fred Petterson, P. Howard, A. Lindahl och P. A. Lindström. Dessa personer sammanträdde till ett möte på P. Osander & Co.'s verkstad den 2Ö:te November 1876. Resultatet af detia möte blef bildandet af föreningen "Svenska Bröderna." Men som tillfället alltid är vid bildandet af föreningar måste mycket arbete och många försakelser göras för att möta de financiela svårigheter som uppstodo. Till följd deraf drogo sig en del tillbaka, så att de enda, som slutligen togo verksam del i företaget voro: P. Osander, Fred Petterson, N. P. Liljengren,A. I. Beckman och E. W. Erlandson. Efter det några möten i Osanders och

A. I. Beckmans verkstäder egt rum, hyrde föreningen en lokal i hörnet af Washington och First avenues south, der de höllo sina möten i tre månader, derefter flyttade föreningen till Sniders Block på Hennepin avenue, nära Bridge Square, samt sedermera till Center Block, Nicollet avenue. Föreningens medlemsantal vid denna tid (1877) var 25. I Januari 1878 inkorporerades föreningen under statens lagar. Efter att hafva afhållit sina möten i Center Block

kunde åstadkomma, var $1,000; men genom fortsatta afbetalningar inbetaltes sista summan, $1,000, i Augusti 1897. Föreningen synes gå en lysande framtid till mötes med ett medlemsantal af omkring 300 samt penningar nog att möta sina utgifter, oaktadt utgifterna för år 1898 voro öfver $3,000. "Svenska Bröderna" är den enda svenska förening härstädes som eger egen lokal, och som till på köpet är skuldfri.

Föreningens nuvarande styrelse består af: Chas. Hedin, ordförande; Ben. Petterson, vice ordförande; L. A. Lind-

SVENSKA BRÖDERNAS HALL.

i fem års tid flyttade den sedermera till Vanstrums Block på Hennepin avenue och Bridge Square, der de qvarblefvo i omkring fyra år. Under denna tid uppstod tanken på att försöka skaffa sig egen lokal och resultatet blef att föreningen den 3:dje Augusti 1886 köpte sin nuvarande lokal, före detta Svenska Missionsvännernas kapell, i hörnet af Fourth Street och Eighth avenue south, efter den tiden kallad "Svenska Brödernas Hall," för en summa af $10,000. Första betalningssumman, som föreningen då genom frivilliga bidrag samt lån

gren, protokollsekreterare; Harry A. Lund, finanssekreterare; Albin Karlson, kassör; Martin Johnson, ceremonimästare; Chas. Lundberg, mre dörrvakt; Axel Johnson, yttre dörrvakt: A. B. Darelius, Theodore Korp och Gust A. Anderson, "trustees"; John Grunlund, Sam Schowell och ljust Bjornlund, finanskomitee; Erik Rudqvist, Chas. O. Swanson och Peter Nelson, sjuk-komitee

Enligt stadgarne fordras, att den som vill blifva medlem, ej får vara under 20 och ej öfver 45 år gammal. SällskapetMartin Johnson. Harry A. Lund. L. A. Lindgren. E. H. Carlson. Theo. Korp.

G. A Anderson. A. B. Darelius. Albln Carlson. Chas. Hedin. s. W. Schowell.

SVENSKA BRÖDERNAS TJENSTEMÄN.

är deladt i trenne ordensgrader. En broder kan efter att två veckor hafva varit medlem af första graden vid ett ordinarie möte inlemna ansökan om att blifva medlem af andra graden och för att vinna inträde till tredje graden, måste den sökande hafva tillhört andra graden minst två veckor.

Hvarje medlem, som fullgör sina plig-ter, erhåller i händelse af sjukdom eller kroppsskada, som gör honom oförmögen att arbeta, ett understöd af $3 i veckan om medlem af endast första graden; $4 i veckan om medlem af andra graden, samt $5 i veckan om medlem af tredje graden. Sjukhjelp utbetalas så länge sjukdomen varar; dock ej öfver $50 till medlem af för«ta graden, $75 till

medlem af andra graden, samt $100 till medlem af tredje graden, såsom sjukhjelp under ett år. När någon medlem dör, utbetalar föreningen såsom begraf-ningsomkostnader till den aflidnes anhöriga, eller till den, som ombesörjer begrafningen, en summa af $20, om den aflidne tillhört första graden; en summa af $25, om han

tillhört andra graden, och $35 om han tillhört den tredje graden. Medlem af första graden erhåller af föreningen, i händelse af sin hustrus dödsfall, som begrafningshjelp, en summa af $15; medlem af andra graden $20, och af tredje graden $25. Hvarje medlem är tre månader efter han erhållit första graden berättigad till en lifför-säkring af $500. Det är hvarje med-lems skyldighet, att till föreningen inbetala en assessment af $1.50 för bestridande af utgifter för lifförsäkringen.

Många familjer hafva under inträffad sjukdom och dödsfall erhållit understöd och hjelp af denna förening, ty föreningens syfte och ändamål var vid dess första början och är ännu i dag att, när nöd och sjukdom afbryter en medlems verksamhet, genom moraliska och mate-riela medel såsom sjukhjelp, understöd, visiter understödja och upplifva det sjunkande modet och gifva kraft att emotstå lifvets pröfningar, samt om döden infinner sig, genom begrafningshjelp och lifförsäkring söka i någon mån lindra det hårda slaget för de sörjande anför-vandterna. Följen Ottos uppmaning

Till eder.

Som här i ett främmande land,

Långt borta från Sverige, vår moder,

Med heder Tlllknutit ett starkt brödraband Och hjelpt mången lidande broder:

Till eder jag egnar,

Förutan allt tvång,

På vänskapens vägnar Nu denna min sång.

Ja, bröder,

Håll samman i tätare led.

Ty framåt bär alltid er bana,

Och stöder Hvarandra, men glöm ej den ed,

Ni svurit vår blågula fana.

Låt ovänner käxa Om edert förfall,

Ert samfund skall växa I dylika fall.

Som hemlig Förening förblifver du störst Af svenska föreningar alla.

Berömlig Du blifvit, ty jemt är du först Att hjelpa, när nöden hörs kalla;

Jag derför vill våga Att fälla en dom:

Till seger ni tåga,

Var säker derom!

Politiska Klubbar.

SVENSK-AMERIKANSKA UNIONEN, NORTH STAR LEAGUE OCH NORTH STAR REPUBLICAN CLUB.

År 1883 organiserades här i staden en Svensk-Amerikansk Republikansk Klubb. Kapten Andrew Sandberg val-

des till president och denna förening fortsatte sin verksamhet till svenskarnes fördel tills året 1893. Under dessa tio år voro följande i den ordning de äro nämda presidenter för denna förening: Kapten Andrew Sandberg, N. O. Werner och C. A. Smith. År 1893 omorganiserades denna politiska förening under namnet Svensk-Amerikanska Unionen med G. Theden till president, G. A. Petri sekreterare och N. P. Peterson, kassör. Unionen fortsatte under 1893 års kampanj sin verksamhet med stor framgång. Icke mindre än sju svenskamerikaner invaldes till embeten i stat, county och staden Minneapolis i följd af denna förenings kraftiga och eniga verksamhet, bland hvilka

kunna nämnas

G. Theden till statssenator och John E. Holmberg till sheriff för Hennepin county. År 1894 fortsatte Unionen sin verksamhet med samma embetsmän. På hösten år 1894 och vintern år 1895 öppnade föreningen en arbetsbyrå å hörnet af Washington och Third avenues south, som förestods af kapten Andrew Sandberg, och denna byrå skaffade arbete för icke mindre än 1,500 personer under de närmare tolf månader denna byrå existerade. Svensk-Amerikanska Unionen räknade under denna blomstrande tid öfver 800 aktiva medlemmar.

Den 8:de December 1896 organiserades å Orpheus hall en independent republikansk förening under namnet North Star League. North Star League var en sällskaplig, halft politisk organisation med sjelfständig hållning och med syfte att väcka landsmännen till förståelse och intresse för det politiska lifvet. J. W. Hernlund vardt dess ordförande, S. J. Turnblad sekreterare och L. N. Gayner kassör. Medlemskapet växte snart till 200 och derutöfver. Största uppmärksamhet egnades åt be-hofvet att göra landsmännen till fullständiga amerikanska medborgare, så att de enligt lagens skärpta bestämmelse skulle bli i besittning af rösträtt. Tusentals svenskar väcktes genom föreningens agitation till inseende af nödvän-digheten af att bli fullt röstberättigade medborgare.

Som emellertid North Star League hade många icke-republikanska medlemmar, gaf detta impuls till återupplif-vandet af Svenska Amerikanska Unionen hösten år 1897 med John F. Dahl som ordförande, Frank J. Peterson som sekreterare och F. O. Streed som kassör. Nu hade svenskarne tvenne rivaliserande organisationer med en helt och hållet och en öfvervägande republikanskt sinnad förening. Detta hjelptes med en sammanslagning af begge till en den i6:de Maj 1898 å ett stort möte å Labor Temple. Den nya föreningens namn vardt North Star Republican Club med J. Alb. Hagstrom som ordförande. J. A. Dahl som sekreterare och Theo-dore Korp som kassör. North Star Republican Club tog aktiv del i kampanjen samma år, men med ett ganska klent och tarfligt resultat på grund af bristande enighet att förenas om lämpliga svenska kandidater. Detta åter gaf anledning till omorganiserandet af den Svensk-Amerikanska Unionen 1 Juni 1899 med kapten Andrew Sandberg som ordförande och C. O. Alexius Olson till sekreterare. Begge de rivaliserande organisationerna ha under den sist förflutna sommaren och hösten gifvit öf-vertygande bevis på lifskraft. Men kraf-vet på enighet och sammanslagning har förmått dem att utnämna delegater för gemensamma möten till diskussion i saken. För närvarande ha begge organisationerna bestämt sig för att upplösas om en ny helgjuten organisation skall visa sig blifva en verklighet, bestämd att intaga begges plats under namn af “Monitor Republican League.''

SVEA MILITARY BAND.

Denna svenska musikkår organiserades år 1884. Den visade från början ha godt gry i sig, men det tog många år innan den lyckades svinga sig upp till sitt nuvarande stora och berättigade anseende för skicklighet och kompetens. Dirigenterna ha varit olika vid olika

perioder. Den förste var W. W. Sid-well. Vidare Oscar Ringwall, A. Nordström, Aug. Wennerström, A. M. Anderson, Herman Fisher, Gustaf Schu-bert, J. H. Watson, Geo. Sendner och J. A. Norling. För närvarande är professor Ringwall åter den som för bat-tongen öfver de raska "bandpoikarne.” Tjenstemän äro: H. Edlund, ordförande; A. L. Swenson, vice ordförande: Alfred Ekman, sekreterare; C. Anderson, kassör; J. A. Norling bibliotekarie. Svea Band består af 25 medlemmar. Det räknar två solister, har ett musikbibliotek värdt $400 och uniformer värda $500. Uniformerna ha flera gånger förändrats. De nu använda, en sammansättning af mörkrödt och blått, torde kunna anses de vackraste, som någon musikkår härstädes burit. Öfnin-gar hållas å Martins hall, Washington och Cedar avenues, hvarje måndags afton. Svea Band har haft många motigheter att bekämpa, men under de sista fyra åren ha arbetet och finanserna skötts på ett sätt, som betryggat utvecklingen af kårens resurser. Under ett par års tid hyrde Svea Band lokal af den svenska sångföreningen Orpheus i Labor Temple. och begge organisationerna arrangerade diverse fester och utflykter tillsammans. Då den första svenska sångarfesten stod för dörren, åtföljde Svea Band Orpheus på dess färd till Chicago och spelade vid detta tillfälle en hel vecka vid verldsutställ-ningen, dels engageradt af Svenska Sångarförbundet. dels af staten Minnesotas utställningskomitee. Svea Band räknas med skäl till en af vår stads yppersta musikkårer.

Gossar utnf “Svea Band,”

Spel’ upp en marsch, en fosterländsk,

Lftt höra, att I ären svenskar.

Som ha pft Colnmbl strand Bevarat tonerna från edert fosterland.

Stäm upp en ton. som allas hjertan röra.

I, Sveas söner, och lftt “yankeen" höra

Att er förening Hr sft rik,

Om ej pft penningar, sft uppft fin musik.

Kom. kom, alle man 1 led!

Marsolieren uti stadlsr takt;

Musiken ljuder, trumman bullrar

Sftsom förr pft blodig hed—Kom, skynden eder allesamman, följen med! Framåt I gån till seger oeli till ära— Lyssna blott på, och dessa toner bära Alla hem till fosterjord,

Till gamla Sverge, lång, långt bort i högan nord.

—Otto.

GUSTAF II ADOLF.

Den n:te Juni 1886 sammanträdde hos handelsexpediten Charles Olander här i staden tolf svenskar i den behjertansvärda afsigten att söka bilda en svensk nationalförening. Dess ändamål skall förblifva: Nytta förenadt med nöje samt att genom diskussioner, musik, sång, föreläsningar, exercis och gymnastik samt andra för kropp och själ förädlande tidsfördrif söka förbättra våra landsmäns ställning här på platsen, äf-vensom genom ömsesidig hjelpsamhet stå hvarandra till hjelp vid inträffande sjukdomsfall etc.

Föreningen Gustaf II Adolf och Svenska Gardet, hvilket sistnämda var en militär afdelning af föreningen, afhöll sitt första möte å Nordens hall den 2:dre Juli 1886. Detta var ett massmöte och 32 svenskar voro församlade, hvilka alla ingingo såsom medlemmar till föreningen. Detta var föreningens konstituerande möte, och var det efter eget behag antingen en medlem af föreningen önskade ingå i Gardet eller ej, eftersom de i verkligheten voro ett. De första embetsmännen voro: Robert Engdahl, president; Andrew Sandberg, vice president; Lambert Gisslow, protokollsekreterare; E. Bodin, finanssekreterare; Alex Carlson, kassör. För militärkompaniet voro följande invalda så-

som de första officerare: J. A. Dahl, kapten: Sam Rossell, förste löjtnant; John A. Werner, andre löjtnant.

De flesta af de första embetsmännen tjenstgjorde endast en kort tid. Nya blefvo således invalda att inlaga deras platser inom föreningen och gardet. Gardet fortsatte under gynsamma omständigheter tills på vintern år 1888, då några af dess ledande män voro af den tanken att gardet skulle ingå i statens milis såsom ett särskildt “Battery of Artillery,” hvilket verkligen skedde på dess exercismöte den 25:te Januari, och fortgick såsom sådant en tid. Men misshälligheter uppstodo, och på grund häraf sammanträdde 25 man utaf batteriet på privat möte den i4:de Mars och beslutade att afgå ifrån detsamma. Vid nästa exercismöte utträdde 32 man ifrån detsamma. Det var nemligen å mötet då batteriet var färdigt att inmönstra.

Af ofvanstående synes som om föreningens krafter vore brutna, och erkännas måste att dess bestånd syntes ganska ovisst. Men till all heder för de qvarblifna medlemmarne, om dock ett fåtal, och trots alla motgångar voro alla besjälade af den rätta andan, som kunde i framtiden se något stort. Med friska krafter gingo de denna framtid till mötes.

Föreningen inkorporerades den i6:de December 1889. Inkorporatörerna voro P. W. Edman, J. Ekström, Hans J. Johnson. Aug. Clarine, C. J. Nelson och J. Aug. Peterson.

Den militära atdelningen af föreningen fortfor till den 1 :ste Maj 1893. då den i anseende till en ny konstitutions antagande upplöstes. De medlemmar, hvilka utarbetade denna nya konstitution, under hvilken föreningen nu utför ?ina förhandlingar, voro: J. Aug. Peterson, John Grunlund, J. H. Johnson. C. J. Johnson. M. O. Hawkinson, P. W. Edman, J. M. Benson.

Af embetsmännen hafva flera blifvit återvalda och tjenstgjort i många terminer. En af dessa är kassör G. A. Smith samt förre protokollsekreterarenJ. H. Johnson, hvilken sistnämde tjenst-gjort i nio terminer eller fyra och ett "halft år. Han var åter nominerad under valet den i:ste sistlidne Maj, men antog .ej platsen.

De nuvarande embetsmännen äro följande: J. Aug. Peterson, ordförande; J. L. Sjösten, vice ordförande; Fred Rudberg, protokollsekreterare; F. O. Williams, biträdande sekreterare; G. W. Ericson, finanssekreterare; G. A. Smith, kassör; C. L. Anderson, marskalk; C. O. Linwall och Martin Oberg, ordningsmän; John Grunlund och C. A. Carlson, revisorer; S. P. Johnson, J. Ekberg och A. J. Anderson, trustees.

De medlemmar, hvilka vi nu få kalla grundläggare för föreningen eftersom de varit medlemmar sedan första dagen (den 2:dre Juli 1886), när den organiserades och qvarstått allt sedan och under dessa tretton åren nedlagt mycket .arbete för föreningens utvidgande, äro: J. Aug. Peterson. C. J. Nelson, P. A. Benson, N. P. Swadberg och N. B. Harlin. De äro de ende som qvarstått ifrån första dagen.

Föreningen har dock under de senare åren visat en stadig och grundlig framgång. Både i financielt och societ hänseende är den nu mycket framstående. Medlemsantalet öfverstiger nu 200 och flera ansluta sig oupphörligt nästan vid hvarje möte. Föreningen har mycket fästat sin uppmärksamhet vid sjuka och -nödlidande medlemmar. En manstark sjukkomitee är permanent inom föreningen, med två skickliga svenska läkare.

Föreningen har under senare åren donerat flere hundra dollars till sjuka och behöfvande personer, som ej äro medlemmar af föreningen, samt till hospital etc. Alla föreningens företag hafva i de flesta fall varit särskildt lyckade. Mycket har berott på den ihärdighet, sträf-van och det myckna arbete, som egnats af de trogna embetsmännen, såväl som

många andra af medlemmarne.

Framåt, gossar, höj baneret,

Och låt höra svensk fanfar!

Vecklen ut, så alla se det,

Edert präktiga standar.

Friskt framåt i slutna leder,

Strid för sanning, tro och rätt,

Åt konung Gustafs namn gör heder,

Ty ni är af samma ätt.

Ifrån gamla Sveriges stränder Ha’n I alla kommit hit,

Mestadels med tomma händer.

Men med kraft, med mod och flit,

Gån att vid hvarandras sida Kämpa troget hand i hand,

Gån att hjelpa dem, som lida,

Tillknyt fast ert brödraband.

Många svenskar redan slutit Sig till eder stolta trupp,

Och det starka band ni knutit Kan af ingen lösas upp.

Derför, gossar, strid med ära,

Strid för sanning, tro och rätt;

Ty den kung, hvars namn nl bära, Gjorde uppå samma sätt.

—Otto.

NYTTA OCH NÖJE.

Svenska fruntimmersföreningen Nytta och Nöje stiftades år 1886 på initiativ af fruarne Johanna Linderos och Lovisa Peterson för välgörande ändamål. Vid första mötet å lokalen 203 Hennepin avenue den 1 :ste Juli samma år voro elfva personer villiga att inträda i föreningen, som till ordförande och kassör valde ofvannämda fruar och till vice ordförande och finanssekreterare Miss Anna Lagerqvist och Mrs. Marie Svenson, respektive. Medlemmar måste vara af svensk härkomst och bosatta inom staten. Inträdesafgiften var 35 cents, sedermera höjd till 50 cents; månads-afgiften är 10 cents. Vid dödsfall erlägger hvarje medlem 50 cents och har skyldighet att bevista begrafningen. År

1894 omorganiserades föreningen för sjuk- och begrafningshjelp. Medlem erhåller i sjukhjelp $2 i veckan för en tid af fyra veckor i hvarje sex månader. Föreningen har vid flera tillfällen trädt hjelpande till för välgörande ändamål. Sålunda skänktes mat, kläder och penningar till genom branden i Hincklcy nödlidande personer. Till Svenska Hospitalet härstädes skänktes år 1898 sängkläder och en summa af $20. Samma år gafs en summa af $25 till en medlem som genomeldsvåda förlorat sina gångkläder. Inkomsterna under föreningens tretton-åriga tillvaro belöpa sig till $2,150 och utgifterna till $1,630, med något öfver $500 i kassabehållning. Medlemsantalet är för närvarande 90. Sedan föreningens stiftelse qvarstå sju medlemmar och hafva fyra dödsfall inträffat. Styrelsen för närvarande år består af Miss Olivia Florin, ordförande; Mrs. Emma Johnson, vice ordförande; Miss Beda Gustafson, protokollsekreterare; Mrs. Ida Carlson, finanssekreterare; Mrs. Lovisa Peterson, kassör.

BATTERY B.

Battery B, eller som det man och man emellan vanligen kallas Kapten Bennets batteri, tillhör första artilleribataljonen af Minnesota nationalgarde och inmönstrades i statens tjenst den 25:te Mars

1888 med Carl C. Bennet som kapten, Frank P. Bruce som premierlöjtnant och Andrew C. Haugan som underlöjtnant. Före inmönstringen benäm-des batteriet artillerireserven, senare Second Battery, och organiserades den 25:te Januari 1888 som en afdelning af Emmet Light Artillery i St. Paul. Genom en lag af legislaturen, som antogs den I2:te Februari 1889, upprättades en bataljon af beridna trupper att bestå af två batterier artilleri och en trupp kavalleri, allt under befäl af en major med stab. Det artilleribatteri, som fans i St. Paul, fick namn af Battery A, det i Minneapolis Battery B och kavalleriet First Troop of Cavalry. Underlöjtnant Andrew C. Haugan tog afsked den 2Ö:te Mars 1889, och vardt förste sergeant Andrew Olson hans efterträdare. Denne efterträddes i sin ordning den 29:de September 1892 af N. P. Nelson, hvil-ken den n:te Maj 1899 befordrades till bataljonsqvartermästare med premierlöjtnants rang. Löjtnant Nelsons befäl öfvertogs af Al F. Pray.

Battery B har allt från dess organisering varit en prydnad och en stolthet för vapnet. Den sammansättning af

disciplin, hållning och vederhäftighet, som utmärker befälet, genomgår och präglar hela kåren. Det klöfverblad af svenska officerare, som batteriet är stolt att ega, är en heder för det svenska namnet, och de ha T sina gossar ingjutit en svensk, det vill säga äkta militärisk anda. Under batteriets första öfnings-tid var det vanligt att trupperna betalade hyra till staden för lokalen i tyghuset. Detta bruk vardt afskaffadt på kapten Bennets initiativ. Den 21 :ste Oktober 1892 deltog Minnesotas nationalgarde i invigningshögtidligheterna i och' för verldsutställningen i Chicago, hvar-vid Battery B skördade allmänhetens, pressens och kamraternas respektiva beröm för sin utmärkta hållning vid revyn. Battery B har med intresse och de bästa resultat deltagit i hvarenda lägermöte, som hållits sedan dess organisering. Till det första af dessa, år

1888, marscherade batteriet, som då bestod af en pluton, ned till Lake City. användande tre dagar för

nedmarschen och återvändande från mötet med ångbåt uppför Mississippi. Under den förskräckliga cyklon, som hemsökte Camp Lakeview år 1890, ådagalade kapten Bennet, hans officerare och manskap glänsande bevis på mod, sinnesnärvaro och omtänksamhet. Den 8:de Oktober 1898 utkommenderades Battery B till scenen för indianoroligheterna vid Leech Lake och förekom med två veckors uppehåll vid Deer River befarade upplopp och blodsutgjutelse. De be-hjertade och ridderlige officerarne i Battery B och deras präktiga gossar åtnjuta sällspord popularitet bland sina militärkamrater och hos Minneapolis-befolkningen, hvilken senare med glädje motser hvarje tillfälle att få beundra deras vackra uniformer, goda hållning och förträffliga rörelser. Blott två saker ha vållat kapten Bennet och hans män ledsnad, nemligen att regeringen ej gaf dem tillfälle att gifva spanjorerna prof på deras "bästa exercis," och att det befunnits för dyrbart att bestå batteriet med egen militärmusik. Batteriets mu-Kapten C. C. Bennet.

Premierlttjtnant Frank P. Bruce. Qvarteruiilstare Lojtnant Nels P. Nelson.

OFFICER ARE, BATTERY "B."sikkar existerade intill för två år sedan, då den beklagligtvis måste upplösas. Att det käcka batteriet undslapp Cubas aromatiska biffkött och Philippinernas träskfebrar kunna vi ej annat än lyck-önska dem till. Batteriets numerär är

76 manskap och tre befäl. Nästan hälften af manskapet utgöres af skandinaver eller äro af skandinavisk härkomst.

dess första sångarfest vid verldsutställ-ningen i Chicago den 2i:ste, 22:dre och 23 :dje Juli 1893, hvaraf minnet och triumfen ej skall så snart utplånas ur sån-garnes hjertan. På grund af en långvarig sjukdom måste dock J. Björkman afstå från sin plats som föreningens ledare på hösten år 1893, och valdes professor Erik Oulie såsom dirigent.

SÅNGFÖRENINGEN UNGA SVEA.

UNGA SVEA.

Sångföreningen Unga Svea organiserades den 2i:ste Juli 1892 af några för svensk sång ifrande arbetare, under ledning af John Björkman, som ej sparade hvarken tid eller möda för att bringa föreningen framåt. Unga Svea anmäldes till inträde i Svenska Amerikanska Sångarförbundet vid dettas stiftande tacksägelsedagen år 1892, och deltog i

Vid den internationela sångtäflingen i expositionsbyggnaden i Minneapolis den i7:de Maj 1896 blef Unga Svea genom publikens röstning tillerkändt det populära priset. Vid sångtäflan den io:de September 1898, arrangerad af "Carnival of Fire," tillerkändes föreningen af en amerikansk prisdomare det tredje priset. På grund af mindre gynnande omständigheter kunde ej UngaSvea mangrant deltaga i den andra svenska sångarfesten eller i sångarfärden till Sverige år 1897, utan måste nöja sig med att sända en enda representant, C. E. Johnson. Medlemsantalet är för närvarande 20. Föreningens tjenste-män äro: John Björkman, ordförande; Richard Wallin, vice ordförande; Henry Anderson, sekreterare; H. Tidholm, finanssekreterare; Charles E. Johnson, kassör.

SVENSKA CENTRALFÖRBUNDET.

Den framgång, som följt sammanslutningen af alla Chicagos svenska föreningar till ett centralförbund, gaf anledning till att försök gjordes härstädes i samma rigtning. Sångföreningen "Orpheus" och "Svea Band" hade på flera sätt samverkat med hvarandra och i två år tillsammans med föreningarne "Norden" och "Gustaf Adolf" firat Förfädernas Dag, då det på hösten år 1895 beslöts att bilda ett centralförbund. Delegater mötte från de fyra nämda föreningarne å Orphei klubb och en konstituerande komitee, bestående af Dr. Victor Nilsson, Alfred Ekman och Otto A. Nelson, tillsattes att utarbeta stadgar. Dessa formulerades hufvudsakligast i enlighet med Chicago-förbundets och inbjödos alla svenska föreningar att sammansluta sig till ömsesidig förkof-ran samt för att hjelpa landsmän, som oförskyldt råkat i nöd eller juridiskt trångmål. De fyra stiftande föreningarne arbetade städse i fullständig harmoni genom sina respektive delegater, men den väntade anslutningen från majoriteten af svenska föreningar lät för-gäfves vänta på sig.

Svenska Centralförbundet höll under sommaren år 1896 en utflykt till Ryd-marck's Island, men detta var dess

sista större kraftyttring. Det mötte reguliärt intill hösten år 1899, då ajournering sine die beslöts på grund af det slappa intresset. Organisationen är dock icke upplöst och torde måhända fyllas af nytt lif en dag då svenskarne vaknat ur sin

slöhetssömn. Svenska Centralförbundets ordförande är sedan dess organisering Dr. Victor Nilsson; Otto A. Nelson är sekreterare och G. A. Smith

kassör.

JOHN ERICSSON MEMORIAL ASSOCIATION.

Hvarthän i detta land vl kosan ställa:

Från Mexico till Mississippis källa,

Från Delaware till skogigt Washington,

Vi träffa folk, som vi få landsmän kalla. Och frågas det, hvem ypperst var bland alla. Så svaras ljudeligt: John Ericsson.

VI hitintills med ord oss låtit nöja,

Men nu vi önska äfven blicken höja Mot bilden af vår stolthets föremål;

Och ej blott det: — vi vilja äfven visa För andra folk, att när vi något prisa.

Det också deras stränga granskning tål.

När 1’ankeen höres yfverboret skräfla,

Att intet folk med honom mäktar täfla;

Att svensken vida under honom står;

Att intet skäl till tack mot oss ens finnes, —Då fråga vi helt enkelt, om han minnes John Ericsson och dennes “Monitor.”

Strax efter svenskarnes hedersdag i den unga jettestaden vid Michigan, den 23:dje Maj 1891, då det ståtliga Linnce-monumentet aftäcktes i Lincoln Park, umgicks nedskrifvaren af dessa rader med den ideen att det borde ligga hvarje Minnesota-svensk om hjertat att få visa sin patriotism genom att resa ett minnesmärke öfver den störste svenskamerikanen, “landets räddare,” vetenskapsmannen John Ericsson, ty för oss svenskar finnes intet namn, som är oss mera dyrt och kärt, intet svensk-amerikanskt namn, som lyser med sådan glans på ärans och minnenas firmament som Monitors skapare, John Ericsson.

Det skulle kanske icke vara för djerft att påstå att en Erikson, en nordbo upptäckte detta land och en annan Ericsson, likaledes nordbo, räddat det.

Den enes minnesmärke är rest i detta land af nordbor; hvarför skulle då icke nordbor resa högt den andres?

De inträffade hårda tiderna qväfde det gryende försöket till att börja med och sedermera, den i7:de Maj 1895, väckteJohn W. Arctander förslaget bland norrmännen att uppföra ett monument öfver deras favoritson, Ole Bull.

Denna Arctanders framtidsdröm visade sig också, redan den andra årsdagen derefter, förverkligad i brons, ty den I7:de Maj 1897 aftäcktes den ståtliga statyn i Loring Park.

Nu först voro hindren för svenskarne undanröjda och täflingskonflikt i monu-mentsfrågor stod utom dagordningen. Några veckor efter Ole Bull-statyns af-täckande sammankallade Alfred Söderström till “Svenska Folkets Tidnings’’ kontor ett halft dussin af stadens i offentliga angelägenheter aktiva landsmän för att om möjligt få dem att förena sig med honom till en organiserad monumentskomitee för uppförandet af en staty öfver John Ericsson. Allas tankar öfverensstämde, så när som i fråga om komiteens sammansättning, i hvil-ket fall de flesta voro af den åsigten, att man borde sammankalla ett svenskt massmöte, som skulle formulera en hela staten omfattande komitee. Enligt inbjudan i de svenska tidningarne egde följaktligen ett väl besökt och entusias-stiskt

massmöte rum å Orpheus hall den 2o:de Juli. Kapten C. C. Bennet valdes till tillförordnad ordförande och Herman Stockenström till sekreterare. En resolution affattades vid detta möte, att en staty till John Ericssons minne skulle uppföras i Minneapolis och en så kallad general-komitee af 25 personer tillsättas bland de närvarande, tillika med en medlem från hvar och en af de svenska församlingarne och föreningar-ne i staden, jemte öfriga som önskade att blifva medlemmar af nämda komitee, hvilken befullmäktigades att bilda en organisation i öfverensstämmelse med den vidtagna resolutionen.

General-komiteens första reguliära möte hölls i C. C. Bennets butik (hvilken kapten Bennet alltjemt öfverlåtit till komiteens förfogande). Vid detta möte utvidgades general-komiteen och det beslutades dessutom att inbjuda alla församlingar och föreningar i Minnea-

polis att utse en representant å general-komiteen. En komitee bestående af C.

C. Bennet, Herman Stockenström, A.

B. Darelius, Francis Bergström, C. O. Alexius Olson, E. A. Kempe och Edwin Björkman, tillsattes att utarbeta ett förslag till konstitution och bilagar och att uppsätta inkorporationshandlingar, hvilket allt skulle vara färdigt till den io:de Augusti, då ett större pålyst möte i Orpheus hall skulle ega rum. Detta sistnämda möte var talrikt besökt och att intresset för det storartade företaget var allmänt bland våra landsmän, bevisades bäst af att så många framstående svenskar från olika delar af staten infunnit sig. Bland dessa höllo flera entusiastiska tal, hvari de upplyste de närvarande Minneapoliterna om att svenskarne ute på landsbygden med största intresse omfattade saken, och att det kraftigaste understöd kunde påräknas vid resandet af en minnesstod öfver den störste svensk-amerikanaren, John Ericsson.

Efter det konstitution och bilagar blifvit antagna, beslutades det att tillsätta en verkställande komitee, bestående af 40 medlemmar. Valet af em-betsmän utföll sålunda:

Domare Andrew Holt, Minneapolis, president; Herman Stockenström, SL Paul, förste vice president; John Lind, New Ulm, andre vice president; M. Wahlström, St. Peter, tredje vice president; C. C. Bennet, Minneapolis, fjerde vice president; C. O. Alexius Olson, Minneapolis, sekreterare; E. A. Kempe, Minneapolis, finanssekreterare; C. A. Smith, kassör.

Till medlemmar af den verkställande komiteen valdes från Minneapolis: John W. Hernlund, C. J. Swenson, Erik Rhode, Peter Nilsson, Andrew Anderson, Swan J. Turnblad, Alfred Söderström, Dr. O. A. Fliesburg, C. J. Johnson, P. G. Sjöblom, Gustave Theden, Edwin Björkman, A. Sandberg, O. W. Oestlund, John E. Holmberg, John A. Nordeen, Dr. C. J. Ringnell, P. P. Swensen: Dr. Victor Nilsson, AdolphPeterson, A. Palmström, pastor O. A. Toffteen, L. N. Gayner, J. O. Peterson, Bengt Aronson.

Ytterligare valdes som medlemmar af komiteen: Dr. C. H. Cassel, Litch-field; John P. Hedberg, Kensington; John Ostrom, Warren; Otto Wallmark, Chisago City; Dr. J. J. Eklund och E. Olund, Duluth; A. T. Lindholm, Still-water; Hugo Lundbohm, Brandon; A.

F. Nordin, Willmar; Albert Berg, O.

H. Arosin och Dr. E .M. Lundholm, St. Paul; A. G. Rosing och Peter Nelson, Red Wing; John W. Peterson, Vasa.

Denna komitee utgör nu med valda embetsmän anföraretruppen för John Ericsson Memorial Association.

Den första tillställning, som gafs till förmån för monumentsfonden var en föreläsning af kapten Hans Anderson, den siste qvarlefvande af manskapet på “Monitor,” å Svenska Tabernaklet, den 3:dje December 1897.

Förutom det musikaliska programmet uppträdde som talare: Domare A. Holt, Herman Stockenström, John Lind, W.

H. Eustis och kapten Hans Anderson. I sitt föredrag om “John Ericsson och hans samtid” gaf John Lind en fullständig och intressant biografi af Monitorens uppfinnare. Den “dragande” attraktionen, kapten Hans Anderson, var på långt när ej så lyckad i sitt föredrag som man hade väntat, och dessutom var det vid flera

tillfällen svårt att uppfatta hans ord, emedan det alltid var omöjligt för kapten Andersons impressario eller manager att kunna förmå den hedervärde åldringen att bibehålla sina löständer i mund, då han steg upp på tala-retribunen.

De förnämsta tilldragelserna i föreningens historia äro de tvenne banketter, som afhöllos å Hotel Nicollet den 9:de Mars 1898 och år 1899 för firandet af “Monitors” seger öfver “Merrimac” vid det afgörande sjöslaget vid Ilamp-ton Roads. Den första banketten besöktes af omkring 225 personer och den senare af cirka 200.

Bland talarne å den förstnäinda tillställningen märkas förnämligast föreningens president, Andrew Holt, Hon. L. A. Rosing, statsuniversitetets president, Dr. Cyrus Northrup, A. F. Nordin, Herman Stockenström och major George Blight Halstead, hvilken sjelf var ett ögonvittne till striden mellan “Monitor” och “Merrimac.”

Den andra festens talare utgjordes af Andrew Holt, A. F. Nordin, guvernör John Lind, A. T. Lindholm, borgmästare James Gray, Rear Admiral J. F. R. Foss, J. L. Dobbin och vice guvernör Lyndon A. Smith.

Vid den förstnämda banketten upplästes af amerikanske författaren Henry Slade Goff ett poem öfver “John Ericsson,” af hvilket vi här endast återgifva dess sista stanza:

Now build ye a statue to John Ericsson, To the land rendered free by the great Washington,

Now build ye a statue to Scandia’s son,

And the old world and the new world's united in one.

Let it stand where the waves of humanity beat

And the throng of the city and country folk meet;

Where the voice of the laughing of waters calls

To the echoing thunder of Anthony’s falls. At the heart of the continent let its fair form

Arise to the sunshine and pierce the dread storm.

Where the land stretches far and the western winds blow.

And the father of waters is rolling below, Lay firm its foundation and build ye thereon The features and form of the great Ericsson;

In majesty build it high into the air.

And name ye the site for it Ericsson square.

I socielt hänseende har det följaktligen visat sig att föreningen är af stor vigt, alldenstund den infört en ny svensk-amerikansk nationaldag, då hundratals landsmän från alla delar af staten komma tillsammans för att fira hjelte-dåden af vikingarnes ryktbara efterträdare i uppbyggandet och utvecklingen af denna stora nation; en fest, då vi hvarje år komma tillsammans för att lyssna till böljorna som rulla öfverfö

MEDLEMSBREF FÖR JOHN ERICSSONS-FÖRBUNI)ET.

Hampton Roads. De blåa böljorna, som en gång af “Merrimac” purprades med blod, sjunga nu för evärderliga tider en frihetshymn till John Ericssons ära.

Med en stod af John Ericsson resa vi icke blott ett monument åt en stor uppfinnare, som gjort den svenska folkstammen känd och ärad i Amerika, utan äfven ett vårdtecken åt vensk-amerika-nismen. Må hvarje svensk i Minnesota derföre bidraga med en skärf till detta ädla ändamål. Det tarfvas ju ej så mycket per man af de 120,000 svenskar, som här bygga och bo (förutom kanske tre eller fyra gånger det antalet, hvilka äro födda här i landet). Hvad som är af största vigt, är att på alla håll och kanter insamla medel genom direkta subskriptioner samt genom en mängd olikartade fester, picnickar och andra tillställnnigar. Härtill fordras en ofant-

lig tidsuppoffring, och har den verkställande komiteen derför utnämt sin sekreterare, C. O. Alexius Olson, till “manager,” en befattning som härvidlag fordrar ett ytterst ihärdigt arbete samt en ofantligt stor

organisationsförmåga. Närstående teckning gifver endast en svag idee om föreningens kostbara och konstnärligt utförda medlems-certifikat. Detsamma visar ett utmärkt porträtt af John Ericsson, jemte en förträfflig framställning af striden mellan “Monitor” och “Merrimac” vid Hampton Roads, den 9<de Mars 1862. Vid nedre kanten af certifikatet intryckes edert namn, som intyg på att ni är medlem af föreningen samt deltagare i ett af de största och mest hedrande national-företag, som någonsin satts i verkställighet af svenskarne i Minnesota. Hvad är derföre mera naturligt än att den praktfulla taflan borde pryda hvarjesvenskt hem i Nordvestern. Insänd $i till föreningens sekreterare, C. O. Alexius Olson, Temple Court, Minneapolis, och erhåll ett af dessa medlems-certifikat (16x20 tum), graveradt i fem färgtoner. De som kontribuera $5 eller mer erhålla ett certifikat tryckt i åtta kulörer, samma utkast, men större och af mera elegant utstyrsel, samt med donators namn tryckt med stora götiska bokstäfver.

Om utgifvaren af detta lilla arbete nu kunnat visa dess läsare en teckning öfver “John Ericssons statyn i Minneapolis,” hade ett af hans käraste älsklingsmål vunnits, men som tid derför ännu återstår, kunna vi ej annat än önska det hvarje svensk i Minnesota ville vara med om att på ett värdigt sätt hedra vår store landsmans minne genom att uppföra en ärestod, hvilken kommer att lända oss svenskar till heder i evärde-liga tider.

Må hvar och en derför gripa verket an med kraft och energi, ty det är vår heder och ära, som det nu gäller.

SANNING OCH FRIHET.

“Sanning och Frihet” är namnet på en diskussionsklubb, som håller sina föredrag och öppna diskussioner i religiösa och politiska frågor hvarje söndags eftermiddag i I. O. G. T. hall, Seven Corners. Den unga rabulisten, som kallar John Mattson för sin pappa, kom till verlden i Februari 1899 och räknar nu 46 medlemmar med ett bibliotek af 150 band. Föreningen “Sanning och Frihet” har följande tjenstemän: Fred Wilson, ordförande; Malkom Anderson, vice ordförande; John B. Anderson, sekreterare; Olof Westling, finanssekreterare, och Tilda Erikson, kassör.

ODIN KLUBB.

“Odin Klubben,” en sociel förening bland stadens skandinaviska affärsmän, organiserades och inkorporerades den 15:de Februari 1899. Klubbens tjenstemän och trustees äro: C. C. Bennet, president; Henry J. Gjertscn, vice presi-

dent; C. A. Quist, sekreterare; Thomas Hanson, kassör, Thorvald Guldbrand-sen, N. P. Nelson och Frank E. Moody. Klubben, som nu räknar öfver 50 medlemmar, är ännu för ung för att förete något af specielt intresse. Förutom det att klubben i det närmaste har samma program som “Scandia Klubb,” hvilken existerade i ungefär sju års tid från mediet af 1880-talet, är dess uppgift att invitera “notabla resande,” som besöka vår stad; synnerligast som ingen särskild förening är i stånd eller färdig att genast emottaga dem på ett enligt förhållandena passande sätt. “Odin” har hyrt sig en elegant våning i den nya byggnaden på hörnet af Hennepin ave-nue och Seventh Street.

QVINNOFÖRENINGEN IDUN.

Denna den yngsta af alla- svenska föreningar organiserades den I9:de November 1899 med syftemål att verka för yrkesskydd samt högre betalning för qvinliga butiksbiträden, sjukhjelp, kunskapers spridande genom diskussioner och fritt läsrum samt för förädlande nöjen som sång, musik och deklamation med mera. På samma gång som den kommer att tillgodose de sällskapliga krafven, är den således också en skydds-och sjukhjelpsförening. Föreningen, som räknar 25 medlemmar att börja med, styres för närvarande af: Dr. Ingeborg Tauström, ordförande; Mrs. J. Dahl, vice ordförande; Mrs. A. Sand-quist, andra vice ordförande; Miss Ingrid Lundblad, kassör; Miss Hilma Anderson, protokollsekreterare, och Miss Lydia Lagerquist, korresponderande sekreterare. Föreningen möter regelbundet i Svenska Templet den första och tredje lördagen klockan 8 e. m. hvarje månad.

SVENSKA DRAMATISKA SÄLLSKAPET.

Svenska Dramatiska Sällskapet är en af vår stads yngsta organisationer till namnet, men ej till gagnet. De verksamma viljorna inom densamma äronemligen till en stor del de, som skänkte lif och betydelse åt Orphei Dramatiska Klubb, nemligen Miss Emma Nilsson, Dr. Victor Nilsson, Mr. och Mrs. Herman Lindberg, Mr. Ernest Magnusson med flera. Den yttre anledningen, som satte dessa dramatiska krafter i rörelse och förmådde dem att med anlitande af andra dugande sådana slå nya slag för svensk teater, var ankomsten hit förli-den höst af Mr. Richard Rosengren från Chicago, en energisk och talangfull amatörskådespelare. Svenska Dramatiska Sällskapet uppträdde först med "Kärlek och Upptåg" af Uller på Dania hall den I2:te November 1899 och nyårsdagen 1900 med "Vermländingarne" på Normanna hall, begge gånger med nästan exempellös framgång. Dania hall har aldrig varit så fullpackad som vid nämda tillfälle, och "Vermländingarne" gafs inför den största publik, som någonsin varit samlad att åse en skandinavisk teaterföreställning i Minneapolis. Miss Emma Nilsson skänkte åt "Vermländingarne" den i både dramatiskt och musikaliskt hänseende yppersta Anna som varit sedd å amerikansk scen, och Mr. Emil Meurling gaf en dråplig Löparenisse. Sällskapet utvisar utefter hela linien prof på framåtgående, ar-betskraftig talang. "Kärlek och Upptåg" spelades om i St. Paul, "Vermländingarne" i Minneapolis. Sällskapet arbetar med lif och lust på att förvärfva sig nya lagrar af en allmänhet, hvars favorit det är, och af en press, hvilken är det bevågen.

NORSKA OCH DANSKA FÖR= ENINGAR.

SÄLLSKAPET DANIA.

Som redan omnämts omfattade föreningen "Norden" i början på 1870-talet de tre skandinaviska elementen i Minneapolis; men unionen bland brödrafolken blef ej af lång varaktighet, på grund af den jalousi som uppstod mellan före-

ningens olhca medlemmar. Norrmännen vunno i början majoriteten och dan-skarne drogo sig tillbaka; sedermera fingo svenskarne öfverhand och norrmännen retirerade, hvadan hvar nation för sig började bilda egna föreningar.

I åratal insågo danskarne nödvändigheten af en starkare sammanslutning samt en förbättring af deras sällskapliga förhållanden, och genom Christen Ber-telsens och A. Therkildsens, med flera, energiska verksamhet organiserades sällskapet Dania, såsom en literär välgörenhetsförening ,den io:de November

1875-

Föreningens första tjenstemän voro; Jens Larsen, president; C. Bertelsen, vice president; Jens Peter Jensen, sekreterare; A. M. Scack, biträdande sekreterare; A. Therkildsen, kassör, samt

C. Madsen och Peter Christensen, trustees.

Det dröjde likväl ej länge innan föreningens medlemmar fingo åtnjuta nöjet att se sitt företag krönas med en lysande framgång.

Föreningen var till att börja med liten och fattig, emedan de få danskar som funnos i staden hade alla kommit tiit för att förbättra sin ställning; men den stora välgörenhet och den hjelpsamma hand som sällskapet likväl utsträckte till sina medlemmar, såväl som till utomstående landsmän, gjorde föreningen omtyckt och omhuldad af hvarje dansk man och qvinna i staden, och som ett bevis derpå kan omnämnas, att stadens danska damer, den 5:te Juni 1881, förärade sällskapet med tvenne vackra sidenflaggor, en amerikansk och en dansk, värda $250.

Ett af sällskapets tidigare företag var upparbetandet af ett litet bibliotek till fritt bruk för föreningens medlemmar. Genom träget arbete och personliga uppoffringar bland åtskilliga medlemmar, förnämligast C. Newman, insamlades ett större antal nyttiga böcker, hvilka blefvo grundvalen till föreningens nuvarande bibliotek, som räknar öfver 400 volymer, deribland flera repre-senterande Amerikas and Danmarks yppersta författare.

För en längre tid höll föreningen sina möten å Martins hall, hörnet af Cedar och Washington avenues, men slutligen tillsattes en komitee af tre, nemligen M. F. Hinch, C. Bensen och T. H. Paulsen, för att uppsöka beqvämare qvarter. Efter åtskilliga undersökningar rapporterade komiteen att det var danskarnes i staden önskan att en dansk societetsbyggnad uppföres, hvilken föreningen Dania efter hand skulle sträfva att komma i full

besittning af. Föreningen skulle i denna byggnad med ens

DANIA HALL.

erhålla sina behöfliga lokaler och klubbrum. Projektet upptogs med allmän entusiasm. Ett aktiebolag med $50,000 kapital organiserades af föreningens medlemmar samt af åtskilliga utomstående patriotiska danskar, och inkorporerades under namn af “Dania Hall Building Association.”

Bolagets första direktion utgjordes af: Peter Clausen, president; W. L. Kisler, vice president; J. II. Paulsen, sekreterare; J. H. Stahr, kassör; M. F. Hinch,

C. Benson, C. Newman och R. Chris-tensen. Vid direktionens första möte hade Danias medlemmar redan subskri-berat $2,600 samt inom ett år $5,000.

Aktier såldes till höger och venster och flera donationer emottogos från åtskilliga af stadens ledande medborgare. C. A. Pillsbury ensam donerade $300 till företaget.

Många byggnadstomter voro på förslag, men genom L. Meldahls tillmötesgående erhöllos slutligen tvenne tomter på de mest fördelaktiga vilkor å hörnet af Cedar avenue och Fifth street.

C. Newman och M. F. Hinch tillsattes på byggnadskomiteen och C. F. Struck valdes till bolagets arkitekt.

Hösten år 1885 fullbordades grunden till den nya byggnaden. Den 5 :te Juni 1886 lades hörnstenen med högtidliga ceremonier under sällskapet Danias au-spicier, och den io:de November samma år (föreningens årsdag) invigdes den ståtliga fyravånings-byggnaden. Den första våningen upptages af butiker, den andra af kontor och föreningens klubbrum samt den tredi e och fjerde våningen af en stor sal med scen, läktare, förmak och garderob, etc.

Byggnaden och tomterna tillsammans kostade $35,000.

Föreningen Dania har alltjemt betalt hyra till byggnadsföreningen för de lägenheter, som den nyttjat.

Till slut uppstod en Tlten rubbning mellan Dania och byggnadsföreningen, förorsakad mestadels af de inträffade kritiska tiderna; men några af föreningens vänner samt förkämpar för det danska namnets ära kommo till undsättning och föreslogo att Dania skulle köpa byggnaden af byggnadsföreningen och samtidigt ikläda sig allt ansvar.

För $26,000, den återstående skulden på byggnaden, uppköpte Dania bygg-nadsföreningens intresse, den I5:de April 1896, och blef på så sätt ensam egare af byggnaden.

Redan första året lyckades Dania af-betala $2,700 och har allt sedaji dess minskat skulden för hvarje år. Den nu-varande skulden nå byggnaden är $22,000.

Bland föreningens på senare tider mest aktiva medlemmar räknas: H. J. Christensen, C. A. Quist, C. Jörgensen, F. Reesen, M. F. Hinch, C. Jacobsen, M. Rasmussen, T. H. Paulsen, Carl Jen-sen, N. C. Nelsen, T. N. Hoirup, M. Bock, O. W. Lund, R. Rasmussen, Mads Christensen, A. Hansen, N. C. Jepson, C. C. Christensen och J. Jörgensen med flera.

Medlemsantalet för närvarande uppgår till 165 och dess tjenstemän äro: O. W. Lund, president; Chr. Petersen. vice president; E. Jensen, korresponderande sekreterare; J. Jörgensen, finanssekreterare; N. C. Nelson, kassör; A. Hansen, M. Rasmussen, P. Hansen och J. M. Christiansen, trustees.

Bland föreningar härstädes åtnjuter Dania ett stort anseende och oaktadt danskarne endast utgöra en ringa del af den skandinaviska befolkningen i Min-neapolis, voro de de första, som genom harmoni och endrägt byggt sig ett monument, som de med skäl kunna känna sig stolta öfver.

FRAM.

Denna norska literära förening har till ändamål att främja literära och kul-turela intressen bland den skandinaviska, särskildt den norska befolkningen, genom läsning, föredrag och debatter i skönliterära och andra

ämnen af intresse för dagen. I ändamålet ingår också att uppöfva medlemmarnes orato-riska anlag. Föreningen har, sitt syfte likmätigt, förskaffat sig ett bibliotek, som i rikedom på böcker af författare från de tre nordiska landen torde vara allenastående i Minneapolis. Det är stadt i stadig tillväxt, omfattar alla lite-raturgrenar och är särdeles flitigt anli-tadt af medlemmarne. Ofta hålles af någon af de senare literaturhistoriska föredrag med åtföljande diskussion öfver det behandlade ämnet. Intresset för skandinavisk literatur är, som bekant, dess värre temligen skralt bland nord-

borna i Amerika, och "Fram" har der-lör haft många svårigheter och betydligt motstånd att bekämpa. Men föreningen har efter sjutton års tillvaro aldrig varit i så blomstrande skick som nu, med ett medlemsantal större än någonsin tillförne.

"Fram" har på flera sätt gifvit oför-tydbara bevis på dess önskan att verka för skandinavernas odling och enighet. Sålunda stälde föreningen sig i spetsen för en agitation med syfte att förmå lcgislaturen att antaga lagen om på statens bekostnad cirkulerande bibliotek och att i dessa boksamlingar gifva en lagfäst plats åt skandinavisk literatur. Den nya bibliotekslagen vardt antagen, men utan någon särskild bestämmelse 1 önskad riktning. "Fram" har med än mindre framgång arbetat för en sammanslutning af alla stadens norska, eller eventuelt alla dess skandinaviska föreningar. Ett af dess senaste önsknings-mål, på hvars förverkligande "Fram" med ifver verkar, synes slå bättre an. Det är en sammanslutning med gemensam nationel organisation af alla literära föreningar bland skandinaverna i Amerika. Föreningens 75 medlemmar möta ("fram") hvarje torsdags afton å Dania hall. Dess nuvarande tjenstemän äro: Arne Ofstie, ordförande; C. M. Stade, vice ordförande; N. Olsen, sekreterare, och John A. Bruheim, kassör.

NORMANNA INFANTRY COMPANY.

Denna organisation bildades på ett af fullt 200 norrmän besökt och entusiastiskt intresseradt möte å Wahls hall å Twenty-fifth och Riverside avenues, den 4:de Juli 1884. O. H. Flakstad och Hans Wahl fungerade som ordförande och sekreterare. Som åsigterna voro delade, huruvida en strängt militärisk eller en mera civilt borgerlig skarp-skytteorganisation skulle effektueras, tillsattes en komitee af sex för utredning af frågan. Vid nästa möte rapporterade denna, men ehuru det element, som favoriserade sträng militärisk organisation var i majoritet, var sådan dockbeslutad först med tillägg att omfatta också skarpskytte-elementets önskningar. Organisationens först antagna namn blef "The Norwegian Rifle Club" och dess förste officerare blefvo kapten Hans Wahl, befälhafvare, och kapten John E. Kvittum, qvartermästare. Till direktörer invaldes: B. Kindlien, president; O. H. Flakstad, sekreterare; kapten Hans Wahl, H. Peterson, kapten J. E. Kvittum, general Henry J. Gjert-sen, kapten Louis Ness, Halvard Axelson, C. Thompson, H. Askeland, C. Olsson, A. Wasmuth.

Efter några år ändrades namnet till Normanna Infantry Company. Vackra uniformer, militäröfningar och parader kommo nu på dagordningen. Detta pågick några år, och i alla offentliga parader tog Normanna Infantry Company städse en hedrande och verksam del. Kompaniets olika kaptener ha varit: Hans Wahl, John E. Kvittum, K. L. Opheim, John Hermstad, O. Mel-lem, T. G. Lee och A. Thingstad. Men tiderna förändras och vi med dem. Skarpskytteöfningarne fingo en allt mer och mer framskjuten plats, under det militäröfningarne råkade i lägervall. Härtill bidrog den inträffade upplösningen af Norwegian Rifle Association för några år sedan, då många af denna civila organisations medlemmar ingingo i infanterikompaniet. Detta senare eger numera en präktig skyttebana å Foss mejeriegendom nära Keagan's Lake. Här har uppförts ett praktiskt och komfortabelt hus uteslutande för målskjut-ningsöfningars hållande. Men sistliden vår tillbygdes en elegant afdelning för damernas trefnad och sällskapliga samqväm. De qvinliga medlemmarne visa stort intresse för målskjutnings-sporten ocli utgöra en öfningsklass för sig sjelfve med lättare gevär och kortare distans.

NORMANNA MUSIKKÅR.

Denna musikkår organiserades den 20:de november 1884. Bland dess första medlemmar voro A. Bratberg. C.

Wolling, G. Jevne, O. H. Flakstad, H. Eggan, O. F. Eggan, Andrew Peterson, M. J. Wold, H. Riegels, Ole Wold, Chas. Hertzenberg, Martin Martinson, John Martinson, O. Olson, A. Evenson och Eberhard Erickson. O. H.

Flakstad valdes till ordförande och G. Jevne till sekreterare vid mötet, tillika med en komitee för organisering. Inom kort var Normanna Band färdigt med flygande fanor och klingande spel. Bland framstående numera till större delen af-gångna medlemmar må nämnas: F. Hirsch, N. P. Nelson, ålderman Andrew Anderson, N. Aune, Chas. Olson, Alfred Anderson, C. Jahr, Elias Haug-lund, Iver Folstad, T. Hotvedt, Hans Lund, E. J. Revitt, K. Halland, O. C. Hexeberg med flera.

Bland kårens dirigenter under skilda perioder må nämnas: M. W. Thore-son, Mr. Norrström, Fr. Lund, Louis Larsen, professor Oulie och för närvarande professor G. A. Schubert.

Ännu icke fem år gammalt, tog Normanna Band första priset i sin klass i den stora pristäflan. öppen för hela Nordvestern, som hölls i Minnehaha Driving Park hösten år 1889. I anledning häraf gåfvo de norska föreningar-ne härstädes en bankett å Normanna hall, och öfverlemnade då åj: dirigenten F. Lund en guldmedalj. Normanna Band har deltagit i många exkursioner och konserter i närgränsande städer och mycket anlitats för fester, parader etc., och har ofta bidragit kostnadsfritt för välgörande ändamål. Musikkåren befinner sig i ett utmärkt skick och synes gå en lång och lycklig framtid till mötes.

NORDM^ENDENES SÅNGFÖRENING.

Sommaren år 1886 lågo sångkrafterna i fullständig dvala. Det var då som “Nordmaendenes Sångförening” af Chicago gjorde en konsertresa i Nordvestern. Den kom till Minneapolis, höll konserter, sjöng de välkända norska melodierna, och sjöng dem väl. De gnistor af kärlek till den norska sån-gen, som ännu lågo och glödde, blossade nu upp i eld och lågor. Det be-gynte på allvar att visas tecken till lif bland de sångälskande, och i synnerhet medlemmarne af den hädangångna “Norönna” arbetade ifrigt för bildandet af en ny sångförening.

Den 9:de September 1886 stiftades “Nordmaendenes Sångförening-’ med omkring 25 aktiva medlemmar. Dess första tjenstemän voro: A. Grinager, president; John Dahlseng, J. W. Oven och J.. Kvam, vice presidenter; Hans Erickson, kassör.

Föreningens första instruktör var Mr. Scheibe, dåvarande instruktören af den svenska sångföreningen “Apollo” i St. Paul.

Tillslutningen var stor och medlemmarne “begeistrede”—ett par månader; men att det fordrades uppoffringar och mödosamt arbete, hade många icke beräknat, och så snart den första motgången kom, gåfvo de flesta upp, och det såg ut som om detta företag, hvilket begynte så lofvande, skulle alldeles gå öfver ända. Föreningen var nu kommen i skuld och på ett öfningsmöte in-funno sig endast instruktören och fem sångare. Detta var i grunden ett af de vigtigaste möten, som föreningen hållit. Frågan blef nu: Skola vi ge upp eller skola vi ännu “ta’ ett tag.”

Man beslutade att “ta’ ett tag.”

Sångarne offrade hvad de kunde spara till kassan, och Mr. Scheibe lofvade att instruera gratis, tills föreningen såg sig i stånd till att betala honom.

Månadsafgiften nedsattes till 25 cents och ingen inträdesafgift fordrades. Nu började det gå framåt igen; medlemmar upptogos på hvarje möte, en fana anskaffades och den I7:de Maj 1887 deltog föreningen i festligheterna med omkring 30 medlemmar.

I Oktober blef föreningen utan instruktör och i tre månaders tid sökte man förgäfves efter en duglig ledare. Mr. Westrem var en kort tid anstäld. äfvenså Franz Lund.

I Januari 1888 var man lycklig nog

att engagera Halfdan Wiberg, hvilken i alla afseenden tillfredsstälde föreningens fordringar. Han tog saken an med ifver och de aktiva medlemmarnes antal, som på de sista månaderna hade krympit ihop, steg på en kort tid till 50.

Först då föreningen bestämt sig för att deltaga i sångarfesten i Chicago år 1889, började man att arbeta med riktigt allvar. Instruktör Wiberg reste nu till Norge, men lyckades det föreningen att i hans ställe engagera Carlo

A. Sperati, som fortsatte instruktionerna för sångarfesten med ännu mera framgång.

Föreningen kom tillbaka från sångarfesten som den bästa norska sångförening i sångarförbundet, och dess delegater hade dessutom försäkrat sig om den nästa sångarfesten för Minneapolis år 1891. Tidsrummet mellan dessa två fester var cn sträcka af möten, fester, baler, basarer och konserter, dels för att indrifva den lofvade garantifonden och dels var det sammankomster af en mera sällskaplig natur inom “United Scandinavian Singers of Minneapolis,’ som stiftades året före festen och bestod af de yngre svenska och danska sång-körerna samt “Nordmaendenes Sångförening.”

Strax efter sångarfesten tog Sperati afsked, han hade då fungerat som instruktör i omkring två och ett halft år.

Den 7:de Augusti hade föreningen arrangerat en afskedsfest för sin värderade ledare, såsom en tacksamhets-gärd för det arbete han nedlagt inom sångföreningen. Vid tillfället öfverlem-nades till honom ett dyrbart och elegant guldur och sång och tal aflöste hvarandra. Bland de församlade gästerna befunno sig äfven f. d. ynglingen “Wis-Gucklund,” hvilken, sedan han af välvilliga armar blifvit upphjelpt på estraden, föredrog följande visa:

Här ser ni nu ett par svenska lifliga torskar,

Som “helsa på” ibland sångarbröder och norskar.

Visst äro båda ett pnr så hyggliga pappor: Men dock vi kilat i bast uppför era trappor.NftRPM/eNDENES SaNQFORENINO,

niN\£4FOU5

NUKDM.1 NDENES SÅNGFÖRENING. 1H94.

Förty vi visste, att här i qväll skulle blifva Ett litet nachspiel, som kunde sinnena lifva. Frän supperbordet och alla faten ined mat i Vi sprungo hit för att säga skal till Sperati.

Nu ifrån svordom de goda helgon mig värje! Men ta mig — har jag icke träffat i Sverige Speratis pappa och s& hans trefliga broder— DA ilöt champagnen i långa, ljusbruna floder.

Och derför gör det 1 qväll så godt uti kroppen,

Se’n fylda b igare här i hast lifvat opp’en, Att få min vänskap för brodern Carlo bevisa

Uti en enkel, men ganska ynkelig visa.

Här ibland norrmännen uti dess sångförening

Du varit sjiilen i ordets fullaste mening.

Och många ii ro de, både gamla och unga.

Som utaf dig lärt den svåra konsten att sjunga.

Som präktig ledare står du städs för vårt minne;

Ty smak och takt bo uti din ledarepinne,

Och du förenar tillåt mig det att berätta—

Just Nordens isköld allt med Italiens hetta.

Nu skall du snart ta farväl utaf din förening,

Och derför är det min outgrundliga mening.

Att ingen “gutM finnes här så slem och så “naughty,"

Att ej i botten han tar ett glas med Sperati.Carlo A. Sperati är en son till den allmänt kände, nu aflidne, musikern i Kristiania, Paola Sperati, som för flera år sedan kom till Norge med ett italienskt operasällskap och förblef bosatt derstädes. Carlo A. Sperati är nu prest i den norska synoden och verkar som sådan för flera församlingar i

Washington. Han är bosatt i Tacoma.

Sångföreningen leddes sedermera på kortare mellantider af J. L. Hjort, Oscar Ringwall och John Dahl.

På grund af den förslappning, som följde efter sångarfesten, låg föreningen i dödsdvala i ett års tid. Åren 1892-97 egde föreningen också en blandad kör.

I Augusti 1892 blef Erik Oulie anstä'd som instruktör. Man ryckte upp sig lite grand, och reste föreningen till den skandinaviska sångarfesten, som hölls i Chicago under verldsutställningen, med 23 sångare.

Det var icke nu samma lif i sångarfesten som förut, på grund af den splittring som uppstått mellan de norska och svenska sångföreningarne inom ‘‘United Scandinavian Singers of America." Kassan blef uttömd för att kunna bestrida reseomkostnaderna, och efter festen såg det temligen mörkt ut. Det säges, att på ett öfningsmöte vintern år 1894 bestod manskören af instruktören och en sångare.

De gamla medlemmarne vaknade snart upp och slöto sig till föreningen igen. Vid den sångartäflan, som egde rum den I7:de Maj 1896, och i hvilken nio sångföreningar deltogo, blef Nord-maendenes Sångförening tillerkänd första priset.

Föreningen deltog i “Northwestern Scandinavian Singers’ Association’s" sångarfest i Duluth och West Superior i Augusti 1898 och vann åtskilligt bifall vid konserterna såväl som smickrande tidningsreferater. All konkurrens var utesluten från denna fest.

Föreningen, som för närvarande håller sina sångmöten å 1700 E. Franklin avenue, räknar 30 aktiva medlemmar och står nu under ledning af violinisten

F. Melius Christiansen, som för en kort tid sedan kommit tillbaka från ett par års studieuppehåll i Leipzig.

De nuvarande tjenstemännen äro: Carl Hansen, president: E. O. Blind-heim, vice president; Olaf Sivertsen, kassör; E. Ottesen, orotokollsekrete-rare; Lorentz Myhr, korresponderande sekreterare, och John Grong, finanssekreterare.

DEN NORSKE TURNFORENING.

Omkring år 1887 stiftade en del norska turn-entusiaster “Normanna Turn-forening af Minneapolis.” Föreningen frodades en tid och hade ett medlemsantal af närmare ett par hundra, men så afslappades intresset, de gamla krafterna försvunno och inga nya kommo i stället, mötena blefvo sämre och sämre, tills man slutligen måste ge upp hoppet och nedlägga föreningen.

Det varade emellertid icke länge förr än en del af de mest ifriga gymnasterna väckte det sofvande intresset, och den i:ste Oktober 1892 organiserade de “Den Norske Turnforening af Minneapolis.” Medlemsantalet var icke stort, kapitalen ännu mindre—men det lifliga intresset för saken var så mycket större.

Deras första lokal var i Normanna hall, der de hade tillfälle att nyttja den gamla Turnföreningens apparater, som då egdes af Normanna Hall Society. De första instruktörerna voro Oscar Olson och Eugene Erickson.

Sommaren år 1893 blef man emellertid nödsakad att flytta från Normanna hall. Utan varning fann föreningen sig således med en gång utan lokal och utan apparater, och då kassan var temligen skral, var situationen allt annat än behaglig.

Men man tappade icke modet för det. En komitee blef på stående fot tillsatt för att finna en ny lokal och en insamling bland medlemmarne sattes i gång för att skaffa de mest nödvändiga apparater. Martins hall på hörnet af Washington och Cedar avenues blef hyrd. Det var lågt i tak och mörkt,W

DS

Y. 7.

or.

C

Z

y-

t-

c*

o

u-

z

C£

>—

H

w u

1.

&

c z

\c

men gymnasterna läto sig icke af-skräcka.

Man höll “picnics” och uppvisningar, hvilka i allmänhet medförde ett godt resultat i financielt hänseende, så att man efter hand kunde göra uppköp af nya apparater. Medlemsantalet ökades ock-

så, så att man i den stora processionen den i7:de Maj 1894 kunde mönstra cirka 40 hvitklädda gymnaster under föreningens vackra, nya sidenfana med emblemet 4F omcirkladt af en lagerkrans.

Sedan den tiden har föreningen med stora steg gått stadigt framåt. Martinshall blef snart för liten, man måste se sig om efter en större lokal, och var föreningen lycklig nog att få hyra den stora hallen i Stockholm-Olsons bygg nad, 1209 Washington avenue south.

Här hade föreningen sina klubbrum. snyggt möblerade, der förrättningsmö-ten egde rum och der medlemmarne kunde mötas utom de reguliära öfnings-aftnarne.

Den Norska Turnföreningens stoltaste minne är det norsk-amerikanska Turnförbundets fest i Chicago den 20-22:dre Juli 1895.

En gladare flock än de 21 gymnaster som den ig:de Juli på aftonen under hurrarop tågade ut genom Great Western Depot, har man sällan sett.

Och Turnfesten var för hvar och en af de 21 en lifsuppgift. Oaktadt det gymnasterna från Minneapolis voro de hurtigaste, i det de icke allenast eröfra-de det stora dryckeshornet, utan äfven-så guld- och silfvermedaljen, var förhållandet mellan deltagarne så socialt, så äkta broderligt, uppburet af idel feststämning, att man skildes åt med ledsnad öfver att samvaron hade varit allt för kort.

Liksom de 21 man från Minneapolis reste med hurrarop, så kommo de tillbaka med hurrarop och blefvo emot-tagna med sång och musik, i det “Nor-manna Band” och “Nordmaendenes Sångförening” var dem till mötes vid stationen.

Den 9-12 :te Juli 1898 afhöll den Norsk-Amerikanska Gymnastik-Unio-nen sin andra turnfest i Minneapolis, då täflingen stod mellan Minneapolis’ och Chicagos norska turnföreningar såväl i gymnastik som i fältsport. Arran-

gementerna för en sådan fest voro inga småsaker, men föreningen grep verket an med ifver och alla medlemmarne arbetade som en man. Penningebidrag samt kontributioner “in natura” upp-togos bland stadens affärsmän.

På aftonen den g:de Juli öppnades festen med en stor sexa i föreningens prydligt dekorerade lokaler å 1209

Washington avenue south och dagen derpå, lördagen den io:de Juli, började täflingarne i Minnehaha Baseball Park.

Bland de olika föreningarnes pris-täfiare räknades inom Minneapolis-klassen följande medlemmar: John Arntzen, Peter Fischer, Alfred Amund-sen, Christ Christoffersen, Theodor Sjönnesen, Christ Torwick, Wilmar Leegaard och Hagbart Hermansen.

Här liksom i Chicago togo Minne-apolis-gymnasterna första priset.

På qvällen egde en större bankett rum, då alla prisen utdelades till de lyckliga vinnarne. Unionens dryckeshorn, första priset, som Minneapolis-föreningen vann i Chicago år 1895, fick fortfarande stanna qvar i Minneapolis. Dessutom erhöllo Theodor Sjönnesen och Christ Torwick, båda Minneapolis-boar, guld- och silfvermedaljen.

Söndagen den n:te företogs en pic-nic till Lake Minnetonka och på måndagen egnade man tiden åt konven-tionsmöte samt åt ströftåg kring staden. På tisdags morgon reste alla ' gästerna hem, och den lyckade turner-festen var öfverstånden.

Föreningen, som för närvarande räknar 125 medlemmar (dessutom en goss-klass af 30), möter hvarje tisdag och fredag i sin nya lokal i Normanna hall. Dess gymnastikapparater uppgå till ett värde af $400.

Nuvarande tjenstemän äro: S. J. Bakke, president; John Finman, vice president; John Olson, sekreterare: Theodor Sjönnesen, kassör, och A. Hansen, finanssekreterare.

Föreningens nitiske instruktör, Hag-barth Hermansen, är väl känd bland gymnasterna både här och i Norge.

DANSKA SÅNGFÖRENINGEN APOLLO.

“Apollo” stiftades den 5:te Augusti 1889. Dess första embetsmän utgjordes af: Chas. Benson, president; A. Col-berg, sekreterare; C. Jörgensen, kassör, och C. M. Selling, dirigent.

Omedelbart efter dess organisatiorslöt sig föreningen till Förenta Staternas Skandinaviska Sångarförbund.

Med undantag af en kort tid under föreningens allra första existens har “Apollo” stått i en så nära förbindelse med och i ett så vänskapligt förhållande till föreningen “Dania,” att den har fått begagna dess lokal fritt eller för en ganska ringa hyra.

“Apollo” arbetade snart upp ett stort medlemsantal af såväl aktiva som passiva medlemmar och ansågs till sist sjelfskrifven att gifva “god ton” till alla sällskapliga företag bland danskarne i staden; ett uppdrag som den äfven fullgjorde med all heder.

Dess medlemmar försökte äfven sina talanger på Thalias slippriga tiljor. Nyårsafton år 1890 uppfördes Erik Böghs skådespel “Fastelavsgildet” i förbindelse med ett utsökt musikaliskt program. Från den stund gafs en mängd lyckade teater- och aftonunderhållningar för en alltjemt ökad publik.

Efter att hafva uppnått en ålder af sex månader räknade föreningen redan 35 medlemmar.

En kort tid inöfvade föreningen en blandad kör men måste snart uppgifva försöket.

Efter ett års förlopp valdes professor

H. Askeland till sångledare och med undantag af en kort tid, då Mr. A. Kringelback var anförare, har professor Askeland med ovanlig duglighet, beundransvärd ifver och stora uppoffringar allt sedan dess haft ledningen om hand.

Till honom står föreningen i tacksamhetsskuld för alla sina framgångar, i det att han i hög grad förstått att göra

sig omtyckt, icke allenast bland föreningens medlemmar utan äfven af den sångälskande publiken inom den danska befolkningen.

Stadens danska damer hafva skänkt “Apollo” ett vackert och kostbart baner, hvilket öfverlemnades till förenin gen vid en större fest, som afhölls den 11 :te Juli 1891. Detta baner är— och det med rätta—sångarnes stolthet, icke allenast dcrför att det är en gåfva

af stadens damer, utan derföre att det är ovanligt smakfullt och prydligt.

Efter att hafva deltagit i sångarfesten i Minneapolis år 1891 samt äfvenledes i sångarfesten i Chicago år 1893, beslöt föreningen att taga en längre hvila, synnerligast som de flesta sångarne efter hand lemnade staden.

Nu är föreningen ånyo i stadig verksamhet med sin gamle, outtröttlige ledare, professor Askeland, i teten.

“Apollos” nuvarande styresmän äro: C. Jörgensen, president; C. Jespersen, vice president; Carl Jensen, sekreterare; R. Blinkenberg, kassör.

NORTHWESTERN ATHLETIC CLUB.

Den 5:te Juni 1893 samlades cirka 20 medlemmar af den nyligen nedlagda Normanna skridskoklubb för att organisera en förening, som skulle omfatta all slags sport. Enligt öfverenskom-melse mötte man åter ett par gånger, och den ig:de Juni fick föreningen namnet Northwestern Athletic Club. Den 2Ö:te Juni blef föreningens konstitution och lagar antagna samt dess första tjen-stemän tillsatta för ett år: H. E. Gud-brandsen, president; Bernh. Hage, vice president; Paul Gyllström, sekreterare; Dr. C. F. Disen, kassör Oluf Rudd, finanssekreterare, samt tre revisorer:

O. H. Jules, Jens Johnsen och Peder Pedersen. Från och med nu begynte “N. W. A. C.” att göra sig känd “bland de lefvandes antal,” och dess medlemslista ökades vid hvarje möte.

Den 2,7:de Augusti begynte föreningens gymnastikafdelning för herrar aktivt arbete med Carl Ilstrup som lärare och var det hans duktiga och sträfsam-ma arbete, som bringade föreningen upp till ett så blomstrande stadium, ty sällan var det han var frånvarande en enda afton af de fyra han hvarje vecka hade att undervisa sina herr- och damklasser i gymnastiklokalen i Normanna hall.

Den 28:de Augusti organiserades damklassen, hvilken började gymnastisera den 6:te September. Enligt sekreterarens årsrapport den 4-.de September1894 hade föreningen 118 herr- och 21 dam-medlemmar. Samma rapport visar äfvenledes att föreningen genom John Nilsson och Alfred Scheibe hade vunnit två guld- och två silfvermedaljer vid skridskotäilingen för "mästerskapet af Minnesota,” samt att Nels Herslet. John Nilsson och Pete Saeter hade vunnit första, andra och tredje premiet i bicycleåkning under “L. A. W.'s" auspi-cier.

Redan föreningens första år visade följaktligen ett särdeles gynsamt resultat och en högst ovanlig framgång inom olika täflingssport. Föreningen hade äfven till en början en “football” och en “baseball team,” som icke i mindre grad gjorde sig bemärkta, men den senare upphörde snart, då de funno att det var en sport, som var allt för dyr att uppehålla.

För närvarande räknar föreningen 100 medlemmar i herr-klassen samt 25 i dam-klassen. Föreningens nuvarande instruktör är E. Erickson, förutom i dam-klassen, som fortfarande undervisas af Mr. Carl Ilstrup. Den sistnämda klassen möter måndagar och torsdagar samt herr-klassen tisdagar och fredagar å 623 Cedar avenue. De nuvarande tjenstemännen äro: A. O. Field, president; E. H. Hammer, sekreterare, ocli K. Björhus, kassör. “Northwestern Athletic Club” har aldrig varit uteslutande skandinavisk, utan har alltid haft “open door” för alla nationaliteter. Norrmännen utgöra likväl ännu i dag föreningens förnämsta stöd.

SÖNNER AF NORGE.

Nidaros Loge No. 1, U. O. S. N.

Denna förening organiserades den i6:de Januari 1895.

I början höll föreningen sina möten hvarje vecka och ofta flera gånger i veckan för att få den ordentligt organiserad. Lokaler för dessa möten blefvo välvilligt upplåtna af intresserade medlemmar. “Sönner af Norges” första styrelse bestod af: E. O. Rognaas, J. Peterson. D. O. Drazten, L. J. Stokke,

Ed. Larsen, J. S. Johnson och E. M. Wold.

Den 2i:ste Februari mötte föreningen för första gången i Grand Army hall, hörnet af Washington och Twentieth avenues north, och har sedan den tiden haft sina reguliära möten derstä-des, tills föreningen den 23:dje December 1896 beslutade att hyra en större och beqvämare hall.

Föreningens ändamål är berömvärdt, alldenstund den är en ömsesidig hjelp-och understödsförening, som bisträcker medlemmarne vid sjukdomstillfälle och nöd. I händelse af sjukdom erhåller mediem $5 i veckan för de första tretton veckorna. Skulle sjukdomen fortsätta erhåller han $3 i veckan för de påföl-' jande tretton veckorna, hvarefter allt understöd upphäfves för samma sjukdomstillfälle. Dess uppgift var också att upprätta lifförsäkring bland dess medlemmar, och har detta vigtiga ändamål nu realiserats.

Utom föreningen stående personer, som hörde talas om detta sällskap, skrattade åt företaget och påstodo, att en sådan förening skulle aldrig kunna existera; det fans icke enighet nog bland norrmännen, sades det. Trots allt sådant “snak” har likväl “Sönner af Norge” gått stadigt framåt. Början var här, som i andra föreningar, lite trög, men intresset blef väckt gång på gång och det gaf medlemmarne ett ständigt ökadt mod. Bland dem, som egnat ett stort intresse för föreningen, bör synnerligen nämnas J. Petersen, som flera gånger visat sin stora liberalitet för befrämjandet af föreningens trefnad och framgång.

Vid alla föreningens möten herskar en berömvärd harmoni och enighet, och dess angelägenheter hafva alltid blifvit utförda på ett affärsmässigt sätt. Föreningen har för närvarande 220 medlemmar samt $1,275 ' kassan.

“Nidaros’ ” medlemmar möta den andre och fjerde onsdagen i hvarje månad i Foresters’ hall, Washington avenue, mellan Twentieth och Twenty-first ave-nues north. Nuvarande tjenstemän äro: Iver Odegaard, president; Anton Johnson, vice president; Falk Tennyson, doktor; Edw. Riksheim, sekreterare; John Enger, finanssekreterare, och P. Ruseth, kassör.

Oslo Loge No. 2, U. S. O. N., organiserades den 29:de Juni 1899 med 20 “charter members.” Föreningen räknar för närvarande 83 medlemmar och möter den andre och fjerde torsdagen i hvarje månad i Simonsens hall, hörnet af Washington och Cedar avenues. Dess nuvarande tjenstemän äro; L. Arctander, president; Elmer S. Thompson, vice president; Jacob Hvoslef, doktor; P. S. Gunness, sekreterare; Ole P. Koting, finanssekreterare, och Louis Bentsen, kassör.

THE VIKING LEAGUE.

Denna organisation stiftades den 2i:ste September 1896 å ett möte i New York Life Building härstädes under presidium af general S. E. Olson. Till tjenstemän valdes: Henry J. Gjertsen, ordförande; S. E. Olson, förste vice ordförande; H. C. Christensen, andre vice ordförande; Phil T. Megaarden. sekreterare, och P. A. Anderson, kassör. öfriga stiftande ledamöter voro: J. A. Westby, P. W. Wildt, T. Guld-brandsen, Rev. M. Falk Gjertsen, Fred M. Werner, Samuel N. Nichols, I. M. Ilstrup, H. C. Christensen, O. Ragnas, Carl Sorenson, A. N. Wasmuth, C. M. Reese. S. Sivertsen, Julius Newgord,

Dr. H. S. Nelson, O. P. Flaten, P. G. Anderson, A. H. Opsahl, Samuel Vangs-nes, H. Simonson med flera. Syftet med denna organisation af “vikingar” är att befrämja den skandinaviska befolkningens i Amerika intressen och välfärd, att skapa bland dess medlemmar intresse för politik genom diskussion och kritik af politiska personligheter och frågor, både man och man emellan och i offentlig debatt, att genom alla legitima åtgärder främja republikanska partiets principer och att till alla tider häfda upphöjda och renhåriga metoder inom nationalpolitiken. För att blifva medlem måste man vara Minnesotabo af republikanskt tänkesätt och af antingen norsk eller dansk börd eller härstamning. Vid föreningens möten få blott medlemmar närvara. Dessa senare uppgå till mer än 1,100 med goda utsigter att ökas till 2,000 före nästa presidentkampanjs början. Vikingarne ha en underafdelning af organisationen i hvarje ward under ledning af en vice ordförande, som presiderar vid mötena,

hvilka hållas en gång i veckan. Dessa tjenstemän väljas vid årsmötet, som hålles tredje tisdagen i Januari. En exekutiv komitee af sju medlemmar bestämmer med full handlingsfrihet vid tillfällen, då organisationcMi i dess helhet ej kan sammankallas. Som tjenstemän har H. J. Gjertsen sin tredje termin som ordförande och Samuel N. Nich-ols sin andra termin som sekreterare, medan O. Rognas är förste vice ordförande, O. O. Hegna andre vice ordförande och A. N. Wasmuth kassör och finanssekreterare. John N. Berg är sergeant-at-arms. "The Viking League' tror sig redan ha uträttat en hel del godt genom att verka för lämpliga och renhåriga kandidaters val till ansvarsfulla embeten och är säker om att kunna uträtta än mer i framtiden.

HUGNAD.

Ungdomslaget "Hugnad" är en norsk förening, som är ganska ovanlig till sin art. Syftet är medgifvet att varablott för nöje, men föreningen anser det vara en ganska ädel sträfvan att roa sina medlemmar på ett oförargligt, sundt och behagligt sätt. "Hugnad" stiftades den 23:dje September 1895 och voro dess grundläggare Morten Fen-stad, K. Dieseth, Marius Hansen, Morris Lee, Ole Haarsager, H. Dahltorp, Ole Sporsem, Martin Johnson, Borge Nenaas, Hans Chelness samt Robert Halvor och Martin Quam. Till en början räknade laget blott manliga medlemmar, men med inväljande af också qvinliga visade sig först hur treflig och blomstrande föreningen skulle bli. Den räknar nu 150 medlemmar och har månatliga kaffefester till inbördes hugnad. Dess enskilda såväl som ofientliga tillställningar äro präglade af genomgående godt lynne och glad stämning. Våren år 1897 bildades inom "Hugnad" ett skyttelag, som hastigt vuxit sig in i medlemmarnes gunst. Både herrar och damer deltaga med lif och lust i dess skjutöfningar. "Hugnad" möter på Normanna hall. Medlemmar väljas ej efter ansökan utan genom inkallande.

GRIEG CHORAL ASSOCIATION.

Denna blandade sångkör, som med fördel uppträdt på flera offentliga konserter, organiserades den i2:te December 1897 och räknar för närvarande 60 röster. Dess nuvarande tjenstemän äro: Mrs. K. Heiberg, president; Th. Nel-son, vice president; A. Kliplef, sekreterare; Mrs. J. Jensen, kassör, och Mr. Ottesen, finanssekreterare. Kören, som sammansjunger en gång i veckan, står under ledning af den duglige sångdirigenten professor H. Askeland och bådar kören särdeles godt för framtiden.

YGGDRASILS TEOSOFISKA SAMFUND.

Yggdrasils Teosofiska Samfund är en skandinavisk afdelning af den amerikanska kretsen af det teosofiska samfundet och stiftades af grefvinnan Wachtmeister, maka efter aflidne svensk-norske utrikesministern grefve Wachtmeister, den 25:te Januari 1897.

Ansökningen om föreningens "charter" underskrefs af Kristine Hansen, Thore A. Netland, Charles Borglund, Berner Loftfjeld, Ida Johnson, Niels Juel, Gunerius Throseth, Agnete Johnsen, John Johnsen, Marie Jensen och Charles Rue. Föreningens syfte är att bilda ett skandinaviskt centrum för utbredelsen af det universala brödraskapet utan hänsyn till nationalitet, sekt, kön, stånd eller hudfärg. Vidare att främja studiet af skilda religioner, filosofi och vetenskap samt att undersöka oförklarade naturlagar och menniskans dolda krafter. Föreningens styrelse utgöres för närvarande af Niels Juel, ordförande; John Johnsen, vice ordförande; Charles Berglund, sekreterare; Agnete Johnsen, kassör, och Lena Holt, bibliotekarie. Föreningen har egen lokal i Tollefsen hall-byggnaden, 1500 East Franklin avenue, som städse står öppen för medlemmarne. Offentliga möten minst en gång i veckan och ett teosofiskt lånbibliotek uppehållas.

SÅNGFÖRENINGEN VIKING.

Norske Sångföreningen Viking är en af våra yngre föreningar, men full af lif. Knappt mer än ett år gammal, har den betydligt tillväxt i både numerär styrka och musikaliskt omfång, och sträfvar den allt hvad tyglarna hålla för att framdeles kunna få konserter och musikaliska fester i gång och väcka våra slumrande minnen till lifs med sina vackra sånger, vårfriska helsningar från tonernas verld.

Viking upphof sin första stämma den 4:de December 1898.

Föreningens nuvarande tjenstemän äro: E. Ellingson, president; Chr. Ertzgaard, vice president; Ole Johnson, protokollsekreterare; Jonas Lie, finanssekreterare; Anton Johnson, korresponderande sekreterare; Olaf Rood, kassör; A. Abelsen, marskalk, Christ Berg, fanjunkare.

Öfningarne, som ledas af norrmän-nens talangfulle sånganförare, professor Erick Oulie, ega rum hvarje söndags förmiddag, mellan klockan 11-12, å Roman and Persons hall, hörnet af Washington och Twentieth avenues north.

Föreningen räknar för närvarande 23 aktiva medlemmar, och att de alla med särdeles stort intresse omfatta sin sak, visas bäst derigenom, att äfven under de varmaste sommarmånaderna, de mangrannt infunno sig å alla öfnings-möten.

När medlemmarne sjelfva hafva ett sådant intresse för saken, torde man kunna hysa den förhoppning, att den stora allmänheten snart måtte få tillfälle att få njuta af deras klingande sång, hvilken på samma gång genom sina vemodsfulla toner kommer att förflytta våra tankar till hembygdens skogar och dalar.

Rätt så! Kör på! — ty Allt hvad stort och ädelt, skönt oeh upp-höjdt är

Sångens Ijufva genius till vårt hjerta bär!

BALDER.

“Balder, afdelning No. 27, af den oberoende skandinaviska arbetare-före-ningen af Amerika,” organiserades den 4:de November 1899 med tolf “charter members.” Nuvarande medlemsantalet är redan 22. Bland föreningens tjen-stemän räknas Ludvig Arctander, president; Ludvig Nelson, vice president och

G. W. Olson, sekreterare. Dr. Jacob Hvoslef och Dr. Alfred Lind äro föreningens läkare. Hufvudqvarteret är i Eau Claire, Wisconsin, der föreningen organiserades den 2:dre Mars 1893. Den har för närvarande 30 branscher med ett sammanlagdt medlemsantal af omkring 1,700. “Balder Branch No. 27” är den första afdelning, som organiserades i Minnesota. Föreningen, som är af en social och broderlig karakter, bistår sina medlemmar med sjukhjelp samt lifassurans till ett belopp af $1,000.

HEMLIGA FÖRENINGAR.

Flera af våra landsmän tillhöra de amerikanska hemliga förcningarne, af

hvilka flera haft skandinaviska loger. Den äldsta bland dessa är “Scandia Lodge No. 6, Knights of Pythias,” som är grundad på den välkända historien om Damon och Pythias och principen af deras underbara vänskap. Denna loge, som organiserades den 2i:ste November 1871, upphörde att vara skandinavisk loge efter nio års tillvaro, då den sammanslöt sig med “Monitor Lodge No. 6,” hvilken åter på nyåret år 1900 sammanslogs med “Minneapo-lis Lodge No. 1.”

“Nora Lodge No. 33, K. of P.,” är. som namnet antyder, skandinavisk. Den organiserades den io:de Juli 1884 och räknar nu 130 medlemmar.

“Hennepin Lodge No. 15, Ancient Order of United Workmen,” organiserades den 21 :ste Maj 1877 med 39 skandinaviska “charter members.” Den upphörde omkring år 1882 att vara uteslutande skandinavisk loge. Af dess 200 medlemmar äro nu endast en tredjedel skandinaver.

“Frithiof Grove No. 18, United Ancient Order of Druids,” organiserades i September 1878 af 50 skandinaviska medlemmar. Efter närmare sex års tillvaro sammanslöt den sig med den amerikanska logen “Mistletoe Grove No. 17.” Bland dess 200 medlemmar äro nu endast cirka 25 skandinaver.

“Odin Lodge No. 29, U. A. O. D.,’ organiserades i Maj 1885. Denna loge är äfvenledes öppen för alla, men af dess nuvarande medlemsantal, 220, äro 210 likaväl skandinaver.

* *

*

FESTER OCH TILLSTÄLLNINGAR.

På grund af den stora mängd föreningar, som under årens lopp existerat, hafva våra landsmän icke lidit brist på tillställningar, der de kunnat efter egen smak förädla sinnet eller tillfredsställa sin njutningslystnad. Det har till och med vissa tider varit en sådan uppsjöpå föreningstillställningar, att den ena föreningen nästan stått i vägen för den andra, hvadan de financíela resultaten mången gång blifvit lidande.

De största fester och tillställningar, som ådragit sig allmän uppmärksamhet, äro likväl de som varit anordnade af flera sammanslutna församlingar och föreningar eller af tillfälliga organisationer, bildade af stadens skandinaviska befolkning i sin helhet.

Skandinaverna i Minneapolis hafva haft en intellektuel fördel och förbindelse med sitt fädernesland, hvilket deras landsmän å många andra platser af Unionen icke haft tillfället åtnjuta. De hafva haft nöjet att höra och komma i beröring med många af de största och ädlaste män och qvinnor, som Norden någonsin frambringat. Många af de tillställningar, som hållits till deras ära,' hafva varit storslagna, och icke allenast varit ett nöje för oss sjelfva, utan äfven bidragit till att fästa de öfriga nationernas uppmärksamhet på vårt folk.

För att uppfriska minnet hos alla dem, som tagit del i eller bevistat dessa högtidligheter, vilja vi låta de vigtiga - ste passera revy—samt tillika upptaga några mindre företeelser, der icke några vidare demonstrationer egt rum.

I afseende på de besök som här egt rum af stora och vidtbekanta personligheter i allmänhet, stå Sverige och Norge i teten; ty Fredrika Bremer be sökte denna plats år 1850 och Ole Bull år 1856. Då fröken Bremer anlände, hade ännu ingen af hennes landsmän eller landsmaninnor anländt hit för att helsa henne välkommen, och då Ole Bull anlände fans här blott ett par svenskar, af hvilka den ene, Mr. C. A. Widstrand, som ännu räknas ibland vårt antal, fungerade som hans ciceron.

Ole Bull gaf då en konsert härstädes, tillsammans med den lilla täcka sångerskan Adelina Patti, i en särdeles obetydlig lokal ofvanpå Archie McGhees '"grocery store" i hörnet af Washington och Second avenues south.

På eftermiddagen, samma dag som konserten skulle ega rum, gick Ole Bull tillsammans med Mr. Widstrand ut för att bese den salong, hvari han skulle uppträda. Inkommen på platsen, visade sig Ole Bull ej särdeles belåten med lokalen, men det fans tyvärr ej någon bättre att få på den tiden. Efter att ha gått några hvarf omkring salen, stälde han sig midt på golfvet och började hoppa jemfota. Då golfvet svigtade betydligt, mumlade Ole Bull några ord för sig sjelf samt ombad Mr. Widstrand att ögonblickligen se till att några stödjepelare sattes upp i butiken inunder för att styrka golfvet och derige-nom förekomma en annars möjligen inträffad olycka.

Det påstås, att Ole Bull framlockade lika ljufva toner ur sin viol denna gång, då han stod framför några hundra af den nyfödda stadens driftige pioneerer, som han någonsin gjort framför den mest fashionabla publik i Europas huf-vudstäder.

Ole Bull besökte återigen Minneapo lis år 1867.

Sedan dröjde det många år innan Minneapolis fick njuta af några vidare gedigna konstnärliga prestationer. Först år 1877 kom det glädjande budskapet att Nordens sångarfoglar voro på flygt hitöfver, och den 28-29:de November fingo vi i Academy of Music tjusas af den Svenska Damqvartettens (Amanda Carlson, Ingeborg Löfgren, Inga Ekström och Bertha Erixon) silf-verklart klingande toner. Och månget öga tårades, då de älskvärda sångerskorna på ett oöfverträffligt sätt åter-gåfvo vårt kära fosterlands härliga folkmelodier. Det var en helsning från Sverige som då trängde till allas hjer-tan. Någon offentlig mottagning var icke anordnad och .vid den festmiddag, som Mr. John F. N. De Flon arrangerat till deras ära, blef det endast få förunnadt att få göra bekantskap med de unga sångerskorna.

Året derpå fingo vi också njuta af ei musikalisk högtidsstund, då den så kal-lade ‘‘ursprungliga" Svenska Damqvar-tetten: Hilda Widerberg, Amy Åberg. Alari Peterson och Wilhelmina Söderlund, fyra röster och en själ, å Alarket hall, den i8:de Alars, 1878, tjusade oss med sin rena harmoni och samman-sjungning, hvilken

länge torde lefva i mångens minne. Deras amerikanska melodier voro otvifvelaktigt aftonens glanspunkter; ty sällan, ja, troligtvis aldrig hafva amerikanare härstädes hört sina favoritmelodier tolkade på ett sådant sätt.

Sedan dess har vår stad hedrats af flera utmärkta svenska dam-solister, af hvilka ingen, förutom Christina Nilsson, så kunnat hänrycka publiken som madame Carolina Östberg, hvilken uppträdde å Lyceum Theater den 27:de Alars 1892 och den 3i:ste Januari 1893. I konung Oscar II:s egenhändiga skrif-velse till svenske ministern i Washington betecknas också madame Östberg, kungliga operans primadonna, såsom “den största och mångsidigaste sångerska som Sverige hittills uppammat.”

På tal om beryktade sångerskor kunna vi ej gerna uraktlåta att göra en liten afvikelse från programmet genom att omnämna det vår goda stad äfven upp-

OLIVE FR EM ST AD. ammat ett par unga sångerskor, som nu utomlands genom sin konstnärsta-lang skörda lagrar samt häfda den nor-

diska sångens ryktbarhet. De äro Ab-bie Warendorph och Olive Fremstad, hvilka båda uppehålla sig i Tyskland. AI iss Warendorph, född af norska föräldrar, har nu i tre års tid uppträdt som primadonna vid teatern i Erfurt, och Miss Olive Fremstad, hvars fader var norsk och modren svenska, har under de senare tre åren uppträdt som ledande kontralto vid teatern i Köln, der hon vunnit stormande bifall, synnerligast i “Carmen” samt i Ortruds parti i “Lohengrin.” Miss Fremstad har nu från och med början af år 1900 antagit ett särdeles fördelaktigt kontrakt på fem år som ledande primadonna vid kungliga teatern i Mynchen, och torde vi ännu framdeles kunna vänta att få erhålla uppmuntrande underrättelser om den unga Minneapolis-konstnärinnan. Miss Fremstad har under två säsonger uppträdt vid Wagner festspelen i Bayreuth.

Efter att hafva talt om våra svenska damqvartetter böra vi ej heller förgäta den Luttemanska sextetten — “Lutte-männerna” — hvilken genom sin verlds-berömda sång gjort det svenska namnet äradt hvarhelst den dragit fram i verl-dens olika delar. Denna sångarkrets. som bestod af herrar F. Erikson, C. Fröholm. C. Smith, E. Schill, N. Lö-wenmark och G. Kindlundh, tjusade oss med sina bedårande, klingande röster i början af året 1891. Hvad som är sagdt om damqvartetterna kan i ännu högre grad tillskrifvas “Luttemännerna,” hvilka vi sedermera hade tillfället höra rätt ofta, ty det var med dem, under deras rundresor genom Amerika, liksom med en viss beryktad sångerska, de kommo tillbaka tid efter annan för att gifva— en afskedskonsert. Efter ett mångårigt vistande i Amerika blef denna sextett ej mera hvad den var; och man kan ju ej heller begära att de i alla tider skulle behålla sina vackra röster. År 1897 voro de endast fyra, en qvartett. och mången förmodar törhända att äfven den nu hör till det förflutna, men så är ej fallet, ty enligt Stockholmstidningarne läto de ännu höra sig förliden sommar (1899) i Berns salong i Stockholm, der de voro engagerade för “specialiteten.”

På tal om sång hafva vi blifvit ryckta så långt fram i tiden, att vi nu måste börja på nytt igen; det vill säga gå tillbaka till äldre tid för att berätta om våra tillställningar och fester i den tur och ordning, som de egt rum. Vi säga derföre som “gubben med tittskåpet”: titta nu med det ena ögat och blunda med det andra, ty nu kommer

BJÖRN STJERNE BJÖRNSON.

I slutet af år 1880 gästade Björnson Chicago, och alldenstund skandinaverna härstädes närde en särdeles .stor önskan att få ett tillfälle att höra Nordens stör-

BJÖRNSTJERNE BJÖRNSON.

ste lefvande skald, sammankallades ett allmänt massmöte å Nordens hall, den I9:de November. För att vinna ändamålet uppsattes en petition, som tillsändes Björnson, med anhållan att han ville hedra sina landsmän med ett eller par föredrag i Minneapolis. Petitio-

nen var underskrifven af 150 ledande skandinaver, hvaribland funnos namnen på många af våra förnämsta svenskar. Det dröjde en längre tid innan komi-teen erhöll direkt besked, men slutligen kom underrättelsen: “Björnson kommer och ämnar att hålla sitt första föredrag i Minneapolis den n:te Januari 1881.”

Björnson anlände dagen förut och många voro de, som begåfvo sig ut för att om möjligt för första gången få

tillfälle att beskåda sin store landsman, om hvilken de hade hört så mycket talas och beskrifvas. Han var icke svår att igenkänna. Det stora, yfviga hufvudet, de buskiga ögonbrynen samt den i det hela kraftiga figuren drog genast uppmärksamheten till sig, och man kände genast, att det icke var någon vanlig menniska man hade framför sig.

Björnson höll tre föreläsningar. Den första å Pence Opera House, tisdagen den n:te Januari, om "Nuvarande förhållanden i de tre Nordiska landen;" den andra, den 2i:ste Januari, om "Profeterna," religiöst föredrag, samt den tredje om "Grundtvig og hans Samtid," söndagen den 20:de Februari.

Om man undantager den första föreläsningen, voro ämnena för hans föredrag icke särdeles väl afpassade för den publik, han här hade att uppträda inför.

Det första föredraget, som bevistades af 870 personer, var det mest entusiastiska och tilltalande.

Lite hvar var nyfiken att höra hvad. den store skalden, den oförskräckte frihetskämpen, hade att säga om de skandinaviska länderna och den strid som pågick mellan folkmakten och konungamakten i Norge.

Någon introduktion behöfdes icke vid hans första föreläsning och skulle dessutom varit omöjlig, ty den varma och långvariga bifallsyttringen, som helsade hans inträde, skulle hafva förqväft hvar-je försök i den vägen. Bifallet följde honom också genom hela föredraget, som ibland försatte publiken i ett hjert-ligt skratt, ibland i en högtidlig stillhetsamt stundtals, genom lians gripande skildringar, framkallade starka och långvariga applåder.

Den andra, religiösa föreläsningen, var ej så talrikt besökt—endast 410 personer voro närvarande.

Såväl i enskildt samtal som i sitt föredrag framhöll Björnson, att han icke var någon svenskhatare eller fiende till unionen. Han sade, att han'älskade folket, men han hatade kungadömet; han önskade icke en upplösning af unionen, men han ville att föreningsbandet skall knytas mellan tvenne sjelfständiga, fria brödrafolk, som hafva livar sin "rena flagga" och derigenom visa, att de icke stå i något slags beroende af hvarandra.

Eget nog gjordes ej någon större ovation för Björnson, vare sig vid hans ankomst eller under hans vistelse här-städes.

Doktor Karl Bendeke, hos hvilken Björnson bodde, hade en afton inviterat flera skandinaver, och fingo åtskilliga då tillfälle att göra Björnsons personliga bekantskap.

De flesta af våra landsmän hade utan tvifvel förestält sig Björnson såsom en stolt och anspråksfull personlighet, men den Björnson, som här mötte oss, var emellertid tillmötesgående, vänlig och vinnande i sitt sätt.

DEN SKANDINAVISKA PRESSFÖRENINGENS FEST.

Den förnämsta tilldragelsen i Nord-vesterns Skand. Pressförenings historia var dess första storslagna literära årsfest, som hölls i Market Hall, fredags-aitonen den i4:de Mars 1884, och hvilken enligt allas samstämmande omdöme var "a grand success." Förmodligen hade aldrig förut ett så stort antal skandinaver varit samladt här vid någon borgerlig fest, i det åhörareskaran väl uppgick till inemot 800 personer.

Tal, sång och musik omvexlade. Det första talet hölls af den norske redaktören Husher om "den norsk-amerikanska pressen," utgörande en kort historik öf-

ver utvecklingen af denna press, dess strider och segrar, och slutande med den vackra önskan att den i en framtid måtte sammansmälta med sina båda syskon, den danska och svenska, till en enda stor skandinavisk-amerikansk press. Det andra talet var redaktör Enanders om "den svensk-amerikanska pressen," hvars tidigare historia framställdes på ett sätt, som vittnade om stor sakkännedom. De träffande anmärkningar soin gjordes öfver en svensk-amerikansk hufvudredaktörs ställning och åligganden nu för tiden, till skilnad mot förr, voro ganska pikanta. Sista talet hölls på engelska språket af Mr. Jos. E. Os-born och behandlade ämnet "The Press and Patriotism." Talarens hela framställning karakteriserades af en hjerte-värme som meddelade sig åt åhörarne. Såväl krigaren, som kallas ut för att värna hem och land, som pressens man, hvilken strider för ljus och sanning, skildrades "con amore."

Den vackra nettobehållningen af festen smälte dagen derpå bort som “smör i solsken,” då medlemmarne hade anordnadt en afskedsfrukost å Sherman House i St. Paul, för att säga ett hjert-ligt farväl åt den föregående aftonens festtalare före deras afresa till Chicago. Vid denna gemytliga kollation var ordet fritt, och om de festliga talen i början voro något kyliga så blefvo de efterhand så mycket mera varma — ja, riktigt eldiga. Under den första, allvarliga delen af programmet afsändes enligt enhälligt beslut följande telegram:

St. Paul, Minn., Marcli 15, 1884. To John Ericsson, Inventor of the Monitor, New York, N. Y.—

The Scandinavian Press Association of the Northwest, at its first annual festival, hails you as a grand exponent of Scandinavian genius and enterprise in America. Live long to the honor of your native and adopted land.

A. SÖDERSTRÖM, Corresponding Secretary. Minneapolis, Minn.St. Paul, Minn., March 15, 1884. Hon. Knute Nelson, M. C., Washington, D. C.—

The Scandinavian Press Association of the Northwest, at its first annual festival greets you as the first representative in the Congress of the United States.

A. S0DER.STR0M, Corresponding Secretary. Minneapolis, Minn.

CHRISTINA NILSON-FESTEN.

CHRISTINA NILSSON.

VÄLKOMSTHELSNING TILL CHRISTINA NILSSON.

Säg, minnes du än ifrån flydda år,

Hur våren drog in i Nord?

Hur grönska oeh blommor följde hans spår, Der han kysste en nyvaknad jord?

Hur vinden lekte i björkens topp,

Och vårbäcken styrde sitt ystra lopp Bland hemlandets skogar och dalar?

Hur höjdes icke af glädje vart bröst Vid lärkans drill uti skyn!

Hur tjuste oss icke bofinkens röst Der borta vid skogsdungens bryn!

Först rätt vi kände att du var vår,

Då fågelsång ljöd ur kronor och snår Bland hemlandets skogar och dalar.

Och äfven hitöfver till fjerrau land Han kommit, den tjusande vår;

Och sången, som följer den hand i hand. Kommit äfven—med dig, just i går.

Af sällhet höjes åter vårt bröst,

Vi lyss till en älskande, välbekant röst Från hemlandets skogar och dalar.

Vi lyss: der klingar bland tonernas ström En helsning från flydda da’r.

Den anslår en sträng så känslig och öm, Som fins än i vårt hjerta qvar:

Vi känna hur våren dra’r in i Nord Och åter kysser en nyvaknad jord Bland hemlandets skogar och dalar.

—H. A. Peters.

Så snart man rigtigt fått klart för sig att Christina Nilsson verkligen komme att sjunga vid “The State Musi-cal Festival” i Minneapolis, beslöts å ett af landsmän talrikt besökt möte, att en fest skulle gifvas till hennes ära å något af de förnämsta hotellen vid det natursköna Lake Minnetonka, hvilken fest borde fördunkla allt, hvad i dylik väg dittills åstadkommits för henne af svenskarne i Amerika. Efter det ko-miteen haft en mängd möten beslöts att festen i fråga skulle utgöras af en lustfärd å Lake Minnetonka på eftermiddagen den 9:de Juni samt bankett och bal på qvällen å Lyndale Hotel vid Lake Calhoun.

Sedan allt var i ordning, kom det oväntade telegrammet från M:me Nilsson, att hon ej kunde komma hit å utsatt tid på grund af jernvägsmissöde. Följden blef, att efter åtskillig telegram-vexling mellan henne och komiteen, festen uppsköts med stort omak, till onsdagen den n:te Juni.

Hrr John F. Peterson och C. O. Carlson blefvo af komiteen utsedda att möta M:me Nilsson vid Jordan och eskortera henne till staden.

Då M:me Nilsson, åtföljd af sin fosterdotter, Mlle. Rosa de Vallejo, jem-te eskort på måndagsqvällen anlände till Minneapolis, mottogs hon vid stationen af komiteen och en oräknelig mennisko-massa, som hurrade af hjertans grund. Det var med möda man kunde bereda henne väg genom folkhopen. Vid ankomsten till stadens “ypperliga hotell” det “verldsberömda” Nicollet House, tick Christina Nilsson stå i mörkret utanför sitt rum nära en halftimme, innan hotellets föreståndare, Col. West,CHRISTINA NILSSON-EXKURSIONISTERNA VID LAKE PARK HOTEL, MINNETONKA.

kunde hitta rätta nyckeln till rummet. S .olar och soffor ansågos troligen som •yxartiklar på den tiden, ty man kunde ej finna någon för M:me Nilsson att sitta på, medan hon väntade på nyckeln.

Onsdagen den n:te Juni vid middagstiden hade en oöfverskådlig mennisko-massa infunnit sig vid Minneapolis & St. Louis-jernvägens station, hvarifrån festtåget skulle afgå. Vid 2-tiden kom Christina Nilsson åkande i en vagn dragen af fyra hvita hästar. Ett sådant jubel och ett sådant hurrande, som eg-de rum då hon steg ur vagnen och ombord på tåget, har troligen Minneapolis aldrig hört maken till.

Hon helsade leende till höger och venster och talade till alla som kommo

i hennes närhet. Tåget var festligt smyckadt med svenska och amerikanska flaggor, blommor och löf, och å “the headlight” på lokomotivet fans hennes porträtt infattadt i en ram af blommor och grönt. Framkomna till Minnetonka gick sällskapet ombord på den palatslika ångaren “Belle of Minnetonka” för att göra en tur öfver denna Nord-vesterns härligaste sjö. Ombord pä båten blefvo de af sällskapet, som ej förut voro bekanta med M:me Nilsson, presenterade för henne, och hon hade en blick och ett vänligt ord för hvar och en. Bland sällskapet fun-nos många af Christina Nilssons barn-domsbekanta och många lustiga episoder skulle kunna omnämnas, som tima-de på båten med anledning häraf. En-•dast en dylik vilja vi omnämna. En viss persons hustru närmade sig M:me Nilsson och utropade, i det hon slog ihop händerna: “Ä’ dä’ du Christina?” hvarpå M:me Nilsson under liknande -åtbörd svarade:

“Ja, å ä’ dä’ du Brita?”

Sjöresan tycktes intressera M:me Nilsson i högsta grad och betraktade hon med hänryckning de vackra scenerier, hvilka de passerande stränderna ständigt upprullade för passagerarnes åsyn.

Ankomna till Lake Park företog en del af sällskapet en liten tur upp till det ståtligt belägna hotellet.

Vid 6-tiden på eftermiddagen landsteg sällskapet vid Excelsior, hvarest ett smakfullt dekoreradt extratåg stod färdigt att föra det till Lyndale Hotel, Lake Calhoun. Dit anlände turisterna klockan 7, hungriga och törstiga, tack vare hotellegarens försumlighet att å båten tillhandahålla bestälda förfrisk-ningar.

Vid 8-tiden satte man sig till bords och njöt på förhand vid tanken på alla de läckerheter, som funnos upptagna på den storståtliga matsedeln. Men man blef lurad på konfekten. Sämre servering och sämre bankett har man aldrig sett maken till. Vinerna till de olika rätterna serverades nära nog en halftimme efter man ätit. En stor del gäster fingo ingenting alls. Banketten förorsakade allmänt missnöje bland gästerna som tyckte att för $10 borde de kunnat få någonting att äta. M:me Nilsson blef ej heller särdeles väl serverad. Det hela var en outplånlig skamfläck på hotellets föreståndare, hvilken försökte förtjena så mycket som möjligt på affären och som dessutom var berusad på qvällen af de viner som komiteen ditskickat för gästernas räkning.

Om denna stora festmåltid skref skalden Ninian, som då befann sig i Chicago, följande parodiska ieremiad:

HUNGER OCH TÖRST.

ELLER

DEN GRÄSLIGA FESTMÅLTIDEN I LAKE CALHOUN.

Och aldrig mVnsin den lilla frun Haft slik en ängslan vid Lake Calhoun; H011 kokte so-lår och stekte lök Och gnafde pepparrot i sitt kök.

Så klart som korfspa var allting snart,

Så delikat, och så fint och rart.

I helig väntan på en estrad Nu stod så pyntad den långa rad;

Man alla hundarne hade släppt;

Och sina händer på magen knäppt;

Allt skulle vara på lierrgårdsvis,

Den svenska “divan” till lof och pris.

Då rusar plötsligt en he.iduk fram,

Han bär i handen ett telegram:

“Christina Nilsson, vår trast i Nord,

Den största sångerska uppå jord,

Kan inte komma i dag, enär Två jernvägs-syllar ha’ gått isär.”

“O, Herre Jemine, all vår mat:

Don stekta flundran på silfverfat,

Den brynta paddan i guldgult smör,

Och gåspastejen—jag tror jag dör!”

Så tung en klagan från lilla frun Flög öfver vågen vid Lake Calhoun.

De kloka hjernor man slog ihop Och höjde gräsliga klagorop:

“Well. käre vänner, vi göra bäst.

Om lugnt vi viinta vår dyra gäst,”

Så guvernören hof upp sin röst Och slog med händerna på sitt bröst.

Man slog sig ned kring ett aflångt bord, Och guvernören tog på nytt till ord; Parentationer med kraft och nit Han höll om—dubbla bokhålleriet,

Och när som tiden för trögt förrann,

Då ljögo farmrarne för hvarann.

Så satt man stilla 1 dagar tre.

Att tåligt vänta på sångens Fe.

En sof, en vakade, en höll tal,

Att ekot flög öfver berg och dal;

En meta’ småfisk vid Lake Calhoun,

En ann’ slog lofvar kring lilla frun.

På tredje dagen en legation

Blef sänd till närmaste tågstation:

Tolf gamla damer i krinolin Med högär’vördlg och vigtig min.

Att föra “divan” till vänsäll bygd I mångbepröfvade vingars skygd.

En sång af Sankey de stämde opp,

Och “trainen” saktade tvärt sitt lopp: Christina Nilsson kom ut och såg De feta fruarnes jubeltåg. —

En tår hon bortströk med afvog hand,

En kärleksgärd för sitt fosterland.

Helt lätt man fann en konversation,

Om Per och Pål och om Truls och kon,Samt om den suggan, som just i fjol Fick nitton grisar, när tuppen gol. —

En tår på nytt med sin fina hand Strök "divan” bort—för sitt fosterland.

Omsider dock man till målet hann,

Di*r öfver dörren ett talgljus brann,

På trappan syntes vår guvernör,

Vår glade, treflige arrangör,

Han bar i handen ett stjernbaner

Och sjöng en psalm till sitt handklaver.

Så uti gåsmarsch man trädde in Mod nobla miner och högstämdt sinn’. Christina Nilsson stod tyst och såg På all den prakt, som för ögat låg —

Då kom Convoyen i hastigt lopp Och skrek till “divan”: “Move np. move up!”

Så blef hon uppträngd uti ett hörn Och fick mot väggen en väldig törn;

På fat kom killing och fisk. <med mer— Men allt var surt—och gick inte ner.

Som skogens hungriga, hemska varg Hvar bordsgäst grinade, tvär och karg.

Men om ock killingen smakar sur,

En man sig finner i ur och skur;

Herr guvernören steg upp och höll Ett tal; hvart ord som ett majregn föll Och vederqvickte det fält till slut.

Der allt låg vissnadt en qvart förut.

Han fattar sirligt sitt glas och ber I fint och storslaget festmaner:

“Christina, prisade näktergal.

Säg, vill du höja din festpokal

Och tömma—lyckligt för Lyndales hopp—

Ett fullt och perlande ‘botten opp?’ ”

Då höjde “divan” pokaln och drack Och såg i taket och sade: “smack!”

Men hon drack luft, ty i huset fans En enda droppe ej mer till hands.

Allt—så att säga—var supet ut;

Helt torr blef pic-nickens fröjd till slut.

I, dyre landsmän, vid Lake Calhoun,

Köp’ hem ett isskap åt lilla frun.

Der hon kan gömma ett ofödt lam,

Att ej det surnar till -längre fram!

Ni gå ej säkra; — om tusen år Till nytt besök Ni en diva får.

Vid banketten höllos tal af C. C. Kennet—“Välkomsthelsning;” af Herman Stockenström för “Vårt fosterland;” ai P. P. Swensen för “Vårt adoptivland;” af A. F. Nordin för “Hedersgästen.” Dessutom talade guvernör Hubbard och borgmästare G. A. Pillsbury och till sist M:me Nilsson, som i varma ordalag tackade för den ära, som bevisats henne.

Efter det festmåltiden var slutad retirerade man till den rymliga danssa-longen, der man dansade flitigt hela natten. I början af balen uppeldade Christina Nilsson entusiasmen med att sjunga “Fjorton år tror jag visst att iag var” samt en charmant dalpolska. Under hela aftonen var divan omgifven af flitiga beundrare, som ständigt ville badda sig i solskenet af hennes närvaro. Förnämligast bland dessa fixstjernor märktes patron Carlsons klotrunda figur der han vid pianot alltid stod färdig att sjunga:

“Stina, här har du mej.

Kom, ska’ vi dansa polska,” (etc.)

Christina Nilsson deltog i balen endast en kort stund. Vid 12-tiden begaf hon sig hem till sitt hotell, temligen uttröttad.

Torsdagen den I2:tejuni sjöng M:me Nilsson i Coliseum för öfverfullt hus ett nummer ur oratoriet “Skapelsen.” en italiensk aria samt en del af Elsas parti i Lohengrin. Huru hon sjöng är öfverfiödigt att nämna. Hon tog som vanligt publiken med storm, och applåderna öfverröstade åskan, som mullrade utanför och som på eftermiddagen sam-ma dag hade slagit ned i konsertsalen under pågående konsert. I sammanhang härmed kan nämnas, att då Rem-mertz på qvällen sjöng Rafaels parti i “Skapelsen” och kom till stället der det heter: “Och mörker rådde på djupet,” slocknade alla elektriska ljusen i byggnaden så att det blef kolmörkt flera minuter. Då senare Toedt sjöng: “Och Gud sade: Varde ljus, och det vardt ljus,” tändes de ögonblickligen. Publiken applåderade ursinnigt under förmodan att det hörde till pjesen, men så var dock ej förhållandet.

Den 11 :te Juni på förmiddagen uppvaktades Christina Nilsson å Nicollet House af en 12—14 medlemmar af deti skandinaviska pressföreningen. Under det de komiteerade sysslade i korridoren utanför M :me Nilssons rum, öppnades plötsligt dörren och Stina utropa-de: ‘‘Kommer in, godt folk, å varen inte rädda.”

Efter det medlemmarne inträdt i det stora förmaket, och presenteringen egt rum, öfverlemnade kapten Osborn å pressföreningens vägnar ett väl utfördt litografiskt souvenir, inbundet i fina

now, Luth. Jaeger, Nicolaus Grevstad, Chr. Brandt, Jos. E. Osborn. Axel Alm-quist, Berndt Anderson och Herman Stockenstrom. Andra sidan åter fram-stälde sångerskans barndomshem, der hon sjelf syntes i förgrunden, lyssnande till näktergalens toner. Vid sidan af

/;///

SKANDINAVISKA PRESSFÖRENINGENS CHRISTINA NILSSON-SOUVENIR.

plyschpärmar i de svenska färgerna. Vid öfverlemnandet af detsamma yttrade sig kapten Osborn sålunda:

“Högt ärade landsmaninna! Då ni nu åter besöker vårt adopterade fosterland för att ännu en gång låta oss höra och njuta af eder gudagåfva, den odödliga sången, en helsning från våra fäders land, sångens hemland på jorden, så ha vi, för att visa huru högt vi akta eder och älska sången, dristat infinna oss här, och bedja eder ödmjukli-gen att från oss mottaga en välkomst-helsning.”

Första insidan af litografien upptogs af Christina Nilssons porträtt som mid-telfigur, om slutet af porträtter af följande af pressklubbens aktiva medlemmar: Alfred Söderström, Magnus Lun-

denna teckning läses följande inskription:

VÄLKOMSTHELSNING

TILL CHRISTINA NILSSON FRÅN SKANDINAVISKA PRESSFÖRENINGEN I MINNESOTA.

Du är ditt fosterlands stolthet och verldens beundran.

Du är drottning i sångens rike.

Den ringa flickan från det torftiga hemmet har med tonernas makt, med det tjusande inflytandet af sin nordiska enkelhet eröfrat en verld.

Derför helsar dig med jubel den tätaste skandinaviska syskonringen i Amerika välkommen till det ungdomsfriska Minnesota.C. O. Carlson, en af festkomiteens medlemmar samt agent här i staden för “The Equitable Life of New York,” var den som alltid försökte att förena nytta och nöje. Han lät öfvertyga Christina Nilsson om de stora företräden, som detta bolag egde framför alla andra dylika, och följden af hans vältalighet blef att M:me Nilsson lät försäkra sitt lif för en summa af $25,000 till förmån för en aflägsen slägting till hennes andre man, fröken Rosa de Val-lejo, som hon upptagit till sin fosterdotter. Doktor J. Pearson härstädes undersökte M:me Nilssons helsotill-stånd och fann detsamma lemna intet öfrigt att önska. Af försäkringsbrefvet framgick, att M:me Nilsson då var 41 år gammal, mätte 5.5 fot i längd, 30 tum omkring midjan samt vägde 175 pounds. Man fann således, att hon äfven i qvantitativt hänseende var en respektabel ättling af gamla Sverige. Båda hennes föräldrar voro då döda; hon hade haft en syster som afled vid 58 års ålder, och fem bröder af hvilka fyra lef-de och voro i en ålder af 50—60 år.

Den stora sångerskan firade sitt silf-verbröllop med operasången år 1889, då hon för alltid lemnade scenen och försvann i privatlifvets skymundan.

DEN STORA BANKETTEN Å WEST HOTEL.

I början af Januari månad 1886 sammanträffade några Minneapolisboar helt apropos med några vänner från St. Paul, och yttrade en af Minneapolis-boarne då helt oförmodadt och utan att någon plan förut varit uppgjord, att de vid första lägliga tillfälle ville anordna ett litet slädparti och köra ner till St. Paul för att helsa på sina gamla vänner. St. Paulboarne blefvo förtjusta i planen och lofvade att emottaga hela sällskapet med “varma servetter,” om de fingo behörig beredelsetid samt besked om huru många som kommo att deltaga i slädpartiet.

Beslut och handling blefvo nu ett och erhöllo Minneapolisboarne snart derpå

en inbjudning till en större reception för den 27 :de Januari å Hotel Ryan (det största hotellet i hufvudstaden), der en liten föreningsfest mellan St. Pauls och Minneapolis’ ledande skandinaver då skulle ega rum.

Gynnade af vackert väder och klingande slädföre företogo Minneapolisboarne resan till St. Paul i sina privata åkdon och anlände den stora karavanen omkring klockan 9 på aftonen till Hotel Ryan, der den emottogs af en reception-komitee, bestående af herrar A. E. Johnson. Colonel Chris. Brandt, Dr. Nelson, G. Elmquist och Dr. Lundgren.

Två hundra damer och herrar voro församlade vid banketten, der St. Paul-iterna öfverraskade sina gäster med ett särdeles storslaget program. Festen afslutades med en större bal.

Bland de olika konversationsgrupper-11a rådde den lifligaste munterhet och märktes tydligen att någon afundsjuka mellan St. Pauls och Minneapolis’ skandinaver ej fans till eller att den åtminstone för tillfället måtte ha blifvit lem-nad hemma.

Denna, den största sällskapliga fest som någonsin afhållits af skandinaverna i St. Paul, var det som gaf anledning tjll den stora banketten å West Hotel onsdagen den 24:de Mars 1886, hvilken var afsedd som ett “tack för sist” för det vänliga och storartade emottagande Minneapolisboarne rönte af sina vänner i St. Paul ett par månader förut.

Begäret att öfverträffa sina grannar (i St. Paul) samt de skandinaviska affärsmännens i Minneapolis numerära styrka bidrogo att göra denna fest till en “pyramidal success” och till den elegantaste tillställning, som någonsin egt rum bland skandinaverna.

Det förberedande arbetet för denna fest verkstäldes af en exekutiv komitee, bestående af herrar S. E. Olson, P. P. Swensen, J. W. Arctander, P. J. E. Clementson, A. J. Rosander, Charles Johnson, N. H. Gjertsen, R. L. Berglund, P. Clausen, J. H. Paulson, JohnBrandt, John E. Ofstie, J. F. Peterson, Gerh. Gjertsen, Andrew Bergström, John Peterson, C. F. Struck, Alfred Söderström, Charles Blomquist, Gudmund F. Johnson, Nick Anderson, John Carlson, M. Munster och H. O. Peterson, jemte följande supplementär-ko-miteer:

Arrangement—S. E. Olson, P. P. Swensen, P. Clausen.

Invitation—H. O. Peterson, John E. Ofstie, J. H. Paulson, N. H. Gjertsen, Gerh. Gjertsen, Alf. Söderström, Andrew Bergström, Charles Blomquist, J. Landberg, sekreterare.

Reception—John F. Peterson, C. F. Struck,William Heggum, Charles Johnson, Gudmund F. Johnson, A. J. Rosander, John Carlson.

Floor—C. C. Bennet, John Peterson. Nick Anderson, H. T. Hasberg, C. Haug.

Närmare 500 personer voro närvarande. Förutom St. Pauls och Minneapolis’ ledande affärsmän voro flera notabla representanter närvarande, såsom:

Prof. Edward Olson vid Universitetet i Chicago, Hon. S. F. Christensen, Rush City; Hon. A. E. Rice, Willmar; Hon. S. D. Peterson, New Ulm; N. O. Werner, Red Wing; Hon. L. P. Larson, Eau Clair, Wis.; N. P. Nelson, (dåvarande) egaren af “Svenska Amerikanaren,” Chicago, samt bankiren N. O. Ostrom, Evansville.

Supeen var ytterst elegant, och de många, långa borden dignade under bördan af de finaste delikatesser, blomsterdekorationer och krokaner. Aldrig hade den prydliga salen företett en mera storartad anblick. Två hundra uppassare, uppsträckta i svart frack och hvit halsduk voro under fyra timmars tid ständigt sysselsatta med att egna gästerna sin uppmärksamhet.

Bland dekorationerna i den stora salongen märktes bland annat ett större standar, måladt enkom för festen af professor P. Clausen, föreställande Svea, Nora och Dana, hållande hvarandra om lifvet, samt ofvanför den ame-

rikanska frihetsgudinnan, hvilken utgöt öfver dem sitt ymnighetshorn. Standaret bar dessutom följande inskription: “Three in One.” Under supeen afhöl-los flera entusiastiska och väldigt applåderade tal. Efter det ceremonimästaren, S. E. Olson, i väl valda ordalag öppnat festen, föreslogs följande skålar: “Våra gäster,” Colonel Hans Mattson; “Våra värdar,” J. E. Osborn; “Förenta Staterna,” L. R. Larson; “Sverige,” S. F. Christensen; “Norge,” Oscar Torrison; “Danmark,” F. A. Husher; “Minneapolis,” Rev. Kristofer Janson; “Skandinaverna i Amerika,” professor Edward Olson; “Damerna,” Lars Rand; “Tvillingstäderna,” A. F. Nordin.

Mr. A. J. Blethen, egaren af “Minneapolis Daily Tribune,” räknades äfven bland talarnes antal och inspirerad af de storartade intryck, som han hade af festen, ville han icke allenast räkna sig som skandinav, utan försökte äfven bevisa att han var af skandinavisk härkomst. P. P. Swensen afslutade den långa serien af tal i några få ordalag, hvarefter åtskilliga tacksägelseadresser upplästes från flera af våra mest framstående skandinaver i Amerika, hvilka ej kunde hedra festen med sin närvaro, bland hvilka räknades: Hon. Knute Nelson, Washington, D. C.; B. Love-son, danska ministern i Washington, D. C.; Grefve Reuterskjöld, svensk-norska ministern i Washington, D. C.; Hon. P. A. Larson, Lake Crystal, Minn.; Hon. Wm. Christensen, Olivia, Minn.; Hon. Geo. H. Johnson, Groton, N. D.; A. Chaiser, utgifvaren af “Svenska Tri-bunen,” Chicago; Prof. Storm Bull, University of Wisconsin, Madison,Wis.; Col. J. A. Johnson, Madison, Wis.; Hon. N. P. Haugen, state railroad commissioner, Madison, Wis.; Hon. S. J. Willard, Red Wing; Hon. T. K. Simmons, Red Wing; Prof. Hjalmar Hjort Boyesen, Columbia College, New York.

Efter skålen för Sverige, Norge och Danmark spelade Danz’ orkester de respektive ländernas nationalsånger, hvil-ka mottogos med stormande applåder. Musiken dertill var på ett förtjenstfullt sätt enkom för tillfället

arrangerad af Prof. Oscar Ringwall.

Efter supeen förflyttade sig sällskapet till en annan sal, der en animerad bal egde rum och damernas eleganta toaletter fingo bättre tillfälle att lägga sin elegans i dagen.

Tillställningen var till alla delar lyckad och bidrog i många afseenden till

P. P. Swensen, Carl F. Struck, P. Clausen, A. E. Johnson, N. H. Gjertsen, Andrew Bergström och Lars Rand.

MILITÄRFESTEN.

Fredagen den I4:de Oktober 1887. De svenska militärernas ankomst till Minneapolis omfattades med vida större entusiasm af vår skandinaviska befolkning än till och med den mest sangvini-ske hade vågat hoppas. Bland stadens

DE SVENSKA MILITÄRERNA.)i OFFICERARE.*)

att höja vårt folks anseende i andra nationers ögon. Länge torde också denna fest lefva i Minneapolisboarnes minne. Men smakar det bra, så kostar det bra — det fordrades ej mindre än närmare ett tusen sex lnmdra dollars för att betala kalaset.

Den amerikanska dagtidningen “Minneapolis Tribune” innehöll dagen derpå det längsta referat, som någonsin gifvits öfver någon skandinavisk fest i Minneapolis, ej mindre än nio hela spalter, tillika med porträtter och biografier af S. E. Olson, Adolph Bierman, John W. Arctander, Col. Hans Mattson, Col. Chris. Brandt, Alfred Söderström, Capt.

skandinaver var det ej många som ej hade infunnit sig vid Union Depot eller närgränsande gator för att helsa de långväga gästerna välkomna. En väl-

* De militärer, som deltogo i denna fest, voro chefen för K. Nerikes regemente öfver-ste John Lilllehöök (sitter till venster å planschen), majoren vid K. Svea lifgarde n. Gyllenram isitter till höger), löjtnanten vid K. Göta artilleriregemente P. O. Theoander (står längst till venster). löjtnanten vid K. Nerikes regemente A. Wester (står bakom major Gyllenram), löjtnanten vid K. lifgar-det till liiist grefve F. von Rosen (längst till höger), löjtnanten vid Göta artilleriregemente G. Lllllehöök samt underlöjtnanten vid Li fregementets husarkår grefve C. Le-wenhaupt. Underbefälet utgjordes af två man från hvartdera af Svea garde, hästgardet and Andra gardet, K. Nerikes regemente, Lifregomentets husarkår. Kronprinsens husarregemente och Göta artilleriregemente.komstkomitee, bestående af herrar F. A. Husher, John F. Peterson, kapten C. C. Bennet, kapten Opheim och Alfred Söderström, mötte gästerna i Hudson, Wis., och ledsagade dem hit. Ombord på tåget befunno sig tolf officerare och trettiosex underofficerare och soldater samt dessutom tjugufem andra personer bestående af representanter för Chica-gotidningarne och andra framstående män.

drog fram, och på klangen i dessa hördes det mer än väl, att de ej kommo från svaga, amerikanska strupar.

Ankomna till “Dania Hall” dröjde det ej länge förrän F. A. Husher, festkomi-teens ordförande, gaf tillkänna att maten var färdig, hvarpå alla gingo upp i den i andra våningen belägna, festligt dekorerade matsalen. Redaktör Husher helsade i några få ord såväl de civila som militära gästerna välkomna och

DE SVENSKA MILITÄRERNA. 2) UNDERBEFÄL.

Strax före kl. 9 på qvällen ångade tåget in på Union Depot, som var så full-packad med folk, att det var med möda polisen kunde bereda fri passage för gästerna, som här togos 0111 hand af mot-tagningskomiteen. ‘‘Svenska Gardet,” “Normanna infanteri” och föreningen “Dania” paraderade utanför stationen.

Processionen leddes af sheriff Swen-sen såsom marskalk uppåt Hennepin avenue, till Sixth Street, och derifrån nedåt den illuminerade Nicollet avenue till Washington avenue och derifrån till “Dania Hall.” Gatorna voro öfverallt i centrum af staden till trängsel fullpac-Tcade af folk, och processionen emottogs af dundrande hurrarop, hvarhelst den

bad dem hålla till godo med anrättnin-garne. På stående fot intogs nu en väl tillagad “sexa,” åtföljd af diverse flytande förfriskningar, allt under det taffelmusik utfördes af Svea och Nor-manna musikkårer.

När de materiella behofven blifvit tillfredsstälda, äskade ordföranden ljud och introducerade Mayor Ames, som på sitt vanliga lyckliga sätt höll ett litet impromptu tal till de församlade och å stadens vägnar utlofvade municipal gästfrihet.

Klingande tal höllos af flera utsedda skandinaviska talare. Öfverste Hans Mattson var den förste, och yttrade han sig sålunda:“Herrar hedersgäster från Sverige, Norge och Danmark!

“På den plats, der vi nu stå, höres i den stilla natten Mississippiflodens fors öfver St. Anthonyfallen. I befinnen Eder således djupt inne i den amerikanska Vestern, och likväl är detta blott den nya tidens ingångsport till den vida Nordvestern.

“För ett par timmar sedan utgingo från våra stationer ett halft dussin långa iltåg, som nu med frustande ånghästar på olika banor färdas i riktning mot den nergångna solen och af hvilka några icke stanna förrän de tillryggalagt distanser längre än mellan Köpenhamn och Konstantinopel genom bördiga och ännu till stor del obebyggda trakter. För 34 år sedan stod jag med några andra landsmän, bland de första i Minnesota, med spejande blick för första gången vid St. Anthonyfallen. Då fans ingen stad eller tecken till stad på den na sidan floden; då jagade ännu den röde infödingen sitt villebråd i skogen, der nu våra kyrkor och skolhus stå; då var allt landet vester om oss en okänd ödemark; då fans Minnesota icke ens till som stat; då voro flera af våra vestra stater, som nu äro befolkade af många millioner lyckliga invånare, icke ens påtänkta.

“Nu deremot hafva vi ett mäktigt rike endast i vår egen stat med en befolkning af en och en half million och ett skattevärde af två tusen millioner. Minnesota producerar nu årligen öfver tio millioner bushels spannmål på sina bördiga åkrar och afverkar sexhundrafemtio millioner fot sågtimmer ur sina skogar, och dess jerngrufvor, ännu i sitt utvecklingsstadium, utskeppa en half million tons rikhaltig malm. Den skandinaviska befolkningen utgör mer än fjerdedelen af statens invånarantal och producerar fullt en tredjedel af våra åkerbruksprodukter på sin egen jord, ty de flesta äro jordbrukare. Den spannmål, som endast i Minnesota årligen produceras af våra landsmän, vore mer än tillräcklig att förse hela Sveri-

ges befolkning med bröd, år ut och år in.

“Vår vackra stad Minneapolis har redan nu en befolkning af 160,000, hvaraf en fjerdedel eller 40,000 äro skandinaver eller deras afkomlingar.

“Hvad staden är med sina qvarnar, fabriker, kyrkor, skolor och lyckliga hem, hoppas jag I alla med egna ögon skolen se, innan I lemnen oss, och jag vill derför icke uppehålla tiden dermed.

“Hvad eder sjelfve beträffar, mina ärade herrar, så hafva vi hört hvad som så. uttrycksfullt blifvit sagdt till eder i Chicago af vännerna der — och vi instämma hjertligt i deras lof och pris.

“När vi hörde att Danmarks, Norges-och Sveriges krigsmän och representanter ville hedra oss med ett besök, sL gladdes vi alla deröfver och hafva samlats i afton för att uttrycka denna glädje i ett hjertligt välkommen!

“Vi hafva med afsigt fört eder till denna sal, der vi kunna under eget tak på ett enkelt men gammalnordiskt sätt visa eder vår hyllning och gifva eder tillfälle att se oss för oss sjelfve, sådana som vi äro i vårt dagliga lif. Vi äro ‘män af folket,’ vi hafva kommit hit fattiga emigranter, okunniga i landets språk och förhållanden. Det enda arf vi medfört är §tarka armar och friskt mod — nej ,jag ber om ursäkt, ett annat arf af mera värde än guld eller snille hafva vi medfört från kära fosterbygder — vår andel af nordisk trohet, kraft och dygd; och med de pund som blifvit oss förlänta, hafva vi verkat inom alla industriens grenar, i de lärda facken, i de sköna konsterna, i kommunens, i statens och i Unionens tjenst — i krig •och fred, och vi utföra dagligen vår andel i det stora nationalarbetet, hvars resultat är en ny och mäktig samhällsordning, hvars grundval är det individuella menniskovärdet och den individuella menniskorätten.

“Jag tror mig se en försynens skic-kelse deri, att när tiden var inne för den nya verlden att träda fram på

nationernas vädjobana med en ny och kraftigkosmopolitisk ras, voro de skandinaviska folken också utsedda att deltaga i detta stora värf, och att det var 'männen af folket' förunnadt att här i synnerhet erhålla fria tyglar för sin utveckling. Hvem kan icke tydligt se de nordiska brödrafolkens prägel på hela sam-hällsandan i den nya verlden?

"Vi vore glömska om vi ej med tacksamhet erkände det myckna goda, som fäderneslanden skänkt oss från den späda barndomen till den stund vi sade dem farväl; vi vore ovärdiga våra fäders namn och minnen, 0111 vi ej högaktade och älskade som en kär moder den oförgätliga fosterjorden — och Eder, dess värdige representanter, såsom våra iränder och bröder.

"Eder närvaro bland oss är en stolt tilldragelse, och minnet deraf skall bevaras som ett af våra angenämaste.

"Och när I återvänden till de kära etällen, der vi togo de första stegen på lifvets skiftesrika bana, så medfören kära helsningar från oss alla. Sägen våra fränder att vi äfven lära våra barn att älska våra folk och land i Nordanriken, ehuru de aldrig sett dem. Och sägen dem att långt ute i den vida Vestern vid Hiawathas leende vatten och hundratals mil derbortom finnas vänner och bröder i hundra tusental, hvilkas trohet och kärlek hvarken tid eller afstånd har förminskat."

Mattsons tal besvarades af öfverste Lilliehöök. Dernäst i ordningen kom doktor O. A. Fliesburg, hvilken uppläste ett för anledningen af honom sjelf författadt poem.

Redaktör Husher talade för den del af den skandinaviska Chicago-pressen, som hade visat sin uppmärksamhet mot Minneapolis genom att såsom gäster med extra tåg hitföra de skandinaviska militärerna.

Den norske festtalaren var professor Breda, som besvarades af öfverstlöjtnant Nyquist, och för danskarne talade herr C. Neuman, hvarpå svarades af löjtnant Falkenberg.

—21

Det musikaliska programmet af Miss Emma Nilsson, professor G. Johnson och professor J. L. Hjort blef väl emot-taget.

Följande morgon togos gästerna åter om hand och kördes i vagnar från West Hotel genom den förnämsta delen af staden, hvarefter ett besök aflades i ex-positionsbyggnaden och tafvelgalleriet. Tiden var nu inne för tågets afgång till St. Paul, hvarföre kosan stäldes till Union Depot, der under ömsesidiga välgångsönskningar och hurrarop, värdar och gäster skiljdes från hvarandra, de senare för att aflägga ett besök i vår systerstad St. Paul.

Festen var särdeles lyckad, då man tager i betraktande att komiteerna endast hade fyra dagars beredelsetid.

Upprepade gånger försäkrade flera af militärerna att de alltid skulle behålla Minneapolis i kär hågkomst och tvenne af underofficerarne yttrade att så snart de uttjent sin kapitulationstid derhemma var det deras fasta föresats, att resa hit och slå ner sina bopålar härstädes, ty de hade nu fått en helt annan föreställning om Amerika än de förut haft.

250-ARSDAGEN.

En hej dundrande fest kan man med skäl kalla firandet af 250:de årsdagen af svenskarnes ankomst till Amerika. På ett ståtligare sätt har "Svenskarnes dag" aldrig firats i Amerika.

I mediet af Juli år 1888 lästes följande upprop i de svenska tidningarne:

"Massmöte.—Härmed inbjudas alla svenskar i och omkring Minneapolis, Minnesota, att möta lördagen den 21 Juli, klockan 8 e. m., i Svenska Lutherska Augustana-kyrkans undervåning, hörnet af Eleventh avenue och Seventh street south, för att vidtaga förberedande mått och steg att i sammanhang med 'Minneapolis Industrial Exposition' fira den 250:de årsdagen af svenskarnes ankomst till Amerika.

Carl J. Petri, pastor för Lutherska Au-gustana-församlingen;A. J. Enstam, pastor för Lutherska Bethlehems-församlingen;

E. Aug. Skogsberg, pastor för Svenska Missions-församlingen;

Frank Peterson, pastor för Svenska Baptist-församlingen;

John Ternstedt, pastor för Lutherska St. Pauli-församlingen;

K. H. Elmström, pastor för Svenska Metodist-församlingen;

Hans Mattson, statssekreterare;

M. Lunnow, redaktör för “Svenska Folkets Tidning”;

A. Mellander, redaktör för “Minneapolis Veckoblad”;

N. O. Werner, kassör för Swedish-American Bank;

P. P. Swensen, sheriff för Hennepin county;

John F. Peterson, register of deeds i Hennepin county;

S. J. Turnblad, manager för “Svenska Amerikanska Posten”;

J. H. Sandberg, läkare;

A. Holt, advokat.

“Minneapolis, Minn., den n:te Juli 1888.”

På grund af denna kallelse mötte omkring två hundra svenskar på den bestämda tiden och platsen. Komiteer tillsattes och ett par veckor senare syntes följande inbjudan i alla svenska tidningar i Amerika:

“Alla svenskar, svenska församlingar och societeter i Minneapolis och staten Minnesota och svenskar på andra trakter inom Förenta Staterna hafva vi härmed äran inbjuda att deltaga i firandet af den 250 :de årsdagen af svenskarnes ankomst till Amerika. Denna fest firas i Expositions-byggnaden i Minneapolis, Minnesota, fredagen den i4:de September, klockan 2 e. m. Högtidligheterna öppnas med en procession, i hvilken alla svenskar inbjudas att deltaga. Ett intressant program har utarbetats. Tal hållas på engelska och svenska språket. Det engelska talet hålles af f. d. amerikanske ministern, herr W. W. Thomas, Jr., från Portland, Maine, och det svenska af redaktör J. A. Enander från Chi-

cago, Illinois. De medel, som samlas vid festen genom försäljningen af för tillfället förfärdigade dekorationsband, etc., tillfalla de brandskadade i Sundsvall, Umeå och Lilla Edet, Sverige.

“E. Aug. Skogsbergh,

N. O. Werner,

H. Mattson,

C. J. Petri,

John Ternstedt,

M. Lunnow,

A. Malmsten,

“Program- och inbjudningskomitee. “Minneapolis, Minn., i Augusti, 1888.” Eleganta “Souvenir Badges” såldes till tusentals svenskar. De voro särdeles nätta. Blå sidenband, 2x6 tum, porträtter af Gustaf II Adolf och Axel Oxenstjerna, svenska riksvapnet i guld samt inskription. Försäljningen af dessa små dekorationsband inbringade en nettovinst af 3,100 kronor, som sändes till nödhjelpskomiteen för de brandskadade i Sverige.

Storartade förberedelser hade blifvit vidtagna och mycket arbete nedlagdt på den yttre glanspunkten af programmet, nemligen den stora paraden med musikkårer, flaggor och standarer, samt de många rikligt dekorerade tablå-vagnar-ne; men ett stridt regn kom tidigt på dagen och förstörde hela härligheten och blefvo föreningar så väl som enskildte uppmanade att efter bästa sätt sjelfva styra kosan till Expositions-byggnaden. Denna uppmaning hörsammades på ögonblicket, ty redan en timme innan programmet började var hvar-je sitt-

och ståplats i det stora auditoriet upptagen. Många kommo från långt aflägsna städer och stater, och ett extratåg medförde närmare ett tusen personer från St. Paul med flygande fanor och klingande spel.

Estraderna voro dekorerade med talrika föreningsstandar, och öfverallt syntes de svenska färgerna sida vid sida med Amerikas “Stars and Stripes.”

En stor tafla af den gamla svenska kyrkan i Wilmington, Delaware, bygd år 1698, var upphängd midt för talar-estraden och fäste särdeles stor uppmärksamhet.

Det torde intressera våra läsare, att vi här göra en liten afvikelse från programmet och orda litet om det som står i förbindelse med detta dekorationsföre-mål, som för närvarande utgör sven-skarnes äldsta historiska minnesvård här i landet:

DEN GAMLA SVENSKA KYRKAN I WILMINGTON.

År 1698 bygde de första svenska kolonisterna i Amerika en prydlig stenkyrka, på en plats der staden Wilmington sedermera uppstått, och ännu i dag visas denna “Old Swedes’ Church” såsom ett af de vackraste minnesmärkena från landets kolonisationstid. Kyrkobyggnaden var emellertid det sista större företaget af de svenska kolonisterna som helhet. Sammansmältningen med den allt talrikare vordna kontingenten af engelsktalande nybyggare, som slagit sig ned i trakten, hade redan länge pågått och småningom uppgick den svenska befolkningen fullständigt i den amerikanska. Inom några- få generationer var deras språk glömdt och allt utom minnet af “Nya Sverige” utplånadt. men ännu i dag lefva ättlingarne af dessa första svenskar i Amerika qvar och mera än en man, hvars namn är berömdt i Förenta Staternas häfder, härstammar i rätt nedstigande led från kolonisterna i “Nya Sverige.”

På “Old Swedes’ Cemetery” i Delaware finnes, enligt “Wilmington News,” en simpel hundraårig grafsten af granit, åtta fot hög, hvilken förtäljer en svensk

familjehistoria i Amerika samt påminner om våra landsmäns första landstigning på amerikansk jord. Den visar den nuvarande svenska generationen här, huru det svenska folket i forna tider liksom nu i sin mån bidragit att höja vårt gemensamma adoptivland till den storhet och makt, det nu faktiskt intager, samt huru den svenska nationen ammat hjel-tar och patrioter, som med gladt mod offrat.det käraste de egt här i verlden, sina barn, ja, lif och blod för det land, dit deras förfäder inkommit som fattiga invandrare. Först på den gamla minnesstenen ser man namnet på den ifrågavarande familjens stamfader i Amerika, Benjamin Burr, hvilken afled i Hartford år 1681. Härefter följde namnet på Annie Burr, afliden år 1682, med flera. En Nathaniel Burr, som skattade åt förgängelsen i början af detta århundrade, år 1802, var en äkta patriot. Han utsände sina sex söner, Samuel, Benjamin, Joseph, Nathaniel, Jonathan och Stephen, i det amerikanska befrielsekriget, der den yngste bland dem, 16-årig, stupade på ärans fält. Bland nu lefvande ättlingar märkes en doktor Horace Burr.

Programmet för festen började klockan 2 med ett nummer af Cappas Sev-enth New York Regiment Band, hvar-efter Colonel Hans Mattson, festkomi-teens ordförande, helsade gästerna välkomna.

Bön förrättades sedan på svenska af den svenska lutherska kyrkans ärevördige apostel, professor T. N. Hassel-quist, hvarefter “Vårt land” afsjöngs af den svenska 150 man starka kören under professor Normars ledning.

De historiska och egentliga festtalen för dagen höllos af general W. W. Thomas, Jr., från Maine, f. d. Förenta Staternas minister i Stockholm, samt af Hon. J. A. Enander från Illinois.

Sång och musik omvexlade alltjemt mellan talen och deklamationerna.

Ett ode för dagen af Hon. H. Stockenström afsjöngs, då alla de närvarande reste sig. Några korta anmärknin-gar gjordes af president Cyrus North-rup af Minnesotas statsuniversitet.

Derefter introducerades kapten O. G. Lange från Chicago såsom den äldste då lefvande svenske settlaren i Förenta Staterna. Lange var den förste svensk, som bosatte sig i Chicago den i8:d," September 1838. Han kom först till Boston den i:ste Juli 1824. Gamlingen utandades sin O. G. LANGE. sista suck den I3:de Juli 1893, något öfver 82 år gammal. Ifrigt vurmade Lange för firandet af en svensk nationaldag öfver hela Amerika, och är

det honom vi till en stor del liafva att tacka för, att vi för närvarande fira “Våra förfäders dag,” till hågkomst af de första svenskarnes bosättning i Amerika år 1638.

Poem af A. T. Lindholm, “Gamla och Nya Sverige,” upplästes af författaren. Derpå följde en skriftlig helsning från Rev .E. Aug. Skogsbergh. “Hör oss, Svea” sjöngs af kören, äfvenså ett ode af Mr. D. Nyvall. Kort och kraftigt tal af Rev. C. A. Swensson följde. Sedermera upplästes följande poem af författaren, Ernst Lindblom:

TILL MINNEAPOLIS.

I idoghetens land.

Vid Mississippis täcka strand,

Der Anthony- och Minnehaha-fallen brusa, Kn stad har stolt växt opp. —

Det är den unga Vesterns hopp,

Det hopp, som afundsjuka iin förgäfves sökt att grusa.

Invid den breda elf,

Der indianen sag sig sjelf

Pfl femtitalet vara herre uti trakten,

Har nu ett jettebarn

Byggt hus vid hus och qvarn vid qvarn;

Och Minneapolis är namnet på den unga makten.

Den firar uti dag

En storstadsfesr af märkligt slag.

Som sympati i alla svenska hjertan röner.

1 »en firar minnet af Den tid, dft öfver vida haf De droeo lill Oolurabl land, de förste Svl-1 hlods söner.

En liten koloni

Den bildade, som fann sig fri,

Fastän den under fjerran Svea-drotten lydde,

Den gick med flit och id Framåt. Det syntes, som en tid.

Då mödan skulle bli belönt, för Nya Sverige grydde.

Den tiden är nu här:

Vi se uti den dag, som är.

Det nya Sverige som ett stort och vidsträckt rike.

Inunder tidens lopp Ha våra fäders stolta hopp Förverkligats af landsmän, hvilka varit fädren like.

De gamle sädde gladt I ärlig, varm förtröstan, att •De skulle berga skörden uti sina dagar.

De trodde på den trakt,

Der de ned svett och möda lagt.

De trodde på sig sjelf ve och på Svea-kun-gens lagar.

Men säden, en gång sådd,

Låg öfver sekler två i brodd;

Nu först den sägas kan ha spirat upp ur gruset.

De gamles koloni

Har blifvit stor, och den är fri,

Så länge verlden står och stjernbaneret höjs i ljuset.

Det nya Sverige är Ej längre blott i Delaware,

Nej, det når öfver alla Unionens stater, Inunder årens lopp Ha svenskar liulpit bygga opp Vår republik med tysta, ofta obelönta dater.

Hvar än de hittills byggt

Man nu dock påstå kan helt tryggt,

Att Minnesota för dem blifvit hufvudorten, De tyckas trifvas der.

Och Minneapolis det ¡¡r 'J ill deras lyckliga och nöjda hom den öppna porten.

Derför ock der i dag En fest kan liras af ett slag.

Som sympati i alla svenska hjertan röner. Ilögt lefve minnet af Den tid. då öfver vida haf De drogo till Columbi land, de förste Svi thiods söner!

Till slut gjordes några anmärkningar af Miss Mary A. Brown från Washington angående Amerikas upptäckande af skandinaviska vikingar år 1000, hvaref-ter några af de förnämsta gratulations-brefven och lyckönskningstelegrammen upplästes.

Det storartade och vidlyftiga programmet afslöts med afsjungandet af Davids 150:de psalm med ackompanjemang af Cappa's Band.

Festen var till alla delar lyckad. Så noga som man kan beräkna voro närmare 15,000 personer närvarande och det stora intresse, som livar och en ådaga-lade, kan lätt förstås ai det faktum, att tusentals personer stodo orörliga, som packade sillar, under hela ceremonien, hvilken varade i tre timmars tid.

Året derpå, lördagen den I4:de September, firades äfvenledes denna svenskamerikanska nationaldag, om ej fullt så storslaget, likväl med samma entusiasm, samma lif och värme. Klockan 2 på slaget, då dånet af skotten från svenska artilleribatteriets salut för guvernör Merriam förklingat, hade omkring 3,000 högtidsklädda svenskar intagit sina platser i det rymliga Coliseum på östsidan. Programmet var äfven denna gång särdeles rikhaltigt.

Bland de många festtalarne märktes förnämligast guvernör W. R. Merriam. senator C. K. Davis, Minnesotas främste vältalare, professor J. S. Carlson och Hon. John Lind. Allting gick här med en viss takt och ton, synnerligast då den gemytlige Oscar Ringwall, under stormande applåder, svängde taktpinnen öfver sin väldiga orkester.

En ingalunda obetydlig del af festligheterna var den stora i många divisioner uppdelade parad, som anstäldes omedelbart före ceremonierna. Paraden var stor och lysande nog att slå våra amerikanska bröder med häpnad. Några af de mest utmärkande dragen i denna procession utgjordes af ett drakskepp fullt af bepansrade krigare, "Kalmar Nyckel," i hvilket de första svenska koloni-'terna kommo öfver, Svea, personifierad af en ung dam i svensk nat ionalko-stym, samt amerikanska frihetsgudin-nan, Columbia, omgifven af hvitklädda flickor. Då tiden för processionens bildande närmade sig, uppstego hotande moln på himlahvalfvet, och då densamma satte sig i gång regnade det ej så obetydligt ett par minuter. Regnet öf-verensstämde dock icke hvarken med fartygens konstruktion eller med flickornas hvita klädningar, och det var åtminstone en gång nära att panik utbrutit. Lyckligtvis afstannade regnet i detsamma. Då guvernör Merriams vagn, som äfven körde med i processionen.

passerade förbi Columbia, yttrade guvernören i förtrolighet till "undertecknad," att han aldrig förr sett frihets-gudinnan "så vacker, men så blöt."

Sedan denna tid har vår svensk-amerikanska nationaldag icke anordnats och firats af närboende svenskar som ett helt, utan hafva de svenska föreningar-ne och kyrkosamfunden livar för sig firat denna minnesfest.

Vid "Svenska Brödernas" firande af Förfädrens dag året derpå, föredrogos följande verser, allt för goda att här uteslutas, författade af G. Wicklund, med titel:

VÅRA FÖRFÄDER.

En minnesfest i qväll vi firn bär Med patriotisk känsla vitan måtta För våra landsmän, som till Delaware Hitkommo 1638.

De trotsade Atlantens vreda våg,

Och äfventyrligt var nog deras tåg:

Men hvarken stormar eller ruskigt väder Förmådde skrämma dessa våra “fäder1'.

Den tiden gick det icke så galant Att komma öfver hafvit bit till landet,

Och den, som dessa dar var emigrant.

Var säker, ätt han ganska tråkigt fann det. Då var det brist på ångare totalt.

Med reskostymer var det också skralt;

Ty uti korta knäbyxor af läder

Och svala rockar — kommo våra fäder.

Dock hur det var, så slogo do sig ut.

Och särskildt de, som voro ifrån Småland, Och några blefvo farmare till slut Samt skötte väl sin åker och sitt kål-land. En blef skomakare, en annan prest,

Man tog det yrke, som man fann för bäst, Dock mest förtjente de, som sydde kläder Och bryggde öl åt våra första fäder.

Det var en stilla, var en lycklig tid;

Ty här fans ännu icke politiken,

Och våra fäder lefde uti frid Förgätande den gamla verldons riken,

Ej fans republikan, ej demokrat,

Ej valkampanjer med politiskt prat--

Ooh till borgmästare i deras städer De bäste togos utaf våra fäder.

Och eniga de voro uti tron:

De voro gamla goda lutheraner.

Ej fans nutidens slemma religion,

Der främst i templet sitta publikaner.

Iiland dem var aldrig någon humbug spord. Och deras valspråk var: “en man ett ord”— E11 sak som gör mig stolt och som mig gläder;

Ty smickrande den är för våra fäder.

Fastän af år två hundra femtltvå Se’n doss försvunnit uti tidens bölja,

Syns här det svenska slägtet kraftfullt stå; Förty vi fädernas exempel följa,

Och framgång kröner våra företag.

Och glädtigt helsa vi hvar nyfödd dag;

Ty samma frihetssol emot oss träder,

Som log i Delaware mot våra fäder.Presidenten för högtidligheterna, kapten C. C. Bennet, var den förste som äskade ljud och helsade de församlade välkomna i kärnfulla ordalag, framhållande anledningen till festens firande, och betonande, att den ej stod i någon motsats till den stora amerikanska fri-

lektor Waldenström i början af September 1889 gjorde sitt intåg i Minneapolis, der han, liksom öfverallt annorstädes, emottogs med stor entusiasm. Känd för att vara en af vårt fäderneslands mest inflytelserika män, var det ej underligt att han betraktades som dagens hjelte

LEKTOR PAUL FETER WALDENSTRÖM

hetsdagen, den fjerde Juli, utan tvärtom stod i innerlig samklang med denna.

LEKTOR P. P. WALDENSTRÖM.

Det högtidligaste ögonblick, som egt rum bland Missionsvännerna här på platsen, torde förvisso varit den dag, då

och att man allmänt önskade att få se hans inflytande äfven på denna sidan Atlanten. Waldenströms predikoverksamhet är ringa till sitt ursprung. Den börjadès år 1858 i ett fattighus, hvars inhyseshjon han sökte trösta med evan-gelii milda budskap, ehuru han snartmåste afstå derifrån på grund af förföljelse från pastorn i församlingen.

Han är det erkända hufvudet för den frikyrkliga rörelsen i Sverige och utöf-var en rastlös verksamhet, dels som predikant, men kanske mest som författare af en mängd religiösa broschyrer och tidskrifter.

Alldenstund så många af våra landsmän hade tillfälle att få beundra hans karakter och stora förmåga samt till och med fingo göra hans personliga bekantskap, skall det utan tvifvel glädja många af våra läsare att här se hans konterfej—få se huru han såg ut på sin sextionde årsdag, den 2o:de Juli 1898.

På tal om Minneapolis yttrade Waldenström: “Om man finge bedöma det andliga tillståndet efter kyrkornas antal, skulle man om Minneapolis kunna säga, att det är gudsfruktans hemvist i Amerika.”

Han predikade i den rymliga med två stora läktare försedda Coliseum-bygg-naden, söndagen den 8:de September, både på förmiddagen och aftonen, inför en ofantlig åhörareskara. Om dessa möten yttrade Waldenström sjelf: “Det var en praktfull anblick att se denna stora lokal och denna oerhörda menni-skomassa, isynnerhet på qvällen i elektriskt ljus.”

Hans tal var okonstladt och tydligt, men på samma gång kraftfullt och gjorde ett underbart intryck. Hans sätt var mycket anspråkslöst, men fullt af värdighet och en kraft, som icke kommer endast från deklamation.

Närmare 5,000 personer voro närvarande vid hvardera föredraget, och det oaktadt fingo många återvända hem utan att få tillfälle att höra honom.

Rev. C. A. BjÖrk höll en utmärkt predikan på eftermiddagen.

Det var helt nära att en panik hade inträffat under förmiddagens gudstjenst. Den öfre läktaren svigtade nemligen betydligt under tyngden af menniskor, så att många blefvo rädda. Allt gick dock bra; men folket måste på eftermiddagen tillsägas, att de icke skulle resa sig, då

de sjöngo, hvilket annars är vanligt vid andliga sammankomster.

SKANDINAVISKA SANGARFESTEN

Förenta Staternas skandinaviska sångare afhöllo sin sångarfest, den tredje i ordningen, i Minneapolis den I7:de till. den 2i:ste Juli 1891, efter det 4enorma förberedelser blifvit gjorda för mer än ett helt år i förväg. Denna storartade och klingande fest, som satte en lysande plym i Minnies hatt, torde aldrig kunna förgätas af alla dem, som i ett nu blefvo förflyttade till tonernas verld. Sång, sång och idel sång var det, som nu lyfte själen högt öfver

den krassa materialismen, och det icke allenast bland våra landsmän, utan äfven bland amerikanare samt alla öfriga musikälskande nationer inom vår stad.

Under loppet af torsdagen och fredags morgon anlände de skilda sångförenin-garne från de fyra väderstrecken, och en Minneapolis-sångarbroder stod då redo med sin varma helsning

TILL SÅNGARBRÖDERNA.

Välkommen jublande sångarskara Från när och fjerran, från dal oeh höjder! Till sångai-fest oeh till sångarfröjder Du månde trefaldt välkommen vara.

Nu flykte sorger och dystert tvång,

Men klinge gladt skandinavisk sång.

Hvarhelst vår vagga än stod i norden,

I Danarike vid Sundets stränder —

I gamla Svea oeh Göta länder —

Vid Nores fjell eller fagra fjorden —

Vi varit städs' under seklers gång Ett folk i saga, ett folk i sång.

Och sångens makt är föreningsbandet,

Som nu oss alla har dragit samman.

Och glädjens gud under skämt och gamman Sitt hägn oss ger i det nya landet.

Och sången ljuder på fjerran strand Så kraftfullt skön som i Nordanland.

Hvad Sällsam trollmakt i dessa toner!

De bana väigen till hjertats schakter.

De äro segrande, starka makter I skilda länder med doss nationer,

För pris och undran blott föremål,

Med klang af silfver, med klang af stål.

Och derför, nordiska sångarbröder,

Vår sång må ljuda, som glädje väcker! —

Till hvarje stat vårt förbund sig sträcker Från haf till haf, ifrån norr till söder.

.la, kanske fira vi gladt härnäst I Skandinavien sångarfest.

Efter det alla sångföreningar blifvit inqvarterade på olika hotell, dröjde det ej länge förrän hela staden bestormadesaf “White Caps.” Hvart man vände sig, glimmade de betecknande livita mössorna i solskenet. Fredagen vid middagstiden voro samtlige sångare samlade på Normanna hall, som högtiden till ära var utomordentligt smakfullt dekorerad såväl ut- som invändigt. Här helsades sångarne välkomna af förbundets president, herr J. L. Hjort, och af stadens borgmästare, P. B. Winston, hvarefter några patriotiska sånger sjön-gos med lif och själ af hela sångarskaran.

Den bekante svenske börsmannen från Chicago, Mr. Robert Lindblom, tog sedan till ordet. I ett längre och delvist radikalt tal, ofta afbrutet af starka applåder, öfverlemnade han till sångarför-bundet det dyrbara täflingsstandar, han skänkt detsamma, och hvilket före talets början placerats midt på scenen,

LINDBLOMSKA PRISSTANDARET.

När standarets täckelse efter talets slut föll, uppstod ett allmänt ohejdadt jubel bland de församlade sångarne.

Också var prisstandaret något att jubla öfver. Ett smakfullare standar torde knappast finnas i Förenta Staterna. Å framsidan af standaret finnes återgifven den vackra

taflan ‘‘Norden,” tre flickor i national-drägt, en från hvardera af de tre skandinaviska länderna, jemte de olika flaggorna tillsammans med den amerikanska, sköldar, etc.—allt broderadt i silke med konstnärshand. Öfverst prunkar i glänsande metall norrskenet med ordet “Norden” inflickadt. Derunder läses “Champions.” A baksidan läses: “United Scandinavian Singers of America” i guld på hvit silkesbotten.

Efter det den långvariga handklappningen och de mångfaldiga hurraropen så småningom dött bort. uppstämdes med kläm af hela kören “Hör oss Svea” till ära för den nation, som den fri-kostige gifvaren tillhörde.

De tre jettekonserterna (den i7:de och i8:de på aftonen samt den i9:de [söndag] matinee) gåfvos för fulla hus i det rymliga och storslaget dekorerade Coliseum på östsidan. Förutom de enskilda föreningarne och jettekören på öfver ett tusen röster, under ledning af professor John R. Örtengren, uppträdde sex solister: Sopran, Mme. Kathinka Paulsen White; sopran, Miss Sigrid Lunde; alt. Miss Aagot Lunde; baryton, Mr. John R. Örtengren; violinist. Mr. A. C. Yttrup; pianist, Mr. Aug. Hylle-sted; ackompagnatör, Mr. Alfr. Paulsen, samt en stor orkester under ledning af professor Oscar Ringwall. Publiken betogs af häpnad och förtjusning och direktör Örtengren vann nya och välförtjenta lagrar såväl som solist och som dirigent. Körens sammansjung ning var delvis utomordentligt fin och samtlige solister — alla skandinaver — visade sig vara sanna artister. En särskild komplimang förtjenar också direktör Oscar Ringwall för sin orkester.

Bruttoinkomsterna af de tre konserterna uppgingo till $5.634.30.

Efter konsertens slut på fredags qväl-len tågade sångarskaran i procession til! West Ilotcl, hvarest en serenad gafs för Mrs. Ole Bull, enka efter den store violin-virtuosen, och för Mr. Robert Lindblom, hvilka från balkongen afhördc sången.DEN SKANDINAVISKA SÅNG ARP A K ADEN UTANFÖR MINNEAPOLIS EXPOSITION.

Lördags morgonen vid n-tiden satte sig den stora sångarprocessionen i gång från Normanna hall med flygande sån-garfanor och klingande spel. En ofantlig menniskomassa garnerade alla de gator, der “hvitlufvorna” skulle tåga fram. Processionen företedde en säreget vacker och imponerande anblick och helsa-des med lifliga bifallsyttringar, der de ståtliga, högtidsklädda ynglingarne drogo fram, iklädda sina vackra mössor, hvita såsom Nordens snö.

Paraden aisågs från balkongen å West Hotel af en mängd inbjudna gäster, hvilka saluterades af de passerande före-ningarne. Dessa åter å sin sida emotto-go stormande bifallsyttringar från den här ytterst tätt sammanpackade folkmassan.

Paraden bestod af:

RIDANDE POLIS.

Major Henderson, polismästare. Sångarförbundets tjenstemän i vagnar. LUTHER COLLEGE SILVER CORNET BAND.

C. M. MeHold, grand marshal, med stab. Scandinavian Quartette Club, Philadelphia, Pa.

Scandinavian Chorus, Boston, Mass. Norske Sångförening, New York City. Swedish Glee Club, Brooklyn. N. Y. Odeon Sångförening, Perth Amboy, N. J. Nordmændenes Sångförening. Chicago, 111. Björgvin Sångförening, Chicago, 111. Harmonien Sångförening, Chicago, 111. Framåt Sångförening, New Haven, Conn. Droslen Sångförening, Omaha, Neb. NORMANNA BAND.

Lyran Sångförening, Bridgeport. Conn. Nordmændenes, Minneapolis, Minn. Svithiod, Chicago, 111.

Kjerulf, Chicago, 111.

Norden, Omaha, Neb.

Hamlet. Racine, Wis.

Luren, Decorah, Iowa.

Swedish Glee Club, McKeesport. Pa. Swedish Glee Club, Chicago, 111.

RINGWALLS BAND.

Robert Lindblomska Prisstandaret. Lyran, New York, N. Y.Danish Quartette Club. Brooklyn, N. i\ Scandinavian Qvartett Club, Chicago, 111. Norwegian Glee Club. Chicago, 111. Bellmans Bröderua, Meriden, Conn. Svea Manskör, Moline, 111.

Skandia, New Haven. Conn. Normanna Sangerkor, La Crosse, Wis. Nordmsendenes Sångförening. Brooklyn, N. Y.

Nordmaendenes Sångförening, San Francisco. Cal.

Skandia Sångförening, Willmar, Minn. SVEA BAND.

Orpheus, Minneapolis, Minn.

Apollo, Minneapolis, Minn.

Nidaros, St. Paul. Minn. Nordmsendenes Sångförening, Milwaukee, Wis.

Granite Falls Male Choir, Granite Falls, Minn.

Vikingen Quartette. West Superior. Wis. Glee Club Brödrene, Hudson, Wis. Sagatun Quartette, Seattle, Wash. Nordmsendenes Sångförening, Seattle. Wash.

Norönna, Moorhead, Minn.

Sagatun, Lounsberry. S. D.

Lyran, Pullman, 111.

TYLES BAND.

Norden, Ironwood, Mich.

Bjarne, Grand Forks, N. D. Minnehaha Mandskor, Sioux Falls, S. D. Freja, Grand Rapids, Mich.

Odin, Helena, Mont.

Echo, St. Paul, Minn.

Trönderen, Glenwood, Minn.

Vagnar med solisterna och damer.

Efter att ha fullbordat den utstakade marschrutan till Expositions-byggnaden placerades alla sångarne i en stor grupp på terassen mellan expositions-palatset och Mississippi-floden för att fotograferas.

När Opsahls camera-obscura slukat den stora gruppen,

Höjdes se’n med röst så klar Ett gladt hurrah med hipp i För floden, som är vattnets far”,

Men heter — Missis Sippi!

På söndagsqvällen gafs å Normanna hall en särdeles lifvad “cafee chantant” för endast aktiva och passiva medlemmar af sångarförbundet. Bland de uppträdande artisterna togo herrar Edward Molin från Brooklyn, Ernst Schycker och Olof Palmer från Minneapolis de mesta applåderna.

På måndagen egde en stor picnic rum vid Lake Park, som lockade tusentals icke-sångare att åtfölja sångarskaran till den gudomliga Minnetonka-sjön. Här stod glädjen högt i tak.

Nu kllnge hela dagen lång Vår ton 1 saga och I sång,

Ty Nordens barn på fjerran strand De* sjunga om sitt fosterland.

Det var icke svårt att här finna huru djupt och innerligt den utvandrade skandinaven fortfarande var fästad vid det gamla fäderneslandet.

På tisdagen sammanträdde delegaterna till konvent. Först sammanträdde prisdomarne, en delegat ur hvarje förening. Prisstandaret togs af Svenska Gleeklubben från Brooklyn, som fick 23 röster af 32 kastade. Chicagos Svenska Gleeklubb erhöll sex röster, Nordmaen-denes Sångförening i Minneapolis två och Skandinaviska kören från Boston en.

Denna storartade sångarfest, af hvil-ken såväl sångarne som Minneapolis ha all heder, afslutades på tisdagsqvällen med bankett och bal i den stora festsalen i Masonic Temple. Vid detta tillfälle uppläste Ernst Lindblom ett storslaget poem och Robert Lindblom öf-verlemnade prisstandaret till segervinnaren, den Svenska Gleeklubben från Brooklyn.

På tal om sångarfesten yttrade Herman Stockenström, ”Hemlandets'' Minnesota-utkik, följande väl behier-tansvärda ord:

“Sådana konserter som de under veckan afhållna kunna ej förfela sin verkan. Amerikanerna i Minneapolis hafva bygt det jettelika ' Coliseum, men skandinaverna fylla byggnaden. Christina Nilsson var här ibland oss, och Coliseum var för litet. Paul Waldenström kom under sin eriksgata genom Förenta Staterna till Minneapolis och Coliseum pröfvades på nytt. De Förenade Skandinaviska Sångarne, med sina hvita mössor, sina glada anleten, hafva ånyo visat att Coliseum-byggnaden kunnat utan skada vara större än den är. Men vi förstå ej endast att fylla en lokal; vi kunna äfven fylla de öfverdrifnaste anspråk till brädden. Christina Nilsson sjöng och man låg vid hennes fötter; Paul Waldenström talade och snillets enkla ljusflod upplyste den torra dogmen och värmde hjertat; de Förenade Skandinaviska Sångarne sjöngo och jublet och hänförelsen ste^o öfver sinavanliga, utmätta gränser som svällande flod vid starka vårregn. Sådant är hel-sosamt! Det skall hafva sin verkan. Det ställer oss i jembredd med ‘de andra’ och visar ‘what stuff \ve are made of.’ ”

På torsdagen drogo de sista sångarne åter till sina respektive hembygder, och staden började återtaga sitt vanliga utseende.

Att den stora skaran af besökande sångare visste att göra godt intryck äfven utom konsertlokalen icke allenast på skandinaverna utan äfven på amerikanerna, derom vittnar den massa beröm som de amerikanska tidningarne egnat sångarnes uppträdande. En tidning säger:

“Dessa kraftiga Nordens söner förstå att roa sig på ett helt annat och bättre sätt än amerikanerna. Ingen jom såg dem kunde uraktlåta att observera ock låta sig påverkas af det sätt, hvarpå de roade sig. När en amerikan skall roa sig, måste han slå sönder glas, ställa till slagsmål och åka hem i droska i ett sådant tillstånd, att hans hufvud nästa morgon är alltför stort, hans mage sur och hans andedrägt så förfärlig, att den skulle kunna förpesta luften på ett apotek. Det är tydiigt, att dessa sångare hade rest hemifrån för att roa sig i fullaste måtto. Skilnaden i deras sätt att roa sig och ett liknande antal amerikanares är den, att de förre icke göra något som förtryter de senare: allt är idel glädje. De äro alla sångarbröder i ordets vackraste bemärkelse.”

Egaren till National Hotel, hvarest ett stort antal sångare var inqvarteradt, yttrade sig på tal om deras uppförande på följande sätt: “Under hela den tid jag varit hotellvärd har jag aldrig sett en samling mera ordentliga gäster än de skandinaviska sångarne.”

En exekutiv komitee af fem personer bar ensam ansvaret för den storartade festen, planerade det hela och utförde slutligen med hjelp af flera komiteer alla arrangementen. A denna exekutiva komitee var Mr. J. L. Hjort ordförande,

Dr. \ ictor Nilsson sekreterare, Mr. N. P. Nelson kassör, Mr. C. Jorgensen vice ordförande och Mr. Nils Fosen biträdande kassör. De utförde det svåra värfvet med sällspord entusiasm, harmoni och sammanhållning.

De skandinaviska sångföreningarne härstädes hade genom gemensamt arbete sammanskrapat $1,400, som sändes till Österns sångarbröder som subsidier för deras dryga reseomkostnader. I och för festens utgifter samlades ett

belopp af $1,000 i subskriberade medel. På grund af ett kostbart souvenir, som trycktes i Östern och ej förrän väl sent nådde bestämmelseorten, förekom det som om festen bragte underbalans, ity att den exekutiva komiteen nödgades betala för det förolyckade souveniret, som med sjelfva festarrangementen hade intet att skaffa. Balansen godtgjordes sedan som sig borde af det Skandinaviska Sångarförbundet.

Om den stora skandinaviska sångarfestens politiska och kulturela innebörd kan man göra sig ett begrepp genom det yttrande, som den kloke och förbe-hållsamme senator Knute Nelson flera år senare fälde under samtal med en af vårt Svenska Sångarförbunds tjenste-män:

“Jag är öfvertygad om, att jag, norrman född. har den skandinaviska sångarfesten i Minneapolis att tacka för det faktum, att jag t»lef vald till Minnesotas guvernör.”

JOSEPH LEUVENMARK.

Joseph Leuvenmark från Stockholm, Sverige, är en konstnär, som slagit oss Minneapolitaner med förvåning. Air. Leuvenmark \ar verldens “champion” höjddykare, den mest våghalsiga i sitt slag. Han uppträdde i Germania Park vid Keegan’s Lake, söndagen den i3:de September 1891, då han dök från ett 75 fot högt torn, uppfördt för detta ändamål. På grund af de besvärligheter som voro förenade med att komma ut till platsen samt till följd af Keegan’s Lakes dåvarande stora opopularitet, varåskådarnes antal icke så stort som man hade väntat. Hade Mr. Leuvenmark i stället kunnat erhålla parkdirektionens tillåtelse att uppträda vid Lake Harriet, hade resultatet blifvit annorlunda. Hela

JOSEPH LEUVENMARK.

Minneapolis hade då kommit på fotterna eller rättare sagdt på Tom Low-rys “snurrebussar.” Men var åskådareantalet vid Keegan’s Lake ringa, så var deremot deras förvåning så mycket större. Ingen trodde att ett sådant språng kunde utföras, utan att medföra ögonblicklig död åt den djerfve dykaren. Litet hvar bäfvade; allas hjertan tycktes

stanna, då signalen gafs. Alen Mr. Leuvenmark, han flög i luften som en fogel, sam i vattnet som en fisk. Hans make hade ännu aldrig någon sett. Han kom. flög, sam och segrade. Mr. Leuvenmark var en jovialisk själ. Han var en af dessa få menniskor, som var utrustad med förmågan att sprida trefnad och glädje omkring sig. Ett sällskap, i hvil-ket L. befann sig, hade alltid roligt. Komiska berättelser och qvickheter haglade öfver hans läppar, och till och med den surmulnaste måste i hans närvaro känna sig glad och belåten. Han var godhjertad och oförarglig till sin natur och var omtyckt af alla, med hvil-ka han kom i beröring. I sin konst stod han oupphunnen. Han var “the champion high diver of the world” och utmärkte sig framför alla sina medtäflare ej endast genom sin oerhörda våghalsighet, som förmådde honom att i Kansas City. Missouri, år 1891 öfverträffa sig sjelf genom att hoppa från ett 82 fot högt torn, ehuru ingen annan uppnått det af honom förut slagna verldsrekor-det—utan äfven genom smidigheter och det oöfverträffligt behagfulla sätt, hvarpå han utförde sitt konststycke.

Under sin vistelse i Minneapolis firade den svenske simkonstnären sin trettioförsta födelsedag (torsdagen den 3:dje September 1891) på Ilstrups pri-vat-hotell. Festen, till hvilken inbjudits några af Mr. Leuvenmarks härstädes nyförvärfvade vänner, såväl inom som utom den skandinaviska pressen, började med en magnifik supee. Det egentliga högtidstalet hölls af Mr. J. M. Ilst rup, och några timmar förflöto på det angenämaste. Under loppet af qvällen uppläste Gustaf Wicklund nedanstående tillfällighetsverser:

I dett a. land jag skådat många sporter IJtaf de mest besynnerliga slag;

Men ingen af de många skilda sorter liar likväl lyckats vinna mitt behag.

Må yankeefolket ha dem fritt för sig!

De kunna ändå aldrig roa mig.

Nej, tacka vill jag att få so dip: sväfva Från höga tornet nod mot böljan blå,

Då tusenden Inunder dig ses bäfva.

Och man kan höra deras hjertan slå--Se dig försvinna uti sjön, och se'n Få se dig välbehållen strax igen.

Skönt är det till att se dig ystert simma Och tumla om, så lefnadsfrisk och glad.

Du skrämmer fiskarne, som kring dig stimma;

För dem du syns precis som en najad.

Och fast du mycket nykter är på land,

Så tar med dem en kallsup du ibland.

Man sagt om dig, och jag har tecknat opp'et,

Så du kan höra det, ifall du vill:

Man sagt, att städs' du "lefver uppå hoppet",

Och det kan ingen menska neka till.

Men som din ställning vanligtvis är hög,

Så öfverser du nog, ifall jag ljög.

Och om du "vatten öfver hufvud tager",

Så rör det ingen annan, vill jag tro. "Renhårig är du dock: ity du tvager.

Din kropp, der Ägirs fagra döttrar bo,

Men akta dig för flickorna, min bror;

De äro farligare, än du tror.

Men när du slutligen är gammal vorden Och uppå tornet står en vacker dag.

Då vemodsfullt du skådar ned mot jorden Och känner dig i benen något svag.

Då sorgset är ditt sinne, trött din håg,

Och du har ledsnat vid den muntra våg —

Då skola ett par silfverhvita vingar Utväxa i ett nu ifrån din kropp.

Och ut i rymden lycklig du dig svingar Mot himlen blå — ej nedåt — går ditt lopp,

Der plaskar du i lifsens klara elf--

Men då får Boedtker* börja dyka sjelf.

Joseph Leuvenmark afled i San Francisco (af blodstörtning) den n:te Mars 1894. Han var omkring 33^2 år gammal och broder till Nils Löwen-mark, den präktige och allmänt omtyckte basen i Luttemanska sextetten.

TREHUNDRAARS-JUBILEET.

Tre hundra-års-jubileet, den 22:dre och 23:dje Maj 1893, var den största fest som någonsin fiiats af våra svenska lutheraner. Väldiga skaror af svenska män och qvinnor från alla delar af Minnesota, North och South Dakota och Wisconsin hade kommit till Minneapolis för att fira det tre hundra-åriga minnet af "Upsala mötes beslut," fira minnet at det epokgörande möte, som hölls i Upsala år 1593, hvilket inom den svenska reformationshistorien har en ännu högre betydelse än den bekanta riksdagen i Vesterås år 1527. Denna senare betecknar nemligen mera en politisk frisägelse från beroendet af Romas påfvestol, hvil-

*Mr. Leuvenmarks affärsföreståndare.

ket under Kalmar-unionens stormiga tider ofta visat sig synnerligen ödes-och olycksdigert för vårt land. På mötet i Upsala var det en religiös myndighetsförklaring af den reformerade svenska kyrkan, som egde rum: det gälde här bestämmandet af lära och kyrkoordning, ej som förut reduktion af kyrkogods och indragning af kloster. Målet

var sålunda högre, mera ideelt. Hela reformationens stora befrielseverk stod nemligen år 1593 på spel. Utan detta möte skulle sannolikt ännu katolska kyrkans trostvång hvila öfver oss alla. Och vi skulle icke som nu kunna fritt diskutera hvad som är den rätta uppfattningen af bibelns ord, än mindre bilda dissenterande samfund på grund af särskilda meningar om ett och annat. Den strid som pågick hade med stor visshet tagit ett för frihetens och utvecklingens sak ogynsamt slut ,om icke de svenskar, som i Upsala år 1593 “blif-vit en man med en Gud” eller deras efterkommande ej vunnit segrarne vid Breitenfeld och Lutzen, Wittstock och Jankowitz samt dikterat freden i Osnabrück. I sanning det är ett stort minne, detta af Upsala möte!

Upsala-mötets beslut uppsattes då prins Carl—sedermera kung Carl IX— tillfälligtvis höll regeringstömmarne, och har prinsen sedsn dess alltid betraktats som fader till den religiösa frihet, som Sverige allt sedan dess åtnjutit.

Då prinsen -satt sitt namn under beslutet blef det landets lag, och det trycktes genast, och spriddes vidt och bredt öfver hela Sverige.

Ett exemplar af dessa original-kopior har länge gått i arf, tills slutligen Gu-stavus Adolphus College i St. Peter bibliotek kom i besittning af detsamma. Det var återgifvet på de program, som voro utfärdade af jubelfestens general-kom itee.

Å andra sidan lemna vi ett facsimile af originalskriftens början och slutord med prins Carls autograf.

Vigten och betydelsen af 300-års-jubi-leet hade uppväckt ett stort intresseDECRETVM

VPSALIENSE.

iiUer

SBcfimt, forn i tyet almämtelirta

Concilio ocf) 9J?öte ott)i Upfala, roarbt fam* iucft ocf) onbftffcifrott, oti)i gebruarij . od)‘2ttartij SKanabfjer åi)t efter Gbrtfft bota, 1593.

5 C^itVt mebt) ©ubj näbe, :

SWäntfe ocf) SBärmelanb, Ci) n>rj efterftrefne ©roertgeé SRijteå iRaöt), SQifcopar od) menige

¿il't)termef)re roijfe ocf) fläbfäftelie, at alt tf)ette YuibI) tljen mcnmg iom ro.bt) broar ‘JSunct beilutit ar, ägt-ligen, npncf)tehgen ocf) C£t)r>fteligen, faft. ftabigt od) onjggeligen mä Ijåilet od) efterfommet roarbe, od) at ttjef ene Stånbet til.tt>et anbre, icfe annet måtte figb bafroe til at förfee, ån troljeet. trt)ggt)eet. rätråbigbeet, i>ielp od) bi|ftånbigt)eet Ptfji tbenr.e famttjefte iJefännelfe, jå bafroe roij C£arI mebt) ©ubj näbe, etc od) roij onberifrefne Sroerigeé SRijfeS 9?åbf), iöifcopar. 9?ib8er#män od) SIbel, ^refterifap od) fiöpftab,$mä>i, jå roäl for ofe, jom roure r^terfommenbe, tt)enne 93efännelfe, frijroilligen od) aff troofaft Ijicrte, mebf) egne bänber onberffrifroit. od) mår (=ptict od) 3rti'0le l)är neben före trqtfie latibt: ^roilfet od) tlje få roäl 9inbelige fom SBerlbjlige, fom ocf nu ide närroarenbe ¿fre, mcbl) ojé efjnfe roälroil-lehgen roprbe görenbe. Actum Vpaalia. tljen 20 TOartij, åtjr

CtC. 1593 (Eallit orlgloalei_bland lutheranerna och trots det var en sekterisk fest antog den nära nog en nationel pregel, hvilket visar huru benägna svenskarne äro att i kyrkligt hänseende uppträda “såsom en man.” Från när och fjerran hade ju väldiga skaror af landsmän strömmat samman, alla med samma mål för ögonen och alla besjälade af samma tanke.

På söndagsförmiddagen, den 21 :ste Maj, hölls högmessogudstjenst i Coliseum. Långt innan tiden var inne var hvarje sittplats i den jettestora byggnaden upptagen, och då pastororna A. Carlson och J. G. Hultkrans öppnade förhandlingarne, fans icke stående plats att tillgå. Biskop Knut Henning Ge-

BISKOF K. H. G. von SCHEELE.

zelius von Scheele höll den första predikan, som någonsin hållits af en svensk biskop i Amerika, och han var naturligtvis den medelpunkt, mot hvilken allas blickar riktade sig. Han var en välbygd, kraftig man med skarpt markerade drag och såg i hvarje tum ut som en kyrkofurste. Han var iklädd den biskopliga skruden, det stora

guldkorset icke att förglömma, och på hans bröst strålade Nordstjerneordens kom-mendörs-kraschan. Det var pingstsön-

dag, och biskopen predikade öfver Joh. 16: 15-17. Han var en god talare, begagnade elegant språk och visade i hela sitt uppträdande, att han var en såväl i teologiskt som sekulärt afseende högt bildad man. När dertill kommer att han i olikhet med de flesta af Sveriges biskopar ej var en bräcklig och ålder-domssvag gubbe, utan ännu befann sig på höjdpunkten af sin fysiska och intel-lektuela mannakraft, var det ej att förundra sig öfver att han gjorde ett mäktigt och fördelaktigt intryck på de närvarande och gaf dem en hög tanke om den biskopliga värdigheten derhemma.

Denna högmessogudstjenst var i verkligheten ett preludium till det stora jubileet, ehuru det icke var upptaget på det origínela programmet. Biskop von Scheele hade lofvat pastor Petri att predika i Augustana-kyrkan, men det var en så allmän önskan att höra denne framstående gudsman, att aet ansågs nödvändigt att försäkra sig om det rymliga Coliseum, för att kunna stå allmänheten bättre till tjenst.

Vid tanken på de tvenne efterföljande dagarnes vidlyftiga och omvexlande program, blifver det omöjligt att åter-gifva allt i detalj, hvadan endast de huf-vudsakligaste punkterna komma att i korthet vidröras.

Jubileets glanspunkt var utan tvifvel den storartade konsert, som måndags afton, den 22:dre Maj, hölls i Exposi-tions-byggnaden. Omkring 3,000 personer voro närvarande och lyssnade till ett program bestående af körsång af nära 600 röster, goda solister och Danz’ och Seiberts förenade orkester.

Programmet hade följande innehåll: PART I.

Helsningstal af konferenses ordförande.

Tannhäuser Marsch ....Wagner

Orkestern.

Davids 150de Psalm...........Wennerberg

Jubelkören.

Aria ur Orat. Skapelsen—“Ren bjuder

ängens friska gräs”...............Haydn

Mme. Augusta Ohrstrom-Renard.

Herdens Söndagss.lng............Ivreutzer

Manskören.

Largo .... Händel

Orkestern.

Cantata.................Dr. R. Lagerström

Pastor L. P. Bergström. Dr. It. Lagerström, Jubelkören och Orkestern.Overture—Leonora. Xo. 3........Beethoven

Orkestern.

Lofsång .... Bach

Jubelkören.

Violin Solo—“Andante and Finale

from Guinor Concerto”........Max Bruch

Emil Straka.

Tone Sketches—

a. Spring Evening,

b. In the Church. j- ....Stopel

c. Children at Play,

d. The Gypsies.

Orkestern.

Aria ur Orat. “Messiah”—“I Know

that My Redeemer Liveth”.......Handel

Mme. Augusta Olirstrom-Renard.

Hallelujah, ur Orat. “Messiah”.....Händel

Jubelkören.

Fru Ohrström-Renards ljufva sopran-stämma tog publiken med storm. Hennes första sångnummer var en aria ur operan “Skapelsen” af Haydn, och till svar på en entusiastisk inropning sjöng hon med god effekt “Home, Sweet Home.” Violinisten Emil Straka hade en af sina lyckligaste momanger och spelade med verkligt sann konstnärsin-spiration, som äfven på ett tacksamt sätt blef uppskittad af publiken. Doktor R. Lagerström från St. Peter hade dagen till ära komponerat en särskild festkantat öfver Davids Ö3:dje psalm, som var hållen i en synnerligt högstämd och storslagen ton och lemnar ett godt vittnesbörd om doktor Lagerströms förmåga såsom kompositör. Pastor L. P. Bergström från Winthrop hade en rik och stark tenor, som han förstod att väl använda. Kören, som leddes af G. Johanson från St. Paul, bestod af medlemmar af de olika lutherska församlingskörerna inom staten, och om man tar i betraktande de få tillfällen den hade till sam-sjungning, kan det ej nekas att den gjorde sin sak på ett kreditabelt sätt.

På tisdagsförmiddagen, den 23:dje Maj, predikade den gamle prestvetera-nen E. Norelius i Expositions-byggna-den för omkring 3,000 personer. Det måste hafva varit ett högtidligt ögonblick för honom, som kan sägas vara den egentlige grundläggaren af den lutherska missionen i Minnesota. Jem-förde han då det frö, han för trettio år sedan planterade i vår fruktbara jord-

mån, med det väldiga träd, som sedan dess vuxit upp från detsamma, och de frukter, som detta träd nu framvisade, kunde han helt säkert icke underlåta att finna att Herren välsignat utsädet. Han-predikan var ej såsom ett helt taget at sträng dogmatisk natur utan utgjorde snarare ett slags karakteristik af den svenska nationen och dess utmärkande drag, följd af en historik öfver hvad som tilldrog sig i vårt fädernesland före, under och efter det ryktbara Upsala möte.

Eftermiddagsmötet var särskildt af-sedt för barnen, som intogo hedersplatsen i auditoriet, men naturligtvis hindrade detta icke att den öfvervägande delen af de närvarande bestod af vuxet folk. Doktor O. Olsson talade till de ¿må och valde till ämne liknelsen om den rike mannen och Lazarus. Biskop von Scheele, fastän ej upptagen på programmet, begagnade sig dock af tillfället att säga några ord åt barnen, och slutade med en hänsyftning till de svenska och amerikanska flaggorna, påminnande om att de borde anse det såsom en stor välsignelse att få vara amerikanska barn. Derefter uppträdde guvernör Nelson och gaf med vältalighet och kraft en historisk resumee öfver den lutherska lärans införande i Sverige och hvilken betydelse detta haft för protestantismen i sin helhet.

På aftonen samma dag var en ännu större folkmassa församlad i Exposi-tions-byggnaden. Bisköp von Scheele var den förnämste talaren och började med att uppläsa den fullmakt han hade från Sveriges konung, att såsom hans ombud närvara vid jubileet. Mången hade väntat att få höra ex-kongressman John Lind, den man af deras egen nationalitet, hvilken vunnit en sådan hög befattning i detta lands publika affärer; men innan festen afslutades upplästes ett telegram, hvari John Lind uttryckte sin ledsnad, att han ej kunde vara närvarande. Pastor Ludvig Holmes från Burlington, Iowa, uppläste ett af honom författadt storslaget poem, hvilket kräf-de sjutton minuter för uppläsning, hvar-to

to

Gj

Cn

íiJOtí:

WSSiSiß

m

UPSALA MÖTES TREHUNDRAÅRSFEST I EXPQSITIONSBYGGNADEN

n-w/pefter professor S. J. Carlson från St. Peter höll ett kraftfullt patriotiskt tal på engelska, och dermed voro jubilei-festligheterna afslutade.

Pastor Holmes' poem är allt för vidlyftigt att här återgifvas i dess helhet, hvadan vi nöja oss med tvenne af de sista afdelningarne

UR FESTPOEMET.

VIII.

Leende stränder kring skimrande sjöar, Brusande strömmar i dalarnas famn, Susande skogar på grönskande öar,

Eder jag känner. I ställen ett namn Åter för tanken, det namnet vi värje Evigt från glömska, ty namnet är Sverige.

Sverige jag skådar här uppe 1 norden,

Söner af Sverige här bygga och bo, Hemland de funnit på främmande jorden, Hit med sig förde de hemlandets tro. Korsprydda spiror mot strålande himmel Peka från gruset och verldslifvets vimmel.

Smidas i mörkret än listiga ränker. Svensken här vakar för sanning och rätt, Aldrig han vinnes med mutor och skänker. Trogen sin ära och trogen sin ätt Reser han upp sig och blottar de snaror Lagda 1 löndom af smygande skaror.

Bröder, vi veta. att Herren åt eder Gifvit en kallelse, härlig och stor.

Han, som nationernas öden än leder,

Rikligt välsignande när eder bor.

Han, som i vildmarken väg eder banat,

Eder för vigtiga värf har ock danat.

X.

Här rustas, säges det, för heta strider,

Det gamla Rom nog vill sin brutna makt Upprätta åter, kanske, hvad det lider,

För sent till mången ljuder ett: gif akt! Men skola åter stridens eldar blossa En makt jag vet, som åter Rom skall krossa.

VI äro söner af det folk som blödde På Lytzens slätter, der den striden stod, Som frihet skön åt hela verlden födde, Beseglad med vår store Gustafs blod;

Ej Sveas barn i bojor kunna ligga Och aldrig nåd från påfvestolen tigga.

Må denna tro, som sköna segrar vunnit,

De sprängda leder binda hop igen.

Den kärlekseld, som fordom bland oss brun nit,

O, må vi åter skyndsamt tända den,

Och om vi då i stridens mldt oss finna Vårt fasta hopp, det är att segrar vinna.

Dot ord, den tro, den lära v! bekänna Vårt vapen Ur, vårt värn, vår starka staf, Var sak Ur Guds och vetande, att denna Af mörkret aldrig slungas skall I graf,

VI frukta ej, om Rom iin slipar svärden;

Vår tro skall segra öfver Rom och verlden.

Det var kallt, ruskigt och regnigt hela tiden som festen vaiade, men entusiasmen hos vårt svenska folk låter ej dämpa sig af några regnskurar.

På tillfrågan hvad biskop von Scheele tänkte om Minneapolis, svarade han: “Jag tycker om denna stad. Boningshusen hafva icke det hopträngda utseende som vanligtvis är fallet i Österns städer, så väl som i de städer i Europa, hvilka jag besökt. Jag tycker om hem, som äro omgifna af gröna gräsplaner och skuggiga träd.”

“Harper’s Weekly,” den ansedda tidskriften i New York City, innehöll den 29:de Maj 1893 ytterst väl utförda porträtter af biskop von Scheele, pastor E. Norelius, pastor M. Stolpe, professor C. E. Lindberg och pastor C. J. Petri; dessutom en afbildning af Upsala domkyrka, sådan denna såg ut före branden år 1698, samt ock en afbildning af den stora hörsal i Minneapolis, der 300-års-jubileet af Upsala möte firades. I en särskild artikel i samma nummer af tidskriften lemnades en kortfattad, men dock ganska uttömmande redogörelse öfver jubileet i dess helhet.

I förbindelse med 300-års-festen vilja vi äfvenledes bifoga några verser ur ett poem af pastor Ludvig Holmes, hvilket upplästes vid en festmiddag, arrangerad till ära för biskop von Scheele:

TILL BISKOP K. H. GEZ. VON SCHEELE.

Jag liör en vesperklockas helga ljud,

Till Herrens altar’ skyndar Kristi brud Att bönens klara offeiiågor tända.

Af mystiskt dunkel templet famnadt är, Blott Kristusbildens höjda händer der I dunkelt ljus med purpurstrimmor tända.

Men stormar hvälfva öfver fager ö.

Och vesperklockans sakta toner dö,

De gamla templen i ruiner falla.

Ibland, nu säges, dit en andehär

Till remnadt altare sitt offer bär

Och midnattskloekar då till andakt kalla.

Jag sörjer dock ej år som hädanflytt,

Ty dunkel gryning sig i dag förbytt,

Och nya tempel sig mot himlen sträcka,

Och nya slägten på den fagra ö,

Som famnad är af djupblå östersjö,

Till renad gudstjenst sabbatsklockor väcka.

Du ädle gäst, en helsnlng göm 1 dag I minnets helgedom och med den tag Till konungen i fjerran höga norden.

Hans milda spira ej invandrarn glömt,

I skydd af den sin barndomsdröm han drömt,

Och än hans lijerta slår för fosterjorden.

Säg honom, när ditt land du åter når.

Att mången svensk härborta redo står,Om stridsrop skulle öfver Sverige skalla. Att draga ut, som förr, på liärnadsfärd Och pröfva kraften af sitt goda svärd,

För gamla Sverige segra eller falla.

Säg våra bröder, när de tryckt hin hand,

Att bröderna i stjernbanerets land Med dem gemensamt korsets klädnad bära. Till samma himmel blicken lyftad är Och vid det stora jubelmötet der, Gemensamt jubla vi till Jesu ära.

C. F. LUNDQVIST.

Carl Fredrik Lundqvist, en af verl-dens mest framstående baryton-sångare från kungliga operan i Stockholm, uppträdde i Minneapolis' Expositions-

populär konsert, hvilken på samma gång var den största i sitt slag, som svenskar-ne i qvarnstaden någonsin arrangerat. Den var den talrikast besökta som gått af stapeln härstädes sedan den stora skandinaviska eftermiddagskonserten under sångarfesten år 1891.

Som den förste inom tenorstämman var Lundqvist med de svenska studenterna i Paris år 1867, då de uppträdde, sedan den egentliga täflingen och prisutdelningen var slut, för att eröfra ett extra hederspris, utdeladt af kejsarin-

C. F. LUNDQVIST.

byggnad söndagen den 2o:de Augusti 1893. Lundqvist besökte Minneapolis på inbjudning af sångföreningen Orpheus, som i förening med Vega i St. Paul bildade en kör af 75 klangfulla röster.

Denna konsert, vid hvilken Lundqvist (allmänligen kallad "Lunkan") uppträdde för första, och troligen sista, gången i Minneapolis, bar pregeln af en

nans egen hand. Då Upsala-studenter-na vid verldsutställningen i Paris år 1878 ånyo drogo ut för att eröfra en verld, var Lundqvist med igen. Den gången vann han som solist en storartad triumf. Då de svenska sångarne i Amerika vid verldsutställningen i Chicago ville slå ett stort slag för svensk sång, sände de hem till Sverige efter Lundqvist. Och han kom för att skördanya lagrar att lägga till de många han vunnit förut.

Konserten i Minneapolis var en "succès pyramidale." Direktör Valline från St. Paul, sångföreningen Vegas ledare, anförde den stora kören med en kraft och finess, som tydde på en gedigen uppfattning af sångens hela innebörd. Den svenska sångerskan Emma Nilsson sjöng flera sånger med utmärkt disposition. Professor Gustavus Johnson skötte hela tiden ackompanjemanget.

Lundqvists repertoar upptog både allvarliga och humoristiska sånger. Den klangfulla, starka och odlade rösten fylde hvarje vrå i den kolossala Exposi-tions-lokalen och hvarje ord i vårt härliga modersmål, på hvilket han naturligtvis uteslutande sjöng, klingade klart och expressivt, och alla hans nummer tjusade med samma förunderliga makt våra sinnen. Konsertens slutnummer, sedan Lundqvist sjungit så många sånger att man måste förvånas öfver att han stod ut dermed, utgjordes af "Du gamla, du friska, du fjellhöga Nord,'-barytonsolo med riturnell eller kanske rättare sagdt refräng af kören. Här klämde "Lunkan" i, så att det sade "sqvatt" i salen och effekten var makalös. Vi få aldrig mer höra denna af kungliga majestätet i nåder gillade och antagna svenska folksång, föredragas på detta sätt, såvida inte "Lunkan" kommer igen. Ty vårt århundrade eger ledsamt nog endast e n "Lunka." "En, men ett lejon."

Lundqvist är dessutom en koloss, tjockare än "den fete mannen" på något museum, och är det i anledning deraf, som vi vilja illustrera hans figur med en högst rolig liknelse, som en välkänd skämtare begagnade sig at, då han såg "Lunkan" och hans ciceron lunka uppåt Nicollet avenue. Han liknade nemligen det celebra paret på afstånd

vid ett väldigt ullgarnsnystan med en på sidan inkörd strumpsticka eller en käpp i en portgång bredvid en beerkagge — huru man nu tager det.

Af en sångarbroder och beundrare

helsades Lundqvist välkommen till qvarnstaden på följande rimliga vis:

Du sångardrott från iilskadt fosterland, Välkommen hit till Mississippis strand,

Att glädja oss med dina klara toner,

Som tjusat och bedårat millioner.

Du är en “sångarkung i utdödt hof”,

På flykt när operan i Stockholm sof —

Dock menas ej härmed att du kan flyga,

Ty dimensioner har du allt för dryga.

Blott att du är en älsklig näktergal,

Hvars drillar ljuda öfver berg och dal Så friskt att skogens bjerta sångarskara Blir tyst och drömmande och lyssnar bara.

Så stark som din ej klungit någon röst:

Den oväller ur ett bredt och manligt bröst— Men om ett litet kalfskinn man vill klämma Så blir det en båd’ vek och tarflig “stämma”.

Dock — “Lunkan” klämmer i, så att det hörs,

Så att till tårar hvarje öga rörs;

Så kan blott hans föfbålda stämma skalla— Det märken, skälfvande, I snorkar alla!

Shake hands! Välkommen hit, Ers Korpulens!

Vi smälla dig i näfven, så det käns

Och hissa upp en blågul flagg på stången,

Högt hurrande för dig och svenska sången!

KAPTEN MAGNUS ANDERSEN.

Egendomliga företeelser af mångfaldiga slag egde rum i Chicago år 1893 under den tid verldsexpositionen pågick.

Till en af de mest minnesrika dagar, under denna tid, torde man kunna räkna den i3:de Juli, då kapten Andersen och hans käcka gossar, elfva till antalet, anlände med sitt lilla drakskepp, “Viking,” och der rönte ett emottagande värdigt deras mod och raskhet. Kapten Andersen blef hedrad med stora ovationer och sällskapskretsarne visade honom sin hyllning medelst banketter och tillställningar.

“Hvilken galen idee att försöka att segla öfver Atlanten i ett sådant nötskal!” var det vanliga utropet, då det blef bekant att norrmännen ämnade sända till verldsexpositionen i Chicago en modell af det ett tusen år gamla vikingaskeppet, hvilket år 1880 blef funnet i kämpahögarne vid Gokstad i södra Norge.

Några söner af Norge, riktiga sjöbussar, med litet vikingablod i sina ådror.ansågo nu tillfället vara inne att visa verlden huru våra gamla förfäder försto-do sig på att bygga fartyg, samt att det fortfarande lefde män utmed Norges

vilda kuster, som voro färdiga och i stånd till att utföra hjeltemodiga handlingar, utkämpa svårigheter samt trotsn farorna på det djupa, blåa hafvet, hvil-ket de hålla så kärt.

Efter att en tid hafva uppehållit sig vid expositionen i Chicago, begaf sig kapten Andersen ut på en föredragsresa på uppmaning af både amerikanare och landsmän, hvilka intresserade sig för att veta litet mer om vikingaskeppet och färden, om huruledes det gamla vikingaskeppet blef funr.et och det nya bygdt. Många önskade äfven höra huru han sju år förut for öfver Atlanten i en öppen båt, endast 19 fot lång.

Likt öfriga storheter styrde kapten Andersen naturligtvis äfven kosan till Minneapolis, der skandinaverna alltid sätta värde på allt hvad som är skönt, ädelt och hjeltemodigt.

VIKINGASKEPPET.

Kapten Andersen höll här tvenne föreläsningar. Den första på engelska å Lyceum-teatern onsdagen den I3:de September 1893, samt den andra på norska måndagen derpå å Normanna hall. Den första föreläsningen var fåtaligt besökt, men den andra lopp af stapeln för fullt hus.

Han började sitt föredrag med att skildra de gamla vikingarne och deras upptäcktsresor till Island, Grönland och Amerika — samt huru man numera mera allmänt började att erkänna Leif Erikson och norrmännen som Amerikas upptäckare.

Genom att beskrifva sina egna resor, bevisade han också tydligt möjligheten för Leif Erikson att nå Amerika med dåtidens skepp.

Med spännande intresse åhörde publiken kapten Andersens lifliga skildring

KAFTEN MAGNUS ANDERSEN.af den första resa han gjorde öfver At-lanter-hafvet i en bräcklig farkost, kallad “Ocean,” hvari han med en kamrat, styrmannen Christen Christensen, tillbragte sextio dagar på hafvet och genomgingo flera förskräckliga stormar, tills de i närheten af Newfoundland blefvo upptagna af ett skepp på resa till England.

Bland de elfva sjöbussarne ombord på “Vikingen” befann sig äfven ofvan-nämde Christensen, och kände kapten Andersen sig stolt öfver, att äfven på den andra resan kunna få sin gamle, bepröfvade kamrat med sig.

Såväl hans första resa som den med “Viking” från Christiania till Chicago belystes med en mängd förträffliga stereoptiska bilder.

Kapten Andersen beledsagades af Jens Bing, den yngste af “Vikings” manskap, endast 21 år gammal, hviiken uppträdde på scenen och visade huru man klädde sig och “köiede” ombord på det lilla skeppet.

Föredraget i dess helhet var intressant och fängslande och gjorde ett godt intryck på publiken.

Skandinaverna i Minneapolis kunde med skäl känna sig stolta öfver kapten Andersen och hans besök.

DE SVENSKA JETTARNE.

De svenska jettarne, Wahlund och Johnson, hafva äfven besökt vår goda stad. Af pressen och allmänheten erhöllo dessa glada, qvicka och trefliga kamrater hederstiteln “verldens starkaste män.” Som det torde roa eder kanhända att se huru dessa bjessar sågo ut, återgifva vi här deras porträtter.

Det vill ej säga litet att göra anspråk på att vara verldens starkaste karlar, men herrar Wahlund och Johnson gjorde verkligen skäl för sina anspråk. Båda utgjorde lefvande bevis på att den gamla nordmannakraften, i motsats till hvad mången tror, fortlefver hos det nutida slägtet. Till deras heder må ock sägas, att de ej tagit sold hos sportfånar och slagskämpar, utan att de helt enkelt

visade, hviiken förvånande styrka men-niskokroppen eger, om den harmoniskt utbildas.

Mr. Wahlund föddes i Upsala den 2o:de April 1865. Han är 6 fot 2}4 tum lång samt proportionerligt bygd. Hans vigt är 240 pounds, och hans öfverarm mäter 18 tum i omkrets. Hans första offentliga uppträdande i utlandet var i

OSCAR 1?. WAHI.UND.

Duisburg i Preussen i Juni 1891, då han vid en täflan mellan 300 amatöratleter tog första priset. Han slog senare under sin i sällskap med herr Johnson i Ryssland företagna turnee verldsrekor-det i tyngdlyftning, i det han i St. Petersburg lyfte en hel orkester om 22 man jemte platformen, hvarå den befann sig—en vigt af 4.039 pounds. Han har senare uppbringat rekordet till 4,674 pounds.

Mr. Johnson är född den i:ste Maj 1872 i Stockholm. Redan som barn besatt han en ovanlig kroppsstyrka. Vid femton års ålder tog han anställningvid Aktiebolaget “Separator” i Stockholm, bland hvars till 425 man uppgående personal han, ehuru endast en yngling, var den starkaste. I Februari 1892 började han i sällskap med herr Wah-lund en förevisningsturnee i Sverige, hvarefter de begåfvo sig till Finland och Ryssland.

AUGUST W. JOHNSON.

I Oktober 1892 anlände de till Förenta Staterna och hafva härstädes genom sina kraftprof väckt det största uppseende.

Här i staden uppträdde de å Harmonia hall lördagen den 2i:ste April 1894 inför en stor mängd beundrare af “mandom, mod och morske män,” såväl amerikanare som skandinaver; ja, beundrare bland alla nationer. Starka män hafva vi många i Minneapolis, men inga som vågade att vinka åt Wahlund och Johnson.

OLE BULL-FESTLIGHETERNA.

Den sjuttonde Maj firas alltid med stora högtidligheter bland norrmännen här i staden; men den I7:de Maj 1897 öfverträffar icke allenast föregående majfester i Minneapolis, utan alla i hela Amerika, ty norrmännen firade då icke allenast sin stora frihetsdag, utan samtidigt försiggingo festligheterna för af-täckandet af statyn öfver Norges store, öfver hela verlden beryktade son, Ole B ull.

Festligheterna togo redan sin början på söndagen den i6:de Maj.

“Nordmaendenes Sångförening” och “Den norske Turnforening” hade tillsammans hyrt Expositions-byggnaden för afhållandet af en stor folkfest. Året förut (1896) var det som modellen af Ole Bull-statyn blef aftäckt inom samma lokal, och änskönt den nu icke var så fullpackad med folk som året förut, så hade föreningarne likväl en stor heder af tillställningen samt ett stort plus i kassan.,

Dagen var ju norsk och derför var allt på programmet norskt, om man undantager “Unga Sveas” sång och det tal som hölls af advokaten Erwin på engelska.

Danz’ orkester spelade kompositioner af Johan Svendsen och Edw. Grieg. Svendsens “Rhapsodie Norvegienne” drog församlingen med sig och “Aases död” samt “Hos Dovregubben” ur “Peer Gynt” blefvo mottagna af en tacksam publik. Festtalet hölls på norska af John W. Arctander.

Mme. Ragna Linnee från Chicago sjöng flera sånger och blef framkallad gång på gång. Hon var iklädde norsk nationaldrägt och sjöng endast nationalsånger.

“Nordmaendenes Sångförening” samt den svenska sångföreningen “Unga Svea” gåfvo flera nummer, som skördade stort bifall.

På idrottens område måtte ju icke den sjuttonde Maj blifva glömd. Turnföre-ningens medlemmar gåfvo med sina öf-FRÅN OLE-BULL-FESTLIGHETERNA.

-

rnSÊBSSSBBKÊÊIBStÊBKmningar på planka samt pyramider anledning till “begeistring” och obetingadt beröm.

Till slut kom den storslagna sången “Landkjending,” af den stora kören— 150 man—ackompagnerad af Danz’ orkester. Få voro de som icke fingo det rätta intryck af “Landkjending'' som den då blef sjungen.

Hade den i6:de lockat skarorna ut till folkfesten, så bragte den I7:de dem ut af en mera storslagen och värdig anledning. Först var det frihetsdagen. och så hade ju komiteen för uppförandet af Ole Bull-monumentet fulländat

sina sträfvanden och valt denna dag för invigningen. Den I7:de Maj var en af Ole Bulls käraste dagar, och det var som om han skulle hafva bedt om det sjelf att hans staty, den första i Minne-apolis, skulle blifva afslöjad på den dagen. Komiteen blef kraftigt understödd af de olika föreningarne. Icke allenast norrmän utan äfven svenska och danska bröder samlade sig under sina olika föreningars standarer den dagen och marscherade tillsammans till Loring Park.

Sydsidans föreningar samlades vid Dania hall, och klockan 2 satte sig paraden i gång med Svea Bands musikkår i spetsen. Derefter kom Den norske Turnforening i sina hvita uniformer, Nordmaendenes Sångförening, Unga Svea, Den norske Ynglingefore-ning, Afholdsforeningen, Dania, Hugnad samt Fram. Hagbart Hermansen fungerade som marskalk.

Kursen gick Cedar avenue till Third Street och Nicollet avenue. Här mötte man nordsidans parad, Sönner af Norge med Normanna Band och med dessa i teten drog hela tåget uppåt Nicollet avenue till Tenth Street och Harmon place och in i parken.

Alla föreningarne intogo sina anvisade platser på läktarne och ceremonierna började i närvaro af mellan 20,000 och 25,000 menniskor.

Professor E. Oulies “Ole Bull Marsch” tonade ut öfver mängden som

inledningsnummer och emottogs med stormande applåder.

Derefter trädde monumentkomiteens ordförande, John W. Arctander, fram och höll talet för dagen. Det är icke ofta man får höra ett sådant vältaligt ordsvall med en stämma så stark, att till och med de mest aflägsna kunde höra hans ord.

“Pokker te’ kar, den Arctander,” hörde man mången norrman yttra och amerikanerna applåderade den ena gången efter den andra samt gjorde flera berömmande anmärkningar.

Då talet var slut kom det ögonblick då täckelset skulle sänkas och Jacob Fjeldes mästerverk beskådas af de många tusende personer, som stodo väntande.

Fröken Ragnhild Sörensen, dotter till “Minneapolis Tidendes” redaktör, som hade fått det uppdraget att aftäcka statyn, trädde fram, och i ett nu föll täckeisen.

Det var några allvarliga ögonblick som följde, hela mängden stod der med ett beundrans uttryck i ansigtena; det var som om samma tanke gästade hos dem alla. Men så begynte glädjen och entusiasmen att göra sig gällande, och det blef ett oändligt jubel. Tårar glimmade i mångens ögon. Ja, det var i sanning ett högtidligt ögonblick, men ännu mer högtidligt, då man strax der-på hörde Alexander Bull på fadrens violin spela “Saeterjentens Söndag” ackompagnerad af Danz' orkester. Åter handklappningar och bifallsrop.

Derefter följde tal af Alexander Bull, Arctander, mayor Pratt, presidenten för parkstyrelsen, professor Folwell samt uppläsning af gratulationstelegram.

Sångarne sjöngo derpå “I ensomme Stunde” och till slut sjöngo alla “Ja vi elsker dette Landet,” hvarefter eftermiddagens program var slut.

En hvar begaf sig nu hem för att hvila ut lite tills aftonen, ty då var det som “Morroen” skulle begynna.

“Nordmaendenes Sångförening” spelade “Til Saeters” på Harmonia hallOLE HULL-STATYN I LORING PARK.

för fullt hus, efteråt bal, medan “Tur- uppvisningar, hvilka skördade bifall som narne” höllo till på Dania. Amatör- vanligt. Dans och allmänt jubel rådde sällskapet från St. Paul spelade “Ing- till arla morgonstund. I norra Minnevald Enersen’’ och gymnasterna gåfvo apolis samlade “Sönner af Norge”landsmännen omkring sig. Tal, musik och dans utgjorde programmet.

Summa summarum är, att detta var den mest storartade sjuttonde Maj, som norrmännen hafva firat i Amerika.

FRIDTIOF NANSEN.

Det var den i9:de November 1897, som norrmännen härstädes gåfvo sin berömda landsman, Fridtiof Nansen, ett storartadt och entusiastiskt mottagande, som väsentligast bestod i ett stort och glimrande fackeltåg, uti hvilket alla norska föreningar deltogo. Det var

FRIDTIOF NANSEN.

med en viss längtan som norrmännen emotsågo den dag, då Dr. Nansen skulle komma till Minneapolis, och under af-vaktan derpå var det som stadens alla norska föreningar sammanslöto sig för att gifva honom den bästa hyllning, de kunde bringa denne Norges ädle, berömde son.

Dagen kom.—Det var icke något snöigt och kyligt Novemberväder, utan var det en klar, mild och vänlig dag, med solsken och värme, så att folk gick och spatserade med oknäppta underrockar,

och undrade om de verkligen blifvit till-bakaflyttade till September månad.

Klockan 12:30 e. m. skulle Nansen komma, men i närheten af La Crosse blef tåget försenadt på grund af en liten jernvägsolycka, precis som det inträffade med Christina Nilsson då hon var på väg till Minneapolis. Han anlände derföre omkring tre timmar senare, och alldenstund mottagningsko-miteen blifvit felaktigt underrättad, anlände densamma ej i tid till stationen, hvadan Nansen utan följe åkte till West Hotel.

Vid sjutiden på qvällen samlades alla föreningarne vid Dania hall på söder samt vid Foresters' hall på norr. Trottoarerna på begge sidor af Cedar avenue och likaledes på Fifth street voro full-packade af menniskor, och midt i gatorna trängdss folk fram och tillbaka, och det var svårt för marskalkerna till häst att kunna mönstra sina trupper samt hålla dem i fullkomlig ordning.

Under öfvermarskalken H. Herman-sens ledning aftågade från Dania hall Normanna musikkår, åtföljd af sångar-ne, derefter kom "Enigheden," Den Forenede Kirkes studenter, universitetets norska studenter, literära föreningen "Fram," Miller's Band, Turnföreningen i sina nya, vackra uniformer samt yng-lingaföreningen "Hugnad."

Tåget från nordsidan bestod af Schuberts musikkår samt den stora föreningen "Sönner af Norge."

På alla de gator, der de båda fackeltågen banade sig fram genom den stora folkhopen, helsades de med handklappningar och hurrarop. Alla voro eniga om, att en mera storartad qvällsparad hade man aldrig sett i Minneapolis.— Flaggor och fanor svajade för vinden.— Det låg en "begeistring" öfver hela folkmassan, hvilken styrkte öfvertygel-sen om, att det icke var en pligtens gerning, man utöfvade, utan att man följde hjertats kraf att vilja visa sin hyllning mot en man, som i så hög grad hade gjort sitt land och folk ära.

Det var svårt för processionen attkunna komma fram till West Hotel, der icke mindre än 10,000 menniskor hade skockat sig.

"Det var omöjligt att hålla gatan klar," sade polisbetjenterna, "om man jagade bort tre, kommo tio i stället." Efter det processionen anländt till West Hotel, tonade J. H. Lampes "Nordpolsmarsch" ut öfver den stora folksamlingen. Medan musiken ljöd, trädde Fridtiof Nansen ut på balkongen, åtföljd af Minnesotas guvernör samt förmannen och sekreteraren af arrange-mentskomiteen. Så snart Nansen visade sig, blef han helsad med handklappningar och hurrarop af den stora, böljande skaran.

Då musiken var slut, instämde sångföreningen i den nedanstående välkomst-sången, som var författad af arrange-mentskomiteens sekreterare, Mr. John Heitman:

Fakkelblus, musik og faner,

Folkejubel hilser dig,

Du, som op mod iirens baner,

Hug med viljens vaaben vei.

Du, som modig, kjiimpestärk öved’ manddoms mesterverk.

Gjenaem kamp og slid mod maalet

— Op mod polens sne og is —

Nu af ärens glans omstraalet — Gjenstand for al verdens pris:

— Slig vl hilse dig som tolk

For vort maal, vort land, vort folk.

Derfor viikkes hyldningstrangen, Lösner et begeistrlngs väld,

Derfor bölger velkomstsangen Jubelstemt mod dig ikveld.

— Som et tusentunget bud Flyr vor hyldest mod dig ud.

Derpå framträdde komiteens ordförande, John W. Arctander, och yttrade sig i följande ordalag:

“Norrmän af Minneapolis! Jag vill icke hålla något tal. Jag vill endast säga, att vi helt enkelt kommit hit för att gifva vår hyllning åt den man, som har insatt de dyraste och ädlaste stenarne i gamla Norges ärekrona. Och vi vilja förtälja honom, att också här funnits hjertan, som klappat för honom, och att vi följde honom med våra bästa önskningar, och att vårt hopp sväfvade omkring honom liksom hvita dufvor, medan han kämpade deruppe vid po-

lens eviga is. Och att vi kände oss glada och stolta, då telegrafen bragte bud om att han var kommen tillbaka, och likaledes senare, då vi fingo veta att ‘Fram’ var välbehållen kommen fram.”

Stormande applåder åtföljde dessa ord, då Nansen steg fram, tog af sig mössan och sade:

“Landsmän! Det fattas mig ord för att uttrycka den öfverväldigande känsla, som gör sig gällande,—och att uttrycka min tacksamhet för den ära I hafven visat mig, och för det intresse hvarmed I hafven följt oss på vår färd. Jag känner mig stolt och glad öfver att bli helsad på ett sådant sätt af mina landsmän på denna sidan hafvet, hvilket således visar, att de ära sitt fädernesland och det arbete, som göres för dess ära. Och den hyllning, man bevisat oss, är mera än belöning nog för det som mina kamrater och jag har haft anledning att göra.—Och jag vet också, att I hafven bidragit till det kära fäderneslandets ära, derigenom att I hafven visat eder som goda medborgare af det samhälle, I tillhören. Jag må nu till sist uttala min varmaste och djupaste tacksägelse för den ära, I hafven bevisat mig, och för det intresse, hvarmed I hafven omfattat vår expedition.”

Sångföreningen sjöng derefter: “Ja vi elsker dette Landet,” i hvilken sång hela den norska folkhopen föll in i korus.

Då Nansen och hans sällskap steg ned från balkongen, spelade alla musikkårerna L. O. Shibleys “Nansen March” samt derpå G. P. Pettersens “Thelma March.” Dessa två musikstycken voro särskildt komponerade för tillfället af de två kända norska kompositörerna.

Fackeltåget eskorterade sedermera Nansen till Svenska Tabernaklet, der han skulle hålla sitt engelska föredrag. Framkommen till platsen, fann man här mellan 4,000 och 5,000 menniskor, som hade samlats af nyfikenhet för att få se den man, som trotsat så många faror i polar-regionerna, och det var med stormöda han kunde komma in i Tabernaklet.

Efter föredraget blef Nansen eskorterad till biblioteksbyggnaden, der Minnesota Academy of Natural Sciences gaf en “reception”* till hans ära. Tredje och fjerde våningarne i den stora byggnaden voro i anledning häraf praktfullt dekorerade.

Påföljande qväll höll Nansen ett föredrag på norska språket, till innehåll något liknande det som gafs föregående afton.

Vid detta tillfälle yttrade Dr. Nansen äfven några sympatiska ord om vår landsman, öfveringeniör Andree, och

hans djerfva polarfärd. Han hoppades, att vi nästa år skulle få höra att Andree vore i lifvet och välbehållen, samt att han skulle lägga ännu en lager till alla dem, som föregångarne af polarforskar-nes stora skara tillkämpat sig. Dr. Nansen betonade också önskligheten af att man icke skulle småaktigt äflas om

hvilken nation som först skulle kunna med sin flagga markera den eftertraktade, matematiska punkten, och en välsignad sak för “husfriden” i vårt härvarande norsk-svenska samhälle vore det, om vi, svenskar och norrmän, der-efter ville “rätta och packa oss” i tal, skrift och lefverne inbördes.

På grund af sitt korta besök härstä-des, och dels för att erhålla en behöflig motion, företog Nansen under dagens lopp, tillsammans med en vägvisare, en vidlyftig bicykelfärd omkring staden, och blef han, liksom öfriga främlingar, förtjust öfver staden, dess parker, boulevarder, täcka insjöar och omgifningar.

Att norrmännen kände sig belåtna med resultatet af de arrangementer, som blifvit gjorda för Nansens emottagande, märktes tydligen, och de kunde ju icke annat än känna sig förnöjda deröfver, då Nansen sjelf yttrade, att det var den vackraste hyllning, han hade fått på denna sidan af hafvet.DÖDSRUNOR.

PAUL HJELM-HANSEN,

en af våra banbrytare på det journalistiska området, föddes i Bergen, Norge, den io:de December 1810. Han beträdde den juridiska banan som Exami-natus juris, bosatte sig som lagkarl i Siljord, Telemarken, der han äfvenledes

gor. Han har sålunda varit medarbetare i både “Morgenbladet” och “Aften-bladet” och det frisinnade partiet fann i honom alltid en varm, duktig och sakkunnig talsman.

År 1867 kom Hjelm-Hansen till Amerika, till dels utsänd af folkupplysnings-

PATJL HJELM-HANSEN.

hade en större egendom. En lång tid var han konstituerad sorenskriver samt ut-gaf derefter en tidning i Frederikshald. Senare flyttade han till Kristiania och tog der i flera år en verksam del i pressens dryftning af tidens brännande frå-

sällskapet i Norge för att undersöka förhållandena härstädes och gifva en be-skrifning deröfver till norska läsare. Före sin Amerika-resa delade han den tidens allmänna fördom mot och misstro till Förenta Staterna, men det dröjde

:54 sicke länge förrän hans mening i det hänseendet undergick en fullständig förändring, synnerligast efter att i två år hafva varit redaktör för “Faedrelandet og Emigranten” i La Crosse. Sommaren och hösten 1869 företog han en flera månaders resa i Red River-dalen. Den delen af Minnesota var då litet eller intet känd. I en med oxar förspänd tältvagn flackade han omkring i dessa trakter, och de intryck han mottog under denna friluftsresa meddelade han i bref till ‘Nordisk Folkeblad,” hvarifrån de sedan ingingo i den öfriga norskamerikanska pressen. Resan var för honom sjelf uppfriskande och styrkande i hög grad. Rheumatismen lemnade honom. Den rena, torra luften, prairie-hafvets skönhet och vindarnes fria lif tilltalade honom, och jordmånens fruktbarhet frammanade för hans själ dristiga bilder, som han äfven hade lyckan att få se öfverträffade af verkligheten. Det var således den allaredan åldrige gubben, som blef banbrytaren för den norska invandringen till dessa bördiga trakter, ty hans skildringar af hvad han hade sett lästes vidt och bredt.

Efter tillbakakomsten från denna upp-täcktsresa, om man så får kalla den, ut-gaf han härstädes under ett års tid “Maanedstidende,” redigerade derefter i ett och ett halft års tid “Nordisk Folkeblad” och stiftade sedermera tillsammans med Gudm. F. Johnson och John

E. Gjedde, “Budstikken” är 1873.

Hans förbindelse med sistnämda tidning var ganska kort, ty modet hos honom svigtade snart efter besinnandet af det vådliga i företaget att börja en ny tidning utan kapital, och sålde han efter ett par veckors tid sin andel till “Faedrelandet og Emigrantens” dåvarande ut-gifvare, F. A. Husher. År 1875, redigerade han åter “Budstikken”

för ett år och samlade och utgaf derefter 1877-78 en adresskalender öfver statens skandinaviska affärsmän, och från 1879-80 en liten veckotidning, “Minnesota Skandinav.” Med detta hans sista journalistiska företag gick det emellertid icke bra,

helsan var nu nästan nedbruten, och änskönt han hade sina själskrafter i behåll, uthärdade han icke längre det ansträngande arbete, som en skandinavisk-amerikansk journalist har att utstå. Det gick således smått med tidningen, så mycket mer som dess utgifvare var utblottad på erforderligt kapital, och den dukade under våren 1880. Hans lekamliga krafter tillät honom ej längre att hålla ut med något arbete. Ett nervöst lidande, som satte sig i hans högra arm, antog vid dénna tid en sådan karaktär, att hvad som helst arbete blef honom en omöjlighet, hvadan han på hösten

1880 reste till sin mångårige vän doktor Grönvolds hem i Goodhue county, för att derstädes tillbringa vintern.

Hjelm-Hansen hade många vänner, spridda öfver hela Nordvestern, som med ledsnad emottogo sorgebudet, att den jovialiske och underhållande gamlingen den 5:te Maj 1881 hade nedlagt sin vandringsstaf. Honom sjelf kom det väl till pass. Han var trött och mätt af lifvet och längtade efter den hvila, som endast dödssömnen kan bringa.

I ett bref, med underrättelsen om Hjelm-Hansens död, säger doktor Grönvold: Han har under de sista månaderna varit muntrare och syntes vid bättre helsa än förr ända till hans sista stund. Dagen förut satt jag som vanligt och språkade med honom tills sent på qvällen. Nästa morgon gick han efter att hafva tagit sin frukost som sedvanligt ut att spatsera. Efter att hafva varit borta en god stund, gingo vi ut för att leta efter honom och funno honom sittande på en bänk, lutad tillbaka med hatten framgliden öfver an-sigtet. Uttrycket var gladt och vänligt som vanligt, något högtidligt. Det såg ut som om han satt och sof; ögonen voro tillslutna. Jag tilltalade honom, men erhöll intet svar, han hörde icke-----”

* * *

CARL AXEL DAHLSTRAND.

Han afsomnade lugnt och fridfullt den 4:de December 1884 efter att endasttvenne dagar hafva varit bunden vid sängen. Länge hade han dock burit döden inom sig, och hans bortgång var visst icke oväntad hvarken för honom sjelf eller för hans vänner. Redan fyra år förut angreps han af Bright’s Disease och han nödgades då att upphöra med sin verksamhet i det fria ordets tjenst och anträdde en resa till sitt fädernesland för att under dess välgörande klimat och genom en omsorgsfull vård i

hemmet söka återvinna sina brutna krafter. Sålunda tillbragte han tre år hos sina anförvandter i Stockholm och kom sedan för andra gången hit till landet med till utseendet stärkta krafter. Sjukdomen var tyvärr icke utrotad utan slumrade blott inom honom; snart bröt den ånyo ut med förökad styrka, som hans redan förut svaga och underminerade kroppskonstitution ej förmådde emotstå. I blomman af sin ålder måste han skatta åt förgängelsen.

Carl Axel Dahlstrand föddes i Stockholm den io:de Juli 1846 och var således vid sin död 38 år gammal. Han

erhöll en vårdad uppfostran, genomgick Stockholms Lyceum och ämnade sedan blifva ingeniör, hvarför han ingick vid Teknologiska Institutet, der han qvar-stannade ett års tid. År 1871 utvandrade han till Amerika. Angående hans första öden här är ej mycket kändt; man vet endast att han arbetade på åtskilliga svenska tryckerier i Chicago, hvarifrån han dock snart styrde kosan till Minnesota; här erhöll han inom kort anställning vid tidningen "Svenska Nybyggarens” redaktion under major John Swainson. men denna blef dock ej långvarig, emedan tidningen snart upphörde att utkomma. När då öfverste Hans Mattson strax derpå började ut-gifvandet af “Minnesota Stats Tidning,” ingick Dahlstrand i dess redaktion, och det var här han utförde sin egentliga lifsgerning. Han var en i många afse-enden rikt begåfvad man och han inträdde här i en sfer, der han kunde göra sina egenskaper gällande. I tidningen förfäktade han varmt och entusiastiskt, men dock på ett hofsamt sätt, frisinnade, framåtsträfvande ideer, och om han än från vissa håll rönte motstånd, så visste han dock så småningom öfvervinna större delen af detta. Såsom tidningsredaktör bidrog han i ej så obetydlig mån till den

allmänna upplysningens höjande och till åstadkommande af en ädlare och mera fördragsam allmän opinion, hvarför hans namn är kändt och aktadt i de flesta af Minnesotas svenska settlement. Dock var det kanske såsom enskild man och i trängre kretsar, som Axel Dahlstrand skördade sina vackraste lagrar. Han var i besittning af en ganska god musikalisk begåfning, som han äfven visste att omsorgsfullt odla och göra gällande, och denna i förening med hans ädla och vänfasta karaktär samt hans tilldragande uppträdande i öfrigt, gjorde honom till en inom våra svenska sällskapskretsar allmänt eftersökt man. Han egde äfven ganska framstående sceniska anlag, och ett af hans käraste tidsfördrif var inöfvandet och gifvandetaf teatraliska föreställningar. Inom föreningen "Norden," hvars själ och egentliga medelpunkt han en längre tid var, hade han sålunda lyckats utbilda flera ganska passabla sceniska förmågor, med hvilkas tillhjelp han mången gång be-redt Minneapolis-publiken ett angenämt nöje. För sammanhållning och enighet bland vår stads svenska befolkning verkade han outtröttligt, och länge torde det dröja, innan hans plats i detta afse-ende blir ersatt.

Likbegängelsen försiggick på Nordens hall och under denna förenings ledning. Ett talrikt sällskap damer och herrar, dels från Minneapolis och dels från vår systerstad St. Paul (der Axel Dahlstrand var nästan lika mycket känd och värderad) hade infunnit sig för att bevisa honom den sista tjensten. Kristofer Janson lyste grafvens frid öfver den döde, hvarefter Alfred Söderström, som under många år delat ljuft och ledt med den hänsofne kamraten, trädde fram till hans bår och med af rörelse darrande stämma uppläste följande af herr Ernst Lindblom författade afskeds-helsning:

Från oss, som stå vid Axel Dahlstrands bår, Och honom känt uti hans flydda år,

Från oss, som känna saknad i vårt sinne, Jag bringa vill en helsning till hans minne.

Det är de sista ord, vi honom ge,

Den sista gång de kända drag vi se,

Och hör ej kroppslig hydda, hvad jag talar, Hör oss hans ande dock från högre salar.

Tack, broder, för den hädangångna tid,

Du lefde ibland oss i lifvets strid,

Som nu är slutad och för evigt svunnit Med obekymrad hvila, som du funnit.

Tack, broder, för de ofta kulna da'r,

Du med din glädje midt ibland oss var Att muntra oss med dina kära sånger,

Och det var ej en gång, men många gånger.

Hvad är dock lifvets nöjen och dess fröjd Mot fröjden i de ljusa rymders höjd?

En irrbild blott, en obetydlig droppe Från hafvet af den glans, som fins deroppe.

Derföre, änskönt vi här sakna dig Och ville åter se dig på vår stig,

Så låt oss prisa nöjdt Försynens vilja Att dig från dina många vänner skilja.

Vi stå här än, men hvilken af oss vet,

När vi gå bort från tom fåfänglighet

Att finna ro i dödens kalla armar

Och nåd hos denne Gud, som sig förbarmar?

Det ingen vet. men hvad vi veta är,

Att Skaparen hvar skapad håller kär,

Och i de sista stunder tager anden Ifrån den stoftlekamen, hvilken band den.

Så ock med honom gått, som sofver nu Den sömn, vi alla skola sofva ju.

Hans bana var ej lång, och små hans öden. Men se, hans hågkomst öfverlefver döden!

Ja, vänner, ännu många många hvarf Skall jorden gå kring solen, förr'n det arf Förintas skall, som Axel Dahlstrand skänkte

I minnet af en man, som redbart tänkte.

I minnet af en man, som, fastän arm,

Var alltid lika god och hjertevarm.

Och trogen, vänfast och med sådant väsen, Som lade sanning in i lefnadspjesen.

Sof lugn, sof trygg, kamrat och ärlig vän! Vi minnas dig, till dess vi ses igen,

Vi minnas, att du styrde öfver hafven Att lefva ibland oss — men blef begrafveL.

Ej månget öga var tårlöst, då de sista stanzerna af denna dikt förklingat och då sex af den aflidnes närmaste vänner trädde fram till kistan för att förflytta den till dess sista hvilorum på den af ett lätt snötäcke beklädda Layman-grafgår-den.

* * *

HJALMAR EGER

föddes i Kristiania, Norge, den i4:de Februari 1843 och var i sin tid student vid Kristiania universitet. Helt ung lemnade han sitt fädernesland och kom till Amerika år 1867. Han var en af de första norska tidningsutgifvare och redaktörer i Minnesota och var ansedd som en af de mest inflytelserika skandinaver i staten. År 1868 anlände han till Minneapolis och associerade sig med "Nordisk Folkeblad" som nyhetsredaktör, hvarefter han sedermera i kompaniskap med W. T. Rambusch, år 1870, öfvertog utgifvandet af nämda tidning i Minneapolis. Senare grundläde han och konsul C. F. Solberg tidningen "Minnesota." Båda dessa företag dukade under af brist på kapital. Han biträdde sedermera i flera år som medredaktör vid "Skandinaven" i Chicago. Efter några års bortovaro från Minneapolis återvände han år 1882 för att åter upptaga tidningsarbetet såsom manager för St. Paul-tidningen "Nordvestens" filialkontor härstädes. Han var en begåfvad journalist och en utmärkt talare. Hansmedfödda goda hjertelag gjorde det omöjligt för honom att vara hård eller sträng mot någon menniska. Sarkastiska och ironiska anmärkningar lät han ofta undfalla sig, men äfven då inflätade han alltid en humoristisk vändning, som läkte de sår hans satir framkallat. Han gifte sig år 1870 med Miss Ella M.

delar af staten voro hans råd af betydligt värde för dem, som sökte sig ett hem, såväl som för de emigranter, som sökte arbete inom olika arbetsfält. Hans goda råd och vänliga hjelpsamhet komma för alltid att hålla hans minne kärt.

På de senare åren var hans helsa mycket klen och sorgen öfver hans misslyckade tidningsföretag bidrog i väsentlig mån till att förkorta hans lif. Han afled den 29:de December 1888 och begrofs å Lakewood-kyrkogården.

* * *

JOHN W. ANDERSON

föddes år 1833 i Elfsborgs län, två mil från Borås, Sverige. Reste till Amerika år 1865 och bosatte sig i Hancock, Michigan. Flyttade till New London, Minnesota, år 1866 samt till Min-

HJALMAR EGER.

Wakefield. År 1871 blef han vald till president för Skandinaviska föreningen och samma år utnämd af statens guvernör till förste löjtnant af kompani C, andra regementet af Minnesotas nationalgarde.

Många af våra skandinaviska emigranter, som anlände hit åren 1869-71, hafva honom ännu i vänlig hågkomst, ty det var han som alltid hade ett vaksamt öga för deras intressen. Genom Egers personliga omsorg bygdes ett

emigranthus, i hvilket emigranterna kunde vistas, medan de gjorde sig 1 ordning för att begifva sig till andra delar af Vestern. Till alla dem utsträckte han en hjelpsam hand, och alldenslund han var väl hemmastadd med förhållandena inom olika

JOHN W. ANDERSON.

neapolis våren 1867, der han sedan allt-jemt utöfvade sin verksamhet. Som byggmästare och entreprenör till yrket hade han ett godt tillfälle att lägga grunden till en oberoende ställning, synnerligast i Minneapolis, der han under den goda tiden såg sig i stånd attförskaffa sig stora fastigheter, hvilka alla stego betydligt i värde. I kyrkligt afseende var han lutheran och var en bland dem. som organiserade den första lutherska församlingen i Minneapolis. Han bygde den första svenska kyrkan (Augustana-kyrkan) å hörnet af Washington och Thirteenth avenues south. Han var alltsedan församlingen organiserades en af dess förnämsta stödjepe-lare samt var medlem af kyrkorådet i nitton års tid. Anderson var den förste svensk i Hennepin county, som representerade svenskarne i City Council, i det han år 1878 valdes till ålderman för stadens tredje ward samt återvaldes år

1880 för en andra termin. Han dref en egen “Planing Mill” i norra Minneapolis 1881 samt organiserade år 1887 “Minneapolis Burial Case Company,” af hvil-ket bolag han var president. Han var dessutom intresserad i flera andra affärs-förrättningar. Ingick äktenskap den 24:de Oktober 1859 med Johanna Sophia Olson och efterlemnade vid sin död, den 7:de Januari 1892, enka och fyra barn, af hvilka tre äro i lifvet.

* * *

HANS MATTSON

var känd ibland oss svenskar såsom en af den svensk-amerikanska bildningens och kulturens främste banbrytare. Han var född af bondeslägt i Önnestad, Sverige, den 23:dje December 1832, till-bragte barndomen på faderns gård och deltog i de vanliga landtliga göremå-len, men hade fördel af alla de skolor och all den undervisning, som då stod till buds på landet. Han inträdde vid 13 års ålder i Kristianstads latinskola i afsigt att egna sig åt den klassiska banan, men under dansk-tyska kriget ingick han på hösten år 1849 som kadett vid Vendes artilleri, då beordradt till Danmark. Fred slöts med Tyskland strax efter, och Mattson qvarstannade vid regementet något öfver ett år och deltog i vapenöfningarne, men särskildt i studierna vid artilleri-informationen. Detta lif blef honom dock snart för

enformigt, och vid 19 års ålder tog han afsked och emigrerade till Amerika, dit han anlände bland de första svenska emigranterna på våren 1851. De första tvenne åren tillbragtes dels i östra staterna, dels i Illinois och en kort tid i South Carolina, der han hade tillfälle att lära känna det dåvarande negerslaf-veriet i all dess barbariska råhet.

HANS MATTSON.

Under dessa år led han af fattigdom, sjukdom och försakelser så stora och svåra, att det torde knappast finnas någon annan svensk i Amerika, som genomgått så svåra motgångar under den första vistelsen här. En tid hade han under ett långvarigt anfall af frossfeber intet annat hem än en gammal lada nära Buffalo, New York, och han måste då lifnära sig af de bär han plockade i skogen samt af några brödstycken, delade med en barndomsvän, kapten H. Eu-strom. Några månader senare fick han under arbete i skogen hos en farmare i New Hampshire båda händerna förfrusna och vårdades af främlingar i många månader; under tiden tillkallades tvenne läkare, som bestämde sig för att amputera åtta fingrar på hans händer, men detta förbjöd han och sade sig hellrevilja dö af kallbrand. En irländsk qvin-na läkte händerna, och på våren 1852 var han i stånd att taga tjenst hos en farmare och arbetade nu för $5 i månaden tills han hade tjent nog att resa till Illinois. Der återfick han den gamla frossan och genomgick de svåraste lidanden. För att lifnära sig nödsakades han arbeta med spade och skofvel för 75 cents om dagen, hvarannan dag, då frossan släppte honom. Detta var vid Rock Island-banan, nära Moline, och många svenskar der minnas ännu, då han blef transporterad från jernvägsar-betet till Moline på en grusvagn, mera död än lefvande. Genom goda menni-skors hjelp och vård återvann han helsan och tillbragte följande vinter i Moline dels i skola, dels med att undervisa svensk ungdom i engelska språket om aftnarne. På sommaren år

1853 utsågs han af en del svenskar, som anlände från Sverige, deribland hans egna föräldrar och syskon, att med några andra resa till Minnesota och söka land för ett svenskt nybygge. Resultatet deraf blef grundläggandet af det stora svenska settlementet Vasa i Goodhue coun-ty och Mattsons bosättning i Minnesota. Han var nu blott 20 år gammal och återvann snart helsa och krafter samt dermed hopp om ett nytt lif. Hans hela förmögenhet bestod i en mycket torftig beklädnad och 50 cents i penningar. Men kraftiga armar, god helsa och god kännedom i engelska språket och amerikanska förhållanden gjorde framtiden ljus för honom. Första vintern tillbrag-tes med svågern Willard (alltsedan bosatt i Red Wing) och några unga norrmän i en “wood camp” nära Red Wing, der de höggo ved för ångbåtar och för-tjente nog derpå för att följande vår kunna flytta ut på sina “clainis” i Vasa och börja ett litet jordbruk. De tvenne följande somrarne följde han plogen och var allmän plogmästare och oxkusk för de flesta nybyggare som anlände under de åren. Mattson ingick i äktenskap den 23:dje November 1855 med Clier-stin Peterson från Ballingslöf, Skåne,

hvilken jemte hennes familj då nyligen ankommit från Sverige. Detta var det första bröllopet i det nyanlagda svenska settlementet Vasa. Under tiden föllo också på hans lott, såsom den ende som var hemmastadd i engelska språket, många af de bestyr, som vidlåda ett nytt samhälles kommunala angelägenheter, och han fick derföre mycket tidigt en rik erfarenhet i politiska och andra maktpåliggande göromål.

Kanske var också detta till en stor del anledningen till att han år 1857 började i Red Wing studera lag, och efter ett års trägna studier hos domaren Bristol aflade han advokatexamen. Men han fick ei länge egna sig åt denna verksamhet, enär han strax derefter valdes till County Auditor, hvilken befattning han skötte till efter krigets utbrott med sådan utmärkelse att, då han, för att ingå i armeen år 1861 begärde af-sked från denna befattning, vederbörande fattade det beslut, att han i stället skulle gifvas nödig tjenstledighet, emedan de ej ville skilja honom från audi-törsembetet.

Såsom auditör kallades han jemte några andra af guvernören till St. Paul under vintern år 1860 för att biträda legis-laturens lagutskott med revision af statens skatteväsende och han var ordförande i den komitee, som uppgjorde de nya taxeringsstadgarne. På hösten år 1861 lemnade han Minnesota såsom kapten för kompani D, Tredje Minnesota infanteri-regemente, och tjenstgjorde med heder och utmärkelse till efter krigets slut, eller något öfver fyra år, och avancerade steg för steg till öfverste och brigadbefälhafvare öfver nordöstra distriktet i staten Arkansas, hvarest han hade i särskildt uppdrag att återställa den civila makten, och i följd deraf under tiden utöfvade en militär-civil myndighet öfver den delen af staten.

Efter krigets slut utnämdes han till sekreterare vid emigrationsbyrån. och verkade i några år i denna egenskap ired stor framgång, särskildt för att få Minnesota bcfolkadt af skandinaver, ochdet är hans verksamhet mer än någon annan enskild mans, staten har att tacka föi sin stora skandinaviska befolkning. Ar 1869 valdes han till statssekreterare och deltog år 1870 som statsdeiegat 1 det nationela emigrantkonventet i Indianapolis, hvilket hölls i afsigt att vidtaga åtgärder för emigrantens skydd och försvar, såväl på haf som land; han förde här de värnlösas och förtrycktas talan med sådan framgång, att han utsågs till en af de fem komiterade. som skickades till Washington för att inför presidenten och kongressen framlägga och förorda förslag om nödiga åtgärders vidtagande till emigranters skydd. I Washington gjorde han för andra gången bekantskap med general Grant, som då var president (har. hade förut sammanträffat med och tjenstgjort under honom vid Vicksburgs belägring år 1863). — De utmärkta Förenta Staternas lagar, som allt sedan varit ett värn och skydd lör den europeiske emigranten äro till stor del en följd af desse komiterades verksamhet.

När Jay'Cooke började det storartade företaget att bygga Northern Pacific-banan och organisera bolagets landdepartement, erbjöd han Mattson en vigtig plats, hvilken gaf honom anledning att på sommaren år 1871 begära afsked från statens tjenst och resa till Europa för några år för att der verka i Northern Pacific-bana.ns intresse. Återkommen år 1876 utsågs han och valdes samma år till Presidential Elector och deltog, liksom han ofta förut gjort, med stor energi i den politiska kampanjen, som slutade med Hayes’ val till Förenta Staternas president.

De följande fyra åren egnades åt verksamhet inom den svensk-amerikanska tidningsverlden och med några

vänners tillhjelp organiserade och utgaf han nu “Minnesota Stats Tidning” i Minneapolis och “Svenska Tribunen” i Chicago. Svenskarne i Minnesota torde icke glömma huru han under en tid af nära fem år i förstnämda tidning behandlade alla för dem såsom nybyggare

i den stora Vestern vigtiga frågor, samt huru han med duglighet och kraft förde deras talan såväl på svenska som engelska språket, när och hvarhelst deras intressen eller goda namn det fordrade. Det torde knappast finnas en sak af intresse för den svensk-amerikanske nybyggaren, som ej af honom behandlats med klarhet och sanning, särskildt i den så väl kända afdelningen “Frågor och svar.” Efter nära fem års mödosamt arbete, för hvilket tidningen gaf ringa eller ingen ekonomisk ersättning, nödsakades han att sälja densamma och mottog strax derefter på sommaren år

1881 utnämning af president Garfield såsom generalkonsul till Indien. Hans verksamhet der var af så stort värde att han efter halftannat års tjenstgöring af regeringen i Washington hedrades med det ovanliga uppdraget att göra en inspektionsresa och rapportera öfver hvarjehanda vigtiga förhållanden i Hindostán och dess grannländer. Åtskilliga rapporter, deribland öfver “Amerikanska sjöfartens aftagande i Asien,” “Åkerbruksredskap i Indien,” “Teodling i Indien,” “Indien såsom afsätt-ningsort för amerikanska manufakturvaror,” "Indiskt hvete såsom medtäflare till det amerikanska” med fiera, som nu förvaras i arkiven i Washington, visa, att han använde sin embetsmannatid till sina konstituenters bästa. Återkommen från Indien, sommaren år 1883, kallades Mattson af ett holländskt bolag att utreda och omorganisera ett jordområde i New Mexico af stort ekonomiskt värde, och han utförde detta under de tvenne följande åren på ett tillfredsställande sätt. Under tiden gjorde han fiera resor mellan London, Amsterdam och New Mexico, och han var dessutom kanske den mest bereste man i Minnesota. Han har besökt nästan alla Europas länder, rest i Egypten, Arabien, Birma, Ceylon och Hindostán, har besökt Vinterpalatset i St. Petersburg, Jupiters tempel i Pompeii, St. Peters i Rom, pyramiderna vid Nil-floden, sett Sinai berg från Röda hafvet, varit gäst blandBuddhas prester å Ceylon och hos brah-minerna i Benares vid den heliga Ganges.

Aftonen af öfverste Mattsons lif förflöt stilla och fridfullt. Åren 1887-90 tillbragte han såsom statssekreterare i Minnesota och de derpå följande åren såsom president för Security Savings and Loan Association, hvilken institution han sjelf organiserade. Sina sista krafter egnade han åt Security Savings and Loan Association och han dref den upp till en sådan höjd, att intet skandinaviskt affärsföretag i landet kunde i storlek och betydelse mäta sig dermed.

Efter hans hemkomst från Indien an-staltade ett sextiotal af Minneapolis’ och St. Pauls äldre och mera framstående skandinaver en festlig kollation å Lyn-dale Hotel, Lake Calhoun, den n:te Juli, 1883, för att helsa den från Indien nyligen ankomne generalkonsuln välkommen hem. Sällskapet afreste kl. 5 e. m. under musikens klingande toner med motor-linien till den natursköna sjön, der samtlige exkursionisterna gingo ombord å ångaren “Hattie,” med hvilken företogs en tvenne timmars lustfärd. Vid banketten å Lyndale Hotel på aftonen föreslog Mr. Alfred Söderström hedersgästens skål i ett formfulländadt och anslående tal, hvil-ket besvarades af Mr. Mattson med ett längre anförande, hvari han kastade en återblick på sitt lif från den dag, då han för 30 är sedan stod vid St. Anthony-fallen och blickade vesterut mot de af civilisationen ännu oberörda vildmarker, som då togo sin början här. Efter intagen supee samlades sällskapet under sång och muntert samspråk omkring bålarne, der Mr. C. C. Bennet i versifierad form utbragte följande skål för aftonens hedersgäst:

“Villkommen åter frän österlanden,

Från Indiens slätter, från Ganges’ flod! Villkommen lilt, hvarest vänskapsbanden Och trogna hjertan emot dig log.

Till hemmets härd och till trogen maka, Till nya vilrf och till Idog strid,

Derför välkommen igen tillbaka.

Och njut af vänskap och huslig frid.

“Välkommen hit, hvarest fria männer,

Med glädje fatta igen din hand,

Och helsa dig med ett språk du känner, Och lärt dig älska från Nordens land.

Och må dess toner i qväll dig skänka En ljuflig hågkomst från flydda dar Och trogna hjertan sig sammanlänka Och minnas stunden, som än är qvar.

“Välkommen derför, i vänners skara Och till det land, som du kallar ditt.

Ja, till det land, som du bjöd försvara Och trohet svor; der vi andas fritt.

Vår republik ingen ovän känner.

Trygg i vår kraft, vi oss känna här.

Mitt glas jag höjer, en skål go’ vänner,

För “Hedersgästen” — som är oss kär.”

Mr. Victor Berggren från St. Paul helsade gästen derefter välkommen på poetisk prosa. De öfriga talarne voro Luth. Jaeger, Hjalmar Eger samt major John Swainson från St. Paul.

Tidigt söndags morgonen den 5 :te Mars

1893 utandades Mattson sin sista suck. Fullkomligt frisk hade han ej varit sedan något öfver ett år förut, då han ådrog sig ett svårt anfall af la grippe, från hvilket han aldrig blef fullkomligt åter-städ. Allvarligt sjuk hade han dere-mot endast varit i omkring tre veckors tid, då han led af fettbildning omkring hjertat, som omsider gjorde att detta det menskliga systemets ädlaste organ upphörde att fullgöra sina funktioner, så att han lugnt och stilla, utan plågor och vid fullt medvetande ända till det sista, slutade sin jordiska tillvaro.

Vi kunna här ej underlåta att anföra ett yttrande, som ex-guvernör McGill fälde vid underrättelsen om Mattsons död. “Mattson var,” sade han, “i många afseenden den ädlaste romaren bland dem alla.”

På begrafningsdagen erhöllos talrika blomster-dekorationer från olika delar af landet.

Öfverste Mattsons minne hedrades på ett mycket vackert sätt af den svenska pressklubben i Chicago, hvilken icke allenast nedlade vackra och smakfulla blomsteremblem vid den aflidnes bår, utan äfven hade sändt en särskild representant, herr A. E. G. Wingård af “Svenska Amerikanaren,” att öfvervara begrafningen. Klubben hade dessutom vid sitt sammanträde den 7:de Mars antagit följande resolution:“Svensk-amerikanska Publicistklubben i Chicago, sammankallad till extra möte tisdagen den 7:de Mars 1893, fattade följande resolution:

“Att enär vår berömde landsman öf-verste Hans Mattson aflidit i Minneapolis, Minnesota, söndagen den 5:te Mars detta år; och enär öfverste Mattson vid dödstillfället var den äldste medlem af den svensk-amerikanska pressen samt under sitt utöfvande af publicistkallet städse utvecklat de egenskaper, som pryda en tidningsman, och varit en af de förnämsta faktorerna i det civili-sationsarbete, de svenska tidningarne i Amerika beflitat sig om att utföra;

“Så få närvarande medlemmar af Svensk-amerikanska Publicist-klubben i Chicago härmed vördsammast till öfverste Mattsons efterlemnade familj framföra uttrycken af sitt djupa deltagande i den smärtsamma förlust, som drabbat densamma äfvensom hela den svenska nationaliteten i Amerika. Äfvenledes vare det beslutadt, att en delegat från Svensk-amerikanska Publicistklubben erhåller i uppdrag att personligen öf-verlemna denna resolution till öfverste Mattsons familj och representera klubben vid den aflidnes begrafning.

ALEX J. JOHNSON, NILS MANNOW, ordförande,

sekreterare.

Vår svenske skald, O. A. Fliesburg, egnade följande vackra poem till öfverste Mattsons minne:

Plocka en ros och lägg den på grafven, Främling som vandrar förbi,

Slumraren nedlagt har svärdet och glafven, Anden har sväfvat till rymderna fri; Domnade handen ligger vid sidan.

Stelnat har blodsvallets lopp;

Bitande svärdet fastnat i skidan,

Anför ej mera krigaretropp;

Slocknade ögat förr fullt af låga Kastar ej mera sin ljungande blick; Gudsborna snillets höghviilfda båga,

Tronar i döden i skapareskick;

Sträfvande anden, rastlöse danar'n,

Slutat har mannagod strid;

Trofaste vännen, varmsinte varnar'n,

Hvile han stilla i frid.

* *

*

Du dagens svensk! se du tillbaka På denne hjeltes graf,

Lär du att allt, som han försaka,

Och akta väl hvad han dig gaf, —

Ett arf så stort på sköna minnen,

Att intet större detta landet har;

Låt det få viicka lif i dofna sinnen, Och svaja högt som ett standar!

Låt (let få bli en lärospån, den höga — Att följa i din egen mannastrid,

Och då när bittra öden möta, föga De störa skall ditt sinnes frid:

Ty han den ädle, varme döde,

Han aldrig svigtade i mod,

Nej öppet stred mot oblidt öde Och segrade — en kämpe god.

* *

*

När söderns stater höjde upprorsfanor,

Han ilade till fostermoders sköt,

Från plogens och från lians banor,

Till tappre hjeltar han sig slöt,

Och snart han nämdes en af modrens söner, Som glädtigt öfver stridsfält blodet göt,

Och hon hans mod med ärekrans bekröner, Och famnar huldt i moderns sköt.

Så gå ock du, du dagens svensk-amerikan. Och gör dig värdig hennes namn —

Bryt du, som han, en ärans lefnadsbnn'

Att du må slutas in i hennes famn.

Plocka en ros och lägg den på grafven. Främling som vandrar förbi,

Slumraren nedlagt svärdet och glafven. Anden har sväfvat till rymderna fri.

Mattson lemnade strax efter sin hemkomst från Indien ett minne till efter-verlden, ett literärt alster: “Minnen,” en högst värdefull sjelfbiografi, som med intresse lästes af våra landsmän såväl i Sverige som Amerika.

* * *

OLOF N. OSTRÖM

föddes i Åby, nära Christianstad, Sverige, den 29:de Juli 1850 och afled den i9:de September 1893 af blodstockning i hjernan, som han troligen ådrog sig genom öfveransträngning.

Hans fader var skohandlare och i goda omständigheter, så att Olof erhöll en god uppfostran i de offentliga skolorna samt genom privat undervisning.

Hans första erfarenhet i affärsverlden var som bokhållare å födelseorten. Vid 17 års ålder blef stugan för trång och han begaf sig öfver till Amerika. Efter •itt hafva uppehållit sig ett år i Afton, Minnesota, reste han, år 1868, till St. Peter, der han som byggmästare och entreprenör uppförde Gustavus Adolphus College jemte flera andra byggnader. Gifte sig den i:ste Oktober 1870med Helena Elg. For år 1877 till Minneapolis under det familjen fortfarande qvarbodde i St. Peter, och öfvervakade uppbyggandet af The Central High School samt Pettit &. Robinsons qvarn. Flyttade år 1879 med familj till Evansville, Douglas county, der han öppnade en diversehandel samt egnade större delen af sin tid åt hveteaffärer. Bygde egen elevator på platsen och sedermera, eftersom affärerna ökades, ytterligare 25

OLOF N. OSTRÖM.

elevatorer utmed Great Northern- samt Minneapolis & Pacific-jernvägarne. Var år 1882 en af inkorporatörerna för First National Batik i Alexandria med ett kapital af $60,000 och var allt sedan banken organiserades medlem af direktionen. Organiserade år 1883 Bank of Evansville med ett kapital af $30,000. Var kassör i nämda bank i fem års tid, tills han år 1888 reste till Minneapolis och organiserade tillsammans med några andra framstående landsmän The Swedish American Bank med ett kapital af $100,000. Valdes från början till

president af nämda bank, hvilken befattning han innehade till sin död. Organiserade år 1889 The Inter-State Grain Company med ett kapital af $500,000. Var president och kassör för nämda bolag, hvilket fullbordat uppförandet af The Inter-State Elevator i sydöstra Minneapolis, som tillika med annexet eger en kapacitet af 1,000,000 bushels. Samma bolag har äfven uppfört flera elevatorer utmed Great Northern-, Minneapolis & St. Louis-, Minneapolis & Pacific- samt Chicago, St. Paul & Kansas-jernvägarne. Han var dessutom medlem och direktör af The Grifffths-Marshall Grain Commission Company med ett kapital af $100,000. Sistnämda firma hade sitt hufvudkontor i Minneapolis och egde dessutom afdel-ningskontor i Chicago och Duluth. Få torde de vara, hvilka liksom Oström på så kort tid kunnat gå en så lysande karrier till mötes samt associerat sig med så många inkomstbringande företag.

Han efterlemnade enka och två barn, en son. Alexander, och en dotter, Alma. En andra dotter, Maggie, hade redan förut, den i5:de December 1899, lyssnat till dödens budskap och gått sin fader i förväg för att möta honom vid “The Gates Ajar.”

* * *

FERDINAND A. HUSHER

afled i Grand Forks, North Dakota, af hjertsjukdom den I2:te Februari 1894.

Husher föddes i Viborg, Danmark, den i6:de Juni 1825, men redan som barn flyttade han med sin moder till Kristiania, Norge, vid hvars universitet han erhöll sin utbildning. Han aflade teologie kandidatexamen år 1851 och blef efter hand lärare i Risör, Lillesand och Arendal samt föreståndare af borgareskolan i Brevig. Sedan var han sockenprest i Nissedal från år 1864 till dess han år 1869 tog afsked för att utvandra till Amerika. Ilan kom först till La Crosse, Wisconsin, der han blef mcdredaktör af “Faedrelandet og Eini-granten,” som den gång utga.s

af sedermera aflidne F. Fleischer. År 1873 afre-ste Husher till Minneapolis, der han ingick som redaktör och medegare af “Budstikken.” I Maj 1875 reste han tillbaka till La Crosse och öfvertog ånyo redaktionen af ''Faedrelandet og Emigranten,” af hvilken tidning han äfven blef egare sedan Fleischer är 18/8 aflidit. Husher utnämdes år 1878 till registrator vid Förenta Staternas landkontor i La Crosse och innehade detta embete till år 1883, då han tog afsked för att anträda en resa till Norge. År 1886 flyt-

FERDINAND A. HUSHER.

tade han med “Faedrelandet og Emigranten” till Minneapolis, hvarifrån han redan förut hade utgifvit en Minneapo-lis-upplaga af tidningen. Här utnämdes han af guvernören till medlem af “Board of Managers” för statens reformskola och blef år 1888 vald till medlem af Minnesotas legislatur. Desså sina befattningar nedlade han emellertid, då han år 1890 af president Harrison blef utnämd till Förenta Staternas konsul i Port Stanley och St. Thomas, Canada. Detta embete innehade han till Oktober 1893, då president Cleve-

land tillsatte ny konsul, hvarefter han i Grand Forks, North Dakota, öfvertog redaktionen af tidningen “Nordmanden.”

Redaktör Husher efterlemnade enka, fru Theresie Husher i Lillesand, en son, Peter Husher, samt tvenne döttrar, Mrs. S. Sörensen i Minneapolis och Mrs. A. C. Hurst i Grand Forks.

Redaktör Ferdinand A. Husher var en ärans och hederns man af den nu allt mer och mer sällsynt representerade gamla stammen. Enkel och flärdfri i sitt uppförande, redlig och pålitlig i handel och vandel samt framför allt utmärkt af en ovanlig karaktärsstyrka och vänfasthet, var han aktad och ansedd både inom tidningspressen och bland sin stora personliga vänkrets. I politiken tog han ständigt en verksam andel, och en trognare anhängare än F. A. Husher har väl det republikanska partiet aldrig haft. I Wisconsin, Minnesota och North Dakota var intet republikanskt konvent fullständigt, så vida ej Hushers kämpagestalt höjde sig öfver de närvarande.

Inom föreningslifvet i Minneapolis räknades Husher såsom en af de mest lysande stjernorna och försummade han aldrig att som medlem utöfva en personlig aktivitet. Hvarthelst Husher flyttade sin verksamhet räknade han alltid Minneapolis som sitt egentliga hem. Här hade han sin största vänkrets och många äro de, som ännu i dag i angenäm hågkomst nämna den gamle hedersmannens namn.

“Rätt mången än den gubben mins, Fastän lians skugga ej mer fins,” “Fastän lian livllar 1 sin graf”

Och nedlagt har sin vandringsstaf.

* * *

JAKOB FJELDE.

Den 5:te Maj 1896 lade den berömde norske bildhuggaren Jakob IL J. Fjelde ned sin mejsel för att hvila. Medan det grodde och grönskade i skog och mark, medan det var lif och rörelse rundt omkring, medan luften var mättad af vårfläktar och solen lekte i de ny-födda löfven utanför hans fönster, slöt Fjelde ögat och drog sitt sista andedrag. En sjukdom i örat, som han ej i tid egnade tillbörlig uppmärksamhet, hade

tidigt uppdagades hans konstnärsanlag och hans fader beslöt att gifva honom en god uppfostran. För att förbättra sina omständigheter utvandrade han till

JAKOB FJELDE.

lagt honom på sjukbädden; läkarne opererade honom tre gånger, men utan resultat.

Jacob Fjelde var född i Aalesund, Norge, den io:de April 1859. Redan

Chicago, da sonen var 14 år gammal, men afled der inom kort och Jacob måste söka sin utkomst med hvarjehanda arbete. Som sjuttonåring lyckades han få medel att resa hem till Norgeoch besökte der museerna och konstgallerierna. Inspirerad af hvad han såg, modellerade han två ansigten, ett skrattande och ett gråtande, som han visade för den kände skulptören Bergslien, som deri genast såg ynglingens begåfning. Genom hans

bemedling erhöll han hjelp till fortsatta studier i Kristiania och Köpenhamn och började blifva känd bland konstälskare. En af dessa, konsul C. Smidt, i Bergen, förskaffade den be-gåfvade unge konstnären medel till en Rom-resa, hvarest han studerade i två år med ifver och flit. År 1887 ankom han till Minneapolis, hvarest han allt sedan var bosatt och utförde sina bästa skapelser. Hans slutarbete var Ole Bull-statyen, hvarpå han arbetade under inspiration och med outtröttlig flit.

Det skulle blifva för vidlyftigt att här omnämna alla Fjeldes arbeten. Det är en respektabel lista, som vittnar om ett outtröttligt arbete och en aldrig hvi-lande rastlöshet.

De arbeten, som på denna sidan haf-vet ha bragt Fjeldes namn vida omkring, äro Minnesotas soldat-monument vid Gettysburg och hans grupp “Minnehaha och Hiawatha” i allmänna biblioteket här i Minneapolis. Då det förspordes att Fjelde skulle modellera Ole Bull-statyen, spåddes det, att detta skulle blifva “the work of his life,” och denna spådom gick också 1 fullbordan. Ty alla konstdomare äro eniga om, att statyn af den norske musikkungen är hans mest geniala verk.

Vi bifoga härmed en lista på alla de arbeten, som här i Minneapolis frg^n-bragts af hans outtröttliga verksamhet:

S. E. Olson, Mrs. S .P .Snider, marmor; Mrs. Jacob Scheffer, marmor; professor Sven Oftedal och Georg Sverdrup, marmor; ‘‘Reading Woman,” Minneapolis' allmänna bibliotek; Tor-denskjold monument, modell; professor Olson, Rev. Falk Gjertsen, Eugene M. Wilson, Claudine Fjelde, marmor; Henrik Fjelde, marmor; Judge R. R. Nelson, United States circuit court, St. Paul; Minnesota Soldiers’ monument.

Gettysburg; Leif Erikson, sketch; “Hia-watha och Minnehaha,” Minneapolis’ allmänna bibliotek; L. O. Skrefsrud, Colonel J. H, Stevens, byst; Colonel J.

H. Stevens, statuett; Judge Lochren, Judge Vanderburg, Judge A. H. Young, Judge Hooker; 24 relief-figurer, Universitetsbiblioteket; Knute Nelson, delvis huggen i marmor; Ole B ull, byst; Father Hennepin, sketch; G. A. R.-monument, sketch; Dr. A. A. Ames, professor W. W. Folwell, professor Cyrus Northrop, Minnesota universitet; Judge Flandreau, J. Jay Smith.

När Ole Bull-statyn restes i Loring Park den I7:de Maj 1897 under allmänt folkjubel, bragtes Jacob Fjeldes namn till efterverlden lika väl som Ole Bulls.

År 1888 ingick Fjelde äktenskap med Miss Margarethe Madsen från Köpenhamn, som med fyra barn, en gosse och tre flickor, sörjde makens och faderns, menskligt att döma, allt för tidiga bortgång.

Innan Fjeldes stoft fördes till sitt sista hvilorum uttalade John W. Arctander följande vackra afskedsord vid hans bår:

“På Ole Bull Monumentföreningens vägnar ber jag om lof att få lägga en lagerkrans, bunden i Norges färger, på Jacob Fjeldes bår.

“Den är enkel och anspråkslös, liksom den hädangångne sjelf var i lifstiden.

“Den är fin och känslig, liksom hans varma, rika konstnärssjäl.

“Den är löftesrik, liksom hans lif ibland oss, för den är konstnärskungar-nes krona.

“Den kom sent till honom, för sent, konstnärskronan, bunden i Norges färger, som den sista helsningen från hans gamla fädernesland.

“Ja, tack, Jacob Fjelde, för allt hvad du har tänkt af rika, stora konstnärs-tankar!

“För allt hvad du har bygt och format med dina trofasta, ärliga konstnärshänder!

“Tack för allt hvad du har lidit; ty genom lidandets, umbärandets och nödens luttrande eldflammor höjde sig dinsjäl till högre rymder, hvarest du såg stora, sköna konstnärssyner och tolkade dem för oss!

“Tack för det du aldrig svek ditt konstnärskall!

“För det du aldrig vanhedrade Norges namn i främmande land!

“Tack för ditt sista stora mästerverk, för modelleringen af honom, den store, norske konstnären, som förde Norges namn till de atlägsnaste stränder!

“Tack för dina sista krafter, som du så trofast egnade åt detta stora verk.

“Tack för det du, sjuk och eländig, icke släppte mejseln, förrän ditt lifs största verk stod der fullbordadt, och tack för det ditt sista stora arbete har blifvit för oss en dragningskraft, som har samlat oss omkring ett stort nationalföretag, som bär i sitt sköte löftet om en sammanslutningens och enighetens soluppgång för det norska folket i Amerika!

“Och så farväl, du varma, trofasta själ! Farväl från din ungdoms kärlek! Från dina faderlösa små! Farväl från dina många vänner! Från denna stad, som nu, till sist, lärt att uppskatta ditt värde!

“Farväl från det norska folk i Amerika, som i dag står sörjande vid din bår!

“Farväl från gamla Norge, som med sorgens perlor i sina ögon för sista gången sänder sin helsning!

“Farväl och Guds frid!”

* * *

ADOLF ORTMAN synes förtjent af en plats bland de män. som lagt sig vinn om att hjelpa till rätta de nordbor, hvilka slagit sig ned i Minneapolis. Han föddes i Rostock år 1820 och var af tysk slägt, ehuru farmodern var af danskt ursprung. Ortman fick sin elementarundervisning vid läroverket i Stralsund. Han hade alltid haft starka svenska sympatier liksom flertalet tyskar födda i det fordom svenska Pommern. Men en händelse under hans skoltid väckte dessa sympatier till

en lågande entusiasm, den lian behöll för lifvet. Denna var ett besök som biskop Esaias Tegner aflade vid läroverket i Stralsund, hvars rektor och hela lärarepersonal voro stora beundrare af den svenske nationalskalden, Tegner var som en lysande uppenbarelse från en annan verld för den unge gossen, och han beslöt att tillegna sig svenskan och att läsa den blide, snillrike mannens diktverk. Han lärde sig “Frithiofs Saga” nästan helt och hållet utantill och kunde långt in i sena ålderdomen erinra sig och ur minnet uppläsa många fragment ur denna sin ungdoms och mandoms käraste lektyr.

Ortmin fullföljde sina studier vid universiteten i Berlin och Halle, väljande den medicinska banan. Han tog liflig del i den studerande ungdomens politiska agitation för ett fritt och enadt Tyskland, och år 1849 såg han sig nödsakad att såsom politisk flykting styra kurs till Amerika. Han bosatte sig 'först i Indiana som praktiserande läkare. men flyttade år 1857 till St. Anthony. Dr. Ortman gjorde sig snart bemärkt för grundlig och öm omsorg om sina patienter, och han valdes efter någon tid till “county physician,” hvil-ken befattning han i femton år innehade. I tolf år var han jemväl ordförande i Minneapolis’ skolnämd. Dr. Ortman hade goda inkomster och utmärkta tillfällen att grundlägga en förmögenhet, men ett af hans största fel, en ömmande godhjertenhet för fattige och lidande, lade oöfverstigliga hinder deremot. Han ej endast vårdade sig med omsorg om stadens sjuke, men på en tid då organiserad fattigvård och barmhertighetssystem voro okända, gaf den ömsinte läkaren af egna medel till bestridande af medicin, mat ocli underhåll åt sina talrika fattiga patienter.

Då emigrationen öppnade sina slussar och folk af alla nationaliteter strömmade in öfver Nordvestern, var Dr. Ortman redo att taga emot alla, som kommo inom räckvidden af hans verksamhet. Men mot inga visade han sig så om-huldande som mot skandinaverna. Det var intressant att höra den åldrige läka-karen tala om det tidiga skede, då de första stora laddningarne af skandinaver anlände. De kommo ej med iltåg från Chicago eller med palatsångare uppför Mississippi utan i bräckliga “prairie-skonare” öfver de vida slätterna och ödemarkerna. Såvidt Dr. Ortman erinrade sig bestodo de första vagnslasterna till öfvervägande del af norrmän. En del af dem voro mycket gudfruktiga, mycket fattiga, vidskepliga och sjuka. Karavanen gjorde halt å den sanka landsträckan i flodbädden som nu kallas “Bohemian Flats.” Der tillbragtes de första veckorna i tält eller i sjelfva vagnarne. Bland de nykomne rasade tyfusfebern, som då var mycket allmän i sådana fall, och doktor Ortman hade fullt upp

att göra med att vårda de sjuka och att efter hand söka skaffa dem bättre ^da, liggplatser och tillsyn. Han sökte vinna deras förtroende genom att använda sitt svenska ordförråd och lyckades ganska väl häri, ehuru han ibland stötte på patrull mot deras inrotade vidskepelse. Sålunda vägrade en vacker dag några af hans patienter att intaga fler af de kinakapslar, med hvilka han var på god väg att återställa de tyfus-sjuke till helsan. Länge dröjde det också, innan han kunde utröna orsaken till deras hårdnackade vägran. Till slut kom det fram. De sjuke hade observerat att kinan i kapslarne utgjordes af

ett hvitt pulver, och någon hade inbillat dem att detta pulver var benmjöl. Nu sattes deras fantasi i verksamhet och gjorde raskt sina slutledningar. Hvar-ifrån kunde väl detta benmjöl härleda sig, om ej från osjäliga djur, sjelfspil-lingar och andra brottslingar, hvars kroppar aldrig hvilat i vigd jord? Och hellre än att göra sig saker till helvetets eld, ville de stackars norske invandrarne bära ansvaret af att göra den snälle doktorn emot och stå risken att duka under i den farliga sjukdomen.

Dr. Ortman lefde till år 1898 eller sitt sjuttioåttonde år. Med synen var det mycket skralt beståldt under de sista fem eller sex åren. Men sin raskhet och rörlighet bibehöll han trots anfäk-telser af gikten till det sista, tillika med en lynnets glädtighet, en qvickhet och en minnesstyrka, som gjorde umgänget med honom angenämt och intressant. Snart är af den gamle menniskokäre, svenskälskande läkaren ej mera qvar än namnet, hvilket qvarlefver som benämningen på en liten gata å östsidan, som förenar Central avenue med Bank Street mellan Second street och University avenue S. E. Men trots mildheten och lifsmodet i hans väsen, trots maka och barn, trots slägt och vänner, var dock den gamle patrioten i mycket en fredlös enstöring, som djupt kände sanningen af Frithiofs ord:

Lycklig är den, som hans land ej förskjutit, Ingen förjagat från fädernas graf.BIOGRAFIER.

Liksom en stad utgöres af ett visst antal individer, lika säkert kan man påstå att individens historia till en del äfven utgör stadens. Några individers biografier torde derföre här vara på sin plats. Vi hafva afslutat detta arbete med ett litet bildergalleri utan anspråk på att göra detsamma till något biografiskt lexikon, eller ens att i allo tillfredsställa läsaren i afseende på biografiernas antal eller urval.

Bland det stora antal framstående skandinaver, som lefva midt ibland oss, hafva många skapat sig ett hedrande namn. Vår beskrifning öfver några af dem utgör som vanligt en sammanträngd berättelse om kampen för tillvaron i vanlig bemärkelse, men är också egnad att visa hvad skandinaverna här i staden, unga såväl som gamla, efter hand blifvit i socialt såväl som i politiskt och kommercielt afseende.

De följa i alfabetisk ordning.

EMIL AHLBERG.

Emil Ahlberg är född i Sollebrunn i

Vestergötland den i:ste Oktober 1865. Vid fjorton års ålder inträdde en förändring i hans öden, som blef bestämmande för hela hans lifsriktning. Det var då han kom till Göteborg för att gå i skola. I detta Sveriges förnämsta konstcentrum väcktes hans artistiska anlag till fullt medvetande. Han inträdde som elev vid Slöjdföreningens ritskola, der han i fem års tid ifrigt studerade, fyra af dessa år under ledning af den ryktbare professor Richard Calmander, under hvilkens ögon Ahlberg sysselsatte sig med dekorations- och stillebensmålning. För sina förtjenstfulla arbeten belönades han

med silfvermedalj och rönte den utmärkelsen att få sälja en af sina taflor till Slöjdföreningens samlingar. År 1886 reste Ahlberg till Amerika och qvarstan-nade ett års tid i New York för studier i dess konstsamlingar, i hvilket syfte

EMIL AHLBERG.

han förut besökt Köpenhamn. Alltsedan år 1887 har Mr. Ahlberg varit bosatt i Minneapolis, hvarest han arbetat sig upp till erkännandet af att vara vår stads främste porträttmålare såväl i kol och kritor som i olja. Vår artist har varit anstäld hos flera af stadens främsta fotografer och konsthandlare, men tager nu sjelf beställningar för egen

räkning. Somrarne plägade han tillbringa ute på landet för att om vintrarne in-stallera sig i någon centralt belägen lokal. Men minnena af Sveriges många framstående landskapsmålare och bullret af deras växande verldsrykte lockade vår unge konstnär att söka utbilda sig till friluftsmålare. Dertill gåfvos tillfällen om somrarne, men erfaren konstnärlig ledning var ock af nöden, hvarför Mr. Ahlberg anmälde sig som medlem af den berömde amerikanske målaren William M. Chase's sommarskola för landskapsmåleri. Sommaren år 1888 tillbragte Mr. Ahlberg på ett lika angenämt som lärorikt sätt vid denna sommarskola i Shinnecock i staten New York. Mr. Chase, som är en ifrig beundrare af de svenska friluftsmålarne, helsade den unge landsmannen till Zorn, Larsson, Liljefors och Kreuger med välvilja och belönade hans ärliga sträfvan med stor uppmuntran. En af de taflor, som blefvo frukterna af detta studium, vardt på lönande sätt afyttrad genom Mr. Chase's tillskvndan. Efter artisten Fourniers afresa till Europa har Mr. Ahlberg satt sig i besittning af dennes förra atelier, No. 48x1 Columbus avenue, der han bor året om, delande sin tid mellan porträttbeställningar och det kära landskapsmåleriet och synlig i sin studio i Bank of Minneapolis blott en och annan gång. Troligen dröjer det ej länge förrän Mr. Ahlberg gör en tur till Sverige för att grundligt studera dess natur och den utveckling dess konst tagit, sedan hans utresa. Den som då har effektuerat en beställning hos honom af en bild från barndomshemmet, hvar det än står å gamla Sveas jord, har visliga handlat, ty vi förutspå att Mr. Ahlbergs rykte som landskapsmålare en dag kommer att vida öfverglänsa det han redan vunnit som dugande porträttmålare. Utom förmågan att "träffa likheter" har han nemligen den att förläna åt sina verk den åsyftade stämningen, framhäfd af en varm och fyllig kolorit. Mr. Ahlberg ingick år 1890 äktenskap med Miss May Johnson och är pappa till tre små bytingar, som göra anspråk att målas och ritas af.

JOHN ALMQUIST.

John Almquist är född i Småland den 2i:ste September 1856. Vid fjorton års ålder ingick han i snickareläia i Jönköping. der han stannade i närmare fyra

^" [3;jOHN ALMQUIST.

år. Sedan arbetade han på åtskilliga platser i Sverige tills sommaren år 1876, då han för första gången landade på amerikansk jord i Indiana. Här arbetade han på Haskell & Barkers bekanta jern-vägsvagnsfabrik i Michigan City tills fram på året 1878, då han fick anställning i Pullmans sofvagns-fabrik i Pull-man, Illinois, der han stannade tills våren år 1881. För att blifva i stånd att förbättra sin då nedbrutna helsa for han sedan till Lyon county, Minnesota, der han stannade i två år. År 1883 anlände han till Minneapolis, der han alltsedan genom sin arbetsamhet och redbarhet förvärfvat sig ett äradt namn i samhället. Almquist har besökt många platser i detta land, men aldrig någon, der han trifves så bra som i Minneapo-lis. Under de senaste tolf åren har Almquist haft stadig anställning som elevator-inspektör samt assistent i byggnadsinspektörens byrå. Almquist är svensk-svensk till själ och hjerta och intresserar sig iör allt, som kan lända till landsmännens bästa. Alltsedan han kom till detta land har han tagit en lifiig del i politiken, och synnerligast då någon af våra landsmän varit representerad på valsedeln. Hans politiska åskådning har med några få undantag varit uteslutande republikansk. I den befattning han nu innehar har han haft tillfälle att blicka in bakom de politiska kulisserna, och de observationer han gjort hafva förvissat honom om att vårt svenska folk icke äro så hungriga efter embeten som många andra nationers samt att då man fått någon svensk till embetsman, så har man alltid med få undantag funnit honom värdig förtroendet. Detta har varit orsaken till att Almquist röstat för en landsman, då han funnit hans namn på valsedeln, samt if-rigt uppmanat alla sina landsmän att göra sammaledes. Voro alla af samma kaliber som Almquist, så skulle vi i en snar framtid få se många af de våra fylla de högsta embeten inom staten.

* * *

A. J. ANDERSON.

Alfred Johan Anderson, tillhörande vår stads yngre generation, är son till den så allmänt välkände Minneapolis-pioneeren A. P. Anderson. På en farm, nära St. James, Minnesota, fick Alfred den 2o:de December 1871, njuta landt-luft för första gången. Två år senare fick han i släptåg medfölja sina föräldrar till Minneapolis, der han alltjemt stannade i föräldrahemmet under sina återstående ungkarlsdagar, hvilka upphörde år 1895 då han i

äktenskap förenade sig med en ung amerikanska, Miss Gertrude Dicks. Efter att ha genomgått sjunde klassen i de offentliga skolorna, afslutade han en kurs i Archi-balds handelsskola. Här slutade hans

studier, och han började genast att kasta sig in på handelsbanan. Först arbetade han som biträde i sin faders (Anderson & Bjerknes) ved- och kolaffär, hvarefter han i Maj 1894 ingick i kompaniskap med fadren under firmanamnet A. P. Anderson & Son. Detta bolag existerade tills i Februari 1897, då vår kärnfriske vedhandlare sjelf tog

A. J. ANDERSON.

hela affären om hand under namn af A. J. Anderson Fuel Company. No. 1028 East Franklin avenue. Uppväxt så att säga i den skandinaviska kolonien har Anderson genom sin redbarhet och sitt i allo tillmötesgående sätt bland sina landsmän uppbyggt en liten affär, som lofvar godt för framtiden. Der isbekymmer taga slut, taga kolbekymmer vid och hvarje höst är han derföre alltid beredd på att göra kol-lossala affärer. Det är ej vår mening att "puffa" för vår unge vedhandlare, men vi kunna likväl ej undvika att giTvjj en livar det goda rådet:

Säg, vill du uti spisen en brasa se,

Hvars låga upp sig tornar mot sjelfva spjellet,

Gå till Andersons vedgård oeb ropa "Ve'!" Don platsen är för "ve'rop" just rätta stället.

Om du "vemodig" nalkas sagda hamn, Vedhandlar'n möter dig med öppen "famn."A. P. ANDERSON.

Anders Petter Anderson, den gamle pioneeren, hvars konterfej här prydei vårt porträttgalleri, föddes i Fölened socken, Herrljunga pastorat, Elfsborgs

A, P. ANDERSON.

län, Vestergötland, den 7:de Mars 1844. Hans skoluppfostran blef knapphändig, ty redan vid 12 års ålder fick han börja att försörja sig sjelf. Arbetsförmåga och arbetsvilja är det bästa arf gumman Svea ger sina barn, och det var också det enda arf Anders erhöll vid sitt inträde både i den gamla och den nya verlden. Till Amerika anlände han år 1866 och kom direkt till Minnesota, der han genast visade prof på att:

"Anders, han var en hurtiger dräng, Flitiger som en myra,

Stor var han som den grofvaste karl, Stark var han väl som fyra."

Han tog sig genast "homested"-land i Watonwan county, der hans muskler ytterligare upparbetades och härdades; men, år 1873 drefvo gräshopporna honom från farmen och han flyttade in till Minneapolis, der han alltsedan varit bosatt. Anderson är den förste svensk, —24

som innehaft "street commissioner"-syssian i Minneapolis. Han utnämdes år 1884 till "commissioner" i dess sjette ward och innehade tjensten i tre års tid, och åren 1889 och 1890 tjenstgjorde han som "street light inspector." År 1888 ingick Anderson i kompaniskap med O. O. Bjerknes i ved- och kolaffärer, men år 1894 tog Andersons äldste son, Alfred, den senares plats och firmans namn ändrades till A. P. Anderson & Son. På de senaste tio åren har Anderson varit besvärad af andtäppa och måste han på grund af sjuklighet för ett par år sedan öfverlemna sina affärer i sonens händer. Anderson gifte sig år 1870 med en Vermlandsmö, Kristina Hen-drikson, som skänkte honom nio barn, af hvilka fyra pojkar och en flicka äro i lifvet. Alltsedan sin ankomst till Minneapolis har Anderson tillhört den lutherska Augustana-kyrkan samt varit en af församlingens förnämsta stödje-pelare. Anders är af en högst vänsäll natur, en verklig vänskap-vän samt kärn-fast och pligttrogen i alla afseenden. Alltid ömmande för sin lidande nästa, blef Anderson, då Svenska hospitalet inkorporerades, utsedd till medlem af direktionen samt dessutom vald till kassör och superintendent för hospitalet* hvilka befattningar han fortfarande innehar. Sin mesta tid offrar Anderson nu åt hospitalets välfärd och framåtskridande.

* * *

0. E. ANDERSON.

Otto Emil Anderson är välkänd under signaturen “Otto.” Som humorist, poet, kåsör och skämtare har han försökt och lyckats att intaga sina läsare med allt hvad humor och skämt kan erbjuda.

Han är väl bekant bland de flesta af våra landsmän och landsmaninnor genom de många bidrag som han i flera år lemnat den svensk-amerikanska tidningspressen. Sin tidigare lefnadshisto-ria har han på ett träffande sätt omtalat i en serie kallad: “Brorse-Lind-qvists äfventyr,” hvilken uppsats på både vers och prosa varit synlig i en Minne-apolis-tidning.

På hösten år 1896 utgaf han ett dikthäfte med titeln: “På lediga stunder; visor och poem af Otto,” innehållande

O. E. ANDERSON.

ett fyratiotal skämtsamma och humoristiska visor och ämnar han äfven snart utgifva sin andra bok, “Skrattsalfvor och äfventyr,” omkring 200 sidor stark, upptagande med få undantag allt hvad som tills dato flutit ur hans penna, både i bunden och obunden form.

Anderson är född i Norrköping den I7:de Maj 1867. Han var den åttonde i ordningen af tio barn, med anledning hvaraf han påstår sig ha fått namnet Otto.

Han genomgick skolan med goda betyg och visade redan under sin skoltid en afgjord lust för diktning.

På våren år 1884 emigrerade han till

Amerika och styrde kosan direkt till Minneapolis, der han alltsedan varit bosatt, med undantag af några månader vintern år 1892-93, då han med familj besökte fäderneslandet. Han har här försökt sig på mångt och mycket med vexlande lycka och är för närvarande anstäld som reseombud för “Svenska Folkets Tidning.”

Sjelf anser han sig såsom den värst hemsökte utaf alla svensk-amerikanska poeter, och har under de mest svåra omständigheter författat sina skämtsamma och mycket skrattretande dikter och berättelser.

Hans bref “Bland våra svenska tjenst-flickor,” som publicerats i “Svenska Amerikanska Posten” vintern år 1897-98, förskaffade honom tusentals vänner, genom det skämtsamma sätt hvarpå han förstod att tolka sina och Pelles äfventyr.

Andersons dikter uppgå till flera hundratal och många af det allvarliga slaget hafva tid efter annan varit synliga i våra tidningar.

Gift sedan hösten år 1888 är han fader åt fem barn—såsom han sjelf påstår, det enda företag hvari han har haft “success.”

* * *

J. W. ARCTANDER.

John Wilhelm Arctander är född i Sveriges hufvudstad den 2:dre Oktober 1849 af norsk fader, dåvarande rektorn vid den privata Nya Elementarskolan på söder, och af svensk moder, Lina Ahlsell, dotter af tullförvaltare Ludvig Ahlsell i Stockholm. Faderns familj tillhörde en i Norges stätslif framstående slägt, medan han på mödernet är kusin till bröderna Nobel, af hvilka den numera af-lidne brodern Alfred är verldsberömd som dynamitens uppfinnare. Arctan-ders föräldrar flyttade till Skien i Norge då han var blott fyra år gammal. Han växte upp under den märkliga andliga rörelse, hvilken väcktes till lif i Skien af den man, som Ibsen tagit til! modellför sin “Brand,” och hvilken rörelse starkt berörde hans stränge fader, då rektor vid stadens latinskola. År 1867 aflade Arctander en hedrande studentexamen vid Christiania universitet, hvarest han år 1869 tog filosofie kandi-

J. W. ARCTANDER.

daten med höga betyg. Strax derpå ingick han under Björnstjerne Björnson som medredaktör af “Norskt Folke-blad,” men emottog efter ett par års förlopp befattning som hufvudredaktör af “Vikingen,” Norges enda dåvarande skämttidning, hvarjemte han samtidigt tjenstgjorde såsom redaktionssekreterare vid “Christiania Dagblad” samt redaktör af den skönliterära tidningen “Normanna.”

Redan vid denna tid började Arctan-

der uppträda såsom folktalare, ifrande för folkets rätt gent emot öfvergrepp, och sökte göra allt för att förbättra de fattiges och förtrycktes ställning. Härigenom ådrog han sig de reaktionära myndigheternas misshag, och dessa sökte att göra honom lifvet surt. Han förverkligade derför slutligen en länge närd plan att emigrera till Förenta Staterna. År 1870 kom han sålunda till Chicago och blef der redaktör af "Norskt Aftenblad" samt ingick något senare vid tidningen "Fremad," men öf-vergaf efter den stora branden snart nog sin journalistiska verksamhet för att egna sig åt juridiska studier. År 1874 kom Arctander till Minneapolis, hvarest han slog sig ned som sakförare och begynte utgifvandet af "Praktisk Haandbog i Minnesotaloven," som utkom häftesvis åren 1875-1877 och blef af stor betydelse för hans landsmäns samfundslif. År 1876 flyttade han till Willmar, hvarest han i tio års tid dref en omfattande juridisk verksamhet, sär-skildt framgångsrik i kriminalsaker. Då legislaturen fann nödigt att upprätta ett distriktsadvokats embete i det tolfte ju-diciela distriktet, vardt Arctander ut-nämd att fylla detsamma. Men då hans termin var tilländalupen, flyttade Arctander åter till Minneapolis.

John W. Arctander har sedan Januari 1886 drifvit juridisk praktik härstädes, intill för omkring ett års tid sedan i kompaniskap med sin broder Ludvig, och krönts med sällsynt framgång. John W. Arctander har under denna snart fjortonåriga verksamhet gjort sig känd som ovanligt skicklig i att afvinna domstolarne skadestånd för sårade eller lemlästade medmenniskor. Det anses, att han aftvingat jernvägsbolag och fa-briksegare summor som belöpa sig till sammanlagdt en half million dollars, till förmån för skandinaver, hvilka råkat ut för olyckshändelser. Han har inlagt stor förtjenst om lagstiftningen inom staten för den fattiges och arbetarens förmån och gjort mycket för att se den högsta domstolens säten intagas af du-gande och obesticklige män. Det är ock inför den högsta domstolen, som Arctander firat sina största segrar som jurist, vinnande i denna rätt i genomsnitt tjugofyra mål af tjugofem. Han var medlem af den komitee, som utarbetat Minnesotas nya kriminallag. Sin egen handbok omarbetade han och ut-gaf på nytt år 1895. Af literära företag, som Arctander gifvit sig i kast med, må nämnas en öfversättning till norskan af Starbäcks historiska romaner och en öfversättning till engelskan af Ibsens "Bygmester Solness" (The Master Builder).

Af de många skandinaviska företag, dem Arctander egnat sin jernvilja och sin jernflit, är intet så hedrande och nära förknippadt med hans namn som Ole Bull-monumentet, hvilket honom förutan säkerligen aldrig blifvit rest. Arctander är med sin stora och oroliga inbillningskraft och med sin benägenhet att slå öfver från en ytterlighet till en annan ingen god partiman i politiken, och hans åsigter i politiska och sociela saker äro underkastade täta och våldsamma omkastningar. Ej heller är han någon estetiker, men hans frodiga, robusta intelligens och ovanliga gåfvor som talare göra honom till en folkledare, som om demokrat, populist eller republikan, socialist eller autokrat, "höjre" eller "venstre," alltid har ett varmt klappande hjerta för de små och förtryckta i samhället.

Arctander hade tillhört den amerikanska metodistkyrkan ett år, då han sammanträffade med de kanadienske evangelisterna H. T. Crossley och J. E. Hunter, hvilka den 22:dre November

1898 omvände honom. Han har sedan dess hållit religiösa och nykterhetstal till mer än 100,000 personer. Hvar man ställer Arctander eller hvart helst han sjelf går, kan han med arten af sin be-gåfning och karakter aldrig upphöra att vara personligen fängslande och en viktig faktor i landsmännens allmänna lif. I "ondt som godt," före hans omvän-

delse och efter, förblir han en af de mäktigaste personligheterna ibland dem.

* * *

DR. K. BENDEKE.

Dr. Karl Bendeke, läkare och kirurg, föddes i Christiania i Norge år 1841. Han gick i skola derstädes intill sitt sextonde år, då hans föräldrar flyttade

DR. K. BENDEKE.

till Trondhjem, hvarest han tillbragte två år vid latinskolan ocii är 1859 erhöll sina studentbetyg med inträde till

Christiania universitet. De följande tre åren tillbragte han dels i Tyskland, dels i Sverige, studerande kemi och teknologi. År 1862 återvände han till Norge och upptog medicinska studier vid universitetet, under de nästföljande fem åren tagande två examina derstädes. År 1868 utnämdes han till fältskär ombord å ett emigrantskepp, som seglade mellan Christiania och Quebec. Han följde med dess passagerare till Chicago och blef lätt öfvertalad att qvar-ner och var redan vid sitt tjugoandra stanna i Amerika, ity han såg att enskandinavisk läkare här hade en framtid för sig. Dr. Bendeke praktiserade två års tid i Chicago och tog derunder också graden vid Chicago Medical College. År 1870 flyttade han till Minnesota, först till Rushford, men år 1875 till Minneapolis, hvarest han sedan allt jemt varit bosatt. Dr. Bendeke fick allt mera lust att egna sig åt behandling af ögon- och öronsjukdomar och gjorde år 1877 en resa till Europa för ett specialstudium i detta fack. Vintern år

1881 tillbragte han till stor del i New York vid dess Eye and Ear Infirmary, den största institutionen i sitt slag här i landet, och år 1891 for han till Tyskland för att fullkomna sitt studium med de senaste metoderna och upptäckterna på medicinens och kirurgiens område.

Dr. Bendeke valdes till alderman hösten år 1877 och tjenstgjorde ett år, men undanbad sig återval på den grund, att hans växande praktik upptog all hans tid. Hans hustru är Josephine Fauske från Bergen och hans dotter den talangfulla unga violinisten Francesca Bendeke. Dr. Bendeke är en man, som genom yttre företräden, förbindligt sätt och värdig hållning imponerar och vinner. Humanitet präglar all hans färd. och han är inom den äldre norska kolonien gentlemannen af den gamla skolan. I vårt samhälles musiklif har Dr. Bendeke i alla tider varit varmt intresserad.

* * *

FRANCESCA DAGNY BENDEKE.

Francesca Dagny Bendeke, den be-gåfvade unga violinisten, är dotter af Dr. Karl Bendeke härstädes. Hon är född (1880) och uppfostrad i Minneapolis och visade tidigt tecken till lof-vande musikaliska anlag. Hand i hand med hennes skolundervisning fortgingo hennes musiklektioner, och vardt hon efter fem års studier en gåska skicklig pianist. Men violinen lockade henne mera, och hon beslöt göra den till sin framtids instrument. Efter att i flera år ha studerat under de bästa lärare på platsen, blef hon tillrådd att fullfölja sin

utveckling utrikes. Hon reste med modern till Tyskland hösten år 1896 och inträdde vid Stern-konservatoriet i Berlin såsom privatelev af professor Gustav Hollaender, en af Tysklands främste

FRANCESCA DAGNY BENDEKE.

violinlärare. Miss Bendeke är alltjemt inbegripen i studier vid nämda celebra institution. Under sina ferier förlidet år besökte Miss Bendeke hemstaden och vi hade glädjen att höra den unga violinisten vid en konsert, som hon gaf i Unitarian Church den I3:de Januari. Kritiken var enstämmig i att gifva henne det högsta erkännande för hennes konstnärliga spel och förutspådde henne en vacker framtid.

* * *

BERTHA NILS 50N-BEST.

Bertha Julia Nilsson-Best är en syster till sångerskan Miss Emma Nilsson och Dr. Victor Nilsson. Hon är född i Gö-teborg den 9:de Maj 1880, men har varit bosatt i Minneapolis alltsedan år 1885 med undantag af året 1888, det hon och modern tillbragte i Europa. Tidigt röjde hon ovanliga musikaliska anlag och har utvecklat samt för lifvet bibehållit förmågan att improvisera och

transponera å pianot i ett dussin olika tonarter. Hon aflockar livarje slag af musikaliskt instrument dess hemligheter vid en än aldrig så flygtig bekantskap. Tidigt fick hon följa med på de konserter, der hennes sedermera aflidna syster Nanny, en intresserad amatörsångerska, uppträdde, samt till Göte-

borgs Stora Teater, der hon från en parterrloge i avantscenen var en osynlig åskådarinna. Der gjorde Miss Bertha sina första studier; de fullföljdes sedan i hemmet under systern Emmas skickliga ledning. Sin halft omedvetna

debut på de tiljor, som föreställa verlden, gjorde hon som en byting på tio år, också från en parterrloge. Hon bevistade med familjen en föreställning af “Brölloppet på Ulfåsa” å Lyceum The-ater härstädes, då hon fick tillåtelse att efter första akten aflägga ett besök hos Miss Hilma Nelson från Chicago, som spelade Sigrid den fagra, och hvars angenäma bekantskap hon redan gjort. Då ridån åter gick upp, hade lilla Bertha ej återvändt till sin “box,” i hvil-ken förvåningen och munterheten blef-vo ej så obetydliga, då den saknade sågs inträda med brudföljet, uppbärande brudens släp! Prima donnan hade lagt beslag på sin lilla väninna i brist på småsvenner. Redan innan hon var 15 år, väckte Miss Bertha uppseende som en begåfvad amatörskådespelerska vid de föreställningar, som gåfvos af Orphei Dramatiska Klubb, i hvilken Miss Emma Nilsson var själen. Femtonåringen gaf med glans ej blott Emelie i “Svärfar” och Lotta i “Drilleens Operett,” utan ock mera fordrande ro-ler, såsom Elna i “Hin och Smålänningen,” Lisbet i “En Söndag på Amager” och Britta i “En Midsommarnatt i Dalarne.” Men hufvudintresset knöt sig snart om hennes röst, en ej stark, men bärkraftig alt af en sällsynt melodisk ljufhet.

Hösten år 1896 deltog Miss Bertha i en konsertresa med Amphion Quar-tet Club och vintern år 1897 var hon solist i Appelon Concert Company på en ny turnee. Då professor Willard Pattcn uppförde sitt oratorium “Esa-iah” vid den stora utställningen i Omaha var hon med som en af hans vokala stödjepelare. För spelåret 1898-99 ingick Miss Nilsson i Dorothy Morton Opera Company och anträdde med detta en vidtomfattande turnee genom

BERTHA NILSSON-BEST.Manitoba, British Columbia, Stillahafs-staterna, Klippiga bergen och Södern. Då sällskapet upplöstes i Atlanta, Georgia, i Mars 1899, antog Miss Nilsson engagement i Boston Lyric Opera Company. Sin första hufvudroll i detta sällskap spelade hon första gången i Rockford, Illinois, på sin nittonde födelsedag. I hemstaden gjorde hon sin första professionella debut sex veckor senare i samma roll, nemligen som drottning Alti i "Said Pascha,” förvånande alla med att ha utvecklat sin röst till ett exceptionelt omfång. Låga A i alt och höga C i sopran återger hon med samma lätthet. Men det var egentligen som Marie i "Wang,” hvilken hon kreerade för Boston Lyric Opera Company, som hon slog rigtigt igenom, vinnande kritiken och publiken i Nordve-sterns tvillingstäder. Vid mindre än tjugo föreställningar förmåddes hon att sjunga sången “Every Rose Has Its Thorn” närmare femtio gånger. Omdömet var enhälligt, att Miss Nilsson var sällskapets bäst utrustade medlem både hvad röstmedel och musikalisk be-gåfning angår. Midt under sin success som Marie kom den unga sångerskan med en ny öfverraskning. Hon ingick äktenskap med George Seldon Best, en styfson till ex-kongressman Bell i Duluth. Kritici och literatörer, som vurmat om hennes “Corinne smile,” funno nu, eller fann en åtminstone och gaf i ett epigram förklaringen, hvarför hon, som var så varm på scenen, förekommit så kall utom den: “She was looking for the best.” Efter smekmånadens slut medföljde Mr. och Mrs. Best Boston Lyric Opera Company på en vidsträckt turnee, som omfattat tolf veckors uppehåll i Honolulu. Mr. Best’ sjelf sångare, är kompaniets affärsföreståndare. Vår unga landsmaninna och medbor-garinna har en röst af äkta lyrisk timbre och af ovanlig jemnhet och melodisk fägring. Hon har en präktig apparition och är i privatlifvet en inkarnation af rättframhet och lifsglädje.

C. C. BENNET.

Carl Christian Bennet föddes i Malmö den 5:te Mars 1847 och är äldste sonen af baronen och öfversten vid kronprinsens husarer, Wilhelm Bennet. Hans första uppfostran leddes af den kände författaren Pehr Thomasson, hvilkens undervisning han åtnjöt i tre års tid. Efter att i Malmö ha fortsatt studierna begaf han sig vid femton års ålder till Köpenhamn för att lära sig körsnärs-yrket. Tre år derefter flyttade han till Stockholm och reste år 1867 till Montreal, Canada. Sedan han här arbetat i sitt yrke halfannat år företog han en resa till Österns större städer, men återvände efter ett par år till Montreal, hvarest han ingick som delegare i en stor körsnärsfirma, hvars manager han äfven blef. År 1877 begaf han sig till Omaha och öppnade grosshandel med pelsvaror med sin broder som kompanjon; men då affären ej lönade sig reste Bennet till Minneapolis och öppnade der körsnärsaffär, som han ännu i dag bedrifver. I Minneapolis har kapten Bennet brutit det amerikanska lifvets is och är han för närvarande den förnämste körsnären i sta’n. Många hafva honom att tacka för att de för billigt pris kommit helskinnade undan Bores bistra nordanvindar, ty

Bennet vet konsten att oss hepelsa.

Så Bore fryntligt man se'n kan helsa.

Om härd han blefve som sjelfva Nero Och kröp med kölden långt under Zero; Han dock vet konsten för Bore freda, Vill oss i skinn och i pelsverk kläda,

Så att i drifvan man kunde sofva Och ändock prisa hans varma gåfva.

Kapten Bennet gifte sig i Montreal den 22:dre Januari 1874 med en engelsk-kanadienska, Miss Jenny Stokes och har i detta äktenskap fyra barn. Han har alltid tagit ett aktivt intresse i det sociala lifvet bland sina landsmän samt har varit och är fortfarande aktiv medlem i flera af våra skandinaviska föreningar. Bennet har åtskilliga gånger varit president af föreningen "Norden," hvars dramatiska klubb han äfven till-C. C. BENNET. 37 4hörde, och som festtalare vid flera af våra skandinaviska fester och andra större sammankomster har han gjort mycket för att sammanknyta vänskaps-bandet mellan de tre brödrafolken. Han är äfven en framstående medlem inom frimureriet. Som sällskapsmenniska är Bennet alltid gemytlig; han är glad i köld och värme, i ur och skur, och hans glada humör kan aldrig rubbas äfven om eqvatorn skulle närma sig nordpolen. Inom militärlifvet har kapten Bennet alltid intagit ett framstående rum. Hans militärbana började i de tidigare åren. När kriget bröt ut mellan Danmark och Tyskland inskrets han som volontär den 2:dre Mars 1864 och tjenst-gjorde till krigets slut. Han deltog i den minnesvärda striden vid Dyböl och upphöjdes till premierlöjtnant. Sedermera var han adjutant vid tredje bataljon af Stockholms skarpskyttekår. Efter ankomsten till Amerika var han år 1868 sergeant vid kompani K., nionde regementet, i New Yorks nationalgarde. Har varit sergeant vid Bostons Lanci-erer. År 1886 organiserade han Svenska Gardet i Minneapolis och var dess öfverste befälhafvare. Hans senaste rekord som kapten vid Battery B känna vi alla till. Det sannolika är att vi aldrig haft någon mera framstående officer inom Minneapolis' militära kretsar än kapten C. C. Bennet, hvilkens tjenst inom Minnesota National Guard varit af ofantligt stort värde.

* * *

F. W. BERGER.

Frans Wilhelm Berger, figur- och ornamentbildhuggare, är född i Stockholm den i8:de Mars 1846. Lik många andra pojkar tyckte han ej särdeles om skolgången, utan ville gerna gått till sjös, men fick ej för pappa. Som en kompromiss erhöll han tillstånd att redan i barnaåren lära ornamentbildhug-geri. Hågen till sjömansyrket satt qvar i honom då han efter fadrens död kom till Hamburg som en tjugoårig yngling. Det lyckades honom dock ej trots mån-

ga försök att få denna sin önskan upp-fyld. I stället började han studera figurbildhuggeri under professor Bör-ner och var redan vid sitt tjugoandra år erbjuden plats som underlärare vid skolan for konstindustri i Hamburg. Men vandringslusten grep honom, och så bar det i väg, först till Berlin och sedermera till Wien och de flesta städer af betydenhet i Europa. Då kriget mellan Frankrike och Tyskland bröt ut år

F. W. BERGER.

1870, befann sig vår vandrare i Paris, men såg sig på grund af oron och villervallan å alla näringens och industriens områden nödgad att resa hem. Af en slump kom han derefter att ställa kosan till nya verlden. En före detta reskamrat hade fått Amerikafebern. Denne fick honom en afton i ett gladt lag att ge sitt löfte att följa med till det förlofvade landet, och sedan år 1871 på våren har den begåfvade konstnären vistats å amerikansk botten. De första tolf åren tillbragte Berger i New York och Philadelphia, der han arbetade om-vexlande på figur- och ornamentbild-huggeri för sådane mästare som denberömde John Q. A. Ward, Morcatt & Co. med flera. Till Chicago styrde han sedan kosan år 1881, men ledsnade på den mycket omskrikna "trädgårdsstaden," som han fann ha större rikedom på gödsel än på trädgårdar. Han ämnade sig tillbaka till New York, då helt oförmodadt en engelsman, hvars arbete han skött i New York, och som landat i Minneapolis, fick honom att vända kursen mot nordvest.

Sedan år 1883 har Berger varit ibland oss med sin höga, kämpalika gestalt, som tornar betydligt upp öfver de fle-stes, och har han gjort en betydande insats för utvecklandet af plastisk deko-rationskonst. Minst ett dussin af hans lärjungar från Minneapolis äro etablerade på olika håll eller räknas bland de ledande arbetarne för andra firmor. Byggnader sådane som Public Library, Masonic , Tempie, Rochester Block, Journal Building och det inre af Nicol-let National Bank här i staden och flere större och mindre byggnader i St. Paul vittna om hvad hans stilrena, dådkraftiga konst uträttat med ingen annan hjelp än den han sjelf inöfvat härstädes.

Till gestalten en viking, i själ och hjerta konstnär, är Berger till anläggningen en arbetets och arbetarens vän. Begåfvad med en ovanligt stark och omfångsrik röst, är han entusiastisk sångare. Han var en af de stiftande ledamöterna i “Orpheus” och kan aldrig få ur sitt hufvud, att icke Minneapolis borde ha flera lifskraftiga svenska sångföreningar. Med sin starka känslona-tur, eldiga hug och goda hjerta, är Berger en af vår skandinaviska kolonis mest intressanta medlemmar, som i verklig ursprunglighet och omfattande verldserfarenhet står framom de fleste.

Då Jacob Fjelde låg på dödsbädden, var det Frans Bcrger som trädde räddande till. Han frälste den ofulländade gipsfiguren från att störta samman, försedde den med Ole Bulls hufvud och anletsdrag efter Fjeldes skizz och öfver-vakade alla de kinkiga detaljer, som tarfvas för en gipsstatys afskeppning

och dess uppställning, då den återkommit gjuten i skinande brons. Om våra hedersvärde landsmän någonsin blifva färdige med att resa en stod åt en svensk man, hoppas författaren af dessa “Minnen,” att de ej måge förbise vår dugande svenske bildhuggare härstädes, som visat sig ega “så säkert ett öga, så säker en hand,” och som gjort så mycket för vår stads förskönande i sant konstnärlig rigtning. Ett talande skäl härför är dessutom detta, att Berger under sina många vandringar med mejseln i ränseln kommit i beröring med rätt många af tidens märkligaste’män, bland hvilka ock med—John Ericsson.

* * *

FRANCIS BERGSTRÖM.

Francis Bergström är född i Liljedahl, Vermland, den 27:de Mars 1859 af hederliga och aktade föräldrar. Den unge

F. BERGSTRÖM.

Francis kom med sina föräldrar till Vasa, Goodhue county, Minnesota, då han var sju år gammal. Der gick han i den lilla stadens skolor, tills familjenflyttade till Red Wing och senare till Hastings, under det han förkofrades i visdom med ett års skolgång i hvardera samhällets folkskolor. Med föräldrarne hitflyttad besökte han våra pedagogiska anstalter, tills han var färdig för högskolan. Då tog han anställning i Hef-felfingers skobutik vid Bridge Square och ingick efter fem års sysselsättning der i Curtiss’ Business College, hvari-från han utgick som fullfjädrad kontorist. Han skötte sig så utmärkt som bokhållare hos jernhandlare H. D. Wood, att denne motvilligt lät honom lemna platsen efter ett års tid, då Mr. Bergström inträdde i Minneapolis Academy för att lägga grunden till en akademisk uppfostran. Efter ännu ett år finna vi honom i Phillips’ Academy i Andover, Massachusetts, der han tog slutexamen i Juni 1884. På hösten samma år inskrefs han vid Yale College, hvars reguliära klassiska kurs han år 1888 hedrande genomgått. Han försörjde sig till största delen sjelf under sina universitetsår som korrespondent till “New York Sun,” “Chicago Tribune” och “Philadelpia Press” och hade under ferierna plats i Boston. Mr. Bergström är troligen den förste svensk, som promoverats vid detta Amerikas Upsala. Hos Shaw, Best & Cray härstädes studerade han då juridik ett och ett halft år, samtidigt besökande Minnesota statsuniversitets lagskola under dess första läsår (1888-89). Sedan vann han inträde i den berömda lagskolan vid Harvard University och efter att ha fullbordat sin kurs derstädes tog han den examen som fordras för att blifva beviljad att praktisera lag inom staten Massachusetts. Bland de fjorton, som försökte taga denna examen, var Mr. Bergström en* af de tre lycklige. Efter slutad juridisk kurs och med sina grundliga och briljanta studier som basis började han sedan att praktisera lag i hemstaden, hvarest han räknas som en af våra mest skicklige och framgångsrika jurister, den der vunnit mången celeber process. Mr. Bergström

har eröfrat den allenastående äran att ha vunnit fem successiva utslag för en klient i ett och samma mål, under det tre varit det dittills högsta kända antal gånger som slikt förekommit. Men om han är skicklig i att vinna processer, är han dock än skickligare i att undvika dem genom att ena och försona stridande parter. För dylikt arbete besitter Mr. Bergström just de nödiga egenskaperna af lugn, älskvärdhet och skarpsinnighet i harmonisk förening. Med osjelfviskt nit har han mången gång fört den fattiges och betrycktes sak till seger, såsom många tacksamma landsmän äro redo att intyga. Arrogans och orättvisa ha då måst falla till föga. I politiskt hänseende är Mr. Bergström varm och öfvertygad republikanare och har ofta företagit kampanjresor i partiets intresse. Han är medlem af lokala republikanska klubbar, både skandinaviska och amerikanska. Den I4:de Juni 1894 ingick han äktenskap med Miss Gertrude Barnard, af ansedd slägt i An-dover, Massachusetts, och har välsignats med två söner, af hvilka en är i lifvet. Begge makarne äro medlemmar af Plymouth Congregational Church härstädes.

¥ * *

ISRAEL BERGSTRÖM.

Israel Bergström föddes i Stockholm den 24:de Februari 1863 och erhöll en svensk elementarundervisning, hvar-efter han inträdde vid kungliga navigationsskolan. Han utvandrade till Amerika hösten år 1880 och bosatte sig i Peoria, Illinois, hvarest han innehade anställning å dåvarande Toledo, Peoria & Warsaw-banans kontor intill år 1883, då han flyttade till Chicago och blef annonsagent för tidningen “Svenska Tribunen.” Bergström kom till Minnesota år 1885 och begynte här efter någon tid studera teologi. Två år senare prestvigdes han i Minneapolis. Han innehade pastorat i Brainerd, Lake Crystal, Mankato och Litchfield, menehuru dugande prestman blef han snart alltför intresserad i politiken för att känna sig längre hågad att som sådan fortfara. Han tog en aktiv del i kampanjen år 1894 som varm och öfver-

tvifvel en framtid för sig i det partis tjenst för hvilket han så nitiskt verkat.

* * *

C. A. BLOMQUIST.

Carl August Blomquist är en af de “äldste i gåla” och kan följaktligen räknas som “högsta hönset i korgen.” Han och Claes Axel Widstrand äro de enda två svenskar i Minneapolis som äro medlemmar af Minnesota Territorial Pioneers’ Association. Blomquists fader var en välbergad landtbrukare i Släthult, Högsby socken, Kalmar län, der Carl August föddes den 4:de April 1833. Tänk om den stora händelsen hade inträffat några dagar tidigare, då kunde han lätt ha blifvit narrad April redan vid sin första entree här i verlden. Första ögonblicket efter att ha sett dagens ljus var han mycket högljudd och språksam af sig, hvilket hängt i honom allt sedan dess. Han lemnade skolan

I. BERGSTRÖM

tygad republikanare och gjorde Minneapolis till sitt hem. Allt sedan har Bergström tagit en framstående del i stats- och förbundskampanjerna och betraktas som en af de yppersta kampanjtalare både på engelska och svenska. Åren 1897 och 1898 innehade han en syssla under statens jernvägskom-mission, samtidigt besökande statsuni-versitetets aftonskola för lagstudium. År 1899 valdes Bergström utan opposition till “chief clerk” i huset för legis-laturens trettioförsta session. För närvarande är han representant för American Union Life Insurance Company med Minneapolis som högqvarter. För elfva år sedan ingick Bergström äktenskap med Miss Amanda Ahlström, hvilket välsignats med tre barn. Bergström har ett vinnande sätt, en välljudande stämma och uttrycker sig korrekt och vårdadt på två språk. Han har utan

C. A. BLOMQUIST.

vid 13 års ålder för att göra sig nyttig som handelsbiträde, först i Mönsterås och sedan i Oscarshamn. Är 1852 for han ut i verlden och reste som handels-ombud för sin svåger till Kiel, Ham-burg, Berlin, St. Petersburg och Stock-halm, visande goda prof på att han var danad för affärslifvet. Efter att han tillbringat en kort tid i sin hembygd, for han den 2i:ste April 1853 till Amerika och landsteg i New York den 28:de Augusti. I öfver fyra

månaders tid brottades det skröpliga segelfartyget med häftiga stormar på Atlanten och betraktade han sitt lif ej mycket värdt, då kaptenen förklarade att det hängde på en tråd öfver ett djup—af 27,366 fot, hvilket lär vara den djupaste platsen på oceanen. Att förmå honom att göra en resa öfver oceanen har sedan dess varit en omöjlighet. Han, liksom hvarje annan emigrant, försökte sig först på lite af hvarje här i landet. Han kom till St. Paul den 23:dje April 1854. Var åren 1855-1869 anstäld som clerk på en af de små ångbåtar som plöjde Missis-sippi-floden mellan La Crosse och Fort Ridgely. Den 13 April 1857 ingick han i ett äkta heligt förbund med Henrietta Svenson, syster till P. J.och A. M. Svenson i Carver county, och har resultate\ deraf blifvit två flickor och fyra pojkar af hvilka den yngste, George Leonard, på de senaste tre åren gjort sig bemärkt som en talangfull skådespelare. Han är endast 24 år gammal och tyckes gå en lysande framtid till mötes på de slippriga tiljor som föreställaverlden. De öfriga sönerna hafva hvar för sig förmånliga och inkomstbringande befattningar här i staden. C. A. Blom-quist bosatte sig i Carver den 14 April

1867, der han strax derefter gjorde sig fördelaktigt känd bland resande från alla landets ändar som den mest jovialiske och förekommande värd å "Planters' House," stadens förnämsta hotell. Han har flera gånger verkstält folkräkningen inom Carver county, fungerat i åtskilliga kommunala befattningar och var en af stiftarne af Carver county läse -förening och arbetade med nit och ifver för densammas framgång. Våren år 1883 flyttade han till Minneapolis för att sko sig på skoaffärer och var en tid äfven president för det bolag som

utgaf "Svenska Folkets Tidning." F(?r närvarande tar Mr. Blomquist det mera "easigt."

År 1891 ingick han som bolagsman i Scandia Ice Company och är för närvarande bolagets affärsföreståndare. Trots de många åren och de grå håren är han ännu samme radikale, orerande och skämtande skrattmenniska, på hvil-kens glada humör ingenting kan inverka; och skulle någon göra en anmärkning deremot, säger han alltid:

"En grinolle gerna ni kalla mig få,

Men vet ni, go' vänner, jag skrattar ändå. Ja, in i det sista ett löje jag har På läpparna qvar.

Oeh när jag begrafves en gång utan ståt, Mitt kistlock, det svarta, det skrattar jag åt."

Med familjen Blomquists lefnadshi-storia är ett litet minne förknippadt, som torde hafva sitt intresse att här återgifvas:

När Ole Bull på sin stora amerikanska tournee år 1856 kom till St. Paul, tog han in på Merchants' Hotel, som då var beläget i ett log-hus och förestods af Colonel Belot. Den store konstnärens ankomst väckte stor uppståndelse i alla kretsar, och särskildt voro skandinaverna stolta öfver sin ryktbare landsman och hvarenda en, som kunde, föresatte sig att öfvervara konserten. Henriette Swenson, en 17-årig flicka, var då "förste man" i matsalen på Merchants' Hotel. Hon var förtjust öfver tillfället att få höra Ole Bull, men när konserttimmen kom, fann hon till sin stora bedröfvelse att hon då måste sköta sina pligter i matsalen och sålunda gå miste om den stora konstnjutningen, som hon bespetsat sig på. Hon blef mycket ledsen häröfver och i matsalen sökte hon på allt sätt att få någon i sin plats för tillfället, men det var alldeles omöjligt. Hvarken för pengar eller goda ord kunde hon få någon i sin plats och halfgråtande utbrast hon:

"Så får jag då ej höra min store landsman!"

En ung, ståtlig man, som satt vid ettaf borden, hade åhört flickans misslyckade försök, och vid Henriettas utrop vände han sig vänligt till henne och sade på norska:

"Hvarifrån är du, min lilla flicka?" "Jag är från Östergötland," svarade hon.

"Och du vill så gerna höra Ole Bull?" "Ack, ja, jag har så länge gladt mig deråt, men nu kan jag ej få det. Ingen af de andra flickorna vill ta min plats och då får jag stanna hemma."

"Men jag skall se till att du i alla fall får höra honom," sade främlingen vänligt och gick ut.

Han kom strax tillbaka, bärande en viollåda. Han framtog violen och började spela. Det var Ole Bull sjelf och han spelade nu för sin unga svenska beundrarinna på ett sätt som han kanske hvarken förr eller senare spelat.

Matsalen fyldes inom kort af en stor skara personer, ditlockade af de trolska tonerna, som strömmade ut genom fönstren. Och lilla Henriette, som velat höra sin store landsman spela, fick sin önskan uppfyld. Den lilla flickan är numera Mrs. C. A. Blomquist, och än i dag talar hon i entusiastiska ordalag om den gång, då Ole Bull höll konsert för henne allena.

* * *

C. M. E. CARLSON.

Carl Magnus Emil Carlson föddes i Järesa församling, Kalmar län, Småland, den 25:te December 1859. I sina tidigare år egnade han sig synnerligast åt mekaniska yrken. Våren 1882 reste han till Stockholm och erhöll arbete på Ligna snickerifabrik. Inskref sig hösten samma år i Stockholms tekniska skola, der han studerade tvenne terminer hvarje qväll efter slutadt arbete. Dagarne före jul återvände han till Wirsperum, Småland, hvarest han erhöll arbete på en möbelverkstad. Der stannade han tills år 1885, då han åter begaf sig till Stockholm och erhöll arbete på Ekmans mekaniska snickeri-

fabrik. Han inträdde åter i tekniska skolan för att fortsätta sina studier. I Januari 1887 erhöll han plats som lärare i universitetets slöjdskola i Upsala, hvil-ken plats han innehade till årets slut, då han återvände till Stockholm för att

C. M. E. CARLSON

helt och hållet egna sig åt ritkonsten. Han anhöll nu om resestipendier för att i främmande land utbilda sig i sitt yrke, men då staten afslog hans begäran, reste Carlson till Amerika och anlände till Minneapolis den 28:de Juni 1888. Här arbetade han först för Wheaton, Raynholt & Co. som snickare och sedan för Minneapolis Sash and Door Company som svarfvare tills våren år 1890, då han började en svarfveriaffär för egen räkning och fortsatte dermed tills han ingick som medlem i Northwestern Mantel Company, der han nu fungerar som bolagets sekreterare.FRITHIOF COLLING.

Frithiof Colling föddes på Bubbetorp, Rödeby församling, nära Karlskrona i Blekinge, den 24:de Mars 1863. Började flytta omkring i verlden redan vid

F. COLLING.

ett års ålder, då fadern, som var rättare, flyttade till en gård nära Lenebo, Småland, och senare till Kollinge, Hälleberga församling i samma provins. Nämnas bör att Colling i dopet erhöll namnet Frithiof Gabriel. Efter far sin hette han Carlson, men då han vid 16 års ålder reste till Amerika och ej kunde erhålla något annat i arf efter sitt sista hem, Kollinge, beslöt han att kalla sig Colling. Han hade tidigt visat anlag för att rita och måia. Efter att hafva anländt till Minneapolis år 1879 och ett par år tjenstgjort som rallebuse och far-maredräng vardt han plankstrykare. Han hade emellertid de två första vin-trarne här i landet besökt ett par skolor härstädes och tagit lektioner af artisten

B. Newman från Boston. Han fortsatte emellertid med att måla hus, vagnar och skyltar tills han år 1883 besökte Vest-kusten, då de storslagna scenerierna i Washington, Oregon och California

öppnade hans ögon på vid gafvel för hvad han borde måla. Han återkom år 1884 till Minneapolis och blef porträtt-och landskapsmålare. Colling fick en idee att landsmännen önskade taflor af sina gamla hem i Sverige, hvarför han började samla beställningar och gjorde en första resa till Sverige år 1885, en andra år 1887, en tredje år 1889, en fjerde år 1891, en femte år 1892, en sjette år 1894, en sjunde år 1895 och en åttonde år 1897, då han besökte Stockholmsutställningen och stannade i Stockholm öfver vintern tills år 1898 i Maj, då han återvände till Minneapolis. Hans målningar från Sverige äro spridda i landsmännens hem öfver hela Amerika.

Saknande medel, gynnare och utbildning, hade han föga utsigt att blifva framstående artist. Då han bott i huset No. 415 Washington avenue south på fjerde våningen, närmare fjorton år, förmörkades hans utsigt helt och hållet af det svarta schiffertaket på Milwaukee-banhallen, som reste sig midt emot hans fönster och skymde vyn till floden och de fjerran höjderna å andra sidan. Så reste han sin kos för att få bättre ut-sigter i Maj 1899.

Vi hoppas dock, att han må återkomma, ty Colling är en ursprunglig och kraftfull natur, som trots en kanske för stor portion af sjelfironi bör kunna arbeta sig upp till en dugande konstnär. Colling är humorist, och hans pennas alster ha genom sin friskhet, rättframhet och saftighet vunnit många läsare. “Mr. Colesons Sverigesresa” är en typiskt svensk-amerikansk produkt, som får sitt värde derigenom att författarens nivå ligger öfver ämnet, men den folkliga tonen och humoren nära.

* * *

ERNEST DEAN.

Ernest Dean föddes i Norrköping, Sverige, den I5:de Maj 1851 och gifte sig i Minneapolis, U. S., den I2:te Februari 1875. Mellan dessa båda händelser—födelse och giftermål—har ett och annat inträffat, som ej bör förbigåsi hans biografi. Son till en byggmästare i Norrköping hade han tillfälle att erhålla en god uppfostran. Efter att ha genomgått folkskolan studerade han tvenne år vid tekniska skolan, men när han hade uppnått sitt sextonde år, beslutade han fullt och fast att fö’ja med den emigrantström som gick till det stora landet i vester för att der söka sig

E. DEAN.

ett hem bland nybyggarne. Hösten år

1866 anlände han till Amerika och styrde kosan direkt till Hastings, Minnesota, der han erhöll plats som hjelpare hos vagnsfabrikören Östergren. Här fick han lära sig målareyrket. Den unge Ernest hade odlat denna konst förut, så till vida att han alltid målat sin framtidshimmel rosenröd, men nu fick han i stället måla vagnar i alla möjliga kulörer. På våren år 1867 be-gaf han sig till Minneapolis och fortsatte härstädes i det nyförvärfvade yrket. Efter att sedermera ha varit an-städ som biträde i en skobutik i tre års

tid, återgick han till målareyrket och målade i Northern Pacific jernvägsbo-lagets tjenst stationerna utmed linien. Trött härpå återkom han till Minneapolis år 1872 och fick plats som sko-handelsbiträde hos P. J. E. Clement-son, Minneapolis’ förste svenske skohandlare. Här stannade han i sex år, hvarefter han ingick i egen affär tillsammans med N. P. Liljengren, under firma Liljengren & Dean, för tillverkning af möbler, å den plats hvarest postkontoret nu är beläget. Efter en kort tid sålde han sin andel i affären till sin kompanjon, ty han önskade att ingå i en affär, der han kunde sko både sig och andra och öppnade derföre på egen hand skohandel å No. 621 Washington avenue south, hvilken affär han innehade i tretton års tid. Gift år 1875 med Ida Peterson, en ung, sprittande liflig Vermlandstös, har han förärats med fem söner, af hvilka Ernest, den näst äldste sonen, ingick som frivillig i Minnesotas femtonde regemente för att få tukta de upproriska spanjorerna. Föreningslifvet intresserar Dean föga, undantagandes i äldre tider, då han med stort intresse verkade inom “Norden’’ och dess dramatiska klubb. Han är en glad och eftersökt sällskapsmenniska som likväl föredrar att uppoffra sina lediga stunder vid den husliga härden i sin eleganta och hemtrefliga bostad å Fifteenth avenue south.

Dean har äfven gjort flera vidlyftiga utflygter. Vintern år 1868-69 for han till den soliga Södern och besökte bland andra städer Memphis, Vicksburg och New Orleans samt stannade äfven en kort tid i Pittsburg, Pennsylvania.

Alltsedan September 1895 har Ernest Dean varit i Onkel Sams tjenst som “stamp clerk” vid postkontoret, der han innanför sitt galler med stoiskt lugn bevittnat mången “stampede.” Hvad Dean änskönt tänkt om sina skiftande öden i Amerika, måste han nu i alla fall erkänna, att United States är ett bra Onkel Sam-hälle.KARL EKMAN.

I stället för porträtt af Carl Ekman gifves här en af honom sjelf skrifven biografi, hvilken i all sin godmodiga enkelhet är karakteristisk för mannen:

Om uttrycket “han fann stugan för trång” kan tillämpas på någon, så är det på mig. Född i Vexiö den 25:te Oktober 1851 ville ödet att jag blef den andre i ordningen af nio syskon (åtta bröder och en syster). Våra goda föräldrar (båda numera döda) gjorde alla uppoffringar för att utrusta oss för den blifvande kampen för tillvaron, men resurserna voro små. Vi två äldsta måste derför tidigt och efter en ofulländad skolutbildning sörja för oss

sjelfva. Jag erhöll anställning i en så kallad manufakturhandel i min hembygd, der jag arbetade några år, hvarefter jag med goda rekommendationer men med en klen kassa begaf mig till Hamburg. Kassan tog snart slut och sedan återstod endast rekommendationerna. Lef-va på dem kunde jag icke och dö med dem dugde de icke till. Efter många fruktlösa försök lyckades det mig slutligen att erhålla anställning uti ett större partihandelshus, till en början som svensk korrespondent och bokförare, och senare som reseombud. Efter flera års sysselsättning som "profryt-tare" tröttnade jag på detta, försökte mig som "egen," men måste efter några år i brist på tillräckligt rörelsekapital upphöra dermed. En god vän från barnaåren, som vistades i Amerika, och med hvilken jag underhållit en oafbru-ten korrespondens, rådde mig att försöka min lycka här. Jag följde hans råd och emigrerade till Amerika år 187g samt anlände just i tid att fira tacksägelsedagen. Om detta hade någon särskild betydelse vet jag verkligen icke. Här gick det mig som mången annan, "ibland på tok och ibland galet," men värst af allt var, då jag genom en eldsvåda dagen före julaftonen år 1888 förlorade allt hvad jag under ett flerårigt arbete och med stor sparsamhet samlat ihop. Detta var ett hårdt slag,

särskildt som jag då hade hustru och fyra små. Men förlitande mig på mina småländska egenskaper och begåfvad med ett lätt humör tappade jag icke hufvudet helt och hållet. Jag sökte och erhöll först anställning i legislaturen och sedermera "chief clerks"-befattnin-gen uti dåvarande statssekreterarens (öfverste Hans Mattson) kontor. Två år senare erhöll jag plats vid "Minnesota Stats Tidning" och sedan den i:ste Juli 1899 bekläder jag förtroendeposten som affärsföreståndare vid "Svenska Folkets Tidning."

Min familj utgöres nu af hustru, född Wallmark, och nio barn, samma antal som mitt föräldrahem utgjordes af då jag lemnade det för 32 år sedan.

* * *

HOLGER FAURSCHOU.

Holger Faurschou, af firman Aug. Zimmerman & Co., föddes i Aarhus i Danmark den 8:de Mars 1857. Vid närmare 16 års ålder afbröt han sina skolstudier för att egna sig åt affärslif-vet, och arbetade han i "Kongens By" som biträde vid åtskilliga en groshus, som spekulerade i smör, spannmål och stenkol. Slutligen tröttnade han härpå och afsvor all tro och lydnad till Fredrik den syvende för att bege sig till Garfields republik, dit han anlände den i:ste Juni 1881, just en månad före president Garfield föll ett offer för en fanatisk lönmördares dödande kula. Fullt beredd att möta hvarje yttre strid finna vi honom samma år som farmarbetare på de stora hvetesfälten i Red Riverdalen i Minnesota samt om vintern i någon af de stora "log camps." År

1882 kom han till Minneapolis. Hans verksamhetsfält skiftade alltjemt med årets vexlingar, så att hvarje höst var han med om att inbringa gyllene skördar; först å en farm intill Morris, sedan å Frank Mayos farm på östsidan i Minneapolis, senare känd som Tom Lowrys farm, der den stora vattenreservoaren nu är belägen, samt slutligen på den stora Dalrymple-farmen i North Da-kota. År 1884 invaldes han för ordningens upprätthållande som patrullman å Minneapolis' poliskår, der han i sex års tid behörigen komplimenterades för sin ståtliga figur (sex fot och fyra tum), sin vigtighet (250 pund) och sin aldrig svikande plikt trogenhet. Den 1 :ste Maj 1890 tog han afsked från poliskå-

Småland. Hans farfader inflyttade till Sverige från Tyskland under senare hälften af sjuttonhundratalet; fadern var officer vid svenska flottan. Flies-burg studerade några år vid läroverket i Kalmar och approberades som phar-maceut år 1869, hvarefter han en del år praktiserade pillertrillarkonsten å apo-

DR. O. A. FL1ESBURG.

ren och började genast med annonsagentur för egen räkning, tills han år 1896 ingick i kompaniskap med August Zimmerman. Faurschou gifte sig den I5:dc September 1887 med Elisa M. Smeby.

* * *

DR. 0. A. FLIESBURG.

Oscar Alfred Fliesburg, läkare och skald, är född den 5:te April 1851 i

tek i Stockholm, Göteborg med flera städer. Som sjöman besökte han derpå diverse länder i Europa, Afrika och Sydamerika och landsteg på Columbias strand år 1874. Han besökte efterhand nästan hvarenda stat i förbundet med tjenstgöring på apotek i New York, Baltimore, Chicago, St. Louis och skilda orter i Minnesota. På lediga stunder studerade han medicin, och varså efter flera års sträfvan redo att med heder bestå sin examen inför Minnesotas medicinalstyrelse år 1883. Två år senare promoverades han från College of Physicians and Surgeons i Chicago, hvarefter han i tre åis tid var bosatt i Hudson, Wisconsin, som praktiserande läkare. Senare praktiserade han i St. Paul i flera år, innan han år 1894 flyttade till Minneapolis, hvarest han alltsedan med stor framgång utöfvat läkarens och kirurgens gerning. Dr. Flies-burg har här varit en af de ifrigaste förkämparne för upprättandet af ett svenskt sjukhus och hade år 1898 glädjen att se det Svenska Hospitalet för-verkligadt. Dr. Fliesburg, den skicklige kirurgen och erfarne läkaren, är ej nöjd med att föra lansetten och fara på sjukbesök; han är också flitig med pennan som vetenskaplig essayist och svingar sig på Pegasens rygg i rymderna. Doktorn har lemnat en mängd poetiska bidrag till våra svensk-amerikanska tidningar och tidskrifter och är en af vår emigrantliteraturs mest omstridda förmågor. Som episk skald är han mest bekant genom sitt år 1893 i samarbete med Lewis P. Johnson på engelska ut-gifna arbete “Cristoforo Colon.” År

1899 utgaf han på svenska en samling af blandade dikter under titel af “Vildrosor och Tistlar.” Vår ärade doktor är en verklig skald, och likväl fins det så många andra poeter, som vilja vara doktor och borttaga liktornarne på hans versfötter. Oss synes han bäst i sina smärre poem, hvilka oftast uppbäras af en djup känsla, och hvilka förekomma dess mera fulländade ju enklare äro stämningen och den form, som han valt för desamma. Att den humane läkaren, den bereste, allmänt bildade och allmänt intresserade verldsmannen, den verklige diktaren och den ädelsinnade menniskan komma till syne i hans verk, är ej att undra på, ty de finnas alla i hans personlighet förenade. Dr. Fliesburgs språkliga förvillelser äro till allra största delen medvetna, och när han uppger dem, skall hans diktning vinna derpå.

Doktorn ingick äktenskap med Miss Birgitta Opsahl från Chicago år 1879, hvilket dock upplöstes af döden redan det påföljande året. Miss Brita Sund-quist från Östersund vardt hans andra hustru år 1889 och har skänkt honom tre lofvande små ungdomar.

* * *

H. A. FOSS.

Hans A. Foss, publicist, föddes å en bondgård nära St. Olafs Bad vid Mo-dum i Norge den 25:te November 1851. Han erhöll en kommerciel uppfostran och innehade plats som biträde och bokhållare intill år 1878, då han utvandrade till Amerika. Här arbetade han först på landet om sommaren och undervisade i skolorna om vintern intill år 1884, då han skref och utgaf sin första bok “Husmands Gutten” som följetong i “Decorah Posten.” Boken gjorde Foss med ens namnkunnig. Utgifvaren af “Decorah Posten” medgaf att den verkat högst förmånligt på tidningens spridning, som tack vare densamma steg från 10,000 till 16,000 exemplar. Han begärde på en ny roman af Mr. Foss, som då skref “Kristine,” hvilken väckte nästan lika stor framgång hos allmänheten. Senare har författaren skrifvit “Livet i Vesterheimen,” “Den Amerikanske Saloon” och “Hvide Slaven,” hvilka alla upplefvat flera upplagor. “Den Amerikanske Saloon” har nyligen öfversatts till engelska och ut-gifvits härstädes under titel “Tobias.” Grand Forks, North Dakota, är den stad, hvarest H. A. Foss först varit bosatt. Der utgaf och redigerade han tidningen “Normanden” under en följd af år. Han var oafhängighetspartiets ledare i North Dakota och år 1892 dess kongressmannakandidat. Våren år 1895 flyttade han till Minneapolis med sin tidning, “Nye Normanden,” hvilken han redigerar och skaffat anseende såsom det mest framskridna af reformorgan. Han är i själ och hjerta socialist och ej rädd att i tidningen förfäkta sinaåsigter. Men som han ej tror att massan af folket ännu är moget för socialismens evangelium, sluter han sig till populisternas parti—tills vidare.

Mr. Foss utnämdes of State Grain and Warehouse Commission den i:ste September 1899 till clerk i State Grain Inspectons Department.

^ sfc

J. A. HAGMAN.

John August Hagman är född i Sköfde, Vestergötland, den 24:de Juni

1864 och är följaktligen en helt ung man. I sällskap med sin moder an-

J. A. HAGMAN.

lände han till Chicago år 1868. Fadern hade hitkommit året förut. Från Chicago flyttade familjen år 1869 till Red Wing, Minnesota, och bosatte sig på en farm i town of Welch, nära Red Wing. Sonen John stannade med föräldrarne på farmen till dess han år 1881 reste till Minneapolis. På landet slet John hårdt som den styfvaste bonddräng och vann anseende i sitt anspråkslösa kall, ty en trognare arbetare har jorden aldrig skå-

dat. Han är en af dessa "knallar" som under striden för tillvaron icke varit rädda för hvarken bomber eller granater, och som alltid insett hvilket förfärligt arbete lifvet skulle vara—utan arbete. Många hårda år hafva flytt och den unge mannen sitter nu på arbetshuset i Minneapolis—icke såsom ett in-hyseshjon utan såsom superintendent för hela den stora inrättningen. Hagman anlände år 1881 till Minneapolis och har alltsedan bott i dess sjette vvard, svenskarnes sköldborg här i staden. Efter det han innehaft åtskilliga anställningar blef han år 1893 utnämd till gatukommissarie i sitt ward och skötte detta embete i sex års tid. I Juli 1899 utnämdes han af borgmästare Gray till chef för arbetshuset. Under sista valkampanjen arbetade den unge demokraten med stor ifver för Lind och Gray. Samtliga affärsmän i södra delen af staden, der Hagman är bäst känd, påyrkade hans inväljande till chef för arbetshuset och borgmästare Gray gjorde hvad han kunde för saken, då han derigenom icke allenast kunde belöna en utaf sina egna mest verksamma beundrare utan på samma gång kunde erhålla en duglig, hederlig och i allo väl lämplig embetsman att fylla detta ett af de vigtigaste embetena i stadens tjenst. Hagman gifte sig år 1884 med Miss Mathilda Nelson. De hafva fem barn. Han är en framstående medlem af Knights of Pythias samt för närvarande major af första bataljon, andra regementet, Minnesota Brigade Uniform Rank, K. of P.

Hagman är särdeles förekommande mot alla och har liksom de flesta vest-götar ett gladt och trefligt sätt, på samma gång som ett utprägladt lugn och en ovanlig stillsamhet hvila öfver hela hans väsen:

Ja, Hagman han har ett så ypperligt siltt. Tar medgången sansndt och motgången lätt,

Oeli spörjer man honom ibland hur han mår.

Så svarar lian alltid: "Det knallar och går."J. A. HAGSTRÖM.

J. Albert Hagström är född i Minneapolis af svenska föräldrar den 23:dje November 1872, och har han vuxit upp, gått i skola och drifvit affärs-

J. A. HAGSTRÖM.

verksamhet, tills han invaldes som den yngste medlemmen af Minnesotas legis-latur. Efter slutad skolgång i våra offentliga skolor inträdde Hagström i kollekteringsverksamhet. Han hade i tre år anställning å Daniel C. Bell Investment Companys kontor, hvarest han gjorde sin första lärospån i affärs-väg. Derefter begynte han affärsverksamhet för egen räkning och rönte der-utinnan åtskillig framgång. För en tid var han sekreterare i South Minneapolis Commercial Club och har sedan städse varit förbunden med en eller flera organisationer, alltid som en intresserad och verksam medlem. Vid den republikanska nationalkonventionen i St. Louis, som nominerade McKinley till president, var han biträdande marskalk. På hösten samma år vardt han tagen i anspråk af republikanska centralkomiteen inom staten, hvilken åt honom anförtrodde den literära afdelningen. I två

års tid var Hagström derpå clerk i auditörkontoret för Hennepin county, alltjemt lika intresserad i politiken och outtröttlig i sin sträfvan för sina vänners bästa. För närvarande är han vice ordförande i Monitor Republican Club härstädes och var i fem år sekreterare i sjette wardets republikanska klubb. Under 1895 års session var Hagström "file clerk" i huset och inbesparade genom sitt sätt att sköta sysslan en $300 för statskassan. Vid valen år 1898 vardt Hagström sjelf vald till medlem i huset. Trots han ej var kandidat förrän en vecka före konventionen, blef

han dock nominerad vid första omröstningen och vald med stor majoritet. Det fyrtioförsta valdistriktet, hvilket Hagström representerade i legislaturen, är det största i staten, väljande en senator och fyra representanter för huset. Hagström var vid sitt val, som sagdt, den yngste medlemmen i statens lagstiftande församling och torde hafva en politisk framtid för sig.

* * *

J. C. HERNLUND.

Joseph C. Hernlund, biträdande brandchef, född i Skog af Strands församling, Gefleborgs län, den I2:te Juni 1858 och utbytte den svenska fosterjorden för amerikansk botten år 1868. Han åtföljde föräldrarne till Chicago och gick i aftonskola derstädes, samtidigt arbetande om dagarne för Fielder-Ladder Sidewalk Light Company. Familjen förlorade alla sina egodelar i den stora Chicago-branden år 1871 och flyttade derför omedelbart till Minne-apolis. Här arbetade vår unge landsman först för N. F. Griswold Fanning Mill Company i två års tid, hvarefter han tog plats i Vanstrums grocery-butik och qvarstannade der i åtta år. Under denna tid, den io:de December 1876, inträdde han som frivillig i Min-nehaha Hose Company No. 5, ehuru blott 18 år gammal. I tre år tjenst-gjorde han utan lön. Då den så kallade “call service” år 1879 inrättades, ut-namdes Hernlund af brandchef Brackett som en af “call”-mannen med tjenst-goring nattetid. Ar 1882 var han an-stald hos A. C. Haugan. Brandchef

tade han ned genom en fallucka och måste hålla sig hemma i två veckor. Vid den stora McDonald-branden år 1895, då fem brandsoldater omkommo, var chef Hernlund nära att tillsätta lif-vet. Sedan en följd af år har han varit förtroendeman i brandkårens hjelp- och understödsförening. Han är medlem af Minneapolis Lodge No. 19, A. F. and A. M.; af St. John’s Chapter No. 9, R. A. M.; af Minneapolis Mounted Commandery No. 23; af K. T., och Ridgely Lodge No. 5, I. O. O. F.

* * *

J. J. HJORT.

Johan Julius Hjort, en af vår stads driftigaste kommissionshandlare,är född i Södermanland den 3i:ste Augusti 1845, der han i Lundby, Wagn härad, liksom andra landtmannaprodukter, växte upp

J. C. HERNLUND,

Stetson tilldelade honom den 2Ö:te April

1884 kaptens rang vid brandkåren och anförtrödde Engine Company No. 7, förlagdt till Twenty-first avenue south och Franklin avenue, åt hans befäl. Der qvarstannade han till den 3o:de Januari 1895, då han vardt utnämd till andre biträdande chefsingeniör och stationerad vid brandstationen No. 4 å Twelfth avenue north och Third Street. Denna post innehade han till den 4:de Februari 1896, då han förflyttades till brandstationen No. 8 och tjenstgjorde i egenskap af distriktschef, tack vare öfver-enskommelse med sous-chefen Runge. Den i:ste Januari 1898 utnämdes Hernlund återigen af Stetson till andre biträdande brandchef, hvilken befattning han fortfarande innehar.

Hernlund ingick den I2:te Januari 1892 äktenskap och bor i eget hus, 2646 Pleasant avenue. En gång måste han i tre veckors tid hålla sjuksängen på grund af skador, vållade af en nedfallande skorsten. En annan gång stör-

J. J. HJORT.

och frodades. Han erhöll en vårdad uppfostran. Genomgick högskolan i Nyköping, tekniska skolan i Örebro samt spankulerade i hvita mössan i Up-sala. Efter slutade studier blef han inspektor på sin faders egendom från år

1865 till år 1870, då han blef arrendator på platsen, hvilken han skötte tills år

1885 tillsammans med närgränsande egendom, hvilken han inköpt fem år förut. År 1885 flyttade han med föräl-drarne till Stockholm. För att riktigt “komma upp i smöret” tog han der anställning som superintendent vid ett mejeri. Efter ett år for han til! Enköping och skötte en liknande befattning der-städes i ett års tid och for sedan

tillbaka till det glada Stockholm, der han för egen räkning uppsatte mekanisk ångtvättinrättning. Då han så tillhört “tvättbjörnarne” i cirka ett års tid, tog han steget fullt ut och begaf sig till Chicago, U. S., år 1888. Der fick han telegram att komma till De Lavals aktiebolag i Philadelphia, Pennsylvania; men som han vid ankomsten dit ej emottog någon anställning, sökte och erhöll han äfven der plats vid ett mejeri. Hösten samma år for han till Willmar, Minnesota, och startade ett eget mejeri tillsammans med Mr. F. Lindström. Detsamma flyttades sedermera till Minneapolis i Oktober 1889. hvarest Hjort tillsammans med Axel EngneH i närmare sju års tid drifvit mejeriaffärer. Då Hjort ansåg sig haf-va gjort nog på denna feta "job," ändrade han signalerna och har nu sedan dess, på de sista tre åren, med tillhjelp af sin son William, egnat sig åt kom-missionsaffärer under den så länge välkända firman Willmar Creamery Company. Det nya Central Market, den lifligaste affärspunktcn inom hela staden, räknar omkring femtio partihandlare eller kommissionärer, hvilka tillsammans göra en omsättning af $10,000,000 årligen. Mr. Hjort, som här är med “på ett hörn,” har också med tillfredsställelse erfarit, att hans alltjcmt ökade omsättning af frukt och landt-mannaprodukter för förlidet år belöpte sig till just en femtiondedel af ofvan-mämda summa. Fastän han tillbringat sin mesta tid i städerna har han likväl

funnit en fördel af sin ursprungliga härkomst från landet i det att han alltid varit i stånd att bibehålla och föröka sina affärer med farmarne. Men Hjort är mer än “business”-man, han är äfven en angenäm sällskapsmenniska, alltid glad och munter och fastän hans namn är Hjort, har han dock icke något “horn i sidan” till en enda menniska här i verlden.

* ❖ *

J. L. HJORT.

Jacob Laurits Hjort, tenorsångare, föddes i staten Iowa år 1864 af norska föräldrar, till hvilka begge han står i skuld för sina musikaliska anlag. Hans

J. L. HJORT.

fader, den kände prestmannen Rev. O. J. Hjort, egde en ypperlig bariton och modern var ansedd som en pianist och musiklärarinna af stor talang. Som åttaårig gosse gjorde sig Jacob bemärkt för sin silfverklingande sopran, den han fick behålla till sitt fjortonde år, och sjöng under dessa år ofta solo i de kyrkor, som stodo under hans faders vård. Från sitt sjuttonde till sitt tjugonde år studerade han violin under skicklige lärare i Milwaukee, Wisconsin, och utvecklades till en lofvande violinvirtuos. År 1885 flyttade hantill Minneapolis som föreståndare för härvarande afdelningskontor af tidningen “Faedrelandet og Emigranten.” År 1889 öppnade han egen annonsagentur, den han nedlade två år senare för att mottaga anbudet att sköta tidningen “Syd Dakota Ekko” i Sioux Falls, South Dakota. Denna sistnämda befattning afsade han sig under affärs-krisen år 1893 och mottog anställning hos C. Rasmussen Publishing Company i Minneapolis. Senare utgaf han i flera år “Tidende” i La Crosse, Wisconsin, hvilken tidning i Oktober 1897 nedlades. Med sådana motgångar är det ej att undra öfver att Hjort gaf affärslifvet på båten och egnade sig åt musiken som profession. I Minneapolis var det först sångerskan Olive Fremstad, som fattade intresse för hans röst. Hon rekommenderade honom till sånglärarinnan Miss Lucy Williams, som gaf ledning och utveckling åt hans behagligt klingande lyriska tenor. Hjort väckte stor entusiasm med sin sång vid den skandinaviska sångarfesten i Chicago år 1889. då han uppträdde med ett solo ackom-pagnerad af Nordmaendenes Sångförening från Minneapolis. Dagen derpå inbjödo Hjort och direktör Carlo A. Sperati, som voro nämda förenings delegater vid sångarförbundets årsmöte, sångarbröderna att hålla sin nästa tvåårsfest i Minneapolis. Inbjudningen helsades med glädje och vardt enhälligt antagen. Hjort valdes till det skandinaviska sångarförbundets ordförande. Som sådan blef han sjelfskrifven ordförande i den exekutiva komiteen för sångarfesten år 1891. Han förstod med fin urskiljning att omge sig med just de rätte männen för sina komiteer, ådaga-lade stor takt vid det tvååriga samarbetet och offrade all sin tid och alla sina krafter på att göra festen till en success. Och det blef den. United Scandinavian Singers of America stod just då på höjdpunkten af sin utveckling. Minneapolis likaså, och festen blef ai stor kulturel betydelse för skandinaverna i hela Nordvestern. Hjorts belö-

ning blef en sällspord popularitet bland nordborna i alla delar af Amerika, hvilken bör komma honom väl till

pass under den konsertresa, han nyligen an-trädt till Östern och vid andra framtida sådane. Hjort har städse visat sig som en pålitlig affärsman, redlig vän, angenäm sällskapsman och dugande sångare. Ehuru infödd amerikan är han varmt entusiasmerad för allt nordiskt i språk och odling, men hyser ingen af de fördomar, som stundom skilja sönerna af Nore och Svea åt i förnufts-eller känslosaker.

* * . *

ANDREW HOLT.

Andrew Holt är född den 2o:de Maj 1855 i East Union, Minnesota, och är son till en af de äldsta settlarne i Carver

ANDREW HOLT.

county, Johannes Hult, hvilken utvandrade från Bitterna i Skaraborgs län i Vestergötland år 1853 och tog land ej långt från den plats, der den svensk-lutherska kyrkan i East Union nu är belägen. Andrew var den äldste sonen och växte upp på farmen, hvarest han under nybyggarlifvet, i den mån han kunde, fick vara behjelplig vid landtliga göromål. Efter att hafva fått smak för studierna under skolgången i den der-ute förlagda Ansgarii-skolan, som förestods af pastor Jackson, drogs hans håg oemotståndligt till den lärda banan. Vid nitton års ålder upptog han studier vid Minnesotas statsuniversitet från hvilket han år 1880 med stor utmärkelse approberades. Mr. Holt var den förste studerande af skandinavisk härkomst, som vid denna statens högsta lärdomsanstalt aflade mogenhetsexamen. Kort derpå upptog han juridiska studier under ledning af domare Baxter i Chaska och fortsatte desamma hos M. O. Little i Glencoe. År 1881 aflade Mr. Holt sin examen som fullfjädrad jurist och flyttade följande år till Minneapolis. Han begynte sin praktik som sakförare i kompaniskap med domare Ueland under firma Ueland & Holt, samt gjorde sig känd för sin skicklighet, pålitlighet och omutliga ärlighet. I likhet med sin aktningsvärde fader, hvilken från början varit en af stödjepelarne i East Unions församling, är han en framstående medlem af den lutherska kyrkan samt en stark nykterhetsvän. Han var en af organisatörerna af St. John’s English Lutheran Church. Mr. Holt utgick ur lagfirman, då han i Januari

1894 af guvernör Nelson utnämdes till polisdomare. Denna hedrande utnämning bekräftades af folkviljan vid de allmänna valen hösten år 1894, då domare Holt valdes att för sex år qvar-stanna i sitt ansvarsfulla embete. Det är högst få embeten, som äro af så stor betydelse inom samhället eller så utsatt för kritisk skärskådan som just polisdomarens, och det är derför en stor tillfredsställelse att se en landsman med heder fylla det kinkiga och ansvarsfulla värfvet. Domare Holt har visat sig som en sträng, men ej drakonisk embetsman, som är

döf blott för besticklighetén, klasskänslan och den osunda, men allmänt utbredda känslosamhet, som söker fritaga barn och qvinnor från följderna af lagens öfverträdelse. Som medborgare är domare Holt helt och hållet amerikan, men icke desto mindre varmt till-gifven våra svenska traditioner och intresserad i vårt folks kulturela utveckling. Sålunda har han stödt med sitt namn och sin erfarenhet John Ericsson-förbundet i egenskap af ordförande i dess sträfvan att härstädes resa ett värdigt monument åt det nittonde århundradets störste son. Domare Holt ingick år 1885 äktenskap med Miss Hilda C. Turnquist och har tre små arftagare.

* * *

J. E. HOLMBERG.

John Elof Holmberg, son till en fattig farmare, är en af de många smålänningar, som på en kort tid svingat sig upp till välstånd i vår goda stad. Han

J. E. HOLMBERG.

är född i Furuby, Småland, den I7:de December 1850. År 1863 dog hans fader, och den trettonårige ynglingen hade då att börja försörja sig sjelf. Han valde murareyrket. För att förbättra sin ekonomiska ställning for han till Amerika år 1873 °ch kom direkt tillMinneapolis. Här förtjente han sin första dollar med att bära byggnadssten upp till fjerde våningen i den gamla Washburn A qvarnen, hvilken några år derefter exploderade. Efter att hafva varit murare i nio år, blef han sin egen kontraktör och har han i väsendtlig mån bidragit till att försköna vår stad

genom uppförandet af månget stort och mo-

sin befattning på ett förtjenstfullt sätt, ett slagtoffer för de politiska “bos-sarne.”

Från fattigdom och ringhet arbetade sig John upp till rikedom och anseende och var en tid ansedd som en af stadens rikaste svenskar. Hans ambition var att blifva rik, och ingick han under de goda tiderna i mänga särdeles vid-

J. E. HOLMBERGS HEM, 1502 NINTH AVENUE SOUTH.

dernt byggnadskomplex. I tjugo års tid tillhörde han svenska lutherska Au-gustana-församlingen, men slöt sig sedermera till St. John’s English Lutheran Church. Var “trustee” och kassör för förstnämda församling i fjorton år. I egenskap af stark republikanare valdes Holmberg till legislaturen år 1892 samt till sheriff af Hennepin county år 1894. Han åternominerades för en andra termin, men blef, trots han fylde

lyftiga fastighetstransaktioner, hvilket hade till följd att då finanskrisen inträffade, han blef hårdare tillklämd än någon annan. Trots denna plötsligt inträffade financiela rubbning lär Holmberg likväl ännu vara i besittning af icke så obetydliga fasta egendomar. Trenne gånger har han aflagt besök i sitt gamla fädernesland, åren 1885, J897 och 1898, och under senaste “trippen” besökte han flera platser i Danmark,Holland och Tyskland. Holmberg gifte sig år 1875 med Miss Maria C. Hanson. Hon dog tre år senare, hvarefter John inträdde i äktenskap med Miss Charlotta W. Lundberg, som förärat honom med sex Holmbergianare.

men från föräldrarnes sida hamnade han slutligen i Red Wing den 3:dje Juni

1868. Arbetade först som farmarebi-träde och jernvägsarbetare. Våren år 1S69 tog han städsel på Mississippi-ångaren “Baldwin,” som gick mellan La

J. E. HOLMBERGS BONINGSHUS, HÖRNET AF 3% AVE. S. OCH FOURTEENTH STREET

OLOF HÖCLUND.

Olof Höglund såg dagens ljus för första gången i Näfved, Jernskogs församling, Vermland, den 3o:de Januari 1848. Drifven af en oemotståndlig längtan att komma ut i verlden, for han hösten år

1867 till Norge för att göra sin lycka, men misslyckades. Han arbetade der på Drammen och Hönefossbanan i tre månader, men återvände hem till julen fattigare än förut. Nu uppstod tanken på Amerika, och efter många om och

Crosse och Stillwater. Detta var det svåraste arbete han någonsin varit med om och efter tre resor och åtta bedröf-velser, ville han ej längre göra om den resan. Han hyrde då ut sig till St. Paul & Duluth-jernvägsbolaget att arbeta på jernvägen i närheten af Duluth och måste tillrvggalägga den långa vägen til! fots från Wyoming. Här fick han ingen betalning för sitt arbete och måste iarfva tillbaks till fots samma väg. Arbetade sedermera på jernvägsanlägg-ningar i två år och som biträde iklädeshandel i tre års tid. Blef sedan vedhuggare i Michigan och snickare i Brainerd, Minnesota. År 1881 ingick han som medarbetare i “Svenska Folkets Tidning,” i hvilkens tjenst han fortfarande qvarstår. Höglund har varit gift tvenne gånger: den 2o:de Tum 1874 med Miss Carolina Paulson och «fter dennas död den 2i:ste Januari 1888 med Miss Elizabeth Holmgren och har haft inalles fem barn. Är 1890 gjorde han ett tre månaders besök 1 Sverige, dels för att återse scenerna från sin barndom och dels för att uppköpa ett större lager af böcker för “Svenska Folkets Tidnings” bokhandel. Aftonen före afresan hade ett antal af hans närmaste umgängesvänner samlats i hans hem för att önska honom “lykke paa reisen.” Vid detta tillfälle «gnades hedersgästen äfven farväl i bunden stil som följer:

Förrän till afsked du oss handen räcker, Förrän mot Sverige glad du kosan sträcker, Vill jag en liten enkel visstump gnola För dig, min vän—för “Svenska Folkets” Ola.

I tjugu år du traskat här i landet,

Och knaggligt nog du understundom fann det.

Dock har du aldrig än förlorat modet;

Ty viljekraft fins uti Yermlandsblodet.

I motgångsbackar har du knogat “värre,”

Tills slutligen du blef din egen herre---

Och gud skall veta, att du skaffat spridning

Pd alla håll åt “Svenska Folkets Tidning.”

Nu far du för att återse de ställen,

Der först du stjernorna såg uppå pellen, Der först du hörde ljud af skogens yxor, Der du fick stryk på dina första byxor.

Nu lycklig resa! Tag blott gud 1 hågen,

Så går dig allting väl på salta vågen; Men när du uppnår, hvad man Danmark kallar,

Sfi akta dig, min bror, för “danska skallar.”

När se'n du står i Vermeland, det sköna,

Och ser dess elfvar blå, dess ängar gröna, Så tänk på oss, som svettas här och stånka I lyckligaste fall vid Minnetonka.

I Stockholm bör du taga dig till vara; Der lurar för dig mången hemlig snara I form af fagra mör och punschbuteljer. Var blott förslgtig, nilr du sällskap väljer.

Men skulle någon jag rekommendera, Som passar att som ciceron fungera,

En treflig och en tillförlitlig prisse,

Så är det Frans Hodell vid “Söndagsnisse.”

Och när du uppgjort alla slags affärer, När Sverige du har sett med dess chimärer, När du fått nog af Stockholmslifvet smaka, Så är du hjertligt välkommen tillbaka.

Vid en liten kollation inom föreningen “Norden,” i hvilken han i många år varit en trogen och verksam medlem, helsades han äfvenledes välkommen i bunden stil, men “ett upp och ett i minnet” torde här vara nog. Det har aldrig varit Olof-ligt att kalla Höglund för Olof, men på grund af sin förbindelse med tidningen, har han i allmänhet gått under namnet “Svenska Folkets Ola.” Som delegare i “Svenska Folkets Tidning” har han likväl egnat sin mesta tid åt förläggareskap. Hans favorit-idee har alltid varit att trycka böcker, böcker och bara böcker. När Höglund en gång i framtiden tröttnat på tidningsaffärer är det hans mening att blifva farmare, och med den vurm som han alltid haft för bokaffärer skulle det icke förvåna någon om han köpte sig en farm försedd med väldiga bokskogar.

* * *

C. J. M. ILSTRUP.

Bland de norrmän som arbetat för idrott i kretsen af sina landsmän här-städes, intager Carl Ilstrup en framskjuten plats. Han föddes i Drammen den 27 December 1860, och redan som gosse tog han premier för skicklighet både på skridskor och skidor. Gymnast har han varit från barnsben af och gymnastiserade under den berömde Clausen i Kristiania både som studerande vid den tekniska skolan derstädes och som medlem af Kristiania Turn-forening. Ilstrup utdanades till ingeni-ör vid nämda läroverk odh kom år 1881 till Minneapolis. Intill Februari 1882 var han anstäld som ingeniör vid en jernvägsanläggning i Wisconsin, men sökte då och fick plats vid stadsingeni-örens kontor i Minneapolis, hvarest han alltjemt sedan arbetat. Han är för när-varande den äldste i tjensten af omkring fyratio på samma kontor. Det var Ilstrup, som fick i gång den första norska gymnastikföreningen i Minneapolis, i hvilken han innehade ordfö-

C. J. M. ILSTRUP.

randes och gymnastiklärarens poster, och den biträdande lärarens efter Mr. Hermansens ankomst från Chicago. I flera år var han medlem af den tyska gymnastikföreningen härstädes, då denna anfördes af Mr. Kindervater, en af vår samtids främste gymnaster. I skid-löpningssporten har Ilstrup likaledes varit en vägbrytare. Han stiftade den första skidlöpningsföreningen i hela Amerika, var dess förste ordförande och stod i spetsen för den stora lyckade skidlöparetäflingen vid St. Louis-banans lokomotivstallar i Minneapolis, hvarest amerikanerna för första gången hade tillfälle att se Mikkel Hem-mestvedt och andra utmärkta skidlöpare. Han var också med om bildandet af ett Nordvestern omfattande skidlöpareförbund, hvars president han blef. Tillnamnet "den lille Napoleon" gafs honom af de amerikanska tidningarne

då han under det att "tug of war"-sporten stod i sitt flor inmönstrade ett lag af landsmän, hvilka ehuru lättare i genomsnittsvigt än alla andra, dock städse och bokstafligt taladt "drogo af" med segern i hvarje täfling.

Då Northwestern Athletic Club organiserades år 1893 vardt ingeniör Ilstrup anmodad att blifva dess lärare. Han har allt sedan utan ersättning varit både dam- och herrklassernas lärare, intill nyår 1898, då Mr. Lauritz Berg öfvertog den senare. Vid generalförsamlingen den 4:de September 1895 blef Ilstrup förklarad hedersmedlem af N. W. A. C. Han är och förblir en af de förste målsmännen för manlig idrott i Nordvestern. Ingeniör Ilstrup är sedan November 1899 i äktenskap förenad med Mrs. Rosa Björkman.

LUTH JAEGER.

Luth Jaeger är född den 4:de Augusti 1851 nära Arendal i Norge. Han erhöll en vårdad uppfostran och inträdde som student vid Christiania universitet år 1870, men reste till Amerika efter ett års studier. Han stod i butik i Madison och La Crosse, Wisconsin, åren 1871 till 1876. Sedermera var han ett års tid förbunden med norska tidningen "Norden" i Chicago, hvarefter han i åtta år var redaktör för "Budstikken" i Minneapolis. Derefter var han i fem års tid "Deputy Collector of Internal Revenue"; för en kort tid var han etablerad som fastighetsmäklare i Minneapolis och tillbragte närmare ett år i New Mexico. År 1886 nominerades han till statssekreterare af det demokratiska partiet, hvars kandidater emellertid besegrades vid valen. År 1890 valdes han till medlem af skol-direktionen i Minneapolis, om hvars arbeten han inlade stor förtjenst. Han var år 1889 en af grundläggarne af tidningen "The North," hvars redaktör han var intill dess upphörande år 1894. Denna tidnings tendens att genomföra en mera genomgripande amerikanise-ring af skandinaverna än dessa på goda grunder anse nödig förfäktades på för-tjenstfullt sätt af redaktör Jaeger, som har en klar och kraftig, om ock något torr stil. Opåverkad af vare sig politiska eller nationela fördomar, räknas han med fog till de mera framstående bland våra skandinaviske journalister i Amerika. Hans åsigter i dagens brännande frågor, såsom han i "The North" gaf form åt dem, citerades ofta i den skandinavisk-amerikanska pressen, och icke-skandinaver i Amerika ansågo med skäl "The North" som nordbornas yppersta språkrör på engelska språket. Äfven för de mest framstående journalisterna i Skandinavien är Jaegers namn ej obekant. Jaeger var i flera år tjen-steman i Security Savings and Loan Association, från hvilken han på ett hedrande sätt skildes långt före den senare råkade i obestånd. År 1897 valdes Jaeger till utredningsman af den bankrutte-rade Scandia Bank härstädes, hvilken befattning han ännu innehar, samtidigt skötande en fastighets-, lån- och assu-ranskommissionärs verksamhet. År

1883 ingick han äktenskap med Miss Nanny Mattson, enda dotter till öfver-ste Hans Mattson, och en dam som tager stort intresse i uppfostrings- och välgörenhetssaker.

* * *

A. G. JOHNSON.

Bland vår stads yngre, industríela män kunna vi äfven räkna August G. Johnson. I Göteryds socken, Småland, kastade han, den 20:de Oktober, 1867, sin första smilande blick in i denna verlden. Omgifven af en tät syskon-ring, varande den femte i ordningen af tolf, var det ej att undra på att August snart fann hemmet för trångt och begaf sig ut i verlden. Vid 18 års ålder for han år 1885 till Amerika och landade direkt i den "heliga staden" i Ramsey county, Minnesota, der han strax fick anställning i ett stilgjuteri. För endast $3 i veckan var han der

stadigt sysselsatt med att gjuta dessa små gråa,

kalla typer, hvilka alltsedan Gutenbergs dagar skingrat mörker och förtryck och hvilka skapat en gryende sjelfständig-hetsdag och en varmare sol på mensk-lighetens frihetshimmel. Efter att genom träget arbete hafva tillvunnit sig en praktisk kännedom i yrket, begaf han

A. G. JOHNSON.

sig till Minneapolis år 1895 och ingick i kompaniskap med C. H. Perry under firmanamn The Printers' Electrotyping Company. Denna firma, som på de senare åren rönt en så ovanlig framgång, utför alla slags electro- och stcreo-typo.ringsarbeten, reproducerar zink-och fotogravyrplåtar samt tillhandahåller dessutom alla slags tryckningsmate-rialer, såsom tryckpressar, trycksvärta och typer, etc., etc.

Så vidt vi veta är Mr. Johnson den ende svensk i Nordvestern som drifver affärer af ofvannämda slag. Han har varit sin egen lyckas gjutare, hvilken genom ärligt och hårdt arbete nu blif-vit en burgen man, ansedd och värderad af alla som lärt känna honom. Tillhörande de stilla i landen, trifves hanbäst i att njuta af sina lediga stunder i sitt nya och trelliga hem i 2708 Colfax avenue south.

Man kan ej annat än känna sig behagligt vidrörd i att göra hans personliga bekantskap, ty Johnson är typen af en äkta gentleman, hvars godmodiga och vänsälla sätt är fritt från all stereotypisk pregel.

Den 9:de Oktober 1895 ingick Johnson i ett heligt förbund med Miss Ida Johnson och har detsamma välsignats med en liten blomstrande "tulta" på trenne vårar.

5{C 5j?

CHARLES JOHNSON.

Kalle Johnson, son till en arrendator, föddes i Prosta Köbbeled församling, Kronobergs län, Småland, den 9:de Au-

C. JOHNSON.

gusti 1852. Han genomgick Vexiö elementarläroverk och efter att ha erhållit de nödiga kunskaper, som erfor-

dras för att stiga utom hemmets tröskel, kände Kalle sig genast hågad att flyga ur boet. Samtidigt hade han fått ett begrepp om penningars värde, och för att få fickorna fulla deraf följde han Petter Jönsons exempel och for tillsammans med en af sina skolkamrater, C. A. Hemborg, till Amerika. Detta var år 1871. De båda ynglingarne ämnade nu resa till Paxton för att fortsätta sina studier. Hemborg for också dit och blef sedermera verkligen prest-vigd; men Kalle, eller Charles, som han nu kallade sig, hade fått nys om att en "Presta-Kalle," och det en inföding till på köpet, redan var i daningen. Charlie föredrog derföre att köra oxar för farmarne i Illinois. Dagen före julafton år 1874 anlände Charles Johnson till St. Paul och i Mars 1875 bosatte han sig i Minneapolis. Ännu hade han ej gått igenom "ekluts-processen" och fick han härstädes arbeta hårdt i ett års tid hos kontraktören Fred. Alm. Våren år 1876 fick Johnson anställning hos herrekiperingsfirman Fuller & Simpson. Nu kom vändpunkten i hans lif och Charlie började redan känna lukten af de "stekta sparfvarne." Här arbetade han som handelsexpedit i sex år och då Fuller derefter öppnade affär på ensam hand, qvarstannade Charlie med honom i ytterligare fyra år. Så gjorde Fuller konkurs, och Charles Johnson blef kurator. Båda dessa firmor hade skjorttillverkning, och fick Charlie på de två senaste åren ständigt vara på resande fot för att upptaga beställningar. År 1885 började Johnson tillsammans med C. A. Langley, de of-vannämde firmornas tillskärare, skjortfabrik för egen räkning. Affären började i en liten anspråkslös verkstad, men har efterhand så upparbetats, att den för närvarande är den största af stadens sex skjortfabriker. Den som tittar in i Johnsons skjortfabrik, No. 615 First avenue south, kommer in i en bikupa—surr, surr, surr låter det från de tjugo symaskiner som ständigt äro i full gång. Firman sysselsätter nu 25arbetare samt fyra reseagenter, hvilka när och fjerran introducera firmans skjortor, tillverkade af de finaste importerade fabrikater. Kunde den odödlige författaren till "Song of the Shirt" i dessa framåtskridande tider göra en "titt in" i Charlie Johnsons skjortfabrik, skulle han genast sätta sig ner att skrif-va en gladare visa:

Thomas Hood en gång Sjöng en skjortas sång,

Som vi alln nog känna,

Då man läser den Tycks ens skjorta än Liksom Nessus’ en bränna.

Ty hvem vet, kanske Också den med ve Blifvit sömmad i tårar Af en qvinna arm Med lungsotbarm Och som lidandet fårar.

Men för samvetsfrid Denna korta tid Man en skjorta behöfver Man till Johnson går,

Der man skjortor får Som man gläder sig öfver.

År 1877 ingick Johnson i äkta förbund med Miss Hanna Svenson. Deras äktenskap har krönts med sex barn, af hvilka fyra äro i lifvet. Inom före-ningslifvet räknar Johnson sig till Knights of Pythias och United Work-men. I äldre tid tillhörde han äfven-ledes “Norden” och dess dramatiska klubb och verkade ifrigt för höjandet af det svenska namnet.

C. J, JOHNSON.

Charles John Johnson är född i Hof-manstorp församling i Småland den I2:te September 1849 och reste till Amerika år 1869. Det första året i det för-lofvade landet tillbragte han med tim-merflottning på St. Croix-floden och med jordbruksarbete. Sedan kom han till Minneapolis, hvarest han genomgick de allmänna skolorna åren 1870 och 1871, tillbringande läsåret 1872-73 med studier vid statsuniversitetet. Sitt uppehälle förtjente han då som under flera följande år med arbete i handels-

bodar och brädgårdar. Så hade den energiske oc]^ bildningssökande mannen lyckats bana sig fram till en ställning, då han år 1879, tillsammans med C. A. Smith öppnade en brädhandel i Evansville, Minnesota, hvilken sedan utvidgades att omfatta Hera närliggande platser.

År 1884 började han i Minneapolis tillsammans med C. A. Smith tillverkning och försäljning af timmer, från hvilken storartade affärsverksamhet han drog sig tillbaka våren år 1899 för att som en rik och ansedd man besöka de kära nejder i frisk och fjellhög Nord, der han först såg dagens ljus. Utom i Smålands steniga skogstrakter helsade han ock på i många andra märkliga länder, ehuru väl ingen annorstädes himlen tycktes den blide boksynte mannen så blå eller foglarnes sång så ljuf som bland hembygdens höjder och dalar. Lyckligt återkommen egnar sig

C. I. JOHNSON.Mr. Johnson på nytt åt sina kära böcker. Han är nemligen en af våra främste svensk-amerikanske bibliofiler och eger ett utsökt privatbibliotek på öfver 2,000 band. Ehuru Mr. Johnson ej längre tillhör den kolossala firman C. A. Smith & Co., har han dock en mängd affärer att taga vara på. Sålunda eger han brädgårdar i Evansville och Bra-ham, butiker i Brandon, Kensington och Elbow Lake, allt i Minnesota, och spannmålsmagasiner i White Rock, South Dakota. Mr. Johnson är sedan år 1881 gift med Mary S. Craft och är fader till tre manliga ungdomar.

* * *

G. H. JOHNSON.

George Herman Johnson är född nära Rosendahl i Norge den 29:de Januari 1843. Då han var sex år gammal följde han med sina föräldrar till Amerika.

G. H. JOHNSON.

Hans första hem på Columbias jord blef en farm i närheten af Chicago. Han tjenstgjorde under inbördeskriget i Battery M af First Illinois Artillery,

och tillhörde detta hufvudsakhgast den vestra armeekåren, i hvars alla större slag han tog en hedrande andel. Johnson tog afsked i Juli 1865 och kom till Minneapolis i Oktober samma år, de tre nästföljande åren varande

sysselsatt i sågverken härstädes. År 1869 blef han utnämd till polisofficer och valdes år

1870 till sheriff i Hennepin county med omval till samma ansvarsfulla embete åren 1872 och 1874. År 1872 hade han af guvernör Austin utnämts till kapten vid Company C af nationalgardets andra regemente. Johnson valdes till medlem af legislaturen år 1877, hvarefter han i sex år var "deputy sheriff." Då Johnson år 1883 flyttade till Groton, South Dakota, för att egna sig åt handel, var han sålunda en i allmänna ärenden särdeles erfaren man, hvarför det var helt naturligt att invånarne i det nya samhälle, dit han flyttat, skulle taga hans skicklighet i anspråk. De valde honom till representant i dåvarande territorial-legislaturen i Bismarck år 1885. Men redan år 1886 återvände Mr. Johnson till fältet för sin tidigare verksamhet, hvilken ej varit utan sin betydelse för vårt samhälles utveckling, och som gjort honom för alltid intresserad i dess framtid. Han begynte affär som fastighetsmäklare, men vardt redan den i:ste Januari 1887 utnämd till "deputy sheriff." Efter att i två år ha tjenst-gjort i sin förra befattning drog sig Mr. Johnson tillbaka till privatlifvet och har ej sedermera egnat sig åt någon bestämd verksamhet. Han inträdde i äktenskap den 27:de December 1870 med Miss Annie Sheridan, som skänkt honom fem barn, af hvilka två äro i lifvet. Den gamle veteranen tillhör vårt samhälles urgubbar, som har dess historia och krönika på sina fem fingrar, och som med sin driftiga verksamhet varit med om att lemna bidrag till dem begge. Med den kärlek Mr. Johnson hyser för Minneapolis är det ej troligt, att han kommer att företaga några fler utvandringsförsök till andra stater eller territorier.GUSTAVUS JOHNSON.

Gustavus Johnson är född i hamnstaden Hull i England den 2:dre November 1856. Han är son till Peter Johanson, som var köpman i Stockholm

GUSTAVUS JOHNSON.

mellan år 1860 och hans dödsår, 1887, men som dessförinnan i tjugofem år varit bosatt i England. Moderns namn var före giftermålet Henrietta Hole, och var hon en dotter till amiral Levvis Hole, en af engelska flottans veteraner. Den lille Gustavus flyttade vid fyra års ålder till Sverige med föräldrarne, och han fick sin uppfostran vid ett af Stockholms läroverk, hvarefter hans musikaliska utbildning gjordes vid Kungliga Musikaliska Akademien. Han studerade pianoteknik under så berömda lärare som Lindström, Mankell och Nord-quist, musikteori under Mankell och Winge och sång under Håkanson. Dessutom förvärfvade han kommerciel bihlning vid ett handelsinstitut. Professor Johnson lemnade fädernejorden blott nitton år gammal och kom till Minneapolis redan år 1875. Han har

alltsedan, med undantag af en kort tids vistelse i Wisconsin, förblifvit midt ibland oss, oförtrutet arbetande sig fram till erkännandet af att vara en af Nordvesterns skickligaste pianister och kanske mest framgångsrike musiklärare. Trots han i många år varit öfver-hopad af privatlektioner, har professor Johnson dock funnit tid att utveckla och individualisera sin konst och äfven vuxit upp till en kompositör af betydelse. Han har komponerat diverse salongstycken för piano, en del sånger samt flera instrumentala ensemblenummer. Hans mest fordrande och på samma gång mest betydande verk är en konsert för piano och orkester, hvilken uppförts härstädes och mottagits på det mest smickrande sätt. Detta verk skulle ha blifvit uppfördt vid den svenska sångarfesten vid verldsutställningen i Chicago med kompositören sjelf i solopartiet, blott det svenska sångarförbun-dets härvarande representant varit satt i tillfälle att höra konserten återgifvas på ett värdigt sätt. Men sådane voro lojheten och slappheten hos våra plats-musici, att det ej lyckades professor Johnson att få sitt verk i dess helhet tolkadt förrän flera år senare, på en konsert i Plymouth Church i Mars 1899. Det var på en lokal-kompositörernas konsert, vid hvilken priset med lätthet togs af Johnsons concerto, orkestern dirigerad af kompositören och Mrs. Frank Fayette Fletcher vid pianot. Professor Johnson har också gjort sig bemärkt som sångare. Han var medlem af den forna qvartetten "Freja" och var vid skilda perioder sånganförare i "Skandia" och "Orpheus."

Professor Johnson var i flera år medlem af fakulteten vid Stanley Hall, en högre undervisningsanstalt för unga flickor, intill hösten år 1898, då han grundläde ett eget litet konservatorium med namn "Johnson Piano School." Men detta har gått en snabb utveckling tillmötes. Icke allenast har en hel kår af sång- och musiklärare der anställning under professor Johnsons presidi-um, utan lärare i vältalighet, deklamation och dramatisk plastik ha engagerats och ha fullt upp att göra. "The Johnson School of Music, Oratory and Dramatic Art," som den numera

benämnes, har redan ett i hela Nord-vestern kändt och aktadt namn. Som tonsättare är vår landsman känd öfver hela Amerika, hvars främste pianister upptagit hans kompositioner på sin repertoar; men också som pianist är han vida känd genom en mängd framgångsrika turneer. Denne populäre musiker med det förbindliga men något kyliga sättet, är i själ och hjerta en svensk gentleman, som gjort heder åt sin talang och sin nation. Han har större personligt anseende än någon annan musiker i Tvillingstäderna, och hvad bättre är, han förtjenar det. Professor Johnson är gift med Miss Caroline Winslow från South Royalton, Ver-mont, en ättling af guvernör Winslow, hvilken dam i sin tur skänkt honom en liten qvinlig ättling, fager under ögonbrynen.

* * *

J. S. JOHNSON.

John S. Johnson är ett bland de märkligaste “bxemplen på en nu lefvande fulländad atlet. Han har i flera år varit en af verldens “bicycle champions” och har derjemte vunnit flera utmärkelser som skridskoåkare. Johnson är född den n:te Maj 1873, nära Karlstad, Sverige, och eger alla de drag, som äro egendomliga för hans fädernesland. Första gången han utmärkte sig på atletfältet var i Independence, Iowa, år 1893, då han väckte beundran hos bi-cycleryttare genom att åka en mil och hålla jemna steg med en trafvande häst på den utomordentligt korta tiden af 1:56 1-5. Vid den tiden var verldsrekor-det för samma afstånd 2:08 och man kan tänka sig hvilken förvåning detta framkallade. På flera håll ville man icke tro det, men efter en grundlig undersökning af League of American Wheelmen, som är auktoritet här i lan-

det, ansåg den detta vara fullkomligt rigtigt och upptog det i sin berättelse.

Följande år uppträdde Johnson på fältet såsom en medtäflare med de bäste män, deribland den fruktansvärde Zimmerman, och tvang dem att erkänna honom såsom en af de snabbaste bicy-cleryttare för dagen. Sedan den tiden har han ådragit sig stor uppmärksam-

J. S. JOHNSON.

het genom att öfverträffa föregående rekord med sådan framgång, att flera löpningar stå för hans räkning såsom de snabbaste i verlden.

Johnson har gjort flera amerikanska och verldsrekord än någon annan man i detta eller något annat land. Att öfverträffa andra (bryta rekord) har alltid varit hans starka sida, men i början af år 1894 egnade han betydlig uppmärksamhet ' åt täflingsridt och stod högt uppe på framgångens stege. Han utförde täflingsridt under sommaren och började derefter tränera för att bryta rekord, fortsättande dermed till sent påhösten och vintern, hvarefter han började att gå på skridskor, och vann flera amerikanska och internationela skrid-sko-“championships.”

Johnson är sannolikt den som arbetat mest bland alla sportsmän i Amerika. Han har haft Thomas Eck till manager, och denne har varit hans ständige följeslagare och har varit en mycket sträng uppsyningsman, hvadan Johnson har uppnått högsta fullkomlighet.

Säsongen år 1895 var sannolikt has mest framgångsrika, och under den tiden slog han mer än tjuguåtta rekord på en månad. Eiter dessa segrar reste han till Canada för att deltaga i skrid-skotäfiingarne och besegrade de bästa män, med hvilka han täflade, deribland Joe Donoghue, som vid den tiden var verldens “champion.” Nästa säsong såg honom tidigt i fältet och i Mars 1896 reste han till Europa i sällskap med Ray Macdonald, Anton Johnson (hans broder) och J. W. Florence, en af de bäst kända handbollspelare i Amerika. Hans säsong der blef icke framgångsrik, ur täflingssynpunkt, men hans brytande af rekord väckte uppseende i England, der han utförde det mesta i den vägen. På de fasta spåren i London slog han nya rekord öfver alla deras bäste män, och endast två af hans rekord öfverträffades af engelsmän efter många fåfänga försök. Under denna säsong blef hg.n uppstäld mot Michael, vid den tiden beryktad att vara den störste ryttaren i verlden, för en och tio mil. Johnson hade mycket liten svårighet att. besegra walesaren uti täflingen på en mil, men blef af sin motståndare besegrad i täflan på längre afstånd.

Återkommen till Amerika i Augusti, företog Johnson inga täflingar förrän vid Quilt Club Wheelmen's i New York möte, hvilket egde rum i September. Då inbjöds han att täfla om denna ryktbara klubbs blåa band, och utmärkte sig öfver all förväntan. Denna täflan var på särskild inbjudning, och

endast de snabbaste voro inbjudne. De på listan upptagne voro Eddie Bald, Tommy Cooper, Tommy Butler, John-nie Johnson, Arthur Gardiner och Ray Macdonald. Det var bestämdt, att segervinnaren vid tillfället måste segra i två täflingar af tre eller flera proftäflin-gar. Så jemngoda voro desse män, att sedan fyra täflingar egt rum, hade fyra olika personer vunnit en hvardera, inneslutande Johnson, Bald, Butler och Cooper. De andra två männen, Gardiner och Macdonald, blefvo uteslutne till följd deraf att de icke gjort sig berättigade, och Bald och Butler blefvo vid nästa täflan underkände. Detta gjorde, att Cooper och Johnson skulle utföra den afgörande täflingen. Hade afslut-ningen af denna täflan egt rum vid den tiden, hade Johnson blifvit segervinnare, emedan han visade sig i ett skick, som var förvånansvärdt efter hans långa sjöresa. Till följd af en svår storm måste täflingen uppskjutas i flera dagar och afslutades på den smutsiga täflings-platsen vid Waverley. På denna bana var det endast en liten remsa af godt spår för ridning, och Cooper styrde så till att han fick det då starten gjordes. Som Johnson icke kunde komma förbi honom till följd af den ojemna yttersidan, fick han nöja sig med andra platsen.

Efter detta reste Johnson till Södern, och i New Orleans, Memphis och Nash-ville vann han en rad af lysande segrar, slutande med följande: En tredjedels mil, 274-5 sekunder; en half mil, 441-5 sekunder; tre ijerdedels mil, 1:10; två mil, 3:383-5. Han innehar äfven det två tredjedels rekord af 1:08, som gjordes för fem år sedan, något hittills okändt i bicycle historiens annaler.

Hösten år 1899 förklarade Johnson att sagda år skulle blifva hans sista i sporttäflingar och att han var färdig att slå sig i ro för att hvila på sina lagrar. Johnson har ett prydligt hem i No. 2310 Lyndale avenue south, der han otn-gifves af många vänner och beundrare.S. G. JOHNSON.

Swan Gustaf Johnson föddes i Slätthög, Kronobergs län, den 2o:de Februari 1849 och är således smålänning till födseln, ehuru han i dag räknas till

S. G. JOHNSON.

Minneapolis' solidare svensk-amerika-ner. Redan i unga år måste han hjelpa sin fader med åkerbruket, och ehuru han hade stor läslust och qvick fatt-ningsgåfva blef han beröfvad all skolundervisning, ty nio veckors "plugg-ning" var den enda läskurs, som han först vid 14 års ålder fick åtnjuta. Men. fick han ej bokliga kunskaper, så fick han åtminstone lära sig arbeta så mycket mer, och den konsten har han aldrig låtit gå sig ur händerna. Vid 25 års ålder var han egen herre på täppan och hade eget jordbruk, nära intill föräldrahemmet, der han knoga' och streta' i två års tid, tills han slutligen fick Amerika-feber, och en resa öfver Atlanten var det enda, som kunde bota den sjukdomen. I sina Amerika-bref hade han läst så mycket om svenskarnes framgång i Minnesota, att han också

ville komma hit för att skära guld med täljknifvar. Vid 27 års ålder anlände han till Stillwater, den 29:de April 1876. Täljknifvar för 25 cents stycket funnos i mängd, men guld att skära blef osyn-light, hvadan han helt "penniless" hyrde sig ut som biträde hos farmarne i Washington county samt sedermera de två efterföljande åren sammalunda i Goodhue county. Efter att hafva genomgått många hårda pröfningar kom han år 1880 till Minneapolis och började arbeta på tegelslagerierna. Han såg nu att han slagit sig in på den rätta banan och sände genast efter sin flicka, en barndomsvän från hemtrakten, och bröllopet stod i dagarne tre, den 3 :dje December samma år (1880), men ödet fogade det ej bättre än att hans kära maka lemnade detta jordelifvet efter endast elfva månaders äktenskap. Johnson hade nu köpt sig eget tegelslageri, och intogos tvenne tyskar som kompanjoner. Efter två år såldes tegelbruket på auktion, då Johnson, den ene tysken och en svensk, Otto A. Benson, köpte det då väl upparbetade tegelbruket. I fjorton år arbetade de tre tillsammans som kompanjoner. Johnson skötte affärerna vid bruket och Herman Vogt, den tyske kompanjonen, såg efter affärerna i staden. År 1896 bildade alla stadens tegelslagare en ring. Detta var mer än Johnson kunde fördra, och sålde han derföre sin andel år 1898 till sina båda kompanjoner. Strax derefter be-gaf han sig till Vestkusten för att om möjligt finna ett fördelaktigt

arbetsfält, men kom strax tillbaka, fullt öfvertygad om att Minneapolis likväl var den bästa platsen. Ständigt upptagen af träget arbete har Johnson allt som oftast funnit det behötligt att ibland företaga en och annan liten rekreationsresa, bland hvilka hans färd till Sverige år 1890 tyckes mest ha intresserat honom, ty förutom glädjen och nyfikenheten att återse sitt barndomshem fick han, liksom fallet är med de flesta svenskamerikaner, se och lära mer af Svea rike än under de 27 år han var svenskmedborgare. Efter att ha handlat med tegel i närmare ett års tid, köpte han våren år 1899 S. D. Morrisons stora tegelslageri, vid Lyndale och Fifty-first avenues north, för $10,000 och drifver ånyo affärer i stort. Förutom sitt tref-liga hem vid Farview Park eger han äfvenledes tvenne snart väl uppodlade jordbruksegendomar. År 1884 gifte Johnson sig för andra gången med Miss Anna B. Lindström, och har han i detta lyckliga äktenskap tvenne pojkar och tvenne flickor.

* * *

JOHN LANDBERG.

John Landberg föddes den 2i:ste Augusti 1845 i Norrköping, Sverige. Efter att ha genomgått högre elementarläroverket derstädes studerade han vid tek-

JOHN LANDBERG.

niska högskolan till civil-ingeniör i samma stad under tre års tid. Afreste vid utbrottet af tysk-danska kriget till Danmark år 1864 och ingick som frivillig i danska armeen. Här deltog han i flera bataljer och afreste vid krigets slut åi 1866 till Amerika samt gjorde Minnesota till sitt hemvist. Han har bott i

Minneapolis sedan år 1872, undantagandes fem år från 1876, då han var sheriff i Stevens, Big Stone och Traverse counties. Sina första år i Minneapolis egnade han åt handel. Var assisterande polischef under mayor Ames' styrelse åren 1886-87. Blef vald till sekreterare af Minnesota Democratic State Central Committee år 1888 för tvenne år. Innehade derefter befattningen som “store-keeper and gauger” vid Minneapolis Distilling Company. Han arbetade två år som bokhållare och deputy sheriff under P. P. Swensens regime. Efter att i närmare fem och ett halft års tid haft anställning som resande auditor för Pabst Brewing Company i Milwau-kee, emottog han i början af år 1899 den ansvarsfulla posten som föreståndare för Pabsts härvarande filial. John, eller “major” Landberg, som han vanligtvis kallas af sina många vänner, kan med skäl räknas till det “gamla gardet,” ty han är en af banbrytarne för skandinaverna i Nordvestern. Ganska ung kom han hit till landet och fick, som de flesta andra, hvilka arbetat sig upp, i begynnelsen taga styfva tag, men det var godt gry i ynglingen, han hade energi och viljekraft som få och dessutom ett oförbränneligt godt humör, som gjorde att han stod både onda och goda dagar och aldrig tappade modet. Länge lefve majorn!

* * *

0. S. LANGUM Otto S. Langum är född i staden Drammen i Norge den io:de Maj 1860. Han reste till Amerika vid 16 års ålder, kom första gången till Minneapolis den 20:de November 1876 och har alltsedan dess qvarbott i vår goda stad. I två års tid gick han i skola och sörjde samtidigt för sitt dagliga bröd genom arbete. Derpå arbetade han i fyra år som målare, då han utnämdes till chefvaktmästare i vårt gamla court house, hvilken befattning han innehade till år 1890. Nu vardt han utnämd till “deputy sheriff” och tjenstgjordc i egenskap afbokhållare i sheriffskontoret intill år 1897, då han utnämdes till “deputy county auditor.” Denna syssla innehade han intill det spansk-amerikanska kriget, vid hvars utbrott han tog värf-ning vid Company I vid Minnesotas trettonde voluntär-regemente. Han tjenstgjorde intill dess guvernören entledigade honom för att möjliggöra det för honom att mottaga utnämningen som löjtnant vid det femtonde volun-tär-regementet. Innan Mr. Langum hunnit tillträda sitt befäl, vardt regementet emellertid afmönstradt, hvarför han återtog sin befattning i auditörs-embetet, inom hvilket han den i:ste Januari befordades till “chief deputy.” Huru länge Mr. Langum kommer att qvarstå på denna förtroendepost, är temligen ovisst, ty mannen har både politiska förtjenster och aspirationer, hvarför måhända det republikanska partiet kommer att lyfta honom flera pinnar högre upp på den samhälleliga stegen.

* * *

C. E. LINDBERG.

Carl Emanuel Lindberg föddes i Torpshammars bruk i Norrland den 25:te Januari 1849. Två år derefter flyttade hans föräldrar till Nianfors i norra Helsingland, der han tillbragte återstoden af sina barndomsdagar. Som ung visade han stor talang for mekaniska arbeten och bygde sjelf redan vid sexton års ålder sin egen vattenqvarn i Njutånger. När han på den tiden gick der och sysslade bland sina mjölsäckar skulle han aldrig kunnat tro, att han, mer än ett qvarts sekel senare, skulle blifva besjungen i tillfällighetskupletter ur “Sabinskornas Bortröfvande,” år 1890, i en liten uppblomstrande stad långt borta i den nordamerikanska vestern. Stora ögon —.och öron — skulle han sannerligen fått, om han då hade hört början på dessa kupletter:

“Min bror, Minneapolis det är en stad,

Der q varnar det finnes så långer en rad;

Men bäst ibland qvarnarnes buller ocb sus Är dock Charlie Lindbergs—som blott maler snus.’"

Men, man vet icke, när man är ung, hvad ändringar tiden bär i sitt sköte. År 1868 anlände C. E. Lindberg til! Amerika och hade under flera år an-

C. E. LINDBERG.

ställning som snickare. Sedermera tog han engagement soin assuransagent för “Farmers’ Mutual Insurance Company” i Minneapolis, och var det då först som han under sina många rundresor fick tillfälle att göra sig personligen känd bland statens dåvarande svenska befolkning. Under samma tid uppstod hos honom begäret att söka bättre in komstkällor för egen räkning, i stället för att arbeta för andra, hvadan han år

1871 öppnade egen diversehandel i Co-kato och fortsatte dermed tills våren år 1875, då han flyttade sin affär till Grove City. Här bygde han den första privata elevator, inköpte den stora ång-qvarnen på platsen, som han genast lät tillbygga och förbättra, så att den producerade 150 tunnor mjöl dagligen. N11började han göra affärer i stort. Spekulerade med stor framgång i hvete; köpte farm nära intill staden, som han snart förvandlade till en riktig mönsterfarm. På en af sina affärsresor till St. Paul fogade sig händelserna så, att han sammanträffade med Miss Anna M. Olson, bördig från Vestergyllen. Nu ansåg Charley det vara tid att sammankalla bolagsstämma, och bröllop stod i dagarne tre, räknadt från den i:ste Juli 1875. Många stora ting egde således rum år 1875, det betydelserikaste året af hans lefnad. År 1884 begaf han sig med familj för första gången till Sverige för att besöka sin hembygd och gamla barndomsvänner. Efter sexton års förlopp fick han den glädjen att återse sitt barndomsverk, den lilla vat-tenqvarnen i Njutånger, som fortfarande surrade på “å dragande kall och em-betets vägnar.” Men liksom det icke finnes någon ros utan törne, så blef glädjen ej heller oblandad, ty ett telegram, med underrättelse om att hans qvarn i Grove City hade blifvit ett lågornas rof, gjorde med ens slut på hans barndomsfantasier, och han måste huf-vudstupa skiljas från sin hembygd och sina gästfria barndomsbekanta. Under sin vistelse i Grove City tillvann Lindberg sig ett välförtjent anseende bland farmargubbarne, och representerade han sitt distrikt flerfaldiga gånger som delegat till statens konventioner, der han med sin vanliga bestämdhet och öfvertygelse lät mången förstå ‘‘hvar skåpet skulle stå.”

År 1886 bosatte han sig i Minneapo-lis och egnade sig en tid fortfarande åt hvetespekulationer. “Med ett vänligt ord och en pris snus” kan man undvika mången sorg här i lifvet,” och var det vid tanken härpå som Charley år 188g fick den “pris”värda ideen att anlägga en snusfabrik på Nicollet Island, och många snusburkar hafva sedan dess lemnat Scandia Snuff and Tobacco Company för att vandra all verldens väg.

Förutom den förut omnämda inön-

sterfarmen i Meeker county eger Lindberg en stor landtegendom i North Dakota, eget hem i Minneapolis samt flera intressen i kolgrufvor i Wyoming, Utah och Montana. Varande utan köttsliga arfvingar har han upptagit en liten 11-års värnlös flicka som adoptivdotter. År 1887 utnämdes han af guvernör Mc-. Gill till Commissary General å guvernörens stab, till hvilken befattning han sedermera återutnämdes af guvernör Merriam. Hög, rak och ståtlig, som furan i nordan skog, kunde han med lätthet fördunkla hvarje annat general-stabs-ämne; ty han är

ej mindre än sex fot och två tum hög och väger sina modiga 229 pund. Förenings- och säll-skapslifvet fängslar honom föga; dere-mot sätter han ett ofantligt stort värde på att hos någon enskild bland sina umgängesvänner kunna räkna på en trofast vän.

^ ^ ^

H. A. LUND.

Harry A. Lund är född i St. Paul den i8:de November 1870. Hans föräldrar hade emigrerat från Småland några få år förut, och vår unge Minnesota smålänning fick också så fort han var stor nog att kunna gå enligt getapuliernas lindrigt nomadiska vanor utbyta hufvudstadens qvalm för qvarnstadens mera helsosam-ma atmosfer. Under skolåren ansågo föräldrarne det helsosamt för dem och honom, att han egnade fristunderna åt arbetsförtjenst, hvarför gossen fick sälja tidningar, till han senare gjorde sig nyttig i diverse affärslokaler, i qvarnarne och slutligen hos Janney, Semple Co. Lund genomgick de allmänna skolorna, ett godt handelsinstitut och statsuniver-sitetet, från hvilken sistnämda institution han afgick år 1897 efter slutade lagstudier. Han har allt sedan praktiserat som advokat i hemstaden. Lund har tagit verksamt intresse i politiska och ekonomiska frågor allt sedan sitt fjortonde år, då han blef aktiv medlem af Minneapolis Single Tax League, i hvilken han fortfarande är en trogenriddersman af ekonomisk reform. Vid sjutton år begynte han sin politiska verksamhet och har varit nyttig för sitt parti, det demokratiska, i flera afseen-den. Sålunda var han den demokrati -

II A. LUND.

ska kongressionela komiteens sekreterare år 1894, då han förestod den kände landsmannen Oliver T. Ericksons kampanj. Tack vare Lunds arbete var det till stor del som Erickson gjorde en sådan vacker karrier som kongressman-nakandidat. År 1896 var Lund medlem 'af den demokratiska county-komiteen och gjorde stvft arbete för densamma. Samma år nominerades han af demokraterna och deras allierade som kandidat för legislaturen. Så stor var hans popularitet att han erhöll i eget ward ett större antal röster än någon annan demokratisk kandidat, trots han för politiska tals hållande var frånvarande från sin hemstad största delen af tiden. Lund är en god talare. Han använder svenska och engelska språken med samma lätthet och har träffande gester och anekdoter på lager. Som skribent är han också förträfflig, synnerligast i tidningsuppsatser af ekonomisk, politisk eller social natur, åt hvilka han

hul\udsakligast egnat sig. Som president eller ordförande å Young Men's Democratic Club härstädes har han till en hel del äran af de många stora och lyckade banketter och offentliga möten, som hållits i vår goda stad af hans politiska meningsfränder, exempelvis ban • ketterna å West Hotel för Colonel Wm. J. Brvan, Mayor Gray och guvernör Lind, banketterna å Nicollet House för kongressman Towne etc.

Lund är gift med före detta skollärarinnan härstädes Miss Josephine Dahl, med hvilken han har en dotter. I sin verksamhet har han Edwin S. Wright till kompanjon under firma Lund & Wright med kontor i Guaranty Loanbyggnaden. Han är medlem och tjen-steman i följande föreningar: Modern Woodmen of America, Knights of the Maccabees, “Svenska Bröderna," Knights of Pythias, Gustaf Adolfs-föreningen och National Union.

* * *

MAGNUS LUNNOW

Magnus Lunnow är född i Broby, Skåne, den 25:te September 1852. Efter att ha genomgått Kristianstads läroverk blef han informator och reste sedermera år 1874 till Amerika. Till en början uppehöll han sig i Canada, der han genast fick börja slå sig fram så godt han kunde med vanligt grofarbete samt blef derefter kontorist. År 1878 reste han till Chicago och fick anställning vid “Svenska Tribuneris” redaktion. På uppmaning af öfverste Hans Mattson kom Lunnow till Minneapolis år 1881 och erhöll redaktionsbefattningen vid “Minnesota Stats Tidning,” der han på ett förtjenstfullt sätt upptog Axel Dahl-strands mantel och med frisinthet och manlighet afvärjde de många försök, som då gjordes från ett visst håll för att förhindra insteget och inflytandet af en sekulär press inom staten. Då “Svenska Folkets Tidning” organiserades, hösten år 1881, blef han en af dess delegare samt redaktör. I samma stol sitter han qvar ännu och har under demånga, långa åren bidragit med att genom

tidningens spalter sprida upplysning och trefnad i månget hem, der

insigter. Politiskt pennfäkteri har der-före alltid varit hans starkaste sida. Här har han en hvass penna och många äro

P. T. MEGAARDEN.

vårt sköna modersmål talas. På nationens, statens och kommunens politiska manövreringsfält har Lunnow alltid visat sig ega djupa och strategiska

de som hesiterat att korsa vapen med honom i en politisk strid, ty i de flesta fall kan han taga sin motståndare "på rak arm," och kallas han derföre ocksåbland sina närmaste intima för "Den Starke Mannen." Ja, till och med den oemotståndlige Amor har ännu ick-i förmått att på Magnus lägga några Hymens bojor.

Lunnow intresserar sig föga för det estetiska här i lifvet; föredrar de smärre kotterierna framför det offentliga sam-fundslifvet och lägger aldrig an på att göra sig bemärkt i det enskilda, vare sig som menniska eller redaktör.

* * *

P. T. MEGAARDEN.

Philip Tollef Megaarden, sheriff i Hennepin county, är född i Iowa af norska föräldrar den 2:dre Oktober 1864. Fadern, som var boskapshandlare och åkerbrukare, senare jernvägs-entreprenör, var bosatt i Allamakee county, hvarest sonen föddes, intill inbördeskriget, i hvilket han deltog som frivillig i Iowas fjerde kavalleri-rege-mente. Unge Megaarden, som var den näst yngste af sju syskon, började sin skolgång i Iowa och fortsatte den i Minneapolis, dit familjen flyttade år 1877. Han inträdde påföljande år i Augsburg Seminary, men måste snart afbryta en tilltänkt presterlig utbildning på grund af faderns hastigt inträffade frånfälle. Ynglingen, hänvisad till sina egna resurser, slog sig fram som han-delsbiträde och bokhållare och vardt slutligen rådhusvakt. Han studerade ifrigt, dels i aftonskolorna, dels för privatlärare, tog en handelskurs och inträdde omsider i statsuniversitetets lagskola. Efter en treårig kurs eröfrade han år 1892 en lagkarls rättigheter med graden "Bachelor of Law" och lade till dessa mästarbrefvet påföljande år med graden "Master of Law." Megaarden började lagpraktik den i:ste Januari

1895, men nedlade den för att antaga sysslan som "chief deputy sheriff" i Hennepin county under sheriff John E. Holmberg. Han innehade densamma till den i:ste Januari 1897, då han i kompaniskap med domare John H. Steele återupptog sin lagpraktik under

firma Steele & Megaarden. Den i:ste Januari 1899 nedlade han för andra gången lagens plädering för dess tillämpning, denna gång som sheriff i Henne-pin county, till hvilket embete han valts som det republikanska partiets kandidat. Megaarden är gift sedan år 1897 med Miss Angeline Erickson från Lake Crystal, Minnesota.

Få torde vara i så hög grad förenings-man som Megaarden, ty han är medlem af ej mindre än öfver ett dussin olika föreningar. Inom "Monitor Lodge No. 6, Knights of Pythias," har han vid olika tider tjenstgjort i hvarje officielt embete. Han har äfvenledes genomgått alla graderna i frimurare-orden. Megaarden är dessutom medlem af "Interstate Sheriffs' Association," och är för närvarande dess sekreterare.

* * *

F. E. MOODY.

Frank Emil Moody, D. M. D., den-tist, föddes i Småland den 5:te Mars

1870 och kom till Amerika i sällskap med slägtingar år 1882. Han slog sig ner i St. James, Minnesota, hvars folkskola han besökte. Påföljande år kom-mo hans föräldrar efter för att börja nyodling i Watonwan county, i hvilket ansträngande arbete den unge Frank i två års tid bistod dem. Derpå började han sin merkantila bana som biträde i en butik i St. James. År 1885 finna vi honom i Minneapolis, der han med framgång skötte ansvarsfulla platser hos Segelbaums, Donaldsons, Goodfel-lows med flere stora manufakturaffärer. Men Frank var ingalunda belåten med att till döddagar mäta ut band och räkna mynt. Han beslöt sig för att för-värfva sig en akademisk

uppfostran, utan hvilken han kände sig otillfreds. Han tog afsked från en förmånlig anställning för att fullfölja en tre års kurs vid Gustavus Adolphus College i St. Peter, från hvilken institution han vände sig till statsuniversitetet. Vid lärdomssätets dentistskola egnade han sig åt ytterligare trr års studier och ab-solverade med heder sina examina år 1896, ehuru ej utan betydlig skuldsättning. Men detta betydde föga för en man med doktor Moodys energi. Han begynte ofördröjligen praktisera, viss om att såsom svensk dentist i Minne-

F. E. MOODY.

apolis ha ett stort och lönande arbetsfält framför sig. Beslut och handling äro ett hos Moody. Resultatet har visat, att hans beräkningar ingalunda felslagit. Han hade ingått kompaniskap med doktor Strait, men hans medgång var redan från början så tydligt gifven, att han efter ett års tid fann fördelaktigt att praktisera ensam. Två gånger har han funnit det nödvändigt att utvidga sitt kontor. Han innehar nu sju rum i Syndicate Block, hvarest han sysselsätter sex erfarna medhjelpare, och har hans praktik vuxit till en af de största i Nordvestern.

Dr. Moody har dock dess värre ej varit fri från motgångar. Under sin

studietid vid universitetet blef han bekant och förlofvad med en ung isländska, Miss Rose Peterson, som tog sin examen år 1895. De gifte sig år 1897 och välsignades året derpå med en son, Richard Villard. Lyckan syntes le mot de nygifte, som på våren 1899 stodo färdiga att flytta in i ett elegant hem å Park avenue, då den unga frun hastigt insjuknade och dog i lunginflammation.

Dr. Moody har vid flera tillfällen ådragit sig fördelaktig uppmärksamhet inom professionen genom sin duglighet, grundlighet och präktiga karakter. Det påstås, att guvernör Lind skall ha varit besluten att utnämna honom att fylla en vakans å statens undersökningsnämd för tandläkare, men att doktorn af blyg-samhetsskäl afböjt, skyllande på sin stora praktik. Men som statens tandläkareförening vid dess senaste årsmöte förliden höst enhälligt förordat sin omtyckte medlem till guvernörens åtanke för en slik utmärkelse, kommer den sistnämde säkert att åter bjuda doktor Moody en plats å sagda nämd, som han då ej gerna kan vägra att mottaga.

Doktor Moody har med mod burit sin unga sorg och är dubbelt verksam i sitt kall. Ehuru ej ens 30 år gammal, har han vunnit stor och sällsynt framgång. Hans landsmän komma säkert att ha ytterligare glädje och heder af honom, om han får lefva. Hans sätt är prägladt af hjertlighet och vederhäftighet.

* * *

0. N. NELSON

Olof Nikolaus Nelson, historieskrif-vare, är född i Vidtsköfle, Skåne, Sverige, der fadern arrenderade en större egendom samt var en ganska rik och framstående man i den trakten. Från Skarstedts “Våra pennfäktare” hemta vi det hufvudsakligaste af denna biografi. Efter fadern säger Nelson sig ha ärft vetgirighet, lust för resor samt en viljekraft och beslutsamhet, som icke känna någon gräns. Af modern ärfde han lätthet att uttrycka sig. Han gicki skola, arbetade på en landtgård, läste privat ett halft års tid och utvandrade år 1881 till Amerika. Efter att de första månaderna ha arbetat på en farm, vid sågverk etc. i Minnesota, besökte han under ett års tid folkskolan i Minneapolis, studerade derpå under tre år vid

O. N. NELSON.

Minneapolis Academy och ett år vid Minnesotas statsuniversitet. Han tvangs af sjuklighet att lemna studierna. Nästan under hela skoltiden förtjenade han sitt uppehälle genom olika slags arbete. I Mars 1886 reste han till San Francisco och två månader derefter till Seattle, Washington. Tog ett stycke land i Snohomish county, 25 mil från Seattle, men öfvergaf det snart och började i stället sälja böcker. Han blef agent för ”“The Home Library Association” i Chicago och genomreste under ett par års tid Oregon och Washington, säljande boken “The Home Library of Useful Knowledge.” Han hade flera agenter under sig och möttes af en oerhörd framgång. Efter att under läsåret 1888-89 ha bevistat Willamette-universi-tetet i Salem, Oregon, och ha aflagt lärare-examen, återtog han sin verk-

samhet som bowagent. Han följdes af samma lycka och afyttrade svenska, norska och engelska familjebiblar till

flera tusen dollars värde. År 1891 af-lade han advokatexamen vid det ofvan-nämda universitetet. Samma år for han till Europa, stannade öfver en månad i England och ett halft år i de skandinaviska länderna, dels för nöjes skull, dels idkande studier i de stora biblioteken, der han uppsnokade allt, som hade af-seende på de skandinaviska amerikanernas historia. År 1892 återkom han till Seattle, sålde en del egendom, som han hade der, bland annat några hus och tomter samt aktier i en nationalbank, samt började omedelbart derefter samla material till ett historiskt verk. Han slog ned sina bopålar i Minneapo-lis, besökte hvarje af skandinaver be-folkadt county i Minnesota, Iowa och Wisconsin och utgaf år 1893 den första volymen af sitt stora verk “History of the Scandinavians and Successful Scan-dinavians in the United States,” innehållande sakrika uppsatser om skandinavernas karaktersdrag och historia, den skandinaviska invandringens historia, skandinaverna i Minnesota, förteckning öfver den skandinavisk-amerikanska literaturen, biografier öfver skandinaver i Minnesota etc. af Nelson sjelf, samt uppsatser om de olika kyrkornas historia etc. af andra författare. Under sommaren år 1897 trycktes det andra bandet, hvilket är egnadt åt skandinavernas i Iowa och Wisconsin historia och dessutom innehåller mycket annat, deribland en artikel af O. N. Nelson om förekomsten af brottslighet och svagsinthet hos landets skilda nationaliteter, en artikel, som kostat författaren mycket arbete och trägna studier af fängelse- och dårhusstatistiker etc. Han har gjort vår literatur en stor tjenst, genom att i sin bok inrymma en förteckning öfver alla svenska, norska och danska böcker och pamfletter, som innehållit något rörande vårt folks historia i Amerika, en statistik hvarpå Nelson nedlagt mycket arbete.Första och andra volymerna af detta arbete ha nu nyligen reviderats och in-bundits i ett band, hvilket utan tvifvel är den mest origínela och största historia, som någonsin utgifvits af någon skandinav i Amerika. Nelson gifte sig år 1894 med Miss Kristina Bolinder. som i flera afseenden varit honom be-hjelplig med detta arbete.

* * *

H. S. NELSON.

Den populäre unge Minneapolis-läka-re, som för närvarande är “coroner” i Hennepin county, föddes härstädes år 1864. Det hus, i hvilket han först såg dagens ljus, stod på ett par hundra fots afstånd från den tomt, som nu upptages af Guaranty Loan-byggnaden. Fadern var svensk och modern norska. Unge Nelson besökte den gamla Washington School, som nu fått vandra all verldens väg för att ge plats åt vårt nya rådhus. Han var blott tolf år, då han begynte att sörja för sitt eget uppehälle som tidningsförsäljare och skoputsare. Senare var han springpojke å det gamla National Hotel, hvarefter han i tre års tid gjorde tunnbindarearbete i Northwestern Flour Mill. Derpå inträdde han som biträde i Wm. P. Cadys klädesbutik å Washington avenue south och qvarstod der i sju år. Här sam-mansparade han penningar för förverkligandet af sin ungdomsdröm, ernåendet af en klassisk underbyggnad. Han inträdde vid universitetet och lemnade institutionen fyra år senare som promoverad medicine doktor. Dr. Nelson öppnade ofördröjligen praktik och lyckades snart vinna ansenlig popularitet. Han är en ifrig republikansk partiman. Åren 1897-98 var han biträdande “coroner” och valdes på hösten sistnämda år att bekläda sjelfva embetet som “coroner” i Hennepin county. Dr. Nelson tillträdde sin ansvarsfulla befattning den 1 :ste Januari 1899 och har alltsedan skött den på ett förtjenstfullt sätt.

VICTOR NILSSON.

Victor Nilsson, filosofie doktor, född den io:de Mars 1867 å den fadern tillhöriga bruksegendomen Östra Torp å Sveriges sydspets, stammar han på

DR. VICTOR NILSSON.

både fädernet och mödernet från uråldrig, besuten skånsk jetteslägt, ur hvil-ken flera utmärkta män framgått, exempelvis professor T. Hartelius, som är hans grandonkel. Fadern var åren 1870-1885 köpman i Göteborg, och Victor fick der en ovanligt vårdad uppfostran, började vid Reuterskiöldska privatskolan och fortsatt vid Högre Latinläroverket. Han var en flitig besökare af de föreläsningar, som höllos vid Göteborgs Högskola (på den tiden kallad Göteborgs Undervisningsfond). Ofta på resor, väckte konstsamlingarne i norra Europas hufvudstäder och hemstaden med dess talrika separatutställningar hans håg för skön konst. Han reste med familjen till Amerika år 1885 och var un-der de närmaste sex åren biträdande redaktör vid “Skaffaren” i St. Paul intill Maj 1886 och vid

‘‘Svenska Folkets Tidning” i Minneapolis intill December 1890, då han blef hufvudredaktör vid “Minnesota-Posten” i St. Paul. Då denna tidning bytte färg och egare af-gick han, hösten år 1891, och mottog omedelbart derpå uppdraget att grundlägga en afdelning af Minneapolis’ stadsbibliotek å östsidan, hvilken bibliotekariesyssla han alltjemt innehar. “Den nye bibliotekarien” åtog sig redigerandet af “Svensk Familj-Journal” i Minneapolis, men nedlade denna befattning hösten år 1894 för att blifva musikkritiker vid den på engelska redigerade tidningen “Progress.” Samtidigt inskrefs han som kandidat för filosofiska graden vid Minnesotas statsuniver-sitet, hvarest han tog “prillan” i germansk och romansk filologi och med afhandlingen “Loddfafnismal, en Eddie Study,” eröfrade filosofie doktorsgraden våren år 1897. Redan förut hade han på svenska utgifvit “Förenta Staternas Presidenter, populär historia i ord och bild,” som af Ernst Skarstedt erhållit omdömet att vara “en samling väl tecknade karaktärs- och lifsbilder.” Hans doktorsafhandling har blifvit hedrande omnämd af flere amerikanske, svenske och tyske vetenskapsmän. Dr. Nilsson har helt nyligen fullbordat en Sveriges historia på engelska, som i fjol utkom på C. F. Colliers förlag i New York. Detta arbete, om en 430 sidor, hvilket mottagits med ampla loford af pressen, blir det första i sitt slag i Amerika, liksom dess författare var den förste och hitintills ende, som vid amerikanskt universitet tagit doktorsgraden med nordiska språken och literaturen som hufvudämne. Dr. Nilsson är varmt intresserad i svensk sång, såväl som allt som häfdar sträfvandet efter kontinuitet i svensk kultur. En af sångföreningen Orphei stiftare, har han med ett par korta afbrott varit dess ordförande sedan år 1890 och är ordförande i de svenska föreningarnes centralförbund i Min-

neapolis. Han var finanssekreterare i det skandinaviska och senare i det svenska sångarförbundet i Amerika och medlem af de exekutiva komiteerna för sångarfesten i Minneapolis år 1891 och sångarfärden till Sverige år 1897. I den senare deltog han som medlem af Svenska Glee Klubben i Chicago och som korrespondent för “Minneapolis Times” och “Svenska Amerikanaren.” Som sångarskarans officiele talman framförde han svensk-amerikanernas helsning till fosterjorden vid festerna i Göteborg, Lund, Linköping och Stockholm. Senare företog han en vidsträckt resa genom Norrland, Norge, Danmark Tyskland, Belgien, Frankrike och England. På anmodan har han hållit literära föredrag i flertalet skandinaviska föreningar i Minneapolis samt i Philo-logical Association of the University of Minnesota, i hvilket sistnämda lärda sällskap han numera är styrelsemedlem. Som festtalare har han anlitats vid de svenska sångarfesterna och för aftäc-kandet af en Bellmansbyst i Chicago, fester i Chicago och St. Paul till firande af konung Oscars regeringsjubileer med flera tillfällen. I Östern som Ve-stern har han gjort sig känd som en flink impromptu talare och i Minneapolis som en god amatörskådespelare. Dr. Nilsson anses som en af våra förnämsta, om ej den allra förnämste konst- och literaturgranskare bland skandinaverna i Amerika. Han har skrifvit en hel del konst- och literaturkritik och kulturhistoriska uppsatser i “The North,” “Progress,” “Minneapolis Times,” “Valkyrian,” “Northland Magazine,” och har sett åtskilligt deraf återgifvet i Sveriges tidningar. Med "en mängd framstående författare och konstnärer i de nordiska landen har han sedan en följd af år stått i personlig eller skriftlig beröring. Sitt omdöme om hans literära förtjenster har Jacob Bonggren sammanfattat sålunda: “Dr. Nilsson har som literaturgranskare visat hvad han förmår, både i fråga om granskning och literära kåserier. Hansreseskildringar utmärka sig för elegans och spiritualitet. Som fin uppfattare af musik och sång söker Dr. Nilsson sin like; musiken och sången insöpos af honom, så att säga, med modersmjölken. I novelettform kan Nilsson på ett lätt, behagligt sätt framställa fantasi-och verklighetsbilder, och vi hoppas, att han snart måtte framträda för allmänheten med en volym, full af sådana originalstycken, tecknade på det för Nilsson kännetecknande, på samma gång högsensitiva och läckra maneret.” Dr. Nilsson har moder och två systrar i lifvet, de senare begge sångerskor. Miss Emma Nilsson gjorde sin operadebut i Berlin år 1884 och har sedan sin hitkomst utöfvat stort inflytande på musiklifvet i tvillingstäderna som konsertsångerska, musiklärarinna och scenisk instruktris. Hennes främsta elev är systern, Mrs. Bertha Nilsson-Best, en framstående medlem af Boston Lvric Opera Company.

* ^

J. A. NORLING.

John Anthonius Norling löddes den 22:dre Juli 1869 i Stora Tuna församling af Kopparbergs län i Dalarne. Han

arbetade vid Domn-arfvets sågverk tills han var 17 år och reste till Amerika den 24:de Mars 1887. Vår musikaliske dalmas uppehöll sig först i Pennsylvania en fem års tid med grufarbete och kom så till Minnesota, hvarest han de första två åren arbetade i qvarnstadens sågverk. Men så slog Norling igenom som solo-kornettist och beslöt egna resten af sina dagar uteslutande åt musiken. Han hade börjat studera musik då han var blott 14 år gammal och i Minneapolis blef hans talang snart uppmärksammad. Norling anses med skäl som en af Nord-vesterns skickligaste kornettister. Han ingick i Svea Band och har i sju års tid varit en stödjepelare för denna präktiga organisation, jemväl mycket omtyckt inom den svenska förenings-

verlden ej blott för sin utmärkta kornett, men också för sitt blida, fasta och vederhäftiga väsen. När Svea Band åtföljde sångföreningen “Orpheus” till verldsutställningen i Chicago, stod det under herr Norlings musikaliska ledning och inlade stor förtjenst med

J. A. NORLING.

sin goda musik under den veckas tid uppehållet vid den svenska sångarfesten och verldsmötet varade. Norling har innehaft flera fördelaktiga engagement såsom i det berömda Iowa State Band och i den tyska Schubert orkestern i Minneapolis, i hvilken sistnämda han i tre års tid tjenstgiorde som solo-kornettist. För närvarande spelar Norling i en af St. Pauls fashionabla teatrar. Norling ingick för sju år sedan ett äktenskap, som välsignats med två pojkar och en flicka.PROF. O. W. OESTLUND.

Professor Oscar W. Oestlund, entomolog vid "The Natural History Survey of Minnesota” och instruktör i biologiska afdelningen vid statsuniversite-tet, föddes i Attica, Indiana, den 27:de

Prof, O. \Y. Oestlund

September 1857. Föräldrarne hade invandrat från Östergötland år 1851. Tjugutvå år gammal tog Oestlund sin studentexamen vid Augustana College, Rock Island, Illinois, år 1879. Efter fortsatta studier aflade han sin filosofie magistersexamen vid samma läroverk år 1887. År 1885 utnämdes han till entomolog och ammanuens vid Minnesotas geologiska och naturhistoriska under-sökningsbyrå. Då dennas arbeten förflyttades till statsuniversitetet att förenas med den biologiska afdelningen derstädes, vardt Oestlund utnämd till docent eller instruktör i sagda afdel-ning. Han är medlem af Davenport Academy of Sciences och Minnesota Academy of Science. Han har offentliggjort flera uppsatser i entomologiska ämnen i undersökningsbyråns rapporter och i skilda tidskrifter. Ehuru född amerikan är denne naturforskare i flera afseenden typiskt svensk, ehuru ej till utseendet. Lugn, tillbakadragen och anspråkslös, har han genom sitt vederhäftiga vetenskapliga arbete och sin redbara karakter vunnit sina kamraters och lärjungars aktning. Det har med skäl blifvit anmärkt, att bland de skandinaver som slå sig på studier vid våra —27

universiteter norrmännen vanligen excellera som lagkarlar och språkmän. under det svenskarne företrädesvis vinna utmärkelse som de exakta vetenskapernas, i all synnerhet naturvetenskapernas ämnesvenner. Äfven i detta af-seende är professor Oestlund typiskt svensk, i det han valt till sitt fack naturvetenskaperna, hvilka bland sina fäder och grundläggare räkna svenskarne Rudbeck, Linnee, Swedenborg, Scheele. Bergman, Wargentin, Berzelius, Ret-zius, Nilsson, Fries, Agardh, Loven. Ångström, Edlund och Nordenskiöld, en större och mera bländande falang af vetenskapliga storheter än hvad månget äldre och större kulturland än Sverige kan skryta med.

ANDERS OLSON.

Anders Olson, son till en jordbrukare, föddes den u:te Juni 1857 strax utanför Östersund, Jemtland. Hans

A. OLcON.

skoltid var kort, ty redan vid 11 års ålder gick han i skräddarelära och fortsatte i detta yrke under hela sin vistelse i Sverige. Först vid 25 års ålder begaf han sig ut på vandring. Med ett frisktmod och medveten om sin duglighet, beslöt han att resa till Amerika för att göra sin konst fruktbärande på större fält. Han anlände till Anoka, Minnesota, i Maj 1882. Här stannade han i två år. Begaf sig sedan till St. Paul, till Eau Claire, Wisconsin, med

flera andra platser, och kom sedan tillbaka till Anoka igen. På nyåret år 1885 anlände

Andrew till Minneapolis, alla skandinaviska skräddares forna Mecka, ty på få platser torde våra landsmän ha varit så talrikt representerade inom skräd-dare-skrået som i Minneapolis, der flertalet af de äldre yrkesmännen förvärf-vat sig betydlig förmögenhet. Här började Olson skrädderiaffär för egen räkning och gjorde sig snart känd och populär, ty alldenstund han förvärfvat

sig sin duglighet från tidiga barnaåren, visade det sig snart att han inom sitt fack var en verklig konstnär.

Berger (bildhuggaren) kan formera Ett vackert par af gips och sten,

Men Olson, han kan mera,

Ty han gör folk af—

Ja, af hvem som helst! Olson är aktiv medlem af Odd Fellows-orden.

Han har tillhört "Svenska Gardet" som fanjunkare, samt "Battery B" från dess början, först som sergeant och sedan som underlöjtnant. Vid "Battery B" stannade han endast fyra och ett halft år, ty hans affär hade tilltagit i så stor proportion, att han ej längre kunde uppoffra någon tid åt militärlifvet. Mr. Olson har nu nyligen förlagt sin affär i hjertat af staden, der han i andra vå-

A. OLSONS BOSTAD, 2635 LYNDALE AVENUE NORTH.ningen å No. 235 Nicollet avenue inreclt åt sig ett snyggt och trefligt établissement. Olson gifte sig den 3:dje Juni

1888 med en Jemtlandsflicka, Miss Lydia Lindell, och har trenne barn. Under sina bråda dagar har han trocklat ihop åt sig ett nätt och trefligt hem å No. 2635 Lyndale avenue north. Olson är till sitt sätt vänlig och förekommande. Han önskar se menniskorna lefva i endrägt, men vill ej att de för alltid skola lefva i en drägt. Sjelf säger Olson:

"Som man är klädd, så blir man hädd," Och den der vill bemötas Som gentleman bör af en skrädd-Dare ordentligt skötas.

Man kan väl ej beskyllas för Att "skära till i växten,"

När det påståendet man gör,

Men—vidare i texten!

Vi "taga mått" och steg, you see.

Till mensklighetens bästa:

Och för det "passande" stå vi I teten för vår nästa.

Och vore det ej för vårt skrå.

Det skulle kunnat hända Med fikonlöf ni då fått gå,

Allt intill verldens ända.

Men som nu är: så är det bäst Och hör till goda tonen Att hafva byxor, rock och väst Af senaste fasonen.

Behöfs en ny kostym, så vet Och andra det berätta:

Det är vår specialitet

Att stå till tjenst med detta.

Hos oss, der kan ni vara trygg Att få en "suit" som duger,

E11 välgjord, billig, stark och snygg; Och man för er ej ljuger Om tiden när den färdig fås.

Ni får den prompt på dagen.

Ej hvarje skräddare, gunås,

Har i sig dessa tagen.

C. A. OLSON.

När han har fått

Ta' sina mått

Ni edra steg kan taga;

Bär det på sned,

Vet han besked Att det till rätta laga,

hvadan han också torde vara berättigad till en plats i vårt tafvelgalleri. Carl Anders Olson föddes i Lanryd socken, Linköpings län, Östergötland, den i9:de

Juni 1859, der han vid sidan af fadern uppfostrades på skomakarebänken. Vid 13 års ålder for han öfver till Amerika och det så fort som om spannremmen hade varit efter honom. Här uppsökte han sin faster i Penn Yan, New York, som höll honom fyra år i skola, nvaref-

C. A. OLSON

efter lian begaf sig till Center City, Minnesota. Efter att derstädes hafva knogat ihärdigt som biträde hos far-mare i tre års tid, begaf han sig till Taylors Falls, Wisconsin, der vi åter finna honom på skomakarebänken. År 1882 reste han till Minneapolis och tog anställning som förman hos skohandelsfirman Anderson & Lundquist. Efter att ha stannat der ett par års tid tog han anställning hos vår på den tiden välkände skohandlare, Ernest Dean. Hösten år 1891 började han egen affär och öppnade skohandel på östsidan. I sin butik, 421 Central avenue. är han nu försedd med ett utsökt $8,ooo-lager af skodon och drifver dessutom egen skomakareverkstad, der dugliga arbetare äro ständigt sysselsatta. Som vi förut omnämt hade Olson erhållit endast fyraårs skolunderbyggnad; men, såsom varande medlem af det vällofliga skomakareyrket, anser Olson att han har "läst" nog. Likt många andra af Minneapolis' framgångsrika Olsöner har han genom träget arbete på jemförelse-vis kort tid förvärfvat sig "plenty" af pluringar, ett eget hem, en egen liten gumma samt tre välartade barn. Här ser man huru flitiga händer kunna ställa en person på goda fötter.

Att stå på goda fötter är En önskan hos en hvar,

Den önskan kan bli uppfylld här I dag och alla dar,

Och det för mycket billigt pris,

Om man tar hänsyn till

(Som man bör göra, är man vis)

Båd' qvalitee och "bill."

En hederlig skomakar,' han

Gör starka skor åt dig

Och pliggar på så fort han kan,

Men icke "skor han sig,"

Ty väl han vet och kan det se Att beck blott icke drar;

Ett hederligt bemötande En bättre dragning har.

Om prisas skall den "goda gång," Som Olsons skodon ha,

Så tarfvas nog en bättre sång,

Som icke “haltar,” ja—

Ty aldrig har man haltat än,

Ej heller skoskaf fått Af sådant fabrikat, min viin.

Som från hans “shop” utgått.

Var god gå dit, O fagra mö;

Sätt fram er nätta fot!

Och ni, som håller på att dö Af liktorn—der fins bot!

För unga, gamla, stora, små,

För barn och far och mor,

För hvar och en som går “på två” Han står till tjenst med skor.

* * *

C. 0. A. OLSON.

Carl Oscar Alexius Olson—lagkarl och statslegislator—föddes i Long socken, i närheten af Håkanstorp station, Vestergötland, Sverige, den 5:te April

1872. Då han var två månader gammal, dog hans fader och våren år 1874 emigrerade han med sin moder till Förenta Staterna och kom direkt till Minneapolis, der hans moder sedermera gifte sig med John Swenson. Det var således ej lång tid som Alexius fick andas Ve-

stergyllens luft, ty pysen var endast två och ett halft år gammal, då han vinkade farväl åt den kalla knallebygden och for, inbäddad i varma och liem-väfda schalar, till Amerika, der han höll på att skrämma ihjel alla tullsnokarne i Castle Garden, då de ville se efter livad mor hade i schalen. Som liten pojke arbetade han mellan skoltimmar-

C. O. A. OLSON.

ne som biträde i nordsidans butiker samt kolporterade tidtals de dagliga tidningarne. Han genomgick stadens allmänna skolor och utexaminerades från nordsidans högskola i Juni månad

1891, då han erhöll ett pris af $50, som erbjöds af German-American Bank, för hållandet af den bästa examens-oratio-nen. Hösten samma år inskrefs han i matematisk-naturvetenskapliga sektionen af den filosofiska fakulteten i Minnesota statsuniversitet, och graduerade i Juni 1895 med graden Bachelor of Science. På hösten år 1894 inskrefs han i den juridiska fakulteten och erhöll på promotionsdagen i Juni 1896 graden Bachelor of Laws och samma år diplomfrån statens högsta domstol, berättigande honom att praktisera vid alla statens domstolar. Han öppnade genast eget kontor i Temple Court, Min-neapolis, och har sedan dess verkat inom det praktiskt-juridiska området. Han fortsatte det oaktadt sina juridiska studier och erhöll år 1897 graden Master of Laws. Vid universitetet var han mycket intresserad i militären, tjenst-gjorde som kadett-major vid kadett-bataljonen och var rekommenderad till general-adjutanten för militärtjenst i händelse regeringen skulle önska att organisera trupper. Han var också redaktör för studentkårens tidning “The Ariel.”

Under sommaren år 1892 företog han en resa i Sverige, Norge, Danmark, England och Tyskland. År 1893 var han anstäld vid verldsutställningen i Chicago. I religiöst hänseende tillhör han den lutherska kyrkan. Han hyser stort intresse för allt hvad svenskt heter, och såsom sekreterare för John Ericsson Memorial Association verkar han flitigt för resandet af ett monument öfver den store svensk-amerikanen, Monitorens uppfinnare. Under de sista fem åren har han tjenstgjort som president för “The North Side High School Alumni Association.” Å det politiska området har han alltid tillhört det republikanska partiet, och erhöll sommaren år 1898 enhälligt nominationen som dess kandidat för medlem af statslegis-laturen, i hvilken han år 1899 tjenst-gjorde som medlem i representanthuset från fyratiofjerde distriktet.

* * *

N. P. OLSON.

Nels P. Olson är född i Chri-stianstads län i Skåne den 23:dje Februari 1854 och kom till Amerika i Augusti 1864. Med fadern, Paul O. Olson, flyttade han till ett nybygge i Harvey, Meeker county, Minnesota, hvarest den först-nämde alltsedan qvarbott. Ynglingen tillbragte sin tid hos fadern på farmer:

intill år 1874, oafsedt korta mellanrum för skolgång, men ändtligen fick han tillfredsställa sitt behof af en mera omfattande boklig bildning.. Hans försök till inträde vid statsuniversitetet strandade på hans bristfälliga förstudier, hvarför han vände sig till Keokuk Classical Institute i Iowa utan andra

N. P. OLSON.

resurser än sitt hufvud och sina kroppskrafter. Två års trägna studier dernere gjorde honom färdig till inträde vid vårt statsuniversitet. Olson afslutade emellertid ej sin kurs, ty dels var han i trängande omständigheter, dels kände han hågen och förmågan att försörja sig med pennan ha mognat inom honom. Snart finna vi honom som lokal reporter och sättärlärling vid “Litchfield News-Ledger.” Två månader senare erhöll han anbud att taga fatt om en ny tidning, som skulle utgifvas i opposition till den, vid hvilken han var anstäld. Plan antog emellertid ett annat anbud att taga ledningen af “Hutchinson Enterprise,” utgifven i Hutchinson,Minnesota, och köpte kort derpå tidningen, den han fortfor att redigera till år 1879, då sjuklighet tvang honom att draga sig tillbaka från sin verksamhet för att kämpa mot döden. Det var under tiden för sin förbindelse med “Hutchinson Enterprise,” som han startade och utgaf den första svenska tidningen i Amerika af radikal religiös tendens, “Upplysningens Tidehvarf,” hvilken väckte stort uppseende och många olika meningar på sin tid. Olson lyckades emellertid återvinna sin helsa och flyttade till Minneapolis år 1880 med sin unga hustru, Fredrika Pfaff, af tysk börd, med hvilken han ingått äktenskap två år förut. Som han ej rönte någon framgång härstädes flyttade han till Grove City, Meeker county, hvarest han grundläde “Meeker County Tribune,” hvilken tidning han i fem år utgaf och redigerade, mesta tiden också tjenst-görande som postmästare och platsdomare. Han återvände till Minneapolis år 1886, hvarest han blef biträdande redaktör af “The North.” då öfverste Mattson startade denna tidning, och qvarstod som sådan under större delen af hennes lifstid. I tre års tid var han förbunden med “Daily Penny Press” härstädes, först i egenskap af reporter, derpå som lokalredaktör och slutligen som hufvudredaktör. Då “Penny Press” gjorde bankrutt, hvarvid Olson drabbades af kännbar ekonomisk förlust, etablerade han “Minneapolis Democrat,” hvilken han ännu eger och kontrollerar. Som ersättning för de tjen-ster, hans tidning gjorde guvernör Lind under valkampanjen år 1898, blef Olson utnämd till biträdande kommissarie vid statens arbetsbyrå, hvilken plats hans qvalifikationer och erfarenhet göra honom särdeles lämplig att fylla.

* * *

S. E. OLSON.

Den teckning som ni hiir bredvid ser,

En bild af palatsets chef dig ger,

Och Sea ver E. Olson iir hans namn,

Som förts kring verlden i ryktets famn. Bland stadens handlande ta’r han plats

I främsta ledet för sitt palats—

Ett slikt palats som “The Big Store” är Uti Nordvestern ej tinnas lär.

Den framgång “Stora Butiken” haft, Bevisar stor energi och kraft Hos den person, som i spetsen stått Och genom strider till seger gått.

Det städse varit hans hederssak Att söka efter publikens sman-När den han fann på sitt egna vis Han tillvann sig sjelf publikens pris.

Seaver Elbert Olson är född i Ring-sager, nära Hamar, Norge, den 2:dre Februari 1846, der han i tolf år knaprade på knäckebröd och inandades lifsluft från de norska fjellen.

Sin barndom tillbragte han dels i skolan, dels med att hjelpa fadren, som var snickare, i dennes yrke. Plan tillväxte så i visdom och förstånd, att han redan vid tio års ålder blef skolmästare och hade sin egen lilla skola. År 1858 utvandrade han med föräldrarne till Amerika; familjen slog sig ned på en farm i närheten af La Crosse, Wisconsin. Den lille Seaver arbetade med på farmen i ett års tid, hvarefter han fick anställning i en butik i La Crosse, der han qvarblef i närmare två år. Derefter begaf han sig vid fjorton års ålder till Beloit, Wisconsin, för att utan penningar eller vänner fullborda sin uppfostran. Genom hårdt arbete kunde han äfven uppehålla sig nio månader vid den förberedande afdelningen af Beloit College och var denna all den bokliga uppfostran han erhållit här i landet. Han hade närt en innerlig önskan att erhålla en akademisk uppfostran, men allden-stund hans föräldrar icke hade råd att bistå honom dermed, så beslutade den unge Seaver likväl att hans yngre broder skulle erhålla den uppfostran, som han sjelf ej fick tillfälle att åtnjuta. Det är till Olsons heder att säga, att dessa hans ungdoms ideer blefvo genomförda i hans senare lif. Han tog sin broder från farmen och förság honom i tio års tid med medel till att fullborda sina studier, både i detta landet och i Europa, så att han försattes i den hedrande befattning han sedermera erhöll som president vid South Dakota State Uni-versity. Detta vänskapsdrag, som Sea-ver visade en yngre broder, måste räknas som den ädlaste juvelen i hans äre-krona. Det var denne hans förhoppningsfulle broder, som sedermera för lorade lifvet i den ödesdigra Tribune-branden år 1889.

Enär Seaver Olson saknade medel att fortsätta sina studier tog han anställning i en butik i Cambridge, Wisconsin, der han qvarblef i tre år, hvarpå han återvände till La Crosse och fick plats hos sin förre principal, hos hvilken han var “förste man” till år 1867. Då öppnade han, ännu ej fullt 20 år gammal, egen affär i Rushford, Minnesota, men tjugu dagar efter affärens öppnande nedbrann butiken jemte lagret. Nu stod han ickc blott på bar backe utan var äfven betydligt i skuld.

Men sitt norska mod hade han ej förlorat. Omedelbart började han att åter-uppbygga sin lokal, och han hade snart en ny butik, vida bättre än den gamla. År 1870 sålde han ut och gick i kompaniskap med sin förre principal i La Crosse. Tre år senare grundläde han en grosfirman Olson, Smith &

Co., i La Crosse, hvilken firma dock två år derefter upplöstes. Olson fortsatte likväl med en gros-affären till år 1878, då han flyttade till Minneapolis och associerade sig med N. B. Harwood; men firman gjorde konkurs år 1880, och Olson var ännu en gång utblottad. Han förlorade likväl icke modet utan började på nytt tillsammans med M. D. Ingram och gjorde åter goda affärer. Tre år derefter ändrades firman till S. E. Olson & Co. Han är nu egare af “Den Stora Butiken,” en af de största handelshusen i

Vestern och det största skandinaviska handelsetablissement i Amerika.

Olson, som ännu är i sina bästa år, har under sin skiftesrika bana visat, hvarthän man kan komma genom arbetsamhet, ärlighet och ett aldrig svig-tande mod.

Ar 1889 trädde Olson i äktenskap med Miss Ida Hawley af Minneapolis.

Under tio års tid har general Olson tjenstgjort å guvernörens stab.

I allting som rört Minneapolis’ välfärd har Olson städse tagit ett aktivt intresse samt visat den största liberalitet.

För det allmännas bästa är han alltid villig att uppoffra tid samt stå till tj enst med goda råd.

Olson kan med skäl vara stolt öfver sin karrier, liksom skandinaverna i Minneapolis kunna vara stolta öfver att i sina leder räkna en sådan man som Seaver E. Olson.

' ff

S. E. OLSON.J. E OSBORN.

Bland våra landsmän i Minneapolis intager kapten Osborn en intressant ställning, enär han är en verklig svenskamerikansk “pioneer.” Det är just 50 år sedan han ankom till Amerika, en

liten sexårig pilt, tillsammans med sina föräldrar och syskon. Det var år 1849, samma år som guldfebern grasserade i Amerika, och så många, till och med nykomna svenskar, drogo ut till Cali-fornia för att söka efter den ädla metallen. Resan ifrån Sverige till New York skedde med segelfartyg och tog tio veckors tid. Den lille blifvande krigaren måtte ha varit en käck gosse, ty det berättas om honom att han under resan på hafvet en vacker dag, till sina föräldrars stora fasa, men till besättningens lika stora nöje, klättrade uppför “riggingen” ända till första mastkorgen. Så stor var sjökaptenens förtjusning öfver pojkbragden att han skänkte den lille emigranten, vid framkomsten till New York, en hel beklädnad. På vägen vesterut kom den äfven-tyrligc gossen nära att plötsligen sluta

sina lefnadsdagar genom drunkning i Erie-kanalen. Farleden vesterut var då med ångbåt från New York till Albany, derifrån på kanalbåt till Buffalo och så sedan med ångbåt till Chicago. På färden emellan Albany och Buffalo skulle lille Joseph en dag hoppa i land, men i stället bar det af ner i kanalen. Hade ej vänliga och starka armar hasteligen dragit honom upp, så hade den ystre gossen måst gräsligen sluta sina äfventyrs dagar. Han fiskades dock upp för att genomlefva många äfventyr sedan den dagen, deribland fyra och ett halft års krigstjenst i Unions-armeen.

Kapten Osborn har icke lyckats samla några jordiska egodelar, dertill har han varit alltför hjelpsam mot andra, men kom ändå ’en gång nära att blifva en rik arftagare. Hans fader, den välkände och allmänt högaktade professor L. P. Esbjörn, hade nemligen vid sin ankomst till Chicago en stark böjelse att uppköpa en tio acres landbit, som erbjöds honom för $250. Chicago var då ej mycket mer än en liten by och den omnämda landbiten var belägen ej långt från verldsstadens nuvarande centrum. En mycket klok landsman afrådde honom dock på det allvarligaste från ett sådant äfventyrligt förfarande. Den lärde teologen tänkte, att den råd lyder är vis, reste längre vester till Andover, Illinois, der han lefde upp sin lilla kassa under ett sträfsamt arbete med att grundlägga kyrklig ordning bland sina invandrande landsmän. Och så blef Joseph med sina syskon arflös. Den ömme fadern sökte dock efter bästa förmåga att delgifva sina barn en uppfostran, fastän läroverk ute på Illinois’ prärier voro få på den tiden. Den blifvande kaptenen skickades derför vid tio års ålder till ett läroverk, “The Capital University,” i Columbus, Ohio, der han under en kort tid fick inhemta de första grunderna till en allmän bildning. Den allmänt älskade Dr. E. Norelius var då en ung teologie student vid samma läroverk och hade ett vaksamt öga öfver skolpilten, som gaf teologen åt-skilligt besvär. Med tom kassa, men temligen goda betyg, fick skolpilten resa tillbaka till hemmet i Illinois efter ett par terminers skolgång. Kort der-efter började Osborns verksamhet som svensk-amerikansk tidningsman. Alla barn i början; och han började som lärling på “Hemlandets” tryckeri i Gales-burg, Illinois, och fortsatte med tryckeriarbete under hela sin ungdom, med undantag af ett år, som användes vid Illinois State University i Springfield, Illinois. Då inbördeskriget bröt ut, inmönstrade han som en 18-årig yngling som simpel soldat i Stolbrands batteri G, Andra Illinois Artilleri-regemente. År 1864 i Januari befordrades han, efter examen inför en militär kommission i Memphis, Tennessee, till sekundlöjtnant och beordrades till Fourth Regiment U. S. Heavy Artillery, Colored, som gjorde garnisonstjenst i Columbus, Kentucky. Här befordrades löjtnant Osborn till “Chief of the U. S. Ord-nance Bureau” i Columbus, Kentucky, och placerades på general Ords stab. Efter åtta månaders tjenst i denna befattning, hvilken var en mycket ansvarsfull post för en så ung officer (värdet af de krigsförråd löjtnant Osborn här stod ansvarig för till den allmänna regeringen uppgick till öfver $1,000,000), blef han öfverflyttad till kommissariatet och utnämd till “Post Commissary” i Columbus, Kentucky, en annan dryg post, som medförde stort pekuniärt ansvar till regeringen. Då kriget upphörde och de flesta trupperna hemförlof-vades, blef Osborn aflöst från denna post och utnämdes till “Provost Mar-shal of the Freedmens Bureau,” från hvilken post han beordrades tillbaka till sitt regemente och blef kommendant för sitt kompani. Han utmönstrades i Little Rock, Arkansas, i Februari 1866.

Sedan krigets slut har kapten Osborn haft många olika befattningar; varit tid-ningsutgifvare i många år. Kom som sådan till Minnesota år 1883 och blef genast engagerad som general manager för tidningen “Skaffaren” i St. Paul.

Han är väl känd öfver hela Minnesota som en politisk talare. Han har tjenat staten som assisterande

statssekreterare och assisterande “public examiner” i många år. Kapten Osborn, som hela sitt lif varit en ifrig republikan bröt med partiet år 1896 och blef en lika ifrig för-fäktare för John Linds guvernörskandi-datur, och blef af honom utnämd till clerk i State Weighmaster’s Office i Minneapolis, hvilken ringa post han ännu bekläder. Särdeles vänfast till sin karakter och hjelpsam mot alla, åtnjuter han en stor vänkrets, men är dock högst afhållen af sin familj, der han, en grånad veteran, bäst trifves, omringad af en trogen maka och sju barn, en del af dem rikt begåfvade på musikens och intelligensens område.

* * *

G. A. PETRI.

Gustaf Axel Petri, advokat, föddes i Rockford, Illinois, den 2i:ste Septem-

G. A. PETRI.

ber 1863. Föräldrarne ankommo från Småland, Sverige, år 1852. De bosattesig först i Chicago, men flyttade till Rockford sommaren år 1854. Gustaf A. Petri ådagalade tidigt både lust och förmåga till studier. Fastän han tidigt måste ut i verlden för att förtjena sitt uppehälle, sysselsatte han sig dock vid mellanstunder med att på egen hand studera. Sparpenningar satte honom i stånd till att börja studier vid Gustavus Adolphus College i St. Peter, men han inträdde senare uti Minnesota statsuni-versitet i Minneapolis. Der aflade han år 1890 mogenhetsexamen och tre år senare, vid samma universitet, tog han graden vid den juridiska afdelningen. År 1893 inträdde han i äktenskap med Miss Ida M. Peterson från Grove City, Minnesota. Bosatt i Minneapolis uti eget trefligt hem, No. 1713 West Thirty-first street, har han genom en alltid växande praktik vunnit erkännande af att vara en samvetsgrann och pålitlig advokat och framgångsrik sakförare. Han tager ett lifligt intresse i allmänna värf och kämpar för det sanna och goda i stat och kyrka. Han är medlem af den lutherska kyrkan och i staten en ifrig försvarare af det republikanska partiets principer.

* * *

ADOLPH PETERSON.

Adolph Peterson föddes bland Verm-lands höga berg och djupa dalar år 1852. Tidigt som gosse lemnade han föräldrahemmet och arbetade sig sjelf fram tills vid 21 års ålder, då han reste till Stockholm och lärde sig der snickareyrket som byggnadssnickare. År

1877 reste Peterson till Kristiania, Norge, och fortsatte der i sitt yrke tills efter branden på Horten. Han reste då dit, uppgjorde kontrakter samt uppförde flera byggnader. År 1880 begaf han sig till Yankee-land och stannade först i Red Wing, Minnesota, som vermlän-dingar i allmänhet göra. Sedan fortsattes resan till Minneapolis, der han arbetade i sitt gamla yrke tills år 1891, då Northwestern Mantel Company organiserades. Efter att ha arbetat i detta

bolag i två år, utnämdes han af Sheriff Ege till “deputy sheriff’’ och bibehöll

A. PETERSON.

samma syssla äfven under Sheriff Holmbergs administration. Under denna tid hade han dock sin andel i Northwestern Mantel Company, af hvilket bolag han var och fortfarande är vice president.

* * *

C. E. PETERSON.

Carl Edward Peterson, romanhjelten, föddes i Wadstena den I9:de December 1859. Efter att hafva erhållit en helt vanlig skolunderbyggnad, började han redan i tidigare år att i olika kapaci-teter arbeta inom tidningsverlden. Vadstena historiska minnen tycktes icke utöfva något inflytande i favör af hans svenska patriotism, ty vid 20 års ålder längtade han att komma till “the land of the free and the horne of the bravc.” Han anlände till Amerika år 1879. Styrde kosan direkt till Pennsylvania, der han en tid garfvade hudar. Här var det troligen som han ocksåberedde sitt eget skinn, ty för att kunna beträda den journalistiska banan i Amerika, måste man hafva en

hud så tjock och ogenomtränglig som den på

han hunnit förvärfva sig så pass kunskaper i sina nya ämnen att han kunde mottaga anställning som stenograf hos firman Drischel & Smith, en kommis-sionsfirma i den gamla “Market Stand” i Minneapolis.

Påföljande år befordrades han till en mera hedrande och ansvarsfull syssla, nemligen som “clerk” i Hennepin coun-tys registrators kontor under John F. Peterson, dess då nyvalde chef. Å sagda departement har vår unge landsman sedan dess alltjemt qvarblifvit; genom sin energi, pligttrogenhet och tillmötesgående har han arbetat sig upp till

C. E. PETERSON.

en rhinoceros. Ar 1881 flyttade han till St. Paul, Minn., och har sedan den tiden stått i förbindelse med olika svenska tidningar i staten. Peterson bosatte sig i Minneapolis år 1883. Som tidningsman uppmärksammades han först efter det han år 1888 blef egare af “Svenska Roman-Bladet.” Peterson inträdde i äktenskap år 1882 med Miss Christine Olson och har fem barn.

* * -X-

F. J. PETERSON.

Frank Johannes Peterson föddes i Minneapolis den i6:de Januari 1870. Hans fader är den välkände gamle sett-laren Charles Peterson.

Efter att hafva åtnjutit undervisning i stadens allmänna skolor till sitt sextonde år, genomgick han en kurs i ste-nografi och “typewriting.” På den ovanligt korta tiden af sex veckor hade

F. J. PETERSON.

platsen näst efter chefen med namn, heder och värdighet af “deputy register of deeds.” Mr. Peterson ingick år 1894 i äktenskap med Miss Jennie Goddard och nämnes pappa af en fyraårig dotter. * * *

J. A. PETERSON.

James Aslak Peterson, ex-county attorney af Hennepin county, är född af norska föräldrar nära byn Alderly, Dodge county, Wisconsin, den i8:de Januari 1859. Under det han i sina yngre år bevistade landtskolan,uppstod hos honom begäret att erhålla en högre uppfostran, och ehuru hans föräldrar voro oförmögna att förse honom med medel dertill, hesiterade han icke att på egen hand förvärfva sig högre studier.

Han ingick slutligen i statsuniver-sitetet i Wisconsin, och genom att gifva undervisning förtjenade han penningar nog för att bestrida utgifterna för sin egen uppfostran. Peterson tog graden

J. A. PETERSON.

vid Wisconsins universitet år 1884 och erhöll sitt juridiska diplom år 1887.

Den i8:de Augusti samma år anlände han till Minneapolis och tillvann sig med ens en framstående plats inom stadens advokatkår. Att det var godt gry i den unge sakföraren, insågo alla, och det dröjde icke länge innan han var allmänt ansedd som den mest lofvande och förhoppningsfulle af de yngre advokaterna. Sin förmåga såsom brott-målsadvokat fick han särskildt tillfälle att uppöfva, då han år 1893 utsågs till assisterande County Attorney under Frank M. Nye, ordinarie innehafvare af embetet. Under de år han beklädde denna syssla deltog han i eller ledde

sjelf en mängd vigtiga rättegångar, och genom hans försorg blefvo många af våra värsta brottslingar befordrade till laga straff. Hvar och en ansåg derföre med rätta, att när Nyes termin var ute ingen kunde vara närmare att intaga platsen som ordinarie county attorney än Peterson, och blef han följaktligen nominerad och vald dertill hösten år

1896.

Trots Peterson under sin första termin såsom ordinarie ådagalade en säll-spord duglighet, blef han likväl å konventionen år 1898 genom politiskt bedrägeri beröfvad nomination för en andra termin, till hvilken han visat sig fullkomligt berättigad.

Sedan denna tid har han tillsammans med Robert S. Kolliner alltjemt egnat sig åt sin lagpraktik, under firma Peterson & Kolliner.

Peterson är en stark republikanare och en kraftig vältalare. Han ‘‘stum-pade” Wisconsin för Blaine år 1884 samt Minnesota för Harrison år 1892.

Mr. Peterson gifte sig i Perry, Dane county, Wisconsin, den i9:de November

1889 med Marie Emelie Dahle. Mrs. Peterson studerade också vid statsuni-versitetet i Wisconsin och i samma klass, af hvilken Mr. Peterson var medlem, och tog der graden “Bachelor of Letters.”

Hennes broder, Herman Dahle, blef vald till kongressman från Dane county distriktet i Wisconsin hösten år 1898.

* * *

J. F. PETERSON.

John F. Peterson är en af de många som under en omvexlande bana studerat lifvet i alla dess mångfaldiga skiftningar af ondt och godt, framgång och vedermödor. Peterson föddes i Borås den 5 :te April 1848. Vid sexton års ålder kom han till Amerika (1864). Bosatte sig först i Mantorville, Dodge county, Minnesota, hvarest han arbetade hos en farmare. Erhöll sedermera anställning i en jernkramhande?, der han qvarstannade i tre års tid. Resteår 1867 till Red Wing och biträdde i diversehandel under ett år. Efter att ha sammansparat lite penningar reste han till Rockford, Illinois, för att genomgå en kurs vid dervarande handelsskola. Begaf sig sedan till Chicago, hvarest han egnade sig åt “dry goods"-handel. År 1870 bosatte han sig i Minneapolis och blef engagerad af pioneer-dry goods-firman Geo. W. Hale & Co., hvilken befattning han innehade i tio år.

Vid ankomsten till Minneapolis fann han mången John Peterson före honom; ja, nästan lika många som gräshopporna i kung Faraos land. Huru skulle han nu kunna skilja sig från den stora mängden? I sin bedröfvelse tänkte han på sin farbror, Floren, i gamla landet och inflikade ett F mellan sitt för- och tillnamn. Detta hade åsyftad verkan. Det ändrade hans namn betydligt, ty alla, amerikanare

och skandinaver, kallade honom nu rätt och slätt för “Djan Eff.”

Efter att hafva aflagt ett besök i sitt föräldrahem i gamla landet, öppnade John F. år 1880 “dry goods”-affär för egen räkning och fortsatte dermed i sex års tid. År 1884 blef han vald till “county commissioner” i Hennepin county och hösten år 1886 till “register of deeds,” hvilken befattning han innehade i två terminer.

John F. ingick äktenskap med Miss Mary Moberg den i8:de April 1878 och har tre fullvuxna pojkar.

I behof af en liten “vacation” företog Mr. Peterson med fru en resa till Sverige under sommaren år 1889 för att derstädes helsa på vänner och fränder. De begåfvo sig först till England och derifrån till Paris för att bese expositionen, hvarpå färden gick öfver Tyskland och Danmark till de kärälskliga

J, F. PETERSON.ställena i knallebygden. Före afresan hade ett större antal vänner infunnit sig i Petersons bostad för att bjuda dem farväl, vid hvilket tillfälle Wis-Guck-lund framsade följande afskedsrim:

Bland dina vänner har det blifvit spordt, Att snart du drager hän mot Nordanlanden, Och derför ha vi denna “hemgång” gjort För att nu vänskapsfullt få trycka handen På denna afskedsfestens föremål,

Att ni må lyckligt nå ert önskningsmål.

Din bana vexlat har i detta land,

Och du till sist har hamnat som “recorder,” Men än har gumman Svea på dig band Och du får lof att lyda hjertats order, Som bjuder dig med röst så kär och dyr: “Statt upp, John F., mot Sverige kosan styr!”

Må färden på Atlanten ej bli svår Men res för guds skull inte med Thingvalla, Och tag mot sjösjukan en styrketår,

Att du af ångest ej må nederfalla;

Men vill du städse vara kry och käck,

Så bör du vistas allra mest på däck.

I stället för att proppa i dig “pie.”

Tag dig en maglikör—a little soury—

Men om du någon gång får se en haj,

Så tänk i andanom uppå Tom Lowry Och tacka gud, att det så lyckligt händt, Att denne herre du har ryggen vändt.

När efter sjöresan du England når Och gör din komplimang för tant Victoria, Du utan tvifvel strumpbands-orden får Och varder riddare förvisst—det tror ja’. Ja, sen du reser uppå nobelt vis Och ser expositionen i Paris.

Och när du står på Sveriges jord så trygg, Så helsa kunglig majestät och kronan. Dock bör du ju alls icke kröka rygg,

Fast du kan lyfta uppå hufvudbona’n, Och lilla prinsen, som är född helt nyss. Den kan du ge från damerna en kyss.

Du mången fjerde Juli varit med,

När skotten smälla och trumpeten skallar, Och derför bör du icke blifva vred,

Om du i Sverige råkar ut för “knallar”--

Du kan stå trygg i både rök och dam,

Du som är skyddad utaf onkel Sam.

Om af en händelse du stöter på Llss Olof Larson och gamle Smitten,

SA helsa till dem hjertligt båda två,

Om ej den helsnlngen mer än vitten Värderas utaf dessa herrar skall.

Så helsa gubbarna i alla fall.

En lycklig resa sist jag önskar nu.

Förlåt, om här jag har gjort några fanter, Det bästa ressällskap du har—din fru— Må snart vl helsa er välkomna åter!

Nu trefnad bjudes er med säker träff Samt lycklig resa för vår vän John F!

Åter kommen tillbaka för att registrera våra “deeds,” öfverraskades John F. Peterson med en större bankett å Nicollet House den i9:de September 1889.

År 1891 organiserade Peterson med flera andra American Exchange Bank, af hvilken han blef president. Han har dessutom varit intresserad i flera financíela företag. För närvarande representerar han en en-grosfirma i Rockford, Illinois.

Peterson är en glad och angenäm sällskapsmenniska, som alltid sprider glädje omkring sig i de kretsar han uppträder. Godhjertad och liberal har han dessutom under sina välmagtsdagar alltid varit hjelpsam der bistånd varit af behofvet påkalladt.

-V. A .«£

J. 0. PETERSON.

Johannes Otto Peterson, vår stads unge apotekare, hvars trogna drag i

J. O. PETERSON.

närstående bild äro oss alla så välbekanta, föddes den g:de Augusti 1864 iWoxtorps församling, Vernamo, Småland, der hans fader var arrendator under Edhs stora herregård. Hela hans ungdom egnades åt studier; men strax efter att hafva "läst för presten" ådrog han sig "Amerika-sjukan" och lemnade föräldrahemmet vid femton års ålder för att i Onkel Sams stora republik pröfva lyckan, hvilken också sedan dess varit honom väl bevågen. Han anlände hit till landet på våren år 1880 och tog genast anställning hos en jordbrukare

i närheten af Prophetstown, Illinois, men fick sedan på hösten samma år plats såsom springpojke hos en apotekare i staden. Han bemägtigades nu af en stor lust för apotekareyrket och bevistade under fristun^erna skolan, och då hans principal någon tid senare flyttade sin affär till Orion, Illinois, följde Otto med och bevistade flitigt skolan i två års tid.

På våren år 1884 styrde han kosan till Minneapolis och erhöll plats hos en apotekare på sydsidan. Han studerade vid Minnesota Institute of Pharmacy,

tog provisorsexamen år 18.85 och apotekareexamen år 1889 samt var en af de yngsta utexaminerade apotekare vid skolan.

Peterson började egen affär år 1888, och är hans apotek med laboratorium nu ett af de största i staden. Sjelf tillverkar han alla sina svenska mediciner, hvilka gjort hans namn vida kändt öf-ver hela Nordvestern.

Genom sin småländska drift, sin sparsamhet och sitt glada och tillmötesgå-

ende sätt, kom han hastigt upp i verl-den, och bland de 1,275 Pettersöner, som för närvarande finnas i Minneapolis, räknas han nu till en af de främsta bland våra svenska affärsman. Allt under det lyckan smålog åt honom, tänkte han på sitt föräldrahem i Vernamo, och år 1891 sände han efter sina föräldrar, hvilka han försåg med en liten nätt farm vid den natursköna Spring Lake. Vid samma plats har han sjelf byggt sig en liten villa, der familjen tillbringar sommarmånaderna. Manad af kärlek till fäderneslandet företog Peterson

J. O. PETERSONS BLIFVANDE AFFÄRSBYGGNAD.en lust- och affärsresa till Sverige år

1892, då han hade det stora nöjet att besöka sina fäders gård. Hösten år 1897 köpte Peterson den värderika egendomen i hörnet af Washington och Fifteenth avenues south, der hans apotek är beläget. Hans afsigt är att här uppföra en större affärsbyggnad, och hafva vi, genom att insmuggla medföljande teckning, gått Mr. Peterson i förväg genom att gifva allmänheten en idee om huru hans affärspalats kommer att taga sig ut i den närmaste framtiden.

Mr. Peterson var president för Minnesota Pharmacy Association (apotekareföreningen) åren 1893 och 1894. Han är äfven en framstående medlem af The National American Pharmacy Association, Frimurarne, Royal Arca-num, i komiteen för John Ericsson Memorial Association samt aktiv medlem af St. John's English Lutheran Church.

Han gifte sig den 27:de Mars 1889 med Miss Mary Anderson och är fader till sex små-ländingar.

Mycket mer kunde sägas om Mr. Petersons affärer, hans apotek och apotekarevaror, men derom vilja vi låta honom sjelf tala:

Ett svenskt ap'tek finns i vår stad,

Der gyllne morteln priiktigt skiner,

Och der det fins en långan rad Utaf familjemediciner.

Som äro goda till att ta

Och stilds en kraftig verkan ha.

Här finnes norsk fisklevertran Och bästa blod- och lefverpiller,

De bästa droppar uti sta'n För magens kraf och hjernans griller, Och vår amykos-aceptin Är äkta svensk och mycket fin.

Vårt sundhetssalt är lika rent Som jungfrun, då hon går i kloster. Beröm vi städse ha förtjent Allt för vårt fluss- och läkeplåster;

Ett liktornsmedel, godt som vårt,

Att finna blifver ganska svårt.

För tänderna vl pulver ha

Och allt som styrker era kroppar.

För magen bör nl alltid ta Af våra svenska Hoffmansdroppar;

Och doktor sänds, hvar iin 1 bon.

Ty vi gc bud per telefon.

CHRISTIAN RASMUSSEN.

Christian Rasmussen, chef af firman C. Rasmussen Publishing Company, föddes den 23 :dje Mars 1852 i den danska staden Saeby, hvarest hans fader var bokhandlare, och stammar han från en slägt, som i många led drifvit affärsverksamhet af flere slag. Tidigt faderlös, lemnade han hemmet fjorton år gammal och kom i boktryckerilära i Frederikshavn hos utgifvaren af "Fre-derikshavns Avis," Vogelius, men senare i bokhandel. Han reste till Amerika år

1873, hvarest han i nio månader arbetade vid Österns kolgrufvor och jernvägs-anläggningar. År 1874 kom han till Chicago som försäljare af skandinaviska böcker och upprättade samma år tillika med nuvarande möbelhandlaren Chr. Jorgensen i Red Wing, Minnesota, bokhandelsfirman Jorgensen & Rasmussen. Något senare öfvertog han tryckningen och affärsledningen af "Heimdal," den tidens mest ansedda danska tidning, redigerad af den bekante journalisten M. Salmonsen. Han begynte förlagsbok-handel år 1877 och har sedermera utgif-vit cirka 400 danska, norska och svenska böcker, af hvilka många ha en stor åtgång. Tidningsverksamheten begynte år 1878 med "Chicago Posten," som sedan öfvergick till "Illustreret Familie Journal." Firman eger nu följande tidningar: "Ugebladet," "Illustreret Familie Journal," "Svensk Familj-Tour-nal," "Chicago Posten" och "Skandinavisk Farmer Journal," eger och kontrollerar annonseringen i "Heimdal" och levererar "patent-insidor" till flera danska och norska tidningar. År 1887 flyttades affären till Minneapolis, hvarest firman inkorporerades som aktiebolag med ett kapital af $40,000 och C. Rasmussen som president, M. S. Rasmussen som sekreterare och kassör. Före afresan från Chicago hedrades C. Rasmussen med en bankett af framstående danskar. Den nya verksamheten utvidgades med ett stort tryckeri med ångpressar, bokbinderi etc., sysselsät-tande ibland upp till 50 personer. Efter hand har maskinkraft vunnit mera insteg, så att det mesta af lässtoffet för tidningarne nu sättes på linotyp-maski-ner, hvilka jemte viknings- och häft-

aktigt känd inom den skandinaviska pressen i landet, och som gör större affärer än flertalet slika agenturer tillsammans och blott med de största och mest solida handelshus. Som en följd

C. RASMUSSEN.

ningsmaskinerna och pressarne drifvas af en elektrisk motor. En filial i Chicago uppehålles alltjemt och derifrån utgifves "Chicago Posten." C. Rasmussen Advertising Company är en särskild afdelning af firman, som är fördel-

—28

af denna affärsgren är C. Rasmussen städse på resor och har filialkontor för densamma i Chicago och New York.

C. Rasmussen är en af Amerikas mest kände danskar, bland hvilka han åtnjuter stor popularitet. Han har rest genom största delen af Förenta Staterna, har en ovanligt stor personalkännedom och har jemte sitt eget infört

hemstaden Minneapolis’ namn i flere hoteliregister än någon annan enskild man. Innan hans affärer lade fullständigt beslag på hans tid, tog han mycket lifligt intresse i danskt förenings- och kyrkolif. Han har varit stiftande ledamot i många föreningar och församlingar och städse verksam i alla skandinaviska företag här i landet. Han var särdeles verksam å flera komiteer under den skandinaviska sångarfesten i Minneapolis och en af de ledande vid den skandinaviska insamlingen för de brandskadade i Hinckley. Denna insamling, vid hvilken han var sekreterare, inbragte $4,000 i varor och kontanter med endast $30 utgifter, det minsta utgiftsbelopp något liknande företag kan uppvisa. För närvarande är C. Rasmussen sekreterare i den norskdanska pressföreningen.

C. Rasmussen är en energisk, lefnads-glad natur och är af ett vinnande sätt och ett imponerande yttre. Till trots af sitt långa uppehåll här i landet och sin intima förbindelse med amerikanska firmor är han fullständigt dansk i språk och tanke. Han främjar hvarje anslu-telse till moderlandet och har tidigare gjort sig känd som en ansedd folktalare. Sjelf typisk jute, är han i ett lyckligt äktenskap förenad med Michclla Pihl, en liffull och älskvärd bornholm-ska af literära intressen och stor berättartalang.

Till firande af Rasmussens tjugofem-årsjubileum som affärs- och tidningsman höllo ett hundratal af hans närmaste vänner i Chicago och Nordvestern en ståtlig bankett å Oulie’s Hotel i Minneapolis den 5:te November 1899.

* * *

C. M. REESE.

Carl Martin Reese föddes i Rcllingen nära Lilleström i Norge den 27:de December 1850. Han hade ganska goda tillfällen för boklig utbildning intill

Mars månad 1867, då han med sina föräldrar och syskon utvandrade till Ame-lika. Familjen bosatte sig först i St. Cloud, Minnesota, men året derpå i Lake Andrew, Kandiyohi county, der det ålderstigna paret ännu vistas. Vår Carl Martin var åren 1870-74 bosatt i Minneapolis och var anständ i handel. Han tog under denna tid en verksam del i de härboende skandinavernas sällskapliga lif, var i två år ordförande i

C. M. RKF.SE.

föreningen "Norden” och spelade med vid norska och svenska teaterföreställningar. Är 1875 återvände han till farmen i Kandiyohi county. Som han tagit verksam del i politiken var han biträdande sergeant-at-arms under statssenatens reguliära och extra sessioner åren 1879, 1881 och 1889 samt ordinarie innehafvare af liknande befattning år 1883. Reese var representant i Huset för trettiosjette legislativa distriktet, omfattande Kandiyohi county, från den i:ste Januari 1885 tillden i:ste Januari 1889. Som ordförande på den vigtiga spannmålskomiteen under sessionen år 1885 var han med om att formulera de statens lagar för in-spektering och vägande af spannmål, som ännu äro gällande. För sina för-tjenster i valkampanjen år 1888 utnäm-des han af guvernör Merriam, eller rättare på dennes rekommendation, till statens vågmästare med Minneapolis till hufvudqvarter, hvilken lönande och ansvarsfulla befattning Reese innehade från den I5:de Maj 1889 till den I5:de Juni 1899, då han af vår nuvarande guvernör, John Lind. erhöll sitt afsked. Reese har ej blott städse varit en entusiastisk republikanare,-' utan ock förstått att göra sig omtyckt af sin tjen-stepersonal. hvilken vid hans afgång förärade honom en dyrbar promenadkäpp. Reese var ungkarl ända till år 1805, då han gifte sig med Miss Jennie M. Larson från Cloquet. hvilken skänkt honom en dotter.

* * *

OSCAR RINGWALL.

Oscar Ringwall, den nuvarande musikdirektören af Svea musikkår, är ett Stockholmsbarn; hans fader var den allmänt kände musikdirektören i Berns salong, Fred. W. Ringwall. Hans uppfostran i den musikaliska verlden började i tidigare år som elev vid kungliga Svea Lifgardet. Efter genomgående studier vid Musikaliska Akademien biet" Ringwall engagerad vid kungliga hof-kapellet, men alldenstund han fann verkningskretsen i gamla Sverige för trång för sin musikaliska natur, reste han år 1867 till London, der vår stora sångerska,

Christina Nilsson, då befann sig, och emottog den maktpåliggande befattningen som då erbjöds honom ..om andre kapellmästare vid henner sällskap. (Förste kapellmästaren var då den öfver hela den musikaliska verlden kände Arditi.) Efter att ha stannat med Christina Nilssons sällskap i sju år begaf sig professor Ringwall till Amerika, der han genast erhöll den för-

månliga anställningen som solo klarinettist vid det allmänt kända Patrick Gilmore's Band. Sedermera emottog Ringwall band-mästare-befattningen vid U. S. femte infanteri vid Fort Keogh, Montana (general Nelson A. Miles var då befälhafvare vid nämda regemente). Efter erhållet afsked kom Ringwall till

OSCAR RINGWALL.

Minneapolis år 1883, der hans verksamhet är känd bland oss alla. Professor Ringwall är känd i Amerika som en af dess förnämsta klarinettister, hvilket bevisas bäst deraf, att då första klarinettist-platsen i Boston symfoni orkester var obesatt tillbjöds och emottog professor Ringwall densamma år 1892. Der stannade han i fyra år och kom sedan tillbaka till Minneapolis för att öfvertaga direktörskapet vid Svea musikkår, hvilken har hans utmärkta ledning att tacka för det musikaliska anseende som kåren för närvarande åtnjuter. Professor Ringwall var orkester-dirigent för de skandinaviska sångarfesterna i Minneapolis år 1891, i Chi-cago vid verldsutställningen år 1893 och i New York (Carnegie Hall) år 1897.

* * *

G. A. SANDBERG.

Gustaf Adolf Sandberg föddes i Alingsås den 3:dje Oktober 1864. Han genomgick elementarläroverket derstä-des och kom år 1880 ti'1 Göteborg, der

G. A. SANDBERG.

han fick anställning som kontorist i en en-gros jernmanufakturaffär. Två år senare innehade han en likadan plats hos firman Sandberg &. Co. (tvenne bröder till Gustaf Adolf), i socker- och sill-affärer. Sommaren år 1884 gjorde han en resa till Tyskland och blef så betagen i tyskarne och deras land, att han redan sex veckor senare slog sig ned i "Das Grosse Vaterland." Bremen blef platsen. Här hade han anställning som korrespondent hos den välkända tobaksfirman Gebryder Frentzel, en firma som gjorde betydande affärer på Sverige. Han stannade der i två år och hade troligen ännu varit der, om ej en ren tillfällighet hade riktat hans tankar

på annat håll. Han fick nemligen ett fördelaktigt engagement å en tobaks-plantage å Sumatra. Hemkommen till fosterlandet för att göra förberedelser för resan, blef han emellertid af anhöriga på det bestämdaste afrådd från att antaga denna plats och styrde i stället kurs på United States, dit han anlände den 28:de November 1886. Reste strax till Chicago och fick, samma dag han anlände, plats å Svenska sjukgymnastik-institutet, hvarest han stannade några år. Kom derpå till Hvita Stjern-iiniens kontor i Chicago, men flyttade några år senare till Minneapolis. Här arbetade han två år i "State-banken," två år i "Bank of Minneapolis," sedan som kollektör hos Pabst Brewing Company i nära två år och har nu i närmare tre års tid haft anställning hos Sanden Electric Belt Company. Han är sedan år 1890 gift med Tekla Meck från Stockholm.

Till karakteren är Sandberg öppen, hjertlig och glad och hans sällskapstalanger äro många och varierande. Rikt musikaliskt begåfvad, är han af våra få svensk-amerikanske kompositörer den ende på ett undantag när, som väckt uppmärksamhet och erkännande äfven i det gamla fosterlandet, der hans kompositioner blifvit befordrade till trycket af en bland landets förnämste musik-, förläggare.

Sandberg har äfven förevigat flera af Ninians och Gucks snillefoster genom att sätta musik till dem, så att de nu när som helst kunna sjungas. Ett af hans opus är en romans med titeln "Love's Story." Melodien är särdeles originel och fyndig men på samma gång kraftfull och svärmisk. I ett af Sandbergs födelsedagspoemer står det bland annat:

En vacker dag i Oktober månad På sextitalet, om jag mins rätt.

Du gjorde verlden i hast förvånad;

Ty då du anlände helt honett

Till jorden, der du stor fröjd beredde

Kör far och mor och för all din slägt;

I Vestergötland, jag tror, det skedde. Och dcrför blef det en knalleffekt.Så blef du insnörd galant i linda Och log belåtet mot verlden all;

Men ingen kunde din tunga binda Ej heller tonernas starka svall.

Du tjöt beständigt, och alla sporde:

‘•Af detta barnet hvad skall det bli?” Men högst förbluffade du dem gjorde, Förty du tjöt — uti harmoni!

Sandberg är i besittning af en sympatisk och väl skolad barytonstämma, med hvilken han alltid kniper sina åhörare i konsertsalongen eller i enskilda, familjekretsar.

* * *

DR. J. H. SANDBERG.

Doktor J. H. Sandberg föddes i Broby, Skåne,- den 24:de Juli 1846. Han studerade i Lund samt tog apotekareexamen i Stockholm år 1864. Kom till Amerika år 1868, till Minnesota år 1876 och till Minneapolis år 1887. Åren 1880-81 studerade han vid Rush Medical College i Chicago. Sandberg har i förbindelse med sin apoteksaffär ständigt praktiserat som läkare. Doktor Sandberg har djupa studier och stor erfarenhet i botanik. Han utnäivides af The Agricultural Department i Washington till guvernementets botanist åren 1S91-93. År 1891 företog doktor Sandberg botaniska utflygter i norra Minnesota. Inga nya plantor upptäcktes, men deremot förökades statens flora med cirka 30 till 40 arter. År 1892 beordrades han att göra botaniska undersökningar i norra Idaho tillsammans med tvenne assistenter och skyddsvakt. De reste från Minneapolis den I5:de April till Lewiston, Idaho, der sällskapet utrustades för expeditionen. Vidlyftiga ströftåg företogos omkring Clearwater River, Lake Cour d’Alene, Lake Pend d’Oreillc och genom Bitter Root Mountains. År 1893 företog doktor Sandberg i sällskap med J. B. Lei-berg och några soldater från reguliära armeen en botanisk exkursion genom Columbia öknen och trakten öster om Cascade bergen. Doktor Sandberg har samlat och preserverat öfver 20,000 olika växter, hvilka han insändt till rege-

rings-departementet i Washington. Många nya plantor upptäcktes och hafva några af dem namngifvits efter dess upptäckare, nemligen: Peuceda-num Sandbergii, Poa Sandbergii och Hypnum Sandbergii.

* * *

A. M. SMITH.

Anders Madsen Smith, en af vår stads förmögnaste danskar, såg först dagens ljus i den lilla staden Knusböl, åtta mil från Koldings slott, icke långt

A.M. SMITH

från det slagfält, der drottning Margareta klådde sina fiender; klockan 8 på morgonen den 4:de Februari 1841. Hans fader var en stor och groflemmad smed, af hvilken han ärft en stark och sund kroppskonstitution, som motstått många hårda törnar. Farfadern, tillhörande en af Danmarks gamla jettestammar, var sous-löjtnant i den danska bataljon af tunga artilleriet, som medföljde Napoleon i hans beryktade kampanj mot Ryssland. Den unge Smith var icke någon flitig skolgån-gare, och ehuru han lärde sig skrifva, läsa och räkna, så är det ännu en gåta för honom huru han ens kom att få så pass mycket i skallemejan. När han var 14 år gammal var han stor och stark nog att förtjena sitt eget bröd. Han var ej lat och ovillig att arbeta.men var sakttärdig och kunde icke komma öfverens med sig sjelf, åt hvil-ket yrke han borde egna sina talanger. Han var lik den der mannen som sade om sig sjelf, att han “måste ha en hel del förmåga, ty det tog honom så lång tid att få den i gång." En vacker dag

beslöt han likväl att bli doktor, men alldenstund det ej fans medel att bekosta hans studier, så kom han i stället i lära på ett gjuteri. Sedermera beslöt han att gå till sjös. Han tog farväl af sin mor med två danska kronor i fickan. och med hela sin garderob inknuten i en näsduk knallade han i väg till Köpenhamn. Det var den 2~:de Augusti 1857. Han gungade nu hit och dit på bölja blå, seglade sedermera till Brasilien och gick under ett års tid många äfventyrliga händelser till mötes. I Januari 1859, då Smith befann sig i Pernambuco, anlände den amerikanske ångaren “Mary Comet,” som tillhörde den af Förenta Staterna utsända Paraguyanska expeditionen. Man behöfde en man ombord och Smith var lycklig nog att blifva antagen. Det var hans första inmönstring under stjernflaggan. Här lärde han att älska den flagga, som svajade öfver hans hufvud. Han satte för första gången sin fot på Columbias jord i Philadelphia Maj 1859 och afmönstrades kort efteråt i Washington. Det förekom honom nu som om sjömansyrket hvarken ledde till rikedom eller ära, hvadan han beslöt att försöka sin lycka på landbacken. Han arbetade först en kort tid på ett gjuteri i Philadelphia, tog sedan anställning som vanlig dräng vid ett hotell ett stycke in i landet med en lön af sex dollars i månaden. Han fick snart i sinnet att “gå vesterut,” men obevandrad i geografien for han åt galet håll. Efter att hafva knogat och stretat på flera platser i östern kom han så åter tillbaka till Philadelphia och inmönstrades för andra gången som “blåtröja” å Förenta Staternas skepp “Allegheny.” I Oktober i860 tog han afskcd och beslöt för andra

gången att "gå vesterut.” Han arbetade först som jernvägsarbetare på Missouri Pacific-jernvägen och som vedhugggare i skogarne och for så till New Orleans och blef fogelhandlare. Å de småbåtar, som kommo nedför floden med marknadsprodukter, köpte han farmarnes hela laddning af höns och gäss, och med dessa dinglande på sin person, gick han omkring i staden och sålde sina varor och förtjente bra med pengar. Att här relatera Smiths alla skiftesrika händelser under hundåren är omöjligt. Inbördeskriget stod nu för dörren. Smith, som då befann sig i Galveston, Texas, brann af lust att slåss för den stjernbeprydda flaggan och den 22:dre April 1861 inmönstrades han i Indianas Trettonde volontär-regemente. Svårt sårad under kriget, erhöll han afsked i Oktober 1862. I Mars 1863 inskref han sig åter vid amerikanska flottan å kanonbåten “Conestoga,” men blef sedermera transporterad till kanonbåten “No. 13,” Fort Hineman, Mississippi flod-flottiljen. I Juli 1864 erhöll han åter sitt afsked vid flottan på grund af erhållna svåra sår i hufvudet. Begaf sig så vesterut, uppnådde California och inskref sig i California Andra volontär-regemente, hvilket mestadels hade att bekriga indianerna. År 1866 upplöstes regementet. Efter att ha arbetat på Central Pacific-jernvägen for han genom Oregon som “peddlare” med en judelåda på ryggen full med alla slags smycken och prydnader. I Juli 1868 blef han egen farmare. Sedan han nedlagt mycket mödosamt arbete på farmen, förstörde frosten, den 8:de Augusti 1870, totalt hela hans gröda. Han blef nu icke allenast bankrutt utan till och med “gafs på båten” af sin lilla efterskickade fästmö. Han sade nu adjö åt farmarelifvet och begaf sig till Ogden, Utah, och fick anställning som vaktkarl vid jernvägsstationen. Här var det som han träffade sin landsman-inna, Miss Botella Elberg, med hvilken han förenades den I7:de April 1872,ocli hvilken sedan dess alltid utgjort hans förnämsta glädje och stöd i alla hans företag. Som gift man öppnade Smith nu egen affär med California viner i Salt Lake City, Utah, men tvingades af Brigham Young att lemna staden på grund af sin starka, frispråkiga opposition mot mormonismen. Han flyttade då till Philadelphia, der han fortsatte med sistnämda affär tills år 1886, då han begaf sig till vår unga och framåtskridande stad, Minneapo.is. Under de tretton år Mr. Smith, egare af Californa Wine Depot, drifvit affärer härstädes, har han gjort sig allmänt känd för sin stora redbarhet i handel och vandel och från de hundra tusentals här i Nordvestern, som haft affärer med mannen, har man ännu aldrig hört ett enda klagomål. Förutom de tvenne stora affärsbyggnaderna på Hennepin avenue, der hans affär är belägen, eger han dessutom flera stora, värderika egedomar i staden, synnerligast på Nicollet Island. Han egnar sin tid mycket åt studier och eger kanske det största och dyrbaraste privatbibliotek inom staten. Mr. Smith, som ofta gjort vidlyftiga rekreationsresor, företog år 1895 tillsammans med sin fru en rundresa kring jorden, då han besökte de förnämsta platserna i Orienten, samt i Februari 1899 en resa med en af sina tvenne söner till Porto Rico. För närvarande håller gamlingen som bäst på med att studera franska för att kunna blifva en så mycket skarpare iakttagare vid den blifvande verldsutsällningen 1 Paris. Då Mr. Smith var i Philadelphia, skref och utgaf han “The History of the United States Mint.” “A History of United States Coins,” “A History of Colonial Coins” samt slutligen “En-cyclopedia of Gold and Silver Coins of the World.” På detta senare verk uppoffrade han sju års arbete samt många tusentals

dollars för hopsamlandet af alla de guld och silfvermynt, som illustrera detta arbete, hvilket ännu i dag är den mest fullständiga och akurata vägledare för myntsamlare i alla länder.

C. A. SMITH.

Carl Axel Smith är helt och hållet hvad man kallar en “self-made man.” I sin ungdom nödgades han att kämpa mot fattigdom och brist, men hans energi och arbetskraft segrade dock till sist. Sedan han under flera år arbetat för en ringa aflöning och användt sina inkomster för skolundervisning, började han vid helt unga år egen affär. Egnande sig åt denna med ihärdighet och varande hederlig i sina transaktioner samt utrustad med ett förträffligt affärshufvud. gick det med hvarje år framåt för unge Smith, tilldess att nu hans affär antagit jettelika dimensioner.

C. A. Smith föddes den n:te December 1852 i Boxholm i Östergötland, och han är den yngste af fyra syskon. Fadern var soldat, hvilken på mellanstunder arbetade som möbelsnickare. Snart blef soldatstugan allt för trång och vid fjorton års ålder begaf sig Smith i för-äldrarnes sällskap till Amerika, dit förut två bröder afrest. På sommaren 1867 anlände de till Minneapolis, och på hösten samma år flyttade de ut på ett “homestead" i Meeker county, der systern ännu bor.

På vintern 1868 bevistade C. A. Smith en fem mil från hemmet belägen engelsk skola, dit han hvarje morgon styrde sina steg med en brinnande längtan att lära sitt adoptivlands språk och in-hemta dess seder. På våren samma år begaf han sig till fots till Minneapolis, der han ämnade lära sig snickeriyrket. Men för en femton års yngling i ett främmande land, der han befinner sig utan penningar och utan vänner, äro utsigterna icke de ljusaste, och det lyckades icke för unge Smith att få plats som snickare. Kanhända låg häruti försynens underbara ledning, ty detta misslyckande ledde honom in på en annan bana och öppnade för honom dörren till den framgång, som sedan i så rikt mått blifvit hans.

Under sina vandringar i staden, sökande efter snickarearbete, samman-träffade Smith med en person, som förmådde honom att söka en familjeplats, och denna person förde honom då till hemmet af den man, som i många år var kompanjon i Smiths stora affär, millionären, före detta guvernören i Minnesota, Hon. John S. Pillsbury.

C. A. Smith blef antagen som dräng i Pillsburys familj, och han skötte sin befattning till sådan belåtenhet, att lian

lat sig, till dess att den nu är den största i sitt slag. Denna storartade sågverks-affär bedrifves nu under namnet C. A. Smith Lumber Company. Mr. Smith är samtidigt delegare i flera andra stora affärer af olika slag, och han eger stora landsträckor i Nordvestern.

År 1878 ingick Mr. Smith äktenskap med Miss Johanna Anderson från Göta-holm, Minnesota. Fem barn äro i lifvet,

C. A. SMITH.

bereddes tillfälle att fortsätta sin påbörjade skolgång samt upptaga studier vid Minnesotas statsuniversitet. När han fullbordat sina studier blef han handels-biträde i Mr. Pillsburys jernhandel. År 1878 organiserades C. A. Smith & Co., som började sin verksamhet i Herman, Minnesota. Mr. Smith flyttade år 1884 tillbaka till Minneapolis, der nu såg-verksdrift började i större skala, och under årens lopp har denna affär utveck-

och familjen bor i ett präktigt hem vid Hennepin avenue och Twenty-fourth street.

Den framgång och lycka, som följt C. A. Smith, har icke gjort honom öfver-modig och stolt, utan hans karakter utmärker sig allt fortfarande för enkelhet och vänfasthet. I religiöst hänseende är C. A. Smith lutheran, och i politiken tillhör han det republikanska partiet.

Mången fattig yngling kan tacka C.A. Smith för hjelp till skolgång, och endast för kort tid sedan gaf Smith ett talande bevis på sitt intresse för skol-saken, då han gaf $100 till underhållet af fria aftonskolor. En gång tillfrågad af någon, om han ej stammade från “bättre folk” i Sverige, svarade C. A. Smith: “Jo, min fader var soldat!"

Här i Minneapolis intager Smith ett framstående rum, och han är lika högt aktad af de infödda amerikanerna som af sina egna landsmän. Han har varit delegat till många statskonvent, och var

tar med stort intresse monumentsaken.

Han har icke beklädt något publikt embete, men med den popularitet, som han åtnjuter, är det ganska troligt att han i framtiden kommer att kallas till någon framstående politisk syssla i staten, såvida han är villig att uppoffra tid och krafter för det allmännas bästa.

* * * WASHINGTON SMITH.

Närstående teckning är en trogen bild af den unge dansk-amerikanske

KENWOOD FLATS, C. A. SMITHS BYGGNADSKOMPLEX VID LORING PARK.

vid sista presidentval en af statens president-elektorer och utsågs att bringa Minnesotas elektoralröster till kongressen i Washington.

Till sitt yttre är Smith belefvad och det ligger i hans uppträdande detta “något,” som ingifver förtroende och aktning. Han är en god talare och uttrycker sig med reda och klarhet. När han vid ett offentligt möte uttalar sig, lyssna alltid alla uppmärksamt, och man känner, att det ej är bara munväder, utan att der står en man bakom orden. Mr. Smith är kassör för John Ericsson Memorial Association, och han omfat-

“attorney” Washington Smith, hvilkens framtid lofvar så mycket, och till hvil-ken skandinaverna här i staden 'se upp med förhoppningar, hvilka helt säkert skola gå i fullbordan. Washington Smith är äldste sonen af den så allmänt kände vinhandlaren A. M. Smith. Unge Smith hade i början militärlifvet starkt i tankarne och blef, efter att hafva lem-nat Minneapolis’ offentliga skolor, sänd till det välkända “St. Johns Military College,” i Manlius, New York, hvar-est han studerade i tre och ett halft år, förberedande sig till Förenta Staternas militärskola i West Point. Han ge-nomgick sin examen och erhöll de högsta betygen i andeligt så väl som lekamligt hänseende. Genom politiska intriger blef han emellertid utnämd till “alternate,” hvilket han icke var belåten med, utan lemnade skolan och företog en sex månaders resa till Sydamerika med vissa affärsintressen i sigte. Förhållandena och konjunkturerna fann han likväl icke nog tillfredsställande, hvadan han återvände till norden och ingick i militärskolan i Manlius, hvar-est han blef utnämd som instruktör.

WASHINGTON SMITH.

Denna befattning innehade han ett års tid och började sedan att studera lag vid Minnesotas universitet, hvarifrån han utgick med de allra högsta betygen. Mr. Smith är en ung man med grundliga kunskaper samt ett behagligt och älskvärdt sätt, som gör honom väl sedd hvarhelst han kommer. Under den politiska kampanjen år 1896 tog han aktiv del som talare och tillvann sig genom sin sunda logik många välförtjenta applåder från åhörarnes sida. lians namn har på senare tiden flerfaldiga

gånger varit nämdt i förbindelse med utnämningar af ärofull betydelse, hvilket visar att mångas ögon äro rigtade på den förhoppningsfulle och duglige unge mannen. Den g:de December 1896 inträdde Washington Smith i äktenskap med en ung amerikanska, Miss Stacey, från Geneva, New York, och har han haft en dotter, som dog i Augusti månad 1898. I sin profession synes han härstädes redan ha tillvunnit sig de mest lysande utsigter för framtiden. Han är mycket anlitad af våra landsmän, som behöfva hjelp i legala frågor, och har han alltid utfört sina uppdrag på det mest nitiska och samvetsgranna sätt. Hans kontor är för närvarande i No. 916 Guaranty Loan Building.

Washington Smith, som härstammar från en gammal kärnfrisk stam. är sjelf af kämpagestalt. Han har vid flera lediga tillfällen intresserat sig för manlig sport samt tagit aktiv del i de härvarande “Olympiska Spelen.”

Inom de militäriska kretsarne är det likväl som den unge Smith ådragit sig den största uppmärksamheten. Då guvernör Clough utfärdade kallelsen för volontärer att stäfja indian-upproret hösten år 1898, organiserade Washington Smith ett af de första kompanierna, men dess tjenstgöring blef sedermera ej af behofvet påkallad.

Kapten Smiths kompani, kändt som "Company D," tog på grund af dess utmärkta exercis och militäriska disciplin första platsen inom Fourth Regiment Infantry, N. G. S. M., vid den årliga inspektionen i April 1899. och erhöll kapten Washington Smith följaktligen den medalj, som förärades af major Hendley till kaptenen af det kompani, som de inspekterande office-rarne ansågo vara det bästa i Minne-apolis. Vid samma kompani tjenstgör äfven hans yngre broder, Arthur M. Smith, som förste sergeant. Washington Smith räknas också bland murflar-ne, ty han är tillsammans med C. Watt Brandon, utgifvare af den i Minneapo-lis publicerade militär-tidskriften “The Northwestern Guardsman.”HERMAN STOCKENSTRÖM.

Herman Stockenström föddes å Stjernsunds bruk i Dalarne den I3:de Mars 1853. Han åtnjöt undervisning vid Falu bögre elementarläroverk och

H. STOCKENSTRÖM

vid Stockholms gymnasium. Sedan han genomgått en kurs vid Schartaus handelsinstitut i Stocholm, begaf han sig till sjös och anlände år 1874 till Philadelphia, Pennsylvania, samt har allt sedan den tiden vistats i Amerika. En tid studerade Stockenström vid Augustana College, der han också deltog i undervisning och gaf privatlektioner i latin. År 1877 var han redaktör för tidningen “Skandia” i Moline, Illinois, och på hösten samma år flyttade han till St. Paul, Minnesota, der han ännu bor. Ett par år idkade Stockenström studier vid Minnesotas statsuniversitet i Minneapolis. Han hade från November 1879 till Augusti 1881 redaktörsplats vid tidningen “Skaffaren” i St. Paul och var der-på till år 1884 redaktör och manager för ”Skaffaren och Minnesota Stats Tidning.” År 1884 blef han manager

och redaktör för tidningen "Hemlandets” nordvesternupplaga. Sedan denna indrogs, skref Stockenström under en följd af år hvarje vecka flera spalter redaktionsuppsatser och nyheter 1 “Hemlandet.” Han tillhörde “Hemlandets” redaktion elfva år.

Stockenström har tagit stort intresse i politiken och varit delegat i Minnesota till två statskonvent och en mängd countykonvent. Han var år 1886 en stark kandidat till statssekreterarebefattningen i Minnesota, men drog sig i sista minuten tillbaka till förmån för öfverste Hans Mattson, hvilken vid sitt tillträde till embetet den 4:de Januari 1887 utnämde Stockenström till Inträdande statssekreterare och statistiker. År 1889 blef han af öfverste Mattson återutnämd, och år 1891 utnämdes han ånyo af statssekreterare F. P. Brown, .hvilken år 1893 förnyade utnämningen, så att Stockenström tjenstgjorde som biträdande statssekreterare till år 1895 eller sammanlagdt åtta år. Under denna tid var han två gånger under statssekreterarens långvariga frånvaro ur staten “acting secretary of state.” På våren år 1896 efterträdde han Ninian Werner i “Svenska Amerikanska Postens” redaktion, och han är fortfarande medlem af densamma.

Stockenström har lemnat tillfälliga bidrag på vers och prosa till en mängd svensk-amerikanska tidningar, samt år

1878 på uppdrag af öfverste Mattson reguliära sådana till “Svenska Tribu-nen” under dess redaktörs vistelse i Sverige.

Sedan år 1881 är Stockenström lyckligt gift med Anna Maria Nelson, dotter till Martin och Christine Nelson i St. Paul. Äktenskapet är barnlöst.

Herman Stockenström är en utmärkt talare och föreläsare samt en af våra mest framstående tidningsmän och skalder. Ända sedan år 1877 har han varit förbunden med den svensk-amerikanska pressen. På senare tiden har han högst sällan skrifvit någon poesi. I allmänhet är hans poesi känslig, ehuru hanäfven skrifvit ypperliga skämtsamma och satiriska stycken.

Under rubriken “Svensk-amerikansk literatur” har den skicklige literatur-kritikern Jacob Bonggren i sina “Konturer, tecknade i förbifarten.” uti “Svenska Amerikanaren” bland annat om Stockenström yttrat:

“Att berömma en person bara för det han är gammal literatör, eller för att han skrifver vers, eller för att han har samma ideer som jag i någon riktning, har under de femton år jag tillhört svensk - amerikanska tidningspressen och under de tjugosex år jag plitat i bladen icke fallit mig in. Gamla litera-törer bruka bli så sjelfkära och deras

skriftställarskap får gerna en så stereotyp prägel, att det förefaller den om storhetens relativitet och ständig utvecklings absoluta nödvändighet fullt öfvertygade vara föga tjenligt att lägga sig på knä för någon. Herman Stockenström hör emellertid till dem, som icke blifvit uppblåsta, hvarken af sin långa skriftställarverksamhet eller sin förmåga att skrifva vers. Detta hedrar honom så mycket mer, som han icke blott är 'gammal i gåle,' utan jemväl är så god författare, äfven i bunden form, att han kan mäta sig med snart sagdt hvilken som helst af våra bäste."

När Stockenström år 1898 på begäran i tidningen "Iduna" hade skrifvit en humoristisk sjelfbiografi, yttrade sig "Iduna" editorielt om honom på följande sätt:

" 'Iduna' presenterar denna vecka bilden af en svensk-amerikan, som haft en välförtjent framgång både på den literära och den politiska banan. Herman Stockenström har, ehuru född adelsman, visat sig vara en folkvän och ej någon snobb eller öfversittare. Född, som han är, i palatset, är han i hjertat långt mer republikan än mången af dem. som äro födda i kojan."

* * *

F. O. STREED.

Frank Oscar Streed är född i Borg och Löth församling i Östergötland den

i6:de Juli 1860. Efter att ha genomgått den allmänna skolan började han sin bana som arbetare på landtbruket Fiskeby; men det dröjde ej länge förrän den unge Streed ville begifva sig längre ut i verlden för att kämpa i lifvets strid, och begaf han sig derföre till Amerika på våren 1880. Här började han sina hundår som jernvägsarbetare. Det sved visserligen i början både in- och utvär-tes, men satte likväl kraft i armen och

F. O. STREED.

stål i viljan. På våren år 1883 anlände Streed till Minneapolis och började som arbetare hos firman Sullivan & Farn-ham, för hvilken han gjorde resor öfver hela Amerika från New York till Portland och utförde "tile"- och marmor-arbete i alla de förnämsta städer i Amerika och Canada. Efter åtta års arbete hos nämda firma började han tänka på att bilda egen affär och startade Northwestern Mantel Company, hvilket allt sedan dess början rönt en exempellös framgång.Detta bolag står sig excellent,

Men också har det en president Som få kan hända ha haft en....

Ty F. O. Streed nu i manna-år Som förestyre för verket står:

Han är den driivande kraften.

Mr. Streed har allt sedan bolagets början varit dess president och kassör.

P. P. SWENSEN.

Å denna sida finna vi bilden af en man, som de flesta af våra landsmän i Amerika hafva hört talas om, äfven i fall

F. F. SWENSEN.

de icke personligen känna den populäre ex-sheriffen af Hennepin county.

Petrus Paulus Swensen föddes i Väby, Hoby socken, Blekinge, den io:de Februari 1844. Vid tio års ålder åtföljde han sina föräldrar till Amerika, der deras första hem blef Chisago Lake, Minnesota. P. P. fick endast en vanlig och kort tids skolunderbyggnad. När inbördeskriget bröt ut år 1861, tog den sjuttonårige gossen musköten på axeln och stred ärligt för sitt nya fosterland till krigets slut. Det var af egen fri vilja, som han ingick som volontär och blef menig soldat i det sextonde U. S. infanteriregementet. Han deltog i öf-

ver trettio bataljer och traffningar, och blef två gånger sårad under striden vid Stone River, Tennessee. Till P. P. Swensens heder länder det, att han, detta oaktadt, aldrig begärt en cent i pension af Onkel Sam.

Man tillbjöd honom befordran under kriget, men han afslog det. Han blef likväl i början af år 1864 utnämd som

“Aid” till Captain Trowbridge å general R. W. Johnsons stab.

R. W. Johnson, hans forne befälhaf-vare, major general commander vid fjortonde armeekåren, säger bland annat i ett af sina bref, dateradt St. Paul den 3i:ste Oktober 1888:

“Af de många män, som jag hade äran kommendera, var det ingen som öfverträffade eder i tapperhet eller i egenskap af fullständig soldat.”

Efter krigets slut for P. P. till Cin-cinnati, Ohio, der han i tre års tid arbetade vid ett faktori för tillverkning af byggnadsmaterialer och blef inom kort sjelf medlem af firman, hvars namn blef Robinson & Co. Sedermera blef han kassör för en af stadens större firmor. Derefter reste han till St. Louis med flera andra städer för att se sig litet omkring här i verlden.

År 1869 slog han ned sina bopålar i Minneapolis och har allt sedan dess blif-vit trogen sin kärlek till den vackra her-skarinnan öfver Mississippi, hvilken kärlek blifvit lika varmt besvarad. Uttrycken för dessa känslor ha visat sig i en förkrossande majoritet vid de tillfällen, då P. P. Swensen uppträdt som kandidat för sheriffsysslan, en af de vigtigaste och på samma gång mest lukrativa befattningar inom vårt county.

P. P. är demokrat af gammalt datum och renaste vatten. Hans politiska segrar hafva räknats som stora, då man betänker att han ej tillhör det parti, som i svenskarne härstädes kunnat räkna “sin fasta borg, sitt värn och sitt beskydd.”

Endast en timme efter han anlände till Minneapolis år 1869 var han i full verksamhet vid en af maskinerna i Coplands“Planing Mill.” Tjenstgjorde sedermera som handelsexpedit i Rothschild's Clothing Store, Winslow Clothing House och Boston One Price Clothing Store, i hvilken senare plats han var “allt i allo” i närmare tio års tid.

År 1882 ingick han i egen affär som fastighetsmäklare och biljettförsäljare, och år 1895 öppnade han The Big Boston Department Store å Washington avenue, för att upparbeta detsamma till någonting a la Donaldson-Olson, men den svåra krisen satte “P” derför den I3:de Juni 1896. I närvarande stund se vi honom åter som välbestäld stads-mäklare. Swensen gifte sig den 29:de December 1871 med Annie Johnson från Sogn, Bergens stift, Norge, och har i detta äktenskap haft fem barn, af hvilka endast två flickor och en son äro i lif-vet. Sonen Harry S. har nu nyligen ingått på den juridiska banan.

Swensen var kandidat för sheriff första gången år 1884, men blef slagen ur brädet. Uppträdde två år derefter med bättre lycka och innehade sheriffsbefatt-ningen åren 1887-88. Försökte åtcrval för andra termin, men misslyckades. Blef så åter sheriff under åren 1891-92. efter att hafva blifvit invald med 5,000 rösters majoritet.

Flerfaldiga gånger har P. P. företagit vidlyftiga rekreationsresor inom landet och varande fullt ut lika populär borta som hemma, emottogf han alltid med vänskapsbetygelser och festligheter. Vid ett besök i Denver, Colorado, der hans familj vistades för sin helsas skull vintern 1892, höll han på att utan varning blifva kastad i dödens gap. Just som han skulle stiga af en elektrisk spårvagn och gå tvärs öfver gatan, kom en annan spårvagn från motsatt håll med iltågsfart och utan signal. En kollision uppstod och P. P. slungades tio fot från platsen med afbräckt skulderblad och åtskilliga blessyrer. Efter mycken plåstring och doktorering blef han sig åter lik igen och styrde så kosan till Kansas City, Missouri. Far-

bror Slocum,*) som cjå bodde i Kansas City och hade hört talas om den stora malheuren i Denver, blef nu alldeles förvånad, när han fick se den oomkull-runkelige P. P. lifslefvande, och i förtjusning häröfver var det som han skref följande tillfällighetsrim:

Jag hade hört att i den här byn Snart någonting skulle hända.

Att plötsligt, som om ned ifrån skyn En svensk-svensk skulle anlända.

Från Denver påstods han skulle fara Och sheriff sa’ man han skulle vara 1 Hennepin.

Han lärer åtföljas af en fru Samt “plantor” rara och många —

Ett starkt bevis, att han förr än nu Har varit van vid att fånga, —

Nu kunna dessa åskådliggöra Hur fångad sheriff de återföra Till Hennepin.

I staden Denver. så har jag sport,

Der lefves dunkom beständigt.

Och tröttnar någon, så kan han fort Till himlom sändas behändigt:

Med spårvagnsknuffar man honom döfvar Och samma sätt på sheriffen pröfvar Från Hennepin.

Men då högg Denver likväl i sten.

Ty sällan faller till fota I Colorado en sådan en.

Hvars hem är i Minnesota,

Och Denver borde väl kunna veta,

Att den en sheriff ej kan bortpeta Från Hennepin.

Nej, nej, minsann! Och nu är han här, Helt välbehållen och midt i En vänkrets, som honom håller kär.

I lijertevarmt Kansas City,

Der tusen anse det för en lycka.

Att än en gång få sheriffen trycka Från Hennepin.

Sjelf ett arbetets barn och arbetarens vän har P. P. alltid visat ett stort intresse för arbetsföreningar, och var vice president för den ftirsta amerikanska Labor Union i Minneapolis, år 1874.

Swensen var en af organisatörerna af det “Skandinaviska Skarpskyttekompa-niet” samt dess kapten, då detsamma upplöstes år 1874. Har varit medlem af flera svenska föreningar samt är upp-hofsmannen och en af grundläggarne till “Svenska Bröderna.”

• Theodore Hessel. då utgifvare af "Facklan” 1 Kansas City.Han är vänfast som få, och begåfvad med det mest oförbränneliga lynne sprider han glädje hvart han kommer. Är ytterst gästfri och alltid ömmande och hjelpsam mot alla, som lyckan har gått emot.

Ingen svensk, som kommer till Minneapolis, kan undgå att höra om den gamle P. P. Svvensen med det ungdomliga lynnet, som i 45 år arbetat i sitt nya fädernesland, men aldrig glömmer det gamla.

P. P. Svvensen är fullkomligt amerikaniserad, men det oaktadt stryker han alltid bort en tår med vanten, hvar gång man talar om Väby, och den närbelägna Asarumsdalen, der hans vagga stod.

* -X- -5r

C. J. SWANSON.

Carl Johan Swanson föddes i Frän-narp, Haurida socken, Småland. Hans fader var bonde och efter den tid Carl Johan ansågs för gammal att leka hela dagen, uppdelades hans tid mellan att besöka sockenskolan och att lära sig “farma.” Hans mesta tid tillbragtes likväl vid plogen. Vid nitton års ålder började guldlandet i vestern att hägra för hans syn som ett lyckoland och han längtade till Amerika.

År 1869 begaf han sig till Minnesota. McLeod county, der han redan förut hade tvenne systrar. Här arbetade han en kort tid som farmbiträde hos sin svåger, John Björkman, före detta guld-gräfvare från California sedan guld-febersperioden år 1849.

År 1870 anlände Swanson till Minneapolis och arbetade de första fem åren som murare. Under denna tid hade han alltjemt ett öppet öga för det praktiska lifvet. Han började ait se sig omkring, hvarest han kunde bryta mark — nej, lera, och upptäckte slutligen vidsträckta lerlag vid Shingle Creek, i den trakt hvarest arbetshuset nu är beläget. Här köpte han land och öppnade tillsammans med N. P. Peterson år 1875 Minneapolis’ första ordentliga

tegelslageri

(det fans endast ett tegelslageri förut, som var mycket dåligt och obetydligt, å den tomt der Central Market nu är beläget).

Efter att hafva slagit tegel å ofvan-nämda plats i tre års tid köpte Swanson för egen räkning 45 acres på östsidan, der han anlade ett ännu större tegelslageri samt år 1894 uppbygde den stora

C. J. SWANSON.

tegel- och “tile”-fabriken, som förut blifvit omnämd och illustrerad i detta arbete.

Under sin vidlyftiga affärsverksamhet har Swanson haft tillfälle att göra många stora kontrakter, och har han bland annat expedierat betydande orders för dårhuset i Fergus Falls, tvenne hospital i St. Peter, hospitalet i Winona, stads-hospitalet och rådhuset i Minneapolis samt helt nyligen för det nya postkontoret i St. Paul.

Swanson gifte sig år 1877 med Miss Christin Johnson, och har deras äktenskap välsignats med trenne tegelslagare.

Alla våra äldre tegelslagare hafva af en eller annan orsak lemnat fältet, hva-dan Swanson nu är den äldste tegel-fabrikanten i staden.

Swanson sätter en stolthet uti, att såsom murare, hafva uppfört den första husfasad af pressadt tegel i Minneapolis.

* * *

SIGVART SORENSEN.

Sigvart Sörensen, redaktör af, “Minneapolis Tidende/’ föddes år 1849 i Kristiania, Norge, och genomgick han en af den norska hufvudstadens latinläro-

S SÖRENSEN

verk. Dä hans föräldrar utvandrade till Amerika är 1866 för att förbättra sina ekonomiska vilkor, följde han med och var i ett par års tid med dem bosatt i Chicago. År 1868 fick han anställning på kontor i Madison, Wisconsin, hos den norsk-amerikanska bankirfirman Fleischer & Jurgens och qvarstannade i sex års tid i olika befattningar hos denna firmas förste innehafvare och hos deras efterträdare. Han förestod i ett års tid firmans filial i Austin, Minnesota, och flyttade i December 1870 till

La Crosse, Wisconsin, hvarest firman då öppnade filial, men dit den senare förläde sitt hufvudkontor. År 1873 började Sörensen tillika med Luth. Jaeger utgifvandet af en literär tidskrift, “Norsk Maanedsskrift,” men efter ett halft års tid uppgafs detta försök. År 1875 vardt han engagerad af numera aflidne Frederick Fleischer, som kort förut af president Grant utnämts till registrator vid Förenta Staternas landkontor i La Crosse, och det var Sörensen som i åtta år skötte detta embete under Fleischer och dennes efterträdare, F. A. Husher. Under vistelsen i La Crosse deltog han åtskilligt i det politiska lifvet och blef af demokratiska partiet vald, och sex gånger omvald, till stadsassessor. År 1889 flyttade han till Chicago och öfvertog år 1890 redaktionen af “Norden.” I November 1891 flyttade han till Minneapolis och öfvertog redaktionen af “Daglig Tid^pde” och “Budstikken,” numera sammanslagna under namn “Minneapolis Ti-dende.” Sörensen blef år 1873 gift med Miss Hanna Husher, dotter till numera aflidne F. A. Husher; de ha två barn, en son och en dotter, begge vuxna. Sörensen har skrifvit en Norges historia på engelska, som utkommit på P. F. Colliers förlag i New York. Redaktör Sörensen är med sitt stilla, starkt tillbakadragna väsende typen för en äkta gentleman. Han för en väl ansad, ytterst försigtig penna, och alla hans yttranden i tal som skrift äro preglade af mogen öfverläggning och ett sundt omdöme. Det är en man som läst och lärt mycket och som lifvet fostrat till fördomsfrihet och förbehållsamhet. Han företer denna blandning af oklanderlig amerikansk medborgare och nordisk patriot och kulturvän som ej är helt sällsynt ibland oss, men hans särmärke är blidheten och total frånvaron af all arrogans. Redaktör Sörensen väljer sina vänner, hvilka alla äro honom varmt tillgifne och skatta honom högt.K. M. TEIGEN.

Knut Martin Teigen, Ph. D., M. D., är född af norska föräldrar på Kosh-konong i' Dane county, Wisconsin, den 23:dje Augusti 1854. Både på fars- och morssidan lär dock slägten vara kommen från Nord-Tyskland några generationer tillbaka. Mr. Teigens år 1887 aflidne fader, Ole Kristianson Teigen, var bondeson, till yrket skomakare, ifrig björnjägare, samt kunglig waldthorns-

K. M. TEIGEN,

blåsare den tiden han marscherade i kronans rock på Lärdalsören. Doktorns snart nittioåriga moder, Kari Teigen, är äldsta dottern af den för hundrade år sedan i Numedalsbygden vida bekante odalsbonden Hellik Gullikson Holtan, en ansedd och inflytelserik man, till hvilken alla knutiga lagkrånglerier, dem länsmannen eller kronofogden icke rådde med, refererades, och från hvil-kens domslut man säger det aldrig blef

fråga om appell. I "svenska kriget" tjenstgjorde Holtan som major Schrö-ders privatsekreterare. Öfver sextio år vid hitkomsten till Amerika, lärde gubben sig ändå att läsa, skrifva och tala engelska språket oklanderligt.

Dottersonen Knut Martin sändes redan vid tre års ålder på norska reli-gionsskolan, dit fadern vintertiden bar honom på sin rygg, omlindad af mors stora, varma ylleschal. På "Yankee-skolan" kom han först flera år senare, emedan han plågades af asthma vintertiden. På femtonde året konfirmerades han i Vestre Koshkonongs lutherska kyrka af pastor Jacob Aall Ottesen.

Sin enda son hade nog Mr. och Mrs. Teigen helst sett blifvit vid farmen, der de sjelfva nedlagt så mycket redligt dagsarbete. Men pojkens asthma var i vägen. Han tålde inte mycken kroppslig ansträngning, och Dr. Hansen spådde, att det blef sannolikt värre med åren. Så skulle han då efter pastorns råd studera — till prest. I två år åtnjöt han privatinformation i prestgården af ka-pellanen uti det elementära, hvarpå han hösten år 1873 kom till Luther College i Decorah, Iowa, hvarest han i halft-annat år förblef. Så höll han engelsk och norsk skola ett år och studerade på; egen hand, gick så till Wisconsin stats-universitet, der han förnämligast studerade språk, matematik, historia och lite-ratur. Sedan har han "lite till husbe-hof" lärt sig läsa också franska, spanska, volapyk och hebreiska, och under det för-flutna året har han äfven stämt sin lyra på sjelfva "ärans och hjeltarnes språk."

Från Wisconsins universitet gick han ett år på Luther Seminary, den norska synodens prestläroverk i Madison, vid hvars teoretiska departement han förblef tills "nådevalgsstriden" bröt ut mellan professorerna Schmidt och Asper-heim, då Knut Martin började medici-nalstudiet hemma på farsfarmen under Stoughton-lakaren Dr. Laws' préceptorat. Med läroboken på plogstyret, i hölasset, hvar som helst, arbetade han sigde två påföljande åren genom de medicinska disciplinerna så vida han på egen hand förmådde; mången gång, när hä-starne fodrades och hvilade i middagsstunden, sågs medicine-studenten sittande bredvid i skuggan med sin läkarebok i handen. Hösten år 1879 blef han inmatrikulerad vid medicinska afdelnin-gen af New York Citys universitet, der han i Mars 1882 promoverades och erhöll doktorsgraden. Samtidigt tog han en mängd specialkurser inför flera af New Yorks skickligaste specialister och vetenskapsmän.

Under de sista nio åren har Dr. Tei-gen egnat sin mesta tid åt studiet och behandlandet af nerv- och sinnessjukdomar, i hvilka han anses vara en af landets mest framstående läkare, och mot hvilka han lyckats utföra mången otrolig kur i "hopplösa fall," hvar andra misslyckats.

Till medicinska literaturen har han levererat många vetenskapliga afhand-lingar rörande olika • ämnen, såsom; "Penile Fístula—Nelaton's Operation" —"St. Paul Lancet," år 1883; "The Kataphoric Action of Electricity," en princip efter hvilken han behandlat patienter i fyra år, då Thomas Edison kungjorde sin upptäckt af precis saksamma, år 1889; "Salicin as a Prophylactic Against Scarlatina" — "Medical Re-view," år 1891; "Hereditary Psychoses," —Ibid., år 1893; "Notes on Nuclein Therapeutics"—"Northwestern Lancet" och "Therapeutic Gazette," år 1895.

Dessutom har han perfekterat en kurmetod för dipsomani, med hvilken han botat för spritbegäret äfven sådana som tagit "Keeley-Curen" både en och flera gånger.

Dr. Teigen har varit eller är medlem af vetenskapliga och literära föreningar, såsom: "North Dakota Medical Association," 'Cass County Medical Association," "Hennepin County Medical Association" och "American

Public Health Association.” Från år 1890 till år 1893 var han vice president i “North

Dakota State Board of Health; från år 1891 till år 1894 medlem af statens “Board of Médical Censors,” samt år 1893 af “Advisory Council World’s Fair Médical Congress.” Äfvenledes af “Mimer Literary Society,” Madison, Minnesota; “Gimle Literary Society,” Fargo, och af “Fargo Scientiflc Association.”

År 1892 var Dr. Teigen populisternas enhälligt nominerade kandidat för kon-gress-embetet i North Dakota, men han drog sitt namn tillbaka. I politiken har han alltsedan varit republikanare.

“Dr. Teigen är en förmåga.” “Han är obetingadt en af den skandinaviska stammens yppersta representanter i Amerika.” Äfven som skald, kåsör, humorist och satiriker har han nyligen med sin nya bok, “Ligt og Uligt,” författad i alla de tre skandinaviska språken, jemte ett dussin norska dialekter, skördat nya lagrar. Oreserverade kri-tici både i Europa och här hafva jem-fört hans literära stil med ingen ringare än Dean Swifts, Mark Twains, “Sigurds” och Kjellands, och bland norrmännen är hans bok karakteriserad som “det mest helstöpta och värdefulla estetiska arbete ibland vårt folk häröf-ver tills denna dag.” Hans begeistrade sång till amerikanska flaggan, “Lead on tlie world, like guiding star,” på “Vårt land, vårt lands” melodi, är en poetisk perla af renaste vatten, för hvilken han ifjor af Northern Illinois College i Fulton kreerades filosofie doktor, den enda läkare af skandinavisk ätt i Amerika som hittills hedrats med en sådan utmärkelse. Det berättas, att han för närvarande har under arbete läkarekårens historia på norska, och en roman, betitlad “Ole McAllister,” på engelska.

Dr. Teigen har tvenne gånger varit gift, år 1875 med Miss Mathea Lunde, som afled år 1890, efterlemnande fem barn, och sedan år 1894 med Miss Amanda Roos, en sonsons dotter af den gamle ädlingen Herman Roos i Verm-land.GUSTAV THEDEN.

Gustav Theden, en af våra sträfsam-ma Vermlandssöner, föddes i Nor den i2:te November 1862. Han uppfostrades i ett stilla och fridsamt hem, om-gifvet af dessa djupa, dystra och majestätiskt tilltalande skogar, som endast det sköna Vermland kan förete, och hvilka satte en fredens stämpel på den uppväxande ynglingen med de annars så martialiska dragen. Den unge Gustaf hade stor läslust, studerade flitigt

GUSTAVTHEDEN

och aflade mogenhetsexamen vid högskolan i Karlstad år 1880. Strax der-efter emigrerade han till Amerika och bosatte sig i Chicago, der han blef redaktör för “Missions-Vännen,” hvilken post han innehade i åtta års tid. Der-efter begaf han sig till Minneapolis och blef redaktör för samt delegare i “Minneapolis Veckoblad.” I egenskap af tidningsman insöp Theden efterhand politiska aspirationer. Som politiker uppträdde han först under kampanjen

år 1892, då han var engagerad af statens republikanska centralkomitee för att hålla politiska tal i olika delar af staten. Det var hans aktivitet under denna valstrid som två år senare försäkrade honom om nomination som kandidat för statssenator från ett af Minneapolis-distrikten. Han blef vald med stor majoritet och är den förste Minneapolis-svensk som har haft säte i första kammaren. Under de två terminer som rheden tjenstgjorde i sonaten var han den som icke satte sitt ljus under ena skäppo utan med kraft och öfvertygelse verkade för all lagstiftning, som befrämja nykterhetsreform samt den arbetande klassens intressen. Under sin andra termin väckte han icke så litet uppseende genom sin drift och oför-skräckthet i att ställa sig som förespråkare för den stora och alltjemt tillväxande klass af medborgare, som tro att de moderna departement-butikerna äro i konflikt med det allmänna affärsintresset, och var han äfven ordförande för den komitee, som under större delen af sessionen var sysselsatt med att undersöka alla de faktum, som stodo i förbindelse med detta handelssystem.

Inom det industriela området är det likväl som Theden alltsedan två år tillbaka slagit det största slaget. Genom hans för en längre tid gjorda undersökningar och konklusioner har Minneapolis blifvit försedt med åter en ny industri och inkomstkälla, nemligen den stora sockerfabriken i St. Louis Park. De stora fabriksanläggningarne, som der upptaga 40 acres, kosta $525,-000. Under den tid denna fabrik är i gång tarfvas det dagligen 350 tons af råa sockerbetor, hvilka på samma dag kunna förvandlas till från 40 upp till 45 tons af “granulated” socker. Till detta storslagna företag är Theden pappa— om icke till något annat. Det inägtiga bolag, The Minneapolis Sugar Com pany, som eger och kontrollerar denna fabrik, utgöres af rika New York-boar. Mr. Theden, som är president

för bolaget, är den enda Minneapolisbo, som är personligen intresserad i företaget.Sedan dess början har Theden egnat sin mesta tid åt att rikta farmarnes uppmärksamhet på betodling, hvilket också lyckats ö*fver förväntan. Far-marne öfver hela staten komma således att vinna på denna nya industrigren, ty det förmäfes att sockerbetsodling i Minnesota kan inbringa från $50 till $75 eller mer per acre.

Denna skizz skrifves för tidigt för att kunna framvisa det förmånliga inflytande som det nya företaget utöfvar på senator Thedens industríela verksamhet. Vi kunna visserligen profetera, men—tyst, min mun, så får du socker!

K* -Jr

MAGNUS TURNBLAD.

Magnus Turnblad, senior medlem af "Svenska Amerikanska Postens” redaktion, föddes den 28:de Januari 1858 i

MAGNUS TURNBLAD.

Tubbemåla, Vislanda socken, Sverige, och anlände i sällskap med sina föräldrar och syskon till Vasa, Goodhue county, Minnesota, på hösten år 1868. Under vintrarne gick han i engelsk skola, och om somrarne arbetade han

på farmen. Efter afslutad kristen-domsundervisning blef han i svenska lutherska kyrkan i Vasa konfirmerad af doktor E. Norelius. I tre terminer åtnjöt Turnblad undervisning i P. T. Lindholms högskola i Vasa, och derpå fortsatte han sina studier vid ett läroverk i Red Wing och i St. Paul.

Efter slutade studier började Turnblad en groceryhandel i Red Wing, och han fortsatte med denna affär i tio år. Han flyttade derpå till Minneapolis år 1885, och här hade han groceryhandel i några år.

En förändring i Turnblads verksamhet inträffade år 1887, då han blef redaktör för “Svenska Amerikanska Posten." Denna befattning har han allt sedan den tiden innehaft, och han har i väsentlig mån genom sin flit, sitt goda omdöme och sin duglighet bidragit till den fenomenela framgång som kommit tidningen till del. Turnblad var först ensam tidningens redaktör, och det var ett uppförsarbete han hade att utföra. Men det gick framåt, och efter hand ökades redaktionskrafterna med dugliga personer, men hela tiden har Magnus Turnblad behållit sin plats i redaktionen, och han har bidragit att gifva tidningen färg och anseende. “Svenska Amerikanska Posten” är nu Amerikas största och mest spridda svenska tidning, och Turnblads inflytande på sina landsmäns andliga utveckling måste derför helt naturligt vara stort. Han är en enkel och tillbakadragen man, som ej gör mycket väsen af sig i verlden, men hvilken pligttroget och med fullt medvetande om dess vigt sköter sitt kall. Och då en gång den svensk-amerikanska pressens historia med oväld skall skrifvas, får icke Magnus Turnblads lifsverk förbises.

Magnus Turnblad har varit gift tre gånger, först med Eva Maria Vogt, af tysk härkomst, år 1880. Hon dog på hösten år 1887. År 1894 gifte han sig med Amanda Christina Carlson, som afled ett år senare. Han gifte sig den 2:dre September 1899 rhed Ida JohnsonHan har en dotter, Mildred Lorina, som nu är 17 år gammal.

* * *

S. J. TURNBLAD.

“Chicago var för en längre tid Amerikas enda svenska ‘tidningscenter,' den enda krets hvarifrån utstrålade svenska tidningar åt alla håll från ett dussin tryckerier,” skriiver C. F. Peterson i sin bok “Sverige i Amerika.” “Men helt plötsligt fick den stora staden vid Lake Michigan i detta afseende en liflig medtäflare i den ej så stora men mycket vackrare staden i Mississippis källområ-de, nemligen Minneapois. För skapan-

S. J TURNBLAD

det af en aktningsvärd svensk press der få vi, ibland andra ordets och pennans män, gifva Swan J. Turnblad räkning. Ung ännu—han föddes i Vislanda, Småland, den 7:de Oktober 1860—har han dock haft tid och kraft nug att genomföra ett tidningsföretag som i dag måste anses såsom ett af de bästa inom hela Nordvestern, de anglo-amerikanska icke undantagna.

Turnblad var helt ung när han med

sina föräldrar anlände till Amerika—endast nio år gammal. Och denna lilla omständighet torde till en del förklara hans stora framgång som affärsman. Han vardt derigenom mera amerikan än svensk, det vill säga djerfvare och mera energisk i sina affärsmetoder, lugnare och mera beräknande. Huru som helst, så har han sedan år 1887, då han tog hand om "Svenska Amerikanska Posten" i Minneapolis, lyckats göra den till en af Förenta Staternas innehållsrikaste och mest spridda svenska blad. Hans sakkännedom i företagets olika delar har härvid varit honom till betydlig hjelp. Han började nemligen sin praktiska bana såsom sättare i ett tryckeri. Denna hans fackkunskap i förening med affärsinsigter och ett vackert mått af allmänanda har satt honom i stånd att hålla en klar och öfverinseende blick öfver företagets alla detaljer. Turnblad är äfven uppfinnare af en bref-skrifningsmaskin, som blifvit patenterad och är mycket begagnad. Utom sin verksamhet som tidningsman lägger han i egenskap af nykterhetsifrare stort nit i dagen. I sin egen stad, Minneapolis, var han den förste som vidtog praktiska åtgärder för bildandet at en svensk nykterhetsförening, hvilken, öppen och sjelfständig som den varit, burit många goda synliga frukter. Han har dessutom hjelpt till att organisera flera Good Templars-föreningar inom staten, och i två års tid tjenstgjorde han såsom näm-da ordens sekreterare. Hans tidnings hållning är icke partisk utan sjelfständig och i det hela taget så omtyckt, att företaget haft en nästan exempellös framgång ibland folket."

Prenumerationsantalet öfverstiger 40,-

000 exemplar hvarje vecka. Är 1892 blef Turnblad delegare i tidningen "The North" och tjenstgjorde som tidningens manager en kort tid. Han har äfven varit intresserad i tidningarne "Hemmet" och "Sago-Verlden." Vid 22 års ålder ingick han äktenskap med Christine Nelson från Worthington, Minnesota, född i Jemtland, Sverige.S J. TIRNBLADS BONINGSHUS, 1511 STEVENS AVENUE.

De halva en dotter, Lillian Zenobia, nu 14 år gammal. I sällskap med hustru och dotter har Turnblad gjort trenne turer till Europa, nemligen åren 1895, 1897 och 1899, och besökte han under resan år 1897 eliva olika länder. Följande poem tillegnades honom vid hans första resa till Europa af redaktör Ninian Werner:

Ja, helsa hem, när du drar på färd Oeh når den strand, hvarom vl alla drömma: (Jif gamla Sverige våra känslors gärd Oeh säg, att vi det aldrig skola glömma — Ty hvart oss ödets stormar drifva må Vårt fosterland vi iilska högt ändå!

O, kunde livarje suck du bringa dem Der hemma ifrån oss, som fjerran bida,

O, kunde till hvart älskadt barndomshem Du våra tankars vårdagsskimmer sprida. Då skulle I hvar blomma, i hvar knopp En dröm, förgäten, åter väckas opp.En dröm förgäten kanske till en tid,

Men aldrig glömd, och hjertats dörr så nära; En dröm om oss, som uti lifvets strid Hårdt kämpa för vårt bröd och våra kära — En dröm lik moderns, när hon ser en bild Af älskad barnakrets från henne skild.

Ack, intet land bör vara mera kärt För Sverige, än Columbi land det vida; Mångtusen, som du förr vid barmen närt,

O, Svea, nu sin kamp härute strida.

Här talas ju ditt språk af tusental,

Och sången klingar svensk bland berg och dal.

Och han, som nalkas nu din fagra strand Uppå den stig, der vreda vågor svalla,

Han kommer som ett bud från detta land Med varma helsningar ifrån oss alla;

Han är en tolk för hvarje känsla varm,

Som hembygdskärlek födt uti vår barm.

Tack för god vakt, du vän. som hemåt drar, En hel nation lyckönskar dig på färden;

Ditt lifsverk är ju kändt af en och hvar,

Och alla otira vi dig vänskapsgärden —

Din tidning blef en gäst i hvarje hus Vid vinterskymning som vid sommarljus.

Du har oss visat, att en vilja stark Ett kärnfriskt mod skall rika skördar skära, Skall bryta stig i otillgänglig mark Vid andras aktning fram till ljus och ära; Och mer: för svensken har en väg du röjt. Du har hans namn bland främlingshopen höjt!

Vi som dig närmast stått i stridens larm Som trogna vänner under arbetsdagen,

Vi veta bäst, att hjertat i din barm

För rätt och sanning slår de friska slagen;

Vi lärt oss akta högt ditt varma nit,

Din pligttrohet, ditt allvar och din flit!

Och nu vi trycka än en gång din hand Och dina käras, när I från oss dragen;

Säg, att vi minnas städs' vårt fosterland I nattens drömmar, vid vår id om dagen — Ja, helsa hem till hvarje bygd och tjäll,

Till skog och lund, till sjö, till dal och fjell!

Swan J. Turnblad eger en af de mest moderna och prydliga “flat”-byggna-derna i Minneapolis, i hvilken han bor och som uppbygdes år 1893 för en kostnad af öfver $30,000, belägen vid Stevens avenue, mellan Fifteenth och Sixteenth streets, således endast 12 ‘‘blocks'' från stadens affärscenter och uti en af de vackraste delarne af staden.

Knappt hade det nya året, 1900, trädt öfver tidens tröskel, förrän Turnblad åter surprinerade sina vänner med ett nytt, storartadt fastighetsköp, nemli-gen den välbekanta Taylor-egendomen

i Loring Park, hvilken flera gånger förgäfves eftertraktats af stadens parkdirektion. På denna värderika tomt, med front åt Oak Grove boulevard och på trenne sidor omgifven af Loring Park, kommer Mr. Turnblad att innan årets slut lägga grunden till ett platsen värdigt byggnadskomplex.

År 1899 blef han hedrad med en utnämning af guvernör John Lind till medlem för sex år af staten Minnesotas Reformatory Board för reformatoriet i St. Cloud.

"K* w

SWAN WALTON.

Swan Walton föddes i Glimåkra församling, Kristianstads län, Skåne, den 2o:de December 1840. Vid fylda femton

SWAM WALTON.

år reste han till Danmark och vistades der i två år och tre månader. Blef så hemsjuk och återvände till sitt kära fosterland:

“Ty vårt land, ehur vi klaga Alltid är oss kärt ändå,Alltid hur vi segla må

Tycks dess strand oss till sig draga.”

Strax efter hemkomsten arrenderade Walton en qvarn, hvilken han skötte tills våren år 1866. Den i:ste September samma år lemnade han för andra gången fosterjorden och begaf sig till Amerika. Här i landet försökte han sin lycka på åtskilliga platser tills han den 1 :ste Augusti 1868 anlände till Minneapolis, der han alltsedan haft sitt hem. Länge hade Svvan ej varit i staden förrän han för första gången mötte sin tillkommande följeslagarinna genom lifvet, och firade han sitt bröllop den 7:de Januari 1869 i Winslow House, det beryktade spökslottet. Swan

Walton är Minneapolis' förste svenske polisman. I besittning af ett lugnt och stillsamt väsen samt stor ifrare för ordning och skick sade Swan en vacker dag till sig sjelf i början af år 1870.

O, yngling, om du hjerta har Allt uppå fiidrens vis,

Gå genast till din stads försvar Och bllf en bra polis!

Så hände också. Den i:ste Maj 1870 blef han invald på poliskåren, som då bestod af en chef och sex poliskonstaplar. Han tjenstgjorde första gången endast tills våren derpå, då han tillika med N. M. Vanstrum ingick uti "gro-cery"-affärer. På våren 1878 blef han ånyo utnämd till poliskonstapel och har sedan dess hela tiden burit den blå uniformen med de blanka knapparne. Den 1 :ste December 1885 blef han befordrad till sergeant, den i:ste Maj 1886 till löjtnant och den 1 :ste Juni 1899 till kapten, hvilken senare befordran väckte allmän belåtenhet på sydsidan samt öfver hela staden, hvarhelst hans talrika vänner bo, ty han är allmänt afhållen för sitt humana väsende, hvilket ej ens, då han "å dragande kall och embetets vägnar" har de svåraste uppgifter att lösa, förnekar sig. (Här torde få anmärkas att Walton är densamma Swan, hvars namn i en föregående polisrapport af misstag blifvit stafvadt "Wolten.") Kapten Walton är ej blott en duglig lagens

väktare, han är äfven uppfinnare och har uttagit flera patenter, af hvilka några varit i praktiskt bruk. För cirka åtta år tillbaka kastade han sig med stort intresse på studiet af insekter. Han samlade omkring 300 olika arter och många af dem voro sällsynta och af stort värde för en entomolog. Wal-ton är dessutom en literärt bildad man med goda skaldeanlag, som han vid festliga samqväm använder för att höja högtidligheterna och flera af hans skaldeförsök ha publicerats i våra svenska tidningar.

* * *

C. W. WERDENHOFF.

Carl Wilhelm Werdenhoff kom till verlden år 1846. Denna märkliga händelse inträffade midt i Tackhammar i Södermanland den femtonde dagen i

C. W. WKRDENHOFF.

andra månaden. Sedan han genomgått Nyköpings elementarläroverk blef han vid 18 års ålder bokhållare på landt-egendomen Hornsberg i Småland. Efter att ha stannat der i fyra år försökte han få plats som bokhållare å andraplatser men misslyckades och reste i förargelsen till Amerika år 1870. Hans fader, som var inspektor, var på långt håll slägt med vår celebre landsman John Ericsson, med hvilken han ofta lekte tillsammans i barnaåren, samt är dessutom enligt svenska adelskalendern af adlig stam. Men Kalle bryr sig hvar-ken om von eller fån, ty i unga år lärde han sig af Marie Sofie Schwartz att arbetet adlar mannen. Han for direkt till St. Paul och kom tillsammans med andra emigranter som rest vesterut till farmare i Goodhue county. På hösten arbetade han på timmerflottning på Mississippi samt om vintern på vedhuggning i skogarne.

Om man undantager den korta tid som Werdenhoff arbetat hos farmare om sommaren, i skogarne om vintern samt tre månader i Humboldt-jerngruf-vorna i Michigan, har han alltsedan år

1871 varit intresserad i jernvägsarbeten; först som vanlig arbetare, sedan som sektions-bas och slutligen som välbe-ställd jernvägskontraktör. För att bana väg åt civilisationens vägvisare—det eldfrustande lokomotivet—hafva i förväg lunkat sådana stora och urstyfva gubbar som en Halvorson, Dahlquist, Larson och Werdenhoff, bland hvilka den senare intagit ett särdeles stort terräng. Att här göra en tur på alla de banor i Nordvestern som Werdenhoff under tidernas lopp varit med om att anlägga, dertill skulle fordras ett par sjumila-stöflar.

Vår framgångsrike kontraktör, som alltid hyllat en praktisk skadinavism, gifte sig den i7:de Maj år 1882 med Miss Anna Carolina Bergitta Sherdahl från Nordfjord Eide i Bergens stift, Norge, och har i denna (skandinaviska) union erhållit tio äkta skandinaver, af hvilka tre pojkar och fyra flickor äro i lifvet. År 1888 besökte de båda makarne sina respektive födelseorter i midnattsolens land.

Mr. Werdenhoff, som tillhört Nyköpings "jägare-förbund," är en intresserad j&gare, som under sina ströftåg i

Nordvesterns djupa urskogar med säkert öga och med stadig hand tvingat mången ståtlig kronhjort eller skogens nalle att bita i gräset.

I sitt trefliga hem å No. 400 Irving Avenue har han en liten nätt samling af kuriositeter, hvilka alla äro hans egna fynd. Det mesta utgöres af egendomliga petrifikater. Bland de förnämligaste kuriositeterna torde räknas en bet af en urverldens elefant (Ma-stodon Gigantens), hvilken han upptäckte under gräfningen af en bank nära intill Hay Creek vid Red Wing, Minnesota. Detta märkvärdiga fynd har han länge haft i tankarne att skänka till statens museum.

* * *

C. A. WIDSTRAND.

Claes Axel Widstrand kom till Min-neapolis år 1854 och är för närvarande den äldste bland de skandinaviska ban-brytare, som först letade sig väg hit. Trots Widstrand varit här i landet i 45 års tid, har han bevarat sitt kära modersmål, och vilja vi derföre låta honom sjelf beskrifva sina antecedentia på ärans och hjeltarnes språk:

“Den förste svensk, sa vidt jag vet, som bosatte sig här var Nils Nyberg, en god och hederlig man i allo. Han dog för flera år tillbaka. Hans familj bor ännu på landet, nära Minneapolis. Efter honom kom C. A. Widstrand. Min fader, Jacob Widstrand, var gift med fröken Ebba Gustava Anneli, dotter af prosten Johan Anneli på Ytter Selö i Södermanland. Vid mitt inträde i denna besvärliga verlden, den 25:te Juni klockan 2 på morgonen, 1828, var min far komminister i Jacobs och Johannes församling i Stockholm. År 1834 blef han vald till kyrkoherde i Mosjö och Täby församlingar i Nerike, belägna en timmes väg söderut från Örebro. Sedan jag genomgått Örebro skola, Strengnäs gymnasium och Upsala universitet och till slut fann att jag icke kunde lefva i Sverige på en skollärares lilla lön ellersom extra ordinarie kammarskrifvare i verken i Stockholm, beslutade jag att gifva mig af till Förenta Staterna, dit jag anlände den 2o:de Maj 1854. Sjöresan från Stockholm till Lybeck, äf-vensom resan från Hamburg till New York, hvilken sistnämda tog 35 dagar, med kapten Jachtman på barkskeppet Elida, roade mig utomordentligt, all-denstund jag ej var- sjösjuk och ej gick

C. A. WIDSTRAND.

miste om ett enda mål med undantag af frukost en söndags morgon, då en stormby antastade oss, slog sönder hela bordsservisen och vi alla måste gå utan frukost.

“Som mamsell Fredrika Bremer tycktes taga ett stort intresse i min välfärd och hade presenterat mig med tre böcker. tre introduktionsbref och cn del goda råd, ibland andra att resa till St. Paul, Minnesota, fann jag mig i nämda

stad den io:de Juni 1854. I Juli 1854 angrep mig koleran och en onsdags afton var jag nära dödens dörr. Min gode, tyske doktor lemnade mig klockan 10 samma afton. Under natten fick han koleran och dog före klockan 6 torsdags morgon, då jag deremot var mycket bättre. Jag qvarblef i St. Paul till December 1854, då S. A. Jewett från St. Anthony kom ned till St. Paul och öfvertalade mig att resa öfver till St. Anthony och bosätta mig der, hvib ket han ansåg vara mycket bättre för mig. I St. Paul hade jag fungerat som organist från min ankomst till slutet af året. I St. Anthony fortsatte jag nu med min undervisning i musik och som organist i åtskilliga kyrkor, bland andra

i Gethsemane-kyrkan från år 1856 till år 1863. Den 28:de April 1855 nedbrann huset der jag bodde i St. Anthony och jag förlorade i branden det sköna althorn, som mina Upsala kamrater hade presenterat mig på en kollation i Upsala. till hvilken de hade inbjudit mig några dagar före min afresa. Förlorade också en excellent violin, guitar. alla kläder, böcker, manuskript etc. En kappsäck med flera album, lite pengar. Miss Bre-mers bref etc. var det enda jag räddade. Vid ofvannämda kollation uppläste Nils Fredrik Sander, nu en af de aderton i Svenska Akademien, kanslirådet etc., en afskedsdikt i kamraternas namn. som här följer:

“Du går bort från ditt fosterland,

Och finner kanske en biittre strand,

Än den 1 kalla, snöbetäckta Norden.

Du går då bort ifrån din barndomsverld; Må Gud beskydda dig på denna fiird,

Det är de sista, enkla afskedsorden!

“Men än du lemnar oss i saknad qvar,

Och på den torfva, som dig burit har,

De sista fjäten vandrar, då du känner Hur svårt är skiljas utur deras famn,

Som älska dig, som kalla dig vid namn, Och hviska: ‘Dröj hos oss, hos dina vänner!’

“Du var oss kär; vår ungdoms Iliad Sin början eger i den arma stad,

Som nu är härjad, ödelagd af lågor.

På Millarstranden och vid Fyrisån Var du med oss. Vårt minne härifrån Skall följa dig utöfver vestervågor."När hafvet stormar, när du ensam står På skeppets däck, jag vet att blicken går Tillbaka till den strand, som sjunker ne-der.

Ej utan strid skall då ditt hjerta slå:

Vid gamla Sverge är du fäst ändå; Deröfver ingen glömskas natt sig breder.

“Framåt! så bjuder en orubblig lag.

Nog hårdnar menniskan med hvarje dag: Ditt sinne mäktigt är af fröjd oeh smärta. Behåll hvad minnet ger: det gör dig rik: Din själs förtrogne vän är dock musik,

Din bästa arfvedel ett klangfullt hjerta.

“Men handlingen är fri, och mannen sjelf Sin farkost styrer öfver lifvets elf.

Med kraft och mod han går mot dunkla öden,

Der hoppet vinkar slår han upp sitt tjäll, Om i en rik natur, om på en häll,

Der trägen möda blott kan tvinga nöden.—

“Vi veta ej hvad tiden innebär.

Men du är värd att få hvad du begär,

Ett sorgfritt hem uti den nya verlden.

Vi vilja dröja här i nöd och lust Och offra lif och blod för denna kust,

Som lijeltars kummel bär bland knappa gärden.

“Farväl! Förgät ej att du varit vår! Minuten flyr, till afsked klockan slår.

En både ljuf och bitter skål vi tömma:

För fordna mödor och för sång och lek, För broderskapet utan harm och svek!

Du kan ej glömmas, du kan aldrig glömma.

“Farväl! Hvad bitterhet i detta ord!

Men du skall återse den kära Nord,

Af längtan förd från andra sidan hafven. Då blif hos oss, så mången som är qvar! Med toner mana fram de flydda dar Och fäll i Sverge nötta vandringsstafven!

‘‘Åtskilliga poemer af andra vänner erhöll jag också, visande deras utmärkta välvilja mot mig.

“I Juli 1856 anlände till Minneapolis Ole Bull, Miss Adelina Patti, då omkring 16 år gammal (gift den 25:te

Januari 1899 med svenske baronen Rudolf Cederström), och hennes fader; herr Roth, pianist, och herr Koenig, kor-netist, för att ge en konsert, hvilken också egde rum i en sal öfver A. F. McGhees “grocery store,” hvilken var belägen nära intill gränden, bakom den tomt å hvilken Windom Block nu är beläget. Alla voro förtjusta äfven om arrangementerna ej voro särdeles beqvä-ma. De gåfvo också en konsert på andra sidan floden i St. Anthony.

“År 1868 var jag erbjuden en plats

som skollärare i Minneapolis-skolorna af professor Kissel, som då var superintendent och en af mina högt respekterade grannar, men som jag kunde för-tjena mer som musiklärare, så fortsatte jag med det sistnämda. År 1869 reste jag till Washington, D. C., och fick plats i censusbyrån år 1870 och sedan i regeringens landkontor, men kom tillbaka i Januari 1875 och fick plats som bokhållare först i State National Bank och sedan i Security Bank. Jag har blifvit bemött med den mest hjertliga välvilja af de bästa familjerna i Minneapolis, ‘East and West.’ Besökte Sverige år

1874, !885 och 1890. Många af de gamla vännerna hafva redan utbytt detta jorde-lifvet för ett bättre på andra sidan, der vi alla hoppas att möta hvarandra ‘bye and bye’.”

* * *

AUGUST ZIMMERMAN.

August Zimmerman är af tysk härkomst, men likväl äkta svensk, så framt

AUGUST ZIMMERMAN.

vi få räkna skåningarne dit. Sina första lektioner i skånsk provincial-dia-lekt erhöll han i Charlottenlund, Skåne,der han föddes den 29:de Juli 1855. Vid sjutton års ålder blef stugan för trång och han styrde kosan till det förlofvade landet, der han år 1872 uppdök i Minneapolis, svenskarnes hufvud-stad par preference. Efter några år ingick han som biträde i den på sin tid så välkända klädeshandelsbutiken “U. T. K.,” der han arbetade i femton års tid. På grund af sin flit och sin duglighet befordrades han till manager och förestod hela affären på de sista tre åren af sin verksamhet derstädes. Der-efter ingick han i firman T. Guldbrand-sen & Co., då utgifvare af flera norska tidningar här i staden. Trött på att såsom förut vara fängslad inomhus valde han det stora annonsfältet för sina kommande manövrer. Nu fick han motion, frisk luft samt stor smak för de yttre tidningsgöromålen och efter två års förlopp sålde han sin andel i firman för att grundlägga den skandinaviska annonsbyrå, som han för närvarande innehar tillsammans med dansken Holger Faurschou. Zimmerman, som representerar flera hundra tidningar, känner sin sak i botten och kan lätt öfvertyga en hvar om fördelarne af att annonsera samt lära dem konsten att nedlägga mera “piff” i metoden. Ingen verklig affärsman kan rätt gerna undvika att uppgöra kontrakter med Mr. Zimmerman, ty

Hvart skulle köparen väl ta’ vägen,

Om annonsering ej funnits opp.

Och den som säljer blef allt förlägen,

Ty till annonsen står allt hans hopp. Hvem jingo vet, hvad som Pål vill sälja, Och hvar skall Per få, hvad han vill ha? Annonsen vet att det der förtälja Och derför är annonsering bra.

Ja, fans annonsen oj och reklamen,

I allt man stod sig ganska slätt.

Den är affischen till lefnadsdramen.

Det är den blänkfyr som visar riitt.

Håll goda varor och annonsera,

Snart då din handel i blomstring är,

Du aldrig kunder skall sakna mera,

Men blifva ryktbar och populär.

Om man vill skörda frukterna af liberal annonsering bör man hänvända sig till Mr. Zimmerman, och man skall snart få mycket “Geld” att lägga på kistbotten—eller i banken. Den som försöker att göra affärer utan att annonsera, påminner oss om en viss person, som traskade uppför alla elfva trapporna i Guaranty Loan-byggnaden, då det fans elevator att tillgå. Genom sin godmodighet, trefna lifsglädje och starka kamratkänsla har Zimmerman förskaffat sig en ovanligt omfångsrik vänkrets bland män af skilda nationaliteter och bildningsgrader. Och ehuru han snart nog varit härstädes bosatt i trettio år, har han sina sympatier lika mycket om ej mera fästade vid hyggliga nykomlingar som vid “the old settlers.” Zimmerman betraktas af sina bekanta som en förhärdad ungkarl, men är i sjelfva verket enkeman sedan år 1889 efter sin hustru, född Louise Smeby. Zimmerman har två gånger besökt hemlandet och dess fosterbrödraland, der hans hustru först såg dagens ljus.

* * *

Jag har nu stapplat igenom alfabetet en gång och vill ej börja om på nytt igen för att möjligtvis försöka att ifylla den mängd af felande länkar som här uppstått. Jag måste nu likväl sätta punktum; synnerligast som jag dertill känner mig nödd och tvungen, ty arbetet har redan upptagit större dimensioner än beräknadt var. Dessutom äro alla mina blyertspennor utnötta, så att nu endast en liten stump återstår. RÄTTELSER.

Sidan 132, andra spalten, femte raden nedifrån, står Swan Wolten, läs Swan Walton.

Sidan 133, första spalten, första raden ofvanifrån, står Swan Wolten, läs Swan Walton.

Sidan 213, andra spalten, fjerde raden nedifrån, står 1896. Ed. N. Johnson, läs 1869.

Sidan 375, första spalten, nittonde raden ofvanifrån. står Dyböl, läs Dybböl.